ΓΕΝΙΚΟ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟ ΣΤΡΑΤΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΣΤΡΑΤΟΥ

ΑΡΧΕΙΑ ΕΜΦΥΛΙΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ (1944-1949)

ΤΟΜΟΣ 14ος

ΕΚΔΟΣΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΣΤΡΑΤΟΥ
ΑΘΗΝΑ 1998

SET: 960-7897-10-2
ISBN: 960-7897-11-0

Αφιερώνεται
σ' αυτούς που έπεσαν για την ελευθερία
και την ακεραιότητα της Πατρίδας, καθώς
και στα αθώα θύματα του αδελφοκτόνου
σπαραγμού και της τυφλής βίας.

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΣΤΡΑΤΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:	Αντιστράτηγος ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΥΡΟΧΡΗΣΤΟΣ
ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ:	Υποστράτηγος ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΕΔΕΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ 5ου ΓΡΑΦΕΙΟΥ (Συγγραφομένης Ιστορίας):	Υποστράτηγος ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΗΣ
ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗΣ:	Υποστράτηγος ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΗΣ
ΕΠΙΜΕΛΗΤΕΣ ΥΛΗΣ:	Υποστράτηγος ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΗΣ Ταξίαρχος ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΙΧΟΠΟΥΛΟΣ Ιστορικός ΕΦΗ ΠΑΣΧΑΛΙΔΟΥ

ΠΡΟΣ: ΓΕΣ/ΔΙΣ ΤΥΕΣ ΚΟΙΝ: ΓΕΣ/ΔΕΚΠ/3α ΓΕΣ/2ο-7ο ΕΓ ΓΕΣ/ΔΥΠΟΣΤΗ ΤΥΕΣ/Γ΄ ΥΔΝΣΗ	ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ ΓΕΝΙΚΟ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟ ΣΤΡΑΤΟΥ ΔΝΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ/3α Τηλ. (Εσωτ.) 3192 Φ.205/19/263248 Σ.1355 Αθήνα, 19 Αυγ. 98 Συνημ: Τόμοι : 16

ΘΕΜΑ: Στρατιωτική Ιστορία

ΣΧΕΤ: α. ΠΔ 9-1/1984/ΓΕΣ
β. ΠΔ 9-26/1993/ΓΕΣ
γ. Φ.205.5/16/399879/Σ.327/3-8-98/ΓΕΣ/ΔΙΣ

1. Έχοντας υπόψη τα παραπάνω σχετικά,

κυρώνουμε

το έργο της ΔΙΣ/ΓΕΣ «Αρχεία Εμφυλίου Πολέμου» και εντελλόμεθα την έκδοσή του.

2. Η έκδοσή του σε χίλια (1.000) αντίτυπα θα γίνει από εκδοτικό οίκο.

3. Διανομή από το ΤΥΕΣ/Γ΄ ΥΔΝΣΗ σύμφωνα με το (β) σχετικό.

4. Την επίβλεψη για την έκδοση, ορθή εκτύπωση και διάθεση αναθέτουμε στη ΔΙΣ/ΓΕΣ.

5. Το κόστος της δαπάνης θα βαρύνει το Π/Υ του έτους 1998 της ΔΙΣ/ΓΕΣ.

Ακριβές Αντίγραφο	Απόστολος Αθανάσιος Τσοχατζόπουλος ΥΕΘΑ

Κων/νος Κούσαντας
Επίλαρχος

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Ο Εμφύλιος Πόλεμος της περιόδου 1944-1949, αποτελεί αναμφισβήτητα την πιο μελανή σελίδα της ένδοξης Ελληνικής Ιστορίας. Οι πρωταγωνιστές και οι φανατικοί υποστηρικτές αυτού του αδελφοκτόνου σπαραγμού, είναι υπαίτιοι για τις δεκάδες χιλιάδες θύματα, τα βασανιστήρια, τις ομαδικές εκτελέσεις, τις εξορίες, τον εκπατρισμό χιλιάδων Ελληνόπουλων, τον ξεριζωμό των κατοίκων από τις πατρογονικές τους εστίες, την ερήμωση και την καταστροφή της χώρας. Αυτοί έδωσαν τη χαριστική βολή στην πολύπαθη και αιματοβαμμένη Ελλάδα, αμέσως μετά τον τιτάνιο αγώνα που διεξήγαγε εναντίον της φασιστικής Ιταλίας και της ναζιστικής Γερμανίας, αλλά και μετά τον επικό αντιστασιακό αγώνα που διεξήγαγε κατά τη διάρκεια της τριπλής κατοχής.

Μέχρι τώρα πολλά έχουν γραφεί για την περίοδο του Εμφυλίου Πολέμου στην Ελλάδα και από τις δύο πλευρές. Αρκετοί ιστοριογράφοι παρουσιάζουν ορισμένα γεγονότα με διαφορετικό τρόπο, άλλα τα αποσιωπούν από έλλειψη στοιχείων ή σκόπιμα, δίδοντας πάντως την εντύπωση ότι ο καθένας τους στρέφει τους προβολείς της δημοσιότητας στο πεδίο εγκληματικής δραστηριότητας και τα σφάλματα του αντιπάλου, αφήνοντας τον αναγνώστη στη σκιά της ημιμάθειας με εύλογες απορίες και ερωτηματικά.

Πιστεύουμε ότι ο Ελληνικός λαός, έχει καταδικάσει τις εμφυλιοπολεμικές πρακτικές, καθώς και τις πολιτικές εμπάθειες και σκοπιμότητες που οδηγούν στον κατηφορικό δρόμο του εθνικού διχασμού και της μισαλλοδοξίας, δρόμο, που όσες φορές τον διάβηκε στο απώτερο αλλά και στο πρόσφατο παρελθόν, το τίμημα ήταν ιδιαίτερα βαρύ.

Η Διεύθυνση Ιστορίας Στρατού, θέλοντας να συμβάλλει στην αποκατάσταση της ιστορικής αλήθειας, προβαίνει στην έκδοση των Ιστορικών Αρχείων της περιόδου 1944-1949, ώστε ο ιστορικός του μέλλοντος, έχοντας στη διάθεσή του και τα αυθεντικά έγγραφα της δράσεως του Ελληνικού Στρατού κατά την πιο πάνω περίοδο, να συγγράψει την πραγματική Ιστορία και ο αναγνώστης να βγάλει τα δικά του συμπεράσματα.

Η Διεύθυνση Ιστορίας Στρατού με την έκδοση των Αρχείων του Εμφύλιου Πολέμου, επιχειρεί το πρώτο βήμα στην ιστορική κάλυψη της περιόδου 1944-49. Την επιλογή μας για την παρουσίαση αυτούσιων των εγγράφων των Αρχείων, υπαγόρευσε η προσπάθεια για αντικειμενική κρίση και απόλυτη τεκμηρίωση, απαλλαγμένη από κάθε σχόλιο, ώστε ο μελετητής να εξάγει τα δικά του συμπεράσματα. Φυσικά, δεν έλειψαν οι δυσχέρειες για την επίτευξη του σκοπού αυτού. Τα αρχεία της ΔΙΣ δεν καλύπτουν σε ικανοποιητικό βαθμό τη δράση των προσκείμενων στο ΕΑΜ Αντάρτικων Δυνάμεων κατά την περίοδο του Εμφύλιου Πολέμου. Η ΔΙΣ απευθύνθηκε στο Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας, δυστυχώς όμως τα στοιχεία που μας παραχώρησε ήταν ιδιαίτερα περιορισμένα κι αναφέρονται μόνο σε ζητήματα οργανωτικά.

Πιστεύουμε ότι η Ιστορία δεν πρέπει να γράφεται «εν θερμώ», η παρέλευση όμως πολλών δεκαετιών από τα γεγονότα, αυξάνει τον κίνδυνο της σύγχυσης ή ακόμη και της λήθης. Με δεδομένο ότι και η χρονική δέσμευση για τη δημοσιοποίηση των Αρχείων έχει περάσει, ευελπιστούμε ότι η προσπάθειά μας θα αποτελέσει κίνητρο και θα βρεί μιμητές σε όσους διαθέτουν αρχεία της περιόδου, είτε ιδιώτες, είτε πολιτικά κόμματα και πολιτιστικούς φορείς, ώστε να ριχτεί άπλετο φως στην ιστορική μνήμη του Εμφύλιου Πολέμου. Πρόθεση της ΔΙΣ είναι να συνεχίσει την έρευνα για την συγκέντρωση κι άλλων εγγράφων, προκειμένου να εκδώσει συμπληρωματικούς τόμους. Επιθυμούμε την απόλυτη διαφάνεια για τα αρχεία μας κι είμαστε έτοιμοι να δεχτούμε κάθε καλοπροαίρετη κριτική.

Τελειώνοντας, θεωρώ υποχρέωση να ευχαριστήσω την Επιτροπή που εργάστηκε στην έρευνα των αρχείων και τη συγγραφή της Ιστορικής Επισκόπησης, καθώς επίσης και όσους συνέβαλαν στην παραγματοποίηση της έκδοσης αυτής.

ΑΘΗΝΑ — *Αντιστράτηγος ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΥΡΟΧΡΗΣΤΟΣ*
Μάιος 1998 — *Διευθυντής ΔΙΣ/ΓΕΣ*

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στην παρούσα έκδοση Αρχείων δημοσιεύονται αυθεντικά έγγραφα της περιόδου του Εμφύλιου Πολέμου στην Ελλάδα 1944-1949, όπως αυτά διασώθηκαν και τηρούνται στα Αρχεία της ΔΙΣ. Ορισμένα απ' αυτά αναφέρονται στα γεγονότα του 1944, ενώ τα περισσότερα περιγράφουν την δράση του Εθνικού Στρατού κατά την περίοδο 1946-1949. Υπάρχουν όμως και έγγραφα των ΚΚΕ, ΕΑΜ, ΕΛΑΣ, ΟΠΛΑ και Δημοκρατικού Στρατού που περιήλθαν στην Υπηρεσία, είτε από καταλήψεις αρχείων του Δημοκρατικού Στρατού κατά την περίοδο των επιχειρήσεων 1946-1949, είτε από ευγενική προσφορά του ΚΚΕ και άλλων φυσικών και νομικών προσώπων.

Για τη διευκόλυνση του αναγνώστη, πριν από τα έγγραφα παρατίθεται σύντομη Ιστορική Επισκόπηση και πίνακας περιεχομένων εγγράφων, που περιλαμβάνει τα απαραίτητα στοιχεία κάθε εγγράφου (ημερομηνία, τόπο έκδοσης, εκδότη, παραλήπτη, περίληψη και παραπομπή στα αντίστοιχα αρχεία της ΔΙΣ, καθώς και τη σελίδα του τόμου για την εύκολη ανεύρεσή του).

Η παράθεση των εγγράφων γίνεται κατά χρονολογική σειρά, ώστε ο αναγνώστης διατρέχοντας τα κείμενα να σχηματίσει εικόνα της χρονολογικής εξέλιξης των γεγονότων σε όλη την επικράτεια.

Εξαίρεση του κανόνα της χρονολογικής παράθεσης των εγγράφων έχουμε στην περίπτωση ορισμένων Σχεδίων Επιχειρήσεων π.χ. ''ΚΟΡΩΝΙΣ'', όπου τα έγγραφα της υπόψη επιχείρησης ομαδοποιούνται και παρατίθενται με τέτοια σειρά, ώστε ο αναγνώστης να μορφώσει συνολική εικόνα για την επιχείρηση. Στην περίπτωση αυτή, προηγούνται τα έγγραφα που αναφέρονται σε πληροφοριακά και οργανωτικά στοιχεία των αντιπάλων, ακολουθούν κατά κλιμάκιο οι Οδηγίες, Διαταγές και Σχέδια Επιχειρήσεων και τέλος οι Εκθέσεις Επιχειρήσεων.

Καταβλήθηκε προσπάθεια, ώστε τα έγγραφα που αφορούν την κάθε επιχείρηση να βρίσκονται στον ίδιο τόμο.

Με βάση τα παραπάνω, η ύλη των γεγονότων του έτους 1944 περιλαμβάνεται στον 1° τόμο, του 1945 στους 1°-2°, του 1946 στους 2° -3°, του 1947 στους 3°-4°-5°-6°, του 1948 στους7^{o}-8°-9°-10°-11°και του 1949 στους τόμους 12°-13°-14°-15° και 16°.

Τα έγγραφα δημοσιεύονται αυτούσια, χωρίς περικοπές και χωρίς να διορθωθούν τυχόν ορθογραφικά ή συντακτικά λάθη που έχουν ώστε να μην αλλοιωθεί η πιστότητα τους. Για λόγους καθαρά τεχνικούς, τα έγγραφα έχουν μεταγραφεί στο μονοτονικό, αντί του πολυτονικού στο οποίο είναι γραμμένα.

Η Ιστορική Επισκόπηση που προτάσσεται των εγγράφων, στηρίζεται στην υπάρχουσα βιβλιογραφία και στο Αρχείο της ΔΙΣ και σκοπό έχει να εισαγάγει επαγωγικά τον αναγνώστη στην ιστορούμενη περίοδο και να συμβάλλει καλύτερα στη μελέτη των Αρχείων.

ΑΘΗΝΑ *Υποστράτηγος ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΗΣ*
Μάιος 1998

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

Ο Διχασμός

1. Γενικά: Η ιστορία της Νεότερης Ελλάδας έχει να παρουσιάσει πολιτικά και στρατιωτικά γεγονότα, τα οποία αποδεικνύουν ότι όταν οι Έλληνες ήταν ενωμένοι μεγαλούργησαν. Αντίθετα, σε περιόδους έντονων πολιτικών ανωμαλιών και στρατιωτικών κινημάτων, οι συνέπειες ήταν οδυνηρές, όχι μόνο για την πρόοδο και την ευημερία του ελληνικού λαού, αλλά κυρίως για την υπόστασή του και την ακεραιότητα της πατρίδας.

Τα διχαστικά φαινόμενα μεταξύ των Ελλήνων, υποθάλπονταν από εσωτερικούς και εξωτερικούς παράγοντες. Οι εσωτερικοί παράγοντες είχαν σχέση περισσότερο με το πολιτειακό θέμα, παρά με προσωπικές φιλοδοξίες για την κατάκτηση και νομή της εξουσίας. Οι εξωτερικοί παράγοντες που επικεντρώνονταν στις Μεγάλες Δυνάμεις, ασκούσαν ασφυκτική επίδραση στην Ελλάδα, λόγω της γεωστρατηγικής της θέσης στο σταυροδρόμι τριών ηπείρων και πέντε θαλασσών. Αποτέλεσμα των παραπάνω, ήταν να δοκιμάζεται κάθε φορά ο αναμφισβήτητος πατριωτισμός των Ελλήνων, περισσότερο από την αδυναμία των ηγετών τους να προβλέψουν την έκβαση μιας διεθνούς κρίσης, παρά από την ικανότητα τους να επιλέξουν το δρόμο εκείνο που το πραγματικό συμφέρον της Πατρίδας κάθε φορά επιτάσσει.

2. Διχαστικά Φαινόμενα–Στρατιωτικά Κινήματα–Ξένες Επεμβάσεις: Μετά τη νικηφόρα έκβαση των Βαλκανικών Πολέμων 1912-1913, οπότε απελευθερώθηκαν η Ήπειρος, η Μακεδονία και η Δυτική Θράκη, η Ελλάδα ήταν ήδη σύμμαχος της Σερβίας από την 1η Ιουνίου 1913, όταν από κοινού αντιμετώπισαν νικηφόρα την απροκάλυπτη βουλγαρική επίθεση. Όταν ένα χρόνο αργότερα (1914) ξέσπασε ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος και η Σερβία ζήτησε τη βοήθεια της Ελλάδας προκειμένου να αντιμετωπίσει τις Αυστροουγγρικές και Γερμανικές δυνάμεις, η Ελληνική Κυβέρνηση απάντησε αρνητικά. Οι Σύμμαχοι, ενώ αρχικά συμφώνησαν με την ουδετερότητα της Ελλάδας, όταν στα τέλη του 1914 η κατάσταση της Σερβίας έγινε κρίσιμη, άρχισαν να πιέζουν την Ελλάδα για έξοδο στον πόλεμο, είτε προς βοήθεια της Σερβίας, είτε αργότερα στην εκστρατεία των Συμμάχων στα Δαρδανέλια, η οποία το επόμενο έτος (1915) κατέληξε σε αποτυχία για τους Αγγλογάλλους. Έτσι, άρχισε η διαφωνία μεταξύ του Βασιλιά Κωνσταντίνου που υποστήριζε την ουδετερότητα της Ελλάδας και του Πρωθυπουργού Ελευθερίου Βενιζέλου που τασσόταν υπέρ της εξόδου της χώρας στον πόλεμο στο πλευρό των Συμμάχων.

Αυτή η διαφωνία μεταξύ Κωνσταντίνου και Βενιζέλου υπήρξε η αρχή στον όλο και περισσότερο διογκούμενο μεταξύ των Ελλήνων διχασμό, που διήρκεσε τρεις δεκαετίες, με τη διάκριση σε βασιλικούς και βενιζελικούς, τον κομματισμό και την έξαψη των πολιτικών παθών, με προεκτάσεις μέσα στο στράτευμα, καθώς και με τις αλλεπάλληλες πολιτικές και πολιτειακές μεταβολές.

3. Στις 20 Αυγούστου 1916, ξέσπασε στρατιωτικό κίνημα. Ο Βενιζέλος ανέλαβε την ‘‘αρχηγία’’ της Εθνικής Άμυνας και σχημάτισε Προσωρινή Κυβέρνηση με έδρα τη Θεσσαλονίκη και στη συνέχεια αφού έτυχε την ‘‘*de facto*’’ αναγνώριση από την Entente και την πλήρη υποστήριξη της, η Κυβέρνηση Θεσσαλονίκης κήρυξε τον πόλεμο κατά της Βουλγαρίας και την επόμενη ημέρα κατά της Γερμανίας, συμμετέχοντας με τρεις Μεραρχίες. Η κατάσταση στη Νότια Ελλάδα επιδεινωνόταν συνεχώς λόγω της επεμβάσεως των συμμαχικών στρατευμάτων και των συνεχών παρεμβάσεων των Κυβερνήσεων τους, που είχαν ως αποτέλεσμα την εκθρόνιση του Κωνσταντίνου και τελικά την ορκωμοσία της Κυβέρνησης Βενιζέλου, στις 27 Ιουνίου 1917. Στη συνέχεια, η Ελλάδα συμμετείχε στον πόλεμο με δέκα Μεραρχίες και από το Μάιο μέχρι το Σεπτέμβριο 1918, ο Ελληνικός Στρατός έλαβε μέρος στη διάσπαση του Μακεδονικού Μετώπου, καθώς και στις υπόλοιπες

επιχειρήσεις μέχρι τη νικηφόρα για τις συμμαχικές δυνάμεις έκβαση του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου.

4. Κατά τη διάρκεια της Μικρασιατικής Εκστρατείας, η Ελλάδα, επειδή την ευνοϊκή γι' αυτήν Συνθήκη των Σεβρών αρνήθηκε να υπογράψει ο Κεμάλ, έμεινε μόνη να επωμισθεί τον πόλεμο κατά της Τουρκίας. Στο μεταξύ, ο Βενιζέλος έχασε τις εκλογές της 1ης Νοεμβρίου 1920, τις οποίες κέρδισε το Λαϊκό Κόμμα, το οποίο ύστερα από δημοψήφισμα επανέφερε τον Κωνσταντίνο. Τώρα, η Γαλλική και η Ιταλική Κυβέρνηση εκδηλώνονταν σχεδόν εχθρικά και αδιάλλακτα κατά της Ελλάδας, η δε Αγγλική Κυβέρνηση τηρούσε επαμφοτερίζουσα στάση τόσο προς την Ελλάδα, όσο και προς την Κυβέρνηση του Κεμάλ.

Η Μικρασιατική Καταστροφή που επακολούθησε είχε τραγικά αποτελέσματα κυρίως για τον Ελληνισμό της Μικράς Ασίας και της Ανατολικής Θράκης.

Βασικό αίτιο της Μικρασιατικής Καταστροφής ήταν η δυσμενής στάση των Συμμάχων απέναντι στην ελληνική υπόθεση, λόγω των αντιτιθέμενων διεκδικήσεων και επιδιώξεων στη Μικρά Ασία και τη Μέση Ανατολή γενικότερα. Η Ελλάδα είχε περιπλακεί μεταξύ των αλληλοσυγκρουόμενων συμφερόντων των Μεγάλων Δυνάμεων και καθώς κατατρεχόταν από τον εθνοκτόνο διχασμό που είχε διαιρέσει τους Έλληνες σε δύο αλληλομισούμενες παρατάξεις, ήταν επόμενο να καμφθεί, παρά τους ηρωϊσμούς των μαχητών και τις θυσίες.

5. Οι συνέπειες της Μικρασιατικής Καταστροφής διαμόρφωσαν το κλίμα για το μεγάλο διχασμό των Ελλήνων. Οι ιθύνοντες, αντί να ομονοήσουν και να κλείσουν τις πληγές της Μικρασιατικής Καταστροφής με τις εκατοντάδες χιλιάδες πρόσφυγες που έφθασαν στην Ελλάδα, επιδόθηκαν σ' έναν άνευ προηγουμένου μεταξύ τους αγώνα για την κατάληψη της εξουσίας μέχρι τη έκρηξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου. Μια σειρά στρατιωτικών κινημάτων που συνδυάζονταν με την κατάργηση ή επαναφορά του βασιλικού θεσμού αλληλοδιαδέχονταν το ένα το άλλο. Πρώτη, η Επανάσταση του Νικολάου Πλαστήρα το Σεπτέμβριο του 1922, θέλησε να αποδώσει ευθύνες για τη Μικρασιατική Καταστροφή, με την επονομαζόμενη ''Δίκη των Έξι''. Ακολούθησαν τα Στρατιωτικά κινήματα των Παναγιώτη Γαργαλίδου και Γεωργίου Λεοναρδοπούλου το 1923, του Θεόδωρου Πάγκαλου το 1925, του Γεωργίου Κονδύλη το 1926, του Νικολάου Πλαστήρα το 1935 και τέλος η δικτατορία του Ιωάννη Μεταξά το 1936.

Παράλληλα, ο ελληνικός λαός κλήθηκε να εργασθεί σκληρά για την ανασυγκρότηση της χώρας και την πολεμική προετοιμασία της, καθώς είχαν διαφανεί οι μελλοντικές προθέσεις των δικτατόρων, του Χίτλερ της Γερμανίας και του Μουσολίνι της Ιταλίας για την παγκόσμια επικράτησή τους.

Ο Πρώτος Γύρος

6. Η Ελλάδα, από την εποχή του μεσοπολέμου αποτέλεσε στόχο μόνιμης επιβολής του Κομμουνισμού. Δυναμική εκδήλωση αυτής της επιδίωξης κατόρθωσε να προβάλλει μόνο κατά τη διάρκεια της κατοχής. Από τότε και σε διάστημα έξι ετών από το 1943 μέχρι το 1949, ο Διεθνής Κομμουνισμός, χρησιμοποιώντας ως δύναμη κρούσης στην Ελλάδα το ΚΚΕ, επιχείρησε τρεις φορές να καταλάβει την εξουσία, διχάζοντας έτσι τον καθολικό αγώνα του ελληνικού λαού ενάντια στον κατακτητή στα χρόνια της Αντίστασης.

Το φθινόπωρο του 1943, άρχισε να διαφαίνεται το τέλος του φασισμού και του ναζισμού εξ αιτίας των επιτυχιών που σημείωναν οι Συμμαχικές δυνάμεις στο Ρωσικό και Αφρικανικό μέτωπο.

Οι Μεγάλες Δυνάμεις, Σοβιετική Ένωση και Αγγλία – Αμερική, παράλληλα με την επιδίωξη της συντριβής των δυνάμεων του Άξονα, σχεδίαζαν και την αύξηση των ζωνών

επιρροής τους για την μετά τη λήξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου περίοδο. Μέσα σ' αυτό το κλίμα, οι διάφορες αντάρτικες οργανώσεις και ένοπλες ομάδες στην Ελλάδα, βρέθηκαν διαιρεμένες σε δύο αντίπαλες παρατάξεις, που η κάθε μία παράλληλα με τον αντιστασιακό αγώνα προς τον κατακτητή, επιδίωκε την εξόντωση της άλλης, προκειμένου να καταλάβει την εξουσία αμέσως μετά την αποχώρηση των κατοχικών στρατευμάτων από τη χώρα. Το ίδιο διχαστικό κλίμα μεταφέρθηκε και στις Ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις που βρίσκονταν στην Αίγυπτο, με αποτέλεσμα την αλλαγή τριών Ελληνικών Κυβερνήσεων του εξωτερικού μέσα στο μήνα Απρίλιο του 1944.

Τα γεγονότα από τον Οκτώβριο του 1943 μέχρι το Μάιο του 1944 με πρωταγωνιστές τις αντίπαλες ένοπλες αντάρτικες ομάδες, δεν εξιστορούνται στην παρούσα φάση, διότι αποτέλεσαν αντικείμενο εξέτασης με την ευκαιρία της έκδοσης των Αρχείων της Εθνικής Αντίστασης.

7. Το Συνέδριο του Λιβάνου: Στις 17 Μαΐου 1944, υπό την προεδρία του Πρωθυπουργού Γεωργίου Παπανδρέου, έλαβε χώρα το ομώνυμο συνέδριο στο οποίο συμμετείχαν 24 αντιπρόσωποι από τον πολιτικό κόσμο, καθώς και από τις κυριότερες αντίπαλες αντάρτικες οργανώσεις στην Ελλάδα, ΕΑΜ/ΕΛΑΣ και ΕΔΕΣ-ΕΚΚΑ. Στο συνέδριο αυτό αποφασίστηκαν, να καταδικαστεί το κίνημα στις Ένοπλες Δυνάμεις Μέσης Ανατολής, να υποταχθεί ο ΕΛΑΣ στην Κυβέρνηση και να συμμετάσχουν οι Κομμουνιστές του ΕΑΜ/ΕΛΑΣ στην Κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας με ποσοστό 25% των κυβερνητικών εδρών. Μία εβδομάδα αργότερα, οι κομμουνιστές του ΕΑΜ/ΕΛΑΣ υπαναχώρησαν προβάλλοντας νέους όρους και ένα μήνα αργότερα ζητούσαν την αντικατάσταση του Πρωθυπουργού.

8. Το Σύμφωνο Καζέρτας: Ύστερα από συνεννόηση με τους Συμμάχους ενόψει της απελευθέρωσης της Ελλάδας, η έδρα της Ελληνικής Κυβέρνησης από τις 7 Σεπτεμβρίου 1944 μετεφέρθηκε από το Κάιρο στη μικρή πόλη Κάβα ντέι Τιρέννι, κοντά στη Νεάπολη Ιταλίας. Εκεί κλήθηκαν οι αρχηγοί των αντάρτικων δυνάμεων Ζέρβας του ΕΔΕΣ και Σαράφης του ΕΛΑΣ σε σύσκεψη, η οποία έγινε στο Στρατηγείο του Ανώτατου Διοικητή των Συμμαχικών Δυνάμεων Μεσογείου, Στρατηγού Μ. Ουΐλσων, στην Καζέρτα της Ιταλίας, με την παρουσία και του Πρωθυπουργού Γεωργίου Παπανδρέου. Με βάση τα κυρωθέντα πρακτικά της σύσκεψης αποφασίστηκε, όλες οι αντάρτικες δυνάμεις που δρούσαν στην Ελλάδα να τεθούν υπό τις διαταγές της Κυβέρνησης Εθνικής Ενότητας, η οποία θα τις υποδιέθετε στο Στρατηγό Σκόμπυ που είχε ορισθεί Αρχηγός των Συμμαχικών Δυνάμεων στην Ελλάδα. Οι αρχηγοί ΕΛΑΣ και ΕΔΕΣ υποσχέθηκαν να απαγορεύσουν κάθε απόπειρα στις Μονάδες να καταλάβουν την αρχή. Τα Τάγματα Ασφαλείας που είχαν συγκροτηθεί κατά την τελευταία Κατοχική Κυβέρνηση Ι. Ράλλη, θα χαρακτηρίζονταν ως εχθρικές Μονάδες, και θα παραδίδονταν, σύμφωνα με τις διαταγές του Στρατηγού Σκόμπυ. Επίσης, καθορίζονταν οι τομείς δράσεως των αντάρτικων δυνάμεων και ο τρόπος συνεργασίας τους κατά τις επιχειρήσεις εναντίον των Γερμανών. Ειδικότερα για την Αττική, θα διοικούσε όλα τα στρατεύματα ο Στρατηγός Σπηλιωτόπουλος, που είχε διορισθεί από την Κυβέρνηση Διοικητής της Στρατιωτικής Διοίκησης Αθηνών.

9. Η Απελευθέρωση: Στις 28 Σεπτεμβρίου 1944, ο Πρόεδρος της Κυβερνήσεως Εθνικής Ενότητας, απηύθυνε διάγγελμα από το ραδιόφωνο προς τον ελληνικό λαό, με το οποίο του γνωστοποιούσε τη συμφωνία μεταξύ Κυβερνήσεως και αντάρτικων δυνάμεων και τον καλούσε σε ενότητα για τον κοινό αγώνα κατά την τελευταία φάση εναντίον των κατακτητών. Εξάλλου, στις 8 Οκτωβρίου 1944, ζήτησε την άμεση επέμβαση των Συμμάχων εναντίον των Βουλγάρων, οι οποίοι δεν δέχονταν να εγκαταλείψουν τα ελληνικά εδάφη της Μακεδονίας και Θράκης.

Ήδη από τις αρχές Οκτωβρίου 1944, άρχισε η αποχώρηση των γερμανικών δυνάμεων προς Βορρά. Τη νύκτα 11/12 Οκτωβρίου άρχισε η αποχώρησή τους από την Αθήνα και ταυτόχρονα η είσοδος των πρώτων βρετανικών στρατευμάτων. Μέχρι το τέλος Οκτωβρίου, οι γερμανικές δυνάμεις είχαν εγκαταλείψει το ελληνικό έδαφος. Κατά την τμηματική τους αποχώρηση, κατέστρεψαν γέφυρες, σιδηροδρομικές σήραγγες και ανατίναξαν λιμενικές εγκαταστάσεις χωρίς να εμποδιστούν από τα αντάρτικα σώματα καθώς αυτά ήταν στραμμένα στους πολιτικούς σκοπούς τους οποίους επιδίωκαν.

10. Στις 18 Οκτωβρίου 1944, ο πρόεδρος της Κυβερνήσεως ύψωσε την ελληνική σημαία στην Ακρόπολη και στη συνέχεια μίλησε στο λαό, μέσα σε συγκινητική ατμόσφαιρα από ανάμικτα συναισθήματα. Ο ελληνικός λαός πανηγύριζε την πολυπόθητη ελευθερία, ενώ θυμόταν με λύπη τα όσα είχε υποστεί κατά τη διάρκεια της κατοχής, αλλά και με έκδηλη αγωνία για τα όσα επρόκειτο να επακολουθήσουν.

Ο Δεύτερος Γύρος

11. Γενική Κατάσταση: Η Κυβέρνηση Γεωργίου Παπανδρέου βρέθηκε υποχρεωμένη να ασχοληθεί με το θέμα του αφοπλισμού του ΕΛΑΣ και τη διάλυση της πολιτοφυλακής, ένα είδος μυστικής αστυνομίας, αφού διαφορετικά δεν ήταν δυνατό να αποκτήσει πραγματική εξουσία. Έπειτα από μακρές συνεννοήσεις, η Κυβέρνηση στις 5 Νοεμβρίου, ανακοίνωσε ότι από την 1η Δεκεμβρίου θα διαλυόταν η ''Εθνική Πολιτοφυλακή'' και θα την αντικαθιστούσε η ''Εθνοφυλακή'', την οποία θα επάνδρωναν αξιωματικοί του Στρατού και κληρωτοί της κλάσης 1936. Από τις 10 Δεκεμβρίου 1944 θα ξεκινούσε η αποστράτευση των αντάρτικων ομάδων ΕΑΜ και ΕΔΕΣ. Ταυτόχρονα, τα Τάγματα Ασφαλείας είχαν πάρει εντολή να καταθέσουν τα όπλα, και στη συνέχεια θα τίθονταν σε περιορισμό σε στρατόπεδο στο Γουδί, όπως και έγινε. Τις αποφάσεις αυτές είχαν αποδεχθεί και οι έξι υπουργοί του ΕΑΜ που μετείχαν στην Κυβέρνηση. Μετά από πέντε ημέρες όμως, υπαναχώρησαν και αξίωσαν την αποστράτευση της 3ης Ορεινής Ταξιαρχίας καθώς και του Ιερού Λόχου, διαφορετικά δεν θα επέτρεπαν την αποστράτευση του ΕΛΑΣ. Μετά από έντονες διενέξεις και διαπραγματεύσεις, αποφασίστηκε η συγκρότηση του Εθνικού Στρατού, στον οποίο θα συμμετείχαν η 3η Ορεινή Ταξιαρχία, ο Ιερός Λόχος, ένα τμήμα του ΕΔΕΣ και μία Ταξιαρχία του ΕΛΑΣ, ισοδύναμη σε προσωπικό και οπλισμό με το άθροισμα των άλλων. Οι έξι υπουργοί του ΕΑΜ, στις 28 Νοεμβρίου 1944 παραιτήθηκαν από την Κυβέρνηση Εθνικής Ενότητας, ενώ το ΕΑΜ ζήτησε άδεια για συγκέντρωση στην πλατεία Συντάγματος την Κυριακή 3 Δεκεμβρίου 1944.

12. Η Μάχη των Αθηνών: Στις 30 Νοεμβρίου 1944 ο Γενικός Γραμματέας του ΚΚΕ Σιάντος, διέταξε το Γενικό Αρχηγείο του ΕΛΑΣ (Σαράφης) να θέσει σε επιφυλακή τον ΕΛΑΣ και να κινήσει προς την πρωτεύουσα το 42ο Σύνταγμα Γραβιάς-Άμφισσας και το 52ο Σύνταγμα Λαμίας-Δομοκού. Παράλληλα, διέταξε τη ΙΙ Μεραρχία Αττικής να προωθήσει εσπευσμένα προς την Αθήνα, το 2ο Σύνταγμα Θηβών, το 7ο Σύνταγμα Χαλκίδας και το 34ο Ελευσίνας. Την επομένη, 1η Δεκεμβρίου, το Α΄ Σώμα Στρατού Αθηνών, αφού έθεσε τις δυνάμεις του σε επιφυλακή και κοινοποίησε το σχέδιο ενέργειας, μετέφερε το Στρατηγείο του από το κέντρο της Αθήνας (Σίνα και Βησσαρίωνος) στη Νέα Φιλαδέλφεια.

Την Κυριακή 3 Δεκεμβρίου 1944, άρχισαν να συρρέουν οπαδοί του ΕΑΜ απ' όλες τις συνοικίες προς το Σύνταγμα για την προγραμματισμένη συγκέντρωση διαμαρτυρίας. Στην πλατεία Συντάγματος, σύμφωνα με μια εκδοχή, όταν κλήθηκαν από την Αστυνομία να διαλυθούν, επιτέθηκαν κατά του Μεγάρου της Αστυνομικής Διευθύνσεως Αθηνών, αφόπλισαν αστυφύλακες, φόνευσαν έναν αρχιφύλακα και ανάγκασαν την Αστυνομία να αμυνθεί με τα όπλα. Κατά την άλλη εκδοχή, οι αστυνομικοί άνοιξαν πρώτοι πυρ κατά των

διαδηλωτών. Γεγονός είναι ότι επακολούθησε αληθινή μάχη με 25 νεκρούς και δεκάδες τραυματίες. Από τη στιγμή εκείνη άρχισε ο δεύτερος γύρος του Εμφύλιου Πολέμου.

13. Οργάνωση – Δύναμη – Διάταξη και Σχέδιο Ενεργείας του ΕΛΑΣ: Τη στρατιωτική και πολιτική διεύθυνση της μάχης ανέλαβε μόλις ανασυστάθηκε στις 2 Δεκεμβρίου, η Κεντρική Επιτροπή του ΕΛΑΣ, υπό την οποία είχε υπαχθεί το Γενικό Στρατηγείο. Ανέθεσε τη διεξαγωγή της μάχης στο Α΄ Σώμα Στρατού (Αθηνών), το οποίο ενίσχυσε κατά τη διάρκεια του αγώνα και με Μονάδες της ΙΙ Μεραρχίας (Αττικής), της XIII Μεραρχίας (Στερεάς Ελλάδας) καθώς και της ΙΙΙ Μεραρχίας (Πελοποννήσου). Η δύναμη του Α΄ Σώματος Στρατού ανερχόταν σε 20.000 άνδρες, πλην όμως με την έναρξη της μάχης (3 Δεκεμβρίου 1944) η παρατακτή δύναμη (ένοπλοι) ήταν μόνο 9.000 άνδρες, με την παρακάτω οργάνωση και διάταξη:

- Το Στρατηγείο Α΄ Σώματος Στρατού (250) στη Νέα Φιλαδέλφεια.
- Η Ι Ταξιαρχία (2.950) με το 1ο Σύνταγμα στις περιοχές Νέα Σμύρνη, Καλλιθέα, Κατσιπόδι και το 2ο Σύνταγμα στις περιοχές Καισαριανή, Βύρωνα, Παγκράτι και Γούβα.
- Η ΙΙ Ταξιαρχία (2.950) με το 3ο Σύνταγμα στην περιοχή Κυψέλη, Πατήσια, Γκύζη, Αμπελόκηποι και το 4ο Σύνταγμα στην περιοχή Περιστέρι, Κολωνός, Πετράλωνα και Ν. Σφαγεία.
- Το 5ο Ανεξάρτητο Σύνταγμα (1.000) στην περιοχή Βορείων Προαστίων Αθηνών.
- Το 6ο Ανεξάρτητο Σύνταγμα (1.600) στην περιοχή Πειραιά-Κοκκινιά.

Από τις πρώτες ημέρες του αγώνα ενίσχυσαν το Α΄ Σώμα Στρατού:

- Η ΙΙ Μεραρχία με ελαττωμένη δύναμη 2.500.
- Η VII Ταξιαρχία (3 Συντάγματα) με δύναμη 2.500.
- Άλλα δύο Συντάγματα με δύναμη 2.000.

Εκτός από αυτούς, υπήρχε στην πρωτεύουσα το ‘‘εφεδρικό ΕΛΑΣ’’ με 8.000 εξοπλισμένους, η Εθνική Πολιτοφυλακή, εκτελεστικό όργανο της οποίας ήταν η ΟΠΛΑ (Οργάνωση Προστασίας Λαϊκού Αγώνα), πέρα από τις χιλιάδες οργανωμένων μελών του ΕΑΜ.

Γενικό Σύνολο Κομμουνιστών του ΕΑΜ/ΕΛΑΣ 23.000.

14. Το σχέδιο ενέργειας του Α΄ Σώματος Στρατού του ΕΛΑΣ που κοινοποιήθηκε με την υπ’ αριθ. ‘‘25’’ Απόρρητη Διαταγή της 1ης Δεκεμβρίου 1944 προέβλεπε τη διεξαγωγή της επιθέσεως σε δύο φάσεις ως εξής:

- Στην πρώτη φάση, την εξουδετέρωση των συνοικιακών αστυνομικών τμημάτων και μερικών φρουρών χωροφυλακής, ώστε να καταστεί δυνατή η παραπέρα κίνηση προς το κέντρο της Αθήνας, αλλά και για εξασφάλιση του αναγκαίου οπλισμού για την αύξηση της ένοπλης δύναμης του ΕΛΑΣ.
- Στη δεύτερη φάση, την επίθεση για εξουδετέρωση των ισχυρότερων κέντρων αντιστάσεως της Αστυνομίας Πόλεων και της Χωροφυλακής. Τέτοια κέντρα ήταν η Γενική Ασφάλεια, η Ειδική Ασφάλεια, το Μηχανοκίνητο Τμήμα, το Σύνταγμα Χωροφυλακής Μακρυγιάννη και το Συγκρότημα των Σχολών Χωροφυλακής.

Με το σχέδιο αυτό, το Α΄ Σώμα Στρατού απέβλεπε στην κεραυνοβόλα εξουδετέρωση των Αστυνομικών Τμημάτων και των άλλων κέντρων αντιστάσεως, ώστε οι Βρετανοί να βρεθούν ‘‘προ τετελεσμένου γεγονότος’’ και να μην εμπλακούν στον αγώνα. Για τη μόνη σοβαρή ελληνική δύναμη που βρισκόταν σε στρατόπεδο στο Γουδί, την ΙΙΙ Ορεινή Ταξιαρχία, θα μεριμνούσε η ΙΙ Μεραρχία του ΕΛΑΣ με τα 2ο, 7ο και 34ο Σύνταγμα Πεζικού. Άλλωστε,

το προσωπικό της ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας τελούσε σε άδεια αορίστου χρόνου με απόφαση της Κυβέρνησης.

15. Οργάνωση-Δύναμη-Διάταξη Αμυνόμενων Δυνάμεων: Μετά την απελευθέρωση της χώρας, η Κυβέρνηση αποφάσισε όλες οι δυνάμεις Χωροφυλακής και Αστυνομίας Πόλεων, να υπαχθούν στη Στρατιωτική Διοίκηση Αττικής, υπό το Σπηλιωτόπουλο, με αποστολή την τήρηση της τάξεως στην περιοχή Αττικής, οπότε η συνολική παρατακτή δύναμη είχε ως εξής:

Εθνικός Στρατός: Ένα Σύνταγμα μειωμένης συνθέσεως της Οργανώσεως ‘‘Χ’’ υπό το Γ. Γρίβα στο Θησείο, ένα Σύνταγμα ΕΔΕΣ υπό τον Καμπάνη και η ΙΙΙ Ορεινή Ταξιαρχία (τρία Τάγματα, 2.000) στο Γουδί υπό Συμμαχική Διοίκηση.

Χωροφυλακή: Η παρατακτή δύναμη σε Αθήνα και Πειραιά ανερχόταν σε 3.000 αξιωματικούς και οπλίτες, ελαφρά εξοπλισμένους και με ελάχιστα πυρομαχικά από τη φύση της αποστολής τους.

Αστυνομία Πόλεων: Η συνολική δύναμη της Αστυνομίας ανερχόταν σε 2.500 άνδρες ελαφρά και ανεπαρκώς εξοπλισμένους, από τη φύση της αποστολής τους. Τόσο η Χωροφυλακή, όσο και η Αστυνομία ήταν κατανεμημένες στα Αρχηγεία, τις διάφορες Υπηρεσίες, τις Σχολές και τα Αστυνομικά Τμήματα.

Η 23η Βρετανική Ταξιαρχία και Τμήμα Αλεξιπτωτιστών συνολικής δύναμης 2.500 ανδρών. Κατά την έναρξη της μάχης η δύναμη του ΕΛΑΣ ήταν τριπλάσια έναντι των αμυνομένων. Κατά την εξέλιξη της μάχης και ειδικότερα μετά τις 15 Δεκεμβρίου 1944 που απειλήθηκε η κατάληψη της Αθήνας από τον ΕΛΑΣ, τις εθνικές δυνάμεις ενίσχυσαν δύο Βρετανικές Μεραρχίες (η μία Ινδική), μία Ταξιαρχία, ένα Τεθωρακισμένο Σύνταγμα και το Σύνταγμα Πυροβολικού της ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας.

16. Διεξαγωγή της Μάχης: Τη νύκτα της 3/4 Δεκεμβρίου, το 2ο Σύνταγμα Θηβών (ΕΛΑΣ) δυνάμεως περίπου 1.000 ανδρών, παγιδεύτηκε και εξαναγκάστηκε σε παράδοση και αιχμαλωσία από βρετανική δύναμη στο Ψυχικό. Το Σύνταγμα αυτό κατευθυνόταν από Θήβα προς Αθήνα, προκειμένου με τα άλλα δύο Συντάγματα της ΙΙ Μεραρχίας του ΕΛΑΣ να κινηθεί για εξουδετέρωση της ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας, η οποία ήταν σε επιφυλακή στο στρατόπεδο Γουδί. Το γεγονός αυτό ανάγκασε τον ΕΛΑΣ να αναστείλει την επέμβαση κατά των περιφερειακών Αστυνομικών Τμημάτων που είχε σχεδιασθεί για την ίδια νύκτα. Τις απογευματινές ώρες της 4ης Δεκεμβρίου, 4 Συντάγματα του ΕΛΑΣ περικύκλωσαν αιφνιδιαστικά τα περιφερειακά Αστυνομικά Τμήματα και μερικές φρουρές Χωροφυλακής και αξίωσαν την παράδοση του οπλισμού τους. Από τη στιγμή εκείνη άρχισε η ‘‘Μάχη των Αθηνών’’. Οι άνδρες της Αστυνομίας Πόλεων και της Χωροφυλακής αντέταξαν σθεναρή αντίσταση απέναντι στις καλύτερα εξοπλισμένες και μεγαλύτερες αριθμητικά δυνάμεις του ΕΛΑΣ που πολιορκούσαν τα Αστυνομικά Τμήματα. Μέχρι τις πρωινές ώρες της 5ης Δεκεμβρίου, οι δυνάμεις του ΕΛΑΣ είχαν εξουδετερώσει όλα τα περιφερειακά Αστυνομικά Τμήματα και 17 από τα 23 Αστυνομικά Τμήματα της Αθήνας.

17. Από τις μεσημβρινές ώρες της 5ης Δεκεμβρίου, τα 1ο και 2ο Τάγματα της ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας κινήθηκαν από το Γουδί στο κέντρο των Αθηνών και εγκαταστάθηκαν στα Παλιά Ανάκτορα, το Μέγαρο του Μετοχικού Ταμείου Στρατού και το κτίριο του πρώην Αρχηγείου του ΕΛΑΣ στη διασταύρωση των οδών Βησσαρίωνος και Σίνα. Το ίδιο απόγευμα, η Κυβέρνηση κήρυξε το στρατιωτικό νόμο σε Αθήνα και Πειραιά και εξουσιοδότησε την ΙΙΙ Ορεινή Ταξιαρχία και τα βρετανικά στρατεύματα να επιβάλλουν την τάξη κάνοντας χρήση των όπλων. Τα μεσάνυχτα, τα δύο Τάγματα της ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας επέστρεψαν στο στρατόπεδο για ανάληψη ενεργού αποστολής, αφού προηγουμένως αντικαταστάθηκαν από

ισάριθμα βρετανικά Τάγματα Αλεξιπτωτιστών, τα οποία ανέλαβαν τη φύλαξη των κτιριακών εγκαταστάσεων στο κέντρο της Αθήνας.

18. Τα διαθέσιμα στρατεύματα που θα χρησιμοποιούνταν εναντίον των μονάδων του ΕΛΑΣ το βράδυ της 5ης Δεκεμβρίου 1944, προτού επέμβουν στον αγώνα ήταν: Η ΙΙΙ Ελληνική Ορεινή Ταξιαρχία (3 Τάγματα), η 23η Τεθωρακισμένη Βρετανική Ταξιαρχία με 43 άρματα και 23 τεθωρακισμένα οχήματα, η 139η Ταξιαρχία Πεζικού, μία Ταξιαρχία Αλεξιπτωτιστών και δύο Μοίρες Πυροβολικού με 16 πυροβόλα. Σύνολο δυνάμεων 7.000, από τις οποίες 2.500 ελληνικές και 4.500 βρετανικές.

Εκτός από τις παραπάνω μάχιμες μονάδες υπήρχαν από ελληνικής πλευράς 250 Ευέλπιδες με πυρήνες των 101, 141 και 142 Ταγμάτων Εθνοφυλακής και από βρετανικής πλευράς αποσπάσματα και μονάδες διοικητικής μέριμνας. Από τις πρωινές ώρες της 6ης Δεκεμβρίου, όταν οι τακτικές ελληνοβρεττανικές δυνάμεις εισήλθαν στη μάχη, και μέχρι το βράδυ της ίδιας ημέρας, επιτεύχθηκαν τα εξής: Η ΙΙΙ Ελληνική Ορεινή Ταξιαρχία εκκαθάρισε τις ανατολικά της Λ. Συγγρού αντιστάσεις του ΕΛΑΣ, εξασφαλίζοντας ανοικτό το δρομολόγιο από Σύνταγμα προς το Δέλτα Φαλήρου, όπου ενεργούσε η 139 Βρετανική Ταξιαρχία και παράλληλα εκκαθάρισε τις περιοχές Ζωγράφου - Άνω Ιλισίων και κατέλαβε τα ανατολικά της Καισαριανής δεσπόζοντα υψώματα. Τα βρετανικά στρατεύματα εξασφάλισαν τα ζωτικής σημασίας υψώματα της Ακρόπολης και του Λυκαβητού και εκκαθάρισαν το κέντρο της πόλεως από ελεύθερους σκοπευτές και άλλες μικροαντιστάσεις του ΕΛΑΣ.

19. Κατά τη διάρκεια της νύκτας 6/7 Δεκεμβρίου, ο ΕΛΑΣ ενίσχυσε το Α΄ Σώμα Στρατού με τις παρακάτω δυνάμεις:

- Τη ΙΙ Μεραρχία Αττικής με τα 7ο και 34ο Συντάγματα και λοιπές Μεραρχιακές Μονάδες συνολικής δυνάμεως 3.500 ανδρών και με αποστολή την εξουδετέρωση των φρουρών της ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας και της Σχολής Χωροφυλακής στο Γουδί.
- Το 6ο Σύνταγμα Κορίνθου με 1.100 άνδρες.
- Τη ΧΙΙΙ Μεραρχία Στερεάς Ελλάδας

Ο αγώνας στις 7 Δεκεμβρίου εξελίχθηκε ως εξής:

Η ΙΙ Μεραρχία του ΕΛΑΣ επιτέθηκε από τις περιοχές Ερυθρού Σταυρού και Νοσοκομείου ‘‘Σωτηρία’’ για την κατάληψη της Σχολής Χωροφυλακής και της φρουράς ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας στο Γουδί.

Η Ι Ταξιαρχία του ΕΛΑΣ επιτέθηκε από την κατεύθυνση της Καισαριανής κατά Μονάδων της ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας στην περιοχή Άνω Ιλίσια-Ζωγράφου-Γουδί.

Στο κέντρο της πόλεως δυνάμεις του ΕΛΑΣ επιτέθηκαν κατά της Γενικής Ασφάλειας, του Δ΄ Αστυνομικού Τμήματος, του Μηχανοκίνητου Τμήματος και της φρουράς Θησείου.

Παντού διεξάγονταν σφοδρές μάχες με τρομερές απώλειες και από τις δύο πλευρές. Μέχρι το βράδυ της 7ης Δεκεμβρίου, οι δυνάμεις του ΕΛΑΣ δεν πέτυχαν την κατάληψη της Σχολής Χωροφυλακής και του Στρατοπέδου στο Γουδί και αναδιπλώθηκαν με σοβαρές απώλειες. Στη δύναμη των αμυνομένων από πλευράς Εθνικών Δυνάμεων, την ίδια μέρα είχαν προστεθεί 900 στη Σχολή Χωροφυλακής και 400 στο Στρατόπεδο της ΙΙΙ Ορεινής Ταξιαρχίας. Ήταν οι κρατουμένοι των Ταγμάτων Ασφαλείας, οι οποίοι με την επίθεση της ΙΙ Μεραρχίας του ΕΛΑΣ εξοπλίστηκαν και ενίσχυσαν την άμυνα των παραπάνω Στρατοπέδων. Στη συνέχεια, οι κομμουνιστές του ΕΑΜ/ΕΛΑΣ έδωσαν το βάρος για την κατάληψη του Συντάγματος Χωροφυλακής Μακρυγιάννη, το οποίο τώρα πολιορκούσαν με 4.000 άνδρες.

Οι βρετανικές δυνάμεις όλη την ημέρα εκκαθάρισαν τις περιοχές γύρω από το Κολωνάκι, τη Νεάπολη, το Μουσείο, τα Νέα Σφαγεία στην οδό Πειραιώς, τις φυλακές Συγγρού και γύρω από την Ομόνοια.

Τις επόμενες δύο ημέρες, 8 και 9 Δεκεμβρίου, οι μάχες συνεχίζονταν σε όλη την Αθήνα με αμείωτη ένταση και κυρίως στο Σύνταγμα Μακρυγιάννη όπου η φρουρά των 470 ανδρών απέκρουσε ισχυρές επιθετικές προσπάθειες του ΕΛΑΣ.

20. Στις 10 Δεκεμβρίου 1944, προστέθηκε και άλλος αντικειμενικός σκοπός του ΕΛΑΣ. Η κατάληψη της Σχολής των Ευελπίδων. Ύστερα από διήμερη πολιορκία, η Σχολή καταλήφθηκε από τον ΕΛΑΣ, αφού προηγουμένως οι Ευέλπιδες και οι ελάχιστοι Βρετανοί είχαν μεταφερθεί με βρετανικά τεθωρακισμένα οχήματα στα Παλιά Ανάκτορα τις απογευματινές ώρες της 11ης Δεκεμβρίου. Την ίδια ημέρα κρίθηκε και η επταήμερη μάχη στο Σύνταγμα Χωροφυλακής Μακρυγιάννη. Οι δυνάμεις του ΕΛΑΣ αναγκάστηκαν να λύσουν την πολιορκία και να απομακρυνθούν αφού είχαν τεράστιες απώλειες (500 νεκρούς και τραυματίες). Από πλευράς αμυνομένων, οι απώλειες ανήλθαν σε 2 αξιωματικούς και 22 χωροφύλακες νεκρούς, και 19 αξιωματικούς και 72 χωροφύλακες τραυματίες. Ο αμφίρροπος αγώνας που διεξαγόταν, ανησύχησε τόσο την Ελληνική Κυβέρνηση, όσο και το Στρατηγό Σκόμπυ, γι' αυτό και το απόγευμα της 11ης Δεκεμβρίου κατέφθασε βρετανική αντιπροσωπεία υπό τον Άγγλο Ανώτατο Διοικητή Δυνάμεων Μεσογείου Αλεξάντερ. Αφού διαπίστωσε την κρισιμότητα της καταστάσεως, διέταξε με σήμα την άμεση μεταφορά δύο Μεραρχιών (μίας βρετανικής και μίας ινδικής) για ενίσχυση του αγώνα εναντίον του ΕΛΑΣ, οι οποίες και κατέφθασαν σε δύο ημέρες. Ταυτόχρονα, άρχισαν να συγκροτούνται τα πρώτα Τάγματα Εθνοφυλακής. Από τη στιγμή αυτή η ''Μάχη των Αθηνών'' είχε κριθεί υπέρ των Εθνικών Δυνάμεων.

Όμως, οι συγκρούσεις συνεχίζονταν με αμείωτη ένταση στο Γουδί, την Καισαριανή, τη Γούβα, τη Νέα Σμύρνη, το Φάληρο, τα Πετράλωνα, το Κερατσίνι, το Περιστέρι, την Κυψέλη, του Γκύζη, τους Αμπελόκηπους, την πλατεία Κουμουνδούρου και σε άλλα σημεία και κέντρα αντιστάσεως του Λεκανοπεδίου.

Μια εντυπωσιακή επιτυχία του ΕΛΑΣ υπήρξε η κατάληψη του Αρχηγείου της RAF στο ξενοδοχείο ''Σέσιλ'' στην Κηφισιά. Η ΙΙ Μεραρχία του ΕΛΑΣ με δύναμη 1.000 περίπου ανδρών, στις 18 Δεκεμβρίου επιτέθηκε αιφνιδιαστικά κατά του Αρχηγείου της RAF του οποίου η δύναμη ανερχόταν σε 70 αξιωματικούς και 600 οπλίτες, από τους οποίους μόνο οι 150 ήταν μάχιμοι. Ύστερα από 24ωρη πολιορκία, οι Βρετανοί αναγκάσθηκαν σε παράδοση. Οι απώλειες των Βρετανών ανήλθαν σε 25 νεκρούς και 500 αιχμαλώτους, ενώ οι υπόλοιποι διέφυγαν. Ο ΕΛΑΣ είχε 80 νεκρούς και 300 τραυματίες. Τις επόμενες ημέρες, ο αγώνας συνεχίστηκε με αμείωτη ένταση και αγριότητα μέχρι τη νύκτα της 4/5 Ιανουαρίου 1945, οπότε οι δυνάμεις του ΕΛΑΣ απαγκιστρώθηκαν και στη συνέχεια αφού εγκατέλειψαν τις δυτικές συνοικίες της Αθήνας, έσπευσαν να κινηθούν προς Θήβα, Λαμία και βορειότερα, προκειμένου ν' αποφύγουν την ολοκληρωτική καταστροφή. Στις 8 Ιανουαρίου 1945 το ΕΑΜ ζήτησε ανακωχή, η οποία υπογράφηκε στις 11 Ιανουαρίου και τέσσερις ημέρες αργότερα έληξαν οι εχθροπραξίες.

21. Οι Εκτελέσεις και η Ομηρία: Χαρακτηριστικό των ''Δεκεμβριανών'' υπήρξε ο φανατισμός και η αγριότητα αντιμετώπισης των αντιπάλων, όπως αποδεικνύει και η ''Έκθεση Σιτρίν''.

Μεγάλος είναι ο αριθμός των ομήρων που απήγαγε ο ΕΛΑΣ κατά την αποχώρησή του από την Αθήνα. Ένα ποσοστό ομήρων επανήλθε στα σπίτια του μετά τη ''Συμφωνία της Βάρκιζας''. Υπολογίστηκε ότι αυτοί που εκτελέσθηκαν μόνο σε Αθήνα και Πειραιά κατά τα Δεκεμβριανά ξεπέρασαν τις 30.000. Το σύνολο σε όλη την Ελλάδα έφθασε τις 44.000.

Τα Μεταξύ Δεύτερου και Τρίτου Γύρου

22. Ο Ρόλος του Διεθνούς Κομμουνισμού: Η Σοβιετική Ένωση, παρά τα όσα συμφωνήθηκαν στη Γιάλτα, δεν παραιτήθηκε από το γενικό σχέδιο για κυριαρχία της σ' ολόκληρο τον κόσμο. Αντίθετα, με τη λήξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου επιδίωξε να επεκτείνει την κυριαρχία της όχι μόνο στα κράτη τα οποία βρέθηκαν στη σφαίρα επιρροής της, αλλά και σε άλλα. Με τη μέθοδο αθέτησης των συμφωνιών, εγκαταστάθηκε πραξικοπηματικά στις χώρες τις οποίες είχε καταλάβει κατά τον πόλεμο και επέβαλε το κομμουνιστικό σύστημα διακυβερνήσεως στα κράτη που βρέθηκαν στη σφαίρα επιρροής της. Χρησιμοποίησε τη μέθοδο των δήθεν κινημάτων αντίστασης, δηλαδή της υποκίνησης κομμουνιστικών μαζών για βίαιη ανατροπή των αστικών καθεστώτων σε κράτη εκτός της σφαίρας επιρροής της όπως η Ελλάδα, η οποία υπήρξε το πρώτο θύμα αυτής της μεθόδου και πλήρωσε το τίμημα της ελευθερίας με πολλές καταστροφές και θυσίες Ελλήνων κατά το Δεκεμβριανό Κίνημα.

23. Η Συμφωνία της Βάρκιζας: Μετά την αποτυχία του στασιαστικού κινήματος επακολούθησε η ‘‘Συμφωνία της Βάρκιζας’’ στις 12 Φεβρουαρίου 1945, με την οποία επιδιωκόταν η οριστική ειρήνευση της χώρας. Η συμφωνία προέβλεπε τη διάλυση όλων των ένοπλων οργανώσεων και την παράδοση του οπλισμού τους, τη συγκρότηση του Εθνικού Στρατού και την εκκαθάριση της κρατικής μηχανής.

Το ΚΚΕ, ενώ παρέδωσε στις βρετανικές δυνάμεις τον πλέον άχρηστο οπλισμό -κυρίως ιταλικής προέλευσης- σε αριθμό που προέβλεπε η Συμφωνία, εξασφάλισε την απόκρυψη και διαφύλαξη σε κατάλληλες περιοχές και κρύπτες καινούργιου οπλισμού και πυρομαχικών του ΕΛΑΣ.

Το επίσημο Κράτος εξ άλλου, που βρέθηκε μπροστά σε πραγματικά ερείπια και πλήρη οικονομική εξαθλίωση και δυστυχία του λαού από την τετραετή κατοχή, άρχισε τη σταδιακή ανασυγκρότηση των Κρατικών Υπηρεσιών και του Στρατού, με τη βοήθεια των συμμάχων Βρετανών και αργότερα των Αμερικανών.

24. Προετοιμασίες Ένοπλων Κομμουνιστών: Η επάνοδος του Νίκου Ζαχαριάδη στην Ελλάδα και στην ηγεσία του ΚΚΕ έπαιξε σπουδαίο ρόλο στα συνταρακτικά γεγονότα της περιόδου που ακολούθησε. Γενικός Γραμματέας του ΚΚΕ πολλά χρόνια ο Ζαχαριάδης, θεωρούνταν ο δυναμικότερος ηγέτης. Ο εγκλεισμός του στις φυλακές Κέρκυρας για όλη τη διάρκεια της δικτατορίας του Μεταξά, η παράδοση του στους Γερμανούς μετά την κατάρρευση και η παραμονή του στο στρατόπεδο Νταχάου σε όλο το διάστημα της κατοχής, του είχαν δώσει πρόσθετη αίγλη. Όταν απελευθερώθηκε από τις Αμερικανικές Αρχές και ήλθε στην Αθήνα στις 29 Μαΐου 1945, οι οπαδοί του ΚΚΕ τον υποδέχτηκαν ως ‘‘Μεσία’’. Πίστευαν ότι με τον ερχομό του, ολόκληρο το αριστερό κίνημα θα έβλεπε καλύτερες μέρες. Συνέβη όμως το αντίθετο. Ο Ζαχαριάδης επέβαλε τη δική του γραμμή. Θεώρησε τη Συμφωνία της Βάρκιζας όπως έγραψε ο ίδιος αργότερα, ‘‘σαν μια ανάπαυλα για την ανασυγκρότηση των λαϊκών δυνάμεων μπροστά στην καινούρια αποφασιστική αναμέτρηση που έρχεται αναπόφευκτα’’. Αφού παραμέρισε το Σιάντο, τον οποίο αργότερα κατήγγειλε ως ‘‘πράκτορα των Άγγλων’’, δεν δυσκολεύτηκε να απαλλαγεί από ένα άλλο επίφοβο ηγετικό αντίπαλο, τον Άρη Βελουχιώτη. Καθώς ο τελευταίος εξακολουθούσε να περιφέρεται στα βουνά με μια ομάδα ενόπλων, αφοσιωμένων προσωπικά σ' αυτόν, και να μην αναγνωρίζει τη συμφωνία της Βάρκιζας, ο Ζαχαριάδης έπεισε την Κεντρική Επιτροπή του ΚΚΕ να καταγγείλει δημόσια τη δράση του Άρη ως ύποπτη και τυχοδιωκτική.

Το ΚΚΕ, άρχισε την οργάνωση ένοπλων συμμοριών στις ορεινές περιοχές με μυστική στρατολογία κομμουνιστών. Για προπαγανδιστικούς λόγους τις ονόμασε Ένοπλες Ομάδες Καταδιωκομένων (ΕΟΚ). Με την πάροδο του χρόνου οι ομάδες αυτές πλαισιώθηκαν από

στελέχη του ΕΛΑΣ, τα οποία είχαν πείρα διεξαγωγής ανταρτοπολέμου. Παράλληλα, συγκροτήθηκαν στις πόλεις και στην ύπαιθρο οι οργανώσεις ''Αυτοάμυνας'', με στρατιωτική διάρθρωση και με αποστολή τη στρατολογία μαχητών στις ΕΟΚ, την εξασφάλιση οπλισμού, την οργάνωση δικτύων πληροφοριών, την εξεύρεση ειδών εφοδιασμού και τη συνεργασία με τις ΕΟΚ στις διάφορες προσβολές χωριών.

25. Προετοιμασίες Εθνικού Στρατού: Κατά τη διάρκεια των ''Δεκεμβριανών'' αποφασίστηκε η συγκρότηση και ανάπτυξη των Ταγμάτων Εθνοφυλακής, η οποία ολοκληρώθηκε στα τέλη Φεβρουαρίου 1945. Στο μεταξύ, από την Ταξιαρχία Ρίμινι και τον Ιερό Λόχο που διαλύθηκαν ''κατ' επιταγή'' των όρων της Συμφωνίας της Βάρκιζας, καθώς και από την επιστράτευση εφέδρων, συγκροτήθηκαν και αναπτύχθηκαν τρεις Μεραρχίες Πεζικού και άλλες Μονάδες, με αποτέλεσμα το Δεκέμβριο του 1945 η δύναμη του Τακτικού Στρατού να ανέλθει σε 75.000 άνδρες και της Χωροφυλακής σε 25.000 άνδρες.

Ο Τρίτος Γύρος (1946-1949)

Έτος 1946

26. Οργάνωση-Δύναμη Ένοπλων Κομμουνιστών: Το Φεβρουάριο του 1946, ο Ζαχαριάδης επέβαλε στην Ολομέλεια της Κεντρικής Επιτροπής του ΚΚΕ τη μοιραία απόφαση ''να προχωρήσει στην οργάνωση της νέας ένοπλης λαϊκής πάλης ενάντια στο μοναρχοφασιστικό κατεστημένο'', με τη δικαιολογία ότι η δεξιά προέβαινε σε διώξεις κομμουνιστών. Ένα μήνα αργότερα, μετά την απόφαση για επανάληψη του ένοπλου αγώνα, ο Ζαχαριάδης έφυγε για την Πράγα. Περνώντας από τη Θεσσαλονίκη έδωσε εντολή στον πρώην καπετάνιο του ΕΛΑΣ Μάρκο Βαφειάδη να αρχίσει αμέσως την πολεμική εξόρμηση.

Από το Μάρτιο άρχισε στις παραμεθόριες κυρίως περιοχές, η οργάνωση και ανάπτυξη ισχυρότερων ένοπλων κομμουνιστικών μονάδων, των λεγόμενων ''Συγκροτημάτων''. Η δύναμη κάθε συγκροτήματος ανερχόταν σε 60-80 ενόπλους, οργανωμένους σε 2-3 διμοιρίες, με δύο ομάδες κατά διμοιρία. Δύο ως τρία ''Συγκροτήματα'' συνιστούσαν ένα ''Υπαρχηγείο'' ή Τάγμα δυνάμεως 200-250 ενόπλων, με προϊστάμενα κλιμάκια τα ''Περιφερειακά Αρχηγεία'' και τα ''Αρχηγεία Περιοχών''. Η αρχική δύναμη των 800 ενόπλων το Μάρτιο, συνεχώς αυξανόταν και μέχρι το Δεκέμβριο έφτασε τους 9.000 περίπου ενόπλους.

27. Οργάνωση-Δύναμη Εθνικού Στρατού: Το 1946 αποφασίστηκε σε συνεργασία με τη Βρετανική Κυβέρνηση, η οποία είχε αναλάβει τον εξοπλισμό και τον εφοδιασμό σε λοιπό υλικό, η δύναμη του Στρατού να μην υπερβεί τους 100.000 άνδρες για λόγους οικονομίας, αντί για τη δύναμη των 115.000 ανδρών που είχε προγραμματισθεί. Συγκροτήθηκαν τρία Σώματα Στρατού με ανάλογο αριθμό Μεραρχιών.

Ενώ ο Στρατός βρισκόταν στο στάδιο της ανασυγκροτήσεως και εκπαιδεύσεως, απροετοίμαστος και άπειρος για ειδικές επιχειρήσεις όπως είναι ο ανταρτοπόλεμος, από το Σεπτέμβριο αναγκάστηκε να εισέλθει στον αγώνα, καθώς η δύναμη 25.000 ανδρών της Χωροφυλακής κρίθηκε ανεπαρκής να αντιμετωπίσει τα συνεχώς αυξανόμενα κρούσματα στην ύπαιθρο.

28. Τακτική του Αγώνα: Οι Ένοπλοι Κομμουνιστές με την τακτική του ανταρτοπολέμου απέβλεπαν:

- Στην προσβολή και συντριβή των απομονωμένων διασπαρμένων Εθνικών Δυνάμεων (Στρατιωτικά συνοριακά φυλάκια – Σταθμοί Χωροφυλακής) με σκοπό τον εξαναγκασμό τους σε σύμπτυξη προς τα αστικά κέντρα, εγκαταλείποντας έτσι την ύπαιθρο.
- Στην καταπόνηση και πτώση του ηθικού των Εθνικών Δυνάμεων, στην προσπάθεια τους να σπεύσουν παντού σε βοήθεια των προσβαλλόμενων μικρών τμημάτων και χωριών χωρίς αποτέλεσμα, καθώς οι Ένοπλοι Κομμουνιστές διέφευγαν ‘‘αμαχητί’’ προς άλλους χώρους.
- Στην τρομοκράτηση του πληθυσμού της υπαίθρου με εκτελέσεις, καταστροφές και λεηλασίες ώστε να τον εξαναγκάσουν να προσχωρήσει στους Κομμουνιστές, ή να τηρεί στο εξής φιλική στάση προς αυτούς, ή τέλος να εγκαταλείψει τα χωριά του και να συγκεντρωθεί στις πόλεις. Η τελευταία αυτή ενέργεια είχε ως συνέπεια τη δημιουργία οικονομικής εξαθλίωσης, δυστυχίας και ουσιαστικής αδυναμίας του κράτους να θρέψει τις στρατιές των προσφύγων, οι οποίοι κατά το τέλος του επόμενου έτους (1947) ανήλθαν σε 700.000.
- Στην καταστροφή των συγκοινωνιακών έργων και των έργων κοινής ωφελείας, με αποτέλεσμα το κράτος να περιέλθει σε αδυναμία να επιλύσει τα τεράστια αυτά προβλήματα.
- Στην άσκηση έντεχνης προπαγάνδας στο εσωτερικό και εξωτερικό, καθώς και στην οργάνωση κομμουνιστικών πυρήνων στον Εθνικό Στρατό, για διάβρωση και διάλυση των Μονάδων του.

29. Οι Εθνικές Δυνάμεις κατά την περίοδο αυτή αιφνιδιάστηκαν και περιορίστηκαν σε καθαρά αμυντική στάση. Εξάλλου, βρίσκονταν στο στάδιο της ανασυγκρότησης και εκπαίδευσης στα στρατόπεδα κι έτσι, στερούνταν την απαραίτητη δύναμη να καλύψουν όλη την επικράτεια. Τα υπάρχοντα Τάγματα Εθνοφυλακής ήταν ανεπαρκή. Ο αγώνας μέχρι τον Ιούλιο διεξαγόταν ουσιαστικά από τη Χωροφυλακή, οι άνδρες της οποίας κυριολεκτικά θυσιάστηκαν για την εξασφάλιση και προάσπιση της στοιχειώδους τάξης και ασφάλειας στην ύπαιθρο και δυστυχώς χωρίς ουσιαστικό αποτέλεσμα, λόγω της φύσης του αγώνα. Τελικά, οι άνδρες των σταθμών Χωροφυλακής, υπό την πίεση των γεγονότων αναγκάστηκαν να συμπτυχθούν προς τα αστικά κέντρα, και να οργανωθούν σε ισχυρότερα συγκροτήματα λόχων και διλοχιών για να αντιμετωπίσουν τη συνεχώς αυξανόμενη ένοπλη κομμουνιστική απειλή. Από τον Ιούλιο και μέχρι το Δεκέμβριο, η ηγεσία των Ένοπλων Δυνάμεων κατήρτισε το σχέδιο επιχειρήσεων ‘‘*ΤΕΡΜΙΝΟΥΣ*’’, το οποίο επρόκειτο να εφαρμοσθεί το επόμενο έτος 1947, ενώ παράλληλα με τα Β΄ και Γ΄ Σωμάτα Στρατού κατήρτισε και διεξήγαγε εκκαθαριστικές επιχειρήσεις.

30. Διεξαγωγή του Αγώνα: Οι Ένοπλοι Κομμουνιστές άρχισαν τη δράση τους με την επίθεση κατά του Σταθμού Χωροφυλακής Λιτόχωρου στις 30 Μαρτίου 1946, παραμονή εκλογών, που είχε ως αποτέλεσμα τον φόνο 11 αστυνομικών και στρατιωτών. Μέχρι το Σεπτέμβριο πέτυχαν να εξουδετερώσουν τους Σταθμούς Χωροφυλακής των ορεινών περιοχών της Δυτικής και Κεντρικής Μακεδονίας και Θεσσαλίας. Στη συνέχεια, άρχισαν τις επιθέσεις εναντίον στρατιωτικών φρουρών, οι οποίες προστάτευαν τις παραμεθόριες πόλεις, κωμοπόλεις και χωριά. Έτσι, στις 30 Ιουνίου 1946 αρχικά και κατόπιν την 1η Οκτωβρίου 1946, επιτέθηκαν εναντίον της Νάουσας και Σιάτιστας και στις 5 Ιουλίου 1946 εναντίον της Ποντοκερασιάς. Στις 13 Νοεμβρίου, 1.000 περίπου Ένοπλοι Κομμουνιστές επιτέθηκαν κατά της φρουράς Σκρα, την οποία αποτελούσαν δύο διμοιρίες. Στη συνέχεια επιτέθηκαν και εξουδετέρωσαν τις φρουρές Αρχαγγέλου, Νώτιας, Μανδάλου, Πλικάτι-Χιονάδων, Βάθης Κρουσίων και Νυμφαίου Φλώρινας, προκειμένου να ανοίξουν την ελληνογιουγκοσλαβική μεθόριο. Το Δεκέμβριο, 800 Ένοπλοι Κομμουνιστές εισήλθαν από τη Βουλγαρία και

προσέβαλαν τα χωριά Κυριακή και Κόρυμβο του Νομού Έβρου. Στα τέλη Δεκεμβρίου, επέδραμαν κατά της Δεσκάτης. Παράλληλα, είχε αρχίσει η δράση των Ένοπλων Κομμουνιστών στην Πελοπόννησο και τη Στερεά Ελλάδα, όπου στις 30 Δεκεμβρίου επιτέθηκαν κατά της Υπάτης.

31. Από την πλευρά του Εθνικού Στρατού, από τον Ιανουάριο 1946, οι κατά τόπους Ανώτερες Στρατιωτικές Διοικήσεις Πελοποννήσου, Θεσσαλίας και Μακεδονίας ανέφεραν περιοδικά, ότι γινόταν ανασυγκρότηση του ΕΛΑΣ, ο οποίος προοδευτικά ενισχυόταν και εξοπλιζόταν από Σερβία, Βουλγαρία και Αλβανία. Όταν το Μάρτιο του 1946 σημειώθηκε έντονη τρομοκρατική δράση με δολοφονίες, συλλήψεις και επιθέσεις κατά αστυνομικών σταθμών και προέδρων κοινοτήτων, η δράση αυτή αποδόθηκε από την Κυβέρνηση ως προσπάθεια του ΚΚΕ να τρομοκρατήσει τον πληθυσμό προκειμένου να απέχει από τις εκλογές.

32. Από τις 26 Ιουλίου 1946 που ανατέθηκε αποκλειστική αρμοδιότητα για την εξασφάλιση της τάξεως στον Εθνικό Στρατό, τα Β΄ και Γ΄ Σώματα Στρατού ανέλαβαν και εκτέλεσαν προσχεδιασμένες εκκαθαριστικές επιχειρήσεις ευρείας κλίμακας στις περιοχές: Καϊμακτσαλάν στις αρχές Αυγούστου, Πάικου από αρχές Αυγούστου μέχρι τέλος Σεπτεμβρίου, Ολύμπου αρχές Αυγούστου, Νοτίου Ολύμπου αρχές Νοεμβρίου, Κελεμπέκ (περιοχής Έβρου) μέσα Αυγούστου, Βερμίου μέσα Αυγούστου και τέλος Σεπτεμβρίου, Τιταρίου όρους το δεύτερο δεκαήμερο Αυγούστου, Όσσης από μέσα Αυγούστου μέχρι τέλος Σεπτεμβρίου, Κερδυλλίων μέσα Σεπτεμβρίου, Πιερίων τέλη Σεπτεμβρίου, Αλμυρού-Μαυροβουνίου το Σεπτέμβριο, Χασίων-Δεσκάτης τέλη Σεπτεμβρίου, Κρουσίων αρχές Οκτωβρίου, Βίτσι τέλη Οκτωβρίου, Καμβουνίων-Αντιχασίων τέλη Οκτωβρίου με αρχές Νοεμβρίου, Κόζιακα αρχές Νοεμβρίου και Πίνδου αρχές Οκτωβρίου. Παράλληλα, το Α΄ Σώμα Στρατού πραγματοποίησε εκκαθαριστικές επιχειρήσεις στις περιοχές: Πάρνωνος αρχές Ιουλίου και τέλη Οκτωβρίου, Σπάρτης αρχές Ιουλίου, Φουρνά τέλος Αυγούστου και Νευροπόλεως τέλη Σεπτεμβρίου.

33. Αποτελέσματα αυτών των εκκαθαριστικών επιχειρήσεων ήταν η καταστροφή σημαντικών κρυσφήγετων και αποθηκών οπλισμού και λοιπού υλικού των Ένοπλων Κομμουνιστών, η εξάρθρωση των συγκροτημάτων και η αναθάρρηση των κατοίκων να επιστρέψουν στις εστίες τους.

Οι απώλειες κατά το έτος 1946 από την πλευρά των Ένοπλων Κομμουνιστών ανήλθαν σε 836 νεκρούς, 292 τραυματίες, 208 αιχμαλώτους και 100 παραδοθέντες. Από την πλευρά των Εθνικών Δυνάμεων οι απώλειες ανήλθαν σε 126 νεκρούς (13 αξιωματικοί και 113 οπλίτες), 192 τραυματίες (6 αξιωματικοί και 186 οπλίτες), 194 αγνοούμενους και 208 συλληφθέντες οπλίτες.

Έτος 1947

34. Γενική Κατάσταση: Στις 21 Φεβρουαρίου 1947, η Αγγλική Κυβέρνηση ειδοποίησε την αντίστοιχη Αμερικανική, ότι από την 1η Απριλίου 1947, θα διέκοπτε κάθε βοήθεια προς την Ελλάδα και θα απέσυρε τα στρατεύματα από την χώρα, καθώς η άλλοτε κραταιά αυτοκρατορία βρισκόταν τότε στα πρόθυρα της οικονομικής κατάρρευσης.

Η Κυβέρνηση των ΗΠΑ, αποδέχτηκε σχετική έκκληση της Ελληνικής Κυβερνήσεως και αποφάσισε να αναλάβει την ίδια ανασχετική στρατηγική με την προκάτοχό της, φράσσοντας το δρόμο μιας ενδεχόμενης καθόδου των Ρώσων στο Αιγαίο και τη Μέση Ανατολή, με την εξαγγελία ενός σχεδίου οικονομικής ανόρθωσης, του γνωστού ‘‘Δόγματος Τρούμαν’’ τόσο προς την Ελλάδα, όσο και προς την Τουρκία.

Στις 20 Μαρτίου 1947, μία εβδομάδα μετά την εξαγγελία του Δόγματος Τρούμαν, δολοφονήθηκε στη Θεσσαλονίκη ο Ζεύγος, μέλος της Κεντρικής Επιτροπής του ΚΚΕ, ενώ δύο μήνες αργότερα, στις 20 Μαΐου 1947 ανακοινώθηκε ο αιφνίδιος θάνατος του Γ. Σιάντου, αρχηγού του ΚΚΕ κατά την κατοχική περίοδο.

Στα τέλη Μαΐου 1947, η εξεταστική επιτροπή του ΟΗΕ, ύστερα από τετράμηνη έρευνα, υπέβαλε στο Συμβούλιο Ασφαλείας του ΟΗΕ πρακτικό στο οποίο αποφαινόταν ότι τον πόλεμο στην Ελλάδα υποκινούσαν δυνάμεις από το εξωτερικό και τον ενίσχυαν οι γειτονικές χώρες Αλβανία, Γιουγκοσλαβία και Βουλγαρία.

Τον Ιούλιο του 1947, στο Συνέδριο του Γαλλικού Κομμουνιστικού Κόμματος που έγινε στο Στρασβούργο, το ΚΚΕ με τον εκπρόσωπό του Μιλτ. Πορφυρογένη, εξήγγειλε την πρόθεση του να δημιουργήσει ξεχωριστό κομμουνιστικό κράτος. Κάτι τέτοιο όμως προϋπέθετε σταθερή κατοχή μιας πόλεως, την οποία θα χρησιμοποιούσε ως πρωτεύουσα και έδρα της Κυβέρνησης για διεθνή προβολή και προπαγάνδα, όπου θα δεχόταν τους διπλωματικούς εκπροσώπους των κομμουνιστικών χωρών. Ο Ζαχαριάδης, μη μπορώντας να εξασφαλίσει ένα τέτοιο αστικό κέντρο, παρά τις συνεχείς προσπάθειες, στις 23 Δεκεμβρίου 1947 προέβη στο σχηματισμό της ‘‘Πρώτης Προσωρινής Κυβέρνησης της Ελεύθερης Ελλάδας’’ με Πρωθυπουργό και Υπουργό Στρατιωτικών το Μάρκο Βαφειάδη, και Υπουργούς τους Γ. Ιωαννίδη, Μ. Πορφυρογένη, Π. Ρούσσο, Β. Μπαρτζώτα, Δ. Βλαντά, Λ. Στρίγγο και Π. Κόκκαλη. Δύο ημέρες αργότερα εξαπέλυσε την από καιρό σχεδιασμένη επίθεση κατά της Κόνιτσας, η οποία συγκέντρωνε τα πλεονεκτήματα για πρωτεύουσα του ανεξάρτητου κομμουνιστικού κράτους.

35. Οργάνωση και Δύναμη Ένοπλων Κομμουνιστών: Από τον Αύγουστο άρχισε στην περιοχή Δυτικής Μακεδονίας η οργάνωση των Ελαφρών Ταξιαρχιών, των Ταξιαρχιών Ιππικού και των Μεραρχιών, με παράλληλη κατάργηση των Αρχηγείων Περιοχών. Οι νέες Μονάδες εφοδιάζονταν με πυροβόλα, όλμους, καθώς και πλήθος από πολυβόλα και αυτόματα όπλα. Παράλληλα, υιοθετήθηκε σε μικρή όμως έκταση η εκπαίδευση σε μεθόδους του Τακτικού Στρατού. Η ηγεσία του Επαναστατικού Κομμουνιστικού Κόμματος ανήγγειλε την εθελοντική στράτευση οπαδών, στην πράξη όμως έγινε βίαια, με αποτέλεσμα ενώ τον Ιανουάριο του 1947 η δύναμη των Ένοπλων Κομμουνιστών ήταν 10.000 περίπου, το Δεκέμβριο του ιδίου έτους είχε ανέλθει στις 20.000 περίπου, παρά τις απώλειες που σημειώθηκαν στο μεταξύ.

36. Οργάνωση και Δύναμη Εθνικού Στρατού: Μετά από πολύμηνη επιμονή της Στρατιωτικής Ηγεσίας της χώρας, το Μάρτιο του 1947, αποφασίστηκε η αύξηση του Στρατού σε 115.000 και της Χωροφυλακής σε 30.000 άνδρες. Η Ελληνική Κυβέρνηση αναγκάστηκε να επωμισθεί, την οικονομική επιβάρυνση της πρόσκλησης των επιπλέον 15.000 νεοσυλλέκτων.

Ο Στρατός τώρα διέθετε Στρατηγεία 1ης Στρατιάς και 3 Σωμάτων Στρατού, 7 Μεραρχίες (από τις οποίες 4 ορεινής συνθέσεως) και 2 ανεξάρτητες Ταξιαρχίες συνολικής δυνάμεως 60 Ταγμάτων Πεζικού και ανάλογο αριθμό Ταγμάτων και ισοδύναμων Μονάδων των άλλων Όπλων και Σωμάτων. Στα τέλη του 1947, λόγω της κρισιμότητας της κατάστασης, η δύναμη του Στρατού ανήλθε σε 150.000 άνδρες.

37. Διεξαγωγή του Αγώνα: Η τακτική την οποία η ηγεσία των Ένοπλων Κομμουνιστών εφάρμοσε κατά την περίοδο αυτή ήταν κατά βάση η ίδια με του ανταρτοπολέμου, τον οποίο συντηρούσε στη Θράκη, Χαλκιδική και Πελοπόννησο. Χαρακτηριζόταν όμως από την επίμονη προσπάθεια και επιδίωξη:

- Να σταθεροποιήσει και να διευρύνει τις παραμεθόριες περιοχές της Μουργκάνας, του Γράμμου, του Βίτσι, του Καϊμακτσαλάν, του Μπέλες και της Χαϊντούς, τις οποίες έλεγχαν από το 1946.
- Να αμφισβητήσει σοβαρά τις ορεινές περιοχές της Δυτικής Μακεδονίας, Θεσσαλίας, Ρούμελης και Ηπείρου, με εξορμήσεις και αιφνιδιαστικές επιθέσεις, μετά από συγκέντρωση όγκου δυνάμεων εναντίον της εκάστοτε επιλεγόμενης περιοχής και στη συνέχεια διασπορά, συγκέντρωση και επίθεση σε άλλη περιοχή.
- Να καταλάβει σημαντική πόλη στην ευρύτερη περιοχή για εγκατάσταση της ''Προσωρινής Δημοκρατικής Κυβέρνησης'' της οποίας τη συγκρότηση ανήγγειλε τελικά στις 24 Δεκεμβρίου 1947.

38. Η ηγεσία του Εθνικού Στρατού, συγκρότησε την 1η Στρατιά για την εφαρμογή του σχεδίου ''*ΤΕΡΜΙΝΟΥΣ*'' με τα Β΄ και Γ΄ Σώματα Στρατού στις περιοχές Ήπειρο-Θεσσαλία και Μακεδονία-Θράκη, αντίστοιχα.

Ανέθεσε στο Α΄ Σώμα Στρατού, την εφαρμογή ανάλογου σχεδίου για τη Ρούμελη, παράλληλα με την απασχόληση του στις εκκαθαριστικές επιχειρήσεις στην Πελοπόννησο, καθώς και στα άλλα νησιά με τις κατά τόπους δυνάμεις της Χωροφυλακής. Γενικά, το σχέδιο ενέργειας ''*ΤΕΡΜΙΝΟΥΣ*'' του Εθνικού Στρατού προέβλεπε:

<u>Στο 1ο στάδιο:</u> Τον εγκλωβισμό και στη συνέχεια την εκκαθάριση των περιοχών Ρούμελης-Θεσσαλίας και κατά σειρά των ορεινών συγκροτημάτων:

Δομοκού-Ξυνιάδας-Ρεντίνας και Οίτης-Γκιώνας,
Άνω Ρου Αχελώου-Αγράφων και Χασίων-Αντιχασίων-Καμβουνίων,
Ν. Πίνδου-Ζαγορίων, Ολύμπου-Πιερίων και Όσσης-Πηλίου.

<u>Στο 2ο στάδιο:</u> Την εκκαθάριση των περιοχών Δυτικής Μακεδονίας και Κεντρικής Μακεδονίας μέχρι το Στρυμόνα ποταμό.

<u>Στο 3ο στάδιο:</u> Την εκκαθάριση Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης.

39. Κατά το 1ο στάδιο, η εφαρμογή του σχεδίου ''*ΤΕΡΜΙΝΟΥΣ*'' είχε ικανοποιητικά αποτελέσματα, αλλά εξελίχθηκε σε εκτεταμένο χώρο που ήταν αδύνατο να καλυφθεί από επαρκείς δυνάμεις. Η ηγεσία των Ένοπλων Κομμουνιστών αντιλαμβανόταν αμέσως τους επιδιωκόμενους εγκλωβισμούς και έδινε εντολή στις μονάδες τους να διασπείρωνται έγκαιρα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η επιχείρηση Νοτ. Πίνδου-Ζαγορίων, όπου τον Ιούλιο οι δυνάμεις των κομμουνιστών απέφυγαν τον εγκλωβισμό τους με ευρύ ελιγμό και στη συνέχεια προσέβαλαν με όγκο δυνάμεων την περιοχή δυτικά της Κόνιτσας, κινήθηκαν προς Νότο δημιουργώντας προς στιγμή ανησυχία στην περιοχή Ιωαννίνων και κατέφυγαν στην περιοχή Ζαγορίων, για να επανακάμψουν τελικά στις σταθεροποιημένες βάσεις τους της Μουργκάνας, του Γράμμου και της Δυτικής Μακεδονίας.

40. Οι Ένοπλοι Κομμουνιστές κατά το έτος 1947, υλοποιώντας την τακτική του ανταρτοπολέμου, πραγματοποίησαν πάμπολλες καταστροφές συγκοινωνιακών και έργων κοινής ωφελείας, καθώς και πολλές προσβολές κατά μικρών και μεγαλύτερων κατοικημένων τόπων, όπως τα Καλάβρυτα, Αμαλιάδα, Γιαννιτσά, Αταλάντη και την περιοχή Θεσσαλονίκης. Υλοποίησαν την τακτική οργανωμένων επιθέσεων με όγκο δυνάμεων και με επιτελικά καταρτισμένα σχέδια, ενήργησαν εναντίον της Έδεσσας, Φλώρινας, Γρεβενών και Μετσόβου. Από το φθινόπωρο του 1947, προπαρασκεύασαν την επίθεση κατά της Κόνιτσας, χρησιμοποιώντας περισσότερες τακτικές δυνάμεις (5 ταξιαρχίες), την οποία προόριζαν για έδρα της ''Προσωρινής Δημοκρατικής Κυβέρνησης''. Η επίθεση εκδηλώθηκε στις 25 Δεκεμβρίου και διήρκεσε μέχρι τις 6 Ιανουαρίου 1948. Όλο αυτό το διάστημα οι Ένοπλοι Κομμουνιστές εξαπέλυσαν αλλεπάλληλες επιθετικές προσπάθειες οι οποίες διακρίνονταν από σφοδρότητα και επιμονή, χωρίς τελικά να επιτευχθεί η κατάληψη της Κόνιτσας, χάρη στην

αντίσταση της αμυνόμενης 75ης Ταξιαρχίας του Εθνικού Στρατού και την ποικιλότροπη βοήθεια των κατοίκων της πόλης.

Οι απώλειες από τις επιχειρήσεις του έτους 1947 υπήρξαν βαρειές και για τους δύο αντιπάλους. Από την πλευρά των Ένοπλων Κομμουνιστών ανήλθαν σε 7.629 εξακριβωμένους νεκρούς, 4.617 αιχμαλώτους και 3.792 παραδοθέντες. Οι βίαια στρατολογηθέντες ανήλθαν σε 27.840. Από την πλευρά του Εθνικού Στρατού οι απώλειες ανήλθαν σε: 1.115 νεκρούς (104 αξιωματικοί και 1.011 οπλίτες), 2.935 τραυματίες (165 αξιωματικοί και 2.770 οπλίτες) και 989 αγνοούμενους (37 αξιωματικοί και 952 οπλίτες).

Έτος 1948

41. Γενική Κατάσταση: Το έτος 1948 που ο Εμφύλιος έφτασε στο σημείο της κρισιμότερης αναμέτρησης με τις πολύνεκρες μάχες, έλαβαν χώρα γεγονότα σημαντικού ενδιαφέροντος. Οι ΗΠΑ προσέφεραν αθρόα εισροή οικονομικής βοήθειας και εξοπλισμού στις Εθνικές Δυνάμεις. Σε αντιστάθμισμα η ‘‘Κυβέρνηση του Βουνού’’ έπαιρνε συνεχή υλική βοήθεια από τον Τίτο και ηθική από την ‘‘Κομινφόρμ’’, που είχε ιδρυθεί τότε για να ενισχύει τα κομμουνιστικά κόμματα της Ευρώπης και να συντονίζει τη δράση τους.

Στον εσωτερικό τομέα, η κυβέρνηση Σοφούλη πήρε αυστηρά μέτρα κατά των κομμουνιστών με την περισυλλογή και εξορία ορισμένων από αυτούς στην Ικαρία όπου λειτούργησαν διάφορα στρατόπεδα συγκεντρώσεως, σε αντιστάθμισμα της εκ μέρους των Ένοπλων Κομμουνιστών βίαιης στρατολογήσεως και προπαντός του επαχθούς μέτρου της απαγωγής 28.000 ελληνόπαιδων, τα οποία φυγάδευσαν σε γειτονικές κομμουνιστικές χώρες. Πρόσθετο λόγο για την, εκ μέρους της Κυβερνήσεως, λήψη μέτρων κατά των κομμουνιστών, αποτέλεσε και η δολοφονία του Υπουργού Χρήστου Λαδά. Στο στρατιωτικό τομέα, σημειώθηκε αλλαγή στην ηγεσία του Εθνικού Στρατού. Από τις 27 Οκτωβρίου 1948, ο Στρατηγός Αλέξανδρος Παπάγος ανέλαβε καθήκοντα Αρχηγού ΓΕΣ, θέση την οποία προηγουμένως κατείχε ο Αντιστράτηγος Γιατζής. Από την πλευρά των Ένοπλων Κομμουνιστών, ο Ζαχαριάδης απομάκρυνε το Μάρκο Βαφειάδη λόγω διαφωνίας για τον τρόπο διεξαγωγής του πολέμου και ανέθεσε την αρχιστρατηγία στο Γούσια, την πρωθυπουργία της ‘‘Κυβέρνησης του Βουνού’’ ανέλαβε ο Ιωαννίδης, ενώ τη διεύθυνση του πολέμου ανέλαβε το Ανώτατο Πολεμικό Συμβούλιο, το οποίο αποτελούσαν οι Ζαχαριάδης, Μπαρτζώτας, Βλαντάς, Γούσιας και Καραγιώργης.

42. Οργάνωση και Δύναμη Ένοπλων Κομμουνιστών: Ο στρατός των Ένοπλων Κομμουνιστών επιδόθηκε συστηματικά στην ανασυγκρότηση, συστηματική εκπαίδευση και ανάπτυξη μονάδων με τη μορφή τακτικού στρατού, χωρίς να εγκαταλείπει και την τακτική του ανταρτοπολέμου. Η νέα οργάνωση στηρίχθηκε σε Τάγματα των 450 ενόπλων, Ταξιαρχίες των 1.250 ενόπλων και σε Μεραρχίες. Η δύναμη του, παρά τις τεράστιες απώλειες που είχε στις επιχειρήσεις αποφασιστικής σημασίας και σε πληθώρα φονικών μαχών, αυξανόταν συνεχώς, λόγω του μέτρου της βίαιης στρατολογήσεως ανδρών και γυναικών που εφάρμοσε. Έτσι, στα τέλη του 1948 έφτασε τους 25.000 ενόπλους.

43. Οργάνωση και Δύναμη Εθνικού Στρατού: Κατά το έτος αυτό, καθώς η δραστηριότητα των Ένοπλων Κομμουνιστών έφθασε στο κατακόρυφο της, αποφασίστηκε η αναδιοργάνωση του και η αύξηση της δύναμής του. Καταργήθηκε η Στρατιά, και η δύναμη του Τακτικού Στρατού αυξήθηκε σε 160.000 άνδρες (οργανωμένους σε Μεραρχίες των 9.000 ανδρών), της Εθνοφρουράς σε 50.000 άνδρες, ενώ η δύναμη της Χωροφυλακής περιορίστηκε σε 23-25.000 άνδρες περίπου. Ο εξοπλισμός του Εθνικού Στρατού ήταν άρτιος χάρη στην αμερικανική βοήθεια.

44. Διεξαγωγή των Επιχειρήσεων: Τόσο οι δυνάμεις των Ένοπλων Κομμουνιστών, όσο και οι Εθνικές Δυνάμεις, διεξήγαγαν τον αγώνα με ιδιαίτερο πείσμα. Η τακτική των Εθνικών Δυνάμεων παρέμεινε η ίδια, αποβλέποντας στον εγκλωβισμό και την καταστροφή του αντιπάλου. Αντίθετα, η τακτική των Ένοπλων Κομμουνιστών, ενώ δεν εγκατέλειψε τις βασικές αρχές του ανταρτοπολέμου (συγκέντρωση, αιφνιδιαστικό κτύπημα και αποχώρηση), χαρακτηριζόταν από μεθόδους διεξαγωγής τακτικού στρατού, δηλαδή οργάνωση και εκτόξευση επίθεσης για κατάληψη μιας τοποθεσίας, ή διεξαγωγή σταθερής άμυνας σε μια κατεχόμενη περιοχή. Οι Ένοπλοι Κομμουνιστές, το 1948, βρέθηκαν στο υψηλότερο επίπεδο της ισχύς τους. Οι βάσεις τους στο Γράμμο και το Βίτσι είχαν ισχυροποιηθεί με έργα αμυντικής οργανώσεως και υποστηρίζονταν με όλμους και πυροβολικό. Παράλληλα, εξακολούθησαν με την ίδια σφοδρότητα τις προσβολές εναντίον κατοικημένων τόπων και τις εμπλοκές με τις εθνικές δυνάμεις στην Πελοπόννησο, Θεσσαλία, Ήπειρο, Μακεδονία, Θράκη και νησιά. Ιδιαίτερα όμως στη Ρούμελη, το Γράμμο και το Βίτσι διεξάγονταν επιχειρήσεις κανονικού πολέμου.

45. Επιχείρηση ''*ΧΑΡΑΥΓΗ*'' (15/4-26/5/48): Κατά την περίοδο αυτή, το Α΄ Σώμα Στρατού ανέλαβε με δύναμη τριών Μεραρχιών την εκκαθάριση της Ρούμελης από την παρουσία και τις καταστροφές των Ένοπλων Κομμουνιστών, των οποίων η δύναμη στις αρχές του έτους 1948 υπολογιζόταν σε 3.000 ενόπλους περίπου. Η επιχείρηση αυτή στέφθηκε από επιτυχία και έγινε εκκαθάριση της περιοχής.

46. Επιχείρηση ''*ΚΟΡΩΝΙΣ*'' (20/7-22/8/48): Κατά την περίοδο αυτή, το Β΄ Σώμα Στρατού ανέλαβε την εκκαθάριση της ισχυρά οργανωμένης τοποθεσίας του Γράμμου, στην οποία η δύναμη των Ένοπλων Κομμουνιστών υπολογιζόταν από 12.000 έως 15.000 περίπου. Το σχέδιο ενέργειας προέβλεπε την κατά μέτωπο επίθεση σε ολόκληρη την περιοχή, με δύο πτέρυγες ελιγμού κατά μήκος των ελληνοαλβανικών συνόρων. Η μία πτέρυγα, από Βορρά προς Νότο στην κατεύθυνση Νεστόριο-Αμμούδα-Αλεβίτσα-Φλάμπουρο-Γράμμο (υψ. 2520), ενώ η άλλη πτέρυγα από Νότο προς Βορρά στην κατεύθυνση Στράτσανη-Κάμενικ-Ασημοχώρι-Γράμμος (ύψ. 2520), απέβλεπαν στην αποκοπή της σύμπτυξης των κομμουνιστών προς την Αλβανία. Η επιχείρηση άρχισε στις 20 Ιουλίου, αλλά δεν εξελίχθηκε σύμφωνα με το σχέδιο, λόγω της ισχυρά οργανωμένης τοποθεσίας και της πεισματώδους αντιστάσεως των κομμουνιστών. Η περιοχή επιχειρήσεων διαχωρίστηκε σε δύο ζώνες, αυτή του βόρειου Γράμμου όπου παρέμεινε το Β΄ Σώμα Στρατού (3 Μεραρχίες) και του νότιου Γράμμου που ανατέθηκε στο Α΄ Σώμα Στρατού (3 Μεραρχίες), το οποίο εσπευσμένα ανακλήθηκε από την περιοχή Ρούμελης. Κατά τη διάρκεια αυτής της επιχείρησης καταλήφθηκαν διαδοχικά από μεν το Β΄ Σώμα Στρατού τα υψώματα Ταμπούρι, Σγουρό, Τρία Σύνορα, Αλεβίτσα και Φούσια, από δε το Α΄ Σώμα Στρατού, τα υψώματα Κλέφτης, Σμόλικας, Κάμενικ, Γκόλιο και Γράμμος (ύψ. 2520). Με τον τρόπο αυτό ολόκληρη η περιοχή του Γράμμου καταλήφθηκε από τον Εθνικό Στρατό, αφού όμως κατέβαλε βαρύ φόρο αίματος κατά τις φονικότατες μάχες που διεξήγαγε. Το μεγαλύτερο μέρος των Ένοπλων Κομμουνιστών διέφυγε τη νύκτα 20/21 Αυγούστου μεταξύ ελληνοαλβανικών συνόρων και υψώματος Αλεβίτσας προς το ορεινό συγκρότημα Βίτσι, όπου άρχισε δραστήρια την ανασυγκρότηση του και την οργάνωση της τοποθεσίας.

47. Επιχείρηση κατά Βίτσι (Αυγ.-Δεκ./48): Αμέσως μόλις διαπιστώθηκε η διαφυγή του μεγαλύτερου μέρους των Ένοπλων Κομμουνιστών του Γράμμου (8.500 περίπου) προς το Βίτσι, στην περιοχή του οποίου βρίσκονταν άλλοι 1.500 περίπου, το Β΄ Σώμα Στρατού προσανατόλισε τις δυνάμεις του εναντίον τους και άρχισε την επίθεση, ώστε να μη δοθεί επαρκής χρόνος για ανασυγκρότηση και οργάνωση της τοποθεσίας. Αρχικά, οι δυνάμεις του Β΄ Σώματος Στρατού σημείωσαν μερικές επιτυχίες. Με την πάροδο όμως του χρόνου, η

δύναμη των Ένοπλων Κομμουνιστών αφού ενισχύθηκε και από άλλες περιοχές, προέβαλε σθεναρή αντίσταση και ανέστειλε την επιθετική ορμή των Εθνικών Δυνάμεων. Στη συνέχεια, μεταπηδώντας στην επίθεση, ανέτρεψε τα εθνικά τμήματα από τις θέσεις τους και απείλησε να καταλάβει την πόλη της Καστοριάς, δημιουργώντας δοκιμασία στις τοπικές Εθνικές Δυνάμεις και πανικό στην τότε στρατιωτική και πολιτική ηγεσία της χώρας. Από την 1η Νοεμβρίου 1948, η διεύθυνση της επιχείρησης των Α΄ και Β΄ Σωμάτων Στρατού κατά του Βίτσι ανατέθηκε στο Α΄ Σώμα Στρατού, το οποίο αφού εκτέλεσε αρχικά μερικές επιτυχείς τοπικές επιχειρήσεις, στη συνέχεια δέχθηκε ισχυρή συντονισμένη επίθεση για τέσσερις συνεχείς μέρες, την οποία κατάφερε να αποκρούσει με επιτυχία. Στη συνέχεια, αφού σταθεροποίησε τις θέσεις του στο Βίτσι, παρέδωσε εκ νέου την ευθύνη της περιοχής αυτής στο Β΄ Σώμα Στρατού και στις 3 Δεκεμβρίου μεταφέρθηκε στην Πελοπόννησο για τις εκεί εκκαθαριστικές επιχειρήσεις.

Οι απώλειες του έτους 1948 από την πλευρά των Ένοπλων Κομμουνιστών ανήλθαν σε 16.382 νεκρούς, 8.065 συλληφθέντες, 8.763 παραδοθέντες και άγνωστο αριθμό τραυματιών. Από την πλευρά των Εθνικών Δυνάμεων οι απώλειες ανήλθαν σε 4.239 νεκρούς (330 αξιωματικοί και 3.909 οπλίτες), 15.308 τραυματίες (834 αξιωματικοί και 14.474 οπλίτες) και 2.328 αγνοούμενους (66 αξιωματικοί και 2.262 οπλίτες).

Έτος 1949

48. Γενική Κατάσταση: Το τελευταίο έτος του Εμφύλιου Πολέμου χαρακτηρίστηκε από την συντριβή των Ένοπλων Κομμουνιστών, μετά την κατάληψη από τον Εθνικό Στρατό των ορεινών όγκων Βίτσι και Γράμμου. Αποφασιστικός παράγοντας για τη λήξη του Εμφύλιου Πολέμου υπήρξε η απόφαση του Τίτο να κλείσει από τον Ιούλιο του 1949 τα σύνορα στους Ένοπλους Κομμουνιστές και να σταματήσει την παροχή σ' αυτούς πολεμικού υλικού και άλλης οικονομικής βοήθειας. Η απόφαση του Τίτο ήλθε ως αποτέλεσμα προηγούμενων συζητήσεων με τους Αμερικανούς για υποστήριξη, προτού διακόψει τους δεσμούς του με το Στάλιν. Στον εσωτερικό τομέα, μετά το θάνατο του Θεμιστοκλή Σοφούλη στις 26 Ιουνίου 1949, στην πρωθυπουργία ανήλθε ο μέχρι τότε αντιπρόεδρος Αλέξανδρος Διομήδης.

49. Οργάνωση και Δύναμη Αντιπάλων: Από την πλευρά των Ένοπλων Κομμουνιστών η δύναμη συνεχώς μειωνόταν κατά τη διάρκεια του τελευταίου έτους του Εμφυλίου, λόγω των μέτρων που είχε λάβει η Κυβέρνηση Σοφούλη και των σημαντικών απωλειών τους από τις εκκαθαριστικές επιχειρήσεις και τις αιματηρές μάχες. Ο κυριότερος λόγος όμως υπήρξε το σφάλμα που διέπραξε ο Ζαχαριάδης με την απόφαση της 5ης Ολομέλειας, ο οποίος υποσχέθηκε στους σλαβόφωνους της Μακεδονίας την ίδρυση ξεχωριστού κράτους, με αποτέλεσμα πολλοί οπαδοί του άλλοτε ΕΑΜ, να δείχνουν αποστροφή στη συνέχιση ενός εθνικά προδοτικού πολέμου, του οποίου η αποτυχία διαφαινόταν παταγώδης. Παρά ταύτα, τον Αύγουστο του 1949 η δύναμη των Ένοπλων Κομμουνιστών ανερχόταν σε 16.000 ένοπλους (70 Τάγματα μειωμένης συνθέσεως και Διλοχίες καθώς και 132 πυροβόλα διαφόρων διαμετρημάτων), το Σεπτέμβριο είχε μειωθεί στις 4.000 και το Δεκέμβριο δεν υπερέβαινε τους 1.000.

Από την πλευρά του Εθνικού Στρατού, η δύναμη του σε συνδυασμό με τον κατάλληλο εξοπλισμό και την πείρα που απέκτησε, οδήγησαν στην οριστική συντριβή της ένοπλης κομμουνιστικής δράσεως.

50. Διεξαγωγή Επιχειρήσεων: Κατά το έτος 1949, από άποψη τακτικής, ενώ δεν υπήρξε καμιά μεταβολή εκ μέρους των Ένοπλων Κομμουνιστών, από πλευράς Εθνικού

Στρατού εγκαταλείφθηκε η τακτική του εγκλωβισμού και εφαρμόσθηκε η τακτική των ‘‘νυκτερινών επιχειρήσεων και της αδιάκοπτης δίωξης’’. Καθορίσθηκε το δόγμα της εκκαθαρίσεως της χώρας με επιχειρήσεις από Νότο προς Βορρά, σε συνδυασμό, με μέτρα για την αποφυγή επανάκαμψης των Ένοπλων Κομμουνιστών στις περιοχές που είχαν εκκαθαριστεί.

Κατέστρωσε και εφάρμοσε σχέδια εκκαθαριστικών επιχειρήσεων όπως παρακάτω:

51. Σχέδιο Επιχειρήσεων ‘‘*ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ*’’ (Δεκ. 48-Ιουλ. 49): Από τις 19 Δεκεμβρίου 1948, το Α΄ Σώμα Στρατού ανέλαβε την εκκαθάριση της Πελοποννήσου με την ΙΧ Μεραρχία, η οποία μεταφέρθηκε εσπευσμένα και τις δυνάμεις της Ανωτέρας Διοικήσεως Πελοπονήσου (ΑΣΔΠ), όπου η δύναμη των Ένοπλων Κομμουνιστών υπολογιζόταν σε 2.500 περίπου. Η κύρια επιχείρηση περατώθηκε με επιτυχία μέχρι το τέλος Ιανουαρίου 1949 και η πλήρης εκκαθάριση ολοκληρώθηκε από την ΑΣΔΠ μέχρι τον Απρίλιο. Το μέτρο της σταδιακής εκκαθαρίσεως της χώρας, με αρχή από την Πελοπόννησο, έδωσε την ευκαιρία στους Ένοπλους Κομμουνιστές να σημειώσουν προσωρινά ορισμένες εντυπωσιακές επιτυχίες στις πόλεις Νάουσα, Καρδίτσα και Καρπενήσι, το οποίο κατέλαβαν στις 18 Ιανουαρίου και το διατήρησαν για ένα μήνα μέχρι την ανακατάληψη του από τις Εθνικές Δυνάμεις, ύστερα από πεισματώδη αγώνα.

Χρονολογικά, οι εκκαθαριστικές επιχειρήσεις και οι προσπάθειες αντιπερισπασμού εκ μέρους των αντιπάλων είχαν ως εξής:

Στις 12 Φεβρουαρίου, η ΙΙ Μεραρχία του Β΄ Σώματος Στρατού απέκρουσε επίθεση των Ένοπλων Κομμουνιστών, που απέβλεπε στην κατάληψη της Φλώρινας.

Στις 21 Μαρτίου, το Α΄ Σώμα Στρατού με τις μονάδες του πρόλαβε απόπειρα αντιπερισπασμού των Ένοπλων Κομμουνιστών και απέτρεψε επίθεσή τους κατά της Άρτας.

Από 1η έως 8 Απριλίου, το Α΄ Σώμα Στρατού απέτρεψε τη δημιουργία δυσμενούς καταστάσεως στην περιοχή νότια του Γράμμου διότι οι Ένοπλοι Κομμουνιστές κινήθηκαν για συντριβή της VIII Μεραρχίας.

Στις 17 και 18 Απριλίου, το Β΄ Σώμα Στρατού απέκρουσε επίθεση αντιπερισπασμού των Ένοπλων Κομμουνιστών κατά του Αμύνταιου.

Στις 17 Μαΐου, το Β΄ Σώμα Στρατού απέκρουσε επιθετική ενέργεια των Ένοπλων Κομμουνιστών στο Βίτσι.

Παράλληλα, το Α΄ Σώμα Στρατού από 5 Μαΐου μέχρι τέλος Ιουνίου, εκκαθάρισε πλήρως την περιοχή Θεσσαλίας και πέτυχε την συντριβή ολόκληρης της δύναμης του Γενικού Αρχηγείου Νότιας Ρούμελης των κομμουνιστών. Το Γ΄ Σώμα Στρατού, από 5 έως 8 Μαΐου εκκαθάρισε την περιοχή Αγγίστρου της Κεντρικής Μακεδονίας και από 4 έως 20 Ιουλίου την περιοχή Καϊμακτσαλάν.

52. Τελικές Εκκαθαριστικές Επιχειρήσεις κατά Βίτσι-Γράμμου (1-30 Αυγ. 49): Μετά την εμπέδωση της τάξεως στην Πελοπόννησο, Κεντρική Στερεά, Θεσσαλία και Κεντρική Μακεδονία, έγιναν τον Ιούλιο οι αναγκαίες συγκεντρώσεις των Μονάδων και των μέσων του Εθνικού Στρατού και τέθηκαν υπό τις διαταγές της Στρατιάς Ηπείρου-Δυτικής Μακεδονίας (ΣΗΔΜ) για την τελική προσβολή του όγκου των Ένοπλων Κομμουνιστών στους ορεινούς όγκους Γράμμου και Βίτσι. Το γενικό σχέδιο του Αρχιστράτηγου με την επωνυμία ‘‘*ΠΥΡΣΟΣ*’’, περιλάμβανε τις εξής επί μέρους επιχειρήσεις: Την παραπλανητική ενέργεια κατά Βορείου Γράμμου (*‘‘ΠΥΡΣΟΣ Α’’*), την κύρια επιθετική ενέργεια κατά Βίτσι (*‘‘ΠΥΡΣΟΣ Β’’*) και την τελική επίθεση κατά Γράμμου (*‘‘ΠΥΡΣΟΣ Γ’’*).

53. Επιχείρηση ‘‘*ΠΥΡΣΟΣ Α*’’ (2-8 Αυγ. 49) κατά Βορείου Γράμμου: Σκοπός της ήταν η παραπλάνηση και εξαπάτηση των Ένοπλων Κομμουνιστών σχετικά με την κύρια επίθεση που σχεδιάστηκε για τις 10 Αυγούστου εναντίον του Βίτσι. Επιδιωκόταν έτσι, η

απαγκίστρωση των δυνάμεων των κομμουνιστών του Γράμμου, η μεταπήδηση κομμουνιστών από Βίτσι στο Γράμμο και η συγκέντρωση Πυροβολικού των Εθνικών δυνάμεων στο Βίτσι, όπου θα λάμβανε χώρα η κύρια επίθεση. Η επιχείρηση αυτή που ανατέθηκε στο Α΄ Σώμα Στρατού (2 Μεραρχίες και 1 Ταξιαρχία), είχε διάρκεια από 2 έως 7 Αυγούστου και άριστα αποτελέσματα.

54. Επιχείρηση ''*ΠΥΡΣΟΣ Β*'' (10-16 Αυγ. 49) κατά Βίτσι: Σκοπός της κύριας αυτής επιχείρησης ήταν η ολοσχερής και τελική εκκαθάριση του Βίτσι. Σύμφωνα με το σχέδιο, προβλεπόταν η αιφνιδιαστική διείσδυση και κατάληψη της τοποθεσίας Τσούκα-Λέσιτς-Μπάρο, η οποία αποτελούσε την κύρια τοποθεσία άμυνας των κομμουνιστών. Στη συνέχεια, διεύρυνση του ρήγματος προς Βάρμπα-Καρμπέτσι, σε συνδυασμό με ενέργεια επί των κατευθύνσεων Ιεροπηγή-Σμαρδέσι-Καρμπέτσι και Μισοδάγιτσα-Πρεβόλ-Λαιμός, με σκοπό την απαγόρευση διαφυγής των δυνάμεων των κομμουνιστών προς Αλβανία. Τέλος, το σχέδιο προέβλεπε την εκκαθάριση της Χερσονήσου Πυξού. Η δύναμη των Ένοπλων Κομμουνιστών στην περιοχή Βίτσι υπολογιζόταν σε 8.000 περίπου. Η επιχείρηση ανατέθηκε στο Β΄ Σώμα Στρατού (4 Μεραρχίες και 2 Ταξιαρχίες Καταδρομών) με αρκετή υποστήριξη Πυροβολικού και Αεροπορίας. Άρχισε στις 10 Αυγούστου και ύστερα από φονικότατες μάχες επτά ημερών στα υψώματα του Βίτσι, ολόκληρη η περιοχή πέρασε στα χέρια των Εθνικών Δυνάμεων στις 17 Αυγούστου.

55. Επιχείρηση ''*ΠΥΡΣΟΣ Γ*'' (24-30 Αυγ. 49) κατά Γράμμου: Σκοπός της τελευταίας αυτής σημαντικής επιχείρησης, ήταν η ολοσχερής εκκαθάριση του τελευταίου οργανωμένου προπύργιου των Ένοπλων Κομμουνιστών του Γράμμου. Το σχέδιο προέβλεπε ισχυρές, αιφνιδιαστικές ενέργειες σε βάθος, με σκοπό την κατάληψη των υψωμάτων Κόντρα Πολίγκα και Καλύβια Κατσαρά στα ελληνοαλβανικά σύνορα, καθώς και στα υψώματα Τρία Σύνορα-Τσούμια, τα οποία θα αποτελούσαν την εξωτερική περίμετρο της κύριας αμυντικής τοποθεσίας των κομμουνιστών στο Γράμμο. Ταυτόχρονα, μετά από ισχυρή προπαρασκευή Πυροβολικού και Αεροπορίας, θα επιχειρείτο η διάρρηξη της τοποθεσίας με την κατάληψη των υψωμάτων Ψωριάρικα και Τσάρνο. Στη συνέχεια, προβλεπόταν η διεύρυνση του ρήγματος και η εκμετάλλευση της επιτυχίας στις κατευθύνσεις Τσάρνο-Φλάμπουρο-χωριό Γράμμος-ύψωμα Κιάφα και Φούσια-Γκουμπέλ-ύψωμα 2520 (Γράμμος) για την κατάληψη του και αποφυγή της διαφυγής της δύναμης των Ένοπλων Κομμουνιστών προς Αλβανία. Παράλληλα, προς το νότιο Γράμμο θα ασκείτο ισχυρή πίεση για συγκράτηση των Ένοπλων Κομμουνιστών της περιοχής Κάμενικ-Πυρσόγιαννη και για απαγόρευση διαφυγής τους προς το εσωτερικό της Ηπείρου. Η δύναμη των Ένοπλων Κομμουνιστών στην περιοχή Γράμμου υπολογιζόταν σε 7.000 περίπου (από τους οποίους 1.500 περίπου είχαν διαφύγει από το Βίτσι). Η επιχείρηση ανατέθηκε στο Α΄ Σώμα Στρατού (4 Μεραρχίες, 2 Ταξιαρχίες Καταδρομών) με αρκετή υποστήριξη πυρών Πυροβολικού και Αεροπορίας. Ο αγώνας άρχισε μετά από ισχυρή προπαρασκευή Πυροβολικού και Αεροπορίας στις 24 Αυγούστου. Κατόπιν σκληρού και αιματηρού αγώνα στα υψώματα του Γράμμου, για επτά συνεχείς μέρες, ολόκληρη η περιοχή πέρασε στα χέρια των Εθνικών Δυνάμεων, ενώ αρκετοί Ένοπλοι Κομμουνιστές από τις 29 Αυγούστου διέρρευσαν προς την Αλβανία.

Οι απώλειες κατά το έτος 1949 από την πλευρά των Ένοπλων Κομμουνιστών ανήλθαν σε 11.635 νεκρούς, 2.145 συλληφθέντες και 6.835 παραδοθέντες. Από την πλευρά των Εθνικών Δυνάμεων οι απώλειες ανήλθαν σε 2.769 νεκρούς (190 αξιωματικοί και 2.579 οπλίτες), 10.609 τραυματίες (664 αξιωματικοί και 9.945 οπλίτες) και 1.920 αγνοούμενους (83 αξιωματικοί και 1.837 οπλίτες).

Το Τέλος και οι Συνέπειες του Εμφυλίου

56. Με τη συντριβή των Ένοπλων Κομμουνιστών στο Βίτσι και το Γράμμο έληξε ουσιαστικά ο Εμφύλιος Πόλεμος, ο οποίος από το 1944 είχε γίνει ο εφιάλτης των Ελλήνων και επισσώρευσε φοβερά δεινά στην πολύπαθη Ελλάδα. Υπολείμματα των Ένοπλων Κομμουνιστών, που δεν υπερέβαιναν τους χιλίους σε όλη την επικράτεια, δημιούργησαν διάφορα επεισόδια μέχρι τις αρχές του 1950, οπότε έληξαν οι εκκαθαριστικές επιχειρήσεις των δυνάμεων του Εθνικού Στρατού. Οι συνέπειες όμως του Εμφύλιου Πολέμου υπήρξαν ανυπολόγιστες για την Ελλάδα τόσο σε ανθρώπινες απώλειες, όσο και σε υλικές καταστροφές.

57. Απώλειες σε προσωπικό: Κατά τη διάρκεια του Πρώτου Γύρου (Έτος 1943 έως 3 Δεκεμβρίου 1944), οι απώλειες σε νεκρούς από τη διαμάχη μεταξύ οργανώσεων του ΕΛΑΣ και εθνικών οργανώσεων ΕΔΕΣ – ΕΚΚΑ – ΠΑΟ κ.λ.π., συμπεριλαμβανομένων των κινημάτων της Μ. Ανατολής, τις δολοφονίες και εκτελέσεις τόσο από τον ΕΛΑΣ στις μάχες Πύργου, Καλαμάτας, Μελιγαλά, Γαργαλιάνων, Πύλου όσο και από την ΟΠΛΑ, τα Τάγματα Ασφαλείας και την Οργάνωση ΄΄Χ΄΄, ανήλθαν σε 21.000 περίπου.

- Κατά τη διάρκεια του Δεύτερου Γύρου (3 Δεκεμβρίου 1944 έως 12 Ιανουαρίου 1945), οι απώλειες σε νεκρούς ανήλθαν σε 44.000 περίπου.
- Κατά τη διάρκεια του Τρίτου Γύρου (31 Μαρτίου 1946 μέχρι τις αρχές 1950), οι συνολικές απώλειες για τις Εθνικές Δυνάμεις, στις οποίες συμπεριλαμβάνονταν και οι Μονάδες Αμύνης Υπαίθρου (ΜΑΥ), ανήλθαν σε 16.734 νεκρούς (1.185 Αξκοί και 15.549 οπλίτες), 29.496 τραυματίες και 5.446 αγνοούμενους. Στους Ένοπλους Κομμουνιστές οι νεκροί ανήλθαν σε 38.421, καταμετρηθέντες στο πεδίο της μάχης. Με δεδομένο ότι εκ μέρους των κομμουνιστών καταβαλλόταν συστηματική προσπάθεια για την εξαφάνιση των νεκρών, θα πρέπει ο συνολικός αριθμός να πλησίασε τις 50.000. Ο αριθμός των τραυματιών από την πλευρά των Ένοπλων Κομμουνιστών δεν είναι εύκολο να προσδιορισθεί, διότι καταβάλλονταν προσπάθειες διακομιδής τους στις γειτονικές βαλκανικές χώρες και επί πλέον ένας μεγάλος αριθμός από αυτούς συμπεριλαμβανόταν στους συλληφθέντες ή παραδοθέντες. Οι Εθνικές Δυνάμεις συνέλαβαν 23.960, ενώ παραδόθηκαν άλλοι 21.544.

Από την πλευρά του άμαχου πληθυσμού οι απώλειες ανήλθαν σε 4.123 φονευθέντες από Ένοπλους Κομμουνιστές, 931 φονευθέντες ή ακρωτηριασθέντες από νάρκες και 28.000 απαχθέντα παιδιά (παιδομάζωμα).

58. Καταστροφές: Η αξία των ζημιών που προκλήθηκαν από καταστροφές έργων κοινής ωφελείας και άλλα αγαθά ανήλθε στο ποσό των 3.700.000.000 δραχμών της εποχής εκείνης. Η συνολική αξία των καταστροφών γενικότερα στην Εθνική Οικονομία (ζημιές 100.000 οικιών, συντήρησης 700.000 προσφύγων, απώλεια ωρών εργασίας κ.λ.π.) ανήλθε στο ποσό των 30.000.000.000 δραχμών της εποχής εκείνης.

Επίλογος

59. Η Ελλάδα, μετά την αποχώρηση των κατακτητών των Οκτώβριο του 1944, φορτισμένη από εσωτερικές πολιτικές διαμάχες δεκαετιών και εξουθενωμένη από τα δεινά του πολέμου και της κατοχής, βρέθηκε στη δίνη της διαμόρφωσης ζωνών επιρροής τόσο εκ μέρους της Σοβιετικής Ένωσης, όσο και εκ μέρους της Αγγλίας και κατέφυγε δυστυχώς σε ένοπλη εσωτερική αντιπαράθεση.

Ο Εμφύλιος Πόλεμος που διεξήχθηκε στην Ελλάδα από το 1944 μέχρι το 1949, μεταξύ των Ένοπλων Κομμουνιστών και Εθνικών Δυνάμεων αποδιοργάνωσε πλήρως το Ελληνικό κράτος σε όλους τους τομείς δραστηριότητας για μια εξαετία περίπου, περίοδο στην οποία τα

άλλα ευρωπαϊκά κράτη μετά τη λήξη του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου επιδόθηκαν στην ανασυγκρότηση τους. Έτσι, η χώρα οπισθοδρόμησε και έχασε την ευκαιρία για πρόοδο και ανάπτυξη.

Η φύση του πολέμου, ο ανταρτοπόλεμος, ήταν η πιο δύσκολη μορφή πολέμου, και διεξήχθηκε κυρίως σε ορεινές, δυσπρόσιτες και παραμεθόριες περιοχές, ο δε απολογισμός του υπήρξε θλιβερός σε έμψυχο και άψυχο υλικό, τίμημα βαρύ για τον ελληνικό λαό.

Καθοριστικοί παράγοντες για την έκβαση του Εμφύλιου Πολέμου υπήρξαν: η Συμφωνία της Γιάλτας με την οποία η Ελλάδα παρέμεινε στη σφαίρα επιρροής των δυτικών συμμάχων, η έγκαιρη και άφθονη βοήθεια, αρχικά από την Αγγλία και αργότερα από την Αμερική προς την Ελληνική Κυβέρνηση, και τέλος η ρήξη μεταξύ Στάλιν και Τίτο και η διαφωνία μεταξύ Μάρκου και Ζαχαριάδη, γεγονός που αποστέρησε από τους Ένοπλους Κομμουνιστές την ηθική και υλική βοήθεια εκ μέρους της Γιουγκοσλαβίας και την ελευθερία διακινήσεως τους, με το κλείσιμο των συνόρων από τον Τίτο.

Έτσι, η μεγάλη εποχή της Εθνικής Αντίστασης κηλιδώθηκε από τη διαμάχη μεταξύ αντίπαλων αντάρτικων οργανώσεων, αφού κατέληξε στον Εμφύλιο Πόλεμο του 1944-1949, με φυσική συνέπεια τη φοβερή κρίση του Έθνους και τον διχασμό της συνείδησης του ελληνικού λαού.

Πιστεύουμε ότι ο ελληνικός λαός, που ήδη έχει καταδικάσει τις εμφυλιοπολεμικές πρακτικές και ό,τι άλλο συνέβαλε στην έκρηξη αυτού του πολέμου, δικαιούται τώρα να γνωρίσει τα Αρχεία του Εμφύλιου Πολέμου 1944-1949, που συμβάλλουν στην αποκατάσταση της ιστορικής αλήθειας και τον παραπέρα φρονιματισμό των Ελλήνων.

ΑΘΗΝΑ Υποστράτηγος ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΠΗΛΙΩΤΗΣ
Μάιος 1998

ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΓΓΡΑΦΩΝ

ΑΡΙΘ. ΕΓΓΡ.	ΕΔΡΑ ΗΜ/ΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΕΑΣ ΠΑΡΑΛΗΠΤΗΣ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΑΡΧΕΙΟ ΔΙΣ	ΣΕΛ.
1	Θεσ/νικη 13/7/1948	Γ'ΣΣ/Α1 προς ΓΕΣ/Α1	Σχέδιο ενέργειας «ΠΥΡΣΟΣ»	1125/Β/1	25
2	Αθήνα 28/6/1949	ΓΕΣ/Α1 προς ΣΗΔΜ, Α΄, Β΄, Γ΄ΣΣ, ΑΣΔΑΝ, ΣΚΕ, ΑΔΑ, ΓΕΝ/Γ	Επιχείρηση «ΠΥΡΣΟΣ»	1027/Α/34	31
3	Γιάννενα 10/7/1949	ΣΗΔΜ/Α1 προς ΓΕΣ/Α1	Επιχείρηση «ΠΥΡΣΟΣ» Σχέδιο Ενέργειας	1027/Δ/1	37
4	Αθήνα 14/7/1949	ΓΕΣ/Α1 προς ΣΗΔΜ/Α1	Επιχείρηση «ΠΥΡΣΟΣ»	1027/Α/43	43
5	Αθήνα 15/7/1949	ΓΕΣ/Α1 προς ΣΗΔΜ, Α΄, Β΄, Γ΄ΣΣ, ΑΣΔΑΝ, ΣΚΕ, ΑΔΑ, ΓΕΝ/Γ	Επιχείρηση «ΠΥΡΣΟΣ»	1027/Α/44	45
6	Κοζάνη 16/7/1949	ΣΗΔΜ προς Α΄-Β΄ΣΣ	Διαταγή Επιχειρήσεων «ΠΥΡΣΟΣ»	1074/Β/27	50
7	Λάρισα 22/7/1949	Β΄ΣΣ /Α1 προς υφιστάμενες Δκσεις	Σχέδιο επιχειρήσεων «ΠΥΡΣΟΣ- Β»	1111/ΣΤ/31	64
8	Αθήνα 18/8/1949	ΓΕΣ/Α1 προς ΣΗΔΜ/Α1	Επιχείρηση «ΠΥΡΣΟΣ-Γ»	1027/Α/52	73
9	Αθήνα 26/7/1949	ΓΕΣ/Α1 προς ΣΗΔΜ/Α1, Β΄ΣΣ/Α1	Επιχείρηση «ΠΥΡΣΟΣ»	1027/Α/48	75
10	Λάρισα 3/8/1949	Β΄ΣΣ/Α2 προς υφιστάμενες Δκσεις	Δελτίο Πληροφοριών μεχρι 31 Ιουλ 1949	1110/Β/6	78
11	Αθήνα 1/8/1949	Αρχηγείο Στρατού/ΔΙΣ/Τμ. Χ	Πίνακας Διαρθρώσεων Μονάδων Εθνικού Στρατού την 1/8/1949(Παραμονή έναρξης των επιχειρήσεων «ΠΥΡΣΟΣ»)	1001/ΣΤ9/	96
12	Λάρισα 4/8/1949	Β'ΣΣ/Α1 προς ΙΙ,ΙΧ,Χ Μερ.	Δγη Επιχειρήσεων «ΠΥΡΣΟΣ»	1169/Γ/5	101
13	Σιάτιστα 7/7/1949	ΤΣ/XV Μερ. προς ΣΗΔΜ/Α1	΄Εκθεση Επιχ. ««ΠΥΡΣΟΣ»	1024/Δ/15, 16	115
14	Ιωάννινα 7/7/1949	VIII Μερ./Α1 προς Α'ΣΣ/Α1	Έκθεση επιχείρησης «ΠΥΡΣΟΣ» (3 Αυγ 49) για τη δράση της 74 Ταξ.	1166/Α/Γ/170	127
15	Αθήνα 15/8/1949	Α΄ΣΣ/Α1 προς I-XV-III-VIII Μερ., 77 Ταξ., ΓΕΣ/Α1, ΣΗΔΜ/Α1, Α΄-Β΄ΣΣ/Α1, ΑΔΑ, Πολ.Ημερολ. , ΙΧ Μερ.	Επιχείρηση «ΠΥΡΣΟΣ Γ»	1090/Β/44	130
16	Αθήνα 25/8/1949	πρόεδρος Βουλής προς Αρχιστρά-τηγο Παπάγο	Συγχαρητήριο Σήμα	1027/Γ/56	139
17	ΣΔ Τξρχίας 18/8/1949	51 Ταξ./Α1 προς 592-615-520 Τ.Π., Δνση Πυρκού, 52 Ταξ., Ιη Μερ./Α1	Δγη επιχειρήσεων «ΠΥΡΣΟΣ Γ» της 51 Ταξ. υπ' αρ. 2 της 18 Αυγ. 1949	1152/Β/76	140

ΑΡΙΘ. ΕΓΓΡ.	ΕΔΡΑ ΗΜ/ΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΕΑΣ ΠΑΡΑΛΗΠΤΗΣ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΑΡΧΕΙΟ ΔΙΣ	ΣΕΛ.
18	ΣΔ Τξρχίας 19/8/1949	52 Ταξ. προς 593-594-595-596 Τ.Π., Πυρ/κό, Διαβ/σεις, 51-53 Ταξ.	Δγη επιχειρήσεων «ΠΥΡΣΟΣ Γ» της 52 Ταξ., Υπ' αρ. 5 (19 Αυγ. 1948)	1152/Β/78	145
19	ΣΔ Τξρχίας 20/8/1949	53 Ταξ. Προς 601-603 Τ.Π., Ι-ΙΧ Μερ., 52-51 Ταξ./Α1	Δγη επιχειρήσεων «ΠΥΡΣΟΣ Γ»	1152/Β/80	152
20	Αθήνα 21/8/1949	ΓΕΣ/Α1 προς ΣΗΔΜ/Α1	Επιχείρηση «ΠΥΡΣΟΣ-Γ»	1027/Α/53	156
21	Αθήνα 21/8/1949	Α'ΣΣ /Α1 προς Ι -XV-III-VIII Μερ., 77 Ταξ., ,ΓΕΣ/Α1, ΣΗΔΜ/Α1, Α'-Β΄ ΣΣ/Α1, ΑΔΑ, Πολ. Ημερολ.	Δγη επιχ. «ΠΥΡΣΟΣ Γ»	1090/ΣΤ/10	158
22	ΣΔ Μερ. 21/8/1949	ΙΙΙ Μερ. προς 78-79 Ταξ., Δνση Πυρκού ΙΙΙ Μερ.	Δγη επιχειρήσεων «ΠΥΡΣΟΣ Γ»	1152/Β/59	164
23	ΣΔ Τξρχίας 23/8/1949	Τ.Σ. 73 Ταξ./Α1 προς 574-575-591 Τ.Π.	Δγη επιχειρήσεων «ΠΥΡΣΟΣ Γ»	1152/Β/83	169
24	Νεστόριο 22/8/1949	Ιη Μερ./Α1 προς 51-52-53 Ταξ.	Δγη επιχειρήσεων υπ' αριθ. 3 «ΠΥΡΣΟΣ Γ»	1152/Β/52	175
25	Λάρισα 4/9/1949	Β΄ΣΣ/Α2 προς υφισταμένες Δκσεις	Ενέργειες Συμμοριακών Δυνάμεων Βίτσι κατά την επιχείρηση «ΠΥΡΣΟΣ»	1112/Α/3	186
26	ΣΔ ΙΙας Μερ. 18/8/1949	ΙΙα Μερ./Α1 προς 3-21-22 Ταξ./Α1, 12 ΕΣΠ	Έκθεση Επιχειρήσεως «ΠΥΡΣΟΣ»	1157/Α/16-18-19	200
27	Κοζάνη 18/8/1949	ΣΗΔΜ/ΑΕΑ προς ΓΕΣ/Α1	Έκθεση της Αεροπορικής Δράσεως κατά την επιχείρηση «ΠΥΡΣΟΣ»	1074/Β/25	227
28	Λάρισα 19/8/1949	Β΄ΣΣ προς Χ Μεραρχ	Απόδοση Χ Μερ. στον «ΠΥΡΣΟ»	1111/ΣΤ/71	233
29	Τρίκαλα 20/8/1949	ΙΧ Μερ. προς 41-42-43 Ταξ.	Έκθεση Επιχειρήσεων ΙΧ Μερ. για την Επιχείρηση «ΠΥΡΣΟΣ» (10-15 Αυγ. 49)	1169/Α/1	235
30	Κόνιτσα 21/8/1949	ΧΜεραρχία/Α1 προς ΤΑ, Β΄ΣΣ/Α1	Συνοπτική Έκθεση Επιχ. «ΠΥΡΣΟΣ» (10-15 Αυγ. 1949)	1024/Ε/6, 7, 8, 9	244
31	Λειβαδιά 22/8/1949	3η Ταξ. προς ΙΙα Μερ./Α1	Έκθεσης επιχείρησης «ΠΥΡΣΟΣ» (10-17 Αυγ 49)	1205/Β/8	255
32	Τρίκαλα 22/8/1949	ΙΧ Μερ. προς 41-42-43 Ταξ., Τάγματα	Έκθεση επί της Επιχειρήσεως «ΠΥΡΣΟΣ»	1169/Α/2	264
33	Λάρισα 25/8/1949	Β΄ΣΣ/Α1 προς ΓΕΣ	Έκθεση Επιχειρήσεως «ΠΥΡΣΟΣ» (10-15 Αυγ 1949)	1110/Α/12	271
34	Χαλκη-δόνα 24/8/1949	ΧΙ Μερ. προς Β'ΣΣ	Έκθεση Επιχειρήσεως «ΠΥΡΣΟΣ» στο «Βίτσι» (10-16 Αυγ 49)	1176/40-41	287

ΑΡΙΘ. ΕΓΓΡ.	ΕΔΡΑ ΗΜ/ΝΙΑ	ΑΠΟΣΤΟΛΕΑΣ ΠΑΡΑΛΗΠΤΗΣ	ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ	ΑΡΧΕΙΟ ΔΙΣ	ΣΕΛ.
35	Αθήνα 14/9/1949	Α΄ ΣΣ/Α1 προς ΣΗΔΜ/Α1, ΓΕΣ/Α1	Έκθεση επιχείρησης «ΠΥΡΣΟΣ Γ» (2-30 Αυγ.1949)	1152/Α/30	299
36	Κοζάνη 2/9/1949	ΣΗΔΜ/ΑΕΑ προς ΓΕΣ/Α1	Έκθεση της Αεροπορικής δράσεως κατά την Επιχείρηση «ΠΥΡΣΟΣ Γ»	1074/Β/9	331
37	Καλα-μπάκα 5/9/1949	ΤΣ/77 Ταξ. Πεζικού προς Α΄ΣΣ/Α1	΄Εκθεση Πεπραγμένων Επιχειρήσεων «ΠΥΡΣΟΣ Γ»	1024/Δ/23	340

1

Θέμα. Σχέδιον ενεργείας ΠΥΡΣΟΣ
ΠΡΟΣ ΓΕΣ/Α1
ΚΟΙΝ. Α1

Υπερεπείγουσα
Ακρως απόρρητος
Εδακτ/θη υπό Ταγ/χου
ΓΕΡΜΙΔΗ ΑΓΓΕΛΟΥ
Γ΄ΣΣ/Α1
Αριθ. 23740
ΒΣΤ 903 τη 13-7-48

ΣΧΕΔΙΟΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

"ΠΥΡΣΟΣ"

1. ΕΧΘΡΟΣ

α. Οργάνωσις διάταξις. Ως το δελτίον πληροφοριών.

β. Δυνατότητες. Έχει την δυνατότητα μέχρι της εκδηλώσεως της κατ΄αυτού ενεργείας.

ι. Να ενισχυθή διά δυνάμεων διαφευγουσών είτε εκ της περιοχής του ΓΡΑΜΜΟΥ, είτε εξ ετέρας περιοχής, είτε και εκ του εξωτερικού.

ιι. Να οργανώση πληρέστερον την κατεχομένην παρ΄αυτού τοποθεσίαν.

ιιι. Να διαφύγη είτε εις ετέρας ζώνας του Εθνικού ημών εδάφους, είτε προς τα όμορα Κράτη.

2. ΠΡΟΘΕΣΙΣ

α. Το ΣΣ ενισχυόμενον ισχυρώς υπό του ΓΕΣ θα επιζητήση να εκκαθαρίση την περιοχήν ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ-ΒΕΡΜΙΟΝ-ΠΙΕΡΙΑ-ΟΛΥΜΠΟΣ, της ζώνης τούτου επεκτεινομένης προς Ν. και προς Δ. ως κατωτέρω.

Η εκκαθάρισις θα αποβλέψη εις την πραγματοποίησιν των κάτωθι αποτελεσμάτων:

ι. Εις πλήρη συντριβήν των συμμοριακών συγκροτημάτων, όπου ταύτα αι πληοφορίαι της εποχής εκδηλώσεως φέρουσι.

ιι. Εις την απηνή καταδίωξιν και πλήρη καταστροφήν των διαφευγουσών τμημάτων ή ομάδων προς γειτονικάς περιοχάς.

ιιι. Την ανακάλυψιν και άλωσιν ή συστηματικήν καταστροφήν των εγκαταστάσεων, αποθηκών και παντοίου υλικού των συμμοριτών.

ιυ. Εις την εδραίωσιν επί της καταληφθησομένης περιοχής των αναγκαιουσών Εθνικών δυνάμεων, προς απαγόρευσιν αναμολύνσεως της περιοχής και προς πλήρη επί ταύτης έλεγχον.

β. Περιοχή Επιχειρήσεων.

ι. Ανατολικόν όριον ΑΞΙΟΣ π.

ιι. Νότιον όριον ΠΗΝΕΙΟΣ π.- ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΕΙΟΝ (αμφότερα ναι) - ΕΛΛΑΣΩΝ (όχι)

ιιι. Δυτικόν όριον. ΣΕΡΒΙΑ - ΚΟΖΑΝΗ - ΠΤΟΛΕΜΑΪΣ-ΑΜΥΝΤΑΙΟΝ-ΜΑΡΙΝΑ (άπαντα όχι)

3. ΔΙΑΤΕΘΗΣΟΜΕΝΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ

Αι επί τόπου δυνάμεις της ΧΙ Μεραρχίας (Στρατού εκστρατείας και Εθνοφρουράς).
Δυνάμεις Εθνοφρουράς Β΄ΣΣ εν τη επεκτεινομένη ζώνη.

Συμπληρωματικά μέσα.

Προβλέπεται να διατεθώσιν υπό του ΓΕΣ.

ι. 2 Μεραρχίαι (6 Ταξιαρχίαι).
ιι. 2 Μοίραι Ορειβ. Πυρ/κού.
ιιι. 3 Μοίραι Πεδινού Πυρ/κού.
ιυ. 1 Μοίρα Μέσου Πυρ/κού.

4. ΜΕΘΟΔΟΣ

(Γενικός ελιγμός)

Ισχυρά και ταυτόχρονος επιθετική ενέργεια κατά των συμμοριακών στγκροτημάτων των περιοχών α) ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ-ΤΖΕΝΑΣ-ΠΑΪΚΟΥκαι β) ΠΙΕΡΡΙΩΝ ΟΛΥΜΠΟΥ.

α. Επί ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ - ΤΖΕΝΑΣ - ΠΑΪΚΟΥ

Επί ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ.

Ταχυτάτη ενέργεια ισχυρών φαλάγγων κινουμένων κατά μήκος των συνόρων, επί τω σκοπώ της κυκλώσεως των συμμοριτών από Βορρά, Δυσμών και Νότου, εντός της περιοχής των κοιλάδων ΡΑΜΝΟΜΠΟΡΣΚΙ και ΒΙΣΤΡΙΤΣΑ ρ. και αποκοπής της διαφυγής τούτων προς την μεθόριο.

Σύγχρονος προσβολή τούτων αφ΄ενός μεν εκ της περιοχής της μεθορίου προς τας ανωτέρω κοιλάδας, αφ΄ετέρου δε επίθεσις εκ της περιοχής ΣΑΡΑΚΗΝΟΙ (Ο.0780) και ΑΡΔΕΑΣ κατ΄ευθείαν προς το εσωτερικόν των κοιλάδων προς συμπίεσιν τούτων και από Ανατολών και τελικήν εξόντωσιν.

ΓΕΝΙΚΑΙ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ.

Κύριαι ενέργειαι επί των κάτωθι κατευθύνσεων.

ι. ΑΓΡΑ - ΚΑΛΟΓΕΡΙΤΣΑ (Ο.0275) - ΤΣΟΥΚΑ (Ο.0278)-ΟΣΜΑΝΑΚΟΣ (Ν.9778) υψ. 2144(Ν.9581)-ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΕΫ (Ν.9584)-ΚΡΕΜΕΝΑΚ υψ.2157 Ν. 9684-ΚΡΕΜΕΝΑΚ (Ν.9788).

ιι. Βορεία
ΠΡΟΜΑΧΟΙ - ΑΝΩ ΠΕΤΕΡΝΙΚ (Ο.0894)-ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ο.0392)-ΣΟΚΟΛ (Ο.0092)-ΚΡΕΜΙΝΑΚ (Ν.9788).

ιιι. Δυτική
ΚΕΛΛΗ-ΣΤΑΡΟ ΣΕΛΟ-(Ν.8573)-ΠΙΠΕΡΙΤΣΑ (Ν.8875)-ΧΑΣΑΝΑΚΟΣ (Ν.9377) επιζητουμένης της μέχρι της γραμμής των συνόρων αφίξεως των Τμημάτων και κατά μήκος τούτων ενεργείας των.

ιυ. Δευτερεύουσαι βοηθητικαί ενέργειαι επί των κατευθύνσεων. ΣΑΡΑΚΗΝΟΙ-ΑΝΩ ΡΟΔΟΒΟ-κοιλάς ΒΙΣΤΡΙΤΣΑ και ΑΡΔΕΑ - ΑΝΩ ΛΟΥΤΡΑΚΙ.

β. Επί ΤΖΕΝΑΣ

Αιφνιδιαστική ενέργεια διά δύο συγκλινουσών προς την περιοχήν ΤΖΕΝΑΣ φαλάγγων επί των κατευθύνσεων.

ι. ΑΡΧΑΓΓΕΛΟΣ-ΚΑΛ. ΣΩΚΡΑΤΗ (Ο.3602)-ΤΖΕΝΑ.

ιι. ΝΕΟΧΩΡΙ (Ο.2092)- ΤΕΡΣΤΕΝΙΚ (Ο.2496) ΠΟΖΙΤΣΑ (Ο.2597) υψ. 1227 (ζ. 2801)-ΠΟΡΤΑ (ζ.3003),
με ισχυράν ενέργειαν προς ΠΙΝΟΒΟΝ (ζ.2300) διά την κατάληψιν τούτου και εκ Δυσμών κάλυψιν της φάλαγγος ταύτης, επί τω σκοπώ της διαλύσεως και τελείας συντριβής των συμμοριτών των ευρισκομένων εν τη περιοχή ταύτη.

γ. Προσβολή και εκκαθάρισις περιοχών περιλαμβανομένων μεταξύ ΠΕΤΕΡΝΙΚ (Ο.0894)-ΠΙΝΟΒΟ (ζ.2300) και της συνοριακής γραμμής.

δ. Κατά την διάρκειαν των ενεργειών τούτων δι΄ετέρων δυνάμεων:

ι. Πλήρης φράξις των ορεινών οδεύσεων των αγουσών προς Νότον, προς απαγόρευσιν διαφυγής των συμμοριτών.

ιι. Διά κατά βάθος διατάξεως εφεδρικών δυνάμεων παροχή δυνατότητος αμέσου συντριβής διαφευγουσών ομάδων προς Νότον και πλήρους εξασφαλίσεως των συγκοινωνιών.

ιιι. Έντασις της δραστηριότητος κυρίως εις ολόκληρον το ΒΕΡΜΙΟΝ προς απαγόρευσιν διαφυγής συμμοριτών επ΄αυτού και καταστροφήν συμμοριακών ομάδων διαφευγουσών εκεί.

ε. Ανάπτυξις δραστηριότητος επί ολοκλήρου της λοιπής ζώνης του ΣΣ προς αποφυγήν ενεργειών αντιπερισπασμού υπό των συμμοριτών.

5. ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΔΙΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΝ.

α. Επί ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ.

Αι επί τόπου δυνάμεις της ΧΙ Μεραρχίας
Αι εν τη ζώνη στατικαί δυνάμεις της ΧV Μεραρχίας.

Εκ των συμπληρωματικών μέσων.

Μία Μεραρχία (τρείς Ταξιαρχίαι)
Μία Μοίρα Ορειβ. Πυρ/κού.
Δύο Μοίραι Πεδινού Πυρ/κού.
Μία Μοίρα Μέσου Πυρ/κού.

β. Επί ΤΖΕΝΑΣ.

Αι επί τόπου δυνάμεις της ΧΙ Μεραρχίας.

Εκ των συμπληρωματικών μέσων

Μία ταξιαρχία.
Πυρ/χία Ορειβ. Πυρ/κού
Εκ των οργανικών του ΣΣ μία Πυρ/χία Πεδινού Πυρ/κού.

Σημείωσις.

Εν τη περιπτώσει καθ΄ήν η συγκέντρωσις σοβαρών δυνάμεων εις περιοχήν ΟΛΥΜΠΟΥ-ΠΙΕΡΡΙΩΝ ήθελεν αγάγη εις διάθεσιν εκεί ολοκλήρου Μεραρχίας, τότε η επιχείρησις ΤΖΕΝΑΣ θα ηδύνατο να εκτελεσθή εις β. χρόνον, εφ' όσον εκ της διατιθεμένης δι΄επιχείρησιν ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ μιας Μεραρχίας, δεν ήθελε καταστή δυνατή η εξοικονόμησις της αναγκαίας δυνάμεως διά ταυτόχρονον ενέργειαν κατά ΤΖΕΝΑΣ.

6. ΕΝΕΡΓΕΙΑ ΕΠΙ ΠΙΕΡΡΙΩΝ-ΟΛΥΜΠΟΥ.

(Ελιγμός)

Αιφνιδιαστική και ταχεία ενέργεια κατά των επί ΠΙΕΡΡΙΩΝ και ΟΛΥΜΠΟΥ συμμοριακών συγκροτημάτων, εκδηλωθησομένην εις 2 χρόνους επί τω σκοπώ της συμπιέσεως των εις τους χώρους τούτους δρώντων συμμοριτών, εγκλωβισμόν και τελείαν συντριβήν τούτων.

α. Α. Χρόνος.

Επί ΠΙΕΡΡΙΩΝ.

Ενέργειαι επί των κάτωθι κυρίων κατευθύνσεων:
ΓΚΟΛΟΝΑ-ΠΑΠΑ ΧΩΡΑΦΙΑ-ΘΩΜΑ ΡΑΧΗ-ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ.

ΛΕΙΒΑΔΙ-ΦΤΕΡΗ (Τ.1999)-ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ (Ο.1803)
ΑΝΩ ΜΗΛΙΑ (Ο.2804)-ΠΕΝΤΕ ΠΥΡΓΟΙ (Ο.2502)-ΤΟΥΦΑ ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΗ (Ο.2303).

Αι κατευθύνσεις αύται θα επιβοηθηθώσιν εξ όλων των πλευρών διά τμημάτων της περιοχής κατά τρόπον ώστε η ενέργεια αύτη να καλυφθή από Β.Δ. μεν κατά μήκος του ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ, από Α δε εκ των χώρων ΜΟΣΧΟΠΟΤΑΜΟΣ-ΡΥΤΗΝΗ-ΣΤΕΝΑ ΠΕΤΡΑΣ.

β. Απασχόλησις των επί ΟΛΥΜΠΟΥ συμμοριτών διά κινήσεως τμημάτων εν τη περιοχή του Βορείου και Νοτίου ΟΛΥΜΠΟΥ.

γ. Φράξις των προσβάσεων διαφυγής προς Ν.Δ. προς ΤΙΤΑΡΙΟΝ και ΚΑΜΒΟΥΝΙΑ, επί τω σκοπώ της αποκοπής πάσης προσπαθείας διαφυγής των συμμοριτών εκ της περιοχής των επιχειρήσεων.

ιι. Έντασις δραστηριότητος ιδία εις την περιοχήν ΒΕΡΜΙΟΥ.

δ. <u>Β. Χρόνος</u>

Ενέργειαι επί των κάτωθι κυρίων κατευθύνσεων

ι. ΟΛΥΜΠΙΑΣ (Τ.2575)-ΚΑΡΥΑ (Τ.3674)-ΚΑΛΗΠΕΥΚΗ (Τ.4272)-ΛΕΠΤΟΚΑΡΥΑ (Τ.4880)-ΛΙΤΟΧΩΡΟΝ (Τ.4787).

ιι. ΡΑΨΑΝΗ (Τ.4964) -ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ (Τ.5274)-ΛΕΠΤΟΚΑΡΥΑ (Τ.4880).

ιιι. ΚΟΚΚΙΝΟΠΛΟΣ (Τ.2687)-υψ. 1056(Τ.3091)-ΛΟΚΟΒΑ (Τ.3396).

ιυ. ΚΟΥΝΤΟΥΡΩΤΙΣΣΑ (0.0144)-ΒΡΟΝΤΟΥ (Τ.3895)-ΣΤΡΑΠΟΚΑΜΕΝΗ (Τ.3694)-ΠΕΤΡΟΣΤΡΟΥΓΓΑ (Τ.3888).

Συγχρόνως κίνησις φαλάγγων από Ν. προς Β. Επί όλων των δυσβάτων διαβάσεων διερχομένων επί των κορυφών του ΟΛΥΜΠΟΥ προς απαγόρευσιν διαφυγής δι΄αυτών συμμοριτών.

Φράξις των προσβάσεων διαφυγής προς Ν. των διαβάσεων του ΠΗΝΕΙΟΥ π. επί τω σκοπώ της αποκοπής πάσης προσπαθείας διαφυγής των συμμοριτών εκ της περιοχής των επιχειρήσεων.

ε. Έντασις δραστηριότητος εις την λοιπήν ζώνην του ΣΣ.

7. <u>ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΔΙ’ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΝ</u>.

α. <u>Επί ΠΙΕΡΡΙΩΝ</u>

Αι επί τόπου δυνάμεις Στρατού εκστρατείας και Εθν/ράς της ΧΙ Μεραρχίας (Πεζικόν-Πυρ/κόν)

<u>Εκ των συμπληρωματικών μέσων</u>

Μία Μεραρχία (δύο ταξιαρχίαι)
Μία Μοίρα Ορ. Πυρ/κού (μείον Πυρ/χία)
Μία Μοίρα Πεδ. Πυρ/κού

Εκ των οργανικών του ΣΣ εφ΄όσον έχη την δυνατότητα συμμετοχής εις τον αγώνα, μία Πυρ/χία Ορειβ. Πυρ/κού (της ΓΜΟΠ)

β. <u>Επί ΟΛΥΜΠΟΥ</u>.

Αι αυταί δυνάμεις μείον αι δυνάμεις εδραιώσεως επί των ΠΙΕΡΡΙΩΝ.

<u>Σημείωσις</u>.

Διά την περιοχήν ΟΛΥΜΠΟΥ-ΠΙΕΡΡΙΩΝ ενδεχομένως θέλει διατεθή ολόκληρος Μεραρχία, εάν η συγκέντρωσις σοβαρών δυνάμεων ήθελεν επιβάλη την λύσιν ταύτην, μειουμένων των εις περιοχήν ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ -ΤΖΕΝΑΣ δυνάμεων κατά μίαν Ταξιαρχίαν.

8. ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΕΔΡΑΙΩΣΕΩΣ.

α. Επί ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ-ΤΖΕΝΑΣ

Τέσσαρα (4) Τάγματα επί ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ
(ΧΑΣΑΝΑΚΟΣ,ΟΣΜΑΝΑΚΟΣ, ΠΕΤΕΡΝΙΚ,
Καλυβ. ΚΑΡΑΦΥΛΙΑ-ΚΟΝΤΟΡΙΤΣΑ (ζ.1803)
Έν Τάγμα επί ΤΖΕΝΑΣ

β. Επί ΠΙΕΡΡΙΩΝ-ΟΛΥΜΠΟΥ

Τρία Τάγματα επί ΠΙΕΡΡΙΩΝ
ΓΚΟΛΟΝΑ-ΠΛΑΤΥΔΡΟΜΟΣ
ΘΩΜΑΡΑΧΗ-ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ
ΠΕΝΤΕ ΠΥΡΓΟΙ-ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ
Δύο Τάγματα επί ΟΛΥΜΠΟΥ
ΣΤΡΑΠΟΚΑΜΕΝΗ-ΡΕΜΠΕΛΑΚΙΑ
ΚΑΡΥΑ-ΚΑΛΛΙΠΕΥΚΗ

9. ΧΡΟΝΟΣ

α. Δι΄επιχείρησιν επί ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ-ΤΖΕΝΑΣ, 10-12 ημέραι περίπου (από της ημέρας Χ)

β. Δι΄επιχείρησιν επί ΠΙΕΡΡΙΩΝ-ΟΛΥΜΠΟΥ

ι. Επί ΠΙΕΡΡΙΩΝ, 8-10 ημέραι περίπου (από της ημέρας Χ)
ιι. Διά μεταφοράς και ανάπαυσιν τμημάτων 5-6 ημέραι περίπου
ιιι. Δι΄επιχείρησιν επί ΟΛΥΜΠΟΥ 8-10 ημέραι.

10. ΜΗΧΑΝΙΚΟΝ

α. Συντήρησις και αποκατάστασις των οδικών αρτηριών.

ι. ΚΟΖΑΝΗ-ΑΜΥΝΤΑΙΟΝ-ΒΕΥΗ
ιι. ΕΔΕΣΣΑ-ΑΡΝΙΣΣΑ-ΦΛΩΡΙΝΑ
ιιι. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ-ΓΙΑΝΝΙΤΣΑ-ΕΔΕΣΣΑ
ιυ. ΕΔΕΣΣΑ-ΒΕΡΟΙΑ-ΚΟΖΑΝΗ
υ. ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ-ΓΙΔΑ-ΚΑΤΕΡΙΝΗ
υι. ΚΑΤΕΡΙΝΗ-ΡΗΤΙΝΗ
υιι. ΚΑΤΕΡΙΝΗ-ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ-ΕΛΕΥΘΕΡΟΧΩΡΙΟΝ

β. Έλεγχος από ναρκών των οδικών αρτηριών και ενίσχυσις των Μ. Μονάδων εις μέσα διά την καταπολέμησιν του ναρκοπολέμου.

γ. Διευθέτησις νέων οδεύσεων διά τας τακτικάς ανάγκας προς εξυπηρέτησιν της αναπτύξεως του Πυρ/κού και των εφοδιασμών εν γένει των Μονάδων.

11. ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ

Συνεχής ει δυνατόν υποστήριξις δι' απάντων των μέσων της, των ενεργουσών δυνάμεων του Στρατού ξηράς, κατά προτεραιότητα.

α. Κατά την Α. Φάσιν υπέρ των Μονάδων ενεργουσών κατά ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝκαι είτα κατά ΠΙΕΡΡΙΩΝ.

12. ΝΑΥΤΙΚΟΝ

Καθ΄όλην την διάρκειαν των επιχειρήσεων,

α. Επιτήρησις των ακτών προς απαγόρευσιν διαφυγής των συμμοριτών διά θαλάσσης.

β. Προσβολή διά του Πυρ/κού του Στόλου των τυχόν εμφανισθησομένων συμμοριακών ομάδων εις παρακτίους περιοχάς.

γ. Υποστήριξις διά πυρών Πυρ/κού των φιλίων δυνάμεων του Πεζικού εκεί όπου καθίσταται δυνατή η βολή του Πυρ/κού του.

δ. Προστασία θαλασσίων μεταφορών.

13. ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΙΣ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΠΟΜΕΝΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΑΙ

Κατ΄αμφοτέρας τας φάσεις ως τα συνημμένα Σχέδιον και Πίνακες Μεταφορών.

ΓΡΗΓΟΡΟΠΟΥΛΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ
Αντιστράτηγος-Διοικητής
Τ.Υ.

2

ΘΕΜΑ: Επιχείρησις ΠΥΡΣΟΣ	ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΠΡΟΣ: ΣΗΔΜ - Α΄ΣΣ - Β΄ΣΣ- Γ΄ΣΣ - ΑΣΔΑΝ - ΣΚΕ - ΑΔΑ- ΓΕΝ /Γ	ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΓΕΣ /Α1 Αριθ. Πρωτ. 245172
ΚΟΙΝ: Α1 - Α2 - Α8 - Α9 - Α10 - Γ1 - ΓΓ/ΓΕΣ ΒΣΑ - ΣΟΗΠΕ / Κλ. Επιχ.	Αριθ. Φακ. 4009/39 ΒΣΤ 902/28. 6. 49 Α. Α. Αντ. 9

1. Κοινοποιείται συνημμένως σχέδιον επιχειρήσεων υπό το συνθηματικόν ``ΠΥΡΣΟΣ`` - αίτινες θα αποτελέσουν την δευτέραν φάσιν των εν εξελίξει ήδη επιχειρήσεων ΠΥΡΑΥΛΟΣ - προς γενικόν προσανατολισμόν των Διοικητών των Μ. Μονάδων, των αρμοδίων Κλάδων και Διευθύνσεων ΓΕΣ, της Β. Αεροπορίας και Β. Ναυτικού.

2. Εις το σχέδιον τούτον, εκτός της κυρίας επιχειρήσεως ΠΥΡΣΟΣ περιλαμβάνονται και όλαι αι συναφείς ενέργειαι και επιχειρήσεις του στρατού αίτινες εμμέσως θα εξυπηρετήσουν την κυρίαν ταύτην επιχείρησιν και αίτινες είναι αναγκαίαι είτε προ της αναλήψεως, είτε κατά την διάρκειαν της επιχειρήσεως ταύτης.

3. Διά την εφαρμογήν του σχεδίου τούτου, όπερ περιέχει τας γενικάς γραμμάς και κατευθύνσεις του επιδιωχθησομένου σκοπού, έχουν ήδη εκδοθή κατά μέρος διαταγαί και οδηγίαι συν τη εξελίξει δε και αποσαφηνίσει της καταστάσεως θα εκδίδωνται αι λεπτομερείς εκτελεστικαί διαταγαί και οδηγίαι.

4. Είναι περιττόν να τονισθή η τήρησις του ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΥ και η ανάγκη ενημερώσεως των απαραιτήτως αρμοδίων επ’ αυτού και επί των σημείων, άτινα ενδιαφέρουν κυρίως έκαστον τούτων.

5. Αναφέρατε λήψιν.

Αρχιστράτηγος Α. ΠΑΠΑΓΟΣ

Ο. Η. / Κ. Κ.
Τ.Σ.Υ.

ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΓΕΝΙΚΟΝ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ Α1

ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ

Φ. 4009/39
ΑΑΠ 245172
28.6.49

ΣΧΕΔΙΟΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

(Συνθηματικόν ΠΥΡΣΟΣ)

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

1. Συμμοριτισμός

α) Δύναμις - φύσις - συγκέντρωσις: ως τα συγκεντρωτικά δελτία πληροφοριών.
β) Πιθαναί ενέργειαι - δυνατότητες - προθέσεις συμμοριτών:

ι. Εις περιοχήν Δ. ΑΞΙΟΥ μέχρι ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΟΥ
Εις ζώνην επιχειρήσεων ΠΥΡΑΥΛΟΣ.

Συνεχώς διωκόμενοι και φθειρόμενοι θα προσπαθήσουν να αφήσουν μικράς ομάδας ως πυρήνας μονάδων χώρου με την πρόθεσιν, παρεχομένης ευκαιρίας, να τας ενισχύσουν και να τας αναδιοργανώσουν εκ νέου, αι δε πλέον συγκεκροτημέναι και μη εξηρθρωμέναι δυνάμεις, διαφεύγουσαι προς Βορράν, θα καιροφυλακτούν να επανεισέλθουν εις την εκκαθαρισμένην ζώνην.

Εις τας οργανωμένας παρά τα Αλβανικά σύνορα τοποθεσίας των.

Χρησιμοποιούντες ταύτας ως βάσεις θα συνεχίζουν την προσπάθειάν των διά να ενισχύουν τας εκτός των βάσεων τούτων δρώσας συμμοριακάς ομάδας, θα ενεργούν καταδρομάς και αντιπερισπασμούς δι' ισχυρών δυνάμεων κατά των μετόπισθέν μας και θα επιχειρήσουν πιθανώς να δημιουργήσουν ετέρας παρά τα σύνορα βάσεις.

Προσβαλλόμενοι υπό των εθνικών δυνάμεων θα διεκδικήσουν ερρωμένως τας υπ' αυτών κατεχομένας θέσεις. Εις περίπτωσιν διασπάσεώς των και αναποφεύκτου συντριβής των θα προσπαθήσουν να διαφύγουν προς Αλβανίαν.

ιι. Εις περιοχήν Α. ΑΞΙΟΥ μέχρις ΕΒΡΟΥ
Θα τηρούν τας παρά την μεθόριον βάσεις των.

Θα επιδιώκουν φθοράς και καταστροφάς βιαίαν στρατολογίαν και διά καταδρομικών ομάδων θα προκαλούν αντιπερισπασμούς εις τα μετόπισθέν μας.

Προσβαλλόμενοι εις τας παρά τα σύνορα θέσεις των θα αμυνθούν και χωρίς να διακινδυνεύσουν καταστροφήν των θα εισέλθουν εις Βουλγαρίαν διά να επανεισέλθουν εις το Ελληνικόν έδαφος.

2. Φίλιαι δυνάμεις

Ο όγκος των δυνάμεων στρατού θα αντιμετωπίση και θα συντρίψη τας οργανωμένας δυνάμεις του εχθρού τη βοηθεία της Αεροπορίας και του Β. Ναυτικού.

Διά των πλέον απαραιτήτων δυνάμεων Ελαφρών Ταγμάτων, Ταγμάτων Εθνοφρουράς, Χωροφυλακής, ΜΕΑ και εν απολύτω ανάγκη και Ταγμάτων Στρατού θα επιδιωχθή η ασφάλεια εις τας εκκαθαρισθείσας και εκκαθαριζομένας περιοχάς, ή οπωσδήποτε απαγόρευσις της αναμολύνσεως και η εν γένει προστασία των ζωτικών μας χώρων.

ΠΡΟΘΕΣΙΣ

3. Χωρίς να επιτραπή ουδεμία αναμόλυνσις εκκαθαρισμένης ζώνης και με ετοιμότητα αποτελεσματικής αντιμετωπίσεως παντός αντιπερισπασμού ανάληψις ισχυρών επιθετικών ενεργειών προς αφαίρεσιν των επί ΒΙΤΣΙ και ΓΡΑΜΜΟΥ ωργανωμένων βάσεων του συμμοριτισμού και συντριβήν των αμυνομένων ταύτας δυνάμεων.

ΜΕΘΟΔΟΣ

4. Τρόπος ενεργείας

α) Προ της κυρίας επιχειρήσεως

Θα συμπληρωθή η από τούδε αρξαμένη εκκαθάρισις των περιοχών ΟΡΛΙΑΚΑ - ΒΕΝΤΕΙΩΝ - ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟ - νοτίων ΚΑΣΤΑΝΟΧΩΡΙΩΝ.

Θα καταληφθούν αι επί ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ συμμοριακαί βάσεις και θα εδραιωθούν, δυνάμεις επί όλων των ανωτέρω περιοχών και επί ΒΕΡΜΙΟΥ προς απαγόρευσιν επαναμολύνσεως και χρησιμοποιήσεως των περιοχών τούτων είτε προς προσβολήν των συγκοινωνιών ή και προς διοχέτευσιν ΚΣ δυνάμεων προς τας νοτιώτερον εκκαθαρισμένας περιοχάς.

β) Προ και κατά την κυρίαν επιχείρησιν

ι. Θα συνεχίζηται η δίωξις των υπολειμμάτων εις τας εκκαθαρισθείσας περιοχάς επιχειρήσεων ΠΥΡΑΥΛΟΣ (νοτίως γραμμής ΚΟΝΙΤΣΑ - ΒΕΝΕΤΙΚΟΣ π. - ΑΛΙΑΚΜΩΝ π. από συμβολής ΒΕΝΕΤΙΚΟΥ μέχρις εκβολών) διά την πλήρη εμπέδωσιν της τάξεως και επαναπατρισμόν των συμμοριοπλήκτων.

Μείζων πυκνότης δυνάμεων εις το βόρειον τμήμα και ιδία ΑΝΑΤΟΛΙΚΑ ΖΑΓΟΡΙΑ - περιοχή Β. ΜΕΤΣΟΒΟΥ - ΧΑΣΙΑ προς απαγόρευσιν πάσης αναμολύνσεως ή προσπαθείας των συμμοριτών να διοχετεύσουν δυνάμεις των.

ιι. Θα επιζητηθή η βελτίωσις της ήδη καταστάσεως εις την ζώνην ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΣ ΑΞΙΟΥ προς προώθησιν του επαναπατρισμού των συμμοριοπλήκτων.

ιιι. Δεν θα επιτραπή η διασάλευσις της τάξεως εις την λοιπήν χώραν και θα επιζητηθή η συμπλήρωσις της εξοντώσεώς των εις τας νήσους συμμοριακών ομάδων.

γ) Κυρία επιχείρησις επί ΒΙΤΣΙ ΓΡΑΜΜΟΥ

ι. Κυρία προσπάθεια προς κατάληψιν ΒΙΤΣΙ και συντριβήν των επ' αυτού συμμορ. Δυνάμεων.

Δευτερεύουσα προσπάθεια συντονισμένη εν χρόνω μετά της ανωτέρω κυρίας προσπαθείας κατά των εις ΓΡΑΜΜΟΝ συμμοριακών δυνάμεων ιδία εις Βόρειον ΓΡΑΜΜΟΝ προς παρεμπόδισιν ενισχύσεως ΒΙΤΣΙ υπό των δυνάμεων τούτων ή και τανάπαλιν.

ιι. Μετά την επίτευξιν του ανωτέρω σκοπού ή και ευθύς ως καταστή δυνατή η διάθεσις δυνάμεών μας εκ ΒΙΤΣΙ επιδίωξις της συντριβής των συμμοριτών ΓΡΑΜΜΟΥ και ολοκληρώσεως και του ΓΡΑΜΜΟΥ.

ιιι. Μετά κατάληψιν ΒΙΤΣΙ - ΓΡΑΜΜΟΥ εδραίωσις δυνάμεων επί τούτου με κλιμάκωσιν κατά βάθος προς απαγόρευσιν πάσης αποπείρας του εχθρού προς επανεγκατάστασιν.

5. Οργάνωσις Διοικήσεως - Κατανομή δυνάμεων

α) ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟΥ ΚΕΝΤΡ. ΕΛΛΑΔΟΣ (ΣΚΕ)

ι. Ζώνη ευθύνης η ήδη ζώνη του Α΄ΣΣ τροποποιούμενη αναλόγως της καταστάσεως.

ιι. Δυνάμεις: ΑΣΔΣΣ
ΣΔΘ
83 περιοχή
71 Ταξιαρχία
Δυνάμεις Χωροφυλακής
ΜΕΑ

(Λεπτομερής διάταξις μονάδων καθορισθήσεται εν καιρώ).

β) ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟΝ ΗΠΕΙΡΟΥ - ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (ΣΗΔΜ)

ι. Ζώνη ευθύνης: Η ήδη ζώνη του.

ιι. Δυνάμεις:(Α΄ - Β΄ΣΣ

(Ι - ΙΙ - VIII - ΙΧ - Χ Μεραρχίαι.

(72 (έν Ηπείρω) - 77 Ταξιαρχίαι

(Ι - ΙΙ Ταξιαρχίαι Καταδρομών (μείον Μοίρα).

Α΄ΣΣ εν τη ζώνη ΗΠΕΙΡΟΥ - ΓΡΑΜΜΟΥ. Συμπληρωματικά μέσα και ακριβή όρια καθορισθήσονται εν καιρώ.

Β΄ΣΣ εν τη ζώνη ΒΙΤΣΙ. Ακριβή όρια και συμπληρωματικαί δυνάμεις καθορισθήσονται εν καιρώ.

γ) <u>Γ΄ΣΣ</u> εν τη ήδη ζώνη του.

Διατεθησόμεναι υπό τούτου δυνάμεις εις τα λοιπά ΣΣ καθορισθήσονται εν καιρώ.

δ) <u>ΑΣΔΑΝ</u> περιλαμβάνουσα και την ΑΣΔΝ.

Δυνάμεις αι ήδη εις την ζώνην της τοιαύται.

Διατεθησόμεναι υπό ταύτης δυνάμεις καθορισθήσονται εν καιρώ.

ε) <u>Εφεδρείαι Αρχιστρατήγου</u>

XV Μεραρχία (2 - 3 Ταξιαρχίαι) (Εις ζώνην Β΄ΣΣ Ακριβείς χώροι σταθμεύσεως καθορισθήσονται εν καιρώ).

XI Μεραρχία (Εις ζώνην Δ. Αξιού)

Μοίρα καταδρομών (Εις ζώνην ΣΗΔΜ)

6. <u>Αρχικαί αποστολαί</u>

α) <u>Α΄ΣΣ</u>

Προκειμένου να εισέλθη εις την ζώνην ΣΗΔΜ.

Να παρασκευάση και εξασφαλίση την εδραίωσιν των δυνάμεων ασφαλείας εν τη ζώνη του ώστε άμα τη αποχωρήσει του να παραδώση την συνέχισιν του έργου εις το Στρατηγείον Κεντρικής Ελλάδος (ΣΚΕ).

β) <u>ΣΚΕ</u>

ι. Να συνεχίση την εξόντωσιν των υπολειμμάτων των ΚΣ εις την ζώνην του και να εμπεδώση πλήρως την τάξιν. Μεγαλυτέρα πύκνωσις δυνάμεων εις το βόρειον όριον της ζώνης του ιδία εις περιοχήν ΜΕΤΣΟΒΟΥ - ΧΑΣΙΑ κατά τρόπον ώστε να είναι εις θέσιν να απαγορεύση πάσαν απόπειραν επανεισδύσεως συμμοριτών εκ της ζώνης του ΣΗΔΜ εις την ζώνην του.

ιι. Να καταβάλη ιδιαιτέραν προσπάθειαν διά τον επαναπατρισμόν των συμμοριοπλήκτων και την πλήρη οργάνωσιν των ΜΕΑ της περιοχής του διά του εξοπλισμού των κατοίκων.

γ) <u>ΑΣΔΑΝ</u>

ι. Να επιβλέπη την συμπλήρωσιν του εναπομένοντος εν ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΩ έργου υπό της νέας διοικήσεως ΑΣΔΝ εν στενή συνεργασία ταύτης μετά των μονάδων Χωροφυλακής.

ιι. Να συμπληρώση την εκκαθάρισιν της νήσου ΣΑΜΟΥ.

ιιι. Να γρηγορή επί της τηρήσεως απασών των οδηγιών και λοιπών μέτρων διά την ασφάλειαν της πρωτευούσης και λοιπών νήσων εν στενή συνεργασία μετά των Σωμάτων Ασφαλείας.

δ) <u>Γ΄ΣΣ</u>

ι. Να εκκαθαρίση ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ - ΒΕΡΜΙΟΝ και εδραιωθή επί τούτων προς κάλυψιν του πλευρού και των νώτων της κυρίας ενεργείας και απαγόρευσιν εις τους ΚΣ να δημιουργήσουν εις την περιοχήν ταύτην ισχυράς βάσεις προς παρενόχλησιν των συγκοινωνιών και διοχέτευσιν δυνάμεων εις τας εκκαθαρισμένας περιοχάς.

ιι. Να εκκαθαρίση πλήρως τα μετόπισθέν του (ζώνη Δ. Αξιού) και να εδραιώση πλήρως την ασφάλειαν εις ταύτα. Καθ' όσον αφορά την Α. Αξιού ζώνην να επιτύχη βελτίωσιν της καταστάσεως και προώθησιν του επαναπατρισμού.

ιιι. Να είναι εις θέσιν να αντιμετωπίση δι' επιθετικής στάσεως πάσαν καταδρομικήν απόπειραν των συμμοριτών εκ των παραμεθορίων βάσεων εις το εσωτερικόν της ζώνης του ΣΣ της Α. Αξιού.

ιv. Να καταστήση οπωσδήποτε το υπόλοιπον της ΧΙ Μεραρχίας διαθέσιμον ίνα χρησιμοποιηθή ως εφεδρεία μου.

ε) <u>ΣΗΔΜ</u>

ι. Να συμπληρώση την εκκαθάρισιν των μετόπισθεν της ζώνης του ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟ - ΒΕΝΤΖΙΑ - ΚΑΣΤΑΝΟΧΩΡΙΑ - ΟΡΛΙΑΚΑ - ΑΝΑΤΟΛΙΚΑ ΖΑΓΟΡΙΑ - ΣΟΥΛΙ. Ιδιαιτέρα πυκνότης δυνάμεως εις ΖΑΓΟΡΙΑ εν επεκτάσει των δυνάμεων του ΣΚΣ περιοχής ΜΕΤΣΟΒΟΥ - ΧΑΣΙΩΝ.

Να απαγορεύση την εγκατάστασιν νέων συμμοριακών βάσεων εις την μεθόριον της ζώνης του.

ιι. Να προπαρασκευάση και οργανώση την ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΠΥΡΣΟΣ (κατάληψις ΒΙΤΣΙ - ΓΡΑΜΜΟΥ) συμφώνως προς ειδικάς οδηγίας αποσταλείσας ήδη εις τούτο.

Διά τας επιχειρήσεις ταύτας θα εκδοθούν και συμπληρωματικαί οδηγίαι μετά την υποβολήν των σχετικών προτάσεων υπό του ΣΗΔΜ.

<u>ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ</u>

7. Η Βασ. Αεροπορία θα διαθέση το μέγιστον των μέσων της εις ΣΗΔΜ.
Θα εξασφαλίση τον εφοδιασμόν μονάδων του ΣΗΔΜ διά ρίψεων.
Τακτικόν στρατηγείον της Αεροπορίας θα συνεργάζηται στενώς και θα παρακολουθή τας μετακινήσεις του ΣΗΔΜ.

<u>Β. ΝΑΥΤΙΚΟΝ</u>

8. Θα εξασφαλίση τας θαλασσίας μεταφοράς και θα συνεχίση όπως ικανοποιή τας αιτήσεις των Μ.Μ. όσον αφορά τον έλεγχον των ακτών και υποστήριξιν ενδεχομένως διά πυρών.

9. <u>Εκτέλεσις</u>

Προβλέπονται:

α) Κατάληψις και εδραίωσις ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ - ΒΕΡΜΙΟΥ: μέχρι 10 Ιουλίου.

β) Είσοδος Δυνάμεων Α΄ΣΣ εις ΣΗΔΜ: από 10 Ιουλίου.

γ) Έναρξις επιχειρήσεως ΠΥΡΣΟΣ: Περί την 1 Αυγούστου.

10. <u>Μεταφοραί - Διοικητική Μέριμνα</u>

Θα καταρτισθούν ειδικά σχέδια.

11. <u>Επικοινωνίαι</u>

Θα εκδοθούν ειδικαί οδηγίαι.

12. ΑΝΑΦΕΡΑΤΕ ΛΗΨΙΝ.

Αρχιστράτηγος Α. ΠΑΠΑΓΟΣ

Θ. Π. / Κ. Κ.
Τ.Σ.Υ.

<u>ΑΠΟΔΕΚΤΑΙ</u>
ΣΗΔΜ υπ`αριθ. 1 αντ.

Α΄ΣΣ	,, ,,	2 ,,	
Β΄ΣΣ	,, ,,		3 ,,
Γ΄ΣΣ	,, ,,		4 ,,
ΑΣΔΑΝ	,, ,,	5 ,,	
ΣΚΕ	,, ,,		6 ,,
ΑΔΑ	,, ,,		7 ,,
ΓΕΝ/Γ	,, ,,		8 ,,

ΚΟΙΝΟΠΟΙΕΙΤΑΙ

Α1 ΓΕΣ	υπ`αριθ.	9 αντ.
Α2 ΓΕΣ	,, ,,	10 ,,
Α8 ΓΕΣ	,, ,,	11 ,,
Α9 ΓΕΣ	,, ,,	12 ,,
Α10 ΓΕΣ	,, ,,	13 ,,
Γ1 ΓΕΣ	,, ,,	14 ,,
ΓΓ ΓΕΣ	,, ,,	15 ,,

ΒΣΑ υπ’ αριθ. 1 και 2 αντ. αγγλιστί
ΣΟΗΠΕ ,, 3 ,, 4 ,, ,,

3

ΣΗΔΜ /Α1 — 10. VIII. 1949
αριθ. Α. Α. Π. 85 — άκρως απόρρητος

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΣ "ΠΥΡΣΟΣ"

ΣΧΕΔΙΟΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

``Σχετικαί Α. Α. Π. 245149/9. VI. 49 και 245172/28.6.49 διαταγαί Αρχιστρατήγου / ΓΕΣ / Α1``.

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΣ ΚΑΤΑ ΒΙΤΣΙ

1. ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

Εχθρός

(α) Δυνάμεις, τοποθεσίαι, διάταξις, οργανώσεις και συγκοινωνίαι:
Ως εις συνημμένον παράρτημα Α.

(β) Δυνατότητες εχθρού

Ο εχθρός φαίνεται αποφασισμένος να αμυνθή εις την τοποθεσίαν ``ΒΙΤΣΙ`` ήν έχει ισχυρώς και κατά βάθος οργανωμένην και να δώση αμυντικήν μάχην διά δυνάμεων 6 - 7 Ταξιαρχιών. Είναι πιθανόν να ενισχύση το ``ΒΙΤΣΙ`` διά 1- 2 εισέτι Ταξιαρχιών εκ ΓΡΑΜΜΟΥ. Έχει την δυνατότητα προ της ενάρξεως των επιχειρήσεων να ενεργήση τοπικήν επιθετικήν επιχείρησιν προς κατάληψιν σημείου τινός της ημετέρας τοποθεσίας. Δύναται να διοχετεύση, κυρίως προ των επιχειρήσεων, αξιολόγους δυνάμεις του εις τα μετόπισθεν της ημετέρας ζώνης, προς απασχόλησιν των δυνάμεών μας.

2. Φίλιαι δυνάμεις

(α) Διά τας επιχειρήσεις ``ΠΥΡΣΟΣ``

Στρατηγεία Α΄ και Β΄ΣΣ.
Μεραρχίαι Ι, ΙΙ, VIII, IX, X, XI (μείον Ταξιαρχία)
72 και 77 Ταξιαρχίαι.
Ι και ΙΙ Ταξιαρχίαι Καταδρομών (4 μοίραι).
Τας ΜΟΠ των Ι, ΙΙ, VIII, IX και X Μεραρχιών.
101, 102, 104, 105, 107 ΣΠΠ.
151, 152, 153 ΜΜΠ.
ΙΙ Σύνταγμα Αναγνωρίσεως (μείον Ίλη)
ΙΧ ,, ,, ,, ,,
ΧΙ Ίλη αρμάτων.
713 και 719 Λόχοι Μηχανικού, πλην των Μεραρχιακών τοιούτων.

(β) Διά την ασφάλειαν του εσωτερικού

12, 15, 24 ΕΣΠ.
31, 32, 83, 84, 88 Τ.Ε.

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΣΗΔΜ.

3. (α) Συμπλήρωσις εκκαθαρίσεως των μετόπισθεν της ζώνης του ήτοι ΗΠΕΙΡΟΣ, ΟΡΛΙΑΚΑ, ΒΕΝΤΖΙΑ, ΚΑΣΤΑΝΟΧΩΡΙΑ, ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟ, ΒΕΡΜΙΟΝ.

(β) Εξασφάλησις των μετόπισθεν της ζώνης του ΣΗΔΜ δι' ελαφρών ταγμάτων και ΜΕΑ.

(γ) Ανάληψις επιθέσεως προς συντριβήν των εις περιοχήν ΒΙΤΣΙ ΓΡΑΜΜΟΥ συμμοριακών δυνάμεων, βάσει των κάτωθι ενδείξεων επί του τρόπου ενεργείας (ελιγμού).

(ι) Κυρία προσπάθεια αρχικώς προς κατάληψιν ΒΙΤΣΙ και συντριβή των εν τη περιοχή ταύτη συμμοριακών δυνάμεων.

(ιι) Δευτερεύουσα προσπάθεια, συντονισμένη εν χρόνω μετά της ανωτέρω κυρίας τοιαύτης, κατά των εις ΓΡΑΜΜΟΝ συμμοριακών δυνάμεων, ιδιαιτέρως εις Βόρειον ΓΡΑΜΜΟΝ, προς παρεμπόδισιν ενισχύσεως ΒΙΤΣΙ υπό των δυνάμεων τούτου και τανάπαλιν.

(ιιι) Μετά επίτευξιν ανωτέρω σκοπού ή και ευθύς ως καταστή δυνατή η διάθεσις δυνάμεών μας εκ ΒΙΤΣΙ, επιδίωξις συντριβής των συμμοριτών ΓΡΑΜΜΟΥ και ολοκληρώσεως και του ΓΡΑΜΜΟΥ.

(ιν) Μετά την ολοκλήρωσιν εκάστου αντικειμενικού σκοπού εδραίωσις δυνάμεων με κλιμάκωσιν κατά βάθος εφεδρειών, προς απαγόρευσιν επιστροφής των Κ.Σ. δυνάμεων εις τας εκκαθαρισθείσας περιοχάς.

ΠΡΟΘΕΣΙΣ

4. (α) Πρόθεσίς μου είναι όπως, διά τολμηράς και αιφνιδιαστικής διεισδύσεως, με Κυρίαν προσπάθειαν επί της κατευθύνσεως ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ - ΛΕΣΙΤΣ, υποβοηθουμένην εκ της κατευθύνσεως ΜΠΙΚΟΒΙΚ - ΜΠΑΡΟ, καταλάβω ταχέως δι' ισχυρών δυνάμεων την περιοχήν ΜΠΑΡΟ - ΛΕΣΙΤΣ - ΤΣΟΥΚΑ.

(β) Με επίκεντρον την περιοχήν ταύτην, αφ' ενός μεν θα υποβοηθήσω την διεύρυνσιν του ρήγματος, αφ' ετέρου δε θα ωθήσω ισχυράς δυνάμεις προς ΠΡΕΒΟΛ - λαιμόν ΠΡΕΣΠΩΝ και προς ΒΑΡΜΠΑΝ, ίνα αχθώ εις τα νώτα της εχθρικής διατάξεως και αποκόψω τας οδούς διαφυγής του όγκου των Κ.Σ. δυνάμεων προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ.

(γ) Εν συνεχεία, διά προσβολών πανταχόθεν, θα συντρίψω τον εχθρόν.

(δ) Δευτερεύουσα προσπάθεια εν τη κατευθύνσει ΙΕΡΟΠΗΓΗ - ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ προς αποκοπήν της αμαξιτής οδού ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ και απαγόρευσιν διαφυγής του εχθρού εις ΑΛΒΑΝΙΑΝ διά της οδού ταύτης. Υπό ευνοϊκάς συνθήκας, αποκοπή και των ημιονικών οδεύσεων βορείως ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΉΣ, μέχρι της λίμνης ΜΙΚΡΑΣ ΠΡΕΣΠΑΣ.

(ε) Επιθετική ενέργεια εν τη γενική κατευθύνσει ΚΑΤΩ ΚΛΕΙΝΑΙ ΛΑΙΜΟΣ ΠΡΕΣΠΩΝ, προς αγκίστρωσιν εχθρικών δυνάμεων και απειλήν του αριστερού της εχθρικής διατάξεως.

(στ) Διά συντονισμένης εν χρόνω ισχυράς επιθετικής ενεργείας εις Β. ΓΡΑΜΜΟΝ, θα απαγορεύσω μεταφοράν εχθρικών δυνάμεων από ΓΡΑΜΜΟΝ εις ΒΙΤΣΙ ή αντιθέτως και θα καταλάβω την περιοχήν ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ - Αυχήν ΣΓΚΟΥΡΟ.

Επί του λοιπού μετώπου ΓΡΑΜΜΟΥ απασχόλησις του εχθρού διά τοπικών επιθετικών ενεργειών, προς απαγκίστρωσίν του και εκμετάλλευσιν παρουσιασθησομένων ευνοϊκών συνθηκών.

(ζ) Προ της εκδηλώσεως της κυρίας κατά ΒΙΤΣΙ επιχειρήσεως θα επιδιωχθή η παραπλάνησις του εχθρού επί των ημετέρων προθέσεων.

ΜΕΘΟΔΟΣ

5. (α) Γενική διάταξις

Διά τας επιχειρήσεις ΒΙΤΣΙ το Β΄ΣΣ.

Διά τας επιχειρήσεις ΓΡΑΜΜΟΥ το Α΄ΣΣ.

Όρια ζωνών ενεργείας

Ελληνοαλβανική μεθόριος εις (Ν.240466) - ΚΟΚΟΡΕΜΑ - ΟΙΝΟΗ - ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ - Νοτία όχθη λίμνης ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ - ΑΛΙΑΚΜΩΝ (άπαντα εις Β΄ΣΣ).

(β) Κατανομή δυνάμεων

(ι) Εις Β΄ΣΣ.

ΙΙ Μεραρχία (μείον Ταξιαρχίας)
ΙΧ „ („ „)
ΧΙ „ („ „)άνευ της ΜΟΠ.
Χ „
Ι και ΙΙ Ταξιαρχίαι Καταδρομών (μείον Μοίρα)
12 ΕΣΠ.
31, 32, 83, 84, 88 Τ.Ε.
102, 104, 107, ΣΠΠ Μοίρα 101 ΣΠΠ.
151, 152, 153 ΜΜΠ μείον Πυροβολαρχία.
ΙΙ Σύνταγμα Αναγνωρίσεως μείον Ίλη.
ΧΙ Ίλη Αρμάτων.
713 και 719 Λόχοι Μηχανικού.

(ιι) Εις Α΄ΣΣ

Ι και VIII Μεραρχίαι
77 Ταξιαρχία.
15, 24 ΕΣΠ
105 ΣΠΠ, 101 ΣΠΠ μείον Μοίρα.
Πυροβολαρχία 151 Μοίρας Μέσου Πυρ/κού.
ΙΧ Σύνταγμα Αναγνωρίσεως μείον Ίλη.

(ιιι) Εφεδρείαι ΣΗΔΜ

Ταξιαρχία ΙΙ Μεραρχίας: Εις ΦΛΩΡΙΝΑ.
„ ΙΧ „ : „ ΚΑΣΤΟΡΙΑΝ
72 „ : „ ΗΠΕΙΡΟΝ

(ιν) Εφεδρείαι Αρχιστρατήγου

ΧV Μεραρχία (3 Ταξιαρχίαι): Εις περιοχήν ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ - ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ.
Μοίρα Καταδρομών.

(γ) Αποστολαί

(ι) Β΄ΣΣ:

Να καταλάβη την εχθρικήν αμυντικήν τοποθεσίαν ΒΙΤΣΙ και να καταστρέψη τας εν αυτή Κ.Σ. δυνάμεις.

Κυρία προσπάθεια: Η τοιαύτης του ΣΗΔΜ εν τη κατευθύνσει ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ - ΛΕΣΙΤΣ - Αυχήν ΠΡΕΒΟΛ, υποβοηθουμένη διά δευτερευούσης τοιαύτης εκ ΜΠΙΚΟΒΙΚ προς ΛΕΣΙΤΣ, επί τω σκοπώ όπως καταλάβη ταχέως και ισχυρώς την περιοχήν ΜΠΑΡΟ - ΛΕΣΙΤΣ - ΤΣΟΥΚΑ. Ισχυρά κάλυψις των πλευρών. Την όλην ενέργειαν να διακρίνη τολμηρά διείσδυσις και επιδίωξις του αιφνιδιασμού. Με επίκεντρον την περιοχήν ταύτην αφ' ενός μεν να διευρύνη το ρήγμα, αφ' ετέρου δε να ωθήση δυνάμεις προς ΠΡΕΒΟΛ - λαιμόν ΠΡΕΣΠΩΝ προς περιοχήν ΒΑΤΟΧΩΡΙΟΥ και προς ΒΑΡΜΠΑΝ, ίνα αποκόψη τας οδούς διαφυγής του όγκου των Κ.Σ. δυνάμεων προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ. Εν συνεχεία διά προσβολών πανταχόθεν να συντρίψη τον εχθρόν επί των λοιπών περιοχών εχθρικής τοποθεσίας ΒΙΤΣΙ και διαπεραιώση δυνάμεις εφόδου εις χερσόνησον ΠΥΞΟΥ, προς εκκαθάρισιν ταύτης.

Δευτερεύουσαι προσπάθειαι επί των κατευθύνσεων:

ΙΕΡΟΠΗΓΗ - ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ, προς αποκοπήν της αμαξιτής οδού ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ και απαγόρευσιν διαφυγής του εχθρού εις ΑΛΒΑΝΙΑΝ διά της οδού ταύτης. Υπό ευνοϊκάς συνθήκας αποκοπή και των ημιονικών οδεύσεων μέχρι λίμνης ΜΙΚΡΑΣ ΠΡΕΣΠΑΣ.

ΚΑΤΩ ΚΛΕΙΝΑΙ ΛΑΙΜΟΣ ΠΡΕΣΠΩΝ, προς αγκίστρωσιν εχθρικών δυνάμεων και απειλήν του αριστερού της εχθρικής διατάξεως. Υπό ευνοϊκάς συνθήκας τολμηρά διείσδυσις και κατάληψις σημείων της κυρίας κορυφογραμμής ΒΑΡΝΟΥΣ (ΤΟΥΜΠΑ ή ΚΝΟΙΤΣΑΤΑ).

Έναρξις επιθέσεως (ημέρα Η) καθορισθήσεται μεταγενεστέρως.

(ιι) Α΄ΣΣ

Κυρία προσπάθεια:

Επίθεσις ισχυρά εις Β. ΓΡΑΜΜΟΝ την Η - 5 ημέραν επί σκοπώ όπως:

Καταλάβη τον αυχένα ΣΓΚΟΥΡΟ και την ανατολικώς των ποταμών ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ - ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ περιοχήν (ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ - ΠΑΠΟΥΛΗ - ΤΣΑΡΝΟ - ΤΣΑΓΚΟ ΚΑΡΑΟΥΛΙ).

Απαγορεύση την μεταφοράν εχθρικών δυνάμεων από ΓΡΑΜΜΟΥ εις ΒΙΤΣΙ ή και αντιστρόφως.

Δευτερεύουσαι επιθετικαί προσπάθειαι:

Εφ' ολοκλήρου του λοιπού μετώπου ΓΡΑΜΜΟΥ με σκοπόν την αγκίστρωσιν των δυνάμεων του εχθρού και εκμετάλλευσιν παρουσιασθησομένων ευνοικών συνθηκών.

Να είναι πάντοτε εις θέσιν να αντιμετωπίση οιανδήποτε επιθετικήν ενέργειαν του εχθρού είτε εις ΓΡΑΜΜΟΝ, είτε εις ΜΟΥΡΓΚΑΝΑ - ΠΩΓΩΝΙ, ήτις θα είχε σκοπόν σοβαρού αντιπερισπασμού των επιχειρήσεων ΒΙΤΣΙ.

Να απαγορεύση πάσαν διαφυγήν Κ.Σ. δυνάμεων εκ ΓΡΑΜΜΟΥ προς Νότον, ιδίως διά των κοιλάδων ΜΑΡΔΙΤΣΑ - ΖΟΥΖΟΥΛΙΩΤΙΚΟΥ.

ΟΠΛΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΕΩΣ

6. ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ

(α) Κατανομή: Ως εν παραγράφω 5 (β).

(β) Αποστολαί

(ι) Προπαρασκευή: Της επιθέσεως θα προηγηθή ισχυρά προπαρασκευή πυροβολικού, με σκοπόν την εξουδετέρωσιν των εχθρικών πυροβολαρχιών και την εξάρθρωσιν των εχθρικών αμυντικών οργανώσεων. Διάρκεια να καθορισθή υπό των ΣΣ.

(ιι) Κάλυψις επιθέσεως: Δι' ισχυρών βομβαρδισμών εν στενή συνεργασία μετά του επιτιθεμένου Πεζικού. Εν τη ζώνη κυρίας προσπαθείας να επιζητηθή η συγκέντρωσις του μείζονος μέρους του πυροβολικού, δυναμένου να επέμβη δι' ισχυρών σφυροκοπημάτων όπου ήθελε παρουσιασθή σοβαρά εχθρική αντίστασις.

(ιιι) Ενίσχυσις πυροβολικού Α΄ΣΣ: Κατά την προς ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ επίθεσίν του το Α΄ΣΣ θα ενισχυθή διά 3 μοιρών Πεδ. Πυροβολικού και, ει δυνατόν, διά Μοίρας μέσου του Β΄ΣΣ. Το πυροβολικόν τούτο ενισχύσεως, θέλει απαγκιστρωθή εγκαίρως εις τρόπον ώστε να μετάσχη εις την κυρίαν κατά ΒΙΤΣΙ επιχείρησιν από της ενάρξεώς της.

7. ΤΕΘΩΡΑΚΙΣΜΕΝΑ

(α) Υποστήριξις των δυνάμεων του Πεζικού εν τη κυρία προσπαθεία.

(β) Εκμετάλλευσις διά βαθείας επιδρομής, ιδία προς τας διαβάσεις ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ και ΛΑΙΜΟΥ.

8. ΜΗΧΑΝΙΚΟΝ

Διευθέτησις συγκοινωνιών, ιδία προς εξυπηρέτησιν πυροβολικού και Τεθωρακισμένων.

Διαπεραίωσις τμημάτων εφόδου διά πλωτών μέσων εις χερσόνησον ΠΥΞΟΥ.

9. ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ

Αποστολαί:

Κύριαι:

(α) Απαγόρευσις διαφυγής εχθρικών δυνάμεων διά των προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ αμαξιτών συγκοινωνιών. Ιδιαιτέρα σημασία εις Λαιμόν ΠΡΕΣΠΩΝ και ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΝ.

(β) Απαγόρευσις εσωτερικής κυκλοφορίας του εχθρού.

(ι) Σημεία ιδιατέρας σημασίας:
(Ν.397587) - (Ν.397605) - (Ν.424666) - (Ν.475748) - (Ν.468708).

(ιι) Προστασία της κατευθύνσεως κυρίας προσπαθείας της Στρατιάς από την περιοχή ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΤΖΑ, 1807, ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΕΦΑΛΗ και εξάρθρωσις πάσης εκείθεν αντιπιθετικής προσπαθείας του εχθρού.

(γ) Συνοδεία επιθετικών ενεργειών του φιλίου Πεζικού και δη ευθύς μετά την άρσιν των πυρών εξουδετερώσεως του πυροβολικού.

(δ) Εξουδετέρωσις εχθρικού πυροβολικού. Συμμετοχή εις το σχέδιον αντιπυροβολικού.

Δευτερεύουσαι:

(α) Εξουδετέρωσις απροόπτων στόχων.

(β) Ενίσχυσις φραγμών αμύνης του Πεζικού και εξάρθρωσις αντεπιθετικών ενεργειών του εχθρού.

10. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΠΑΡΑΠΛΑΝΗΣΙΣ

(α) Θα επιδιωχθή κυρίως κατά την προ της κυρίας κατά ΒΙΤΣΙ επιχειρήσεως περίοδον και μέχρι της ενάρξεως αυτής, με σκοπόν να πιστεύση ο εχθρός ότι η κυρία επιθετική ενέργεια ημών γίνεται εις ΓΡΑΜΜΟΝ και αναγκασθή όχι μόνον να συγκρατήση τας εκεί δυνάμεις του, αλλά και να μεταφέρη τοιαύτας από ΒΙΤΣΙ εις ΓΡΑΜΜΟΝ (δι' αλβ. εδάφους).

(β) Προς τούτο:

(ι) Από τούδε και μέχρι της Η ημέρας:

Έντασις της ημετέρας δραστηριότητος εις ΓΡΑΜΜΟΝ και ΒΙΤΣΙ. Πολλαπλασιασμός των επιθετικών εγχειρημάτων, σφυροκοπήματα εχθρικών θέσεων διά πυρ/κού και αεροπορίας, περίπολοι βάθους.

Κίνησις και στάθμευσις στρατευμάτων και διοικήσεων κατά τρόπον, ώστε να μη δύναται ο εχθρός να συμπεράνη που πρώτον θα επιτεθώμεν.

(ιι) Προπαρασκευαί επιθετικών κατά ΓΡΑΜΜΟΝ ενεργειών.

Από Η - 5 μέχρι Η ημέρας:

Διατήρησις της αυτής δραστηριότητος εις μέτωπον ΒΙΤΣΙ, πλην της περιοχής κυρίας προσπαθείας, εις ην θα παρουσιασθή ύφεσις. Μεγαλυτέρα έντασις εις ΓΡΑΜΜΟΝ.

Επιθετικαί ενέργειαι εις ΓΡΑΜΜΟΝ και ιδία εις Βόρειον με αντικειμενικόν σκοπόν την κατάληψιν περιοχής ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ, ως εν τη αποστολή του Α΄ΣΣ ορίζεται.

Με την έναρξιν των ενεργειών ΓΡΑΜΜΟΥ διάδοσις ειδήσεων περί προθέσεών μας ολοκληρώσεως ΓΡΑΜΜΟΥ.

Ουδεμία κίνησις ή στάθμευσις στρατευμάτων (ιδία καταδρομών) ή εγκατάστασις ανωτάτων διοικήσεων, προδίδουσα την πρόθεσίν μας να επιτεθώμεν εις ΒΙΤΣΙ. Αντιθέτως πάσα τοιαύτη πρέπει να πείθη ότι ανελήφθη επιχείρησις προς εκκαθάρισιν ολοκλήρου του ΓΡΑΜΜΟΥ.

Απαγόρευσις παρουσίας δυνάμεως καταδρομών εις τον τομέα εις όν θα εκδηλωθή η κυρία κατά ΒΙΤΣΙ προσπάθεια.

11. ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΙ

(α) Βελτίωσις της βάσεως της κατά ΒΙΤΣΙ επιθέσεως κυρίας προσπαθείας διά καταλήψεως υψοδ. 1685. Εκτέλεσις το ταχύτερον δυνατόν.

(β) Βελτίωσις και συνέχεια αναπτύξεως του οδικού δικτύου κυρίως του εξυπηρετούντος την κυρίαν κατά ΒΙΤΣΙ προσπάθειαν.

(γ) Συγκέντρωσις των απαιτουμένων εφοδίων διά την συντήρησιν της επιχειρήσεως.

Ηθική και υλική προπαρασκευή των Μονάδων.

12. ΣΤΑΘΜΟΙ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ

(α) Α΄ΣΣ:
Κύριος: ΙΩΑΝΝΙΝΑ.
Τακτικός: Αρχικώς ΚΟΝΙΤΣΑΝ (κατά περίοδον παραπλανήσεως) είτα ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ.

(β) Β΄ΣΣ:
Κύριος: ΚΟΖΑΝΗ.
Τακτικός: ΚΑΣΤΟΡΙΑ - ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ.

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΣΚΟΠΟΣ

1. Συμπλήρωσις εκκαθαρίσεως των μετόπισθεν της ζώνης του Σ. Η. Δ. Μ. (ΗΠΕΙΡΟΣ, ΟΡΛΙΑΚΑΣ, ΚΑΣΤΑΝΟΧΩΡΙΑ, ΒΕΝΤΖΙΑ, ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟ, ΒΕΡΜΙΟ) και διατήρησις ασφαλείας των νώτων της επιθετικής διατάξεως.

2. ΠΡΟΘΕΣΙΣ

(α) Συνεχής και αδιάκοπος δραστηριότης προς ανακάλυψιν και εξόντωσιν πάσης Κ. Σ. εστίας ή ομάδος.
(β) Εξάρθρωσις της αυτοαμύνης και πάσης άλλης οργανώσεως εξυπηρετούσης τους Κ.Σ.
(γ) Εμπέδωσις ασφαλείας εσωτερικού.
(δ) Ιδιατέρα σημασία εις ζωτικούς χώρους (αποθηκών πάσης φύσεως εφοδίων της επιθέσεως, αεροδρομίων), εις το δίκτυον συγκοινωνιών ως και εν των διαδρόμω Νοτίως των κοιλάδων ΜΑΡΔΙΤΣΑ - ΖΟΥΖΟΥΛΙΩΤΙΚΟΥ.

ΜΕΘΟΔΟΣ

3. Μέσα

Αι εν τη περιοχή εκάστου ΣΣ ελαφραί Μονάδες Πεζικού, ήτοι:
(ι) Α΄ΣΣ:
15 και 24 ΕΣΠ.
Δυνάμεις Χωρ/κής και ΜΕΑ.
Ιδιαιτέρα Μονάς, επί πλέον θα διατηρηθή εν τη περιοχή ΒΟΥΖΙΟΝ, ΣΑΜΑΡΙΝΑ, ΣΜΙΞΗ, ΔΟΥΤΣΙΚΟΝ, ΣΑΡΜΑΝΤΖΑ, προς απαγόρευσιν κινήσεως Κ.Σ. δυνάμεως από ΓΡΑΜΜΟΥ προς Ν. και τανάπαλιν.
(ιι) Β΄ΣΣ:
12 ΕΣΠ.
31, 32, 83, 84, 88 Τ.Ε.
Δυνάμεις Χωρ/κής και ΜΕΑ.

αντιστράτηγος Βεντήρης

Διά την ακρίβειαν
Α.Κ.Α.
Τ.Σ.Υ.
Συν/χης (ΠΖ)

4

ΘΕΜΑ: Επιχείρησις ΠΥΡΣΟΣ

ΠΡΟΣ: το ΣΗΔΜ /Α1

ΚΟΙΝ: Α1 - Α2 - Α6 - Α8/ΓΕΣ - Α/ΓΕΣ
ΑΔΑ - ΒΣΑ - ΣΟΗΠΕ / Κλ. Επιχ.

ΔΙ' ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΥ
ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΓΕΣ /Α1
Αριθ. Πρωτ. 245198
Αριθ. Φακ. 4009/39
ΒΣΤ 902 /14. 7. 49
Α. Α. Αντ. 3

Επί του διά της υπ' αριθ. ΑΠ 85/10. 7. 49 υποβληθέντος σχεδίου ``ΠΥΡΣΟΣ``.

1. Συμφωνούμεν προς την πρόθεσιν και τας γενικάς γραμμάς του σχεδίου με τας κάτωθι διευκρινήσεις.

α) Κατανομή δυνάμεων

Δεδομένου ότι εις το Β΄ΣΣ θα ανατεθή η κυρία προσπάθεια ΒΙΤΣΙ δέον να διατεθουν εις τούτο όλα τα μέσα ώστε να είναι πλήρως εξησφαλισμένη η επιτυχία χωρίς παρέμβασιν ενισχύσεων, ει δυνατόν, κατά την διάρκειαν της μάχης ταύτης υπό των ανωτέρων του ΣΣ κλιμακίων.

Η προικοδότησις όθεν του Β΄ΣΣ πρέπει να γίνη υπό το πνεύμα τούτο και αι τηρηθησόμεναι εφεδρείαι εις διάθεσιν ΣΗΔΜ και Αρχιστρατήγου να περιορισθούν εις τας απολύτως αναγκαίας αφού εξασφαλισθή πλήρως η προικοδότησις αύτη.

Κατά συνέπειαν:

ι. Εις το Β΄ΣΣ δέον να διατεθούν διά την ενέργειαν κατά ΒΙΤΣΙ:
ΙΙ - ΙΧ - Χ και ΧΙ Μ. (μείον Ταξ.)(εξ ολοκλήρου)
Ι - ΙΙ Ταξ. Καταδρομών. (,, ,,)
101 - 102 - 104 και 107 Σ. Π. Π.
Αι ΜΟΠ των ΙΙ, ΙΧ, Χ, ΧΙ και ΧV Μεραρχιών
151 - 152 - 153 (μείον Πυρ/χία) Μ. Μ. Π.
ΧΙ Σ. Αναγ. (Η υπολειπόμενη Ίλη θα αποσταλή υπό Α΄ΣΣ)
ΙΧ Σ. Αναγ. (Μείον Ίλη αφιεμένη VIII Μ.)
τρείς Ίλαι Αρμάτων (μείον Ουλαμός αφιέμενος VIII Μ.)
713 και 719 Λόχοι Μηχανικού (πλέον των Μεραρχιακών)

ιι. Εφεδρείαι ΣΗΔΜ και εφεδρείαι Αρχιστρατήγου θα προβλεφθούν δι' αμφότερα τα κλιμάκια αι αυταί ήτοι:
72 Ταξιαρχία
ΧV Μεραρχία
Ταξιαρχία ΧΙ Μ.

καθόσον το ΣΗΔΜ θα δράση και θα επεμβή εις την ζώνην ταύτην ως εντολοδόχος του Αρχιστρατήγου.

Επέμβασιν δε του ΣΗΔΜ διαβλέπομεν:
Προ της επιχειρήσεως:
Εις την πλήρη προπαρασκευήν ταύτης υλικώς και ηθικώς:
Κατά την διάρκειαν της επιχειρήσεως:
Εις την παρακολούθησιν του αγώνος εκ του σύνεγγυς και εις την εξασφάλισιν της διατηρήσεως της επιβαλλομένης ορμητικότητος και ταχύτητος.

Εις αντιμετώπισιν τυχόν αντιπερισπασμών του εχθρού εφ' όσον η αντιμετώπισις αύτη είναι εκτός δυνατοτήτων των Α΄ και Β΄ΣΣ.

Εις την εκμετάλλευσιν της επιτυχίας ΒΙΤΣΙ προς ολοκλήρωσιν της υπολοίπου αποστολής του ΣΗΔΜ.

Βεβαίως δεν αποκλείεται η ενδεχομένη ενίσχυσις της προσπαθείας ΒΙΤΣΙ ιδιαιτέρως μετά την κατάληψιν του πρώτου αντικειμενικού σκοπού, αλλά, λόγω του επιδιωκομένου σκοπού, σκόπιμον είναι το Β΄ΣΣ να έχη προπαρασκευασθή πλήρως, ώστε να μη ευρεθή εις την ανάγκην ταύτην.

β) Αποστολαί

Ως προς τας αποστολάς είμεθα σύμφωνοι. Θεωρούμεν σκόπιμον να τονίσωμεν ότι πρέπει να επιστηθή ιδιαιτέρως η προσοχή εις το Β΄ΣΣ όπως αι δευτερεύουσαι αποστολαί μη αποβούν εις βάρος της κυρίας τοιαύτης, ήτις δέον να τροφοδοτηθή κατά πρώτον λόγον με όλα τα μέσα διά να αχθή επιτυχώς καθ' όλον το βάθος.

Όσον αφορά την διεύρυνσιν του ρήγματος και την ώθησιν δυνάμεων προς ΠΡΕΒΟΛ και ΒΑΡΜΠΑΝ η πρόβλεψις δέον να είναι γενική και να επιφυλαχθή η ώθησις του όγκου των δυνάμεων εκμεταλλεύσεως σύμφωνα με τας παρουσιασθησομένας τότε συνθήκας .

γ) Πυρ/κόν

Ιδιαιτέρα μέριμνα να καταβληθή εις την πλήρη απόδοσιν του Πυρ/κού από απόψεως αναπτύξεως και υποστηρίξεως διά καταλλήλου καταρτισμού σχεδίου πυρών, συντονισμένου με τα πυρά αεροπορίας.

Παρουσιάζει βεβαίως δυσχερείας εις την εκλεγείσαν κυρίαν προσπάθειαν η καλή υποστήριξις πυροβολικού, αλλ' αν ληφθούν όλα τα ενδεικνυόμενα μέτρα το ωφέλιμον έργον του θα πρέπη να φθάση την πλήρη απόδοσιν.

δ) Αεροπορία

Είναι περιττόν να τονισθή και τούτο, άλλως τε, έχει υπ' όψιν και το ΣΗΔΜ ότι από απόψεως προτεραιότητος κατά την κυρίαν ενέργειαν προέχουσαν θέσιν δέον να έχη η αποστολή της αμέσου υποστηρίξεως του φιλίου Πεζικού.

Πάντως κατ' αρχήν δέον να στηριζώμεθα εις την ήδη διατιθεμένην δύναμιν της Αεροπορίας.

ε) Στρατηγική παραπλάνησις

Είμεθα σύμφωνοι επί ταύτης.

Η παράγραφος αυτή θα αποσιωπηθή εις το κοινοποιηθησόμενον σχέδιον.

Το ζήτημα τούτο θα αποτελέση αντικείμενον κεχωρισμένων οδηγιών και διαταγών.

2. Βάσει των ανωτέρω διευκρινήσεων να διαταχθή ο καταρτισμός των λεπτομερών σχεδίων υπό των Α΄ και Β΄ΣΣ, άτινα να υποβληθούν ημίν μέχρι 20 τρέχοντος.

Αρχιστράτηγος Α. ΠΑΠΑΓΟΣ

Θ. Π. / Κ. Κ.
Τ.Σ.Υ.

5

ΘΕΜΑ: Επιχείρησις ``ΠΥΡ``

ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΓΕΣ / Α1
Αριθ. Πρωτ. 245202
Αριθ. Φακ. 4009/39/Π
ΒΣΤ 902/15. 7. 49
Α. Α. Αντ. 9

ΠΡΟΣ: ΣΗΔΜ - Α΄ΣΣ - Β΄ΣΣ - Γ΄ΣΣ
ΑΣΔΑΝ - ΣΚΕ - ΑΔΑ - ΓΕΝ/Γ

ΚΟΙΝ: Α1 - Α2 - Α8 - Α9 - Α10 - Γ1 - ΓΓ/ΓΕΣ
ΒΣΑ - ΣΟΗΠΕ/Κλ. Επιχ.

1. Κοινοποιείται συνημμένως σχέδιον επιχειρήσεων υπό το συνθηματικόν ``ΠΥΡ`` ακυρουμένου του σχεδίου επιχειρήσεων ``ΠΥΡΣΟΣ`` κατόπιν νεωτέρων δεδομένων καθ' α επί του παρόντος δεν υπάρχουν αι δυνατότητες διά την ανάληψιν τούτων, ως προεβλέφθησαν.

2. Εις το σχέδιον τούτο ως και εις ΠΥΡΣΟΣ προβλέπονται όλαι αι συναφείς ενέργειαι ευρισκόμεναι υπό εξέλιξιν.

3. Διά την εφαρμογήν του σχεδίου τούτου ισχύουν αι εκδοθείσαι διαταγαί και οδηγίαι ΠΥΡΣΟΣ συν τη εξελίξει δε και αποσαφηνίσει της καταστάσεως θα εκδίδωνται λεπτομερείς εκτελεστικαί διαταγαί.

Το ΣΗΔΜ θα εκδώση εγκαίρως τας διαταγάς του διά την συγκέντρωσιν της ΙΧ. Μ. εις περιοχήν ΝΕΑΠΟΛΙΣ - ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΣ.

Εξεδόθη δ/γή διά την παραμονήν της Ι Ταξ. Καταδρομών εις ΙΩΑΝΝΙΝΑ και η ΙΙ Ταξ. Καταδρ. εγκαίρως θα προσανατολισθή εις περιοχήν καθορισθησομένην υπό του ΣΗΔΜ.

Διά την ΧV Μ. διετάχθη η αναστολή της μεταφοράς της προκειμένου να κινηθή συμφώνως με τας ανάγκας του υποβληθησομένου σχεδίου.

Αρχιστράτηγος Α. ΠΑΠΑΓΟΣ

Θ. Π. / Κ. Κ.
Τ.Σ.Υ.

ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΓΕΝΙΚΟΝ ΕΠΙΤΕΛΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ Α1

ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
Φ. 4009 / 39 Π
ΑΑΠ 245202
15.7.49

ΣΧΕΔΙΟΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Συνθηματικόν ``ΠΥΡ``

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

1. Συμμοριτισμός

α) Δύναμις - φύσις - συγκέντρωσις: ως τα συγκεντρωτικά δελτία πληροφοριών.

β) Πιθαναί ενέργειαι - δυνατότητες - προθέσεις συμμοριτών:

ι. Εις περιοχήν Δ. ΑΞΙΟΥ μέχρι ΚΟΡΙΝΘΙΑΚΟΥ

Εις ζώνην επιχειρήσεων ΠΥΡΑΥΛΟΣ.

Συνεχώς διωκόμενοι και φθειρόμενοι θα προσπαθήσουν να αφήσουν μικράς ομάδας ως πυρήνας μονάδων χώρου με την πρόθεσιν, παρεχομένης ευκαιρίας, να τας ενισχύσουν και να τας αναδιοργανώσουν εκ νέου, αι δε πλέον συγκεκροτημέναι και μη εξηρθρωμέναι δυνάμεις, διαφεύγουσαι προς βορράν, θα καιροφυλακτούν να επανεισέλθουν εις την εκκαθαρισμένην ζώνην.

Εις τας ωργανωμένας παρά τα Αλβανικά σύνορα τοποθεσίας των.

Χρησιμοποιούντες ταύτας ως βάσεις θα συνεχίζουν την προσπάθειάν των διά να ενισχύουν τας εκτός των βάσεων τούτων δρώσας συμμοριακάς ομάδας, θα ενεργούν καταδρομάς και αντιπερισπασμούς δι’ ισχυρών δυνάμεων κατά των μετόπισθέν μας και θα επιχειρήσουν πιθανώς να δημιουργήσουν ετέρας παρά τα σύνορα βάσεις.

Προσβαλλόμενοι υπό των εθνικών δυνάμεων θα διεκδικήσουν ερρωμένως τας υπ’ αυτών κατεχομένας θέσεις. Εις περίπτωσιν διασπάσεώς των και αναποφεύκτου συντριβής των θα προσπαθήσουν να διαφύγουν προς Αλβανίαν.

ιι. Εις περιοχήν Α. ΑΞΙΟΥ μέχρις ΕΒΡΟΥ

Θα τηρούν τας παρά την μεθόριον βάσεις των.

Θα επιδιώκουν φθοράς και καταστροφάς, βιαίαν στρατολογίαν και διά καταδρομικών ομάδων θα προκαλούν αντιπερισπασμούς εις τα μετόπισθέν μας.

Προσβαλλόμενοι εις τας παρά τα σύνορα θέσεις των θα αμυνθούν και χωρίς να διακινδυνεύσουν καταστροφήν των θα εισέλθουν εις Βουλγαρίαν διά να επανεισέλθουν εις το Ελληνικόν έδαφος.

2. Φίλιαι δυνάμεις

Ο όγκος των δυνάμεων στρατού θα αντιμετωπίση και θα συντρίψη τας ωργανωμένας δυνάμεις του εχθρού τη βοηθεία της Αεροπορίας και του Β. Ναυτικού.

Διά των πλέον απαραιτήτων δυνάμεων Ελαφρών Ταγμάτων, Ταγμάτων Εθνοφρουράς, Χωροφυλακής, ΜΕΑ και εν απολύτω ανάγκη και Ταγμάτων Στρατού θα επιδιωχθή η ασφάλεια εις τας εκκαθαρισθείσας και εκκαθαριζομένας περιοχάς, ή οπωσδήποτε απαγόρευσις της αναμολύνσεως και η εν γένει προστασία των ζωτικών μας χώρων.

ΠΡΟΘΕΣΙΣ

3. Χωρίς να επιτραπή ουδεμία αναμόλυνσις εκκαθαρισμένης ζώνης και με ετοιμότητα αποτελεσμ. αντιμετωπίσεως παντός αντιπερισπασμού ανάληψις επιθέσεως προς εκκαθάρισιν ΓΡΑΜΜΟΥ συντριβή των αμυνομένων τούτου δυνάμεων μετά συγχρόνου παρενοχλήσεως των επί ΒΙΤΣΙ συμμοριακών δυνάμεων.

ΜΕΘΟΔΟΣ

4. Τρόπος ενεργείας

α) Προ της κυρίας επιχειρήσεως

Θα συμπληρωθή η αρξαμένη εκκαθάρισις ΟΡΛΙΑΚΑ - ΒΕΝΤΖΙΩΝ - νοτίων ΚΑΣΤΑΝΟΧΩΡΙΩΝ.

β) Προ και κατά την κυρίαν επιχείρησιν

ι. Θα συνεχίζηται η δίωξις των υπολειμμάτων εις τας εκκαθαρισθείσας περιοχάς επιχειρήσεων ΠΥΡΑΥΛΟΣ (νοτίως γραμμής ΚΟΝΙΤΣΑ - ΒΕΝΕΤΙΚΟΣ π. - ΑΛΙΑΚΜΩΝ π. από συμβολής ΒΕΝΕΤΙΚΟΥ μέχρις εκβολών) διά την πλήρην εμπέδωσιν της τάξεως και επαναπατρισμόν των συμμοριοπλήκτων.

Μείζων πυκνότης δυνάμεων εις το βόρειον τμήμα και ιδία ΑΝΑΤΟΛΙΚΑ ΖΑΓΟΡΙΑ - περιοχή Β. ΜΕΤΣΟΒΟΥ - ΧΑΣΙΑ προς απαγόρευσιν πάσης αναμολύνσεως ή προσπαθείας των συμμοριτών να διοχετεύσουν δυνάμεις των.

ιι. Θα επιζητηθή η βελτίωσις της ήδη καταστάσεως εις την ζώνην ΑΝΑΤΟΛΙΚΩΣ ΑΞΙΟΥ προς προώθησιν του επαναπατρισμού των συμμοριοπλήκτων.

ιιι. Δεν θα επιτραπή η διασάλευσις της τάξεως εις την λοιπήν χώραν και θα επιζητηθή η συμπλήρωσις της εξοντώσεώς των εις τας νήσους συμμοριακών ομάδων.

γ) Κυρία επιχείρησις ΓΡΑΜΜΟΥ

ι. Κατάληψις ΓΡΑΜΜΟΥ δι' ισχυρών επιθετικών ενεργειών με κυρίαν προσπάθειαν επί κατεθύνσεως ΕΠΤΑΧΩΡΙ - ΚΙΑΦΑ - και δευτερευούσας τοιαύτας εις τας κατευθύνσεις.

1 ΑΜΑΡΑΝΤΟΣ - ΓΚΟΛΙΟ - ΓΡΑΜΜΟΣ
2 ΝΕΣΤΟΡΙΟΝ - ΚΙΑΦΑ

ιι. Απασχόλησις επί ΒΙΤΣΙ εχθρού διά δραστηρίων τοπικών επιθετικών ενεργειών.

ιιι. Μετά εκκαθάρισιν ΓΡΑΜΜΟΥ εδραίωσις δυνάμεων επί τούτου διά τον πλήρη έλεγχον και αποτροπήν αναμολύνσεως. Προπαρασκευή διά ανάληψιν επιχειρήσεως ΒΙΤΣΙ.

5. Οργάνωσις Διοικήσεως - Κατανομή δυνάμεων

α) ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟΝ ΚΕΝΤΡ. ΕΛΛΑΔΟΣ (ΣΚΕ)

ι. Ζώνη ευθύνης η ήδη ζώνη του Α΄ΣΣ τροποποιουμένη αναλόγως της καταστάσεως.

ιι. Δυνάμεις: ΑΣΔΣΕ
ΣΔΟ.
83 Περιοχή
71 Ταξιαρχία
Δυνάμεις Χωροφυλακής
ΜΕΑ
(Λεπτομερής διάταξις μονάδων καθορισθήσεται εν καιρώ).

β) ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟΝ ΗΠΕΙΡΟΥ - ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (ΣΗΔΜ)

ι. Ζώνη ευθύνης: Η ήδη ζώνη του.

ιι. Δυνάμεις: (Α΄ - Β΄ΣΣ
(Ι - ΙΙ - VIII - IX - X Μεραρχίαι
(72 (έν Ηπείρω) - 77 Ταξιαρχίαι
(Ι - ΙΙ Ταξιαρχίαι Καταδρομών (μείον Μοίρα).

Α΄ΣΣ εν τη ζώνη ΗΠΕΙΡΟΥ - ΓΡΑΜΜΟΥ.
Συμπληρωματικά μέσα και ακριβή όρια καθορισθήσονται εν καιρώ.
Β΄ΣΣ εν τη ζώνη ΒΙΤΣΙ
Ακριβή όρια και συμπληρωματικαί δυνάμεις καθορισθήσονται εν καιρώ.

γ) <u>Γ΄ΣΣ</u> εν τη ήδη ζώνη του.

Διατεθησόμεναι υπό τούτου δυνάμεις εις τα λοιπά ΣΣ καθορισθήσονται εν καιρώ.

δ) <u>ΑΣΔΑΝ</u>.

Δυνάμεις αι ήδη εις την ζώνην της τοιαύται.
Διατεθησόμεναι υπό ταύτης δυνάμεις καθορισθήσονται εν καιρώ.

ε) <u>Εφεδρείαι Αρχιστρατήγου</u>

XV Μεραρχία(2-3 Ταξιαρχίαι)	(Εις ζώνην Α΄ΣΣ Ακριβείς χώροι σταθμεύσεως καθορισθήσονται εν καιρώ.
XI Μεραρχία	(Εις ζώνην Δ. Αξιού)
Μοίρα Καταδρομών	(Εις ζώνην ΣΗΔΜ)

6. <u>Αρχικαί Αποστολαί</u>

α) <u>Α΄ΣΣ</u>

Να παρασκευάση και εξασφαλίση την εδραίωσιν των δυνάμεων ασφαλείας εν τη ζώνη του ως έχει ήδη διαταχθή ώστε άμα τη αποχωρήσει να παραδώση την συνέχισιν του έργου του εις το Στρατηγείον Κεντρικής Ελλάδος (ΣΚΕ).

β) <u>ΣΚΕ</u>.

ι. Να συνεχίση την εξόντωσιν των υπολειμμάτων των ΚΣ εις την ζώνην του και να εμπεδώση πλήρως την τάξιν. Μεγαλυτέρα πύκνωσις δυνάμεων εις το βόρειον όριον της ζώνης του ίδια εις περιοχήν ΜΕΤΣΟΒΟΥ - ΧΑΣΙΑ κατά τρόπον ώστε να είναι εις θέσιν να απαγορεύση πάσαν απόπειραν επανεισδύσεως συμμοριτών εκ της ζώνης του ΣΗΔΜ εις την ζώνην του.

ιι. Να καταβάλη ιδιαιτέραν προσπάθειαν διά τον επαναπατρισμόν των συμμοριοπλήκτων και την πλήρη οργάνωσιν των ΜΕΑ της περιοχής του διά του εξοπλισμού των κατοίκων.

γ) <u>ΑΣΔΑΝ</u>.

ι. Να επιβλέπη την συμπλήρωιν του εναπομένοντος εν ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΩ έργου υπό της νέας διοικήσεως ΑΣΔΠ εν στενή συνεργασία ταύτης μετά των μονάδων Χωροφυλακής.

ιι. Να συμπληρώση την εκκαθάρισιν της νήσου ΣΑΜΟΥ.

ιιι. Να γρηγορή επί της τηρήσεως απασών των οδηγιών και λοιπών μέτρων διά την ασφάλειαν της πρωτευούσης και λοιπών νήσων εν στενή συνεργασία μετά των Σωμάτων Ασφαλείας.

δ) <u>Γ΄ΣΣ</u>

ι. Να εδραιωθή επί ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ - ΒΕΡΜΙΟΝ εις τρόπον ώστε να απαγορεύση εις τους ΚΣ να δημιουργήσουν εις την περιοχήν ταύτην νέας βάσεις προς παρενόχλησιν των συγκοινωνιών και διοχέτευσιν δυνάμεων εις τας εκκαθαρισμένας περιοχάς.

ιι. Να εκκαθαρίση πλήρως τα μετόπισθέν του (ζώνη Δ. Αξιού) και να εδραιώση πλήρως την ασφάλειαν εις ταύτα. Καθ' όσον αφορά την Α. Αξιού ζώνην να επιτύχη βελτίωσιν της καταστάσεως και προώθησιν του επαναπατρισμού.

ιιι. Να είναι εις θέσιν να αντιμετωπίση δι' επιθετικής στάσεως πάσαν καταδρομικήν ενέργειαν απόπειραν των συμμοριτών εκ των παραμεθορίων βάσεων εις το εσωτερικόν της ζώνης του ΣΣ της Α. Αξιού.

ιv. Να καταστήση οπωσδήποτε το υπόλοιπον της ΧΙ Μεραρχίας διαθέσιμον ως έχει ήδη διαταχθή ίνα χρησιμοποιηθή ως εφεδρεία μου.

ε) ΣΗΔΜ.

ι. Να συμπληρώση την εκκαθάρισιν των μετόπισθεν της ζώνης του ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟ - ΒΕΝΤΖΙΑ - ΚΑΣΤΑΝΟΧΩΡΙΑ - ΟΡΛΙΑΚΑ - ΑΝΑΤΟΛΙΚΑ ΖΑΓΟΡΙΑ - ΣΟΥΛΙ. Ιδιαιτέρα πυκνότης δυνάμεως εις ΖΑΓΟΡΙΑ εν επεκτάσει των δυνάμεων του ΣΚΕ περιοχής ΜΕΤΣΟΒΟΥ - ΧΑΣΙΩΝ.

Να απαγορεύση την εγκατάστασιν νέων συμμοριακών βάσεων εις την μεθόριον της ζώνης του.

Να οργανώση την επιχείρησιν ΠΥΡ συμφώνως προς ειδικάς οδηγίας.

ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ

7. Η Βασ. Αεροπορία θα διαθέση το μέγιστον των μέσων της εις ΣΗΔΜ.

Θα εξασφαλίση τον εφοδιασμόν των μονάδων του ΣΗΔΜ διά ρίψεων. Τακτικόν Στρατηγείον της Αεροπορίας θα συνεργάζηται στενώς και θα παρακολουθή τας μετακινήσεις του ΣΗΔΜ.

Β.ΝΑΥΤΙΚΟΝ

8. Θα εξασφαλίση τας θαλασσίας μεταφοράς και θα συνεχίση όπως ικανοποιή τας αιτήσεις των Μ.Μ. όσον αφορά τον έλεγχον των ακτών και υποστήριξιν ενδεχομένως διά πυρών.

9. Εκτέλεσις

Προβλέπονται:

α) Είσοδος δυνάμεων Α΄ΣΣ εις ΣΗΔΜ από 14 Ιουλίου, διαταχθείσα ήδη.

β) Έναρξις επιχειρήσεως ΠΥΡ περί 1 Αυγούστου.

10. Μεταφοραί - Διοικητική Μέριμνα

Θα καταρτισθούν ειδικά σχέδια.

11. Επικοινωνίαι

Θα εκδοθούν ειδικαί οδηγίαι.

12. ΑΝΑΦΕΡΑΤΕ ΛΗΨΙΝ.

Αρχιστράτηγος Α. ΠΑΠΑΓΟΣ

Θ. Π. / Κ. Κ.
Τ.Σ.Υ.

ΑΠΟΔΕΚΤΑΙ	ΚΟΙΝΟΠΟΙΕΙΤΑΙ
ΣΗΔΜ υπ`αριθ. 1 αντ.	Α1 ΓΕΣ υπ`αριθ. 9 αντ.
Α΄ΣΣ ,, ,, 2 ,,	Α2 ΓΕΣ ,, ,, 10 ,,
Β΄ΣΣ ,, ,, 3 ,,	Α8 ΓΕΣ ,, ,, 11 ,,
Γ΄ΣΣ ,, ,, 4 ,,	Α9 ΓΕΣ ,, ,, 12 ,,
ΑΣΔΑΝ ,, ,, 5 ,,	Α10 ΓΕΣ ,, ,, 13 ,,
ΣΚΕ ,, ,, 6 ,,	Γ1 ΓΕΣ ,, ,, 14 ,,
ΑΔΑ ,, ,, 7 ,,	ΓΓ ΓΕΣ ,, ,, 15 ,,
ΓΕΝ/Γ ,, ,, 8 ,,	ΒΣΑ υπ`αριθ. 1 και 2 αντ. αγγλιστί
	ΣΟΗΠΕ ,, ,, 3 ,, 4 ,, ,,

6

ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΣΗΔΜ /Α1
Α. Α.Π. 109
ΒΣΤ 901 /16.VIII.1949
αυξ. αρ. αντ. 3

ΘΕΜΑ: Διαταγή επιχειρήσεων ``ΠΥΡΣΟΣ``

ΠΡΟΣ: Α΄ και Β΄ΣΣ

ΚΟΙΝ: Αρχιστράτηγον /ΓΕΣ / Α1
ΣΗΔΜ / Α1 - ΔΔΚ

ΧΑΡΤΗΣ 1: 50.000

ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ - ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

1. ΕΧΘΡΟΣ

α) Κατάστασις, δυνάμεις, τοποθεσίαι, διάταξις, οργανώ-σεις και συγκοινωνίαι εις τας οργανωμένας τοποθεσίας αυτού ``ΒΙΤΣΙ `` και ``ΓΡΑΜΜΟΣ``: ως εις συνημμένον παράρτημα Α.

β) Εις τα μετόπισθεν της ζώνης ΣΗΔΜ: ως εις συνημμένον παράρτημα Β.

γ) Δυνατότητες:

ι. ΒΙΤΣΙ

Ο εχθρός φαίνεται αποφασισμένος να αμυνθή εις την τοποθεσίαν ``ΒΙΤΣΙ`` ήν έχει ισχυρώς και κατά βάθος ωργανωμένην και να δώση αμυντικήν μάχην διά δυνάμεων 6 - 7 ταξιαρχιών.

Είναι πιθανόν να ενισχύση το ``ΒΙΤΣΙ`` διά 1 - 2 εισέτι Ταξιαρχιών εκ ``ΓΡΑΜΜΟΥ``.

Έχει την δυνατότητα, προ της ενάρξεως των επιχειρήσεων ``ΠΥΡΣΟΣ``, να ενεργήση τοπικήν επιθετικήν επιχείρησιν προς κατάληψιν σημείου τινός της ημετέρας τοποθεσίας.

Δύναται να διοχετεύση, κυρίως προ των επιχειρήσεων, αξιολόγους δυνάμεις του εις τα μετόπισθεν της ημετέρας ζώνης προς απασχόλησιν των δυνάμεών μας.

ιι. ΓΡΑΜΜΟΣ

Έχει τας αυτάς δυνατότητας και προθέσεις με δυνάμεις όμως 5 περίπου ταξιαρχιών. Δύναται να ενισχυθή εκ ΒΙΤΣΙ διά 1 - 2 εισέτι ταξιαρχιών.

2. ΦΙΛΙΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ (υπό διαταγάς ΣΗΔΜ)

α) Στρατηγεία ΣΣ
Α΄και Β΄ΣΣ.

β) Πεζικόν
Μεραρχίαι Ι, ΙΙ, VIII, ΙΧ, Χ, ΧΙ (μείον Ταξ.).
Ταξιαρχίαι 72, 77.
ΕΣΠ 12, 15, 24, 8 (μείον Τάγμα).
Τ.Ε. 31, 32, 83, 84, 88.

γ) Δυνάμεις καταδρομών
Ι και ΙΙ ταξιαρχίαι (5 Μοίραι).

δ) Πυροβολικόν
101, 102, 104, 105, 107 ΣΠΠ.
151, 152, 153 ΜΜΠ.

ΜΟΠ Ι, ΙΙ, VIII, IX, X, XI, XV Μεραρχιών.

ε) Τεθωρακισμένα
ΙΙ, ΙΧ Σύνταγμα Αναγνωρίσεως.
ΧΙ Ίλη Αρμάτων.

στ) Μηχανικόν
713 και 719 Λόχοι Μηχανικού, επί πλέον των Μεραρχιακών.

Επισυνάπτεται πίναξ (παράρτημα Γ) των ήδη θέσεων ή χώρων και ημερομηνιών συγκεντρώσεως των άνω Μονάδων.

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΣΗΔΜ.

3. α) Ανάληψις επιθέσεως προς συντριβήν των εις περιοχήν ΒΙΤΣΙ - ΓΡΑΜΜΟΥ συμμοριακών δυνάμεων.

Κυρία προσπάθεια αρχικώς προς κατάληψιν ΒΙΤΣΙ και συντριβήν των εν τη περιοχή ταύτη συμμοριακών δυνάμεων.

Δευτερεύουσα προσπάθεια, συντονισμένη εν χρόνω μετά της ανωτέρω κυρίας τοιαύτης, κατά των εις ΓΡΑΜΜΟΝ συμμοριακών δυνάμεων, ιδιαιτέρως εις Βόρειον ΓΡΑΜΜΟΝ, προς παρεμπόδισιν ενισχύσεως ΒΙΤΣΙ υπό των δυνάμεων τούτου και τανάπαλιν.

Μετά την επίτευξιν του ανωτέρω σκοπού, ή και ευθύς ως καταστή δυνατή η διάθεσις δυνάμεών μας εκ ΒΙΤΣΙ, επιδίωξις συντριβής των συμμοριτών ΓΡΑΜΜΟΥ και ολοκληρώσεως και του ΓΡΑΜΜΟΥ. Μετά την ολοκλήρωσιν εκάστου αντικειμενικού σκοπού, εδραίωσις δυνάμεων με κλιμάκωσιν κατά βάθος εφεδρειών προς απαγόρευσιν επιστροφής των συμμοριακών δυνάμεων εις τας εκκαθαρισθείσας περιοχάς.

β) Προ της ενάρξεως των ανωτέρω επιχειρήσεων, εκκαθάρισις των μετόπισθεν της ζώνης και εξασφάλισις της ασφαλείας αυτών δι' ελαφρών ταγμάτων και ΜΕΑ.

γ) Ζώνη ευθύνης - όρια:

ι. Μεταξύ ΣΗΔΜ - ΣΚΕ: ΑΛΙΑΚΜΩΝ π. από (Ο.1919) μέχρι συμβολής ΒΕΝΕΤΙΚΟΥ - ΒΕΝΕΤΙΚΟΣ π. μέχρι (S.4981) (άπαντα εις ΣΗΔΜ) - ΚΗΠΟΥΡΙΟ (S.4878) - ΣΑΛΤΑΓΚΙΝΙ (S.4274) - ΣΗΜΑΝΤΡΟ (S.3772) - ΣΑΛΑΤΟΥΡΑ (S.3271) - ΚΡΟΥΜΠΟΥΛΗΑ (S.2168) - ΣΚΑΡΑ (S.2466) - ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ (S.2650) - ΠΡΟΣΗΛΙΑ (S.2238) - ΚΙΑΦΑ (S.1529) - ΜΟΝΟΛΙΘΙ (S.1524) - ΑΡΑΧΘΟΣ π. (άπαντα εις ΣΚΕ).

ιι. Μεταξύ ΣΗΔΜ - Γ΄ΣΣ: Χαράδρα ΖΑΡΟΓΙΑΝΝΗ (Ο.2324) - ύψ. 464 (Ο.2225) - υψ. 548 (Ο.1626) - υψ. 1672 (Ο.1427) - υψ. 1447 ΠΙΛΑΦ Λόφος - ύψ. 1080 (Ο.0727) - ύψ. 1370 (Ν 9931) - ύψ. 1485 (Ν.9636) - ύψ. ΣΑΤΠΟΥΝΕΣΙ (Ν.9336) - ύψ. 807 (Ν.8939) - ΑΥΓΟ (Ν.8942) - ΣΟΥΜΑΛΑ (Ν.9345) - υψ. 1361 (Ν.9748) - ύψ. 823 (Ν.9757) - ΠΕΡΑΙΑ (Ν.9461) - ΚΑΛΕ (Ν.9270) - ύψ. 1205 (Ν.9273) - ύψ. 1631 (Ν.9179) - κατά μήκος αντερείσματος μέχρι μεθορίου εις (Ν.9983) (άπαντα ναι εις Γ΄ΣΣ).

ΠΡΟΘΕΣΙΣ

4. α) Πρόθεσίς μου είναι όπως διά τολμηράς και αιφνιδιαστικής διεισδύσεως με κυρίαν προσπάθειαν επί της κατευθύνσεως ΒΙΤΣΙ (υψοδ. 2128) - ΛΕΣΙΤΣ (υψοδ. 1827) - Αυχήν ΠΡΕΒΟΛ (Ν.4167), καταλάβω ταχέως δι' ισχυρών δυνάμεων την περιοχήν ΜΠΑΡΟ - ΛΕΣΙΤΣ - ΤΣΟΥΚΑ. Με επίκεντρον την περιοχήν ταύτην, να ωθήσω ισχυράς δυνάμεις προς ΠΡΕΒΟΛ - Λαιμόν ΠΡΕΣΠΩΝ και προς ΒΑΡΜΠΑΝ, ίνα αποκόψω τας οδούς διαφυγής του όγκου των ΚΣ δυνάμεων προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ. Εν συνεχεία, διά προσβολών πανταχόθεν, να συντρίψω τον εχθρόν.

Δευτερεύουσαι προσπάθειαι:

Κυρίως εν τη κατευθύνσει ΙΕΡΟΠΗΓΗ - ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ, προς αποκοπήν της αρτηρίας ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ και ει δυνατόν των ημιονικών μέχρι Μικ. ΠΡΕΣΠΑΣ και απαγόρευσιν διαφυγής του εχθρού εις ΑΛΒΑΝΙΑΝ.

Εν τη κατευθύνσει ΚΑΤΩ ΚΛΕΙΝΑΙ - Λαιμός ΠΡΕΣΠΩΝ προς απειλήν του αριστερού της εχθρικής διατάξεως.

Εφ’ ολοκλήρου του λοιπού μετώπου προς αγκίστρωσιν εχθρικών δυνάμεων.

β) Διά συντονισμένης εν χρόνω ισχυράς επιθέσεως εις Β. ΓΡΑΜΜΟΝ, θα απαγορεύσω μεταφοράν εχθρικών δυνάμεων από ΓΡΑΜΜΟΝ εις ΒΙΤΣΙ ή αντιθέτως και θα καταλάβω την περιοχήν ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ - Αυχήν ΣΓΚΟΥΡΟ.

Επί του λοιπού μετώπου ΓΡΑΜΜΟΥ, απασχόλησις και αγκίστρωσις του εχθρού διά τοπικών επιθετικών ενεργειών και εκμετάλλευσις παρουσιασθησομένων ευκαιριών.

γ) Συντήρησις της αρξαμένης εκκαθαρίσεως των μετόπισθεν, εξουδετέρωσις των ΚΣ οργανώσεων και εδραίωσις της ασφαλείας των ζωτικών χώρων και έργων (αεροδρόμια - αποθήκαι εφοδίων - δίκτυον συγκοινωνιών)

δ) Απαγόρευσις διαφυγής ΚΣ δυνάμεων από ΒΙΤΣΙ και ΓΡΑΜΜΟΝ προς το εσωτερικόν ή εις άλλας παραμεθορίους περιοχάς.

<u>ΜΕΘΟΔΟΣ</u>

5. α) <u>Γενική διάταξις</u>

Διά τας επιχειρήσεις ΒΙΤΣΙ: Το Β΄ΣΣ.

Διά τας επιχειρήσεις ΓΡΑΜΜΟΥ: Το Α΄ΣΣ.

Όρια ζωνών ενεργείας: Ελληνοαλβανική μεθόριος εις Ν.240466 - ΚΟΚΟΡΕΜΜΑ - ΟΙΝΟΗ - ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ - ΜΑΝΙΑΚΗ - ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ - ΑΛΙΑΚΜΩΝ (άπαντα εις Β΄ΣΣ πλην ΑΡΓΟΥΣ εις Α΄).

β) <u>Κατανομή δυνάμεων</u>

ι. Εις Β΄ΣΣ:
Μεραρχίαι ΙΙ, ΙΧ, Χ, ΧΙ (μείον Ταξιαρχία)
Ι και ΙΙ ταξιαρχίαι Καταδρομών (5 Μοίραι)
12 ΕΣΠ.
31, 84, 32, 83, 88 Τ.Ε.
102, 104, 107 ΣΠΠ, Μοίρα 101 ΣΠΠ.
151, 152, 153 ΜΜΠ μείον Πυροβολαρχία
ΜΟΠ ΙΙ, ΙΧ, Χ, ΧΙ, ΧV Μεραρχιών
ΙΙ Σύνταγμα Αναγνωρίσεως (μείον Ίλη)
ΙΧ „ „ (μείον Ίλη και Ουλ. Αρμάτων)
ΧΙ Ίλη Αρμάτων
713, 719 Λόχοι Μηχανικού πλέον των Μεραρχιακών

ιι. <u>Εις Α΄ΣΣ</u>
Μεραρχίαι Ι και VIII
77 ταξιαρχία
ΕΣΠ 15, 24, 8 (μείον Τάγμα)
105, 101 ΣΠΠ (μείον Μοίρα)
Πυροβολαρχία 151 ΜΜΠ.
Ίλη ΙΙ Συντάγματος Αναγνωρίσεως
„ ΙΧ „ „
Ουλαμός αρμάτων ΙΧ Συντάγματος Αναγνωρίσεως.

ιιι. <u>Εφεδρείαι Αρχιστρατήγου και ΣΗΔΜ</u>
ΧV Μεραρχία: Εις Δυτ. Μακεδονίαν
Ταξιαρχία ΧΙ Μεραρχίας: Εις Δυτ. Μακεδονίαν
72 Ταξιαρχία: Εις Ηπειρον.

ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

6. α) Β΄ΣΣ

ι. Να καταλάβη την εχθρικήν αμυντικήν τοποθεσίαν ΒΙΤΣΙ και να καταστρέψη τας εν αυτή ΚΣ δυνάμεις βάσει των ακολούθων γενικών γραμμών:

Τολμηρά και αιφνιδιαστική νυκτερινή διείσδυσις με κυρίαν προσπάθειαν επί της κατευθύνσεως ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ - ΛΕΣΙΤΣ υποβοηθουμένης εκ της κατευθύνσεως ΜΠΙΚΟΒΙΚ - ΜΠΑΡΟ και ταχεία κατάληψις, δι' ισχυρών δυνάμεων, της κορυφογραμμής ΜΠΑΡΟ - ΛΕΣΙΤΣ - ΤΣΟΥΚΑ, και των υψωμάτων ΠΩΛΕΝΑΤΑ και ΡΟΤΟ.

Ισχυρά και αποφασιστική κρούσις, εκδηλωθησομένη άμα τη έω, προς κατάληψιν των υψωμάτων ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΖΑ - υψοδ. 1918,8 - 1807, διεύρυνσιν του ρήγματος και σταθεράν κάλυψιν του δεξιού της κυρίας προσπαθείας. Υποβοήθησις της καταλήψεως ύψ. 1807 και 1918,8 εκ ΛΕΣΙΤΣ - ΤΣΟΥΚΑ.

Άμα ως ισχυροποιηθή ικανοποιητικώς η κατοχή της τοποθεσίας ΛΕΣΙΤΣ - ΤΣΟΥΚΑ και χωρίς να αναμένεται η ολοκλήρωσις καταλήψεως ΒΙΓΛΑΣ ΛΟΥΝΤΖΑΣ - ύψ. 1918,8 τολμηρά και ταχεία ώθησις δυνάμεων προς αυχένα ΠΡΕΒΟΛ - λαιμόν ΠΡΕΣΠΩΝ και προς ΒΑΡΜΠΑΝ - ΒΑΤΟΧΩΡΙ, προς αποκοπήν των οδών διαφυγής του εχθρού εις ΑΛΒΑΝΙΑΝ.

Η προς ΠΡΕΒΟΛ - Λαιμόν και προς ΒΑΤΟΧΩΡΙ ενέργεια θα γίνη κυρίως διά τεθωρακισμένων μέσων, συνοδεία Πεζικού.

Εν συνεχεία, διά προσβολών πανταχόθεν να συντρίψη τον εχθρόν επί των λοιπών περιοχών εχθρικής τοποθεσίας ΒΙΤΣΙ και διαπεραιώση δυνάμεις εις χερσόνησον ΠΥΞΟΥ προς εκκαθάρισιν και ταύτης.

Δευτερεύουσαι προσπάθειαι:

Κυρίως εν τη κατευθύνσει ΙΕΡΟΠΗΓΗ - ΚΡΥΣΤΑΛΟΠΗΓΗ, προς αποκοπήν της αρτηρίας ΚΡΥΣΤΑΛΟΠΗΓΗΣ και απαγόρευσιν διαφυγής του εχθρού εις ΑΛΒΑΝΙΑΝ διά ταύτης και ει δυνατόν διά των ημιονικών μέχρι λίμνης ΜΙΚΡΑΣ ΠΡΕΣΠΑΣ.

Εκδήλωσις ταύτης, άμα ως ο εχθρός εμπλέξει τας εφεδρείας του εις τον αγώνα εν τη κυρία προσπαθεία (κέντρον).

ΚΑΤΩ ΚΛΕΙΝΑΙ - Λαιμός ΠΡΕΣΠΩΝ, προς απειλήν του αριστερού της εχθρικής διατάξεως. Υπό ευνοϊκάς συνθήκας, κατάληψις σημείων της κυρίας κορυφογραμμής ΒΑΡΝΟΥΣ (ΤΟΥΜΠΑ - ΚΝΟΙΤΣΑΤΑ - ΛΕΥΚΟΝ ΟΡΟΣΗΜΟΝ).

Τοπικαί επιθέσεις εφ' ολοκλήρου του λοιπού μετώπου προς αγκίστρωσιν του εχθρού.

Έναρξις επιθέσεως (ημέρα Η), καθορισθήσεται μεταγενεστέρως και δι' ειδικής διαταγής.

ιι. Προ της επιθέσεως, εκκαθάρισις των μετόπισθεν, εξουδετέρωσις των ΚΣ οργανώσεων και εμπέδωσις της ασφαλείας εν αυτοίς.

β) Α΄ΣΣ

ι. Να ενεργήση ισχυράν επίθεσιν εις Β. ΓΡΑΜΜΟΝ, την Η - 5 ημέραν επί τω σκοπώ όπως καταλάβη τον αυχένα ΣΓΚΟΥΡΟ και την ανατολικώς των ποταμών ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ και ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ περιοχήν (ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ - ΠΑΠΟΥΛΗ - ΤΣΑΡΝΟ - ΤΣΑΡΚΟ ΚΑΡΑΟΥΛΙ) και απαγορεύση την μεταφοράν εχθρικών δυνάμεων από ΓΡΑΜΜΟΝ εις ΒΙΤΣΙ ή και αντιστρόφως.

Σύγχρονοι δευτερεύουσαι επιθετικαί προσπάθειαι εφ' ολοκλήρου του λοιπού μετώπου ΓΡΑΜΜΟΥ με σκοπόν την αγκίστρωσιν των δυνάμεων του εχθρού και εκμετάλλευσιν πάσης παρουσιασθησομένης ευκαιρίας. Να επιδιωχθή η κατάληψις ΚΑΜΕΝΙΚ - ΓΚΟΛΙΟ - ΣΤΕΝΟ.

Τας επιθετικάς ταύτας ενεργείας θα συνεχίση και καθ' όλην την διάρκειαν των κατά ΒΙΤΣΙ επιχειρήσεων Β΄ΣΣ.

ιι. Προ και κατά την διάρκειαν της επιχειρήσεως ΒΙΤΣΙ να διατηρήση απάσας τας ημετέρας θέσεις εις ΓΡΑΜΜΟΝ αντιμετωπίζον οιανδήποτε επιθετικήν ενέργειαν του εχθρού είτε εις ΓΡΑΜΜΟΝ είτε εις ΜΟΥΡΓΚΑΝΑ - ΠΩΓΩΝΙ ήτις θα είχε σκοπόν σοβαρού αντιπερισπασμού των επιχειρήσεων ΒΙΤΣΙ.

ιιι. Να απαγορεύση πάσαν διαφυγήν ΚΣ δυνάμεων εκ ΓΡΑΜΜΟΥ προς το εσωτερικόν της χώρας ιδίως διά των κοιλάδων ΜΑΡΔΙΤΣΑ - ΖΟΥΖΟΥΛΙΩΤΙΚΟΥ.

ιν. Να συμπληρώση την εκκαθάρισιν των μετόπισθεν της ζώνης του και να εδραιώση την ασφάλειαν εν αυτοίς. Η εδραίωσις δυνάμεων επί ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ - ΠΩΓΩΝΙ να συστηματοποιηθή το ταχύτερον.

ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ

7. α) Κατανομή

ι. Υπό διοίκησιν ΣΣ:
Ως εν παραγράφω 5 β.

ιι. Προς υποστήριξιν Α΄ΣΣ:
Το κάτωθι πυροβολικόν εκ του Β΄ΣΣ και μόνον διά τον χρόνον της κατά ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ επιθέσεως (Η - 5 μέχρι και Η - 2):
2 Μοίραι Πεδ. Πυροβολικού
1 Μοίρα Ορειβ. „
Πυροβολαρχία Μέσου „

β) Αποστολαί

ι. Προ της επιθέσεως.
Συστηματική καταστροφή ιδιαιτέρας σημασίας εχθρικών οργανώσεων Πεζικού.

ιι. Κατά την επίθεσιν.
Κατά την νυκτερινήν διείσδυσιν σιγή του πυροβολικού εν τη κατευθύνσει των διεισδύσεων.
Κατά τας βιαίας κρούσεις θα προηγηθή ισχυρά προπαρασκευή πυροβολικού επί σκοπώ εξουδετερώσεως του πυροβολικού ΚΣ και εξάρθρωσις του αμυντικού συστήματος του εχθρού.
Συμμετοχή εις το σχέδιον πυρός πυροβολικού και των όλμων 4,2΄΄ και 81 χιλ.
Προσβολή των εχθρικών πολυβολείων διά ευθυφόρου βολής διά προωθημένων ορειβ. Πυροβόλων.
Καταστροφή ναρκοπεδίων, ενδεχομένως.

ιιι. Κάλυψις επιθέσεως.
Δι' ισχυρών συγκεντρώσεων βάσει λεπτομερών σχεδίων. Συνέχισις προσβολής των εξουδετερωθεισών εισέτι ή νεοεμφανισθεισών πυροβολαρχιών.
Τόσον κατά την προπαρασκευήν όσον και κατά την κάλυψιν της επιθέσεως αι προσβολαί του πυροβολικού να είναι βιαία και κατά μάζας.
Ομοίως κατά αμφοτέρας περιπτώσεις το πυροβολικόν θα ενισχυθή εν τη αποστολή του υπό της αεροπορίας συντονιζομένων των ενεργειών των όπλων μετά της μεγαλυτέρας προσοχής.

ιν. Βαρύτης προσπαθείας πυροβολικού.
Προσανατολισμός της ολότητος κυρίως του Πεδινού και Μέσου πυροβολικού υπό μεν του Α΄ΣΣ εν τη ζώνη της κυρίας ενεργείας προς ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ, υπό δε του Β΄ΣΣ εν τη ζώνη της κυρίας προσπαθείας ΜΠΑΡΟ - ΛΕΣΙΤΣ - ΤΣΟΥΚΑ - ΒΙΓΛΑ με μείζονα βαρύτητα εις την βορείαν ζώνην ΛΕΣΙΤΣ - ΤΣΟΥΚΑ - ΒΙΓΛΑ.

ΤΕΘΩΡΑΚΙΣΜΕΝΑ

8. α) Υποστήριξις των δυνάμεων πεζικού εν τη κυρία προσπαθεία.

β) Εκμετάλλευσις διά βαθείας διεισδύσεως και επιδρομών ιδία προς τας διαβάσεις ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ και λαιμού ΠΡΕΣΠΩΝ.

γ) Προστασία της κυκλοφορίας επί των κυρίων αρτηριών μετόπισθεν και πεδίου μάχης.

ΜΗΧΑΝΙΚΟΝ

9. α) Προ της επιθέσεως:

Διάνοιξις και βελτίωσις οδών βατών εις τροχόν και άρματα ιδία εν τη βάσει εξορμήσεως της ζώνης κυρίας προσπαθείας.

β) Κατά την επίθεσιν:

ι. Ταχεία διάνοιξις οδών βατής εις τροχόν και άρματα, κυρίως:
Από ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ μέχρι ΚΑΤΩ ΜΕΛΑ.
Από περιοχής ΜΠΙΚΟΒΙΚ διά ΧΑΛΑΡΑΣ μέχρι ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ.

ιι. Συνοδεία φαλάγγων εκμεταλλεύσεως προς αποκατάστασιν διακοπών και ναρκαλιείαν.

ιιι. Ενίσχυσις Πεζικού προς διάνοιξιν ναρκοπεδίων.

ιv. Διαπεραίωσις τμημάτων εφόδου διά πλωτών μέσων εις χερσόνησον ΠΥΞΟΥ.

ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ

10. α) Κύριαι αποστολαί:

ι. Συμμετοχή εις το σχέδιον προπαρασκευής προς καταστροφήν των ισχυρών εχθρικών πολυβολείων - σκεπάστρων και διάνοιξιν διαδρόμων ναρκοπεδίων.

ιι. Υποστήριξις των επιθέσεων του Πεζικού εν τη ζώνη κυρίας προσπαθείας και δη ευθύς μετά την άρσιν των πυρών εξουδετερώσεως του πυροβολικού.

ιιι. Συμμετοχή εις το σχέδιον αντιπυροβολικού.

ιv. Απαγόρευσις διαφυγής εχθρικών δυνάμεων προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ διά των αμαξιτών. Ιδιαιτέρα σημασία εις λαιμόν ΠΡΕΣΠΩΝ και ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΝ.

v. Απαγόρευσις εσωτερικής κυκλοφορίας του εχθρού με ιδιαιτέραν σημασίαν εις (Ν.397587) - (Ν.397605) - (Ν.424666) - (Ν.475748) - (Ν.468708).

vι. Προστασία της κατευθύνσεως κυρίας προσπαθείας και εξάρθρωσις πάσης εχθρικής αντεπιθέσεως τόσον κατά την κίνησιν όσον και κατά την εγκατάστασιν των ημετέρων επί ΜΠΑΡΟ - ΛΕΣΙΤΣ - ΤΣΟΥΚΑ και μέχρι της ενισχύσεως και εδραιώσεως αυτών.

β) Δευτερεύουσαι αποστολαί:

ι. Εξουδετέρωσις απροόπτων στόχων.

ιι. Ενίσχυσις των φραγμών αμύνης του φιλίου πεζικού.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

11. α) Των Μονάδων ΒΙΤΣΙ - ΔΥΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΒΟΡ. ΓΡΑΜΜΟΥ μέχρι ΜΑΡΔΙΤΣΑ - ΣΑΜΑΡΙΝΑ, ευθύνη του Β΄ΣΣ.

β) Των Μονάδων ΗΠΕΙΡΟΥ - ΝΟΤ. ΓΡΑΜΜΟΥ, ευθύνη της VIII Μεραρχίας.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΙ

12. Σταθμοί Διοικήσεως

α) ΣΗΔΜ: ΚΟΖΑΝΗΝ.

β) Α΄ΣΣ:
Κύριος: ΙΩΑΝΝΙΝΑ.
Τακτικός: Από Η - 6 ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ.

γ) Β΄ΣΣ:
Κύριος: ΚΟΖΑΝΗ.
Τακτικός: ΚΑΣΤΟΡΙΑ από Η ημέρας.

ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ

13. Εκδοθήσεται ιδιαιτέρα διαταγή.

ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ

14. Βελτίωσις της βάσεως εξορμήσεως Β΄ΣΣ ιδία εις ζώνην κυρίας προσπαθείας. Προς τούτο το Β΄ΣΣ να ενεργήση επίθεσιν το βραδύτερον την Η - 7 ημέραν και να καταλάβη τον υψοδ. 1685 (Ν.523613).

15. Το Β΄ΣΣ να υποβάλη ημίν το σχέδιον ενεργείας αυτού, εις διπλούν, μέχρις εσπέρας 19 Ιουλίου.

Ημερομηνία υποβολής του σχεδίου ενεργείας Α΄ΣΣ καθορισθήσεται βραδύτερον.

16. ΑΝΑΦΕΡΑΤΕ ΛΗΨΙΝ.

αντιστράτηγος Βεντήρης
Τ.Υ.

ΔΙΑΝΟΜΗ

Α΄ΣΣ	αντ. Υπ' αρ.	1
Β΄ΣΣ	„ „ „	2
Αρχιστράτηγον/ΓΕΣ/Α1	„ „ „	3
ΔΔΚ	„ „ „	4
ΣΗΔΜ /Α1	„ „ „	5,6
Διοικητήν ΣΗΔΜ	„ „ „	7

ΣΗΔΜ/Α1

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ
της Α. Α.Π. 109 Δ/γής Επιχειρ. ΣΗΔΜ.

ΠΙΝΑΞ

των υπό διαταγάς του ΣΗΔΜ μαχίμων Μονάδων

1. ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΑ ΣΣ

Α΄ΣΣ: Προβλέπεται να τεθή υπό διαταγάς ΣΗΔΜ από 23. VII. 49.

Β΄ΣΣ: Ήδη υπό διαταγάς ΣΗΔΜ με ζώνην ΒΙΤΣΙ - ΔΥΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ - ΒΟΡ. ΓΡΑΜΜΟΝ.

2. ΠΕΖΙΚΟΝ

Ι Μεραρχία : Ήδη υπό Β΄ΣΣ, εις Βορ. ΓΡΑΜΜΟΝ.
ΙΙ „ : „ „ „ „ τομέα ΦΛΩΡΙΝΗΣ.
Χ „ : „ „ „ „ „ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ.
VIII „ : „ „ ΣΗΔΜ „ ΗΠΕΙΡΟΝ - ΝΟΤ. ΓΡΑΜΜΟΝ.
ΙΧ „ : „ „ „ συγκεντρωμένη από 16-24.VII.49
εις ΚΟΖΑΝΗΝ - ΤΣΟΤΥΛΙΟΝ - ΜΟΡΦΗ
ΧΙ „ (μείον Ταξ.): προβλέπεται να τεθή υπό ΣΗΔΜ από
25 Ιουλ. - 5 Αυγ. εις ΒΕΡΡΟΙΑΝ - ΝΑΟΥΣΑΝ
72 Ταξιαρχία : Ήδη υπό ΣΗΔΜ ως εφεδρεία εις ΗΠΕΙΡΟΝ.
77 „ : „ „ „ εις ΑΝΤ. ΣΜΟΛΙΚΑ.
8 ΕΣΠ (μείον Τάγμα): Υπό ΣΗΔΜ από 25 Ιουλ. εις ΓΡΕΒΕΝΑ.
12 ΕΣΠ: Ήδη υπό Β΄ΣΣ εις ΡΑΔΟΣΙ - ΚΛΕΙΣΟΥΡΑ.
15, 24 ΕΣΠ: „ „ VIII Μεραρχίαν εις ΗΠΕΙΡΟΝ.
31, 32, 83, 84, 88 Τ.Ε.:Ήδη υπό Β΄ΣΣ εις ΔΥΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΝ.

3. ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΚΑΤΑΔΡΟΜΩΝ

Ι Ταξιαρχία Καταδρομών: 2 Μοίραι Εις ΙΩΑΝΝΙΝΑ την 20 Ιουλ.
ΙΙ ,, ,, : 2 ,, ΛΑΡΙΣΑΝ - ΒΟΛΟΝ.
1 Μοίρα ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΝ.
Προβλέπεται να τεθώσι υπό ΣΗΔΜ από 1 Αυγούστου.

4. ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ

102, 104, 107 Σ. Π. Π.: Ήδη υπό Β΄ΣΣ.
101 ΣΠΠ : ,, Δ/σις συν Μοίρα Ι Μεραρχίαν - μοίρα VIII Μεραρχίαν
105 Σ.Π. : ,, υπό VIII Μεραρχίαν.
151, 152, 153 ΜΜΠ : Ήδη υπό Β΄ΣΣ πλην Πυροβολαρχίας εις VIII Μερ.
ΜΟΠ των Ι, ΙΙ, VIII, IX, X, XI, XV Μεραρχιών.

5. ΤΕΘΩΡΑΚΙΣΜΕΝΑ

ΙΙ Σύνταγμα Αναγνωρίσεως: Ήδη υπό Β΄ΣΣ πλην Ίλης εις ΘΕΣΣΑΛΙΑΝ ήτις ενούται μετά του Συντάγματος Q 1Αυγούστου.
ΙΧ ,, ,, : Ήδη υπό VIII Μερ. πλην ίλης ήτις ενούται ομοίως.
ΧΙ Ίλη Αρμάτων : Ήδη υπό Γ΄ΣΣ Υπό ΣΗΔΜ από 1 Αυγ.

6. ΜΗΧΑΝΙΚΟΝ

713 και 719 Λόχοι Μηχανικού (πλέον των Μεραρχιακών)
Ήδη υπό Β΄ΣΣ.

Σ. ΤΖΑΝΝΕΤΗΣ Αντ/χης - Δ/τής Α1 ΣΗΔΜ
Τ.Σ.Υ.

ÓÇÃÌ /Á2

ÁÊÑÙÓ ÁÐÏÑÑÇÔÏÍ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α΄
Συνημμένον εις την υπ' αρ. Α. Α.Π. 109 Διαταγήν Επιχειρήσεων

ΕΚΤΙΜΗΣΙΣ

Καταστάσεως Κ.Σ. περιοχών ΒΙΤΣΙΟΥ - ΓΡΑΜΜΟΥ

(Πληροφορίαι μέχρι 17ης Ιουλίου 1949)

Α΄ ΒΙΤΣΙ

ΕΧΘΡΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΙΣ ΜΑΧΗΣ

1. ΔΥΝΑΜΙΣ

(α) 5 Ταξ. Πεζ., ήτοι 14, 18, 105, 102, 103, Σχολή Αξ/κών, 2 Ταγμάτων θέσεων (5 Λόχοι), 2 Λόχοι Κυνηγών Αρμάτων, Λόχος ΕΠΟΝ.
Σύνολον...περίπου 5.000

(β) Πυροβολικόν
6 Μοίραι μικταί Πυρ/κού περιλαμβάνουσαι:
28 Ο.Π. / 75
4 Ο.Π. / 105
6 Π.Π. / 75
6 Π.Π. /105
4 Α.Τ. των 75
20 με 25 Α/Τ των 37
20 με 25 Α/Τ των 20.

Επί πλέον 1 Μοίρα ολμοβόλων των 120 χιλ. συγκροτηθείσα ήδη.

Συνολική δύναμις πυροβολητών περίπου		1.600
Έμπεδα και λοιποί Σχηματισμοί	,,	1.400
Σύνολον δυνάμεων	,,	8.000

2. ΔΙΑΤΑΞΙΣ (Όρα λεπτομερείας συνημμένον χάρτην).

(α) Από ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΥΙΚΩΝ συνόρων μέχρι ΠΡ. ΗΛΙΑΣ ΠΛΑΚΑΣ (Ναί)
2 Τάγματα Πεζικού
2 Λόχοι θέσεων
1 Λόχος ΕΠΟΝ.
1 Λόχος Κυνηγών Αρμάτων.
4 Ο.Π./75
4 - 5 Π. Π. / 75 - 105
2 - 3 Α / Τ των 37 και 1 Α / Τ των 75 χιλ.
2 - 4 Α / Α των 20 χιλ.
Με ισχυράν κατοχήν των υψωμάτων ΤΟΥΜΠΑΣ και ΜΠΕΛΑ ΒΟΔΑΣ - ΠΛΑΚΑΣ.

(β) Κεντρικός Τομεύς

Από ΠΡ. ΗΛΙΟΥ ΠΙΣΣΟΔΕΡΙΟΥ (Όχι) μέχρι ποταμού ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ.

(ι) Συγκρότημα ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΤΖΑ - ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΕΦΑΛΙ - ΛΕΣΙΤΣ
1 Τάγμα της 14ης Ταξιαρχίας.
2 Τάγματα της νεοσυγκροτηθείσης 102 Ταξ/χίας
5 Ο.Π. / 75 - 105
1 Α/Τ των 75
3 Α/Α των 20 χιλ.
1 - 2 Α/Τ των 37 χιλ.
Πιθανώς 1 Λόχος Σχ. Αξ/κών.

(ιι) Συγκρότημα ΠΟΛΕΝΑΤΑ - ΚΟΥΛΑ - ΠΛΑΤΥ - ΛΙΛΙΑΚ - ΡΟΤΟ
3 Τάγματα Πεζ. (18 Ταξιαρχία)
1 Λόχος Κυνηγών Αρμάτων
10 - 11 Ο.Π. / 75
4 Π.Π. / 75
1 Α/Τ των 75
4 Α/Τ των 37
6 Α/Α των 20

Παρατήρησις
Η αμυντική τοποθεσία ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΤΖΑ - ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΕΦΑΛΙ - ΓΚΟΛΙΝΑΤΑ δύναται να υποστηριχθή υπό 15 περίπου πυροβόλων.

(γ) Από ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ μέχρι ΑΛΒΑΝΙΚΩΝ συνόρων με τρία κέντρα αντιστάσεως, ήτοι (ΒΟΥΤΣΙ) - (ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ) - (ΙΕΡΟΠΗΓΗ - ΚΩΣΤΕΝΕΤΣΗ).
3 Τάγματα Πεζικού (103 Ταξιαρχία)

1 Τάγμα θέσεων
6 Ο.Π. / 75
2 Ο.Π. / 105
1 Α/Τ των 75
3 Π.Π. / 105
7 Α/Τ των 37
6 Α/Α των 20

(δ) Κατά μήκος ΑΛΒΑΝΙΚΩΝ συνόρων από (Ν.2747) μέχρι και Β. οροσήμου ΠΑΠΑΔΗΜΑ (Ν.2960)

(ι) ΑΛΒΑΝΙΚΑ φυλάκια

Εις (Ν.273473) φυλάκιον δυνάμεως 60 ανδρών, εις (Ν.2750) φυλάκιον δυνάμεως 25 ανδρών. Πέριξ δευτέρου φυλακίου 6 πολ/λεία μετά σκεπάστρων. Τα βορειότερον ευρισκόμενα επί της μεθορίου ΑΛΒΑΝΙΚΑ φυλάκια δεν εξηκριβώθησαν.

(ιι) ΣΣ και φυλάκια Κ.Σ. κατά μήκος και εγγύς των συνόρων.

Εντός ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους:

Εις (Ν.275481) μεονωμένον πολυβολείον εν εκχώσει κεκαλυμμένον διά κορμών δένδρων, εις (Ν.263477) 4 - 5 πολυβολεία εν εκχώσει κεκαλυμμένα διά κορμών δένδρων και επικοινωνούντα δι' ορύγματος.

Εντός ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ εδάφους:

Εις (Ν.277503), (Ν275508), (Ν.284491), (Ν.290500), (Ν285508), (Ν285517) πολυβολεία Κ.Σ. εκ ξηρολιθιάς, κεκαλυμμένα διά κορμών δένδρων ισχυράς κατά το μάλλον ανθεκτικότητος. Άπαντα επηνδρωμένα διά δυνάμεως 10 - 15 Κ.Σ. κατά ΣΣ. Εις (Ν.290481) 3 - 4 ημιτελή πολυβολεία μη επηνδρωμένα, επικοινωνούντα δι' ορύγματος.

(ε) ΕΦΕΔΡΕΙΑΙ

105 Ταξιαρχία μείον Τάγμα εις περιοχήν ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ.
Σχολή Αξ/κών δυνάμεως 350 ανδρών, πιθανώς ως γενική εφεδρεία Γ.Α.

Πιθανή κίνησις εκ ΓΡΑΜΜΟΥ προς ΒΙΤΣΙ δυνάμεως υπό ΜΠΑΝΤΕΚΟΝ (Πληροφορίαι δύο αυτομόλων).
551 Τ. 105 Ταξ. εις περιοχήν ΜΑΚΡΥΧΩΡΙΟΥ (18 Ταξ).
Τάγμα 102 Ταξ. εις περιοχήν ΜΠΕΛΑ ΒΟΔΑ (14 Ταξ).

3. ΟΧΥΡΩΣΕΙΣ (Λεπτομερώς συνημμένον χάρτην)

(α) Πολυβολεία:

Κεκαλυμμένα διά 3 - 6 σειρών κορμών δένδρων, μη δυνάμενα να καταστραφούν δι' επισκηπτικής βολής δι' ακαριαίων πυροσωλήνων.

Επιβάλλεται η άμεσος κατά θυρίδων βολή δι' αρμάτων ή πυροβόλων Ορ/κών ή Πεδινών.

(β) Συρματοπλέγματα:

Υπάρχουν εις ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΤΖΑ - ΚΟΥΛΑ - ΠΛΑΤΥ - ΠΡ. ΗΛΙΑΣ ΠΛΑΚΑΣ - ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ - ΚΩΣΤΕΝΕΤΣΙ.

(γ) Χαρακώματα:

Τα πλείστα των πολυβολείων εις άπαντα τα Σημεία Στηρίγματος συνδέονται διά χαρακωμάτων και όπου το έδαφος είναι πετρώδες διά χαρακωμάτων εκ ξηρολιθιάς.

(δ) Ναρκοπέδια - Θέσεις: Ως συνημμένος χάρτης.

Γενικώς έχουν ναρκοθετηθή αι κυριωτέραι προσβάσεις προς τα Σημεία Στηρίγματος.

(ε) Από μηνός και πλέον ήρξατο οχυρουμένη η τοποθεσία ΛΕΣΙΤΣ - ΤΣΟΥΚΑ - ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΕΦΑΛΙ - ΜΠΕΛΑ ΒΟΔΑ (Ν.4675).

Εις την τοποθεσίαν Β. ΠΙΣΣΟΔΕΡΙΟΥ από 50 ημερών έχει διατεθή το Τάγμα Μηχανικού ΑΝΤΑΡΑ, διά την οχύρωσιν.

(στ) Κατά πληροφορίας αυτομόλων εγένοντο εργασίαι οχυρώσεως εις Σημεία Στηρίγματος της οροσειράς ΓΟΡΜΠΕΣ, ήτοι ΒΑΡΜΠΑ - ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑ - ΛΟΚΜΑ.

4. ΜΑΧΗΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΣ

(α) 14 Ταξιαρχία - 18 Ταξιαρχία - Σχολή Αξ/κών:

Λίαν καλήν αμυντικήν ικανότητα, υποβοηθούντων της καλής οργανώσεως και των δυσκολιών του εδάφους.

Αι αυταί ως άνω Μονάδες θεωρούνται ικαναί ν' αναλάβουν και αντεπιθέσεις κατά την διάρκειαν του αγώνος.

(β) 103 Ταξιαρχία:
Καλή δι' αμυντικόν αγώνα, ουχί όμως ικανή δι' αντεπιθετικάς ενεργείας.

(γ) 105 και 102 Ταξιαρχίαι:
Μετρίας γενικώς μαχητικής ικανότητος.

(δ) Καίτοι η εν γένει διάταξις φαίνεται αραιά, εν τούτοις, λόγω του ότι χρησιμοποιούν οπλισμόν εις τας τοποθεσίας σχεδόν διπλάσιον του υπό της συνθέσεως προβλεπομένου η αμυντική των διάταξις, δέον να θεωρήται ισχυρά.

5. ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

(α) Αμυντικαί:

Η φύσις και η εν γένει οργάνωσις του εδάφους ως και ο εξοπλισμός των διαφόρων αμυντικών συγκροτημάτων διά σχετικώς μεγάλου αριθμού Α/Τ πυροβόλων, παρέχουν εις τον εχθρόν δυνατότητας ισχυράς αμύνης.

Ιδιαιτέρως ισχυρά από απόψεως εδάφους, οχυρώσεων και κατοχής είναι τα κάτωθι αμυντικά συγκροτήματα, εξ ων οι Κ.Σ. έχουν δυνατότητας να ενεργήσωσιν, εν δεδομένη ευθέτω περιστάσει, ισχυράς αντεπιθέσεις:

(ι) Συγκρότημα ΜΠΕΛΑ ΒΟΔΑ ΙΙ - ΠΛΑΚΑ
(ιι) „ ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΤΖΑ - ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΕΦΑΛΙ - υψ. 1807 - υψ. 1918,8.
(ιιι) „ ΑΓΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ - ΚΟΥΚΟΥΒΙΤΣΑΙΝΑ - ΦΡΑΓΚΟΒΙΣΤΑ - ΚΩΣΤΕΝΕΤΣ.

Αι εκ των ως άνω συγκροτημάτων αντεπιθέσεις Κ.Σ. είναι δυνατόν να ενεργηθώσιν, είτε διά των τοπικών εφεδρειών, είτε διά των δυνάμεων γενικής εφεδρείας Γ.Α., είτε διά μεταφοράς δυνάμεων εκ ΓΡΑΜΜΟΥ.

(β) Επιθετικαί:

Η έλλειψις ικανών εφεδρειών, αι απώλειαι εις στελέχη, η σύνθεσις των Κ.Σ. Μονάδων (μέγας αριθμός γυναικών, 25 εώς 40% και νέων ηλικίας 15 - 18 ετών, 20%) και ο καθημερινός εφιάλτης της αναμενομένης επιθέσεως Ημ. Δυνάμεων, καθιστούν τον εχθρόν ανίκανον ν' αναλάβη σοβαράς επιθετικάς ενεργείας.

Αφ' ετέρου όμως ο υπό των Κ.Σ. διατιθέμενος μέγας σχετικώς αριθμός πυροβόλων, Ορ/κών και Πεδινών 75 - 105, ως και μέγας αριθμός Α/Τ πυροβόλων αφ' ενός, αντιαρματικών εκτοξευτών αφ' ετέρου, παρέχουσιν εις τούτους την δυνατότητα ενεργείας:

μικράς εκτάσεως επιθετικών εγχειρημάτων (κατά μεμονωμένων Σ. Στηρίγματος).

επιδρομικών διεισδύσεων και προσβολών εις τα μετόπισθεν της ημετέρας διατάξεως, προς απασχόλησιν και φθοράν δυνάμεων.

(γ) Δυνατότητες ενισχύσεων έξωθεν

(ι) Δι' υλικών και δη πυρομαχικών.

Απεριόριστος μέσω ΑΛΒΑΝΙΑΣ, εφ' όσον η αμαξιτή οδός ΜΠΙΓΛΙΣΤΑ - ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ παραμένει ανενόχλητος.

(ιι) Διά προσωπικού:

Πληροφορίαι αναγόμεναι μέχρι 15 Ιουνίου 1949 φέρουν, ότι οι Κ.Σ. διαθέτουν εν ΑΛΒΑΝΙΑ τουλάχιστον 4000 άνδρας και γυναίκας πάσης κατηγορίας. Εκ τούτων εις στρατόπεδα εκπαιδεύσεως ευρίσκονται πιθανώς 2000. Κατά συνέπειαν δυνάμεθα να θεωρώμεν πιθανήν την ενίσχυσιν Κ. Σ. διά δυνάμεως 1000 περίπου ανδρών και γυναικών.

Ενίσχυσις εξ άλλων περιοχών (Κ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ - ΑΝΑΤ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ & ΘΡΑΚΗ) θεωρείται ού μόνον απίθανος,αλλά και προβληματική, και λόγω ελλείψεως εκεί ικανού αριθμού συμμοριτών και λόγω δυσκολίας εισόδου εις ΒΙΤΣΙ - ΓΡΑΜΜΟΝ, ως εκ της υπαρχούσης ημετέρας διατάξεως.

6. ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ Κ. Σ. ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ

Η πάση θυσία διατήρησις του ΧΩΡΟΥ ΒΙΤΣΙ δι' ενεργητικής αμύνης.

Προς τούτο θα επιδιώξη την όσον το δυνατόν απασχόλησιν μεγαλυτέρων δυνάμεων διά διεισδύσεων εις τα μετόπισθεν και διά αντιδράσεως εις την περιοχήν ΓΡΑΜΜΟΥ ως και δημιουργίαν εστιών αντιστάσεως εις λοιπάς περιοχάς της χώρας.

Β΄ ΓΡΑΜΜΟΣ

ΕΧΘΡΙΚΗ ΔΙΑΤΑΞΙΣ ΜΑΧΗΣ

1. ΔΥΝΑΜΙΣ

(α) 4 Ταξ. Πεζ. ήτοι 16, 75, 107, 108, 1 Τάγμα θέσεων, 6 Ανεξ. Λόχοι θέσεων, 1 Διλοχία (ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ), 1 Λόχος Κυνηγών, τμήματα ΜΠΑΝΤΕΚΟΥ - ΦΕΡΡΑΙΟΥ.

Σύνολον..................................περίπου 4.000

(β) Πυροβολικόν

3 Μοίραι μικταί Πυρ/κού (3η, 5η, 9η), περιλαμβάνουσαι:
12 - 15 Ο.Π. / 75
6 - 8 Α/Τ 20 ή 37
8 - 10 Α/Α 20 ή 37
4 - 6 ολμοβόλα (διαμέτρημα 120 χιλ.,βελ. 6600 υαρδ., βάρος βλήμ. 14,1 κιλά)

Συνολική δύναμις πυροβολητών	περίπου	400
Έμπεδα και λοιποί Σχηματισμοί	„	600
Σύνολον δυνάμεων	„	5.000

2. ΔΙΑΤΑΞΙΣ (Όρα λεπτομερείας συνημμένον χάρτην)

(α) ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΣ ΤΟΜΕΥΣ. Από ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ μέχρι ΜΠΟΥΧΕΤΣΙ.
(Βορείως κορυφογραμμής ΓΡΑΜΜΟΥ)
2 Τάγματα Πεζικου (16 Ταξ.)
1 Τάγμα θέσεων (3 Λόχοι)
1 Λόχος Κυνηγών.
Σχολή Ομαδαρχών.
Ανεξάρτητον Τάγμα ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ.
Τμήματα ΜΠΑΝΤΕΚΟΥ - ΦΕΡΡΑΙΟΥ (Πιθανώς εκινήθησαν προς ΒΙΤΣΙ).
6 - 8 Ο.Π. / 75
1 - 2 ολμοβόλα
4 - 6 Α/Τ των 20 ή 37
4 - 5 Α/Α των 20 ή 37.

Με ισχυρωτέραν κατοχήν υψωμάτων ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ - ΤΣΑΡΝΟ - ΤΣΑΓΚΟΣ - ΚΑΡΑΟΥΛΙ - Αν/κώς ΕΠΑΝΩ ΑΡΕΝΑ - ΜΠΟΥΧΕΤΣΙ.

(β) ΝΟΤΙΟΣ ΤΟΜΕΥΣ. Από ΖΕΡΜΑΣ μέχρι ΚΑΜΕΝΙΚ.

(Νοτίως κορυφογραμμής ΓΡΑΜΜΟΥ).
9 Τάγματα Πεζικού (75, 107, 108 Ταξ.).
Διλοχία ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ.
5 - 6 Λόχοι θέσεων.
6 - 8 Ο.Π. / 75
5 - 6 Α/Τ των 20 ή 37
3 - 4 Α/Α των 20 ή 37

Με ισχυρωτέραν κατοχήν ΚΑΜΕΝΙΚ - ΓΚΟΛΙΟ - ΣΤΕΝΟ - ΠΡ. ΗΛΙΑΣ ΟΞΥΑΣ - ΜΠΟΥΧΕΤΣΙ.

(γ) ΕΦΕΔΡΕΙΑΙ

108 Ταξ. περιοχήν ΓΕΡΑΚΟΦΩΛΗΑΣ εκπαιδευομένη.
1 Τάγμα 75 Ταξ. και πιθανώς έτερον περιοχήν ΓΕΩΡΓΑΚΗ (Ν.1416).
Διλοχία ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ.
Τμήματα ΜΠΑΝΤΕΚΟΥ - ΦΕΡΡΑΙΟΥ (Εάν δεν εκινήθησαν προς ΒΙΤΣΙ) (Πιθανή δύναμις 250 - 300 ΚΣ).

3. ΟΧΥΡΩΣΕΙΣ (Λεπτομερώς συνημμένον χάρτην)

(α) Πολυβολεία:

Κεκαλυμμένα διά 3 - 4 σειρών κορμών δένδρων.

(β) Συρματοπλέγματα (Ως συνημμένον σχεδιάγραμμα)

(γ) Χαρακώματα:

Τα πλείστα των πολυβολείων εις όλα σχεδόν τα Σημεία Στηρίγματος συνδέονται διά χαρακωμάτων.

(δ) Ναρκοπέδια: Ως συνημμένον σχεδιάγραμμα.

(ε) Εξακολουθέι η οχύρωσις και ενίσχυσις των αμυντικών οργανώσεων της δευτέρας γραμμής αμύνης ΑΕΤΟΜΗΛΙΤΣΗΣ - ΚΙΑΦΑΣ, ένθα εργάζεται Διλοχία Μηχανικού.

4. ΜΑΧΗΤΙΚΗ ΙΚΑΝΟΤΗΣ

(α) 108 Ταξιαρχία:

Θεωρείται ικανή προς ανάληψιν επιθετικών αποστολών, ως ευρισκομένη εις τα μετόπισθεν και εκπαιδευομένη εντατικώς.

(β) 107 Ταξιαρχία - 16 Ταξιαρχία - 75 Ταξιαρχία

Αύται έχουσι καλήν αμυντικήν ικανότητα, υποβοηθούντων της καλής οργανώσεως και των δυσκολιών του εδάφους.
Αι 107 και 16 Ταξιαρχίαι θεωρούνται ικαναί ν' αναλάβουν και αντεπιθέσεις κατά την διάρκειαν του αγώνος.
Το Τάγμα ΚΑΜΙΤΣΗ της 75 Ταξιαρχίας, δέον να θεωρήται ικανόν και δι' επιθετικήν ενέργειαν.

5. ΓΕΝΙΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

(α) Οι Κ.Σ. ΓΡΑΜΜΟΥ δεν παρουσιάζουν αξιολόγους δυνατότητας, ιδίως δε μετά την αποχώρησιν της Σχολής Αξ/κών, διά σοβαράς εκτάσεως επιθετικάς ενεργείας.

(β) Αι αμυντικαί δυνατότητες των Κ.Σ. εν ΓΡΑΜΜΩ, κατόπιν και της συνεχούς ενισχύσεως της αμυντικής των οργανώσεως, είναι αξιόλογοι και αυξάνονται συνεχώς. Η

συμπλήρωσις εξ άλλου της οργανώσεως παρέχει εις τον εχθρόν την οικονομίαν δυνάμεων και εν ταυτώ την συγκρότησιν εφεδρειών.

(γ) Η ενέργεια κατά μεμονωμένων Η. Σημείων Στηρίγματος, δεν δύναται ν' αποκλεισθή. Αύτη εν τούτοις θα στερήται συνεχείας και βάθους.

(δ) Η προσοχή της Σ. Ηγεσίας προς τον ΖΟΥΖΟΥΛΙΩΤΙΚΟΝ πάντοτε θα υφίσταται.

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

(α) Είναι πιθανή έξοδος Κ. Σ. δυνάμεων εκ ΓΡΑΜΜΟΥ προς Νότον δι' αντιπερισπαστικάς ενεργείας, άμα ενάρξει επιχειρήσεων Εθνικών δυνάμεων κατά ΒΙΤΣΙ.

(β) Αι Κ.Σ. δυνάμεις ΓΡΑΜΜΟΥ θεωρούνται ικαναί δι' ανάληψιν τοπικών επιθετικών εγχειρημάτων (ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ - ΠΡ. ΗΛΙΑΣ κ.λ.π.).

(γ) Η Κ.Σ. Ηγεσία θ' αντιτάξη σοβαράν αντίστασιν εις ΓΡΑΜΜΟΝ, όστις θεωρείται και είναι ο ζωτικότερος χώρος του Κ. συμμοριτισμού.

Το Α2 Γραφείον ΣΗΔΜ
Τ.Υ.
Αντ/χης ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

Εθεωρήθη
Ο
Επιτελάρχης
Τ.Σ.Υ.
ΑΡΧ. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ
Ταξίαρχος

7

ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ - ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ
Β΄ΣΣ/Α1/τη 22 Ιουλίου 1949
Αριθ. Α. Α.Π. Φ. 132/2
Αντίτυπον 1

ΣΧΕΔΙΟΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ``ΠΥΡΣΟΣ``

ΧΑΡΤΗΣ 1:50. 000 { ΦΛΩΡΙΝΑ, ΚΑΣΤΟΡΙΑ, ΑΓ. ΓΕΡΜΑΝΟΣ, ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ, ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

1. ΕΧΘΡΟΣ:

α) ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ - ΔΥΝΑΜΕΙΣ - ΔΙΑΤΑΞΙΣ - ΤΟΠΟΘΕΣΙΑΙ - ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ - ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑ κ.τ.λ. (κοινοποιηθήσεται ειδικόν Δελτίον πληροφοριών)

β) ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

Ο εχθρός φαίνεται αποφασισμένος όπως αμυνθή επί ΒΙΤΣΙ όπου διαθέτει νύν, κατά τας υπαρχούσας πληροφορίας, δύναμιν 6 - 7 Ταξ/χιών και είναι ισχυρώς και κατά βάθος οργανωμένος.

Είναι πιθανόν να ενισχυθή εισέτι εις την περιοχήν ταύτην δι' 1 - 2 Ταξ/χιών εκ ΓΡΑΜΜΟΥ.

Επί τω σκοπώ της απασχολήσεως ημετέρων δυνάμεων, δύναται να διοχετεύση, κυρίως προ της επιχειρήσεως αξιολόγους δυνάμεις εις τα μετόπισθεν ημών.

Εις περίπτωσιν κλονισμού τούτου επί ΒΙΤΣΙ ενδέχεται όπως επιδιώξη διαφυγή είτε προς ΓΡΑΜΜΟΝ, ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ, ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟΝ, είτε προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ.

Προ της επιθέσεως κατά ΒΙΤΣΙ δύναται να ενεργήση τοπικήν επιχείρησιν προς κατάληψιν σημείων της ημετέρας τοποθεσίας.

2. ΦΙΛΙΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ (υπό διαταγάς ΣΣ)

ΜΕΡΑΡΧΙΑΙ : ΙΙ, ΙΧ, Χ, ΧΙ (μείον Ταξ/χία)
ΜΟΝΑΔΕΣ ΚΑΤΑΔΡΟΜΩΝ : Ι, ΙΙ Ταξ/χίαι (5 Μοίραι)
ΕΣΠ : 12ïί
Τ.Ε. : 31, 32, 84, 83, 88
ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ :
α) ΠΕΔΙΝΟΝ : 102, 104, 107 ΣΠΠ Μοίρα 101 ΣΠΠ.
β) ΜΕΣΟΝ : 151, 152, 153 ΜΜΠ (μείον Πυρ/χία)
γ) ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΟΝ : ΜΟΠ ΙΙ, ΙΧ, Χ, ΧΙ, ΧV Μ/χιών

ΤΕΘΩΡΑΚΙΣΜΕΝΑ - ΑΡΜΑΤΑ :
ΙΙ - Συν/μα Αν/σεως
ΙΧ - ,, ,, (Μείον Ίλη Αρμάτων)
ΧΙ - Ίλη Αρμάτων (3 ίλαι μείον Ουλαμού)

ΜΗΧΑΝΙΚΟΝ
Λόχοι II, IX, X, XI Μ/χιών.
713, 719 Λόχοι Μηχανικού.

ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

3. Β΄ΣΣ (οία διατυπούται υπό σχεδίου ΣΗΔΜ)

α) Κατάληψις εχθρικής αμυντικής τοποθεσίας ΒΙΤΣΙ και καταστροφή των εν αυτή ΚΣ δυνάμεων βάσει των ακολούθων γενικών γραμμών:

Τολμηρά και αιφνιδιαστική νυκτερινή διείσδυσις με κυρίαν προσπάθειαν επί της κατευθύνσεως ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ - ΛΕΣΙΤΣ υπο βοηθουμένης εκ της κατευθύνσεως ΜΠΙΚΟΒΙΚ - ΜΠΑΡΟ και ταχεία κατάληψις, δι' ισχυρών δυνάμεων, της κορυφογραμμής ΜΠΑΡΟ - ΛΕΣΙΤΣ - ΤΣΟΥΚΑ και των υψωμάτων ΠΟΛΕΝΑΤΑ, ΡΟΤΟ.

Ισχυρά και αποφασιστική κρούσις, εκδηλωθησομένη άμα τη έω, προς κατάληψιν των υψωμάτων ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΖΑ, ύψ. 1918, 8 - 1807, διεύρυνσιν του ρήγματος και σταθεράν κάλυψιν του δεξιού της κυρίας προσπαθείας. Υποβοήθησις της καταλήψεως ύψ. 1807 και 1918, 8 εκ ΛΕΣΙΤΣ - ΤΣΟΥΚΑ.

Άμα ως ισχυροποιηθή ικανοποιητικώς η κατοχή της τοποθεσίας ΛΕΣΙΤΣ - ΤΣΟΥΚΑ και χωρίς ν' αναμένηται η ολοκλήρωσις καταλήψεως ΒΙΓΛΑΣ ΛΟΥΝΤΖΑΣ - Υψ. 1918, 8 τολμηρά και ταχεία ώθησις δυνάμεων προς αυχένα ΠΡΕΒΟΛ - Λαιμόν ΠΡΕΣΠΩΝ και προς ΒΑΡΜΠΑΝ ΒΑΤΟΧΩΡΙ προς αποκοπήν των οδών διαφυγής του εχθρού εις ΑΛΒΑΝΙΑΝ.

Η προς ΠΡΕΒΟΛ - Λαιμόν και προς ΒΑΤΟΧΩΡΙ ενέργεια θα γίνη κυρίως διά τεθωρακισμένων μέσων, συνοδεία πεζικού.

Εν συνεχεία, διά προσβολών πανταχόθεν, συντριβή του εχθρού επί των λοιπών περιοχών εχθρικής τοποθεσίας ΒΙΤΣΙ και διαπεραίωσις δυνάμεων εις χερσόνησον ΠΥΞΟΥ προς εκκαθάρισιν ταύτης.

ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΑΙ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑΙ

Κυρίως εν τη κατευθύνσει ΙΕΡΟΠΗΓΗ - ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ προς αποκοπήν της αρτηρίας ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ και απαγόρευσιν διαφυγής του εχθρού εις ΑΛΒΑΝΙΑΝ διά ταύτης και, ει δυνατόν, διά των ημιονικών μέχρι λίμνης ΜΙΚΡΑΣ ΠΡΕΣΠΑΣ.

Εκδήλωσις ταύτης άμα ως ο εχθρός εμπλέξη τας εφεδρείας του εις τον αγώνα εν τη κυρία προσπαθεία (κέντρον).

ΚΑΤΩ ΚΛΕΙΝΑΙ - Λαιμός ΠΡΕΣΠΩΝ προς απειλήν του αριστερού της εχθρικής τοποθεσίας. Υπό ευνοϊκάς συνθήκας κατάληψις σημείων της κυρίας κορυφογραμμής ΒΑΡΝΟΥΣ (ΤΟΥΜΠΑ ΚΝΟΙΤΣΑΤΑ - ΛΕΥΚΟΝ ΟΡΟΣΗΜΟΝ).

Τοπικαί επιθέσεις εφ' ολοκλήρου του λοιπού μετώπου προς αγγίστρωσιν του εχθρού.

β) Προ της επιθέσεως, εκκαθάρισις των μετόπισθεν, εξουδετέρωσις των ΚΣ οργανώσεων και εμπέδωσις της ασφαλείας εν αυτοίς.

γ) ΔΥΤΙΚΟΝ ΟΡΙΟΝ ΣΣ:

Ελληνοαλβανική μεθόριος εις (Ν.240466) - ΚΟΚΟΡΕΜΜΑ - ΟΙΝΟΗ - ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ - ΜΑΝΙΑΚΟΙ - ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ - ΑΛΙΑΚΜΩΝ (άπαντα εις Β΄ΣΣ πλην ΑΡΓΟΥΣ εις Α΄ΣΣ).

4. Α΄ΣΣ:

Το Α΄ΣΣ προ και κατά ΒΙΤΣΙ επιθέσεως θέλει ενεργήσει εις ΓΡΑΜΜΟΝ προς απαγόρευσιν μεταφοράς εχθρικών δυνάμεων εκ ΓΡΑΜΜΟΥ εις ΒΙΤΣΙ ή αντιστρόφως και προς αγγίστρωσιν εχθρικών δυνάμεων επί ΓΡΑΜΜΟΥ.

ΠΡΟΘΕΣΙΣ

α) Εις μίαν πρώτην περίοδον ισχυρά και αιφνιδιαστική επίθεσις επί της γενικής κατευθύνσεως ΒΙΤΣΙ - ΛΕΣΙΤΣ - ΜΙΣΟΔΡΑΓΙΣΤΑ (Ν.3965) προς ταχείαν κατάληψιν της γενικής γραμμής ΤΣΟΥΚΑ (Ν.455643) - ΛΕΣΙΤΣ(Ν.4462) - ΜΠΑΡΟ (Ν.4357) - ΓΙΑΜΑΤΑ (Ν.4156) μετά συγχρόνου πιέσεως επί λοιπού μετώπου επί σκοπώ αγγιστρώσεως εχθρικών δυνάμεων και, ει δυνατόν, καταλήψεως γραμμής ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΖΑ - ΜΠΕΛΑ ΒΟΔΑ (Ν.480725) - ΤΟΥΜΠΑ (4877).

β) Εν συνεχεία, άνευ διακοπής τινός, ταχεία προώθησις αφ' ενός μεν προς ΒΑΡΜΠΑ - ΚΟΡΜΠΕΤΣΙ εν συνδυασμώ προς ισχυράν επίθεσιν επί της κατευθύνσεως ΦΛΑΤΣΑΤΑ - ΙΕΡΟΠΗΓΗ - ΚΡΟΥΣΤΑΛ-ΛΟΠΗΓΗ - ΚΟΡΜΠΕΤΣΙ, αφ' ετέρου δε προς Λαιμόν ΠΡΕΣΠΩΝ εν συνδυασμώ προς ενέργειαν όσω το δυνατόν ισχυροτέραν επί της κατευθύνσεως ΚΑΤΩ ΚΛΕΙΝΑΙ - ΤΟΥΜΠΑ - Λαιμός ΠΡΕΣΠΩΝ επί τω σκοπώ ν' απαγορευθή η προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ διαφυγή και επιτευχθή η τελική εξόντωσις των Συμμοριτών.

γ) Διαπεραίωσις και διά πλωτών μέσων Δ. ΠΡΕΣΠΑΣ προς ολοσχερή εξαφάνισιν πάσης συμμοριακής εμφανίσεως και αποκατάστασιν της Εθνικής κυριαρχίας εφ' ολοκλήρου της περιοχής ΒΙΤΣΙ.

ΜΕΘΟΔΟΣ

6. ΤΡΟΠΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

α) Η διάσπασις της εχθρικής τοποθεσίας εις το κέντρον και η κατάληψις της τοποθεσίας ΤΣΟΥΚΑ - ΛΕΣΙΤΣ - ΜΠΑΡΟ - ΓΙΑΜΑΤΑ - θα λάβη χώραν ως ακολούθως:

ι. Προ της γενικής επιθέσεως κατάληψις του συγκροτήματος ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ (Ν.5062) και του τοιούτου 1685 (Ν.523613) προς τον σκοπόν της δημιουργίας ευνοϊκών συνθηκών εξορμήσεως (ο χρόνος και συνθήκαι εκτελέσεως υπόκεινται εις τας αρξαμένας ήδη μεταβολάς της εχθρικής διατάξεως).

ιι. Κατά την νύκτα της Χ - 1 προς Χ ισχυραί ενέργειαι επί των κατωτέρω κατευθύνσεων μετά ταυτοχρόνου διεισδύσεως επί της τοποθεσίας ΤΣΟΥΚΑ - ΛΕΣΙΤΣ - ΜΠΑΡΟ - ΓΙΑΜΑΤΑ:

ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ - ΠΟΛΕΝΑΤΑ - ΛΕΣΙΤΣ προς κατάληψιν ΛΕΣΙΤΣ - ΤΣΟΥΚΑ

ΜΠΙΚΟΒΙΚ - ΡΟΤΟ - ΜΠΑΡΟ Υψ. 1709(Ν.4360) προς κατάληψιν αρχικώς ΡΟΤΟ (Ν.475565) και εν συνεχεία της Γραμμής ΓΙΑΜΑΤΑ - ΜΠΑΡΟ - Υψ. 1709.

ιιι. Κάλυψις της κυρίας ταύτης προπαθείας δι' ενεργειών επί κατευθύνσεων:

Υψ. 1695 (Ν.5267) - ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΖΑ - Υψ. 1918,8 (Ν.480666) - ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΕΦΑΛΙ (Ν.465685).

ΒΡΥΣΗ ΝΙΤΣΑΣ (Ν.3846) - ΓΚΡΑΔΙΣΤΑ (Ν.3848) - ΒΟΥΤΣΙ (Ν.3751).

ιν. Αγκίστρωσις εχθρικών δυνάμεων επί του λοιπού μετώπου και δυνατότης εκτοξεύσεως ισχυρών ενεργειών επί κατευθύνσεων:

ΦΛΑΤΣΑΤΑ (Ν.2945) - ΙΕΡΟΠΗΓΗ (Ν.3149) - ΚΡΟΥΣΤΑΛ-ΛΟΠΗΓΗ (Ν.3255) - ΚΟΡΜΠΕΤΣΙ (Ν.3160).

ΚΑΤΩ ΚΛΕΙΝΑΙ - Λαιμός ΠΡΕΣΠΩΝ.

ν. Εγκλωβισμός και συμπίεσις του εις περιοχήν ΚΟΥΛΑΣ - ΠΛΑΤΥ αποκοπέντος εχθρού, απαγόρευσις διαφυγής προς ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ - ΡΑΔΟΣΙ - ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟΝ και συντριβή τούτου.

β) Μετά κατάληψιν της γραμμής ΤΣΟΥΚΑ - ΛΕΣΙΤΣ - ΜΠΑΡΟ - ΓΙΑΜΑΤΑ ταχεία και άνευ απωλείας χρόνου προώθησις επί των κατευθύνσεων:

ΛΕΣΙΤΣ - ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑ (Ν.3965) - Λαιμός ΠΡΕΣΠΩΝ.

ΜΠΑΡΟ - ΒΑΡΜΠΑ (Ν.3461) - ΚΟΡΜΠΕΣΙ (Ν.3160) και προς ΜΠΟΥΤΣΙ (Ν.3656).

ΤΣΟΥΚΑ - ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΖΑ εάν παραστή ανάγκη προς επιβοήθησιν ενεργείας εξ ανατολών (Υψ. 1695).

γ) Εκκαθάρισις περιοχής ΜΠΟΥΤΣΙ - ΜΑΛΙΜΑΔΙ και τοιαύτης βορείως ΒΙΓΛΑΣ ΛΟΥΝΤΖΑ - ΑΝΤΑΡΤΙΚΟΥ (Ν.3468).

δ) Από αφίξεως εις περιοχήν ΚΡΑΝΙΑ (Ν.335650) - ΜΙΚΡΟΛΙΜΝΗ (Ν.3567) διαπεραίωσις δυνάμεων εις χερσόνησον ΠΥΞΟΥ.

7. α) <u>ΔΙΑΤΑΞΙΣ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΔΥΝΑΜΕΩΝ</u> (εκ δεξιών προς τα αριστερά)

<u>ΙΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ</u>
Τρεις Ταξ/χίαι
Ίλη Αρμάτων και Ίλη Εφόδου ΙΙ Σ. Α. (αρχικώς).
Ίλη Τεθωρακισμένων ΙΧ Σ.Α.
Συγκρότημα εκ δύο Μεραρχιακών Λόχων Προσκόπων (ΙΧ, Χ Μ /χ.) και εντός λόχου Ορ. Καταδρομών.
12 ΕΣΠ (αρχικώς μέχρι καταλήψεως ΠΟΛΕΝΑΤΑ - Υψ. 1685).

<u>ΧΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ</u>
Δύο Ταξ/χίαι (αρχικώς).
Ίλη Αρμάτων και Ίλη Εφόδου ΙΙ Σ.Α. (Μετά κατάληψιν ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ).

<u>Χ ΜΕΡΑΡΧΙΑ</u>
Τρεις Ταξ/χίαι.
14 ΕΤΠ.
Ίλη Αρμάτων ΧΙ Σ.Α.
Ίλη Αρμάτων μείον Ουλαμός ΙΧ Σ.Α.
Ίλη Τεθωρακισμένων ΙΙ Σ.Α. μείον Ουλαμός.
713, 719 Λόχοι Μηχανικού.

<u>ΙΧ ΜΕΡΑΡΧΙΑ</u>
Τρεις Ταξ/χίαι (εξ ων μία αρχικώς εφεδρεία ΣΣ περιοχήν ΜΑΝΙΑΚΟΙ (Ν4338) - ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ.
Ουλαμός τεθωρακισμένων ΙΙ Σ.Α.

<u>ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΠΛΑΤΥ - ΒΙΤΣΙ - ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ</u>

Ταξ/χία ΙΙ Μερ/χίας. } Υπό δ/γάς Υποδιοικητού
2 Τάγματα Χ Μ/χίας (ΒΙΤΣΙΟ) ΙΧ Μ/χίας. Συγκρότησις
12 ΕΣΠ μετά κατάληψιν
Δύο Ουλαμοί Τεθωρακισμένων ΙΧ Σ.Α. ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ-1685

<u>ΜΕΡΑΡΧΙΑ ΚΑΤΑΔΡΟΜΩΝ</u>
Ι Ταξ/χία επί κατευθύνσεως και προ ΧΙ ΜΕΡ.
ΙΙ Ταξ/χία επί κατευθύνσεως και προ Χ ΜΕΡ.

β) <u>ΟΡΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΜΕΡΑΡΧΙΩΝ</u>

ι. <u>ΜΕΤΑΞΥ ΙΙ - ΧΙ ΜΕΡΑΡΧΙΩΝ</u>: Ανώνυμον ΔΕΡΒΕΝ (Ν.521658) - ΓΚΟΛΙΝΑΤΑ (Ν.4865) - Υψ. 1605(Ν.460657) άπαντα εις ΙΙ ΜΕΡ.

ιι. <u>ΜΕΤΑΞΥ ΧΙ - Χ ΜΕΡΑΡΧΙΩΝ</u>: ΠΡΑΣΕΚ (Ν.495526) - ΡΟΤΟ - ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ (Ν.4758) Υψ. 1709 (Ν.431605) - ΣΦΗΚΑ (Ν.377632) άπαντα Χ Μ/χίαν - ΜΙΚΡΟΛΙΜΝΗ (Ν.3567) ΧΙ Μερ/χίαν.

ιιι. ΜΕΤΑΞΥ Χ - ΙΧ ΜΕΡΑΡΧΙΩΝ : ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ - ΠΛΑΤΥΔΡΟΜΟΣ (Ν.355466) - ΔΕΝΔΡΟΧΩΡΙ - ΒΟΥΤΣΙ (Ν.365515) άπαντα Χ Μερ/χίαν.

ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

8. α) ΜΕΡΑΡΧΙΑ ΚΑΤΑΔΡΟΜΩΝ

Διά της Ι Ταξ/χίας (2 Μοίραι), εξορμούσης περί την 22αν ώραν της Χ - 1 και ενεργούσης εν τη κατευθύνσει ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ - ΠΟΛΕΝΑΤΑ - ΛΕΣΙΤΣ θα επιδιώξη δι' αποφασιστικής και ορμητικής προχωρήσεως την διείσδυσιν επί της τοποθεσίας ΤΣΟΥΚΑ - ΛΕΣΙΤΣ ίνα διευκολύνη την ενέργειαν των εν β΄ κλιμακίω δυνάμεων κρούσεως.

Διά των υπολοίπων δυνάμεων εξορμουσών την ιδίαν ώραν και ενεργουσών εν τη κατευθύνσει ΜΠΙΚΟΒΙΚ - ΧΑΛΑΡΑ -Υψ. 1709 (Ν.4360) θα επιδιώξη την διείσδυσιν εντός της τοποθεσίας ΓΙΑΜΑΤΑ - ΜΠΑΡΟ - Υψ. 1709. Των ανωτέρω όλων επιτευχθέντων, εξασφάλισις διά των απαραιτήτων δυνάμεων και μέχρι αφίξεως των πρώτων τμημάτων πεζικού των Υψ. ΓΙΑΜΑΤΑ - ΜΠΑΡΟ - ΛΕΣΙΤΣ - ΤΣΟΥΚΑ διά δε των υπολοίπων δυνάμεων τολμηρά προώθησις διά μεν του μείζονος των δυνάμεων της προς ΒΑΡΜΠΑ - ΚΟΡΜΠΕΤΣΙ διά δε του υπολοίπου προς ΠΡΕΒΟΛ - Λαιμόν ΠΡΕΣΠΑΣ. Προς τούτο όλα τα άρματα μάχης αμφοτέρων των συγκροτημάτων υπό ενιαίαν διοίκησιν θα τεθώσιν υπό τας διαταγάς της Μεραρχίας Καταδρομών.

β) ΙΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ

ι. Διά δυνάμεως ενισχυμένης Ταξ/χίας, ενεργούσης ισχυρώς και αιφνιδιαστικώς εκ περιοχής ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΩΝ και πιεζούσης εκ περιοχής ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ - ΠΟΛΥΠΟΤΑΜΟΥ, θα προβή προ της νυκτός της Χ - 1 προς Χ ημέρας εις την κατάληψιν ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ και συγκροτήματος 1685 (τούτο είναι επιδεκτικόν μεταβολής).

ιι. Η Χ Μ/χία προς παραπλάνησιν και διευκόλυνσιν της άνω ενεργείας της ΙΙ Μερ/χίας θα προβή εις πίεσιν εκ περιοχής ΓΚΛΑΒΑΤΑΣ (Ν.5756) προς ΚΟΥΛΑ (Ν.558588) διά μικράς δυνάμεως.

ιιι. Κατά την νύκτα της Χ - 1 προς Χ η Ι Μ/χία διά την κάλυψιν του δεξιού των Μονάδων Καταδρομών και της ΧΙ Μ/χίας, και διά την επιβοήθησιν της ενεργείας προς ΒΙΓΛΑΝ ΛΟΥΝΤΖΑΝ θα ωθήση ταυτοχρόνως με την εξόρμησιν της ΧΙ Μ/χίας δύναμιν Τάγματος προς εγκατάστασιν Β.Δ. ΤΡΙΒΟΥΝΟΥ (Ν.505650) - ΓΚΟΛΙΝΑΤΑ (Ν.4865) και ίνα το Τάγμα τούτο συμμετάσχη εις την επίθεσιν κατά ΒΙΓΛΑΣ εν τη κατευθύνσει ΓΚΟΛΙΝΑΤΑ - ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΖΑ.

Διά την ευρυτέραν κάλυψιν της ΧΙ Μ/χίας και διά την, ει δυνατόν, κατάληψιν του συγκροτήματος ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΖΑ - ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΕΦΑΛΙ ισχυρά ενέργεια εν τη κατευθύνσει Υψ. 1695 - ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΖΑ - ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΕΦΑΛΙ.

Η ενέργεια αυτή θέλει επιβοηθηθή δι' ετέρας εκ Β. Α. ενεργείας του συγκροτήματος λόχων προσκόπων ενεργούντος από της 24ης ώρας της Χ - 1 προς Χ επί κατευθύνσεως ΑΛΩΝΑ (Ν.515692) - ΣΤΟΥΔΕΝΑ ΒΟΔΑ (Ν.5608) - ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΖΑ.

ιv. Επιδίωξις καταλήψεως της Γραμμής ΠΛΑΚΑ (Ν4971) - ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑ (Ν.4872) - ΤΟΥΜΠΑ (Ν.4877) και ώθησις προς Λαιμόν ΠΡΕΣΠΩΝ εν τη γενική κατευθύνσει Κ. ΚΛΕΙΝΑΙ - Λαιμός.

γ) ΧΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ

ι. Υπερβαίνουσα τας μονάδας της ΙΙ Μεραρχίας θα ενεργήση εν τη γενική κατευθύνσει ΠΟΛΕΝΑΤΑ - ΛΕΣΙΤΣ και όπισθεν των μονάδων Καταδρομών και θα επιδιώξη να γίνη ταχέως κυρία της Γραμμής ΛΕΣΙΤΣ - ΤΣΟΥΚΑ καλυπτομένη εις το δεξιό υπό τμημάτων της ΙΙ Μερ/χίας άτινα προς τούτο θα ενεργήσουν επί νοτίων κλιτύων ΒΙΓΛΑΣ.

ιι. Από καταλήψεως γραμμής ταύτης ετοιμότης διά του μείζονος των δυνάμεων συνεχίσεως της ενεργείας προς Β.Δ. επί της Γενικής κατευθύνσεως ΛΕΣΙΤΣ - ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑ - Λαιμός ΠΡΕΣΠΩΝ και επεμβάσεως προς ΒΙΓΛΑΝ ΛΟΥΝΤΖΑ ίνα επιβοηθήση, εάν παραστή ανάγκη, ενέργειαν ΙΙ Μ/χίας.

δ) X ΜΕΡΑΡΧΙΑ

ι. Διά δυνάμεως Ταξ/χίας, εξορμούσης ταυτοχρόνως μετά των μονάδων Καταδρομών και ενεργούσης εν τη κατευθύνσει ΠΡΑΣΕΚΑ (Ν.495525) - ΡΟΤΟ (Ν.475565), θα προβή δι' αποφασιστικής και τολμηράς ενεργείας εις την ταχίστην κατάληψιν ΡΟΤΟ ίνα καλύψη έξ ανατολών την ενέργειαν επί κατευθύνσεως ΜΠΙΚΟΒΙΚ - ΜΠΑΡΟ.

ιι. Διά δυνάμεως Ταξ/χίας υποστηριζομένης διά του συγκροτήματος αρμάτων και ενεργούσης εν τη κατευθύνσει ΜΠΙΚΟΒΙΚ - ΜΠΑΡΟ - ΚΩΤΤΑ (Ν.4061) και όπισθεν των μονάδων καταδρομών, θα προβή εις την ταχείαν κατάληψιν της Γραμμής ΓΙΑΜΑΤΑ - ΜΠΑΡΟ - Υψ. 1707 (Ν.4360).

ιιι. Διά δυνάμεως Τάγματος θα ενεργήση από της ιδίας ώρας επί της κατευθύνσεως ΒΡΥΣΗ ΝΙΤΣΑΣ (Ν.3846) - ΓΚΡΑΔΙΣΤΑ (Ν.3848) - ΒΟΥΤΣΙ, ως και προς ΓΙΑΝΝΗ ΚΕΦΑΛΙ (Ν.3648) - ΔΕΝΔΡΟΧΩΡΙ (Ν.3649), προς κάλυψιν έξ αριστερών της κυρίας προσπαθείας και προς αγκίστρωσιν εχθρικών δυνάμεων.

ιv. Μετά την κατάληψιν γραμμής ΓΙΑΜΑΤΑ - ΜΠΑΡΟ - Υψ. 1707 άμεσος άνευ αναβολής προχώρησις προς Β.Δ. εν τη γενική κατευθύνσει ΜΠΑΡΟ - ΒΑΡΜΠΑ - ΚΟΡΜΠΕΤΣΙ ενδεχομένως προς ΜΠΟΥΤΣΙ διά την εκκαθάρισιν της περιοχής δυτικώς ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ από κοινού μετά της IX Μ/χίας.

v. Από της αφίξεως εις περιοχήν ΓΚΟΛΙΝΙ (Ν.3462) ετοιμότης διαπεραιώσεως ισχυρών τμημάτων εις Χερσόνησον ΠΥΞΟΥ.

ε) IX ΜΕΡΑΡΧΙΑ

ι. Προ της Χ ημέρας κατάληψις Υψ. 1030 (Ν.381465) και της Γραμμής Υψ. 966 (Ν.286464) - ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΘΕΟΛΟΓΟΣ (Ν.255465) προς βελτίωσιν των συνθηκών εξορμήσεως προς Β. και απαγόρευσιν διαφυγής εχθρού προς ΓΡΑΜΜΟΝ.

ιι. Το σύνολον των δυνάμεων της Μεραρχίας θα τηρηθώσιν έτοιμοι οπίσω της βάσεως εξορμήσεως όπως ως δημιουργηθώσιν ευνοϊκαί συνθήκαι και κατόπιν ειδικής διαταγής του Σ. ΣΤΡΑΤΟΥ ενεργήσωσιν αποφασιστικώς επί κατευθύνσεως ΙΕΡΟΠΗΓΗΣ - ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ - ΚΟΡΜΠΕΤΣΙ (Ν.3160) προς αποκοπήν της οδού διαφυγής του εχθρού προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ και προς εκκαθάρισιν εχθρού συγκροτήματος ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ - ΜΠΟΥΤΣΙ εν συνδυασμώ μετά τμημάτων Χ Μεραρχίας.

στ) ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΠΛΑΤΥ - ΚΟΥΛΑ - ΒΙΤΣΙ - ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ

ι. Το Συγκρότημα τούτο συγκροτούμενον μετά την κατάληψιν ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ διά Δ /γής του ΣΣ θα ματαιώση πάσαν προσπάθειαν διαφυγής των ΚΣ περιοχής ΠΛΑΤΥ - ΚΟΥΛΑ προς οιανδήποτε κατεύθυνσιν και το ταχύτερον θα εξοντώση τον εις την περιοχήν ταύτην αποκοπέντα εχθρόν. Τούτου επιτευχθέντος αι μετέχουσαι του συγκροτήματος μονάδες Δ/γή του ΣΣ θα επανέλθωσιν εις τας Μ/χίας των.

ιι. Ομοίως θέλει απαγορεύσει και εξοντώσει πάσαν τυχόν συγκέντρωσιν ΚΣ εις περιοχάς ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ - ΡΑΔΟΣΙ - ΧΕΙΜΑΔΙΤΙΣ.

ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ

9. α) Άπαν το Πυρ/κόν του ΣΣ θα ενεργήση ως ενιαίον σύνολον εν τω χώρω ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΖΑ - ΛΕΣΙΤΣ - ΓΙΑΜΑΤΑ - ΒΙΤΣΙ υπό τας αμέσους αλλά γενικάς Δ/γάς του ΣΣ.

Προς τούτο και διά την ευχέρειαν ταχυτέρας πληρώσεως των αναγκών των Μ/χιών, το σύνολον του διατιθεμένου Πυρ/κού πλην της 144 ΜΟΠ ήτις θα αφεθή με την IX Μερ. θα οργανωθή εις δύο Συγκροτήματα.

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΦΛΩΡΙΝΗΣ περιλαμβάνον:

104 ΣΠΠ	2
Μοίραν 101 ΣΠΠ	1
153 ΜΜΠ	
146 ΜΟΠ	
148 ΜΟΠ	

ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ περιλαμβάνον:

102 ΣΠΠ	2
107 ΣΠΠ	2
152 ΜΜΠ και Πυρ/χίαν 151 ΜΜΠ	
142 ΜΟΠ	
143 ΜΟΠ	

β) ΓΕΝΙΚΗ ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΠΥΡ/ΚΟΥ

Ολόκληρον προωθούμενον όσον το δυνατόν, να δύναται να υποστηρίξη από των αρχικών θέσεων το πεζικόν επί ολοκλήρου της ζώνης ΠΟΛΕΝΑΤΑ - ΛΕΣΙΤΣ - ΜΠΑΡΟ - ΡΟΤΟ.

Το μεγαλύτερον δυνατόν μέρος να δύναται να μετάσχη της προσπαθείας προς ΒΙΓΛΑΝ.

Να προπαρασκευασθή ενίσχυσις ζώνης IX Μερ. διά 2 ΣΠΠ, 2 ΜΜΠ, και 1 ΜΟΠ.

Έστω και ολίγαι μονάδες αρχικώς να προωθηθώσιν αμέσως άμα καταλήψει του ΡΟΤΟ και ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ ώστε να βελτιωθώσιν αι συνθήκαι υποστηρίξεως επί ΛΕΣΙΤΣ και ΤΣΟΥΚΑ.

Η συμμετοχή του Πυρ/κού εις τας βολάς προπαρασκευής και υποστηρίξεως της επιθέσεως θα ρυθμισθή υπό των λεπτομερεστέρων σχεδίων πυρός.

Συγκέντρωσις παρά τας αρχικάς θέσεις των πυροβόλων και κατά Πυροβόλον:

Πεδινού 700 βλήματα
Μέσου 300 „
Ορειβ. 400 „

ΤΕΘΩΡΑΚΙΣΜΕΝΑ

10. α) Τ' άρματα μάχης και ουλαμοί τεθωρακισμένων, τεθέντα διάθεσιν Χ και ΙΙ Μερ. και ενισχυόμενα έκαστον διά λόχου πεζικού ή Ίλης εφόδου, τμήματος Μηχανικού και παρατηρητού Πυρ/κού θα αποτελέσωσιν αυτάρκη ίδια συγκροτήματα με αποστολήν:

ι. Υποστηρίξεως των δυνάμεων Πεζικού εις τας κυρίας προσπαθείας προς αρχικήν διάρρηξιν της τοποθεσίας.

ιι. Είτα εκμετελλεύσεως διά βαθείας διεισδύσεως και επιδρομών προς ΒΑΤΟΧΩΡΙ - ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΝ και Λαιμόν ΠΡΕΣΠΩΝ. Προς τούτο ο Δ/τής του Σ/τος αρμάτων Αντ/χης ΣΠΑΝΤΙΔΑΚΗΣ παρακολουθών την ΧΙ Ίλην θα αναλάβη κατόπιν Δ/γής του ΣΣ την Δ/σιν όλων των αρμάτων αμφοτέρων των συγκροτημάτων και θα υπάγηται απ' ευθείας υπό τον Μέραρχον ΚΑΤΑΔΡΟΜΩΝ.

β) Υπόλοιπα τεθωρακισμένα θ' αναλάβωσι προστασίαν κυκλοφορίας επί κυρίων αρτηριών μετόπισθεν και πεδίου μάχης.

ΜΗΧΑΝΙΚΟΝ

11. α) ΠΡΟ ΤΗΣ ΕΠΙΘΕΣΕΩΣ:

ι. Διάνοιξις και βελτίωσις οδών βατών εις τροχόν και άρματα μάχης συμφώνως προς ειδικάς οδηγίας.

ιι. Συντήρησις χρησιμοποιουμένων οδών.

β) ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΠΙΘΕΣΙΝ

ι. Ταχίστη διάνοιξις οδών εις τροχόν και άρματα κυρίως:

Από περιοχής ΜΠΙΚΟΒΙΚ - ΠΡΑΣΕΚΑ διά ΧΑΛΑΡΑΣ προς ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ και προς αυχένα ΓΙΑΜΑΤΑ - ΜΠΑΡΟ.

Από ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ - ΚΑΤΩ ΜΕΛΑ ή ΚΟΡΥΦΗ προς ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ.

ιι. Ενίσχυσις πεζικού και αρμάτων προς διάνοιξιν ναρκοπεδίων.

ιιι. Διαπεραίωσις τμημάτων διά πλωτών μέσων εις Χερσόνησον ΠΥΞΟΥ.

ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ

12. α) Συμμετοχή εις το σχέδιον προπαρασκευής προς καταστροφήν των ισχυρών εχθρικών οργανώσεων και εχθρικού Πυρ/κού.

β) Υποστήριξις και συνοδεία των επιθέσεων του πεζικού εν τη ζώνη κυρίας προσπαθείας.

γ) Απαγόρευσις διαφυγής εχθρικών δυνάμεων προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ. Ιδιαιτέρα σημασία εις ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΝ και Λαιμόν ΠΡΕΣΠΩΝ.

δ) Απαγόρευσις εσωτερικής κυκλοφορίας εχθρού με ιδιαιτέραν σημασίαν εις κόμβους και υποχρεωτικάς διαβάσεις (Ν.397587) - (Ν.397605) - (Ν.424666) - (Ν.475748) - (Ν.468708) - (Ν.470735) - (Ν.305548) - (Ν.377633).

ε) Προστασία της κατευθύνσεως κυρίας προστασίας και εξάρθρωσις πάσης εχθρικής αντεπιθέσεως τόσον κατά την κίνησιν όσον και κατά την εγκατάστασιν των ημετέρων επί ΓΙΑΜΑΤΑ - ΜΠΑΡΟ - ΛΕΣΙΤΣ - ΤΣΟΥΚΑ και μέχρι ενισχύσεως και εδραιώσεως αυτών.

ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ

13. α) ΗΜΕΡΑ Χ: Καθορισθήσεται διά νεωτέρας Δ/γής.

β) ΒΑΣΙΣ ΕΞΟΡΜΗΣΕΩΣ: Κατεχομένη Γραμμή.

γ) ΑΡΧΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΩΣ:

ι. XI ΜΕΡΑΡΧΙΑ: Μεταξύ βαθείας ΜΑΤΙΤΣΑ Ρ. και κορυφογραμμής Υψ. 1575 (Ν.545653) - ΛΙΟΥΤΑΤΟΥ (Ν.560645) - ΟΣΤΡΕΒΟ (Ν.585640).

ιι. IX ΜΕΡΑΡΧΙΑ: Βαθείαι και κεκαλυμμέναι περιοχαί ΣΤΕΝΟΠΟΤΑΜΟΥ (Ν.2733) και ΣΛΑΜΠΙΣΤΑ (Ν.2735).

ιιι. ΜΕΡΑΡΧΙΑ ΚΑΤΑΔΡΟΜΩΝ:

II Ταξ/χία περιοχή ΣΙΔΗΡΟΧΩΡΙ (Ν.4749).

I Ταξ/χία „ ΠΑΝΑΓΙΑΣ (Ν.5667).

δ) ΠΡΟΩΘΗΣΙΣ ΕΠΙ ΑΧΣ και Β.Ε. Καθορισθήσεται δι' ειδικής Δ/γής.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΙ

14. α) Σ. ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ:

ΣΗΔΜ : ΚΟΖΑΝΗΝ

Α΄ΣΣ (Τ) : ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ

Β΄ΣΣ (Τ): Περιοχή ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ. Προκεχωρημένα παρατηρητήρια επί ΜΠΙΚΟΒΙΚ και ΔΕΡΒΕΝ.

II ΜΕΡ. (Τ) : Αρχικώς ΔΕΡΒΕΝ. Μεταγενεστέρως περιοχήν ΠΙΣΟΔΕΡΙΟΥ.

XI ΜΕΡ. (Τ): Αρχικώς ΔΕΡΒΕΝ. „ ΛΕΣΙΤΣ.

(Κ): ΒΕΥΗ

X ΜΕΡ. (Τ): Αρχικώς ΜΠΙΚΟΒΙΚ „ περιοχ. ΜΠΑΡΟ.

IX ΜΕΡ. (Τ): „ ΦΛΑΤΣΑΤΑ „ „ ΙΕΡΟΠΗΓΗ

(Κ): ΚΟΛΟΚΥΝΘΟΥ

ΣΥΓΚ. ΚΟΥΛΑΣ κ.τ.λ. : ΒΙΤΣΙ.

ΜΕΡ. ΚΑΤΑΔΡΟΜΩΝ : Αρχικώς ΜΠΙΚΟΒΙΚ Μεταγενεστ. ΛΕΣΙΤΣ.

β) ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ (εκδοθήσεται ειδική διαταγή)

15. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ (Εκδοθήσεται ειδική διαταγή)

16. ΑΝΑΦΕΡΑΤΕ ΛΗΨΙΝ.

Ο
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ Β΄ΣΣ
ΜΑΝΙΔΑΚΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ
Υποστράτηγος
Τ.Υ.

8

Θέμα: Επιχείρησις ΠΥΡΣΟΣ Γ΄

Πρός: ΣΗΔΜ / Α1

Κοιν: Α΄ΣΣ/Α1 - Α/ΓΕΣ - Α1/ΓΕΣ
ΒΣΑ - ΣΟΗΠΕ / Κλ. Επιχ.

ΔΙ' ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΥ
ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΓΕΣ / Α1
Αριθ. Πρωτ. 245257
Αριθ. Φακ. 4009/39
ΒΣΤ 902 18. 8. 49
Α.Α. Αντ. 5

Επί του υποβληθέντος σχεδίου ΠΥΡΣΟΣ Γ΄ διά της υπ' αριθ. ΑΑΠ 180/16.8.49 αναφοράς ΣΗΔΜ.

1. Συμφωνούμεν ότι η κυρία προσπάθεια του Σώματος δέον να αποβλέπη εις την αιφνιδιαστικήν κατάληψιν ΚΙΑΦΑΣ διά δημιουργίας ισχυρού εμβόλου εν τη κατευθύνσει ΠΥΡΓΟΣ - ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ - ΤΣΟΥΜΙΑ - ΚΙΑΦΑ.

2. Προς τον σκοπόν τούτον συνιστώμεν:

α) Όπως η κατεύθυνσις αύτη προικοδοτηθή διά δυνάμεων ώστε να υπάρχη επάρκεια διά την δημιουργίαν του εμβόλου και την διαρκή τροφοδότησιν άνευ απωλείας χρόνου πολυτίμου.

β) Όπως αι ενέργειαι της Ι και ΙΧ Μεραρχιών αποβλέπουν εις την υποβοήθησιν της κυρίας προσπαθείας.

γ) Όπως συστηθή εις τας XV - I και IX Μεραρχίας ίνα μη κατατρίβωνται διά την κατάληψιν ή εκκαθάρισιν μη ουσιωδών σημείων στηρίγματος των μετόπισθεν, αλλά κατευθύνωνται διά του όγκου των δυνάμεων εκάστη εν τη κατευθύνσει, ήτις εξυπηρετεί τον κύριον ελιγμόν, δηλαδή την διάσπασιν της τοποθεσίας εις ΚΙΑΦΑΝ και μετά την πραγματοποίησιν του ρήγματος τούτου στροφήν των δυνάμεων εν είδει ριπιδίου, διά την εκκαθάρισιν και την κατά το δυνατόν αποκοπήν της διαφυγής εις Αλβανίαν.

Δηλαδή συγκεκριμμένως συνιστώμεν τα κάτωθι:

ι. XV Μεραρχία.

Να δύναται να διαθέση όπισθεν της Μ.Κ. δύναμιν δύο Ταξιαρχιών, αποφεύγουσα την απασχόλησιν δυνάμεων εις δευτερεύοντας αντικειμενικούς σκοπούς.

ιι. Ι Μεραρχία.

Η ενέργεια κατά ΤΣΑΡΝΟ θεωρείται απαραίτητος διά την καθήλωσιν των εχθρικών δυνάμεων.

Οπωσδήποτε όμως δέον να καταβληθή προσπάθεια της Μεραρχίας διά την προώθησίν της προς την κατεύθυνσιν ΣΓΚΟΥΡΟ - ΣΟΥΦΛΙΚΑΣ χωρίς να αναμένη την κατάληψιν του ΤΣΑΡΝΟ.

ιιι. ΙΧ Μεραρχία.

Να τροφοδοτήση την κατεύθυνσιν ΣΛΗΜΝΙΤΣΑ - ΚΟΥΡΙΑ - ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ και ανατολικώς διά μεγαλυτέρων δυνάμεων ώστε να υποβοηθήση πλέον αποτελεσματικώς το έργον της Ι Μεραρχίας.

δ) Δεν απαιτείται ενίσχυσις της VIII Μ. δι' ετέρας Ταξιαρχίας. Κρίνομεν ότι όλαι αι δυνάμεις (ΙΧ - Ι - XV - Μ.Κ.) δέον να δράσουν εις τον βόρειον ΓΡΑΜΜΟΝ ως το ΣΣ καθορίζει τούτο υπό τας ανωτέρω όμως καθορισθείσας προυποθέσεις.

Η καταδίωξις των τυχόν προς Νότον μελλόντων να διαφύγουν θα αναληφθή υπό των επί τόπου δυνάμεων ενισχυομένων εν ανάγκη διά μέρους της εφεδρείας Αρχιστρατήγου.

ε) Συνιστώμεν την επίτευξιν συγκεντρωτικής δράσεως του Πυροβολικού και Αεροπορίας διά την βιαίαν πραγματοποίησιν ρήγματος, αν παραστή προς τούτο ανάγκη.

3. Κατά συνέπειαν το ΣΣ να εκδώση προς τας μονάδας του συμπληρωματικάς διαταγάς υπό το πνεύμα τούτο.

4. Ιδιαιτέρως τονίζομεν ότι πλέον του καταρτισθέντος σχεδίου εις την επιχείρησιν ταύτην θα έχη ιδιάζουσαν σημασίαν η διεύθυνσις του αγώνος υπό του ΣΣ και των Μεραρχιών και επί του ζητήματος τούτου δεν αμφιβάλλομεν ότι θα καταβληθή πάσα προσπάθεια.

Εκμετάλλευσις πάσης ευκαιρίας, διείσδυσις, άμεσος τροφοδότησις πάσης κατευθύνσεως, ήτις μας άγει εις τον επιδιωκόμενον σκοπόν.

Ριψοκινδύνευσις αν παρουσιασθή ευκαιρία και το απαιτεί η κατάστασις.

Αρχιστράτηγος Α. ΠΑΠΑΓΟΣ

Θ. Π. / Κ. Κ.
Τ.Σ.Υ.

9

ΘΕΜΑ: Επιχείρησις ΠΥΡΣΟΣ

ΠΡΟΣ: ΣΗΔΜ / Α1 - Β΄ΣΣ / Α1

ΚΟΙΝ: Α1 / ΓΕΣ - Α / ΓΕΣ
ΒΕΑ - ΣΟΗΠΕ / Κλ. Επιχ.

ΔΙ' ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΥ
ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΓΕΣ / Α1
Αριθ. Πρωτ. 245227
Αριθ. Φακ. 4009/39
ΒΣΤ 902 / 26. 7. 49
Α.Α. Αντ. 5

Σχετικά: 1) ΑΑΠ 109/16. 7. 49 Διαταγή Επιχειρήσεων ΣΗΔΜ, 2) 132/2/22.7.49 Σχεδίου επιχειρήσεων Β΄ΣΣ, 3) 120/23. 7. 49 Δ/γή ΣΗΔΜ προς Β΄ΣΣ.

1. Διά της υπ' αριθ. 245198/14.7.49 διαταγής μου και προφορικώς διά του Υπαρχηγού του ΓΕΣ, συνοδευομένου υπό του Διευθυντού Α1/ΓΕΣ, παρέσχον ωρισμένας διευκρινήσεις επί του εφαρμοσθησομένου σχεδίου Επιχειρήσεων ``ΠΥΡΣΟΣ``.

2. Εκ της μελέτης των υποβληθέντων σχεδίων δεν φαίνεται να συμπίπτουν πλήρως αι αντιλήψεις και θεωρούμεν σκόπιμον να επιστήσωμεν την προσοχήν υμών επί σημείων τινών ώστε το σχέδιον να αναθεωρηθή και αι εκδοθησόμεναι προς εφαρμογήν διαταγαί μη αφήσουν δισταγμούς εις τους εκτελεστάς.

α) Η καθορισθείσα αποστολή υπό του ΣΗΔΜ εις το Β΄ΣΣ (παραγρ. 6 σχεδίου ΣΗΔΜ) αφίσταται εις τινα σημεία των απόψεών μου.
Αύτη δέον να αποβλέπη εις τα εξής:

ι. Εις την διάσπασιν της εχθρικής τοποθεσίας μεταξύ ΤΣΟΥΚΑΣ - ΜΠΑΡΟ δι' ενεργειών κατά τας δύο συνιστώσας κατευθύνσεις ΚΟΥΛΚΟΥΘΟΥΡΙΑ - ΛΕΣΙΤΣ και ΜΠΙΚΟΒΙΚ - ΜΠΑΡΟ - ΛΕΣΙΤΣ με ιδιαιτέραν προσπάθειαν εις την δευτέραν.

ιι. Εις την ώθησιν εκ του ρήγματος τούτου δυνάμεων προς ΒΑΡΜΠΑΝ και με υποβοηθητικήν προσπάθειαν επί κατευθύνσεως ΙΕΡΟΠΗΓΗΣ - ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ εις την περίσφιγξιν εκ Βορρά και Νότου και εκκαθάρισιν του ισχυρού αμυντικού συγκροτήματος ΒΟΥΤΣΙ - ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ.

ιιι. Εις την κάλυψιν των πλευρών της κυρίας προσπαθείας. Συνεπώς όχι διάθεσιν μέσων προς κατάληψιν ΒΙΓΛΑΣ - ΛΟΥΝΤΣΑΣ εκτός ευνοικών συνθηκών.

ιv. Εις την προσπάθειαν αγκιστρώσεως δυνάμεων του εχθρού εν τη γενική κατευθύνσει ΚΑΤΩ ΚΛΕΙΝΑΙ - ΛΑΙΜΟΣ και εν περιπτώσει ευνοϊκών συνθηκών κατάληψιν σημείων της κυρίας κορυφογραμμής ΒΑΡΝΟΥΣ.

v. Εις την εκμετάλλευσιν προς ΠΡΕΒΟΛ - ΛΑΙΜΟΝ ΠΡΕΣΠΩΝ ευθύς ως εξασφαλισθή κυρίως η κατάληψις ΒΑΡΜΠΑΣ.

β) Η πρόθεσις του Β΄ΣΣ (παραγρ. 5 σχεδίου Β΄ΣΣ) δέον να διευκρινισθή εις τας κάτωθι γραμμάς:

ι. Η πίεσις επί του λοιπού μετώπου να αποβλέπη:
είς την κάλυψιν των πλευρών κυρίας προσπαθείας (ενεργείας προς ΜΠΑΡΟ - ΛΕΣΙΤΣ),
είς την αγκίστρωσιν των εχθρικών δυνάμεων.

ιι. Η κατάληψις ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΖΑ - ΜΠΕΛΑ ΒΟΔΑ - ΤΟΥΜΠΑ δέον να επιχειρηθή μόνον εις περίπτωσιν ευνοϊκών συνθηκών.

Συνεπώς όχι διάθεσις μέσων υπέρ ταύτης και εις βάρος της κυρίας προσπαθείας.

ιιι. Η γενική κατεύθυνσις της κυρίας προσπαθείας ΒΙΤΣΙ - ΛΕΣΙΤΣ - ΜΙΣΟΓΡΑΔΙΤΣΑ να αναλυθή εις τας δύο συνιστώσας ΚΟΥΛΚΟΥΘΟΥΡΙΑ - ΛΕΣΙΤΣ και ΜΠΙΚΟΒΙΚ - ΜΠΑΡΟ - ΛΕΣΙΤΣ και να δοθή η ιδιάζουσα σημασία εις την δευτέραν.

γ) Ο τρόπος ενεργείας (παραγρ. 6 σχεδίου Β΄ΣΣ) δέον να διασαφηνισθή εις τα κάτωθι:

ι. Δεν ευρίσκομεν σκόπιμον την προκαταρκτικήν κατάληψιν ΠΟΛΕΝΑΤΑ (Ν.5062) εκτός αν ο χρόνος συμπέση ώστε εν συνεχεία να αναληφθή η κυρία επιχείρησις.

ιι. Μετά την κατάληψιν της γραμμής ΤΣΟΥΚΑ - ΛΕΣΙΤΣ - ΜΠΑΡΟ η προώθησις δέον να λάβη χώραν διά του όγκου κυρίως προς ΒΑΡΜΠΑΝ και δευτερευόντως προς τας λοιπάς κατευθύνσεις εάν υπάρξουν ευνοϊκαί συνθήκαι διά ταύτας.

δ) Η κατανομή των δυνάμεων και αι διδόμεναι εις τας Μ. Μ. αποστολαί υπό του Β΄ΣΣ (παραγρ. 7, 8 σχεδίου Β΄ΣΣ) χρήζουν ανασκοπήσεως, ιδία όσον αφορά την προικοδότησιν της κυρίας προσπαθείας.

ι. Εις την κατεύθυνσιν ΜΠΙΚΟΒΙΚ - ΜΠΑΡΟ και εν συνεχεία προς ΒΑΡΜΠΑ δέον να διατίθενται ικαναί δυνάμεις ώστε αν επαρκέσουν διά την τροφοδότησιν εις βάθος της προσπαθείας ταύτης .

Ο όγκος της Μεραρχίας Καταδρομών και δύο τουλάχιστον Ταξιαρχίαι της Χ Μ. δέον να αποτελέσουν το πρώτον κλιμάκιον κρούσεως της κατευθύνσεως ταύτης.

Αι διατιθέμεναι υπό της Χ Μ. δυνάμεις προς κατάληψιν ΡΟΤΟ και κάλυψιν του Ανατολ. πλευρού της Μεραρχίας φαίνονται πολλαί.

Έν πάση περιπτώσει να αναθεωρηθή η κατανομή δυνάμεων και εν ανάγκη να προβλέπηται η άμεσος ενίσχυσις της Χ Μ. υπό της εφεδρικής Ταξιαρχίας της ΙΧ Μ. άνευ χρονοτριβής.

ιι. Ως προς το συγκρότημα ΠΛΑΤΥ - ΚΟΥΛΑ - ΒΙΤΣΙ, μολονότι ευρίσκομεν αναγκαίαν μίαν διοίκησιν, δεν θα είναι σκόπιμος η ανάθεσις τούτου εις τον υποδιοικητήν ΙΧ Μ., όστις είναι ξένος προς τας μονάδας ων την διοίκησιν θα αναλάβη, και θα είναι αναγκαίος εις την Μεραρχίαν του.

Το Β΄ΣΣ να προσπαθήση να ρυθμίση κατ' άλλον τρόπον το ζήτημα τούτο.

ιιι. Όσον αφορά τας αποστολάς:

Η Μεραρχία Καταδρομών δεν πρέπει να προσκολληθή εν τη στενή εννοία προς τας ενεργείας των Μεραρχιών Πεζικού.

Η αποστολή της Μ. Καταδρομών με τον όγκον επί της κυρίας κατευθύνσεως (ΜΠΙΚΟΒΙΚ - ΜΠΑΡΟ) θα συνίσταται εις την δι' αιφνιδιαστικής ενεργείας διείσδυσιν διά των διακένων προς υφαρπαγήν του αντικειμ. σκοπού ΜΠΑΡΟ - ΛΕΣΙΤΣ ή εις περίπτωσιν δυσμενών συνθηκών την κατάληψιν ζωτικών σημείων του αντικειμενικού τούτου σκοπού προς υποβοήθησιν καταλήψεώς του υπό του Πεζικού.

Κατά συνέπειαν αι ενέργειαι της Χ και ΧΙ Μ. δέον να είναι συντονισμέναι εν χρόνω με την ενέργειαν των Καταδρομών, αλλ' αι αποστολαί των δέον να είναι σαφώς καθωρισμέναι και πλήρεις ως προς τους αντικειμ. σκοπούς εκάστης Μεραρχίας ήτις πρέπει να είναι έτοιμη να εκμεταλλευθή το έργον της προ ταύτης δρώσης δυνάμεως Καταδρομών, χωρίς όμως να αναμένη και το παν παρά ταύτης.

ιv. Εις τας παραγράφους των αποστολών ο όρος ``επιδίωξις`` να διαγραφή. Θα καθορίζηται σαφής εντολή εις εκάστην μονάδα. Όπου υπάρχη ενδοιασμός εις την διοίκησιν περί της δυνατότητος να αχθή εις πέρας μία αποστολή να καθορίζηται ακριβώς το αναμενόμενον έργον βάσει των δυνατοτήτων της μονάδος (μέγιστον - ελάχιστον).

ν. Ως προς το πυροβολικόν δέον το σύνολον να ενεργή υπέρ της κυρίας προσπαθείας και συνεπώς να εξασφαλισθή η συγκέντρωσις του μείζονος μέρους των πυρών αμφοτέρων των συγκροτημάτων υπέρ ταύτης.

Κατόπιν της διευκρινήσεως της κατευθύνσεως κυρίας προσπαθείας (ΜΠΙΚΟΒΙΚ - ΜΠΑΡΟ) και της σημασίας του αντικειμ. σκοπού ΒΙΓΛΑ - ΛΟΥΝΤΣΑ να διορθωθή η σχετική εντολή του πυροβολικού.

Εις ό,τι αφορά τα αποθέματα εις τας θέσεις πυροβόλων, ταύτα αποτελούν τρωτόν στόχον και δέον να ελαττωθούν εις το ήμισυ και το έτερον ήμισυ να είναι κλιμακωμένον εις βάθος (έστω επ' αυτοκινήτων εις απόστασιν τινα).

ε) Το επ' ωφελεία του ΒΙΤΣΙ αναμενόμενον έργον του Α΄ΣΣ (παραγρ. 7 σχεδίου ΣΗΔΜ) έγκειται:

Εις το να εξαναγκάση τον εχθρόν να αποστείλη ενισχύσεις εκ ΒΙΤΣΙ προς ΓΡΑΜΜΟΝ και οπωσδήποτε εις το να αγκιστρώση τας εχθρικάς δυνάμεις επί ΓΡΑΜΜΟΥ.

Δι' αυτόν ακριβώς τον λόγον ευρίσκομεν ότι η προπαρασκευαστική ενέργεια δέον να περιορισθή εις τον απολύτως απαραίτητον χρόνον προ της ημέρας Δ (Δ - 3 ει δυνατόν) διά να μη αντιληφθή ο εχθρός τας προθέσεις μας.

3. Βάσει των διά της παρούσης επεξηγήσεων να ληφθούν αι τελικαί αποφάσεις να γίνουν αι σχετικαί διορθώσεις αίτινες να υποβληθούν και ημίν.

Αρχιστράτηγος Α. ΠΑΠΑΓΟΣ

Θ. Π. / Κ. Κ.
Τ.Σ.Υ.

10

Β΄ΣΣ
ΓΡΑΦΕΙΟΝ Α2 ΕΞ ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ - ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
Α.Π. Φ. 1083 / 8

ΔΕΛΤΙΟΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Πληροφορίαι μέχρι και 31 Ιουλίου 1949

Ακριβές αντίγραφον ΒΣΤ 901 τη 3 - 8 - 49
ΔΗΜ ΑΝΔΡΙΩΤΗΣ ΒΛΑΧΟΣ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ
Ταγ/ρχης Πυρ/κού ΑΝΤ/ΡΧΗΣ ΠΥΡ/ΚΟΥ
Τ.Υ. Δ/ΤΗΣ Α2/ ΣΣ

ΑΠΟΣΤΕΛΛΕΤΑΙ
Εις Μονάδας πίνακος Α΄ και Β΄.

ΤΜΗΜΑ 1ον

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΤΩΝ ΚΣ. & ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ:

ΒΙΤΣΙ:

1. Ενέργειαι ΚΣ.:

α) Την 7 Ιουλίου Λόχος του ΙΙΙ Τάγματος της 103 Ταξιαρχίας αναχωρήσας εκ περιοχής ΙΕΡΟΠΗΓΗΣ (Ν.316498) διά μεθορίου αφίχθη εις ΝΟΒΟΣΕΛΟ (Ν.2546) δι' ενέργειαν σαμποτάζ.

Μετά παραμονήν επί τριήμερον και μη δυνηθείς να εκπληρώση την αποστολήν του επανήλθε εις έδραν του

β) Την νύκτα 15 προς 16 Ιουλίου ο 2ος Λόχος του 551 Τάγματος της 105 Ταξιαρχίας εξελθών της περιοχής ΒΙΤΣΙ αφίχθη εις περιοχήν ΦΤΕΛΙΑΣ (Ν.2936) με αποστολήν σαμποτάζ και συλλογήν τηλεφωνικού καλωδίου.

Εμπλακείς μετά ημετέρων και καταδιωχθείς ηναγκάσθη να εισέλθη εις περιοχήν ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ.

γ) Την 21 Ιουλίου το ΙΙ Τάγμα της Σχολής Αξ/κών, κινηθέν εκ περιοχής ΤΥΡΝΟΒΟΥ (Ν.4264) ενήργησε την νύκτα 23/24 επίθεσιν κατά ημετέρων τμημάτων επί ΚΟΥΛΑΣ (Ν.5875) ανεπιτυχώς. Μετά την αποτυχίαν επέστρεψεν εις περιοχήν ΜΠΟΥΦΙ (Ν.5273). Δεν εγνώσθη εάν εν συνεχεία επορεύθη εις ΤΥΡΝΟΒΟΝ όπου η έδρα Σχολής Αξ/κών και των ετέρων 2 Ταγμάτων.

δ) Την 24 Ιουλίου επίλεκτον τμήμα του 551 Τάγματος της 105 ΚΣ. Τξ. Δυνάμεως 22 ΚΣ. εκινήθη εκ περιοχής ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ και κατά μήκος συνόρων αφίχθη περιοχήν ΦΤΕΡΙΑΣ Ν.2742 με πρόθεσιν όπως προσβάλη ημέτερα τμήματα και συλλάβη αιχμαλώτους. Μη δυνηθέν όμως να επιτύχη την αποστολήν του επέστρεψε εις ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ.

ε) Την 26 Ιουλίου ο Δ/τής της 103 ΚΣ. Τξ. συνοδευόμενος υπό Λόχου εκινήθη εξ ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ (Ν.310488) και διά μεθορίου αφίχθη εις περιοχήν ύψ. 916 (Ν.255428) όπου την επομένην προέβη εις αναγνώρισιν της περιοχής. Μετά ταύτην επέστρεψε διά του ιδίου δρομολογίου.

2. ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ:

Την 20 Ιουνίου αφίχθησαν εις ΒΙΤΣΙ 150 ναυτεργάται επιστρατευθέντες υπό της ΟΕΝΟ εξωτερικού. Ούτοι ενετάχθησαν εις τα Τάγματα της 103 Ταξιαρχίας.

3. Εις τον χώρον ΒΙΤΣΙ παραμένουν αι εξής Ταξιαρχίαι.

α) 14, 18, 102, 103 Ταξιαρχίαι διατεταγμέναι εν τοποθεσία.
β) 105 Ταξ. και Σχολή Αξ/κών αποτελούν τας εφεδρείας.

4. Πυρ/κόν:

α) Εκ της μελέτης των αεροφωτογραφιών διεπιστώθησαν πυροβολεία εις τας κάτωθι θέσεις:
(Ν.489672) - (Ν.465729) - (Ν.527591) - (Ν.479706) - (Ν.464597) - (Ν.480751) - (Ν. 475607) - (Ν.489571) - (Ν.538518) - (Ν.419585).
Ταύτα πιθανώτατα ανήκουν αντιστοίχως είς:
Ουλαμόν ΚΡΟΥΠ - 28 Ορ. Πυρ/χίαν - 22 ορ. Πυρ/χίαν - 103 Πεδ. Πυρ/χίαν - 18 ορ. Πυρ/χίαν - 107 Πεδ. Πυρ/χίαν - 16 ορ. Πυρ/χίαν - 33 ορ. Πυρ/χίαν - Ουλαμόν Κρούπ - 69 ορ. Πυρ/χίαν.

5. ΟΧΥΡΩΣΕΙΣ:

α) Κατηρτήσθη πλήρες σχεδιάγραμμα των οργανώσεων των ΚΣ. βάσει ερμηνείας των αεροφωτογραφιών.
β) Το σχεδιάγραμμα τούτο απεστάλη εις τας Μεραρχίας ομού μετά ειδικού δελτίου πληροφοριών. Ομοίως υπεβλήθη εις ΣΗΔΜ - ΓΕΣ.
γ) Η συμπλήρωσις και βελτίωσις των οργανώσεων των ΚΣ. συνεχίζεται.

6. Συγκοινωνία:

Εις το σχεδιάγραμμα των οχυρώσεων του ειδικού δελτίου εμφαίνεται και το οδικόν δίκτυον το κατασκευασθέν υπό των ΚΣ.

7. ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ:

Η ΚΣ. ηγεσία θα προσπαθήση:

α) Δι’ ενεργητικής αμύνης να διατηρήση οπωσδήποτε το ΒΙΤΣΙ.
β) Εν περιπτώσει αδυναμίας διαφυγή προς ΓΡΑΜΜΟΝ του μείζονος μέρους των ΚΣ. δυνάμεων μέσω ΑΛΒΑΝΙΑΣ της υπολοίπου δυνάμεως προς Κ / Τ - ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟ ως και προς ΧΑΣΙΑ - ΣΜΟΛΙΚΑ.

8. ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ:

α) Αμυντικαί:

ι) Λόγω της οργανώσεως, των δυσκολιών του εδάφους και των διατεθειμένων επί πλέον όπλων πεζικού (Μυδράλλια - Μπρεν) των προβλεπομένων υπό της συνθέσεως, η αμυντική των ικανότης δέον να θεωρείται υπολογίσιμος επί της νυν κατεχομένης τοποθεσίας.
ιι) Λόγω του ότι ο χώρος ΒΙΤΣΙ στερείται ικανού βάθους και η μετατόπισις του Πυρ/κού προς τα οπίσω είναι δυσχερής, η κατά βάθος αμυντική προσπάθεια ήν θα επιζητήσουν θα έχη ισχύν επί μάλλον και μάλλον φθίνουσαν. Θα γίνεται τόσον ασθενεστέρα όσον ταχεία η ημετέρα προχώρησις και δεν θα παρέχεται χρόνος ανασυντάξεως και επιβολής των φανατικών στελεχών.

β) Δυνατότητες αντεπιθέσεων:

ι) Τυπικαί διά δυνάμεως τάγματος, ήν δύναται να εξοικονομήση εκ γειτονικού τομέως όστις δεν θα επιέζετο ισχυρώς.
ιι) Διά δυνάμεως 3 - 4 ταγμάτων (Σχολή Αξ/κών και 105 ΚΣ. Ταξιαρχία).
ιιι) Κατά του ημετέρου, αριστερού διά δυνάμεων μεταφερθησομένων εκ ΓΡΑΜΜΟΥ μέσω ΑΛΒΑΝΙΑΣ.

γ) Δυνατότητες Διαφυγής:

ι) Προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ κυρίως μέσω αμαξιτής ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ - ΜΠΙΓΛΙΣΤΗΣ και εκ παραλλήλου διά του ΛΑΙΜΟΥ ΠΡΕΣΠΩΝ.
ιι) Προς Κ/ΤΣΑΛΑΝ - ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟ μέσω ΡΑΔΟΣΙ.
ιιι) Προς Κ/ΤΣΑΛΑΝ κατά μήκος ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΥ-ΙΚΩΝ Συνόρων.
ιν) Προς ΧΑΣΙΑ: ΣΜΟΛΙΚΑ διά ΚΑΣΤΑΝΟΧΩΡΙΩΝ.

Πάντως, λόγω ελλείψεως μεταγωγικών η διαφυγή Πυρ/κού και Βαρέως γενικώς οπλισμού δέον να θεωρηθή πολύ δύσκολος.

ΓΡΑΜΜΟΣ:

9. Ενέργειαι ΚΣ.:

Κατά τον μήνα Ιούλιον εσημειώθησαν αι κάτωθι έξοδοι και είσοδοι ΚΣ. τμημάτων εις ΓΡΑΜΜΟΝ διά ΖΟΥΖΟΥΛΙΩΤΙΚΟΥ.

α) Την 13 Ιουλίου φάλαγξ δυνάμεως 150 περίπου ΚΣ. αποτελουμένη εκ των υπολειμμάτων της Ταξιαρχίας ΠΕΤΡΙΤΗ και του Λόχου ΜΥΛΩΝΑ εισήλθεν εις ΓΡΑΜΜΟΝ αφού ενέπεσεν διαδοχικώς εις ημετέρας ενέδρας.
β) Την ιδίαν ημέραν ο Λόχος ΠΑΧΗ εξήλθεν εκ ΓΡΑΜΜΟΥ προς ΣΑΜΑΡΙΝΑΝ (Ν.2197) ίνα εφοδιάση τα τμήματα της Ταξιαρχίας ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ άτινα παρέμεινον εις περιοχήν ΣΜΙΞΙ (Ν.2991) - ΑΒΔΕΛΑΣ (Ν.2985)
γ) Την 20 Ιουλίου ο Λόχος ΜΥΛΩΝΑ εξήλθεν εκ ΓΡΑΜΜΟΥ αφιχθείς την 22/7 εις περιοχήν ΑΒΔΕΛΑΣ (Ν.2985).
δ) Την 22 Ιουλίου φάλαγξ δυνάμεως 190 ΚΣ. αποτελουμένη εις μιας Διμοιρίας του Λόχου ΛΕΥΤΕΡΗ, έξ υπολλειμμάτων ΚΣ. τμημάτων ΖΑΓΟΡΙΩΝ ΠΟΓΩΝΙΟΥ και εκ του Λόχου ΠΑΧΗ απεπειράθησαν να διέλθωσιν εις ΓΡΑΜΜΟΝ. Η ανωτέρω φάλαγξ εμπεσούσα εις ημετέραν ενέδραν σχεδόν διελύθη.

10. Συγκρότησις και μετακινήσεις ΚΣ. τμημάτων:

Σημαντικαί μετακινήσεις δυνάμεων ως και νέαι διατάξεις τμημάτων της περιοχής ΓΡΑΜΜΟΥ έλαβον χώραν.

α) Το Τάγμα Θέσεων ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ συγκροτηθέν εκ των υπολλειμάτων της Ι ΚΣ. Μεραρχίας κατέχει την τοποθεσίαν από ΚΑΡΑΓΚΙΟΖ (Ν.150245) μέχρι ύψ. 1452 (Ν.170180).

β) Το ΙΙΙ Τάγμα της 108 Ταξιαρχίας κινηθέν εκ περιοχής ΒΟΥΡΜΙΑΝΗΣ (Ν.0314) αφίχθη εις ΓΚΡΟΠΑ - ΤΣΑΠ (Ν.1124).

γ) Εις ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ν.135295) συνεκροτήθη Τάγμα υπό ΑΣΠΡΟΠΟΤΑΜΟΝ πιθανώς να αποτελή το ΙΙ Τάγμα της 16 ΚΣ. Τξ.

11. Προθέσεις - Δυνατότητες:

α) Η διατήρησις του χώρου ΓΡΑΜΜΟΥ δι' ενεργητικής αμύνης αποτελεί την κυρία αποστολήν των ΚΣ. εις την περιοχήν ταύτην.

β) Είναι ενδεχόμενον να ενισχύσωσι τον χώρον ΒΙΤΣΙ διά κινήσεως 2 - 3 Ταγμάτων μέσω ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους και επιθέσεως κατά του ημετέρου αριστερού πλεύρου.

12. ΚΑΣΤΑΝΟΧΩΡΙΑ - ΧΑΣΙΑ - ΒΕΝΤΖΙΑ - ΒΟΥΡΙΝΟΣ:

α) Η εις την περιοχήν ΒΕΝΤΖΙΩΝ ευρισκομένη Διλοχία ΤΣΟΛΙΑ ανεχώρησεν αρχάς Ιουλίου κινηθείσα προς Δυσμάς.

β) Αι εις την ανωτέρω περιοχήν δρώσαι ομάδες ΚΣ. ανεχώρησαν κατόπιν Δ/γής Γ.Α. κινηθείσαι προς ΣΜΟΛΙΚΑ - ΟΡΛΙΑΚΑ. Παρέμεινον δε μόνον τα ΠΚΠ και ΑΚΕ.

13. ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟΝ - ΧΕΙΜΑΔΙΤΙΣ:
Εις την περιοχήν ταύτην παραμένουν ομάδες ΠΚΠ και ΑΚΕ έχουσαι αποστολήν την συλλογήν πληροφοριών και σαμποτάζ.

14. ΔΥΤ. ΒΕΡΜΙΟΝ:
Σχεδόν ουδεμία αξιόλογος δράσις παρετηρήθη.

15. ΔΥΤ. Κ/ΤΣΑΛΑΝ:
Δεν σημειούνται ΚΣ. δυνάμεις.

16. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΚΣ. ΜΕΤΑ ΔΟΡΥΦΟΡΩΝ:
Ως εις προηγούμενον δελτίον.

ΤΜΗΜΑ IIον

ΔΥΝΑΜΙΣ - ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ - ΔΙΑΤΑΞΙΣ

I. ΔΥΝΑΜΙΣ:

1. Παρατακτή Δύναμις:

α)	Περιοχή	ΒΙΤΣΙ	7.750
β)	,,	ΒΕΡΜΙΟΥ	179
γ)	,,	ΧΕΙΜΑΔΙΤΙΔΟΣ	83
δ)	,,	ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟΥ	47
ε)	,,	ΒΟΥΡΙΝΟΥ	15
στ)	,,	ΒΕΝΤΖΙΩΝ	99
ζ)	,,	ΟΡΛΙΑΚΑ	120
η)	,,	ΚΑΣΤΑΝΟΧΩΡΙΩΝ-ΤΣΟΤΥΛΙΟΥ	60
θ)	,,	ΓΡΑΜΜΟΥ	1.870
			10.220

2. Εφεδρική δύναμις εντός ομόρων Κρατών ως δελτίον μηνός Ιουνίου.

II. ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ:

1. Ανάλυσις οργανώσεως:

Ως δελτίον μηνός Ιουνίου.

2. Κατανομή Ταγμάτων και ανεξαρτ. Λόχων.

Περιοχαί	Τάγματα	Ανεξ. Λόχοι
α) ΒΙΤΣΙ	14 Πεζικού	2 Κυνηγών Αρμάτ.
	3(1 Διλοχία)Θέσεων	1 ΕΠΟΝ.
	1 Μεταφορών	1 Υπηρεσιών
	1 Μηχαν.	
β) ΒΕΡΜΙΟΝ		1 Λόχος Γόλη
γ) ΧΕΙΜΑΔΙΤΙΣ		Ομάδες ΠΚΠ & ΑΚΕ
δ) ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟΝ		,, ,, ,,
ε) ΒΟΥΡΝΟΣ - ΤΣΟΤΥΛΙΟΝ		,, ,, ,,
στ) ΒΕΝΤΖΙΑ		ΠΚΠ
ζ) ΟΡΛΙΑΚΑΣ		,, ΑΚΕ
η) ΚΑΣΤΑΝΟΧΩΡΙΑ		Ομάδες ΠΚΠ - ΑΚΕ
θ) ΓΡΑΜΜΟΣ	4 Πεζ.	
	2 Θέσεων (1 Διλοχία)	
	1 Μηχαν.	

1 Μεταφ.

ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ - ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ ΚΑΙ ΔΥΝΑΜΕΩΣ:

1. Περιοχή ΒΙΤΣΙ

Γενικόν Αρχηγείον Σ.Δ. ΛΟΚΜΑ (Ν.405665) Δύναμις 250
Δ.Σ.: Ρούσιας - Π.Ε. Μπαρτζιώτας „ 100

2. Χ Μεραρχία

Δ.Σ.: Παύλος Τομπολίδης - Π. Ε.: Νίκος

α) 14 Ταξιαρχία Σ.Δ. ΜΠΕΛΛΑ ΒΟΔΑ
(Ν.465748) „ 80
Δ.Σ.: Σοφιανός - Π.Ε.: Οδυσσέας
580 ΤΑΓΜΑ Σ.Δ.Ν. 4979 “ 260
Δ. Σ.: Ερμής - Π.Ε.: Στρατής
1ος Λόχος Παρίντα υψοδ. 1606 (Ν.509764)
με Διμοιρίας (Ν.522765) και (Ν.519775)
2ος Λόχος Τσουκνίδα ΣΟΥΠΟΥΡΚΑ (Ν.495745)
με Διμοιρίας (Ν.502736) και (Ν.488745)
3ος Λόχος Κουταλιανού ΤΟΥΜΠΑ (Ν.4877)
με Διμοιρίας (Ν.480780) και (Ν.490780)
Λόχος Μηχαν. Φορτούνα κατανεμημένος εις Λόχους Πεζικού
601 ΤΑΓΜΑ Σ. Δ. ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΖΑ (Ν.496672) „ 220
Δ. Σ.: Γρίβας - Π. Ε.: Ναούμ
5ος Λόχος Αγαμέμνονα ΓΚΟΛΙΝΑΤΑ (Ν.484649)
6ος Λόχος Μετόπουλος Σπύρος (Ν.5067)
7ος Λόχος Πέτρου (Ν.488677)
Λόχος Μηχαν. Κώστα παρά Σ. Δ.Τάγματος
589 ΤΑΓΜΑ Σ.Δ. ΠΛΑΚΑ ΝΥΚΤΟΣ (Ν.4971) „ 240
Δ.Σ.: Νταλιάνης - Π. Ε.: Μάτσος
9ος Λόχος Καλαμπακιώτη ΚΑΣΤΡΕΤΣ (Ν.506722)
με Διμοιρίαν (Ν.516716)
10ος Λόχος Άρη ΠΛΑΚΑ (Ν. 493707)
με Διμοιρίαν (Ν.499707)
11ος Λόχος Άγνωστος υψοδ. 2025 (Ν.485715)
Λόχος Μηχαν. Στραπατσάρα κατανεμημένος εις Λόχους Πεζικού
ΤΑΓΜΑ ΘΕΣΕΩΣ Σ.Δ. ΒΙΓΛΑ (Ν.483690) „ 200
Διοικηταί άγνωστοι
Λόχος άγνωστου ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΝ (Ν.486693)
Λόχος άγνωστου ΠΛΑΚΑ (Ν.485703)
Λόχος άγνωστου ΤΟΥΜΠΑ (Ν.4877)
με Διμοιρίαν (Ν.483787)
Λόχος ΕΠΟΝ άγνωστος υψοδ.1127 (Ν.523784) „ 45
Λόχος ΚΥΝΗΓΩΝ Βαγγέλη υψοδ.1311 (Ν.514755) „ 35

β) 102 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ Σ. Δ. ΤΣΟΥΚΑ
(Ν.455645) „ 50
Δ.Σ.: Κίσσαβος - Π.Ε.: άγνωστος
Ιον ΤΑΓΜΑ Σ.Δ. ΛΕΣΙΤΣ Ν.436618 „ 200
Δ.Σ.: Μαύρος - Π Ε.: άγνωστος
1ος Λόχος Κωτούλα ΛΕΣΙΤΣ
2ος Λόχος αγνώστου ΛΕΣΙΤΣ
3ος Λόχος Κυριάκου ΤΣΟΥΚΑ (Ν.454640)

με Διμοιρίαν (Ν.460650)
Λόχος Μηχαν. παρά Σ.Δ. Τάγματος υπό Αντάραν
IIον ΤΑΓΜΑ Σ.Δ. υψοδ. 1807 (Ν.465670) „ 250
Δ.Σ.:Αργύρης πιθαν. Π. Ε.:
5ος Λόχος Θεοφίλου υψοδ. 1919 (Ν.478666)
6ος Λόχος Κακαβά υψοδ. 1807 (Ν.465670)
7ος Λόχος Αποστόλη ΓΕΩΡΓΟΥ ΚΕΦΑΛΙ (Ν.464686)
Λόχος Μηχαν. αγνώστου κατανεμημένος εις Λόχος Πεζικού
IIIον: Δεν εξηκριβώθη η ύπαρξις ΙΙΙ Τάγματος

3. ΧΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ Σ.Δ. (Ν.416591) „ 100
Δ.Σ.: Βαγενάς - Π. Ε.: Βασίλειος

α) 18 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ Σ.Δ. υψοδ.1114
(Ν.498588) „ 80
Δ.Σ.: Πρίκος - Π.Ε.: Μάκης
425 ΤΑΓΜΑ Σ.Δ. ΓΚΛΑΒΑΤΑ (Ν.495598) „ 180
Δ. Σ.: Φωκάς - Π. Ε.: Βασίλης
1ος Λόχος Κολοτρώνη ΡΟΤΟ (Ν.474564)
2ος Λόχος Σωφέρ ΓΚΛΑΒΑΤΑ (Ν.5057)
με Διμοιρίαν (Ν.507568)
3ος Λόχος Καραγιάννη ΛΙΛΙΑΚ (Ν.514573)
με Διμοιρίαν (Ν.523578)
4ος Λόχος εφεδρικός
Διμοιρία Μηχαν. Άφκου κατανεμημένη εις Λόχους Πεζικού
426 ΤΑΓΜΑ Σ. Δ. ΠΛΑΤΥ (Ν.545595) Δυνάμεως 200
Δ. Σ.: Πέτσος - Π. Ε.: Μιχάλης
5ος Λόχος Γίγα ΚΟΥΛΑ (Ν.557587)
με Διμοιρίας (Ν.556582) και (Ν.552596)
6ος Λόχος Σεβαστοπούλου ΠΛΑΤΥ (Ν.545595)
7ος Λόχος Πίπα Ανώνυμου ΠΛΑΤΥ (Ν.540598)
με Διμοιρίαν ΣΜΟΡΟ (Ν.533607)
Λόχος Μηχαν. Πέϊκου κατανεμημένος εις Λόχους Πεζικού
Λόχος νεοσυγκροτηθείς τελών υπό Πίπαν και υπαγόμενος 426 Τάγμα
ΚΡΕΣΤΟ (Ν.5459) „ 30
427 ΤΑΓΜΑ Σ. Δ. υψοδ. 1685 (Ν. 5261) „ 250
Δ.Σ.: Γιάννος - Π.Ε. Γεωργόπουλος
9ος Λόχος Καρανικόλα υψοδ. 1685 (Ν.5261)
10ος Λόχος Κίτσου ΠΟΛΕΝΑΤΑ (Ν.5062)
με Διμοιρίαν υψοδ. 1589 (Ν.491616)
Λόχος Μηχαν. Γεώργου κατανεμημένος εις Λόχους Πεζικού
Διμοιρία ημιονηγών υπό άγνωστον
Διμοιρία ανιχνευτών υπό άγνωστον
Διμοιρία ΕΠΟΝ Βασίλη παρά Σ.Δ. Τάγματος
Διμοιρία τραυματιοφορέων ΘΩΜΑ παρά Σ.Δ. Τάγματος
Διλοχία(πρώην Τζαβέλλα)Σ.Δ. ΠΟΛΕΝΑΤΑ (Ν.4860) „ 110
Δ. Σ.: Γαρέφης - Π.Ε.: άγνωστος
11ος Λόχος (427 Τάγματος) Μαργαρίτη ΠΟΛΕΝΑΤΑ (Ν.4860)
Λόχος Π. Επιτροπών Φλόγα ΠΛΟΤΣΙΤΕ (Ν.514596)
315 ΤΑΓΜΑ ΘΕΣΕΩΣ Σ.Δ. υψοδ.1083 (Ν.422571) „ 220
Δ. Σ.: Παπαγιαννόπουλος - Π.Ε. Φωτεινός
1ος Λόχος Μπάμπη (Ν.433574)
με Διμοιρίαν (Ν.410575)
2ος Λόχος άγνωστος (Ν.409560)

με Διμοιρίαν (Ν.410553)
3ος Λόχος Βλάχου (Ν.426557)
με Διμοιρίαν (Ν.432555)

β) <u>103 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ</u> Σ.Δ. ΜΕΣΚΙΝΑ
(Ν.353521) „ 100
Δ.Σ.: Αχιλλέας Παπαϊωάννου - Π.Ε.: Βύσιος
Ιον ΤΑΓΜΑ Σ.Δ. ΒΟΥΤΣΙ (Ν.370514)
Δ.Σ.: άγνωστος - Π.Ε.: Αδάμος Τάκης
1ος Λόχος Θύμιου ΟΡΛΟΒΟ (Ν.374502)
με Διμοιρίαν (Ν.380490)
2ος Λόχος Γιάννη ΤΣΟΥΤΣΕΡΑ (Ν.387525)
με Διμοιρίαν (Ν.396536)
3ος Λόχος άγνωστος ΝΤΕΝΤΕΝ (Ν.385510)
με Διμοιρίας (Ν.399507) και (Ν.385499)
Λόχος Μηχαν. Λίγδα κατανεμημένος εις Λόχους Πεζικού
ΙΙον ΤΑΓΜΑ Σ.Δ. ΦΡΑΓΚΟΒΙΤΣΑ (Ν.326503) „ 200
Δ.Σ.: Μπάμπανης - Π.Ε.: Χρυσόστομος
5ος Λόχος Καρανίκα ΚΟΥΛΕ (Ν.346510)
με Διμοιρίας (Ν.336507) και (Ν.348500)
6ος Λόχος Παγουριά ΚΟΡΙΤΣΙ (Ν.324510)
με Διμοιρίαν (Ν.334525)
7ος Λόχος Οικονόμου Σ.Δ. Τάγματος
Λόχος Μηχαν. Χρηστάκου κατανεμημένος εις Λόχους Πεζικού
ΙΙΙον ΤΑΓΜΑ Σ.Δ. ΚΩΣΤΕΝΕΤΣΙ (Ν.313503) „ 220
Δ.Σ.: Παπάς Αχ. - Π.Ε.: άγνωστος
9ος Λόχος Μασούρα Ελένης (Ν. 320488)
με Διμοιρίας (Ν.314488) και (Ν.325482)
10ος Λόχος Πανουριά (Ν.320511)
με Διμοιρίαν (Ν.317498)
11ος Λόχος Μαρκοπούλου (Ν.310505)
Λόχος Μηχαν. Τσέτσιου Ηλ. Κατανεμημένος εις Λόχους Πεζικού
Λόχος ΘΕΣΕΩΣ άγνωστος ΚΩΣΤΕΝΕΤΣΙ (Ν.304505) Δύναμις
70
με Διμοιρίας (Ν.299498) και (Ν.305497)
Λόχος ΘΕΣΕΩΣ Λάμπρου υψοδ. 1093 (Ν.290502) „ 70
με Διμοιρίας (Ν.278508) και (Ν.283496)
Λόχος Κυνηγών άγνωστος (Ν.280528) „ 40

<u>Ανεξάρτητα Τμήματα</u>

α) <u>105 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ</u> Σ.Δ. (Ν.338528) „ 60
Δ.Σ.: Θύμιος Λασσάνης - Π.Ε.: Λεωνίδας
551 ΤΑΓΜΑ παρά Σ.Δ. Ταξιαρχίας „ 140
Δ.Σ.: Θύμιος Ράλλης - Π.Ε.: Αργυρόπουλος Σάββας
1ος Λόχος Γαϊτάνη
2ος Λόχος Κυριάκου
Διμοιρία Μηχαν. Θεοδώρου
552 ΤΑΓΜΑ Σ.Δ. (Ν.331530) „ 240
Δ.Σ.: Κουτρούμας - Π.Ε.: Κατσούνης
5ος Λόχος Ηλία Παπαστεργίου
6ος Λόχος Φρίξου (Μάπας Ευάγγελος)
7ος Λόχος Αιμιλίου
Λόχος Μηχαν. Π.Ε. Γιάννη

553 ΤΑΓΜΑ Σ.Δ. ΜΠΙΚΟΒΑ ΤΣΕΣΜΑ (Ν.332545) ,, 200
Δ.Σ.: Στάθης - Π.Ε.: άγνωστος
9ος Λόχος άγνωστου
10ος Λόχος άγνωστου
11ος Λόχος άγνωστου
Λόχος Μηχαν. άγνωστου

β) Ταξιαρχία Σχολής Αξ/κών Σ.Δ.
ΤΥΡΝΟΒΟΝ (Ν.4264) ,, 60
Δ.Σ.: Ζήσης - Π.Ε.: Öùôåéíüò
Ιον ΤΑΓΜΑ Σ.Δ. (Ν.435645) ,, 150
Δ.Σ.: Γκόκας - Π.Ε.: άγνωστος
1ος Λόχος άγνωστου
2ος Λόχος Τσαρτσαμπά
Διμοιρία Μηχαν. Θεοδώρου
ΙΙον ΤΑΓΜΑ Σ.Δ. (Ν.435645) ,, 150
Δ.Σ.: Κιτσούλης - Π.Ε.: Γιάννης
5ος Λόχος Σωτήρη
6ος Λόχος Μεταλλίδη Ηλία
Διμοιρία Μηχανημάτων Μπούμπαρη
ΙΙΙον ΤΑΓΜΑ Σ.Δ. (Ν.435645) ,, 150
Δ.Σ.: άγνωστος - Π.Ε. Βασίλειος(αδελφός Π.Ε. ΧΙ Μερ.)
9ος Λόχος άγνωστου
10ος Λόχος άγνωστου
Διμοιρία Μηχαν. άγνωστος
Ταξιαρχία αποτελεί εφεδρείαν

γ) Σχολή Πυρ/κού Σ.Δ. ΟΞΥΑ (Ν.365665) ,, 100
Δ.Σ.: Ξηροτύρης - Π.Ε.: Καρατζάς
Σπουδών: Κιλισμάνης

δ) Τάγμα Μηχανικού δεν εγνώσθη
θέσις τούτου ,, 100
Δ.Σ.: Αντάρας - Π.Ε.: Αλέκος
Όçì: Πληροφορία: Π Κ.Σ. φέρουν μειωθείσαν την δύναμιν τούτου λόγω εντάξεως ΚΣ. εις 102 ΚΣ. Τξ.

ε) 964 Δ/σις Μεταφορών παρά ΣΔΓΑ ,, 30
Δ.Σ.: Δήμος - Π.Ε.: Μιλτιάδης
Τάγμα Μεταφορών Σ.Δ. (Ν.395620) ,, 210
Δ.Σ.: Αλεξόπουλος - Π.Ε.: άγνωστος
1ος Λόχος ημιονηγών άγνωστου
2ος Λόχος ημιονηγών Βήτου
3ος Λόχος κάρρων Ντάγκα
Όρχος αυτοκινήτων (αυτοκίνητα 70)
Λόχος Υπηρεσιών και Συνεργεία ,, 300
Δ.Σ.: Φλώρος

Λοιπαί Σχολαί Δύναμις 100
Έμπεδα ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ - ΠΛΑΤΥ Ν.3774 ,, 100
Δ.Σ.: άγνωστος - Π.Ε.: άγνωστος
Γενικόν Νοσοκομείον (Ν.285650) ,, 60
Δ/ντής Φυλαχτός - Χειρουργός Πετρόπουλος
Νοσηλευόμενο: περίπου 200
Πυρ/κό 1.600

Συνολική Δύναμις 7.750

Διοίκησις Πυρ/κού παρά Σ.Δ. Γ. Αρχηγείου
Δ.Σ.: Παπαγιάννης Στέφανος - Π.Ε.: Καρατζάς
Μονάς Πυρ/κού Σ.Δ. ΟΞΥΑ (Ν.364665)
Δ.Σ.: Ιωσηφίδης Κ. - Π.Ε.: Παπαιωάννου
Επιτελής Μακρυγιάννης Νιόνιος - Αξ/κός Διαβιβάσεων Παρασκευάς
Αξ/κός εφόδου Τζώνης - Στρατολόγος Θωμάς - οπλισμού Λιόλιος Στέφανος
Δικαστικού Σκαλτσάς Ιωάννης - Υγειονομικού Οικονόμου Ιωάννης

α) 25 Μοίρα Σ.Δ. (Ν.488586)
Δ.Σ. Κουμάδης Απόστολος - Π.Ε.: Καρανίκας Κ.
Επιτελής Πεπένης Δ. - Εφόδου Χατζόπουλος Ν. Διαβιβάσεων Αρεβίδας Κ.
22 Πυρ/χία Σ.Δ. έξ αεροφωτ. (Ν.527591)
Πυρ/λα 3 Χ 75 ορειβ. Εξεδηλώθησαν 3
Δ.Σ.: Κλούτσος Θ. - Π.Ε. Τσουκαρέλος Μ. - Εκτελεστής Βολής Σδούγκος Τ.
ΙΙ Πυρ/χία Σ.Δ. (Ν.506573)
πυρ/λα 2 ή 3 Χ 75 ορειβ. Εξεδηλώθησαν 2
Δ.Σ.: Γάπκος Γ. - Π.Ε.: Βελήτσανος Ν. - Εκτελεστής βολής: Κοντόπουλος Δ.
33 Πυρ/χία Σ.Δ. εξ αεροφωτ. (Ν.489571)
Πυρ/λα 2 ή 3 Χ 75 ορειβ. Εξεδηλώθησαν 2
Δ.Σ.: Φώντας Χρήστος - Π.Ε.: Στανατίδης Ανδρέας - Εκτελεστής βολής: Δουτσίδης Τ. - Αξ/κός βολής: Σπορίδης Απόστ.
102 Πεδ. Πυρ/χία Σ.Δ. (Ν.466592) και (Ν.483578)
Πυρ/λα 4 Χ 105 πεδινά Εξεδηλώθησαν 2
Δ.Σ.: Φιλιππίδης Γ. - Π.Ε.: Μητροπάνος - Αξ/κός βολής: Καραΐσκος
75 Α /Τ ουλαμός Σ.Δ. (Ν.558588)
Πυρ/λα 2 Χ 37 και 1 Χ 20 Α /ΤΕξεδηλώθησαν 3
2 Α / Α ουλαμός Σ.Δ. (Ν.546594)
Πυρ/λα 2 Χ 20 Α / Α Εξεδηλώθησαν 2
3 Α / Α ουλαμός Σ.Δ. (Ν.474564)
πυρ/λα 2 Χ 20 Εξεδηλώθησαν 2

β) 34 Μοίρα Σ.Δ. (Ν.470683)
Δ.Σ.: Ζέρβας Θ. - Π.Ε.: Παπαλαζάρου Λ. Επιτελής: άγνωστος
Αξ/κός εφόδου: Ηλιόπουλος Τ. - Αξ/κός Διαβιβάσεων Εμμανουήλ Ζ.
14 Πυρ/χία εξ αεροφωτ. Χ=46750 Τ=67100
Πυρ/λα 2 Χ 75 Σκόντα 2
Δ.Σ.: Παρλαβάντζας Γ. - Π.Ε.: Παπαδόπουλος Π. - Εκτελεστής βολής: Ιωαννίδης Λ. - Αξ/κός βολής: Γεωργιάδης Π.
Ουλαμός Κρούπ Σ.Δ. έξ αεροφωτ. Χ=48950 Ψ=67250
Πυρ/λα 1 Χ 105 Κρούπ και 2 Χ 120 ολμοβόλα 3
Δ.Σ.: Νούσιας Ζ. - Π.Ε.: Τσαλίπης Ν. - Αξ/κός βολής Παπαπασχάλης Δ.
103 Πεδ. Πυρ/χία Σ.Δ. εξ αεροφωτ. Χ=47950 Ψ=70650
Πυρ/λα 3 Χ 105 πεδινά 3
Δ.Σ.: Παπακωνσταντίνου Δ. - Π.Ε. Ευθυμιάδης - Αξ/κός βολής: Ζαφειριάδης
76 Α / Τ Ουλαμός Σ.Δ. (Ν.481687) (1 Χ 75) 1
(Ν.486687) (1 Χ 37)
(Ν.496707) (1 Χ 37) 2
Δ.Σ.: Σκανδέρης
40 Α /Α Σ.Δ. (Ν.483710) (1 Χ 20 ή 37)
(Ν.476683) (1 Χ 20 ή 37) 2
(Ν.480668) (1 Χ 20 ή 37)

γ) 40 Μοίρα Σ.Δ. (Ν.3453)
Δ.Σ.: Καρανικόλας - Π.Ε.: Αντωνίου Γ. - Επιτελής: Παπανικολάου

Αξ/κός Εφόδου: Μίχολος Γ. - Αξ/κός Διαβιβάσεων: Ρώσος.
56 Πυρ/χία Σ.Δ. (Ν.363526)
Πυρ/λα 2 ή 3 Χ 75 ορειβ. Εξεδηλώθη 1
Δ.Σ.: Παπαγεωργίου - Π.Ε.: Ουνουφριάδης Κ. - Εκτελεστής βολής:Ποριαζής Ηρακλής - Αξ/κός βολής Τσούκας Β.
45 Πυρ/χία Σ.Δ. (Ν.335528)
Πυρ/λα 2 ή 3 Χ 75 ορειβ. εξεδηλώθησαν εκ (Ν.329506) έξ αεροφωτ. (Ν.336530) 2
Δ.Σ.: Οικονόμου Σταύρος - Π.Ε.: Πεχλιβανίδης - Εκτελεστής βολής Νταλιάνης - Αξ/κός βολής Βόγιας
35 Πυρ/χία Σ.Δ. (Ν.311507)
Πυρ/λα 2 ή 3 Χ 75 ορειβ. Εξεδηλώθησαν 2
Δ.Σ.: Φλώρος - Π.Ε.: Λάμπρος - Εκτελεστής βολής Ντούσιος - Αξ/κός βολής: Τσαμπίρης
Ουλαμός 105 Κρούπ Σ.Δ. (Ν.368517)
πυρ/λα 2 Χ 105 κρούπ Εξεδηλώθησαν 2
Δ.Σ.: Λιάκος - Π.Ε.: Τσολαρίδης - Αξ/κός βολής Παπασχάλης Π.
104 Πεδ. Πυρ/χία Σ.Δ. (Ν.342540)
Πυρ/λα 3 Χ 105 πεδινά. Εξεδηλώθη εκ (Ν.343530) 1
Δ.Σ. : Γρηγοριάδης - Π.Ε.: Κυριάκος - Αξ/κός βολής: Πετρίδης
9 Α /Τ Πυρ/χία Σ.Δ. (Ν.312486)
Πυρ/λα 4 Χ 20 ή 37 εξεδηλώθησαν εκ (Ν.321482) και (Ν.326478) 2
Δ.Σ.: Μελανίδης - Π.Ε.: Χρήστος
6 Α /Τ Ουλαμός Σ.Δ. (Ν.334523)
Πυρ/λα 2 Χ 20 ή 37 Δεν εξεδηλώθησαν
7 Α /Τ Ουλαμός Σ.Δ. (Ν.322494)
Πυρ/λα 2 Χ 20 ή 37 Δεν εξεδηλώθησαν
60 Μοίρα Σ.Δ. (Ν.4156)
Δ.Σ.: Σεντέρης Ν. - Π.Ε.: Παπαστεφάνου - Επιτελής Καρβουνιάρης - Αξ/κός Εφόδου: Μακρής - Αξ/κός Διαβιβάσεων: Περπερίδης.
68 Πυρ/χία Σ.Δ. (Ν.405574)
πυρ/λα 2 Χ 75 ορειβ. Εξεδηλώθησαν εκ θέσεως ταύτης πεδινά 105 2
Δ.Σ.: Παπαδημητρίου - Π.Ε.: Παπατσιφλικιώτης - Αξ/κός Βολής: Μπλουμάκης
69 Πυρ/χία Σ.Δ. (Ν.420584)
πυρ/λα 2 Χ 75 ορειβ. Εξεδηλώθησαν 2
Δ.Σ.: Μωραϊτόγλου - Π.Ε.: Προβόπουλος - Αξ/κός βολής: Ανδρεάδης
10 Α /Τ πυρ/χία Σ.Δ. (Ν.4355)
Πυρ/λα 10 Χ 20 ή 37 Εξεδηλώθησαν 2
Εξεδηλώθησαν εκ (Ν.432552) 2
εκ (Ν.456561) (1 Χ 75) 1
Δ.Σ.: Δαβής - Π.Ε.: Μάρκος
8 Α /Τ Ουλαμός Σ.Δ. (Ν.4153)
Πυρ/λα 2 Χ 20 ή 37 Εξεδηλώθησαν εκ (Ν.405526) 1
65 Μοίρα Σ.Δ. (Ν.4860)
Δ.Σ.: Μαργκάς Κ. - Π.Ε.: Κανάλης Ηλ. - Επιτελής: Σιμόπουλος
Αξ/κός εφόδου: Γάλλος Θ. - Αξ/κός Διαβιβάσεων: Ιασωνίδης
16 Πυρ/χία Σ.Δ. (Ν.475607) αεροφωτ.
Πυρ/λα 3 Χ 75 Ορειβ. Εξεδηλώθησαν 3
Δ.Σ.: Ευσταθίου - Π.Ε.: Μαξειρίλης Κ. - Αξ/κός βολής: Πιπιλής
18 Ουλαμός Σ.Δ. (Ν.470683)
Πυρ/λα 2 Χ 75 Ορειβ. Εξεδηλώθησαν 2
Δ.Σ.: Ισμιρίδης Β. - Π.Ε.: Σκλίδας Κ. - Αξ/κός βολής: Ιωαννίδης
78 Α /Τ Ουλαμός

Εξεδηλώθησαν εκ (Ν.525613) (1 Χ 75)
εκ (Ν.522614) (1 Χ 37) 4
εκ (Ν.501624) (1 Χ 37)
εκ (Ν.498621) (1 Χ 20)
12 Α / Α Ουλαμός
Εξεδηλώθησαν εκ (Ν.520612) (1 Χ 20)
εκ (Ν.528609) (1 Χ 20) 3
εκ (Ν.490610) (1 Χ 20)
67 Μοίρα Σ.Δ. (Ν.463736)
Δ.Σ.: Καραφωτιάς - Π.Ε.: Καλαντζίδης - Επιτελής: Παπαβραμίδης
Αξ/κός Εφοδιασμού: Δημητρίου - Αξ/κός Διαβιβάσεων: Καραντίδης
28 Πυρ/ρχία Σ.Δ. (Ν.465729)
Πυρ/λα 2 Χ 75 ορειβ. 2
Δ.Σ.: Ιγνατιάδης - Π.Ε.: Σουμελίδης - Εκτελεστής βολής Λεσίδης Αξ/κός βολής: Μπέρτσος
24 Πυρ/ρχία Σ.Δ. (Ν.477742)
Πυρ/λα 2 Χ 75 ορειβ. 2
Δ.Σ.: Σουλούκης - Π.Ε.: Σαμαράς - Εκτελεστής βολής: Νικολούδης Γ. - Αξ/κός βολής: Φαρμάκης
107 Ουλαμός Σ.Δ. (Ν.480751)
Πυρ/λα 2 Χ 105 πεδινά Εξεδηλώθησαν 2
77 Α /Τ Ουλαμός
Εξεδηλώθησαν εκ (Ν.513740) (1 Χ 20)
εκ (Ν.513751) (1 Χ 20) 2
50 Α /Α Ουλαμός
Πυρ/λα 2 Χ 20 (Ν.473722) και (Ν.480740) 2

2. <u>Περιοχή ΒΕΡΜΙΟΥ:</u>

Λόχος Γόλη 50
Προελθόντες εκ ΠΙΕΡΙΩΝ υπό Μαυρομιχάλην 60
Προελθόντες 25/26/7 εκ ΠΙΕΡΙΩΝ υπό Μήτσον 30
Γιάφκα ΜΑΥΡΟΠΗΓΗΣ (Ν.8530) (υπ' αρίθ.110) 1
Καραλίβανος αγροφύλαξ εκ ΜΑΥΡΟΠΗΓΗΣ
Γιάφκα Καιλαρίων (Ν.8130) 1
Νίκου Κων/νος εκ ΜΑΥΡΟΠΗΓΗΣ
Γιάφκα ΑΣΒΕΣΤΟΠΕΤΡΑΣ (Ν.7932) (υπ' αριθ. 19 α) 1
Κουτσοκόλιας Κοσμάς εξ ΑΣΒΕΣΤΟΠΕΤΡΑΣ
Γιάφκα ΑΣΒΕΣΤΟΠΕΤΡΑΣ (Ν.7932) (υπ' αριθ. 20 α) 1
Κοτζαφίλιος Σπυρίδων εξ ΑΣΒΕΣΤΟΠΕΤΡΑΣ
Γιάφκα ΠΡΟΑΣΤΕΙΟΥ (Ν.7935) (υπ' αριθ. 22π) 1
Μήντζης Στάγκος εκ ΠΡΟΑΣΤΕΙΟΥ
Γιάφκα ΠΡΟΑΣΤΕΙΟΥ (Ν.7935) (υπ' αριθ.11) 1
Τρύφων εκ ΠΡΟΑΣΤΕΙΟΥ
Γιάφκα ΚΟΜΑΝΟΥ (Ν.8731) (Τσιφλ. ΒΑΜΒΑΚΑ) 2
ταύτην αποτελούσι 2 παιδία 15 - 16
Γιάφκα ΑΓ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ (Ν.8737) 1
Αρχηγός Τρύφων εξ ΑΓ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ

Αι ανωτέρω Γιάφκαι υπάγονται εις το Κλιμ. Ανιχνεύσεως ΚΟΖΑΝΗΣ εδρεύοντος ΜΑΥΡΟΠΗΓΗΝ (Ν.830) δυν. 4
Δ/τής Μήτρου Αλέκος εξ ΑΣΒΕΣΤΟΠΕΤΡΑΣ
Μέλη Καραχαρίσης Χαρίσης εκ ΜΑΥΡΟΠΗΓΗΣ
Νίκου Βόρις εκ ΜΑΥΡΟΠΗΓΗΣ

Ομάς περιοχής ΒΕΡΜΙΟΥ έδρα ΠΕΥΚΑΚΙΑ (   ) 26
Δ/τής Βασιλειάδης Θύμας εξ ΑΡΔΑΣΣΗΣ (Ν.7634)
Γραμ. ΑΚΕ Χονδρόπουλος Γεώργ. ή Τάσος

179

3. Περιοχή ΧΕΙΜΑΔΙΤΙΔΟΣ:

Κέντρον ανιχνεύσεως ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ ΒΑΛΤΟΝΕΡΑ (Ν.7452) 20
Δ/τής Κανάκης Τάκης εκ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
με ομάδας: Πασχάλη εκ ΠΑΓΓΑΙΟΥ και Πέτρου
Ομάς ΧΕΙΜΑΔΙΟΥ (Ν.7047) 20
Δ/τής Τζώτζης
Γραμ. ΑΚΕ Στάθης αμφότεροι εκ ΒΑΡΥΚΟΥ (Ν.6642) 18
Ομάς μεταφορών ναρκών Τρίγκα 10
Ομάς ΡΑΔΟΣΙ 15
Δ/τής Χρυσάφης Κων. εκ ΒΕΥΗΣ
Υποδ/τής Αποστόλης εκ ΞΥΝΟΥ ΝΕΡΟΥ

83

4. Περιοχή ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟΥ:

Αι ομάδες ΒΕΡΜΙΟΥ - ΡΑΔΟΣΙ - ΧΕΙΜΑΔΙΤΙΔΟΣ υπάγονται εις Κέντρον ανιχνεύσεως ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ με έδρα ΣΙΣΑΝΙΟΝ - ΓΕΡΜΑΝ (Ν.5933)
10
ούτινος Δ/τής Φώτης
Ομάς Μπούρα 10
Ομάς Βίδα 6
Ομάς Ζαχαροπούλου - Αθανασιάδη 10
Ομάς Σκούρτη 5

41

5. Περιοχή ΒΟΥΡΙΝΟΥ:
Κέντρον Ανιχνεύσεως ΚΟΖΑΝΗΣ (έδρα ΒΟΥΡΙΝΟΣ) 10
Δ/τής Θάνος Δημήτριος εκ ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ
Υποδ/τής Χατζής Βαγγέλης εκ ΞΥΝΟΥ ΝΕΡΟΥ
Ομάς Τσαμπούρη (Π. ΚΠ) 5

15

6. Περιοχή ΒΕΝΤΖΙΩΝ:

Ομάς Ευαγγελοπούλου 8
,, Γεωργοπούλου 7
,, Βουρίνου 8
,, Μολασιώτη 12
,, Τζατζά 15
,, Στέφου 14
,, Σκορδαρά 8
,, Παπά 8
,, Πηλιτσίδη 9
,, Λεωνίδα 10

99

7. Περιοχή ΟΡΛΙΑΚΑ:

Εις την περιοχήν ταύτην ευρίσκοντο:
Λόχος Παχή Διλοχίας Παλαιολόγου 50
Προελθόντες εκ περιοχής ΧΑΣΙΩΝ υπό Αλεξανδρήν 40
Προελθόντες εκ ΖΑΓΟΡΙΩΝ 30
Ταξιαρχία Βρατσάνου δεν σημειούται από 29 - 6 - 49 πιθανώς εκινήθη προς Ζαγόρια ή Γράμμον

120

8. Περιοχή ΚΑΣΤΑΝΟΧΩΡΙΩΝ - ΤΣΟΤΥΛΙΟΥ:

Περιοχήν ταύτην δρώσιν αι κάτωθι ομάδες:
Ομάς ΑΚΕ Παρίντα Αθαν. έδρα ΣΚΑΛΟΧΩΡΙ (Ν.4255) δυν. 9
„ „ Τσούγκου Θωμά „ ΤΣΑΚΝΟΧΩΡΙΟΝ (Ν.5009) „ 5
„ „ Παπαδοπούλου Στεργίου „ 6
„ „ Λόλα Γρηγορίου „ 6
„ „ Δημάκου „ 5
„ ΠΕΠ Μελτάτου Γιάννη έδρα περιοχήν Αηλιά(Ν.3825) „ 10
„ „ Καψιμάλη „ „ ΟΝΤΡΙΕΣ (Ν.3021) „ 6
„ „ Λαζάρου „ „ „ „ „ 6
„ „ Σωτήρη „ „ „ „ „ 4
„ „ Πέικου „ „ „ „ „ 4
„ „ Παναγιώτη „ „ „ „ „ 4

Σύνολον 65

Άπασαι Ομάδες ΑΚΕ ή ανιχνεύσεως υπάγονται υπό Π. Ε. Υ. περιοχών Κοζάνης - Φλωρίνης - Καστοριάς - Αμυνταίου - Πτολεμαΐδος ΖΩΓΑΝ.

Λοιπαί Ομάδες υπό τους Π. Ε. Πόλεων.

9. Περιοχή ΓΡΑΜΜΟΥ:

ΙΧ ΜΕΡΑΡΧΙΑ Σ.Δ. ΑΡΕΝΑ (Ν.125226) δυν. 100
Δ.Σ.: Παλαιολόγος Δ. - Π.Ε.: Δήμος

α) 16 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ Σ.Δ. ΤΣΑΡΝΟΣ (Ν.141312) „ 50
Δ.Σ. : Παπαδημητρίου - Π.Ε.: Κουτσομάρκος
Ιον ΤΑΓΜΑ Σ.Δ. ΠΡΙΟΝΙ (Ν.138263) „ 220
Δ.Σ.: Ξάνθος - Π.Ε.: Κόρακας
1ος Λόχος Γιάννη ΛΕΥΚΑΔΙ (Ν.169294)
2ος Λόχος Γρηγοριάδη ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΝ (Ν.159280)
3ος Λόχος Γκαρά ΚΟΠΡΙΑ (Ν.153312)
Λόχος Μηχανημ. Κατανεμημένος εις Λόχους Πεζικού
ΙΙον ΤΑΓΜΑ Σ.Δ. ΤΑΜΠΟΥΡΙ (Ν.1731) „ 150
Δ.Σ. πιθανώς Ασπροπόταμος - Π.Ε.: Στάθης
5ος Λόχος Πατσατζή (τραυμ) ΤΑΜΠΟΥΡΙ (Ν.1731)
6ος Λόχος Καρατζά (Ν.1731)
Λόχος Μηχαν. άγνωστος (Ν.178295)
ΙΙΙον ΤΑΓΜΑ Σ.Δ. ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ (Ν.143352) „ 220
Δ.Σ.: Πέτρος - Π.Ε.: Θεόδωρος
9ος Λόχος άγνωστος ΟΓΟΡΙΤΣΕ (Ν. 1534)
10ος Λόχος Νοβάτση υψοδ. 1425 (Ν.1737)
11ος Λόχος Βερβέρα ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ (Ν.145360)
Λόχος Μηχανημάτων κατανεμημένος εις Λόχους Πεζικού

β) ΤΑΓΜΑ ΘΕΣΕΩΝ Σ.Δ. ΕΠΑΝΩ ΑΡΕΝΑ
(Ν.136215) „ 300
Δ.Σ.: Χρυσόστομος - Π.Ε.: άγνωστος
1ος Λόχος Θεοδωροπούλου υψοδ. 1452 (Ν.1718)
2ος Λόχος Ντούση ΑΡΑΠΗΔΕΣ (Ν.1521)
3ος Λόχος Ρήγα ΚΑΡΑΓΚΙΟΖ (Ν.154244)
Λόχος Μηχαν. Κυριτζάκη κατανεμημένος εις Λόχους Πεζικού
Λόχος Ειδικοτήτων αγνώστου παρά Σ.Δ. Τάγματος

γ) Ανεξάρτ. Λόχος Μπότσαρη ΓΚΟΥΡΙΤΣΑ
(Ν.123257) „ 60

δ) Τάγμα Μηχανικού Σ.Δ. ΣΟΥΦΛΙΚΑΣ (Ν.123256) „ 180
Δ.Σ.: Κατσάκος Ελευθέριος - Π.Ε.: Γιάννης
1ος Λόχος Χασιώτη ΣΟΥΦΛΙΚΑΣ (Ν.118257)
2ος Λόχος Καλαπούκα ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ (Ν.1435)
3ος Λόχος Αχιλλέα παρά Σ.Δ. Τάγματος

ε) 725 ΤΑΓΜΑ 108 ΚΣ. Τξ. Σ.Δ. ΤΣΟΥΜΙΑ
(Ν.1224) „ 200
Δ.Σ.: Ζώης - Π.Ε.: άγνωστος
Λοιπή σύνθεσις άγνωστος

στ) ΤΑΓΜΑ Μεταφορών Σ.Δ. ΒΡΥΣΗ ΒΑΙΝΑ
Ν.1038 „ 120
Λοιπά στοιχεία άγνωστα

ζ) Διλοχία Τάκη Σ.Δ. ΣΟΥΦΛΙΚΑ (Ν.1126) „ 120

η) Πυροβολικόν περιοχής „ 150

Σύνολον 1.870

Πυροβολικόν

(1950) Μονάς Πυρ/κού Σ.Δ. ΝΤΙΒΟΪΚΑ (Ν.132180)

Ταύτης Δ/τής φέρεται ο Δ/τής Πυρ/κού Γ. Α. Παπαγιάννης Στέφανος με Πολ. Επίτροπον τον Καρατζάν. Δεν εξηκριβώθη τούτο.

Η Μονάς περιλαμβάνει τας κάτωθι: 3 Μοίρας (εκάστης μιας πυρ/ρχίας και μιας ολμ/ρχίας ολμοβόλων 120 χιλ.)

3η Μοίρα περιοχήν ΓΚΟΛΙΟ - ΚΑΜΕΝΙΚ
Δ.Σ.: Πάϊκος
5η Μοίρα περιοχήν ΠΕΤΡΑ ΜΟΥΚΑ (Ν.1119)
Δ.Σ. : Σουλτούκης Γεώργιος
9η Μοίρα περιοχήν ΤΣΑΡΝΟΥ (Ν.1331)
Δ.Σ.: Πέϊκος - Π.Ε.: Αποστόλης

Εκάστη πυρ/ρχία διαθέτει 2 Ουλαμούς των 2 πυρ/λων των 75 Σκόντα και εκάστη ολμαρχία 2 ουλαμούς των 2 ολμοβόλων.

Εκδηλωθέντα πυρ/λα εις περιοχήν Σώματος τα ακόλουθα:
2 πυρ/λα εκ ΛΕΙΒΑΔΙΑ ΜΕΝΤΟΥ (Ν.127318)
2 ή 1 „ εκ ΚΟΠΡΙΑ (Ν.165315)
με ανταλλακτικάς θέσεις περιοχήν ΠΑΠΟΥΛΗ (Ν.1334)
και Σταθ. Χωρ/κής (Ν.1430)
3 ή 2 πυρ/λα εκ ΠΕΤΡΑ ΜΟΥΚΑ (Ν.1119)
2 ή 1 „ εκ ΠΡΙΑΣΠΟΥ (Ν.1614)
με ανταλλακτικάς θέσεις ΚΑΖΑΝΙ (Ν.1220)
ΜΟΥΚΑ Ν.125170 - ΖΕΡΜΑ (Ν.1513)

και υψοδ. 1272 (Ν.126136)
1 ολμαρχία πιθανώς ευρίσκεται Επάνω ΑΡΕΝΑΝ (Ν.1321).
1 ολμαρχία πιθανώς ΖΕΡΜΑΝ (Ν.145125).
Διατίθεται επί πλέον ακαθόριστος αριθμός Α /Α και Α /Τ πυρ/λων.

ΤΜΗΜΑ ΙΙΙον

1. ΗΓΕΣΙΑ:

Σημειούται η αντικατάστασις του Δ/τού της Χ Μεραρχίας Σκοτίδα διά του Παύλου Τομπολίδη. Ο Σκοτίδας φέρεται ότι μετέχει ήδη του Στρατιωτικού Συμβουλίου μετά των Ζαχαριάδη - Γούσια - Κικίτσα.

2. ΝΟΦ:

Μετά την φανεράν πλέον διάστασιν ΚΣ. και ΤΙΤΟ, οι προς τον ΤΙΤΟ προσκείμενοι ΝΟΦίται υπό τον Γκότσεφ κ.λ.π. απεσκίρτησαν των Κ Συμμοριτών. Ενδεικτικόν της διαστάσεως είναι ότι πολλοί ΚΣ. σλαυόφωνοι καταλιπόντες τας Κ Συμμορίας κατέφυγον προς την Γιουγκοσλαυίαν. Προς παρεμπόδισιν της διαρροής ΚΣ. προς Γιουγκοσλαυίαν οι ΚΣ. ενέτειναν τα μέτρα επαγρυπνήσεως των.

3. ΑΠΩΛΕΙΑΙ ΚΣ.

Νεκροί εξακριβωμένοι	80
Συλληφθέντες	96
Παραδοθέντες	45

Σύνολον	221

4. ΗΘΙΚΟΝ & Μαχητική ικανότης:

Περιοχή ΒΙΤΣΙ:

α) Σχολή Αξ/κών) Ηθικόν
14 και 18 ΚΣ. Ταξ.) Καλόν
Η αμυντική των ικανότης, υποβοηθούντων της οργανώσεως και των δυσκολιών του εδάφους, δέον να θεωρηθή αρκετά υπολογίσιμος.
Επί πλέον αι αυταί μονάδες θεωρούνται ικαναί να αναλάβουν αντεπιθέσεις κατά την διάρκειαν του αγώνος.

β) 103 και 105 ΚΣ. Ταξιαρχίαι:
Ηθικόν: μέτριον, λόγω του μεγάλου ποσοστού τέως τραυματιών, βιαίως στρατολογηθέντων και γυναικών.
Αμυντική ικανότης: Μετρία.
Ικανότης δι’ αντεπιθέσεις: Μετρία.

γ) 102 ΚΣ. Ταξιαρχία:
Ηθικόν και Αμυντική ικανότης: Χαμηλαί.
Αύτη εκ της συνολικής δυνάμεως της 500 περίπου περιλαμβάνει 150 αιχμαλώτους οπλίτας, 125 γυναίκας και το υπόλοιπον εξ εργατοτεχνιτών των συνεργείων και παιδομαζώματος.

δ) Πυρ/κόν:

(ι) Ηθικόν: Μάλλον χαμηλόν. Μεγάλη αναλογία γυναικών και αιχμαλώτων.
(ιι) Στερείται ευελιξίας πυρός λόγω του ότι βάλλει από πυροβολείων και λόγω ανεπαρκούς δικτύου διαβιβάσεων.
Πάντως λόγω της νυν διατάξεώς του δύναται να συγκεντρώση το πυρ 15 - 18 πυρ/λων επί ΒΙΓΛΑΣ ΛΟΥΝΤΖΑΣ - ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ - υψοδ. 1685.

Πολύ ολιγώτερα πυρά θα δύναται να συγκεντρώση επί ΡΟΤΟ - ΜΠΑΡΟ - ΓΙΑΜΑΤΑ και ελάχιστον αριθμόν επί κορυφογραμμής ΛΕΣΙΤΣ - ΤΣΟΥΚΑ.

(ιιι) Ευελιξία κινήσεως:
Διά τας πεδινάς πυρ/χίας: Μετρία.
Διά τας ορειβ. ,, : Μετριωτάτη, λόγω μεγάλης ελλείψεως κτηνών και προσωπικού.

(ιν) Στηρίγματα πυρ/κού: Δεν διατίθενται.

(ν) Πυρομαχικά: Ουχί εν μεγάλη αφθονία.

Περιοχή ΓΡΑΜΜΟΥ:
Ως δελτίον μηνός Ιουνίου.

Λοιπαί περιοχαί:
Έντασις ναρκοπολέμου και απασχόλησις ημετέρων μετόπισθεν.

Β΄ΣΣ ΜΗΝ ΙΟΥΛΙΟΣ 1949
ΓΡΑΦΕΙΟΝ Α2

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ ΛΑΦΥΡΩΝ

α/α		ΑΡΙΘΜΟΣ	Παρατηρήσεις
1	Πυροσωλήνες Πυρ/κού	15	
2	Τρίποδες Μυδραλλίου	1	
3	Όλμοι Ιταλικοί	2	
4	Όλμοι 2΄	1	
5	Μπρέν	11	
6	Μπαζούκας	41	και 2 φόρτοι
7	Αυτόματα	14	
8	Στάγιερ	9	
9	Μαρσίπ	1	
10	Στέν	3	
11	Πιστόλια Φωτοβολίδων	2	
12	Τυφέκια	53	
13	Χειροβομβίδες	11	
14	Ασύρματοι Νο 694	1	
15	Ασύρματοι Νο 22	1	
16	Ασύρματοι	2	
17	Τηλ/κοί Πίνακες	1	
18	Βλήματα Όλμου 60΄		6 κιβώτια
19	Βλήματα Όλμου 3΄	100	
20	Φυσίγγια Μυδραλλίου		6 φόρτοι
21	Φυσίγγια Μπρέν		2 κιβώτια
22	Φυσίγγια Διάφορα	3.000	+2 κιβώτια
23	Πυρομαχικά διάφορα		3 φόρτοι
24	Διάφορα βλήματα όλμου	2	+1 κιβώτιον
25	Ανταλλακτικαί κάνναι Μπρέν	5	
26	Εμπυρεύματα Πάντζερ		1 κυτίον
27	Εμπυρεύματα Ναρκών		1 κυτίον
28	Υγειονομικόν υλικόν		1 Σάκκος
29	Διόπτραι (Ζεύγη)	2	

30	Μεταγωγικά	88	
31	Χλαίναι	16	
32	Ατομικά είδη		3 Φόρτοι
33	Άλευρα	500 οκ	+21 Σάκκοι
34	Καλώδιον	6400 μέτρ.	
35	Σεδίτης	30 οκ	
36	Γεμίσματα	119	+10 κιλά
37	Σίτος	2000 οκ.	
38	Γυλιοί	4	
39	Γεμιστήρες Μπρέν	6	
40	Μηχαναί καθάρσεως Σίτου	1	
41	Άρβυλα (ζεύγη)	15	
42	Λέβητες	8	
43	Ραπτομηχαναί	2	
44	Συρματοκοπαί	1	
45	Εμπρηστικαί φιάλαι	16	

Β΄ΣΣ
ΓΡΑΦΕΙΟΝ Α2

ΜΗΝ ΙΟΥΛΙΟΣ 1949

ΝΑΡΚΟΠΟΛΕΜΟΣ

α/α		ΑΡΙΘΜΟΣ
1	Ανατιναχθέντα αυτοκίνητα Στρατ.	6
2	Εκραγείσαι Νάρκαι Α /Τ	11
3	Εκραγείσαι Νάρκαι Δ. Τύπων	39
4	Ανευρεθείσαι Νάρκαι Α /Τ	62
5	Ανευρεθείσαι Νάρκαι Προσωπικού	105
6	,, ,, Δ. Τύπων	25
7	Νεκροί Στρατιωτικοί εκ Ναρκών	17
8	Τραυματίαι Στρατιωτικοί ,,	60
9	Νεκροί Ιδιώται εκ Ναρκών	1
10	Τραυματίαι Ιδιώται εκ Ναρκών	9

ΣΥΜΜΟΡΙΑΚΗ ΔΡΑΣΙΣ

α/α	ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ	ΑΡΙΘΜΟΣ
1	Παρενοχλήσεις τμημάτων	213
2	Παρενοχλήσεις χωρίων	8
3	Επιθέσεις κατά τμημάτων	13
4	Ενέδραι Κ. Σ.	15
5	Λεηλασίαι χωρίων	11
6	Καταστροφαί τηλ/κών γραμμών	4
7	Διαρπαγαί Μεγάλων Ζώων	17

11

ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΣΤΡΑΤΟΥ

Πίναξ Διαρθρώσεως
Μονάδων Εθνικού
Στρατού την 1-8-1949
Παραμονήν ενάρξεως
των επιχειρήσεων
«Πυρσός»
αριθ. εγγ. 1 (ΣΤ/19)
Φύλλα 7

ΑΡΧΗΓΕΙΟΝ ΣΤΡΑΤΟΥ
Δ/ΣΙΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΣΤΡΑΤΟΥ
ΤΜΗΜΑ Χ

ΠΙΝΑΞ
ΔΙΑΡΘΡΩΣΕΩΣ ΜΟΝΑΔΩΝ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ ΤΗΝ
1-8-1949 ΠΑΡΑΜΟΝΗΝ ΕΝΑΡΞΕΩΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
«ΠΥΡΣΟΣ».

1. ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟΝ ΗΠΕΙΡΟΥ - ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (ΣΗΔΜ)

- Α΄ΣΣ
- Β΄ΣΣ
- 72α ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΣ ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ (105, 597 και 612 Τ.Π.)
- ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ

ΜΟΝΑΔΕΣ ΥΠΑΓΟΜΕΝΑΙ ΥΠΟ ΣΗΔΜ

2. Α΄ΣΣ

- ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟΝ
- Ι και VIII ΜΕΡΑΡΧΙΑΙ
- 77η ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΣ ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ (616, 617 και 618 ΤΠ)
- 8ον (μείον Τάγμα), 15ον και 24ον ΕΛΑΦΡΑ ΣΥΝ/ΤΑ ΠΕΖΙΚΟΥ
- 80 και 87 ΤΑΓΜΑΤΑ ΕΘΝΟΦΡΟΥΡΑΣ
- 101 και 105 ΣΥΝ/ΤΑ ΠΕΔΙΝΟΥ ΠΥΡ/ΚΟΥ
- 151 ΠΥΡ/ΧΙΑ ΜΕΣΟΥ ΠΥΡ/ΚΟΥ
- ΙΧ ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΕΩΣ
- 488 ΤΑΓΜΑ ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΩΝ
- 711 ΛΟΧΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ
- ΜΟΝΑΔΕΣ ΣΩΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

3.- Β΄ΣΣ

- ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟΝ
- ΙΙ, ΙΧ, Χ και ΧΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑΙ
- ΙΙΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ ΚΑΤΑΔΡΟΜΩΝ (μείον Μοίρα)
- 12ον ΕΛΑΦΡΟΝ ΣΥΝ/ΜΑ ΠΕΖΙΚΟΥ
- 14, 31, 32, 83, 84 και 88 ΤΑΓΜΑΤΑ ΕΘΝΟΦΡΟΥΡΑΣ
- 102, 104 και 107 ΣΥΝ/ΤΑ ΠΕΔΙΝΟΥ ΠΥΡ/ΚΟΥ

- 152, 153 και 151 (μείον πυρ/χία) ΜΟΙΡΑΙ ΜΕΣΟΥ ΠΥΡ/ΚΟΥ
- ΙΙ ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΕΩΣ
- ΧΙ ΙΛΗ ΑΡΜΑΤΩΝ
- 489 ΤΑΓΜΑ ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΩΝ
- 715 ΛΟΧΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ
- 621 ΤΑΓΜΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΓΡΑΜΜΩΝ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ
- ΜΟΝΑΔΕΣ ΣΩΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

4.- Ι ΜΕΡΑΡΧΙΑ

- ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟΝ
- 51η ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ (592, 615 και 620 Τ.Π.)
- 52α ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ (594, 595 και 596 Τ.Π.)
- 53η ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ (593, 601 και 603 Τ.Π.)
- 520 ΛΟΧΟΣ ΠΟΛΥΒΟΛΩΝ
- 145 ΜΟΙΡΑ ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΟΥ ΠΥΡ/ΚΟΥ
- 495 ΤΑΓΜΑ ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΩΝ
- 718 ΛΟΧΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ
- ΜΟΝΑΔΕΣ ΣΩΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

5.- ΙΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ

- ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟΝ
- 3η ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ (501, 502 και 503 Τ.Π.)
- 21η ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ (504, 505 και 506 Τ.Π.)
- 22α ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ (507, 508 και 509 Τ.Π.)
- 570 ΛΟΧΟΣ ΠΟΛΥΒΟΛΩΝ
- 148 ΜΟΙΡΑ ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΟΥ ΠΥΡ/ΚΟΥ
- 496 ΤΑΓΜΑ ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΩΝ
- 701 ΛΟΧΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ
- ΜΟΝΑΔΕΣ ΣΩΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

6.- ΙΙΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ ΚΑΤΑΔΡΟΜΩΝ

- ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟΝ
- Ι ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ ΚΑΤΑΔΡΟΜΩΝ (Α και Β ΜΟΙΡΑΙ ΚΑΤΑΔΡΟΜΩΝ)
- ΙΙ ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ ΚΑΤΑΔΡΟΜΩΝ (Γ, Δ και Ε ΜΟΙΡΑΙ ΚΑΤΑΔΡΟΜΩΝ)
- 480 ΤΑΓΜΑ ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΩΝ

7.- VIII ΜΕΡΑΡΧΙΑ

- ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟΝ
- 74η ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ (627, 628 και 629 Τ.Π.)
- 75η ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ (582, 583 και 584 Τ.Π.)
- 76η ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ (581, 611 και 625 Τ.Π.)
- 8ον (μείον τάγμα), 15ον και 24ον Ε.Σ.Π.
- 80 και 87 ΤΑΓΜΑΤΑ ΕΘΝΟΦΡΟΥΡΑΣ
- 530 ΛΟΧΟΣ ΠΟΛΥΒΟΛΩΝ
- 141 ΜΟΙΡΑ ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΟΥ ΠΥΡ/ΚΟΥ
- 492 ΤΑΓΜΑ ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΩΝ
- 714 ΛΟΧΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ
- ΜΟΝΑΔΕΣ ΣΩΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

8.- ΙΧ ΜΕΡΑΡΧΙΑ

- ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟΝ
- 41η ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ (521, 522 και 523 Τ.Π.)
- 42α ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ (524, 525 και 526 Τ.Π.)
- 43η ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ (527, 528 και 529 Τ.Π.)
- 560 ΛΟΧΟΣ ΠΟΛΥΒΟΛΩΝ

- 144 ΜΟΙΡΑ ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΟΥ ΠΥΡ/ΚΟΥ
- 497 ΤΑΓΜΑ ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΩΝ
- 704 ΛΟΧΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ
- ΜΟΝΑΔΕΣ ΣΩΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

9.- X ΜΕΡΑΡΧΙΑ

- ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟΝ
- 35η ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ (561, 562 και 563 Τ.Π.)
- 36η ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ (564, 565 και 566 Τ.Π.)
- 37η ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ (567, 568 και 569 Τ.Π.)
- 540 ΛΟΧΟΣ ΠΟΛΥΒΟΛΩΝ
- 143 ΜΟΙΡΑ ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΟΥ ΠΥΡ/ΚΟΥ
- 493 ΤΑΓΜΑ ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΩΝ
- 716 ΛΟΧΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ
- ΜΟΝΑΔΕΣ ΣΩΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

10.- XI ΜΕΡΑΡΧΙΑ

- ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟΝ
- 31η ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ (511, 512 και 513 Τ.Π.)
- 32α ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ (514, 515 και 516 Τ.Π.)
- 33η ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ (517, 518 και 519 Τ.Π.)
- 510 ΛΟΧΟΣ ΠΟΛΥΒΟΛΩΝ
- 146 ΜΟΙΡΑ ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΟΥ ΠΥΡ/ΚΟΥ
- 498 ΤΑΓΜΑ ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΩΝ
- 707 ΛΟΧΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ
- ΜΟΝΑΔΕΣ ΣΩΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

11.- ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ

- 335, 336 και 337 ΜΟΙΡΑΙ ΔΙΩΞΕΩΣ ΣΠΙΤΣ
- 345, 346 και 347 ΣΜΗΝΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΕΩΣ ΧΑΡΒΑΤ
- 355 ΜΟΙΡΑ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΝΤΑΚΟΤΑ
- ΣΜΗΝΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΠΥΡ/ΚΟΥ
- ΣΜΗΝΟΣ ΒΟΜΒΑΡΔΙΣΤΙΚΩΝ ΝΤΑΚΟΤΑ
- ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΑ ΑΕΡΟΠΛΑΝΑ
- ΣΜΗΝΟΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΩΝ

ΕΦΕΔΡΕΙΑΙ ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΥ

- XV ΜΕΡΑΡΧΙΑ
- ΜΟΙΡΑ ΚΑΤΑΔΡΟΜΩΝ

12.- XV ΜΕΡΑΡΧΙΑ

- ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟΝ
- 45η ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ (571, 572 και 573 Τ.Π.)
- 61η ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ (517, 614 και 619 Τ.Π.)
- 73η ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ (574, 575 και 591 Τ.Π.)
- 580 ΛΟΧΟΣ ΠΟΛΥΒΟΛΩΝ
- 142 ΜΟΙΡΑ ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΟΥ ΠΥΡ/ΚΟΥ
- 494 ΤΑΓΜΑ ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΩΝ
- 713 ΛΟΧΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ
- ΜΟΝΑΔΕΣ ΣΩΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

ΛΟΙΠΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ

13.- Γ΄ΣΣ

- ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟΝ
- VII ΜΕΡΑΡΧΙΑ
- ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (ΣΔΚΜ)
- ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΘΡΑΚΗΣ (ΣΔΘ)
- 87 ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ
- 16ον, 19ον, 26ον, 29ον, 30ον, 31ον, 41ον, 50ον, 59ον και 81ον ΕΛΑΦΡΑ ΣΥΝ/ΤΑ ΠΕΖΙΚΟΥ
- 108 ΣΥΝ/ΜΑ ΠΕΔΙΝΟΥ ΠΥΡ/ΚΟΥ
- 146 ΜΟΙΡΑ ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΟΥ ΠΥΡ/ΚΟΥ
- 490 ΤΑΓΜΑ ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΩΝ
- 712 ΛΟΧΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ
- ΜΟΝΑΔΕΣ ΣΩΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

14.- VII ΜΕΡΑΡΧΙΑ

- ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟΝ
- 25η ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ (551, 552 και 553 Τ.Π.)
- 26η ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ (554, 555 και 556 Τ.Π.)
- 27η ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ (557, 558 και 559 Τ.Π.)
- 590 ΛΟΧΟΣ ΠΟΛΥΒΟΛΩΝ
- 491 ΤΑΓΜΑ ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΩΝ
- 717 ΛΟΧΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ
- ΜΟΝΑΔΕΣ ΣΩΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

15.- ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΣΚΕ)

- ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟΝ
- 71η ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ (602, 613 και 630 Τ.Π.)
- Β΄ ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΙΠΠΙΚΟΥ
- ΧΙ ΣΥΝ/ΜΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΕΩΣ
- 485 ΤΑΓΜΑ ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΩΝ
- ΑΝΩΤΕΡΑ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΣΤΕΡΕΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΑΣΔΣΕ)
- 486 ΤΑΓΜΑ ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΩΝ
- 631 ΤΑΓΜΑ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΓΡΑΜΜΩΝ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ
- ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΕΥΒΟΙΑΣ (ΣΔΕ)
- 69 ΕΛΑΦΡΟΝ ΤΑΓΜΑ ΠΕΖΙΚΟΥ
- ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΛΕΙΒΑΔΕΙΑΣ (ΣΔΛ)
(3ον και 6ον ΕΛΑΦΡΑ ΣΥΝ/ΤΑ ΠΕΖΙΚΟΥ)
- ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΡΟΥΜΕΛΗΣ (ΣΔΡ)
(4ον, 34ον και 42ον Ε.Σ.Π.)
- ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΑΓΡΙΝΙΟΥ (ΣΔΑ)
(39ον Ε.Σ.Π.)
- ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ (ΣΔΘ)
(2ον, 5ον και 27ον Ε.Σ.Π.)
- 79ον Ε.Τ.Π.
- 83η ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΧΗ
- (29ον Ε.Τ.Π.)
- ΔΙΜΟΙΡΙΑ ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΩΝ
- ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΛΙΜΕΝΟΣ ΒΟΛΟΥ

16.- ΑΝΩΤΕΡΑ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΑΤΤΙΚΗΣ - ΝΗΣΩΝ (ΑΣΔΑΝ)

- ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟΝ
- ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΑΤΤΙΚΗΣ (ΣΔΑ)
(78 ΕΤΠ)

- ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΣΑΜΟΥ (ΣΔΣ)
(96 ΕΤΠ)
- ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΚΡΗΤΗΣ (ΣΔΚ)
(23 ΕΤΠ)
- 482 ΤΑΓΜΑ ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΩΝ

17.- ΑΝΩΤΕΡΑ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ (ΑΣΔΠ)

- ΣΤΡΑΤΗΓΕΙΟΝ
- 11ον ΕΛΑΦΡΟΝ ΣΥΝ/ΜΑ ΠΕΖΙΚΟΥ
- 485 ΛΟΧΟΣ ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΩΝ
- 719 ΛΟΧΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΥ

Εν Αθήναις 2α Δ/βρίου 1972
Ο
Προϊστάμενος του Τμήματος
Τ.Υ.

12

ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ - ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ
ΒΣΣ/Α1 τη 4 Αυγούστου 1949
Αριθ. ΑΑΠ 132/15

ΔΙΑΤΑΓΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ «ΠΥΡΣΟΣ»

Χάρτης 1:50000 { ΦΛΩΡΙΝΑ, ΚΑΣΤΟΡΙΑ, ΑΓ. ΓΕΡΜΑΝΟΣ, ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ, ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ :

1. ΕΧΘΡΟΣ

α) ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ - ΔΥΝΑΜΙΣ - ΔΙΑΤΑΞΙΣ - ΤΟΠΟΘΕΣΙΑΙ - ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ - ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΙ κ.λ.π. (ως ειδικόν Δελτίον πληροφοριών).

β) ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ

- Ο εχθρός φαίνεται αποφασισμένος όπως αμυνθή επί ΒΙΤΣΙ όπου διαθέτει νυν, κατά τας υπαρχούσας πληροφορίας, δύναμιν 6-7 Ταξ/χιών και είναι ισχυρώς και κατά βάθος οργανωμένος.
- Είναι πιθανόν να ενισχυθή εισέτι εις την περιοχήν ταύτην διά μιας έως δύο Τ/χιών εκ ΓΡΑΜΜΟΥ.
- Επί τω σκοπώ της απασχολήσεως ημετέρων δυνάμεων, δύναται να διοχετεύση, κυρίως προ της επιχειρήσεως αξιολόγους δυνάμεις εις τα μετόπισθεν ημών.
- Εις περίπτωσιν κλονισμού τούτου επί ΒΙΤΣΙ ενδέχεται όπως επιδιώξη διαφύγη είτε προς ΓΡΑΜΜΟΝ, ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ, ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟΝ είτε προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ.
- Προ της επιθέσεως κατά ΒΙΤΣΙ δύναται να ενεργήση τοπικήν επιχείρησιν προς κατάληψιν σημείων της ημετέρας τοποθεσίας.

ΦΙΛΙΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ (υπό διαταγάς ΣΣ)

- ΜΕΡΑΡΧΙΑΙ : ΙΙ ΙΧ Χ ΧΙ (μείον Τ/χία)
- ΜΟΝΑΔΕΣ ΚΑΤΑΔΡΟΜΩΝ :Ι ΙΙ Τ/χίαι (5 Μοίραι)
- ΕΛΑΦΦΡΟΝ ΣΥΝ/ΜΑ ΠΕΖΙΚΟΥ : 12ον
- ΤΑΓΜΑΤΑ ΕΘΝΟΦΡΟΥΡΑΣ : 14ον 31ον 32ον 83ον 84ον 88ον
- ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ
  - α) ΠΕΔΙΝΟΝ : 102 104 107 ΣΠΠ 101 (μείον μοίρα)
  - β) ΜΕΣΟΝ : 151 152 153 ΜΜΠ (μείον Πυρ/χία)
  - γ) ΟΡΕΙΒΑΤΙΚΟΝ : ΜΟΠ ΙΙ ΙΧ Χ ΧΙ ΧV Μ/χιών
- ΤΕΘΩΡΑΚΙΣΜΕΝΑ ΑΡΜΑΤΑ
  - α) ΙΙ Σ. ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΕΩΣ
  - β) ΙΧ Σ. ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΕΩΣ (μείον ΄Ιλη και ουλαμός αρμάτων)
  - γ) ΧΙ ΄Ιλη Αρμάτων

- ΜΗΧΑΝΙΚΟΝ

α) Λόχοι ΙΙ ΙΧ Χ ΧΙ Μ/χιών

β) 713 719 Λόχοι Μηχανικού

ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

3. Β΄ΣΣ

α) Κατάληψις εχθρικής αμυντικής τοποθεσίας ΒΙΤΣΙ και καταστροφή των εν αυτή Κ.Σ. δυνάμεων βάσει των ακολούθων γενικών γραμμών :

ι) Διάσπασις της εχθρικής τοποθεσίας μεταξύ ΤΣΟΥΚΑΣ - ΜΠΑΡΟ δι' ενεργειών κατά τας δύο συνιστώσας κατευθύνσεις ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ ΛΕΣΙΤΣ και ΜΠΙΚΟΒΙΚ - ΜΠΑΡΟ - ΛΕΣΙΤΣ με ιδιαιτέραν προσπάθειαν εις την δευτέραν.

ιι) Ώθησις διά του ρήγματος τούτου προς ΒΑΡΜΠΑΝ κυρίως και με υποβοηθητικήν ενέργειαν επί κατευθύνσεως ΙΕΡΟΠΗΓΗΣ - ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ διά την περίσφυξιν από Β., Ν. και Δ. και εκκαθάρισιν του ισχυρού αμυντικού συγκροτήματος ΒΙΤΣΙ - ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ.

ιιι) Κάλυψις των πλευρών της κυρίας προσπαθείας.

ιυ) Προσπάθεια αγγιστρώσεως δυνάμεων του εχθρού εν τη γενική κατευθύνσει ΚΑΤΩ ΚΛΕΙΝΑΙ - ΛΑΙΜΟΣ και εν περιπτώσει ευνοϊκών συνθηκών κατάληψις σημείων της κυρίας κορυφογραμμής ΒΑΡΝΟΥΣ.

υ) Εκμετάλλευσις προς ΠΕΡΙΒΟΛΙ - ΛΑΙΜΟΝ ΠΡΕΣΠΩΝ ευθύς ως εξασφαλισθή κυρίως η κατάληψις ΒΑΡΜΠΑΣ και κάλυψις ταύτης εκ δεξιών από κατευθύνσεως ΓΙΩΡΓΟΥ - ΓΚΛΑΒΑ.

υι) Συντριβή του εχθρού επί των λοιπών περιοχών της εχθρικής τοποθεσίας ΒΙΤΣΙ και διαπεραίωσις δυνάμεων εις Χερσόνησον ΠΗΞΟΥ προς εκκαθάρισιν ταύτης.

β) Προ της επιθέσεως : εκκαθάρισις των μετόπισθεν, εξουδετέρωσις των Κ.Σ. οργανώσεων και εμπέδωσις της ασφαλείας εν αυτοίς.

γ) Δυτικόν όριον ΣΣ : ΕΛΛΗΝΟΑΛΒΑΝΙΚΗ ΜΕΘΟΡΙΟΣ εις (Ν.240466) ΚΟΡΟΡΕΚΑ ΡΕΜΜΑ - ΟΙΝΟΗ - ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ - ΜΑΝΙΑΚΟΙ - ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ - ΑΛΙΑΚΜΩΝ άπαντα εις Β΄ΣΣ. πλην ΑΡΓΟΥΣ εις Α΄ΣΣ.

4. Α΄ΣΣ

Προ και κατά ΒΙΤΣΙ επιθέσεως θέλει ενεργήσει εις ΓΡΑΜΜΟΝ προς απαγόρευσιν μεταφοράς εχθρικών δυνάμεων εκ ΓΡΑΜΜΟΥ εις ΒΙΤΣΙ ή αντιστρόφως και προς αγγίστρωσιν εχθρικών δυνάμεων επί ΓΡΑΜΜΟΥ.

5. ΠΡΟΘΕΣΙΣ :

Συντριβή των εις ΒΙΤΣΙ Κ.Σ. εξαναγκαζομένων να δώσουν αγώνα διά του αποκλεισμού διαφυγής αυτών είτε προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ είτε προς Α. και Ν. εις το εσωτερικόν της Χώρας.

6. ΓΕΝΙΚΟΣ ΤΡΟΠΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ :

Μετά προκαταβολικήν βελτίωσιν της βάσεως και των συνθηκών εξορμήσεως: επιτυγχανομένων διά της καταλήψεως ΠΟΛΕΝΑΤΑ - 1685

α) ισχυρά αιφνιδιαστική επίθεσις επί της γενικής κατευθύνσεως ΒΙΤΣΙ - ΛΕΣΙΤΣ - ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑ (Ν.3965) προς διάρρηξιν και κατάληψιν της τοποθεσίας ΤΣΟΥΚΑ - ΛΕΣΙΤΣ - ΜΠΑΡΟ - ΓΙΑΜΑΤΑ μετά ταυτοχρόνου πιέσεως επί ολοκλήρου του λοιπού μετώπου επί σκοπώ αφ' ενός μεν αγγιστρώσεως των εχθρικών δυνάμεων και αφ' ετέρου εκμεταλλεύσεως ευνοϊκών συνθηκών προς κατάληψιν σημείων καλυπτόντων την κυρίαν ταύτην προσπάθειαν ή διευκολυνόντων τας περαιτέρω ενεργείας.

β) Εν συνεχεία άνευ ουδεμιάς διακοπής, ταχεία προώθησις αφ' ενός μεν και προτίστως προς ΒΑΡΜΠΑ - ΚΟΡΜΠΕΤΣΙ εν συνδυασμώ προς ισχυράν επίθεσιν επί της κατευθύνσεως ΦΛΑΤΣΑΤΑ - ΙΕΡΟΠΗΓΗ - ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ, αφετέρου δε διά των δυνατών διαθεσίμων ακόμη μέσων προς ΛΑΙΜΟΝ ΠΡΕΣΠΩΝ εν συνδυασμώ προς ενέργειαν επί της κατευθύνσεως ΚΛΕΙΝΑΙ - ΤΟΥΜΠΑ - ΛΑΙΜΟΣ ΠΡΕΣΠΩΝ επί τω τελικώ σκοπώ αποκοπής της διά ΛΑΙΜΟΥ και ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ διαφυγής προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ ίνα καταστή ούτω δυνατή η διά μάχης εξόντωσις των Κ.Σ.

γ) Διαπεραίωσις και διά πλωτών μέσων Δ. ΠΡΕΣΠΑΣ προς ολοσχερή εξαφάνισιν πάσης Κ.Σ. εστίας και αποκατάστασις της Εθνικής κυριαρχίας εφ' ολοκλήρου της περιοχής ΒΙΤΣΙ.

7. ΜΕΘΟΔΟΣ

Η συντριβή του εις ΒΙΤΣΙ εχθρού θα επιδιωχθή εις 4 Φάσεις ως ακολούθως :

α) Α΄ ΦΑΣΙΣ

Κατόπιν σφοδράς προπαρασκευής πυρ/κού, Αεροπορίας και βαρέων όπλων πεζικού, ισχυρά επίθεσις εκ περιοχής ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΩΝ την Χ ημέραν (ώραν 10.00), μετά ταυτοχρόνου πιέσεως προς ΠΛΑΤΥ (Ν.5559) ΚΟΥΛΑ (Ν.5650) εξ Αν. και Ν., εκ περιοχής ΒΙΤΣΙ, προς κατάληψιν ολοκλήρου του συγκροτήματος ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ και τοιούτου ΥΨ. 1685 - ΠΛΑΤΣΙΣΤΕ (Ν5160) επί τω σκοπώ δημιουργίας ευνοϊκών συνθηκών εξορμήσεως προς Δ.

Τούτου επιτευχθέντος συνέχισις πιέσεως εξ όλων των κατευθύνσεων κατά την Χ ημέραν και προσπάθεια όσον το δυνατόν μεγαλυτέρας προχωρήσεως εκ Β. προς ΠΛΑΤΥ (Ν.5559) και προς ΜΑΚΡΥΧΩΡΙ (Ν.4758) προς αγγίστρωσιν εχθρού και προς παρεμπόδισιν πάσης διαφυγής του προς Δ. όσον και προς Α. και Ν.Α.

β) Β΄ ΦΑΣΙΣ

ι) Από της επελεύσεως του σκότους της Χ προς Χ+1 αιφνιδιαστική ενέργεια εφ' ενός μεν προς κατάληψιν ΡΟΤΟ (Ν.4756) και αφ' ετέρου δε προς διείσδυσιν δι' ειδικών μονάδων επί της τοποθεσίας ΜΠΑΡΟ - ΛΕΣΙΤΣ - ΤΣΟΥΚΑ επί τω σκοπώ της καταλήψεως της τοποθεσίας ταύτης με ετοιμότητα εκτοξεύσεως εν περιπτώσει ανάγκης ταχέως ισχυρών ενεργειών διά μονάδων κρούσεως επί των κατευθύνσεων :

ΜΠΙΚΟΒΙΚ - ΜΠΑΡΟ - ΥΨ. 1709 (Ν.4360).
ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ - ΠΟΛΕΝΑΤΑ - ΛΕΣΙΤΣ.
Με κυρίαν προσπάθειαν επί πρώτης κατευθύνσεως.

ιι) Κάλυψις της κυρίας ταύτης προσπαθείας επί κατευθύνσεων:

ΥΨ. 1695 (Ν.5267) - ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΖΑ - ΥΨ. 1918.8 (Ν.480666) - ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΕΦΑΛΙ (Ν465685) με δυνατότητα εκμεταλλεύσεως ευνοϊκών συνθηκών προς κατάληψιν συγκροτήματος ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΖΑ - 1919 και ΒΡΥΣΗ ΝΙΤΣΑΣ (Ν.3846) - ΓΚΡΑΔΙΣΤΑ (Ν.3848) - ΒΟΥΤΣΙ (Ν.3751).

ιιι) Επί λοιπού μετώπου διά επιθέσεων κατά περιορισμένων αντικειμενικών σκοπών : αγγίστρωσις των εχθρικών δυνάμεων και ετοιμότης εκμεταλλεύσεως ευνοϊκών συνθηκών δι' ένεργειών επί κατευθύνσεων :

ΦΛΑΤΣΑΤΑ (Ν.2945) - ΙΕΡΟΠΗΓΗ (Ν.3149) - ΚΡΟΥΣΤΑΛ-ΛΟΠΗΓΗ (Ν3255) - ΚΟΡΜΠΕΤΣΙ (Ν.3160).
ΚΑΤΩ ΚΛΕΙΝΑΙ - ΛΑΙΜΟΣ ΠΡΕΣΠΩΝ.

ιυ) Συνέχισις συσφύξεως του εις περιοχήν ΚΟΥΛΑΣ - ΠΛΑΤΥ αποκοπέντος εχθρού, απαγόρευσις διαφυγής προς ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ, ΡΑΔΟΣΙ, ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟΝ και συντριβή τούτου.

γ) Γ΄ ΦΑΣΙΣ

ι) Μετά την στοιχειωδώς απαραίτητον εδραίωσιν επί της τοποθεσίας ΓΙΑΜΑΤΑ - ΜΠΑΡΟ - ΛΕΣΙΤΣ - ΤΣΟΥΚΑ ταχεία προώθησις επί κατευθύνσεων :

ΛΕΣΙΤΣ - ΒΑΡΜΠΑ - ΚΟΡΜΠΕΤΣΙ

ΛΕΣΙΤΣ - ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑ (Ν.3965) - ΠΡΕΒΟΛ - ΛΑΙΜΟΣ ΠΡΕΣΠΩΝ.
Με προτεραιότητα και κυρίαν προσπάθειαν επί της πρώτης.

ιι) Κάλυψις κατευθύνσεων τούτων εκ κατευθύνσεως ΜΠΟΥΤΣΙ, ΒΟΥΤΣΙ και εκ δεξιών ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΕΦΑΛΙ.

ιιι) Ταυτοχρόνως με ώθησιν προς ΒΑΡΜΠΑΝ επιβοηθητική ισχυρά επίθεσις επί κατευθύνσεως ΦΛΑΤΣΑΤΑ - ΙΕΡΟΠΗΓΗ - ΚΡΟΥΣΤΑΛ-ΛΟΠΗΓΗ - ΚΟΡΜΠΕΤΣΙ επί σκοπώ παρεμποδίσεως διαφυγής εχθρού προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ, περισφύξεως εκ Β. και Ν. εχθρού περιοχής ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ, ΜΠΟΥΤΣΙ, ΒΟΥΤΣΙ και εκκαθαρίσεως του συγκροτήματος τούτου.

ιυ) Εξακολούθησις προσπαθείας εν τη κατευθύνσει ΚΑΤΩ ΚΛΕΙΝΑΙ - ΛΑΙΜΟΣ και εκκαθάρισις περιοχής Β. ΒΙΓΛΑΣ ΛΟΥΝΤΖΑΣ - ΑΝΤΑΡΤΙΚΟΝ (Ν4368).

δ) Δ΄ ΦΑΣΙΣ

Από αφίξεως εις περιοχήν ΚΡΑΝΙΑ (Ν335650) - ΜΙΚΡΟΛΙΜΝΗ (Ν3567) ετοιμότης διαπεραιώσεως δυνάμεων εις Χερσόνησον ΠΗΞΟΥ προς παρεμπόδισιν διαφυγής εχθρού προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ και εκκαθάρισιν ταύτης.

8. ΔΙΑΤΑΞΙΣ - ΚΑΤΑΝΟΜΗ

ι) ΙΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ

- Τρεις Ταξ/χίαι
- Συγκρότημα Τεθωρακισμένων (΄Ιλη αρμάτων και ΄Ιλη εφόδου του ΙΙ Σ.Α., ΄Ιλη τεθωρακισμένων ΙΧ Σ.Α. μείον δύο ουλαμοί, και διμ. 701 λόχου Μηχ/κού). Μέχρι καταλήψεως ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ - 1685. Μετά ταύτα και ευθύς ως αποκατασταθή η οδός ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ - ΚΟΡΥΦΗ (Ν.505615) - ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ (Ν.4758) εις διάθεσιν ΙΙΙ Μερ.
- Ουλαμός ΙΧ Σ.Α. (ΒΕΥΗΣ).
- Συγκρότημα Προσκόπων (Λόχοι ΙΧ, Χ Μ/χιών, Λόχος ΙΙΙ Μ/χίας).
- 83 Τ.Ε.
- Δ/σις και διμοιρία Αντ/Τ. 75 χιλ. (μέχρι καταλήψεως ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ ΥΨ. 1685).
- 142, 146 ΜΟΠ (Μέχρι καταλήψεως ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ - 1685. Μετά ταύτα εις ΧΙ Μ/χίαν)
- 759 ΛΟΜ (Μείον διμοιρ.)
- 250 Χειρουργική μονάς.

ιι) ΧΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ

- Δύο Ταξ/χίαι (3133)
- Διοίκησις και διμοιρία Α/Τ 75 χιλ. (ΙΙ Μ/χίας. Μετά κατάληψιν ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ - ΥΨ. 1685).
- 146, 142 ΜΟΠ (Από Χ+1 ημ.)
- 765 ΛΟΜ (Κλιμάκιον 80 κτηνών) ΦΛΩΡΙΝΑΝ από 7.8.49
- Διμοιρία 759 ΛΟΜ (ΙΙ Μ/χίας) ΦΛΩΡΙΝΑΝ
- 772 ΜΛΜ (ΙΙ Μερ/χίας)
- 242 Χειρουργική μονάς (ΦΛΩΡΙΝΑΝ).

ιιι) Χ ΜΕΡΑΡΧΙΑ

- Τρεις Ταξ/χίαι (Μείον Τάγμα συν λόχος 35 Ταξ/χίας όπερ από καταλήψεως ΡΟΤΟ θα δράση προς ΓΚΛΑΒΑΤΑ)
- Διμοιρία Α/Τ 75 χιλ.
- 248 Χειρουργική μονάς (ΙΧ Μ/χίας) ΚΑΣΤΟΡΙΑ από 7.8.49.
- 755 ΛΟΜ
- ΄Ιλη ΙΙΣΑ (μείον ουλαμός).

υ) ΙΧ ΜΕΡΑΡΧΙΑ

- Δύο Ταξ/χίαι (41, 43)
- Τάγμα 42 Ταξ/χίας
- Ουλαμός Τεθωρακισμένων ΙΙ Σ.Α.

- 246 Χειρουργική Μονάς.

υι) <u>III ΜΕΡΑΡΧΙΑ</u>

- Δύο Ταξ/χίαι (5 Τάγματα μείονΛόχος)
- Συγκρότημα Τεθωρακισμένων (΄Ιλη αρμάτων XI Σ.Α., ΄Ιλη αρμάτων μείον ουλαμός IX Σ.Α.. Λόχος Πεζικού Χ Μερ/χίας Διμοιρία 713 Λόχου Μηχ/κού).
- Συγκρότημα Τεθωρακισμένων ΙΙ Μεραρχίας, (όρα 8(ι))
- 763 και 756 ΛΟΜ (περιοχή ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ από 6.8.49)

υιι) <u>ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΜΕΣΣΗΝΟΠΟΥΛΟΥ</u> (αρχικώς υπό ΙΙ Μερ/χίας)

- Ταξ/χία ΙΙ Μερ. (Μετά κατάληψιν ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ - 1685)
- Τάγμα 35 Ταξ/χία (Μετά κατάληψιν ΡΟΤΟ)
- 12 Ε.Σ.Π. (Περιοχήν ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ)
- 14 Ε.Τ.Π. (Περιοχή ΒΙΤΣΙ)
- Λόχος 35 Ταξ/χίας (Περιοχή ΒΙΤΣΙ)
- Δύο ουλαμοί Τεθωρακισμένων IX Σ.Α. (Περιοχήν ΙΙ Μερ.)

} Αρχήθεν

υιιι) <u>ΜΗΧΑΝΙΚΟΝ (Υπό διαταγάς Δ/τού Μηχανικού ΣΣ)</u>

- Α΄ Συγκρότημα Περιοχής ΦΛΩΡΙΝΗΣ (701 Λόχος Μηχανικού μείον διμ., 707 Λόχος Μηχανικού)
- Β΄ Συγκρότημα Περιοχής ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ (716 Λόχος, 719 Λόχος, 713 Λόχος μείον Διμοιρ.)
- Απόσπασμα Μηχανικού ΠΛΩΤΩΝ ΜΕΣΩΝ.

ιχ) <u>ΕΦΕΔΡΕΙΑ</u>

Ταξ/χία IX Μερ/χίας (μείον Τάγμα περιοχήν ΑΓ. ΚΥΡΙΑΚΗ (Ν.3493) ΚΟΛΟΚΥΝΘΟΥ (Ν.4140))

χ) <u>ΣΔΔΜ.</u>

- Λόχος 31 Τ.Ε. (Εις γέφυρας ΓΙΑΓΚΟΒΟΥ - ΚΑΛΟΝΕΡΙΟΥ - ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ επί ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ)
- 32 Τ.Ε.
- 84 Τ.Ε.
- 88 Τ.Ε.
- ΙΙ Σ.Α. (μείον 2 ΄Ιλαι αναγνωρίσως και ΄Ιλη Εφόδου)
- IX Σ.Α. (μείον ΄Ιλης συν Ουλαμός).

<u>ΟΡΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΜΕΡΑΡΧΙΩΝ</u>

ι) <u>ΜΕΤΑΞΥ ΙΙ - XI ΜΕΡΑΡΧΙΩΝ</u>

ΔΕΡΒΕΝ (Ν.5365) - ΤΡΙΒΟΥΝΟΝ (Ν.5165) - ΓΚΟΛΙΝΑΤΑ (Ν.4865) - ΥΨ. 1605 (Ν.460657) άπαντα εις ΙΙ Μερ.

ιι) <u>ΜΕΤΑΞΥ XI - Χ ΜΕΡΑΡΧΙΩΝ</u>

ΡΟΤΟ (Ν.4756) (εις Χ Μερ.) - ΛΕΣΙΤΣ (XI Μερ.) - ΣΦΗΚΑ (Ν.377632) (εις Χ Μερ.) ΜΙΚΡΟΛΙΜΝΗ (Ν3567) (εις XI Μερ.).

9. ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

α) ΙΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ

Α΄ ΦΑΣΙΣ

ι) Κατόπιν σφοδράς και ισχυράς προπαρασκευής και τη υποστηρίξει Πυρ/κού, Αεροπορίας και Βαρέων μέσων πεξικού, επίθεσις, την 1000ω. της Χ ημέρας διά δυνάμεως Ταξ/χίας εκ περιοχής ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΩΝ προς ταυτόχρονον κατάληψιν ολοκλήρου ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ και Συγκροτήματος 1685 - ΠΛΑΤΙΤΣΕ μετά ταυτοχρόνου πιέσεως εξ Α. (12 ΕΣΠ και Τεθωρακισμένων) και εκ νότου (Συγκρότημα ΜΕΣΣΗΝΟΠΟΥΛΟΥ).

ιι) Μετά κατάληψιν 1685 συνέχισις προσπαθείας εκ Β. διά την όσον ένεστι μεγαλυτέραν προχώρησιν προς ΠΛΑΤΥ και ΜΑΚΡΥΧΩΡΙ και συνέχισις πιέσεως εξ Α. και Ν. επί τω σκοπώ αγγιστρώσεως και απαγορεύσεως διαφυγής του εχθρού τόσον προς Δ., διά ΜΑΚΡΥ ΧΩΡΙΟΥ, όσον προς Α. και Ν.Α. διά ΡΑΔΟΣΙ.

Β΄ ΦΑΣΙΣ

ι) Διά δυνάμεως Ταξ/χίας κάλυψις του δεξιού της ΧΙ Μ. εκ περιοχής ΤΡΙΒΟΥΝΟΥ (Ν.505650) - ΓΚΟΛΙΝΑΤΑΣ (Ν.4865) - ΒΙΓΛΑΣ ΛΟΥΝΤΖΑΣ και επιζήτησις ευνοϊκών συνθηκών όπως προβή εις την κατάληψιν του συγκροτήματος ΒΙΓΛΑΣ ΛΟΥΝΤΖΑΣ - ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΕΦΑΛΙ.

Προς τούτο κατά την νύκτα της Χ προς Χ+1 παραλλήλως και εν συνδέσμω με το δεξιόν της ΧΙ Μερ. προώθησις προς ΤΡΙΒΟΥΝΟΝ και ΓΚΟΛΙΝΑΤΑ δυνάμεως τουλάχιστον τάγματος όπερ δέον να είναι εις θέσιν όπως το ταχύτερον κατά την επομένην (Χ+1 ημ.) εκδηλώση ενέργειαν προς ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΖΑ εν συνδυασμώ με ενέργειαν κατά του αυτού αντικ. σκοπού από της κατευθύνσεως ΥΨ. 1695 (Ν.5267) - ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΖΑ.

Διά την διευκόλυνσιν της ενεργείας προς ΒΙΓΛΑΝ συγκρότημα εκ των ΙΧ, Χ, Μεραρχιακών Λόχων προσκόπων και ενός Λόχου ΙΙΙ Μ/χίας υπό την Δ/σιν ΑΞ/ΚΟΥ της ΙΙΙ Μ/χίας θέλει εισδύσει κατά την νύκτα της Χ προς Χ+1 επί της κατευθύνσεως ΑΛΩΝΑΣ - ΚΑΛΥΒΕΣ ΛΑΚΚΟΥ (Ν.4867) και θέλει προσβάλει την πρωίαν τα νώτα των επί ΒΙΓΛΑΣ Κ.Σ. επί τω σκοπώ όπως τουλάχιστον επιφέρη σύγχυσιν επ' ωφελεία των εκ Ν. και Α. επιχειρούντων οίτινες οφείλουν να εκμεταλλευθώσιν την σύγχυσιν ταύτην.

Μολονότι δεν δύναται μετά βεβαιότητος να υπολογίση εις υποστήριξιν Πυρ/κού και Αεροπορίας εν τούτοις θα δωθή πάσα τυχόν διαθέσιμος υποστήριξις εκ της κυρίας ενεργείας.

ιι) Διά δυνάμεως Ταξ/χίας αγγίστρωσις του Β. ΠΙΣΣΟΔΕΡΙΟΥ εχθρού δι' επιθέσεως κατά εκλεγομένων περιορισμένων αντικ. σκοπών, εις περιοχήν ΟΥΣΙ (Ν.5277) και ΜΠΟΥΦΙ και ετοιμότης εις περίπτωσιν ευνοϊκών συνθηκών καταλήψεως της κορυφογραμμής ΒΑΡΝΟΥΣ δι' ενεργείας εν τη κατευθύνσει ΚΑΤΩ ΚΛΕΙΝΑΙ - ΛΑΙΜΟΣ.

ιιι) Συνέχισις διά του Συγκροτήματος ΜΕΣΣΗΝΟΠΟΥΛΟΥ προσπαθείας εξοντώσεως του εις περιοχήν ΠΛΑΤΥ - ΚΟΥΛΑ - ΓΚΛΑΒΑΤΑ (Ν5057) εχθρού δι' ενεργείας εξ όλων των κατευθύνσεων και ήδη και εκ Δ. επί κατευθύνσεως ΡΟΤΟ - ΓΚΛΑΒΑΤΑ -ΚΟΥΛΑ.

ιυ) Απαγόρευσις διαφυγής εχθρού προς ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ παραλλήλως ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΥΙΚΗΣ Μεθορίου.

Γ΄ ΦΑΣΙΣ

ι) Συνέχισις προσπαθείας εν τη κατευθύνσει ΚΑΤΩ ΚΛΕΙΝΑΙ - ΛΑΙΜΟΣ επί τω σκοπώ της ταχυτέρας προωθήσεως δυνάμεων προς ΛΑΙΜΟΝ διά την απαγόρευσιν διαφυγής Κ.Σ. προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ.

ιι) Εκκαθάρισις περιοχής ΒΙΓΛΑΣ ΛΟΥΝΤΖΑ - ΠΙΣΣΟΔΕΡΙΟΥ - ΒΑΡΝΟΥΣ από κοινού μετά ΧΙ Μερ/χίας.

β) III ΜΕΡΑΡΧΙΑ

Β΄ ΦΑΣΙΣ

ι) Δι' αιφνιδιαστικής και ανεξαρτήτου ενεργείας από της 2000ω, της Χ ημέρας επί των κατευθύνσεων :

ΜΠΙΚΟΒΙΚ – ΜΠΑΡΟ – ΛΕΣΙΤΣ διά του όγκου (4 Μοίραι) μεταξύ ΛΟΣΝΙΤΣΑ Ρ.(Ν4254) – ΜΑΚΡΟΧΩΡΙΟΥ Ρ.

ΠΟΛΕΝΑΤΑ – ΛΕΣΙΤΣ (1 Μοίρα μείον Λόχος)

Θέλει εισδύσει τολμηρώς διά των διακένων και θέλει προβή εις την υφαρπαγήν του αντικειμενικού σκοπού ΜΠΑΡΟ – ΛΕΣΙΤΣ ή εις περίπτωσιν δυσμενών συνθηκών θέλει προβή εις κατάληψιν ζωτικών σημείων του αντικειμενικού τούτου σκοπού προς επιβοήθησιν καταλήψεώς του την ημέραν Χ+1 τη βοηθεία εν ανάγκη και του ακολουθούντος πεζικού των άλλων Μεραρχιών.

ιι) Η ενέργεια της Μεραρχίας εις ουδένα περιορισμόν θα υπόκειται επ' ωφελεία των λοιπών μονάδων. Αι ακολουθούσαι μονάδες θα εκμεταλλεύονται τα αποτελέσματά της, αλλά ουδέν δύνανται να ζητήσωσι συνεπαγόμενον δέσμευσιν τινά της ελευθέρως προς τα εμπρός ενεργείας των μονάδων της III Μ/χίας. Δι' όλας τας ακολουθούσας μονάδας θα υπάρχη υποχρέωσις μόνιμος αφ' ενός να αντικαθιστούν αμέσως την III Μερ. επί των καταληφθέντων αντ. σκοπών προωθούσαι τας μονάδας των αμέσως όπισθεν, αφ' ετέρου να ανταποκρίνωνται αμέσως εις πάσαν αίτησιν ενισχύσεως ή βοηθητικής κινήσεως εκ μέρους της III Μερ.

Γ΄ ΦΑΣΙΣ

Ευθύς ως θεωρηθή εξασφαλισθείσα η κατοχή της καταληφθείσης τοποθεσίας ΜΠΑΡΟ – ΛΕΣΙΤΣ – ΤΣΟΥΚΑ συνέχισις εκμεταλλεύσεως άνευ απωλείας χρόνου, δραστηρίως και τολμηρώς, αναλαμβανομένου υπό της III Μερ. και του εις την διάθεσιν της II Μερ/χίας Συγκροτήματος αρμάτων δι' ενεργείας επί των κατευθύνσεων :

ι) ΛΕΣΙΤΣ – ΒΑΡΜΠΑ – ΚΟΡΜΠΕΤΣΙ (δια του μείζονος και εν ανάγκη διά του συνόλου των δυνάμεών της)

ιι) ΛΕΣΙΤΣ – ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑ – ΠΡΕΒΟΛ – ΛΑΙΜΟΣ (δια των τυχόν μη απαραιτήτων δυνάμεων επί της πρώτης κατευθύνσεως)

γ) Χ ΜΕΡΑΡΧΙΑ

Β΄ ΦΑΣΙΣ

ι) Διά δυνάμεως Ταξ/χίας εξορμούσης ταυτοχρόνως κατά την νύκτα της Χ προς Χ+1 μετά των μονάδων III Μερ. εν τη κατευθύνσει ΠΡΑΣΕΚΑ (Ν.495525) – ΡΟΤΟ (Ν.475563) θα προβή δι' αποφασιστικής και τολμηράς ενεργείας εις την ταχίστην κατάληψιν ΡΟΤΟ προς κάλυψιν εξ. Α. της ενεργείας επί ΜΠΙΚΟΒΙΚ – ΜΠΑΡΟ αφίνουσα προς τούτο επί ΡΟΤΟ μετά κατάληψιν τούτου δύναμιν τάγματος όπερ θα ενεργήση προς ΓΚΛΑΒΑΤΑ (Ν5057) – ΛΙΛΙΑΚ – ΜΠΡΕΖΑ – ΚΟΥΛΑ υπό διαταγάς Ταξ/χου ΜΕΣΣΗΝΟΠΟΥΛΟΥ.

ιι) Διά της απαραιτήτου δυνάμεως θα εξασφαλίση προγεφύρωμα Β. του χωρίου ΑΝΩ ΚΡΑΝΙΩΝΑΣ – ΜΑΥΡΟΚΑΜΠΟΣ από της Χ-1 ημέρας ώστε τμήματα της III Μερ. να δύνανται να παραμείνωσιν εκεί ανενόχλητα την νύκτα Χ-1 προς Χ και την ημέραν Χ.

ιιι) Διά του συνόλου περίπου των δυνάμεων αυτής θέλει ενεργήσει επί κατευθύνσεως ΜΠΙΚΟΒΙΚ – ΜΠΑΡΟ – ΥΨ. 1709 (Ν.4360) όπισθεν των μονάδων III Μερ. ετοίμη όπως εκμεταλλευομένη το έργο των μονάδων της III Μερ. προβή εν ανάγκη και διά δυναμικής ενεργείας εις την πλήρη κατάληψιν του αντικ. σκοπού ΓΙΑΜΑΤΑ – ΜΠΑΡΟ – ΥΨ. 1709 εκκαθαρίζουσα πάσαν ενδιάμεσον εχθρικήν αντίστασιν και υποβοηθούσα την ενέργειαν της ΧΙ Μερ. προς ΛΕΣΙΤΣ.

ιυ) Διά της δυνάμεως τάγματος θέλει ενεργήσει από της ιδίας ώρας επί της κατευθύνσεως ΒΡΥΣΗ ΝΙΤΣΑΣ (Ν.3846) - ΓΚΡΑΔΙΣΤΑ (Ν.3848) - ΒΟΥΤΣΙ ως και προς ΓΙΑΝΝΗ ΚΕΦΑΛΙ (Ν.3648) - ΔΕΝΔΡΟΧΩΡΙ (Ν.3649) - ΚΟΥΛΕ (Ν.3455) εν συνδέσμω με τα

τμήματα της XI Μερ. προς κάλυψιν εξ αριστερών της επί κατευθύνσεως ΜΠΙΚΟΒΙΚ - ΜΠΑΡΟ κυρίας προσπαθείας και προς αγγίστρωσιν εχθρικών δυνάμεων.

Βραδύτερον κατά την επίθεσιν της IX Μερ. το τάγμα τούτο πυκνώνον προς το αριστερόν του, θέλει ενεργήσει εν τη κατευθύνσει ΔΕΝΔΡΟΧΩΡΙ - ΚΟΥΛΕ παραλλήλως προς το δεξιόν της IX Μερ. ίνα καλύψη τούτο διά προχωρήσεως προς ΚΟΣΛΟΒΟ (Ν.3650) και δι' απασχολήσεως των ΥΨ. 1162 (Ν.338493) - ΚΟΥΛΕ.

Γ΄ ΦΑΣΙΣ

Από της εξασφαλίσεως της γραμμής ΓΙΑΜΑΤΑ - ΜΠΑΡΟ - ΥΨ 1709 συνέχισις άνευ απωλείας χρόνου της προσπαθείας διά του όγκου των δυνάμεων εν συνδέσμω μετά της XI Μερ.εν τη κατευθύνσει ΜΠΑΡΟ - ΒΑΡΜΠΑ - ΚΟΡΜΠΕΤΣΙ και διά περισφύξεως του εις την περιοχήν ΜΠΟΥΤΣΙ - ΒΟΥΤΣΙ - ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ εχθρού εκ Β.Α. από κοινού μετά της IX Μερ. εκ Ν.Δ. εν συνδυασμώ εκκαθάρισις της περιοχής ταύτης.

Δ΄ ΦΑΣΙΣ

ι) Από της αφίξεως των τμημάτων της εις περιοχήν ΚΡΑΝΙΑ ΜΙΚΡΟΛΙΜΝΗ ετοιμότης διαπεραιώσεως, Δ/γή ΣΣ, δύναμις τάγματος και διά πλωτών μέσων εις Χερσόνησον ΠΗΞΟΥ προς παρεμπόδισιν διαφυγής εχθρού προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ και εκκαθάρισις ταύτης.

ιι) Απαιτούμενα πλωτά μέσα προωθήσονται εγκαίρως μερίμνη Α10/Σ.Σ. εις διάθεσιν Μ/χίας.

δ) XI ΜΕΡΑΡΧΙΑ

Β΄ ΦΑΣΙΣ

Υπερβαίνουσα τας Μονάδας της II Μερ. ΔΕΡΒΕΝ - ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ και ενεργούσα διά του συνόλου των δυνάμεων της εν τη κατευθύνσει ΠΟΛΕΝΑΤΑ - ΛΕΣΙΤΣ αμέσως όπισθεν των μονάδων της III Μερ. Θα προβή δι' αποφασιστικής και τολμηράς ενεργείας εις την ταχείαν κατάληψιν του αντικειμενικού σκοπού ΛΕΣΙΤΣ - ΤΣΟΥΚΑ εκκαθαρίζουσα πάσαν ενδιάμεσον εχθρικήν αντίστασιν.

Γ΄ ΦΑΣΙΣ

ι) Καλυπτομένη δεξιά εκ περιοχής ΒΙΓΛΑΣ ΛΟΥΤΣΑΣ - ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΕΦΑΛΙ (εις περίπτωσιν μη καταλήψεως τούτων κατά προηγουμένην Φάσιν). Θα ενεργήσει άνευ απωλείας χρόνου και από κοινού μετά της X Μερ. αμέσως όπισθεν Μονάδων III Μερ. εν τη κατευθύνσει ΛΕΣΙΤΣ - ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑ - ΠΡΕΒΟΛ - ΛΑΙΜΟΣ ίνα γίνη αρχικώς το ταχύτερον κυρία του συγκροτήματος ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑ - ΠΡΕΒΟΛ προς κάλυψιν του δεξιού των προς ΒΑΡΜΠΑΝ κινουμένων δυνάμεων της X Μερ. και εν συνεχεία ΛΑΙΜΟΥ προς αποκοπήν της οδού διαφυγής προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ των εχθρικών δυνάμεων περιοχής ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΤΖΑ - ΒΑΡΝΟΥΣ.

Αι απαιτήσεις καλύψεως ή ενισχύσεως της προς ΒΑΡΜΠΑΝ ενεργείας της X Μερ. αποτελούσι προτεύουσαν υποχρέωσιν της X Μερ.

ιι) Εκκαθάρισις από κοινού μετά της II Μερ. της περιοχής ΒΙΓΛΑΣ ΛΟΥΤΖΑΣ - ΒΑΡΝΟΥΣ.

ε) IX ΜΕΡΑΡΧΙΑ

ι) Διά καταλήψεως κατά την νύκτα της X προς X+1 ημέρας εν συνδέσμω μετά αριστερού της X Μερ. των Υψ. 1030 (Ν.301463) - 996 (Ν.3147) - 9843 (Ν.2948) αγγίστρωσις των προ του μετώπου αυτής εχθρικών δυνάμεων και ετοιμότης νυκτερινής ενεργείας δ/γή Σ.Σ. εν τη κατευθύνσει ΦΛΑΤΣΑΤΑ - ΙΕΡΟΠΗΓΗ - ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ - ΚΟΡΜΠΕΣΤΙ προς κατάληψιν ΣΜΑΡΔΕΣΙ (Ν.295535) και εν συνεχεία των Υψ. Β. ΜΟΣΧΟΧΩΡΙ (Ν.3056) διά την αποκοπήν διαφυγής του εχθρού προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ.

ιι) Εκκαθάρισις εν συνεχεία περιοχής ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ - ΒΟΥΤΣΙ - ΜΠΟΥΤΣΙ διά περισφύξεως του εχθρού εκ Ν.Δ. και της X Μερ. εκ Ν. και Β.Α.

ιιι) Διά της ενεργείας ταύτης η Μεραρχία θα ενισχυθή δι' ισχυροτάτων μέσων Πυρ/κού και Αεροπορίας ενδεχομένως δι' αρμάτων.

ιυ) Απαγόρευσις πάσης διαφυγής Κ.Σ. προς Ν.

στ) ΕΦΕΔΡΕΙΑ

ι) Η εις περιοχήν ΑΓ. ΚΥΡΙΑΚΗ - ΚΟΛΟΚΥΝΘΟΥ Ταξ/χία (μείον Τάγμα) της ΙΧ Μερ. θα έχη ετοιμότητα ταχείας επεμβάσεως είτε εν τη κατευθύνσει κυρίας προσπαθείας Χ Μερ. είτε υπέρ ΙΧ Μερ.

Μεταφορικά μέσα θα ώσιν πάντοτε ετοιμοκίνητα εις περιοχήν ΜΑΝΙΑΚΟΙ διά την άμεσον μετακίνησιν.

ιι) Απαγόρευσις ενδεχομένως διαφυγής Κ.Σ. προς Ν. (ΚΑΣΤΑΝΟΧΩΡΙΑ) διά της περιοχής μεταξύ ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ - ΑΛΒΑΝΙΚΗΣ ΜΕΘΟΡΙΟΥ.

ζ) ΣΔΔΜ.

ι) Εξασφάλισις παντός ζωτικού χώρου και ιδιαιτέρως :
ΚΟΖΑΝΗΣ
ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟΥ και Αποθηκών Πυρ/κών ΚΟΖΑΝΗΣ
ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟΥ ΑΡΓΟΥΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΥ
ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΟΣ
ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ
ΣΙΑΤΙΣΤΗΣ
Γεφυρών ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ (ΣΕΡΒΙΩΝ, ΓΙΑΓΚΟΒΟΝ, ΚΑΛΟΝΕΡΙΟΥ, ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ)
Δεξαμενής ΕΡΜΑΚΙΑΣ

ιι) Εξασφάλισις ελευθέρας κυκλοφορίας επί αρτηριών
ΒΕΡΡΟΙΑΣ - ΚΟΖΑΝΗΣ
ΣΕΡΒΙΩΝ - ΚΟΖΑΝΗΣ
ΚΟΖΑΝΗΣ - ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΟΣ - ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ
ΚΟΖΑΝΗΣ - ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ - ΑΡΓΟΥΣ
ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ - ΚΛΕΙΣΟΥΡΑΣ - ΔΙΣΠΗΛΙΟ

ιιι) Εκκαθάρισις και έλεγχος μετόπισθεν.

ιυ) Εκπλήρωσις πάσης άλλης αποστολής καθορισθείσης διά προγενεστέρων ειδικών διαταγών.

10 ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ

α) ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΙΣ :

Άπαν το Πυρ/κόν του ΣΣ οργανούμενον εις δύο συγκροτήματα (πλην 144 και 148 ΜΟΠ) θα ενεργήση ως ενιαίον σύνολον υπό τας γενικάς διαταγάς του ΣΣ.

ι) Β. Συγκρότημα ΦΛΩΡΙΝΗΣ
104 και 101 Σ.Π. (μείον μοίρα)
153 ΜΜΠ.
142 και 146 ΜΟΠ.

ιι) Ν. Συγκρότημα ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ
102 και 107 ΣΠΠ.
152 ΜΜΠ και Πυρ/χία 151 ΜΜΠ.
143 ΜΟΠ.

ιιι) Εν αμέσω υποστηρίξει ΙΙ Μερ/χίας
148 ΜΟΠ.

ιυ) Εν αμέσω υποστηρίξει ΙΧ Μερ/χίας

144 ΜΟΠ.

β) ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

ι) Κατά την Χ ημέραν :

Βόρειον και Νότιον Συγκρότημα εν υποστηρίξει ΙΙ Μερ. συμφώνως συννημένω προγράμματι.

Προ της 1000ω.

Καταστροφή πολυβολείων ναρκοπεδίων Αντιολμικαί και λοιπαί αποστολαί αναλόγως αναγκών και βάσει σχεδίου ΙΙ Μερ.

Προπαρασκευή Αντιβομβαρδισμός βάσει πίνακος αποστολών κοινοποιηθέντος εις τους Δ/τάς Πυρ/κού ΙΙ και Χ Μερ.

Προπαρασκευή της επιθέσεως.

Από 1000ω.

Υποστήριξις της επιθέσεως της ΙΙ Μερ. βάσει σχεδίου πυρός του συντονιζομένου υπό του ΣΣ προς κατάληψιν ΥΨ ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ και 1685.

ιι) Κατά την Χ+1 ημέραν

Προτεραιότης υποστηρίξεως δι' ολοκλήρου του Πυρ/κού κατά σειράν υπέρ ΙΙΙ, ΧΙ, Χ, Μ/χιών και ενδεχομένως ΙΙ Μερ.

143 ΜΟΠ μετά κατάληψιν ΡΟΤΟ εν αμέσω υποστηρίξει αποσπάσματος ΜΕΣΣΗΝΟΠΟΥΛΟΥ μέχρις εκκαθαρίσεως περιοχής ΚΟΥΛΑ - ΠΛΑΤΥ.

ιιι) Τουλάχιστον μοίρα Πυρ/κού εξ εκάστου Συγκροτήματος αμφοτέρας τας ημέρας Χ και Χ+1 θα έχη προτεραιότητα ικανοποιήσεως αιτήσεων ΑΠΑΡ, ΑΩΠ, ΕΠΑΡ διά την προσβολήν απροόπτων στόχων και εχθρικών Πυρ/χιών.

γ) ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΩΝ

ι) Εις ΙΙΙ Μερ. επτά (7) εν οις και ο των αρμάτων.

ιι) Ει ΙΙ Μερ/χίαν διά την Χ ημέραν οκτώ (8) και μετέπειτα έξ (6) εν οις και της 148 ΜΟΠ.

ιιι) Εις ΧΙ Μερ/χίαν επτά (7).

ιυ) Εις Χ Μερ/χίαν οκτώ (8).

υ) Εις ΙΧ Μερ/χίαν αρχικώς οι τρεις της 144 ΜΟΠ.

υι) Εις απόσπασμα ΜΕΣΣΗΝΟΠΟΥΛΟΥ Δύο (2).

δ) ΜΕΤΑΤΟΠΙΣΕΙΣ

ι) Κατάληψις αρχικών θέσεων Μάχης κατά την νύκτα της Χ-2 προς Χ-1 ημέραν

ιι) Μερίμνη ΧΙ Μεραρχίας αι 142 και 146 ΜΟΠ θα προωθηθώσιν εις περιοχήν ΚΟΡΥΦΗΣ το ταχύτερον μετά κατάληψιν ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ - 1685 ώστε να βελτιωθώσιν το ταχύτερον αι συνθήκαι υποστηρίξεως προς ΛΕΣΙΤΣ.

ιιι) Άνευ διαταγής μερίμνη Δ/τών συγκροτημάτων Πυρ/κού αρχικώς το Πεδινόν και εν συνεχεία Μέσον Πυρ/κόν θα προωθηθώσιν κατά κλιμάκια ευθύς ως κατασκευασθώσιν αι απαιτούμεναι οδεύσεις ώστε το ταχύτερον να εξασφαλισθούν ευνοϊκαί συνθήκαι υποστηρίξεως επί ΓΙΑΜΑΤΑ - ΜΠΑΡΟ - ΛΕΣΙΤΣ - ΤΣΟΥΚΑ.

ιυ) Ετοιμότης αμέσου μετακινήσεως ενός ΣΠΠ εξ εκατέρου των Συγκροτημάτων και ολοκλήρου του Μ.Π. του Νοτίου Συγκροτήματος προς την ζώνην της ΙΧ Μερ.

υ) Ο αρχικός εφοδιασμός διά Χ και Χ+1 ημέραν εις τας αρχικάς θέσεις πυροβόλων συμπεριλαμβανομένων και των πυρ/κών Α και Β γραμμής

700 ΒΚΠ Π.Π.
400 ΒΚΠ Ο.Π.
300 ΒΚΠ Μ.Π.

ΤΕΘΩΡΑΚΙΣΜΕΝΑ

11. α) ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΙΣ (Υπό Δ/γάς Αντ/χου ΣΠΑΝΤΙΔΑΚΗ)

ΒΟΡΕΙΟΝ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ Περιοχής ΦΛΩΡΙΝΗΣ } Όρα διάταξιν
ΝΟΤΙΟΝ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ Περιοχής ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ

β) ΓΕΝΙΚΗ ΑΠΟΣΤΟΛΗ

ι) Υποστήριξις δυνάμεων πεζικού και ΙΙΙ Μερ. εις τας κυρίας προσπαθείας προς διάρρυξιν της τοποθεσίας.

ιι) Είτα εκμετάλλευσις διά βαθείας διεισδύσεως και επιδρομών προς ΒΑΤΟΧΩΡΙ - ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΝ και ΠΡΕΒΟΛ - ΛΑΙΜΟΝ ΠΡΕΣΠΩΝ επί τω σκοπώ της απαγορεύσεως πάσης κινήσεως και ανασυντάξεως του εχθρού.

ιιι) Προστασία κυκλοφορίας επί κυρίων αρτηριών μετόπισθεν.

γ) ΕΙΔΙΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

ι) ΒΟΡΕΙΟΝ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ (Υπό διαταγάς Επιλάρχου ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ)

Υποστήριξις της επιθέσεως ΙΙ Μερ. προς κατάληψιν ΥΨ. ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ και 1685. Ενδεχομένως ΠΛΑΤΥ.

Μετά ταύτα και διάνοιξιν δρομολογίου προς ΚΟΡΥΦΗΝ - ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ κίνησις προς συνάντησιν του Ν. Συγκροτήματος.

ιι) ΝΟΤΙΟΝ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ (Υπό δ/γάς Επ/χου ΠΛΑΣΤΗΡΑ)

Ευρισκόμενον υπό Δ/γάς ΙΙΙ Μερ. θα υποστηρίξη αρχικώς πάσαν ενέργειαν ταύτης και ενδεχομένως μονάδων πεζικού διά την ταχυτέραν κατάληψιν της γραμμής ΓΙΑΜΑΤΑ - ΜΠΑΡΟ - ΛΕΣΙΤΣ με ετοιμότητα όπως ταχέως αχθή επί της οδού ΑΝΤΑΡΤΙΚΟΝ - ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ ίνα προσβάλη τα νώτα του εχθρού και αποκόψη την υποχώρησίν του μετά και άνευ του Βορείου Συγκροτήματος.

Από της αφίξεως επί δημοσίας οδού ΑΝΤΑΡΤΙΚΟΥ - ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ προώθησις τολμηρώς προς ΚΡΟΥΣΤΑΛ-ΛΟΠΗΓΗΝ μείζον τμήμα και διαθέσιμον τοιούτον προς ΑΝΤΑΡΤΙΚΟΝ ΠΡΕΒΟΛ.

ΜΗΧΑΝΙΚΟΝ

12. α) ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΚΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

ι) ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΦΛΩΡΙΝΗΣ

701 Λόχος Μηχ/κού Υπό Δ/γάς Δ/τού Μηχ/κού ΙΙ Μερ.
707 Λόχος Μηχ/κού (Αρχικώς)

Αποστολαί :

Ενίσχυσις αρμάτων διά διατεθέντος αποσπάσματος Μηχ/κού.

Άμα τη καταλήψει του ΥΨ. ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ (Ν.498621) και του ΥΨ. 1685 (Ν.522613) επέκτασις της οδού ΔΕΡΒΕΝ - ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ μέχρι (.........) δι’ όλων των διατιθεμένων μέσων ώστε την νύκτα της Χ προς Χ+1 να είναι αύτη βατή εις Μ. Πυρ/κού.

Εν συνεχεία άμα ως η τακτική κατάστασις επιτρέψη επέκτασις ταύτης μέχρι ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ μέσω (Ν.498587).

Αποκατάστασις της Εθνικής οδού ΦΛΩΡΙΝΗΣ - ΠΙΣΣΟΔΕΡΙΟΥ - ΑΝΤΑΡΤΙΚΟΥ (εις δευτέραν σειράν επείγοντος και ευθύς ως η τακτική κατάστασις επιτρέψη τούτο).

ιι) ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ
716 Λόχος Μηχ/κού
719 Λόχος Μηχ/κού (μείον Διμοιρία)
713 Λόχος Μηχ/κού (μείον Διμοιρία από της Χ-2 ημέρας)
(Διοικητής ανωτέρω μονάδων ο Δ/τής Μηχ/κού Χ Μερ.).

Αποστολαί :

Ενίσχυσις αρμάτων διά διατεθέντος αποσπάσματος.

Την νύκτα της Χ-1 προς Χ και Χ προς Χ+1 συμπλήρωσις διανοίξεως οδού από (Ν.488520) προς ΑΓ. ΑΝΤΩΝΙΟΝ (Ν.480540) διά διέλευσιν αρμάτων.

Την Χ+1 ημέραν συνέχεια διανοίξεως ανωτέρω οδού διά διπλήν κυκλοφορίαν.

Βελτίωσις της οδού από ΑΓ. ΑΝΤΩΝΙΟΥ προς ΧΑΛΑΡΑ και εν συνεχεία προς ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ δι’ όλων των διατιθεμένων μέσων, ίνα καταστή ευχερώς βατή εις παντός τύπου οχήματα και να ενωθή με την υπό του Β. Συγκροτήματος οδόν ΚΟΡΥΦΗΣ.

Ευθύς ως η τακτική κατάστασις επιτρέψη κατά σειράν

- Διάνοιξις οδού από ΧΑΛΑΡΑ προς (Ν.410570) δι’ αυχένος μεταξύ ΓΙΑΜΑΤΑ ΜΠΑΡΟ.
- Αποκατάστασις της οδού από ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ (Ν.452575) διά ΤΡΕΣΚΑ ΡΕΜ. προς (Ν.400575).
- Αποκατάστασις της οδού ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ - ΑΝΩ ΜΕΛΑΣ και της οδού ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ - ΓΑΒΡΟΥ - ΒΑΤΟΧΩΡΙΟΥ.

ιιι) ΙΧ ΜΕΡΑΡΧΙΑ
704 Λόχος Μηχανικού

Βελτίωσις της οδού από ΠΟΛΥΑΝΕΜΟΥ προς ΙΕΡΟΠΗΓΗΝ - ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΝ.

Αποκατάστασις της οδού ΑΓ. ΚΥΡΙΑΚΗΣ - ΙΕΡΟΠΗΓΗΣ άμα ως η τακτική κατάστασις επιτρέψη τούτο.

ιυ) ΥΠΟ Δ/ΣΙΝ ΜΗΧ/ΚΟΥ ΣΣ.
Απόσπασμα Μηχ/κού πλωτών μέσων διά χρησιμοποίησιν εν καιρώ.
Αποθήκαι υλικού Μηχ/κού :
α) ΚΑΣΤΟΡΙΑ (728 Όρχος Μηχ/κού)
β) ΦΛΩΡΙΝΑ (701 Λόχος Μηχ/κού)
γ) ΚΟΖΑΝΗ (723 Όρχος Μηχ/κού)

ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ

13. α) Συμμετοχή εις την προπαρασκευήν προς καταστροφήν των ισχυρών εχθρικών οργανώσεων, εχθρικών Πυρ/χιών, Παρατηρητηρίων, Σ.Δ/σεως κ.λ.π.

β) Υποστήριξις (όρα πίνακα Νο 2) και συνοδεία των επιθέσεων του Πεζικού κατά ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ - ΥΨ. 1685 και μεταγενεστέρως εν τη ζώνη της κυρίας προσπαθείας.

γ) Απαγόρευσις διαφυγής εχθρικών δυνάμεων προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ ιδιαιτέρα σημασία εις ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΝ και ΛΑΙΜΟΝ ΠΡΕΣΠΩΝ.

δ) Απαγόρευσις της εσωτερικής κυκλοφορίας εχθρού με ιδιαιτέραν σημασίαν εις κόμβους και υποχρεωτικάς διαβάσεις (Ν.397587), (Ν.397605), (Ν.424666), (Ν.475748), (Ν.468708), (Ν.470735), (Ν.305548), (Ν.377633).

ε) Προστασία της κατευθύνσεως κυρίας προσπαθείας και εξάρθρωσις πάσης εχθρικής αντεπιθέσεως τόσον κατά την κίνησιν όσον και κατά την εγκατάστασιν των ημετέρων επί ΓΙΑΜΑΤΑ, ΜΠΑΡΟ, ΛΕΣΙΤΣ, ΤΣΟΥΚΑ και μέχρι ενισχύσεως και εδραιώσεως αυτών.

ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ

14. α) ΗΜΕΡΑ Χ καθορισθήσεται διά νεωτέρας δ/γής.

β) ΑΡΧΙΚΟΙ ΧΩΡΟΙ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΩΣ (Όρα συνημμένον πίνακα Νο 1)

γ) ΒΑΣΙΣ ΕΞΟΡΜΗΣΕΩΣ
Κατ' αρχήν κατεχομένη γραμμή.
Διά την ΙΙΙ Μερ. ορίζεται κεκαλυμμένη περιοχή Ν. ΒΑΨΩΡΙ Ρ. ήτις δέον όπως από της Χ-2 εξασφαλισθή διά τμημάτων της Χ Μ/χίας κοινή συνεννοήσει.

δ) ΕΞΟΡΜΗΣΙΣ

Α΄ ΦΑΣΙΣ : 1000 ω. Χ ημέρας

Β΄ ΦΑΣΙΣ : 2000 ω. Χ ημέρας

Γ΄ ΦΑΣΙΣ :
ι) Μονάδων ΙΙΙ Μ/χίας Δ/γή Μ/χίας.
ιι) Χ, ΧΙ, ΙΙ Μ/χιών Δ/γή ΣΣ.
ιιι) ΙΧ Μ/χία Δ/γή Σ.Σ.

Δ΄ ΦΑΣΙΣ : Δ/γή ΣΣ.

ε) ΔΙΑΦΟΡΑ

ι) Δέον να κατανοηθή παρά πάντων ότι ανεξαρτήτως των καθοριζομένων κυρίων προσπαθειών και προικοδοτήσεως των κατευθύνσεων, πάσα μονάς και παν τμήμα οφείλει να επιτύχη το μέγιστον εκμεταλλευόμενον πάσαν ευκαιρείαν και δημιουργούν διά της αποφασιστικής του στάσεως και της επιμονής ευνοϊκάς συνθήκας προς διείσδυσιν και εξάρθρωσιν του εχθρού.

ιι) Δέον επίσης να κατανοηθή ότι πάσα απώλεια χρόνου και χρονοτριβή θέλει είναι εις βάρος της επιβαλλομένης ταχείας εκβάσεως της επιχειρήσεως. Πρόκειται περί εχθρού παρουσιάζοντος πολλάς και ποικίλας οργανώσεις αλλά ευρισκομένου εν αδυναμία να επανδρώση πάσας τας θέσεις και να παρουσιάση αντίστασιν ανάλογον των οργανώσεων, ου μην αλλά και από απόψεως ηθικού πρόκειται περί εχθρού με ηθικόν κατώτερον του μετρίου.

ιιι) Υπάρχουν υποχρεωτικώς κενά εις την εχθρικήν διάταξιν. Η διείσδυσις άρα είναι πάντοτε δυνατή και πρέπει να θεωρηθή ως θεμελιώδης κανών ενεργείας.

ιυ) Η ορθή χρησιμοποίησις και η αποφασιστική και επίμονος ενέργεια των ημετέρων μονάδων διαθετουσών ισχυρά και εις ικανόν αριθμόν μέσα δύνανται να εξασφαλίσωσι ταχέα και θετικά αποτελέσματα εντός βραχυτάτου χρόνου ίνα ούτω απαλλαγή η χώρα και εκ του τελευταίου ερείσματος των Κ.Σ.
Είτε υπάρξουν κενά είτε δημιουργηθούν ρήγματα πρέπει αμέσως όλοι ολοταχώς προς τα εμπρός ώστε να μη καταλάβη την επομένην κορυφογραμμή με τα υποχωρούντα τμήματα τα οποία δύνανται και πρέπει να κυκλωθούν.

υ) Ο ρόλος των μονάδων ΙΙΙ Μ/χίας συνίσταται εις αποφασιστικήν και ανεξάρτητον διείσδυσιν εντός των θέσεων και εις τα νώτα του εχθρού ίνα ούτω επέλθη ταχεία σύγχυσις και εξάρθρωσις του εχθρού. Το πεζικόν δεν θα πρέπει να αναμένη το παν από τας μονάδας της ΙΙΙ Μ/χίας και την πλήρη διάνοιξιν της οδού εις τούτο. Οφείλει εκμεταλλευόμενον και το επιτυγχανόμενον αποτέλεσμα υπό των μονάδων ΙΙΙ Μ/χίας να ενεργή δραστηρίως και αποφασιστικώς κατά πάσης φωλεάς αντιστάσεως και να έρχεται εγκαίρως εις βοήθειαν του έργου των ειδικών τούτων μονάδων.

υι) Εφίσταται η προσοχή των μονάδων επί της συγκροτήσεως των τμημάτων αυτών και επί του εφοδιασμού και επί της καταλλήλου χρησιμοποιήσεως των ισχυρών μέσων πυρός.
Εις προηγουμένας επιχειρήσεις παρετηρήθη ότι αι μονάδες εστερούντο μέσων (ΠΙΑΤ, ΜΠΑΚΑΛΟΡ κ.τ.λ.) οργανικώς προβλεπόμενα και απαιτουμένων λόγω ειδικών συνθηκών εγκαταλειφθέντων όμως εις Β΄ κλιμάκια και τούτο διότι εις άλλας επιχειρήσεις δεν παρέστη ανάγκη χρησιμοποιήσεώς των.

Παρετηρήθη επίσης ίση κατανομή των μέσων πυρός Τάγματος (ανά έν στοιχείον όλμου εις έκαστον λόχον ή ανά μία ομάς πολυβόλου δι' εκάστην διλοχίαν). Η κατανομή των μέσων είναι συνάρτησις του ελιγμού, του εδάφους και του εχθρού, δεν αποτελεί αριθμητικόν πρόβλημα.

υιι) Εφιστάται ιδιαιτέρως η προσοχή εν τη χρησιμοποιήσει των Μπαζούκας και των Α/Τ 75 χιλ. ταύτα αποτελούντα όπλα των διοικήσεων δέον να διατίθενται συγκεντρωμένα επί των κατευθύνσεων εφ' ων εκ των υπαρχουσών πληροφοριών θεωρείται απαραίτητος η επέμβασις τούτων.

υιιι) Περιμένομεν και πράγματι προξενεί πολλάς ζημίας εις τον εχθρόν η Αεροπορία. Αν όμως δεν έχομεν πλαίσια τότε κινδυνεύει να βάλη ημάς και το σφάλμα υπήρξε πάντοτε ιδικόν μας.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΙ

15. α) Σ. ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ (Τ.Σ.)

ΣΗΔΜ ΚΟΖΑΝΗ
Α΄ΣΣ ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ
Β΄ΣΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑ
ΙΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ ΔΕΡΒΕΝ μεταγενεστέρως ΠΙΣΣΟΔΕΡΙ
ΧΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ (Τ) Περιοχή 1575 μεταγενεστέρως ΛΕΣΙΤΣ
Χ ΜΕΡΑΡΧΙΑ ΜΠΙΚΟΒΙΚ μεταγενεστέρως ΜΠΑΡΟ
ΙΧ ΜΕΡΑΡΧΙΑ (Τ) ΦΛΑΤΣΑΤΑ μεταγενεστέρως ΙΕΡΟΠΗΓΗ
ΙΧ ΜΕΡΑΡΧΙΑ (Κ) ΜΑΝΙΚΟΙ
ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΜΕΣΣΗΝΟΠΟΥΛΟΥ ΒΙΤΣΙ
ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΡΙΑ ΣΣ
ΜΠΙΚΟΒΙΚ
1575 (Ν.545655).

β) ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ
(Όρα ειδικήν διαταγήν)

16. Αι διαταγαί επιχειρήσεων των μονάδων δέον περιέλθωσιν εις το ΣΣ μέχρι της εσπέρας της 7.8.1949.

17. ΑΝΑΦΕΡΑΤΕ ΛΗΨΙΝ.

Τ.Υ.
ΜΑΝΙΔΑΚΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ
Υποσ/γος Δ/τής Β΄ΣΣ.

13

ΘΕΜΑ : Έκθεσις επιχειρήσεως
«ΠΥΡΣΟΣ»
ΠΡΟΣ : ΣΗΔΜ/Α1 - Α΄ΣΣ/Α1

ΚΟΙΝ : 45, 61, 73 Ταξ/Α1

XV ΜΕΡΑΡΧΙΑ
ΓΡΑΜΜΟΣ 1949
ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ-ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
Τ.Σ/XV ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ
/Α.Π.8378/21/Α1
ΣΤΓ 917 τη 4.8.49
Συν. 34

Υποβάλλεται συνημμένως Έκθεσις επιχειρήσεως «ΠΥΡΣΟΣ».

Διά την ακρίβειαν
Τ.Σ.Υ.

ΓΕΡΑΚΙΝΗΣ ΧΡ.
ΥΠΟΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

XV ΜΕΡΑΡΧΙΑ

ΕΚΘΕΣΙΣ

«ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΥΡΣΟΣ»

1. ΓΕΝΙΚΑ.

Μετακινήσεις - Συγκεντρώσεις.

(α) Η Μεραρχία εν όψει συμμετοχής εις επιχειρήσεις ΒΙΤΣΙ - ΓΡΑΜΜΟΥ και κατόπιν της υπ’ αρίθ. Α.Π.Φ. 7/1773/17.6.49 Δ/γής Α΄ΣΣ/Α1, συνεκέντρωσεν από 21-25 Ιουλίου τας 45 και 61 Ταξιαρχίας εις περιοχήν ΤΡΙΚΑΛΛΩΝ.

- Η 73 Ταξιαρχία θα παρέμενεν προσωρινώς εις περιοχήν ΧΑΣΙΩΝ - ΑΝΤΙΧΑΣΙΩΝ ως εφεδρεία Αρχιστρατήγου.

(β) Μετά την συγκέντρωσιν εις ΤΡΙΚΑΛΛΑ και κατόπιν της υπ’ αρίθ. Α.Π. 347273/20.7.49/ΓΕΣ/Α1 η Μεραρχία (μείον 73 Ταξ/χία) εκινήθη άνευ ουδεμιάς βραδύτητος ή ανωμαλίας εις περιοχήν Δυτικής Μακεδονίας ως κάτωθι :

Στρατηγείον Μεραρχίας	ΣΙΑΤΙΣΤΑ
45 Ταξιαρχία. Περιοχήν	ΚΑΛΟΧΩΡΙ
61 Ταξιαρχία. Περιοχήν	ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ- ΑΡΓΟΥΣ

Άνω μεταφοραί αρξάμεναι την 28 Ιουλίου συνεπληρώθησαν την 4ην Αυγούστου.

(γ) Εκπαίδευσις. Το χρονικόν διάστημα από 5-10 Αυγούστου εχρησιμοποιήθη δι’ εκπαίδευσιν των Μονάδων εις τον αγώνα εναντίον οχυρωμένης τοποθεσίας.

2. «ΠΥΡΣΟΣ Β»

(α) Η Μεραρχία (μείον Ταξιαρχία) από της αφίξεως εις τους άνω χώρους σταθμεύσεως ετέθη υπό Διοίκησιν ΣΗΔΜ ως εφεδρεία του Αρχιστρατήγου.

(β) Διά την επιχείρησιν «ΠΥΡΣΟΣ Β» ανετίθετο αυτή, ως σχετική Α.Α.Π. 167/8.8.49/ΣΗΔΜ/Α1, αι κάτωθι αποστολαί :

- Ενίσχυσις ΙΧ, Χ Μεραρχιών.
- Επέμβασις εις ΓΡΑΜΜΟΝ, επ’ ωφελεία Α΄ΣΣ.
- Αντιμετώπισις παντός αντιπερισπασμού εντός ή εκτός της ζώνης ευθύνης του ΣΗΔΜ.

(γ) Προς εκπλήρωσιν της ανατεθείσης αποστολής εξεδίδετο η συνημμένη υπ’ αριθ. Α.Π.8032/10.8.49 Δ/γή Μεραρχίας.

(δ) Η επιχείρησις «ΠΥΡΣΟΣ Β» ήρξατο την πρωίαν της 10 Αυγούστου.

Την ΙΙην Αυγούστου λόγω αναγκών επιχειρήσεων η 45 Ταξιαρχία κατόπιν τηλ/κής διαταγής του Αρχιστρατήγου κοινοποιηθείσης διά της Α.Π. 1352/11.1200/ΣΗΔΜ/Α1 ετίθετο υπό Διοίκησιν Β΄ΣΣ.

- Διά της υπ’ αρίθ. Α.Π. 8041/111235 Μεραρχίας η Ταξιαρχία εκινήθη την 111400 ώραν δι’ αυτοκινήτων εις περιοχήν ΜΑΝΙΑΚΟΙ - ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ με Τάγμα εις ΜΠΑΡΟ, απελευθερώσασα εκεί δυνάμεις του Β΄ΣΣ όπερ ενήργη εις το εσωτερικόν του ΒΙΤΣΙ με σύγχρονον αποστολήν απαγορεύσεως κινήσεως ΚΣ εκ περιοχής ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ - ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ προς Νότον.

- Παρά την προσωρινήν διάθεσιν της 45 Ταξιαρχίας εις Β΄ΣΣ και τας ανατεθείσας αποστολάς η Μεραρχία εξηκολούθη να υπάγεται απ’ ευθείας εις Αρχιστράτηγον με ετοιμότητα κινήσεως εντός μιας ώρας από λήψεως διαταγής προς ανάληψιν στρατηγικών αποστολών (Α.Π. 2795/11.8.49/Αρχιστρατήγου).

3. «ΠΥΡΣΟΣ Γ»

Προπαρασκευή επιχειρήσεως.

(α) Την 12 Αυγούστου ο Διοικητής της Μεραρχίας κατόπιν σχετικής διαταγής μετέβη εις (Τ.Σ.) Α΄ΣΣ (ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ) ένθα έλαβε γενικάς ενδείξεις περί αποστολής της Μεραρχίας εις την επιχείρησιν προς εκκαθάρισιν του ΓΡΑΜΜΟΥ.

- Την 13 Αυγούστου ο Διοικητής της Μεραρχίας μετέβη εις ΠΥΡΓΟΝ εκτελέσες αναγνώρισιν της ζώνης ενεργείας.

Κατά την επάνοδον εκ ΠΥΡΓΟΥ εις ΣΙΑΤΙΣΤΑΝ διήλθεν εκ του (Τ.Σ.) Α΄ΣΣ και ανέφερε εις τον Διοικητήν του Σώματος το αποτέλεσμα της αναγνωρίσεως.

(β) Λόγω ευνοϊκής εξελίξεως των επιχειρήσεων εις περιοχήν ΒΙΤΣΙ και εν όψει αμέσου ενάρξεως των επιχειρήσεων εις ΓΡΑΜΜΟΝ :

- Η 45 Ταξιαρχία επανήρχετο υπό διαταγάς Μεραρχίας (Σχετική Α.Π. 2952/130800/ΣΗΔΜ/Α1).
- Ολόκληρος η Μεραρχία επανήρχετο από 140100 υπό διοίκησιν Α΄ΣΣ (Σχετική Α.Π. 231487/4009/39/131600 Αρχιστρατήγου).
- Η 73 Ταξιαρχία έλαβεν διαταγήν να κινηθή την πρωίαν της 14 Αυγούστου εις ΝΕΑΠΟΛΙΝ (Σχετική Α.Π. 23150/131800/ Αρχιστρατήγου).

(γ) Η διάταξις των Μονάδων της Μεραρχίας το εσπέρας της 13 Αυγούστου είχε ως ακολούθως :

- Στρατηγείον Μεραρχίας ΣΙΑΤΙΣΤΑ
- Σ.Δ. 61 Ταξιαρχίας και 619 Τ.Π. ΝΕΑΠΟΛΙΣ
- 614 Τ.Π. ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ
- 117 Τ.Π. ΒΟΓΑΤΣΙΚΟΝ
- Σ.Δ. 45 Ταξιαρχίας και 571 Τ.Π. ΜΑΝΙΑΚΟΙ (Ν.4439)
- 573 Τ.Π. ΑΓ. ΚΥΡΙΑΚΗ - ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ (Ν.3640)
- 572 Τ.Π. ΜΠΑΡΟΣ (Ν.4357)

(δ) Αναγνωρίσεις.

- Οι Διοικηταί των 45 και 61 Ταξιαρχιών μετά επιτελείων των και ο Υποδ/τής της Μεραρχίας εκινήθησαν την πρωίαν της 14 Αυγούστου εις ΠΥΡΓΟΝ προς εκτέλεσιν αναγνωρίσεων.

Εδόθησαν εις τους Δ/τάς Ταξιαρχιών σχετικαί γενικαί ενδείξεις περί της ζώνης ενεργείας και των ενδεχομένων αποστολών των Ταξιαρχιών. (Σχετική Α.Π. 8066/132135 Μερ/χίας).

(ε) Μεταφοραί - Συγκεντρώσεις.

Διά της υπ’ αριθ. Α.Π.7/122/Α΄ΣΣ/Α1 καθορίζοντο : ως χώρος συγκεντρώσεως της Μεραρχίας ΓΚΡΟΥΣΙΑ - ΠΥΡΓΟΣ - ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ - ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ.

14 Αυγούστου. Εκινήθη το Στρατηγείον της Μεραρχίας από ΣΙΑΤΙΣΤΑΝ εις ΚΑΛΟΧΩΡΙ. Ομοίως η 73 Ταξιαρχία από ΚΑΛΑΜΠΑΚΑ εις ΤΥΡΝΑΒΟΝ.

15 Αυγούστου. Εκινήθη η 45 Ταξιαρχία εις περιοχήν ΓΚΡΟΥΣΙΑ - ΠΥΡΓΟΣ - ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ - ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ αντικαταστήσασα τμήματα 52 Ταξ/χίας.

- 73 Ταξιαρχία από ΤΥΡΝΑΒΟΝ εις περιοχήν ΑΡΓΟΥΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΥ.

16 Αυγούστου. Τ.Σ. Μεραρχίας από ΚΑΛΟΧΩΡΙ εις ΓΚΟΥΡΟΥΣΙΑ.

- 73 Ταξιαρχία από ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ εις περιοχήν ΓΚΟΥΡΟΥΣΙΑ.
- 61 Ταξιαρχία από ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ εις ΚΑΛΟΧΩΡΙ.

17 Αυγούστου. Αι Μονάδες της Μεραρχίας το εσπέρας της 17 Αυγούστου είχον την ακόλουθον διάταξιν.

45 Ταξιαρχία. Περιοχήν ΣΠΑΝΟΥΔΕΣ.

61 Ταξιαρχία. ΓΚΡΟΥΣΙΑ με Διοίκησιν και διλοχίαν 619 Τ.Π. εις ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ.

73 Ταξιαρχία. ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ - ΝΑΣΙΑ - ΤΑΜΠΟΥΡΙΑ - ΑΣΠΡΗ ΠΕΤΡΑ με διλοχίαν 591 Τ.Π. ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ - ΓΟΥΠΑΤΑ.

Κατά το χρονικόν διάστημα από 14-17 Αυγούστου μετεκινήθη 142 Μ.Ο.Π. 102 Σ.Π.- 152 και 153 ΜΜΠ ΣΠΑΝΟΥΔΕΣ.

Ομοίως προωθήθησαν αι αναγκαίαι ποσότητες πυρ/κών πυροβολικού και Πεζικού ως και τροφίμων.

4. ΕΔΑΦΟΣ

Τα όρια της ζώνης ενεργείας της Μεραρχίας καθορίζοντο ως κάτωθι:
Βόρειον. Γέφυρα ΚΑΤΩ ΝΕΣΤΟΡΙΟΥ - ΧΩΡΑΦΙ (Ν.2828) (ναι) - ΛΗΜΕΡΙΑ (Ν.2427) (όχι) ΑΣΠΡΗ ΠΕΤΡΑ (Ν.2028) (ναι) - ΛΕΥΚΑΔΙ (Ν.1729) (όχι) - Αυχήν ΣΓΚΟΥΡΟ (Ν.135275) (όχι) ΣΟΥΦΛΙΚΑΣ (Ν.1126) (ναι) - ΚΙΑΦΑ (ναι).
Νότιον. ΚΡΥΟΝΕΡΙ (Ν.2621) (ναι) - ΑΓΙΟΣ ΠΑΥΛΟΣ (Ν.2118) (ναι) - ΠΕΥΚΟΦΥΤΟΝ (Ν.1819) - ΚΑΜΠΙΤΣΙΟ (Ν.1518) (ναι).
Εκ των λεπτομερών αναγνωρίσεων η εδαφική διαμόρφωσις της ζώνης ενεργείας της Μεραρχίας παρουσιάζετο ως κάτωθι :

(α) Γενικώς ορεινόν, βραχώδες, απότομον, διακεκομμένον και δασώδες.

(β) Οι πρώτοι αντικειμενικοί σκοποί από της βάσεως εξορμήσεως απείχον περί 6 χιλ.

(γ) Μεταξύ βάσεως εξορμήσεως και αντικειμενικών σκοπών η βαθεία και απότομος κοιλάς του ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ.

(δ) Δρομολόγια κινήσεως μόνον τρία.
- ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ - Υψ. 1666 - ΕΠΑΝΩ ΑΡΕΝΑ.
- ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ - ΑΡΑΠΗΔΕΣ - Αυχήν ΑΡΕΝΩΝ.
- ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ - ΜΥΡΟΒΛΗΤΗΣ - ΓΚΡΟΠΑ ΛΟΥΓΚΑ - ΤΣΟΥΜΙΑ.

Εκτός των άνω δρομολογίων ουδεμία άλλη όδευσις βατή εις πεζούς.

(ε) Άπασα η κοιλάς του ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ ελέγχεται εξ ολοκλήρου και δραστικώς εκ των υψωμάτων ΓΚΟΡΙΤΣΑ - ΤΣΑΓΚΟ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ι) - ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗ - ΣΟΥΦΛΙΚΑΣ.

6. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ.

(α) Δυνάμεις ΚΣ εις την ζώνην ενεργείας Μεραρχίας βάσει πληροφοριών Α΄ΣΣ, 52 Ταξιαρχίας και ληφθείσαι εκ παραδοθέντων μέχρι της 24.8.49.

ι. Πεζικόν.
- 1/16 Τάγμα επί ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ι) (Ν.141267) και ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΝ (Ν.160277). Δύναμις περίπου : 200
- Λόχος ΜΠΟΤΣΑΡΗ επί ΓΚΟΥΡΙΤΣΑΣ (Ν.124263). Δύναμις : 60
- 12 ΚΣ Ταξιαρχία περιλαμβάνουσα :
1/12 Τάγμα ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ από ΚΑΡΑΓΚΙΟΖ (Ν.150245) - Υψ. 1315 - Υψ. 1666 (Ν.135225) - ΑΡΑΠΗΔΕΣ (Ν.140215) - Υψ. 1452 (Ν. 168180).
Δύναμις περίπου : 300
11/12 Τάγμα υπό συγκρότησιν επί ΓΚΡΟΠΑ ΛΟΥΓΚΑ (Ν.130245).
Δύναμις περίπου : 180
11/12 Τάγμα εκτός περιοχής.
- Διλοχία ΤΑΚΗ επί ΣΟΥΦΛΙΚΑ (Ν.110260). Δύναμις : 120
- Σ.Δ. ΙΧ Μεραρχίας μετά επιμελητείας επί ΓΚΡΟΠΑ ΤΣΑΠ (Ν.113243)
Δυνάμεως περίπου : 120

Ήτοι σύνολον δυνάμεων εν τη περιοχή περίπου :1000

ιι. Πυροβολικόν.
- 5η Μοίρα ΚΣ Ορειβατικού μιας πυρ/χίας των 4 πυρ/λων επί ΠΕΤΡΑ ΜΟΥΚΑΣ (Ν.114190) - και μιας ολμαρχίας των 120 χιλ. των 4 σωλήνων.
- Ουλαμός πυρ/κού επί ΣΓΚΟΥΡΟ (Ν.130275) 2 σωλήνες. Πυρ/κά άφθονα.

(β) Δυνάμεις ΚΣ εν τη ζώνη ενεργείας της Μεραρχίας διαπιστωθείσαι κατά ενέργειαν επιχειρήσεων από 24-29.8.49.

ι. Πεζικόν.

- 1/16 Τάγμα. Επί ΤΣΑΓΚΟ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ι) (Ν.142267) - ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΥ (Ν.160277). Δυνάμεως περίπου : 220
- 12 Ταξιαρχία περιλαμβάνουσα :

1/12 Τάγμα ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ με διάταξιν από ΠΕΤΡΑ ΤΟΥΜΠΑ (Ν.1482058) - ΑΡΑΠΗΔΕΣ (Ν.140215) - Υψ. 1666 (Ν.135225) - Υψ. 1315 (Ν.146230)
δυνάμεως : 300

11/12 Τάγμα με διάταξιν επί ΚΑΡΑΓΚΙΟΖ (Ν.150245) - ΚΑΡΥΑ (Ν.140250)
δυνάμεως : 180

Διλοχία υπό ΚΑΛΥΒΑΝ με διάταξιν επί ΓΚΡΟΠΑ ΛΟΥΓΚΑ (Ν.130245). - ΣΟΥΦΛΙΚΑΣ (Ν.110260). δυνάμεως : 120

Λόχος ΜΠΟΤΣΑΡΗ επί ΓΚΟΥΡΙΤΣΑ (Ν.124263).
δυνάμεως : 60

Σ.Δ. ΙΧ Μεραρχίας μετά επιμελητείας εις περιοχήν ΓΚΡΟΠΑ ΤΣΑΠ (Ν.113243)
δυνάμεως περίπου : 120

- Χ Μεραρχία προελθούσα εκ ΒΙΤΣΙ και περιλαμβάνουσα :

14 Ταξιαρχίαν με διάταξιν από ΛΟΥΓΚΑ (Ν.130230) μέχρι και ΑΡΑΠΗΔΕΣ (Ν.140215) δυνάμεως : 500

102 Ταξιαρχίαν με διάταξιν διλοχίας επί ΑΝΩ ΑΡΕΝΑΣ (Ν.130205) ΤΣΟΥΜΙΑ (Ν.120230)
και διλοχίαν επί ΜΑΥΡΗΣ ΠΕΤΡΑΣ (Ν.090240)
Δύναμις Ταξιαρχίας περίπου : 300

Τάγμα Σχολής Αξ/κών με διάταξιν επί ΓΚΟΥΡΙΤΣΑΣ (Ν.124263) - ΚΑΡΥΑ
δυνάμεως : <u>180</u>

Ήτοι σύνολον δυνάμεων ΚΣ περίπου :2000

Επί πλέον βοηθητικαί σχηματισμοί ΧΙ Μεραρχίας αμέσως Ν.Δ. ΜΑΥΡΗΣ ΠΕΤΡΑΣ.

ιι. Πυροβολικόν.

- 5η Μοίρα Ορειβατικού επί ΠΕΤΡΑΣ ΜΟΥΚΑΣ διαθέτουσα σωλήνες πυροβόλων 4
- Ολμαρχία των 120 χιλ. σωλήνες 4

Διάταξις όλμων εις (Ν.140220) και (Ν.125245)
92 Ουλαμός της 12 Μοίρας πυροβόλα 2
με διάταξιν επί αυχένος ΣΓΚΟΥΡΟ (Ν.130275)

Ήτοι εν συνόλω 6 σωλήνες πυρ/λων ορειβατικών και 4 όλμοι των 120 χιλ.. Επί πλέον έν αντιαρματικόν επί ΚΑΡΥΑΣ.

Πυρ/κά υπέρ αρκετά.

7. <u>ΟΧΥΡΩΣΕΙΣ</u>

(α) Γνωσταί προ ενάρξεως των επιχειρήσεων.

Επί κατεχομένων θέσεων υπό ΚΣ πολ/λεία με 4-5 σειράς κορμών δένδρων μετά χαρακωμάτων και ατομικών θέσεων.

Ο αριθμός πολ/λείων υπελογίζετο ως κάτωθι

- Επί ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΥ πολ/λεία 10-12
- Επί ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ πολ/λεία 15-20
- Επί ΚΑΡΑΓΚΙΟΖ πολ/λεία 8-10
- Επί ΚΑΡΥΑΣ - ΓΚΟΥΡΙΤΣΑ πολ/λεία 10-15
- Επί υψ. 1666 - υψ. 1351 - ΑΡΑΠΗΔΕΣ - ΠΕΤΡΑ ΜΟΥΚΑ ανεξακρίβωτος αριθμός
- Ναρκοπέδια.

Εις (Ν.164281) - (Ν.165275) - (Ν.146267)
Ομοίως επί (Ν.152242) - και (Ν.142224).

(β) Διαπιστωθείσαι μετά κατάληψιν τοποθεσίας.

- Επί ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΥ (Ν.158277)

27 πολ/λεία με απόλυτον αλληλοϋποστήριξιν.

Κάλυψις πολ/λείων 5-7 σειραί κορμών δένδρων διαμετρήματος 30-40

Στοιχεία χαρακώματος συνδέοντα τα πολ/λεία

Σοβαρά ναρκοπέδια εφ' ολοκλήρου του αναπτύγματος των αντερεισμάτων και βαθέων γραμμών

(Πλέον 500 ΣΟΥΜΑΪΝ - ΣΤΟΚΜΑΪΝ - χειροβομβίδων)

Πλήρες τηλεφωνικόν δίκτυον μεταξύ πολ/λείων και Σ.Δ. μέχρι διμοιρίας.

Επί ΤΣΑΓΚΟ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ι) (Ν.141269)

70 περίπου πολ/λεία των 4-9 σειρών κορμών δένδρων, διατεταγμένα κυκλικώς εις τετραπλή σειράν περιβολής. Πλήρες χαράκωμα 1-1.2 μέτρων.

Πλήρες τηλ/κόν δίκτυον μεταξύ πολ/λείων και Σ.Δ.

Σοβαρά ναρκοπέδια (πλέον 200 ΣΟΥΜΑΪΝ και ΣΤΟΚΜΑΪΝ)

Παντοειδείς παγιδεύσεις δένδρων, θάμνων προπετασμάτων επί κατευθύνσεως επιθέσεως και δρομολογίων

Συρματόπλεγμα σοβαράς αξίας εις την περιβολήν εγγύς της κορυφογραμμής

Απόλυτος υποστήριξις εκ ΤΣΑΓΚΟ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ι) των συγκροτημάτων οχυρώσεως ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΥ - ΚΑΡΑΓΚΙΟΖ - ΚΑΡΥΑΣ - ΓΚΟΥΡΙΤΣΑ - Υψ. 1351 διά τροχιών πολ/λων και όλμων.

Επί ΓΚΟΥΡΙΤΣΗΣ - ΚΑΡΥΑΣ - ΚΑΡΑΓΚΙΟΖ πλέον 45-50 πολ/λείων οργανωμένων εις νησήδας αντιστάσεως ων τινές διέθετον συρματόπλεκτον φράκτην.

Διευθέτησις πεδίων βολής. Ναρκοπέδια σημαντικά.

- Επί ΛΟΥΓΚΑΣ (Ν.1323) 8-10 πολ/λεία ελέγχοντα την βαθείαν γραμμήν μέχρι ΒΑΡΥ ΝΤΕΡΒΙΣΙ (Ν.155235).
- Επί ΣΟΥΦΛΙΚΑ 15-20 πολ/λεία ομοίας αντοχής.
- Επί προσβάσεων Υψ. 1315 - επί Υψ. 1351 - επί Υψ. 1666 - ΑΡΑΠΗΔΕΣ - ΠΕΤΡΑ ΤΟΥΜΠΑ 45-50 πολ/λεία των 6-10 σειρών κορμών δένδρων οργανωμένα εις σημεία στηρίγματος.

Κάλυψις απυροβλήτων εκ πυρών ευθυτενούς τροχιάς διά πυρών όλμων παντός διαμετρήματος.

Ναρκοπέδια εις κράσπεδα υψωμάτων και ναρκοθετήσεις ακανόνιστοι εις τα υποχρεωτικά ελάχιστα δρομολόγια λόγω του δυσβάτου του εδάφους. Υπολογίζονται 300-400 νάρκαι περίπου.

Τηλεφωνικόν δίκτυον πλήρες μεταξύ πολ/λείων

Δεσπόζουσαι οχυρώσεις επί κορυφογραμμής από ΚΑΜΠΙΤΣΙΟ - ΑΝΩ ΑΡΕΝΑ - ΤΣΟΥΜΙΑ - ΜΑΥΡΗ ΠΕΤΡΑ ολιγώτεραι εις αριθμόν και μικροτέρας αντοχής.

8. <u>ΔΙΑΤΑΓΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ</u>

Βάσει των αναγνωρίσεων και της υπ' αριθ. Α.Π.Φ. 3/22/ΤΣ/15.8.49 Δ/γής ΣΣ η Μεραρχία εν συνεργασία ενδεχομένως με Δ.Κ. θα είχε την κυρίαν προσπάθειαν του ΣΣ.

Μεταγενεστέρως κατόπιν αναγνωρίσεως του Δ/τού της ΙΙΙ Μερ/χίας και της ληφθείσης τελικής αποφάσεως περί χρησιμοποιήσεως των Καταδρομών εις τον τομέα της Ι Μεραρχίας ένθα και η κυρία προσπάθεια του ΣΣ εξεδίδετο η υπ' αριθ. Α.Π.Φ. 3/36/ΤΣ/218.49 Δ/γής ΣΣ τροποποιητική της υπ' αρίθ. Α.Π.Φ. 3/22/ΤΣ/15.8.49 Δ/γής ΣΣ.

Κατόπιν τούτου εξεδίδετο η συνημμένη υπ' αριθ. Α.Π. 8198/21/22.8.49 δ/γή επιχειρήσεων της Μεραρχίας.

Την 23ην Αυγούστου ο Δ/τής της Μεραρχίας από του παρατηρητηρίου ΠΥΡΓΟΣ ανάπτυξεν επί τόπου εις του Δ/τάς Ταξιαρχιών και παρισταμένων και των Δ/τών Ταγμάτων το σχέδιον ενεργείας της Μεραρχίας και έδιδε συμπληρωματικάς οδηγίας.

9. <u>ΔΙΑΤΑΞΙΣ</u>

Η διάταξις επιθέσεως Μονάδων της Μεραρχίας ελήφθη την νύκτα 23/24 Αυγούστου είχε δε ως ακολούθως.

45 Ταξιαρχία. ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ

61 Ταξιαρχία. Αμέσως νοτίως ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ, με διοίκησιν και διλοχίαν 614 Τ.Π. ΠΥΡΓΟΣ

73 Ταξιαρχία. ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ - ΤΑΜΠΟΥΡΙΑ (Ν.1826) με διλοχίαν 591 Τ.Π. ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ (Ν.2525) - ΓΟΥΠΑΤΑ (Ν.2421).

10. ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ.

24 με 25 Αυγούστου

(α) Την 2030 ώραν της 24 Αυγούστου εκινήθησαν συγχρόνως εκ της βάσεως εξορμήσεως άπαντα τα τμήματα επιθέσεως.

- Κινούμενα βραδέως λόγω εδαφικών δυσχερειών και ελλείψει δρομολογίων ανέτρεψαν ενέδρας ΚΣ εις ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΝ παρέκαμψαν εχθρικάς αντιστάσεις και εκμεταλλευόμενα την νύκτα επέτυχον να διεισδύσωσι επί ωρισμένων σημείων εις το εσωτερικόν της εχθρικής τοποθεσίας.

- Από της 0300 ώρας της 25 Αυγούστου ελήφθη στενή επαφή εφ' ολοκλήρου του μετώπου και ήρχισε σκληρός και πεισματώδης αγών εντός δασώδους και πυκνοναρκοθετημένης περιοχής με σοβαράς απωλείας.

Παρά ταύτα τα κύματα επιθέσεως υπερβαίνοντα άλληλα κατόρθωσαν να διεισδύσωσι βαθύτερον και να επιτύχωσι βελτίωσιν των θέσεών των.

- Η πρωία της 25 Αυγούστου εύρε τα τμήματα εγγύς των εχθρικών θέσεων και εκτεθειμένα εις τα πλευρικά και μετωπικά πυρά των ΚΣ και αγωνιζόμενα με τα ίδια των μέσα.

(β) 45 Ταξιαρχία.

- Εκ των καταληφθεισών θέσεων ΛΟΥΓΚΑ - υψ. 1351 κατά την διάρκειαν της νυκτός εσυνέχισε από πρωίας επιθέσεις προς κατάληψιν υψ. 1666.

Οι ΚΣ ενήργησαν επανειλημμένας αντεπιθέσεις και κυρίως κατά των τμημάτων της περιοχής ΛΟΥΓΚΑ άτινα ηπείλουν τα πλευρά και τα νώτα του υψ. 1666. Διεξήχθη αγών εκ του συστάδην εντός δάσους και υπό δυσμενείς συνθήκας διά τα ημέτερα τμήματα άτινα τελικώς κατόπιν σοβαρών απωλειών ηναγκάσθησαν να συμπτυχθώσι απογευματινάς ώρας ανατολικώτερον.

61 Ταξιαρχία.

Επιτυχούσα κατά την νύκτα προώθησιν τμήματος εις τα νώτα των ΑΡΑΠΗΔΩΝ εσυνέχισε καθ' όλην την ημέραν επιθέσεις της από ΠΡΙΟΝΙ (Ν.162245) και ΜΟΥΣΚΛΑΔΙΑ (Ν.165205) προς κατάληψιν ΑΡΑΠΗΔΩΝ.

Το εις τα νώτα των ΑΡΑΠΗΔΩΝ τμήμα ευρεθέν μεμονωμένον και άνευ υποστηρίξεως δεχθέν ισχυράς και εκ πολλών κατευθύνσεων αντεπιθέσεις υπό τάγματος 14 ΚΣ Ταξ/χίας μεταφερθείσης εκ ΒΙΤΣΙ ηναγκάσθη μετά την εξάντλησιν πυρ/κών του να συμπτυχθή με βαρείας απωλείας.

Τελικώς μέχρι των εσπερινών ωρών δεν επετεύχθη η ολοκλήρωσις των ΑΡΑΠΗΔΩΝ.

73 Ταξιαρχία.

Μετά κατάληψιν ΚΑΡΥΑ εσυνέχισεν προσπάθειαν προς ΓΚΟΡΙΤΣΑ άνευ προόδου. Τμήματα εβάλλοντο δραστικώς από ΓΚΟΡΙΤΣΑ - ΣΟΥΦΛΙΚΑ - ΤΣΑΓΚΟ ΚΑΡΑΟΥΛΙ. Έτερα τμήματα αχθέντα εγγύς ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ι) - ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΣ δεν ολοκλήρωσαν αντικειμενικούς σκοπούς λόγω πυκνών ναρκοπεδίων και ισχυράς οργανώσεως.

(γ) Εκ του αγώνος της νυκτός και ημέρας διεπιστώθη ισχυρωτάτη κατοχή της τοποθεσίας. Εξεδηλώθη μέγας αριθμός πολ/λων πάσης φύσεως όλμων και ολμοβόλων με αφθονίαν πυρ/κών και πυκνών ναρκοπεδίων.

Ομοίως οργανώσεις κλιμακωμέναι κατά βάθος. Εκτός τούτου σοβαραί εφεδρείαι ΚΣ οίτινες και ενήργουν τας αντεπιθέσεις.

- Το βραχώδες, απότομον και δασώδες της περιοχής ως και ελάχισται οδεύσεις δεν επέτρεπον ανάπτυξιν, αρκετών δυνάμεων, εκτέλεσιν των απαραιτήτων ελιγμών, δημιουργίαν ερεισμάτων διά την συνέχισιν των προσπαθειών και εδυσχέρανον την ταχείαν κίνησιν.

- Τα τμήματα άνευ πυρ/κών και βαρέων όπλων με μηδαμινήν υποστήριξιν πυρ/κού και άνευ Αεροπορικής υποστηρίξεως και παρά τας σοβαράς απωλείας εσυνέχισαν τον άχαρο αγώνα με φανατισμόν, ηρωϊσμόν, πίστιν και ηθικόν όπερ πραγματικώς επροξένησεν κατάπληξιν εις τας Δ/σεις.

(δ) Υπό τας άνω συνθήκας η Μεραρχία διέταξε όπως τα τμήματα κατά την διάρκειαν της νυκτός αναπροσαρμόσωσι την διάταξιν, τηρήσωσι στενήν επαφήν μετά των ΚΣ, ανεφοδιασθώσι και προβώσι εις τας αναγκαίας αντικαταστάσεις των πλέον δοκιμασθέντων.

(ε) Το ΣΣ αντιληφθέν ότι η κατεύθυνσις ενεργείας της Μερ/χίας δεν είναι εκμεταλλεύσιμος λόγω εδαφικών δυσχερειών και ισχυράς κατοχής της τοποθεσίας διέτασσε όπως κατά την

διάρκειαν της νυκτός να αποσυρθή εκ του μετώπου μία Ταξιαρχία και συγκεντρωθή εις ΓΚΟΥΡΟΥΣΙΑ προκειμένου να χρησιμοποιηθή εις άλλην προσφορωτέραν κατεύθυνσιν.

Υπόλοιποι δυνάμεις να συνεχίσωσι την πίεσίν των προς συγκράτησιν δυνάμεων εχθρού.

(στ) Κατόπιν τούτου η Μεραρχία διέτασσε :

- Η 61 Ταξιαρχία να κινηθή από 2000 ώρας και να συγκεντρωθή εις ΓΚΟΥΡΟΥΣΙΑ ετοίμη προς επιβίβασιν από 1200 ώρας της 26 Αυγούστου προκειμένου να κινηθή επειγόντος εις ΜΟΝΟΠΥΛΟΝ τιθεμένη υπό διοίκησιν ΙΧ Μεραρχίας (Δ/γή Α.Π. 8232/25.8.49).

Λόγω σοβαρών απωλειών του 117 Τ.Π. κατά την επιχείρησιν της 25 Αυγ. διετέθη εις 61 Ταξ/χίαν αντ' αυτού το 572 Τ.Π. της 45 Ταξ/χίας (Δ/γή Α.Π. 8237/252109).

Η 45 Ταξιαρχία αναλαμβάνουσα και την ζώνην ευθύνης της 61 Ταξ/χίας να τηρήση κατά την νύκτα στενήν επαφήν μετά των ΚΣ και να συνεχίση με τα δύο Τάγματα από πρωίας επίθεσιν προς 1666 - ΤΣΟΥΜΙΑ (Συν. Α.Π. 8233)

- Η 73 Ταξιαρχία να τηρήση επαφήν μετά ΚΣ και να επιτεθή από πρωίας προς κατάληψιν ΤΣΑΓΚΟ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ι) - ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΣ εν συνδυασμώ με τμήματα Ι Μεραρχίας ενεργούντα συγχρόνως από ΤΣΑΡΝΟ προς ΚΟΖΙΑΚΑ (δ/γή Α.Π. 8234 - 8235).

- Το δοκιμασθέν 117 Τ.Π. ετίθετο ως εφεδρεία Μερ/χίας με αποστολάς καλύψεως συγκοινωνιών και εξασφαλίσεως της βάσεως εξορμήσεως και στηρίγματος πυρ/κού (Δ/γή Α.Π. 8236).

- Απώλειαι : Ν.Α.2 Τ.Α.20 Ν.Ο.31 Τ.Ο.246 Α.Ο.5 Ν. ΚΣ 17.

26 Αυγούστου.

(α) Κατά την διάρκειαν της νυκτός συμπλοκαί ημετέρων περιπόλων και ζωηρά παρενόχλησις τμημάτων επαφής διά αυτομάτων και όλμων.

45 Ταξιαρχία.

Επιτεθείσα από πρωίας προς κατάληψιν ΑΡΑΠΗΔΩΝ και Υψ. 1666 και συνεχίσασα καθ' όλην ημέραν σκληρόν αγώνα δεν επέτυχεν ολοκλήρωσιν αντικειμενικών σκοπών. Εχθρική αντεπίθεσις εκ ΛΟΥΓΚΑ κατά την εξέλιξιν της επιχειρήσεως απεκρούσθη. ΚΣ εξηκολούθουν να κατέχωσι ισχυρώς την τοποθεσίαν και να βάλλωσι δραστικώς δι' όλων των όπλων.

73 Ταξιαρχία.

Τμήματα εσυνέχισαν από πρωίας επιθετικάς των ενεργείας προς ΓΚΟΡΙΤΣΑ - ΤΣΑΓΚΟ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ι) - ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΣ. Μέχρις εσπερινών ωρών τμήματα ήχθησαν εγγύς ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ι) - ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΣ μη επιτυχόντα την κατάληψιν τούτων.

Κατά άνω ενέργειαν τμήματα εβάλλοντο δραστικώς από ΓΚΟΡΙΤΣΑ - ΣΟΥΦΛΙΚΑΣ - ΚΟΖΙΑΚΑ και υπέστησαν σοβαράς απωλείας.

Επί πλέον κίνησίς των βραδεία λόγω εχθρικών ναρκοπεδίων.

Προσπάθεια Ι Μεραρχίας προς ολοκλήρωσιν ΚΟΖΙΑΚΑ δεν ευοδώθη ΚΣ κατεχόντων ισχυρώς ΚΟΖΙΑΚΑ.

(β) Η εντύπωσις εκ του αγώνος ήτο ότι η εχθρική αντίστασις δεν εμειώθη.

Η Μεραρχία κατόπιν τούτου και συμφώνως προς τας διαταγάς του ΣΣ διέτασσε :

- 45 Ταξιαρχία τηρούσα στενήν επαφήν μετά ΚΣ διάρκειαν νυκτός εις περιοχήν Υψ. 1666 να επιτεθή από πρωίας αύριον προς κατάληψίν του πάση θυσία.

Εν περιπτώσει ευνοϊκής εξελίξεως να ωθήση το σύνολον των δυνάμεων προς κατάληψιν ΕΠΑΝΩ ΑΡΕΝΑΣ. Να λάβη συγχρόνως μέτρα απαγορεύσεως διαφυγής ΚΣ προς Νότον, διά της κοιλάδος του ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ (Α.Π. 8252).

- 73 Ταξιαρχία

Διά νυκτερινής ενεργείας να καταλάβη το ΤΣΑΓΚΟ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ι).

Να επιζητήση, ωθούσα δυνάμεις άμα τη επελεύση του σκότους, την κατάληψιν ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΥ. Ομοίως να λάβη μέτρα απαγορεύσεως διαφυγής ΚΣ από ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΝ (Α.Π. 8252).

Α.Η. Τ.Α 3 Ν.Ο.6 Τ.Ο.53

27 Αυγούστου

(α) Κατά την διάρκειαν νυκτός ανταλλαγή πυρών πεζικού και τμημάτων επαφής μετά συμπλοκών περιπόλων.

45 Ταξιαρχία.

Από πρωίας εσυνεχίσθη αγών προς κατάληψιν υψ. 1666 ΠΕΤΡΑ ΤΟΥΜΠΑ.

Τμήματα ενεπλάκησαν εις σκληρόν αγώνα των ΚΣ κατεχόντων ισχυρώς τοποθεσίαν. Αντεπιθέσεις ΚΣ απεκρούσθησαν. Τηρήται στενωτάτη επαφή.

73 Ταξιαρχία

Την 0630 κατελήφθη το Ανώνυμον του ΤΣΑΓΚΟ ΚΑΡΑΟΥΛΙ. Συνεχείς επιθετικαί ενέργειαι προς ολοκλήρωσιν ΤΣΑΓΚΑ ΚΑΡΑΟΥΛΙ απέβησαν άκαρποι των τμημάτων βαλλομένων δραστικώς από ΓΚΟΡΙΤΣΑΝ και ΚΟΖΙΑΚΑ και ΣΟΥΦΛΙΚΑ.

- Κατόπιν επιθέσεως κατά μέτωπον και υποβοηθητικής ενεργείας εκ ΤΣΑΓΚΟ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ι) ΚΣ εγκατέλειψαν την 1200 ώραν ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΝ συμπτυχθέντες προς ΚΟΖΙΑΚΑ. Τμήματα μετά κατάληψιν ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΥ εδραιώθησαν επ' αυτού. Ολόκληρος περιοχή πυκνώς ναρκοθετημένη διά ποικίλων τύπων ναρκών και ωρολογιακών τοιούτων εκκρυγνυομένων κατά διαστήματα.

(β) Κατόπιν διαταγής του ΣΣ η Μεραρχία απέσυρε εκ του μετώπου της 73 Ταξιαρχίας το 574 Τ.Π. όπερ προώθησε την 1900 ώραν εις ΤΑΜΠΟΥΡΙ υπό Διοίκησιν της Ι Μεραρχίας (Α.Π. 8286).

Διετίθετο εις 73 Ταξιαρχίαν η διλοχία του 591 Τ.Π. η εις ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΝ - ΓΟΥΠΑΤΑ ευρισκομένη, αντικατασταθείσα διά διλοχίας του εφεδρικού 117 Τ.Π.

(γ) Η φυσιογνωμία του μετώπου έδιδε την εντύπωσιν ότι η τοποθεσία εξηκολούθη να κατέχεται εξ ίσου ισχυρώς ως και τας προηγουμένας ημέρας.

Εξ άλλου η ευνοϊκή εξέλιξις των επιχειρήσεων εις Βόρειον ΓΡΑΜΜΟΝ θα ηνάγκαζεν πιθανόν τους προ μετώπου της Μεραρχίας να συμπτυχθώσι κατά την διάρκεια της νυκτός προς δυσμάς εγκαταλείποντες ελαφράς δυνάμεις προς κάλυψιν υποχωρήσεως των.

- Προ της τοιαύτης καταστάσεως η Μεραρχία κατά σχετικήν διαταγήν του ΣΣ διέτασσε τας ακολούθους ενεργείας διά την νύκτα και αύριον (Δ/γή 8300).

45 Ταξιαρχία.

Ωθούσα νύκτα σήμερον ισχυράς περιπόλους προς υψ. 1666 να τηρήση στενήν επαφήν. Εν περιπτώσει ενδείξεων αποχωρήσεως ΚΣ ή ασθενούς κατοχής υψ. 1666 να καταλάβη τούτο και να ενεργήση αμέσως διά του συνόλου των δυνάμεων της καταδίωξιν και κατάληψιν ΕΠΑΝΩ ΑΡΕΝΑΣ.

73 Ταξιαρχία.

Τηρήση διά περιπόλων στενήν επαφήν εις ΤΣΑΓΚΟ ΚΑΡΑΟΥΛΙ. Εν περιπτώσει διακοπής επαφής να ενεργήση αμέσως εν τη κατευθύνσει ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ - ΓΚΡΟΠΑ ΛΟΥΓΚΑ - ΓΚΡΟΠΑ ΤΣΑΠ προς κατάληψιν ΤΣΟΥΜΙΑΣ.

Ενημερούντο συγχρόνως αι Ταξιαρχίαι περί των ενεργειών των γειτονικών Μονάδων.

Α.Η Τ.Α.2 Ν.Ο.3 Τ.Ο.29

28 Αυγούστου.

Τμήματα κατά την διάρκειαν της νυκτός παρηνοχλούντο διά πυρών αυτομάτων και όλμων. Εις περιοχήν 45 Ταξ/χίάς ερρίφθησαν περί τα 400 βλήματα όλμων. Από 0430 η επαφή διεκόπη. Τμήματα 45 Ταξιαρχίας εκινήθησαν αμέσως και την 0645 κατέλαβον τον υψ. 1666 και εσυνέχισαν την κίνησιν προς ΕΠΑΝΩ ΑΡΕΝΑ.

Τμήματα 73 Ταξιαρχίας εκινήθησαν από ΤΣΑΓΚΟ ΚΑΡΑΟΥΛΙ προς ΓΚΟΡΙΤΣΑ και έτερα προς ΚΑΡΥΑ - ΓΚΡΟΠΑ ΛΟΥΓΚΑ - ΤΣΟΥΜΙΑ.

Κατόπιν τούτου η Μεραρχία διέτασσε συμπληρωματικώς τα ακόλουθα (Α.Π. 8307).

45 Ταξιαρχία. Καταλάβη ταχέως ΕΠΑΝΩ ΑΡΕΝΑ επεκτείνουσα κατοχήν ΚΑΜΠΙΤΣΙΟ - Ανώνυμον ΑΡΕΝΩΝ. Ωθήση αναγνωρίσεις προς ΠΕΤΡΑ ΜΟΥΚΑ.

73 Ταξιαρχία. Καταλάβη ταχέως ΤΣΟΥΜΙΑ επεκτείνουσα κατοχήν εις ΜΑΥΡΗ ΠΕΤΡΑ/Ωθήση ισχυράς αναγνωρίσεις προς ΑΕΤΟΜΗΛΙΤΣΑΝ.

Βάσει των άνω διαταγών :

Η 45 Ταξ/χία κατέλαβεν την 1245 ώραν ΕΠΑΝΩ ΑΡΕΝΑ και Ανώνυμον ανατρέψασα ελαφράς αντιστάσεις. Αντεπίθεσις ΚΣ εκ ΤΣΟΥΜΙΑ απεκρούσθη.

Η 73 Ταξ/χία κινηθείσα από ΓΚΡΟΠΑ ΛΟΥΓΚΑ προς ΤΣΟΥΜΙΑ εβλήθη από ΤΣΟΥΜΙΑ κατεχομένων εισέτι υπό ΚΣ.

- Προς διευκόλυνσιν καταλήψεως ΤΣΟΥΜΙΑ διετάχθη η 45 Ταξ/χία να ενεργήση επίθεσιν από ΕΠΑΝΩ ΑΡΕΝΑ προς ΤΣΟΥΜΙΑ. Πράγματι εκδηλωθείσα επίθεσις ανέτρεψεν τους επί ΤΣΟΥΜΙΑ ΚΣ και διευκόλυνεν την άνοδον της 73 Ταξ/χίας επί ΤΣΟΥΜΙΑ, την 1500 ώραν.

- Ούτω την 1500 ώραν ολοκληρώθη η κατάληψις της κορυφογραμμής ΚΑΜΠΙΤΣΙΟ - ΕΠΑΝΩ ΑΡΕΝΑ - ΤΣΟΥΜΙΑ.

- Οι επί ΚΙΑΦΑΣ ΚΣ μετά κατάληψιν της άνω γραμμής και πιεζόμενοι εκ των πλευρών ήρχισαν να συμπτύσωνται προς ΑΕΤΟΜΗΛΙΤΣΑΝ.

Τμήματα των Ταξιαρχιών ετέθησαν αμέσως εις καταδίωξιν των υποχωρούντων ΚΣ.

- Κατόπιν πληροφοριών καθ' ας οι ΚΣ αμύνονται προς του μετώπου της VIII Μερ/χίας ως και της σχετικής προφορικής δ/γής του ΣΣ η Μερ/χία διέτασσε : (α/π. 8280).

45 Ταξιαρχία. Να ωθήση αναγνωρίσεις εις ΠΑΤΩΜΑ ένθα να συνδεθή με τμήματα 76 Ταξιαρχίας ενεργούσας από νότου.

73 Ταξιαρχία. Να ωθήση τμήμα από ΑΕΤΟΜΗΛΙΤΣΑΝ εις ΛΙΟΚΟΥ ένθα θα συνδεθή με τμήματα ΛΟΚ και 61 Ταξ/χίας ενεργούντα από ΣΚΙΡΤΣΗ προς ΛΙΟΚΟΥ.

- Τμήματα κινηθέντα ως ανωτέρω κατέλαβον την 2000 ώραν ΠΑΤΩΜΑ και ήλθον εις επαφήν διά περιπόλων ας προώθησαν εις βάθος νοτίως περιοχής ΠΑΤΩΜΑ, την 0715 ώραν της επομένης, με τμήματα 76 Ταξιαρχίας.

- Έτερα κατέλαβον την 0200 ώραν ΛΙΟΚΟΥ λαβόντα επαφήν με τα αφιχθέντα εκεί τμήματα ΛΟΚ την 0630 ώραν.

- Συγχρόνως με τας άνω ενεργείας εγένετο εκκαθάρισις περιοχής και πρόχειρος εξερεύνησις και περισυλλογήν εγκαταλειφθέντος υλικού.

Α.Η.	Ν.Ο.2	Τ.Ο.8	
Α.ΚΣ	Ν.ΚΣ8	Σ.ΚΣ 35	Π.ΚΣ 28

<u>29 Αυγούστου.</u>

(α) Τμήματα εδραιώθησαν επί ΕΠΑΝΩ ΑΡΕΝΑΣ - ΤΣΟΥΜΙΑΣ και εσυνέχισαν εκκαθάρισιν περιοχής ως και περισυλλογήν υλικού.

(β) - Το 575 Τ.Π. επιστρέφον εκ ΛΙΟΥΚΟΥ ένθα αφήκεν διλοχίαν διετάχθη να αναστραφή εις ΛΙΟΥΚΟΥ και να τεθή υπό διοίκησιν 78 Ταξ. Καταδρομών με αποστολήν να ενεργήση προς ΒΟΥΡΜΠΙΑΝΗΝ - ΣΤΕΝΟ (Δ/γαί Α.Π. 8314 - 8316).

- Το 574 Τ.Π. εις ΚΟΖΙΑΚΑ επανήρχετο υπό διοίκησιν Μερ/χίας και διετάσσετο να αχθή αυθημερόν περιοχήν ΤΣΑΓΚΟ ΚΑΡΑΟΥΛΙ - ΓΚΟΡΙΤΣΑ - ΣΟΥΦΛΙΚΑΣ υπό Ταξιαρχίαν του (Α.Π. 8316).

- Αι αναγνωρίσεις της 45 Ταξιαρχίας εις ΠΑΤΩΜΑ πραγματοποιήσασαι τον σύνδεσμον με 76 Ταξ/χίαν διετάσσοντο να επανέλθωσι εις βάσεις των (Α.Π. 8280).

(γ) Επειδή οι ΚΣ καθ' όλην την διάρκειαν της ημέρας ημύνοντο εισέτι εις την περιοχήν ΓΚΟΛΙΟ - ΣΤΕΝΟ - ΚΑΜΕΝΙΚ το ΣΣ διέτασσε όπως εις περίπτωσιν μη εκκαθαρίσεως την νύκτα 29/30 της καταστάσεως εις άνω περιοχήν, το Στρατηγείον της Μεραρχίας και μία Ταξιαρχία να είναι ετοίμη να κινηθή από πρωίας εις ΛΙΟΚΟΥ ένθα αναλαμβάνουσα υπό διοίκησιν ΙΙΙ Μερ/χίαν και 61 Ταξιαρχίαν να ενεργήση από Β. και Β.Α.

Κατόπιν τούτου η Μεραρχία προέβη εις τας αναγκαίας προπαρασκευάς και διέτασσε την 73 Ταξ/χίαν να είναι ετοίμη προς κίνησιν από 0500 ώρας της 30 Αυγούστου.

- Ολόκληρος η ζώνη ευθύνης της Μερ/χίας ανετίθετο εις την 45 Ταξ/χίαν (Α.Π. 8327).

Α.Η	Τ.Ο.4	Α.ΚΣ	Σ.ΚΣ 40	Π.ΚΣ 13

<u>30 Αυγούστου.</u>

(α) Τμήματα εσυνέχισαν τας εξερευνήσεις και περισυλλογήν του εγκαταλειφθέντος υλικού.

(β) Λόγω εκκαθαρίσεως περιοχής ΚΑΜΕΝΙΚ - ΣΤΕΝΟ - ΓΚΟΛΙΟ :

- Ακυρούται η διαταγή μετακινήσεως του Στρατηγείου και μιας Ταξ/χίας.
- Ομοίως το 575 Τ.Π. από περιοχήν ΑΣΗΜΟΧΩΡΙ επανήρχετο υπό διοίκησιν Ταξιαρχίας του αχθέν εις ΤΣΟΥΜΙΑΝ την 2200 ώραν (Α.Π. 8334).

31 Αυγούστου.

Συνέχισις εξερευνήσεως. Αναπροσαρμογή διατάξεως και εδραίωσις ως η συνημμένη Α.Π. 8344/21/30.8.49

Α.Η Τ.Ο.2

11. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

(α) Η εδαφική διαμόρφωσις της ζώνης ενεργείας της Μεραρχίας.

- Δεν επέτρεπεν την ανάπτυξιν δυνάμεων επί πολλών κατευθύνσεων και την εκτέλεσιν ελιγμών. Τρεις ήσαν αι μοναδικαί οδεύσεις κινήσεως ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ - Υψ. 1666 - ΕΠΑΝΩ ΑΡΕΝΑ, - ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ - ΑΡΑΠΗΔΕΣ - Αυχήν ΑΡΕΝΩΝ και ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ - ΓΚΡΟΠΑ ΛΟΥΓΚΑ - ΤΣΟΥΜΙΑ.
- Τα πλευρά των άνω κατευθύνσεων ήσαν εκτεθειμένα εις τα εχθρικά πυρά από ΚΑΡΑΓΚΙΟΖ - ΓΚΟΡΙΤΣΑ - ΣΟΥΦΛΙΚΑ - ΤΣΑΓΚΟ ΚΑΡΑΟΥΛΙ των οποίων η εξουδετέρωσις ήτο δυσχερεστάτη.
- Υπήρχεν πλήρης αλληλοϋποστήριξις των εκ της κορυφογραμμής ΕΠΑΝΩ ΑΡΕΝΑ - ΤΣΟΥΜΙΑ εκσπωμένων προς Ανατολάς αντερεισμάτων.
- Η απόστασις της βάσεως εξορμήσεως από τους πρώτους αντικειμενικούς σκοπούς απήτει χρόνον 5 ωρών εν ημέρα και άνευ αντιστάσεως να διανυθή. Ως εκ τούτου δεν επέτρεπεν την υποστήριξιν της επιθέσεως εις τα όπλα Πεζικού (Όλμοι - πολ/λα).
- Αι απότομοι κλίσεις πολλάκις 90 % και το δασώδες δεν παρήχον ευχέρειαν εκτελέσεως πυρών και παρατηρήσεως.
- Αι κατεχόμεναι υπό των ΚΣ θέσεις εδέσποζον ολοκλήρου της κοιλάδος του ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ.

(β) Οχυρώσεις.

- Πλήρης και ισχυρά κατά πλάτος και βάθος αμυντική οργάνωσις καλώς μελετημένη με αμοιβαίαν υποστήριξιν και προστατευομένη υπό πυκνών ναρκοπεδίων.

(γ) Εχθρός.

- Το σύνολον των προ του μετώπου της Μεραρχίας δυνάμεων υπελογίζετο εις 600-800.
- Κατά την εξέλιξιν της μάχης εκ Π.ΚΣ η πραγματική δύναμις ήτις υπερήσπιζεν την τοποθεσίαν διεπιστώθη ότι ανήρχετο εις 2000 περίπου ΚΣ.
- Μέσα. Πλήθη πολ/λων, όλμων και ολμοβόλων με αφθονίαν πυρ/κών εκδηλωθέντων και ανευρεθέντων μετά την κατάληψιν της τοποθεσίας.

(δ) Υποστήριξις.

- Πυροβολικόν. Από της ενάρξεως της επιχειρήσεως και μέχρι πέρατος αυτής :
  Εν υποστηρίξει μία ΜΟΠ και μία ΜΜΠ.
- Αεροπορία.
  Διετέθη μόνον μία έξοδος μιας ΝΤΑΚΟΤΑΣ.
- Διά των μέσων τούτων η Μεραρχία ήτο υποχρεωμένη να καλύπτη απάσας τας προ του μετώπου ανάγκας των Μονάδων της.
  Τμήματα ενήργουν επιθέσεις και απέκρουον αντεπιθέσεις διά των ιδίων μέσων (πολ/λα, χειροβομβίδες, όλμοι 60 χιλ.).

(ε) Ηθικόν.

- Το σύνολον των πρώτων τμημάτων επιθέσεως ήσαν εθελονταί.
- Οι Διοικήσεις των τμημάτων μέχρι και Ταξιαρχιών ήσαν προωθημέναι επί της πρώτης γραμμής.
- Η άμιλλα μεταξύ των Μονάδων αξιοθαύμαστος.
- Διεξήχθη εις πολλάς περιπτώσεις υπό δυσμενεστάτας συνθήκας εδάφους και μέσων, σκληρός αγών με πίστιν, φανατισμόν και αυτοθυσίαν.

Υπήρξαν περιπτώσεις καθ' άς ελλείψει πυρ/κών διεξήχθη αγών εκ του συστάδην διά της λόγχης. Ένεκα τούτου δικαιολογούνται και αι μεγάλαι απώλειαι των πρώτων ημερών.

(στ) Διαβιβάσεις. Τα ενεργούντα τμήματα λόγω δυσχερειών εφοδιάσθησαν διά μικρών φορητών ασυρμάτων Νο 536. Παρά ταύτα αι διαβιβάσεις ελειτούργησαν ικανοποιητικώς.

(ζ) Ανεφοδιασμοί. Τα τμήματα λόγω δυσχερειών εδάφους εκινήθησαν άνευ μεταγωγικών με τα πυρ/κά ανά χείρας και άνευ βαρέων όπλων. Ανεφοδιασμοί εκτελούνται κατά διάρκειαν της νυκτός με μεγάλας δυσχερείας.

(η) Διακομιδαί. Ελειτούργησαν παρά τας μεγάλας δυσχερείας αποδοτικώτατα.

12. Γενικόν συμπέρασμα.

Η εδαφική διαμόρφωσις, αι ισχυραί πικναί και κλιμακωμέναι κατά βάθος οργανώσεις προστατευόμεναι υπό πυκνών ναρκοπεδίων, αι σοβαραί εχθρικαί δυνάμεις διαθέτουσαι πληθύν μέσων πυρός και αφθονίαν πυρ/κών, εν αντιθέσει προς τα μηδαμινά μέσα υποστηρίξεως (πυρ/κόν - αεροπορία) των επιτιθεμένων τμημάτων μας δεν επέτρεψαν εις την Μεραρχίαν να σημειώση εντυπωσιακάς εδαφικάς επιτυχίας μέχρι 27 Αυγούστου. Παρά ταύτα χάρις εις το υψηλόν ηθικόν των τμημάτων και τας αφθόνους εις αίμα θυσίας επετεύχθη η συγκράτησις επί 4ήμερον σοβαρών εχθρικών δυνάμεων διευκολυνθέντος ούτω του ελιγμού του ΣΣ.

13. ΑΠΩΛΕΙΑΙ

Το σύνολον των απωλειών ημετέρων και ΚΣ από 24 με 31 Αυγούστου ως κάτωθι :

(α) Απώλειαι ημετέρων.
Νεκροί Αξ/κοί 2 Τραυματίαι Αξ/κοί 25
Νεκροί οπλίται 42 Αγνοούμενοι οπλίται 5. Τραυματίαι οπλίται 342.

(β) Απώλειαι ΚΣ.
Νεκροί ΚΣ 25 Συλληφθέντες ΚΣ 75 Παραδοθέντες ΚΣ 41

14. ΛΑΦΥΡΑ.

Ορειβατικά πυρ/λα των 7,5 4, έν κατεστραμμένον.
Αντιαρματικά πυρ/λα έν κατεστραμμένον. Αντιαεροπορικά πυρ/λα 2.
Αντιαεροπορικά πολ/λα 2. Όλμοι βαρείς διαφόρων τύπων 36. Όλμοι ατομικοί διάφοροι 10. Πολ/λα βαρέα διαφόρων τύπων 18. Μυδράλλια 65. Οπλ/λα διαφόρων τύπων 41. Τυφέκια διαφόρων τύπων 834. Αυτόματα Στεν 25. Τόμιγκαν 2. Στάγιερ 1. Τρίποδες πολ/λων 6. Βάσεις όλμων 3. Δίποδες όλμων 2. Ανταλλακτικαί κάνναι διάφοραι 84. Γεμιστήρες Μπρέν 22. Γεμιστικαί μηχαναί μυδραλλίων 84. Γεννήτριαι ασυρμάτου 1. Νο 694. Διάφορα σκοπευτικά μηχανήματα 13. Πυροδοτικοί μηχανισμοί ΖΖ42 200. Βλήματα όλμων διαφόρων τύπων κιβώτια 755. Βλήματα ολμοβόλων 1010. Βλήματα αντιαρ/κού πυρ/λου 360. Γεμίσματα ολμοβόλων κιβώτια 20. Βλήματα πίατ 6. Πάντζερ κιβώτια 57. Νάρκαι 42. Χειροβομβίδες διαφόρων τύπων 1472. Φυσίγγια διαφόρων τύπων κιβώτια 350. Τρόφιμα 20 χιλ. οκ. άλευρα.

Ακριβές Αντίγραφον
Τ.Σ.Υ.
ΣΥΡΜΟΣ ΛΑΜΠΡΟΣ
ΤΑΓ/ΡΧΗΣ ΠΕΖΙΚΟΥ

ΓΕΡΑΚΙΝΗΣ ΧΡ.
ΥΠΟΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

14

Θέμα : Έκθεσις επιχειρήσεως «ΠΥΡΣΟΣ»
ΠΡΟΣ : Α΄ΣΣ/Α1
ΚΟΙΝ : Α1

ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
Τ.Σ./VIII ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ/Α.Κ.Α.
ΑΡ.ΠΡ.Φ. 252/79
ΣΤΓ 918 9.8.49

Εις την επιχείρησιν ΠΥΡΣΟΣ μετέσχον η 74, 75 και 76 Ταξ/χία.
Κατωτέρω εκτίθεται συνοπτικώς η δράσις της 74 Ταξ/χίας μόνον κατά την 3 Αυγούστου.

1.- Αποστολή 74 Ταξ/χίας :

α.- Να εξασφαλίση διά Τάγματος την ΜΑΡΙΑ και τον ΠΥΡΓΟΝ.

β.- Ενεργούσα ισχυρώς εν τη κατευθύνσει 1625-1806 να καταλάβη το υψ. 1806 και να ασκήσει ισχυράν πίεσιν από υψ. 1615 κατά ΠΡ.ΗΛΙΑ.

Κάλυψις αριστερού πλευρού και Νώτων επιθέσεως, δι' ισχυράς κατοχής ΤΣΕΛΕΓΚΟΥΡΙ και εξασφάλισις υψ. 1625.

γ.- Να επιτεθή και καταλάβη τον ΠΡ.ΗΛΙΑΝ.

δ.- Εάν η αντίδρασις του επί ΚΑΜΕΝΙΚ εχθρού εκτιμηθή ως ουχί ισχυρά να επιδιώξη την κατάληψιν τούτου, άλλως η 75 Ταξ/χία υπερβαίνουσα την κατεχομένην γραμμήν θα ενεργήση από 1806 και ΠΡ.ΗΛΙΑΝ προς κατάληψιν του ΚΑΜΕΝΙΚ.

2.- Τρόπος ενεργείας.

Ι Φάσις : Μετά έντονον προπαρασκευήν Πυρ/κού και Αεροπορίας κατάληψις εις α΄. χρόνον του υψ. 1806 με ταυτόχρονον πίεσιν από 1615 κατά ΠΡ. ΗΛΙΑ και εις β΄.χρόνον κατάληψις του ΠΡ.ΗΛΙΑ.

ΙΙ Φάσις : Εκμετάλλευσις ευνοϊκής περιπτώσεως προς κατάληψιν ΚΑΜΕΝΙΚ.

3.- Συγκρότησις Φάλαγγος ενεργούσης κατά 1806.

α΄. - 627 Τ.
- Ομάς χειριστών ΜΠΑΖΟΥΚΑΣ υπό Αξ/κόν.
- Απόσπασμα Μηχανικού εκ 10 ανδρών υπό Αξ/κών.

β΄. - Μέχρι καταλήψεως 1806 υπέρ του Τάγματος 105 ΣΠΠ - Πυρ/χία Μ.Π. - Όλμοι 583 Τ.

4.- Αποστολή 627 Τ. κατά τον α΄. χρόνον της Ι φάσεως.

Να επιτεθή εν τη κατευθύνσει υψ. 1425 - 1625 - ΑΝΩΝΥΜΟΝ (Ν.949098) - 1806 και να καταλάβη το ΑΝΩΝΥΜΟΝ και το υψ. 1806 καλυπτόμενον εκ του αριστερού πλευρού και νώτων δι' ισχυράς κατοχής ΤΣΕΛΕΓΚΟΥΡΙ και δι' εξασφαλίσεως 1625.

Κατά την κίνησίν του προς 1625 να καλυφθή και εκ του δεξιού διά κινήσεως Τμήματος επί της κορυφογραμμής (Ν.9508) - υψ. 1625.

5.- Προκαταρκτικαί ενέργειαι.

Την νύκτα 2/3 Αυγούστου το 627 Τ. εκινήθη από περιοχήν Ν. ΜΠΑΜΠΑΣ (Ν.9706) προς ΑΜΑΡΑΝΤΟΝ - υψ. 970 προς την βάσιν εξορμήσεώς του (Ν.1625).

6.- Εξέλιξις επιχειρήσεως :

α΄. - Την 030230 το 627 είχεν την ακόλουθον διάταξιν :
- Διοίκησις Τάγματος - 2ος Λόχος - Όλμοι - Πολυβόλα επί 1625.
- 4ος Λόχος επί ΤΣΕΛΕΓΚΟΥΡΙ μετά μικράν συμπλοκήν με Αλβανικόν φυλάκιον.
- 3ος Λόχος ενήργει από 1625 προς ΑΝΩΝΥΜΟΝ.
- 1ος Λόχος εφεδρεία 250 μ. Ν.Δ. υψ. 1625.

β΄. - Την 0315 Ω ο 3ος Λόχος εξετόπισεν φυλάκιον Κ.Σ. από ΑΝΩΝΥΜΟΝ και ήρχισε εκκαθαρίζων τούτο από πλυθήν ναρκών και παγίδων υπό συνεχή πυρά αυτομάτων και όλμων βαλλόντων από 1806 και περιοχής ΚΑΜΕΝΙΚ.

γ΄. - Την 0330 ο 1ος Λόχος (περιοχή 1625) βάλλεται και αυτός δι’ όλμων.

δ΄. - Περατωθείσης μερικώς της ναρκαλιείας του ΑΝΩΝΥΜΟΥ την 1015 διατάσσεται ο εφεδρικός 1ος Λόχος, υπερβαίνων τον 3ον Λόχον να επιτεθή από ΑΝΩΝΥΜΟΝ κατά 1806. Ο Λόχος προπαρασκευάζει την ενέργειαν του δι’ αναγνωρίσεων των στελεχών του από ΑΝΩΝΥΜΟΝ και προωθήσεώς του αμέσως Ν. τούτου.

ε΄. - Η επίθεσις ορίζεται διά την 1130 ενώ το Πυρ/κόν εκτελεί 30΄ λεπτον πρτοπαρασκευήν.
Ευθύς ως όμως έληξεν η προπαρασκευή του Πυρ/κού, δραστικά πυρά αντιπροπαρασκευής από 1806 - ΚΑΜΕΝΙΚ - ΓΚΟΛΙΟ - ΣΤΕΝΟ βάλλουν επί της βάσεως εξορμήσεως (ΑΝΩΝΥΜΟΝ) όπου ευρίσκεται ανεπτυγμένος ο 3ος Λόχος ως βάσις πυρός.
Την στιγμήν αυτήν τρεις προδόται Αξ/κοί του Λόχου τούτου, οι Ανθ/γοί ΤΡΟΥΛΙΝΟΣ ΣΠ. - ΣΚΟΥΡΑΣ ΔΗΜ. - ΣΤΕΡΓΙΟΥ Κ. εγκαταλείπουν τας θέσεις των, παρασύρουν τον Λοχον εις φυγήν και πανικοβάλλουν δια της φυγής των και τον οπισθέν των ευρισκόμενον 1ον Λόχον ετοιμαζόμενον δι’ επίθεσιν.
Οι δύο πρώτοι των ανωτέρω Αξ/κών ηυτομόλησαν εις ΑΛΒΑΝΙΑΝ, Ο τρίτος ελιποτάκτησεν.

ζ΄. - Υπό των Αξ/κών του Τάγματος καταβάλλεται προσπάθεια συγκρατήσεως και ανασυγκροτήσεως των δύο Λόχων. Τίθενται επι κεφαλής τούτων Ταγ/ρχαι.
Από 1330 Ω μετά σοβαράν δράσιν της αεροπορίας αναλαμβάνεται νέα προσπάθεια καταλήψεως 1806.
Τινές των ανδρών ηδυνήθησαν να ανέλθουν επί της κορυφής αυτού. Δεν ηδυνήθησαν όμως και να παραμείνουν επ’ αυτού συνεπεία των καταιγιστικών πυρών άτινα ο εχθρός επί 1806 συνεκέντρωσεν από ΚΑΜΕΝΙΚ - ΓΚΟΛΙΟ - ΣΤΕΝΟ.
Εάν την ώραν αυτήν υπήρχεν αεροπορική κάλυψις και έπαυον ως εκ τούτου τα όργανα πυρός να βάλουν επί

1806 το ύψωμα τούτο θα παρέμενεν εις χείρας μας.

7.- Ενέργεια κατά ΠΡ. ΗΛΙΑ :

Ανελήφθη την 4 Αυγούστου και συνεπώς δεν εκτίθεται εις την παρούσαν έκθεσιν.

8.- Συμπέρασμα :

Βάσις αποτυχίας επιχειρήσεως :Η προδοσία των 3 Αξ/κών. Διετάχθη ανάκρισις προς διαπίστωσιν υπαρχούσης τυχόν διαβρωτικής ομάδος εις το Τάγμα.

ΜΠΑΛΟΔΗΜΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ
ΥΠΟΣΤΡΑΤΗΓΟΣ - ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Ακριβές αντίγραφον
Το
Α1/VIIIης
Τ.Σ.

15

Π Υ Ρ Σ Ο Σ Γ΄

ΔΙΑΤΑΓΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ

ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ
Α΄ΣΣ/Α1 τη 15 Αυγούστου 1949

Αριθ. Α.Π.Φ.3/22/Τ.Σ.
Αριθ.Αντιτύπου 12

ΔΙΑΤΑΓΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

«ΠΥΡΣΟΣ Γ»

ΧΑΡΤΑΙ : ΕΠΤΑΧΩΡΙ - ΚΟΝΙΤΣΑ - ΝΕΣΤΟΡΙΟΝ } 1/50.000
ΓΡΑΜΜΟΣ - ΛΕΣΚΟΒΙΚΙ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

1. Εχθρός :

(α) Δύναμις - διάταξις - οργανώσεις, συγκοινωνίαι ως σχετικόν δελτίον πληροφοριών.

(β) Δυνατότητες - προθέσεις - ηθικόν.

(ι) Αι από 2 με 7 Αυγούστου ημέτεραι επιθετικαί ενέργειαι κατά υψ. 1425 - ΤΑΜΠΟΥΡΙ - ΤΣΑΡΝΟ και 1806 ΚΑΜΕΝΙΚ εδημιούργησαν εις τους ΚΣ σημαντικάς απωλείας και απέδειξαν εις τούτους την ισχύν των διατεθέντων ημετέρων μέσων πυρός με αποτέλεσμα την μείωσιν του ηθικού των.

(ιι) Η ραγδαία εξέλιξις των επιχειρήσεων ΒΙΤΣΙ θα έχη μειώσει έτι περισσότερον το ηθικόν τούτων.

(ιιι) Παρά ταύτα βασιζόμενοι εις τας ισχυράς αμυντικάς οργανώσεις και την ισχύν του εδάφους θα αμυνθώσι της κατεχομένης τοποθεσίας με πρόθεσιν να διατηρήσωσι ταύτην.

(ιυ) Πιεζόμενοι ισχυρώς θα επιζητήσωσι άσυλον εις το Αλβανικόν έδαφος κυρίως διά των αυχένων ΓΚΟΥΜΠΕΛ (Ν.0333) εκατέρωθεν ΠΟΡΤΑΣ ΟΣΜΑΝ - υψ. 2520 και ΜΠΑΡΑΣ (Μ.9820).

- Προσπάθεια διαφυγής θα επιζητηθή επίσης τουλάχιστον μέρους των δυνάμεων Νοτίου ΓΡΑΜΜΟΥ διά κοιλάδων ΜΑΡΔΙΤΣΑ - ΖΟΥΖΟΥΛΙΩΤΙΚΟΥ και ΧΡΥΣΗ προς ΕΠΤΑΧΩΡΙ ή ΠΑΛΗΚΡΙΜΙΝΙ.
- Ηθικόν γενικώς πρέπει να χαρακτηρισθή ως μέτριον.

2. Φίλιαι δυνάμεις (υπό διαταγάς ΣΣ) :

(α) Πεζικόν
- Ι, VIII, ΙΧ, XV Μεραρχίαι
- 77 Ταξιαρχία και 8 ΕΣΠ (μείον Τάγμα, 31 ΕΤΠ
- Μονάδες Καταδρομών (ενδεχομένως).
- Τα ήδη υπό διοίκησίν του ΕΣΠ (15, 24, 40).

(β) Πυροβολικόν

(ι) 101 - 102 - 105 και 107 Συν/τα Π.Π.

(ιι) 151 - 152 - 153 Μοίραι Μ.Π.

(ιιι) 141, 142, 143, 144 και 145 ΜΟΠ.

(ιυ) 500 Μονάς Α/Τ Πυρ/κού.

(γ) Τεθωρακισμένα
- Ίλη 2ου Συν/τος Αναγνωρίσεως.
- Ίλη 9ου Συν/τος Αναγνωρίσεως.
- Ουλαμός Αρμάτων 9ου Συν/τος Αναγνωρίσεως.

(δ) Μηχανικόν
704 Λόχ. Μηχ. (ΙΧ Μερ.)
713 Λόχ. Μηχ. (XV Μερ.)
714 Λόχ. Μηχ. (VIII Μερ.)
718 Λόχ. Μηχ. (Ι Μερ.)
711 Λόχ. Μηχ. (Σ.Σ.)

ΠΡΟΘΕΣΙΣ

3. Κατάληψις ωργανωμένης εχθρικής τοποθεσίας ΓΡΑΜΜΟΥ και συντριβή των εν αυτή ΚΣ. δυνάμεων.

Παρεμπόδισις εισόδου νέων τοιούτων κατά την διάρκειαν των επιχειρήσεων και τελικώς εδραίωσις περιοχής ΓΡΑΜΜΟΥ και εξασφάλισις των προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ συνόρων.

Εξασφάλισις οπωσδήποτε περιοχής ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ και συνέχισις εκκαθαρίσεως μετόπισθεν ΗΠΕΙΡΟΥ και περιοχής ΣΣ Δυτικώς ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ.

Παρεμπόδισις διαφυγής προς το εσωτερικόν και προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ.

ΜΕΘΟΔΟΣ

4. Γενικαί γραμμαί :

(α) Η επιχείρησις θα διεξαχθή εις τρεις φάσεις.

(ι) ΠΡΩΤΗ ΦΑΣΙΣ :
Εκκαθάρισις Βορείου ΓΡΑΜΜΟΥ μέχρι και της κορυφογραμμής υψ. 2520 - ΣΧΙΡΤΣΗ - ΚΙΑΦΑ - ΑΝΩ ΑΡΕΝΑ με ταυτόχρονον παραπλανητικήν πίεσιν επί Νοτίου ΓΡΑΜΜΟΥ και προ παντός απαγόρευσιν διαφυγής ΚΣ. Νοτίως ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ και προς κοιλάδας ΜΑΡΔΙΤΣΑ - ΖΟΥΖΟΥΛΙΩΤΙΚΟΥ - ΕΠΤΑΧΩΡΙΟΥ.

(ιι) ΔΕΥΤΕΡΑ ΦΑΣΙΣ :
Εδραίωσις επί Βορείου ΓΡΑΜΜΟΥ και εκκαθάρισις Νοτίου τοιούτου.

(ιιι) ΤΡΙΤΗ ΦΑΣΙΣ :
Εδραίωσις επί του συνόλου του ΓΡΑΜΜΟΥ και εξασφάλισις των εν τη ζώνη του ΣΣ συνόρων μετά ΑΛΒΑΝΙΑΣ με ταυτόχρονον ριζικήν εκκαθάρισιν μετόπισθεν ζώνης ευθύνης Σώματος.

(β) ΠΡΩΤΗ ΦΑΣΙΣ :

(ι) Νύκτα Χ μείον ένα ημέρας προς Χ ισχυρά αιφνιδιαστική ενέργεια και ευρεία διείσδυσις διά μέσου διακένων επί των γενικών κατευθύνσεων :

(ια) ΠΥΡΓΟΣ (Ν.2024) - ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ - ΤΣΟΥΜΙΑ (Ν.1123) - ΚΙΑΦΑ.

(ιβ) Υψ. 1425 (Ν.170374) - ΚΟΝΤΡΑ ΠΟΛΙΓΚΑ (Ν.1539) - ΚΑΛΥΒΙΑ ΚΑΤΣΑΡΟΥ (Ν.1039) επί τω σκοπώ να καταληφθώσι άμα τη έω της Χ ημέρας οι κόμβοι ΑΠΑΝΩ ΑΡΕΝΑ - ΤΣΙΟΥΜΙΑ - ΜΑΥΡΗ ΠΕΤΡΑ - ΚΙΑΦΑ και ΚΟΝΤΡΑ ΠΟΛΙΓΚΑ - ΜΟΝΟΠΥΛΟΝ - υψ. 1463 (Ν.1239) - ΣΛΗΜΝΙΤΣΑ.

(ιι) Από της εω Χ ημέρας ενέργεια ισχύος με ισχυρά μέσα προπαρασκευής και υποστηρίξεως προς κατάληψιν ΤΣΑΡΝΟ - ΠΑΠΟΥΛΗ - ΟΤΟΡΙΤΣΕ και εκείθεν διάνοιξιν

κατευθύνσεων προς ΤΣΑΓΚΟ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ν.136295) - ΣΓΚΟΥΡΟ και ΜΟΝΟΠΥΛΟΝ - ΦΟΥΣΙΑ.

(ιιι) Μετά εδραίωσιν επί ΤΣΟΥΜΙΑ - ΚΙΑΦΑΣ ταχεία κίνησις προς ΣΚΙΡΤΣΗ - ΓΡΑΜΜΟΝ (υψ.2520) και μετά κατάληψιν ΚΑΛΥΒΙΑ ΚΑΤΣΑΡΑ (Ν.1039) - ΣΛΗΜΝΙΤΣΑ εδραίωσις επί τούτων και ταχεία κίνησις προς οροθετικήν γραμμήν ΚΑΛΥΒΙΑ ΚΑΤΣΑΡΑ - ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ - ΓΚΟΥΜΠΕΛ (Ν.0533) προς ολοκλήρωσιν εκκαθαρίσεως Βορείου ΓΡΑΜΜΟΥ και αποκλεισμού διαφυγής ΚΣ. προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ.

(ιυ) Σύγχρονος παραπλανητική ενέργεια κατά Νοτίου ΓΡΑΜΜΟΥ και απαγόρευσις διαφυγής ΚΣ. Νοτίως και Ανατολικώς ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ με ετοιμότητα υπό ευνοϊκάς συνθήκας, ενεργείας επί κατευθύνσεως ΚΑΜΕΝΙΚ - ΓΚΟΛΙΟ - ΠΕΤΣΙΟ (Μ.9716) - αυχήν ΜΠΑΡΑΣ.

(γ) ΔΕΥΤΕΡΑ ΦΑΣΙΣ :

(ι) Μετά κατάληψιν κορυφογραμμής ΚΙΑΦΑ - ΣΚΙΡΤΣΗ - υψ. 2520 και εξασφάλισιν τούτων δι' απαραιτήτων δυνάμεων κίνησις άνευ απωλείας χρόνου τμημάτων προς Νότιον ΓΡΑΜΜΟΝ ιδία επί κατευθύνσεως υψ. 2520 - ΜΑΥΡΗ ΠΕΤΡΑ (Μ.0022) - αυχήν ΜΠΑΡΑΣ ίνα εν συνδέσμω με τας επί Νοτίου ΓΡΑΜΜΟΥ δυνάμεις επιζητηθή η απόφραξις των κυρίων επί Αλβανικών συνόρων διαβάσεων προς παρεμπόδισιν διαφυγής ΚΣ. προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ και συντριβήν των εντός του Νοτίου ΓΡΑΜΜΟΥ.

(δ) ΤΡΙΤΗ ΦΑΣΙΣ :
Εδραίωσις, ασφάλεια συνόρων και εκκαθάρισις βάσει νεωτέρων διαταγών μου.

5. Κατανομή δυνάμεων - Αποστολαί

(α) ΙΙΙ Μεραρχία

(ι) Χώρος συγκεντρώσεως νύκτα Χ μείον δύο ημέρας περιοχή ΠΥΡΓΟΣ (Ν.2024) - ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ - ΝΙΑΣΙΑ (Ν.1725).

(ιι) Εκκινούσα άμα τη απελεύσει του σκότους την νύκτα Χ μείον 1 ημέρας, θα αχθή άνευ απωλείας χρόνου εις περιοχήν αυχήν ΑΝΩ ΑΡΕΝΑΣ (Ν.125213) - ΤΣΙΟΥΜΙΑ (Ν.1123) - ΜΑΥΡΗ ΠΕΤΡΑ (Ν.0924) - ΚΙΑΦΑ και συντρίβουσα τας εκεί αντιστάσεις θα εδραιωθή επ' αυτών.

(ιιι) Άμα τη αφίξει δυνάμεων XV Μεραρχίας επί άνω θέσεων, αντικαθισταμένη υπό τούτων θα κινηθή ταχέως προς κατάληψιν ΣΚΙΡΤΣΗ - υψ. 2520 εφ' ων θα εδραιωθή.

(ιυ) Εκείθεν να έχη την ετοιμότητα να κινηθή, τη διαταγή μου, είτε προς ΜΟΥΤΣΕΛΙ (Ν.0430) - είτε προς αυχένα ΚΟΥΚΟΥΛΗ (Ν.015230).

(β) XV Μεραρχία

(ι) Διά πλήρους Ταξιαρχίας θα ακολουθήση αμέσως την ΙΙΙ Μεραρχίαν εν τη γενική κατευθύνσει ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ - ΤΣΟΥΜΙΑ - ΚΙΑΦΑ προς κατάληψιν και ισχυράν κατοχήν ΤΣΟΥΜΙΑ - ΜΑΥΡΗ ΠΕΤΡΑ - ΚΙΑΦΑ και απαλλαγήν εκεί δυνάμεων ΙΙΙ Μεραρχίας.

(ιι) Διά απαραιτήτων δυνάμεων θα κινηθή επί των κατευθύνσεων.

(ια) ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ - ΑΡΑΠΗΔΕΣ (Ν.1521) - ΕΠΑΝΩ ΑΡΕΝΑ (Ν1321) και αυχένα ΑΡΕΝΑΣ (Ν1419) προς κατάληψιν τούτων και κάλυψιν αριστερού πλευρού δρώντων προς ΤΣΟΥΜΙΑ - ΚΙΑΦΑ δυνάμεων.

(ιβ) ΜΥΡΟΒΛΗΤΗΣ - ΚΑΡΥΑ (Ν.1425) - ΓΚΟΥΡΙΤΣΑ - ΣΟΥΦΛΙΚΑ και να καταλάβη αρχικώς ΓΚΟΥΡΙΤΣΑ (Ν.1226) επιδιώκουσα εκείθεν κατάληψιν ΣΟΥΦΛΙΚΑ.
Την κατάληψιν ΣΟΥΦΛΙΚΑ να επιδιώξη και εκ της κατευθύνσεως ΣΤΑΝΗ ΛΑΜΠΡΟΥ (Ν.1026) ώστε να καλύπτη το δεξιόν των προς ΚΙΑΦΑ δρωσών δυνάμεων.

(ιγ) ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ (Ν.1626) - ΠΡΙΟΝΙ - ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ν.1427) - αυχήν ΣΓΟΥΡΟ προς κάλυψιν δεξιού πλευρού κινουμένων προς ΓΚΟΥΡΙΤΣΑ - ΣΟΥΦΛΙΚΑ δυνάμεων.

(ιδ) Θα διατηρήση Τάγμα ως εφεδρείαν διάθεσιν Σώματος περιοχήν ΣΠΑΝΟΥΔΕΣ - ΠΥΡΓΟΣ.

(ιε) Θα εκκαθαρίζη ταχέως τας εις τα νώτα της ΙΙΙ Μεραρχίας παραμενούσας αντιστάσεις και θα είναι ετοίμη να επέμβη δυναμικώς προς ενίσχυσιν ΙΙΙ Μεραρχίας διά την ταχείαν εκπλήρωσιν της αποστολής της.

(ιστ) Ν' απασχολήση και κυκλώση αντιστάσεις ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΥ.

(ιζ) Εν περιπτώσει μη διαθέσεως ΙΙΙ Μεραρχίας θα αναλάβη άνευ ουδεμιάς μεταβολής και την αποστολήν ταύτης, ενισχύουσα τας προς τούτο δυνάμεις της (4 Ταγ/των).
Διά περίπτωσιν ταύτην δεν θα διαθέση εφεδρικόν Τάγμα εις ΣΣ.

(ιη) Ώρα εξορμήσεως 2130 ώρα Χ μείον 1 ημέρας.

(γ) IX Μεραρχία

(ι) Την 2130 ώραν Χ μείον 1 ημέρας διά νυκτερινής αιφνηδιαστικής ενεργείας επί της κατευθύνσεως υψ. 1425 (Ν.1737) - ΚΟΝΤΡΑ ΠΟΛΙΓΚΑ (Ν.1639) - ΚΑΛΥΒΙΑ ΚΑΤΣΑΡΑ (Ν.1140) θα καταλάβη την γραμμήν ΚΟΝΤΡΑ ΠΟΛΙΓΚΑ - ΜΟΝΟΠΥΛΟΝ και ακολούθως εκμεταλλευομένη ταχέως θα καταλάβη την γραμμήν ΚΑΛΥΒΙΑ ΚΑΤΣΑΡΑ - ΣΛΗΜΝΙΤΣΑ.

(ιι) Διατηρούσα ισχυρώς τα υψώματα ΚΟΝΤΡΑ ΠΟΛΙΓΚΑ - υψ. 1463 (Ν.1239) - ΚΑΛΥΒΙΑ ΚΑΤΣΑΡΑ να έχη την δυνατότητα ταχείας ενεργείας :

(ια) Διά πλήρους Ταξιαρχίας επί κατευθύνσεως ΚΑΛΥΒΙΑ ΚΑΤΣΑΡΑ - ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ - ΓΚΟΥΜΠΕΛ και διά δυνάμεως Τάγ/τος τουλάχιστον επί κατευθύνσεως ΣΛΗΜΝΙΤΣΑ - ΚΟΥΡΙΑ (Ν.105365) - ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ επί σκοπώ απαγορεύσεως διαφυγής ΚΣ. προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ ιδία διά των αυχένων εκατέρωθεν ΠΟΡΤΑΣ ΟΣΜΑΝ (Ν.084370) - (Ν.055353) - δι' ων διέρχονται καρροποίητοι οδοί.

(ιιι) Εισδύουσα ταχέως περιοχήν ΜΟΝΟΠΥΛΟΝ - ΣΛΗΜΝΙΤΣΑ να απειλήση από Βορρά τους τυχόν εισέτι αμυνομένους εις ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ και ΠΟΛΕ (Ν.1535) ΚΣ.

(ιυ) Να διατηρήση Τάγμα ως εφεδρείαν του Σώματος περιοχήν ΚΛΕΒΙΤΣΑ.

(δ) Ι Μεραρχία

(ι) Κατόπιν ισχυράς προπαρασκευής και υποστηρίξεως Πυρ/κού - Αεροπορίας εκδηλωθησομένων άμα τη εω της Χ ημέρας θα καταλάβη το ταχύτερον δυνατόν το συγκρότημα ΤΣΑΡΝΟ - ΠΑΠΟΥΛΙ - ΟΤΟΡΙΤΣΕ - ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ, διευκολύνουσα ούτω το αριστερόν της ΙΧ Μεραρχίας διά την κίνησίν της επί κατευθύνσεως ΜΟΝΟΠΥΛΟΝ - ΦΟΥΣΙΑ.

(ιι) Μετά κατάληψιν άνω αντικειμενικού σκοπού να κινήση ταχέως απαραιτήτους δυνάμεις επί κατευθύνσεων :
- ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ν.1430) - ΚΟΖΑΚΑΣ - προς αυχένα ΣΓΟΥΡΟ
- ΛΙΑΝΟΤΟΠΙ (Ν.125305) - ΣΠΑΝΟ (Ν.1128) - ΣΟΥΦΛΙΚΑ ή ΦΑΡΜΑΚΗ αναλόγως ευκολιών εδάφους προς υποβοήθησιν δεξιού XV Μεραρχίας.
- ΑΓΙΟΣ ΖΑΧΑΡΙΑΣ - ερείπια ΒΕΤΕΡΝΙΚ (Ν.1132) προς αποκοπήν καρροποιήτου.

(ιιι) Μετά κατάληψιν ΤΣΑΡΝΟ - ΠΑΠΟΥΛΗ να τηρήση Ταξιαρχίαν (μείον Τάγμα) εφεδρείαν διάθεσιν Σώματος περιοχήν ΑΛΕΒΙΤΣΑ - ΑΜΜΟΥΔΑ.

(ιυ) Ν' απασχολή ζωηρώς ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΝ από θέσιν ΛΕΥΚΑΔΙ ιδία δι' αντιαρματικού πυρ/κού κατά πολυβολείων.

(ε) VIII Μεραρχία

(ι) Θα τηρήση σταθερώς τας κατεχομένας θέσεις και θ' απαγορεύση πάσαν διαφυγήν ΚΣ. Νοτίως ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ και διά της κοιλάδος ΜΑΡΔΙΤΣΑ εν συνεννοήσει με 77 Ταξιαρχίαν.

(ιι) Από της έω της Χ μείον ένα ημέρας θα εκδηλώση εφ' ολοκλήρου της ζώνης της ισχυράν παραπλανητικήν ενέργειαν με ιδιαιτέραν προσπάθειαν προς ΚΑΜΕΝΙΚ.

(ιιι) Θα έχη την δυνατότητα εν περιπτώσει ευνοϊκών συνθηκών να ενεργήση ισχυρώς προς την κατεύθυνσιν ΚΑΜΕΝΙΚ - ΓΚΟΛΙΟ - αυχήν ΜΠΑΡΑΣ προς απαγόρευσιν διαφυγής ΚΣ. προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ.

(ιυ) Να εξασφαλίση σταθερώς περιοχήν ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ και να συνεχίση εκκαθάρισιν ΖΑΓΟΡΙΩΝ - ΠΩΓΩΝΙΟΥ - ΣΟΥΛΙΟΥ - ΤΖΟΥΜΕΡΚΩΝ.
- Θα λάβη ειδικά μέτρα προς παρεμπόδισιν επαναμολύνσεως ΣΟΥΛΙΟΥ - ΠΩΓΩΝΙΟΥ.

(στ) Συγκρότημα Επταχωρίου ενισχυόμενον και διά Τάγ/τος 72 Ταξιαρχίας.

(ι) Θα συνεχίση την ήδη αποστολήν του απαγορεύσεως διαφυγής ΚΣ. διά κοιλάδων ΜΑΡΔΙΤΣΑ - ΖΟΥΖΟΥΛΙΩΤΙΚΟΥ - ΕΠΤΑΧΩΡΙΟΥ προς Νότον και Ν.Α.

(ιι) Την έω της Χ ημέρας διά δυνάμεως Τάγματος θα ενεργήση επί της κατευθύνσεως ΑΓΙΟΣ ΜΗΝΑΣ (Ν.2315) - ΧΡΥΣΗ αυχήν ΠΡΙΑΣΠΟΥ προς συγκρότησιν εκεί δυνάμεων κα ιυποβοήθησιν ενεργειών XV Μεραρχίας.

(ιιι) Θα έχη πάντοτε την δυνατότητα προσβολής τυχόν διαφευγόντων Νοτίως της γραμμής ΚΟΥΤΣΟΥΡΟ - ΕΠΤΑΧΩΡΙ - ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΝ προς τας περιοχάς ΣΑΜΑΡΙΝΑΣ - ΣΚΟΥΡΤΖΑΣ - ΓΟΜΑΡΑΣ και νοτιώτερον εν τη ζώνη του.

(ζ) Όρια μεταξύ Μεραρχιών.

(ι) XV Μεραρχίας
Αριστερόν όριον (Νότιον)
ΚΡΥΟΝΕΡΙ (Ν.2621) - ΠΑΛΙΟΣΤΡΟΥΓΚΑ (Ν.2320) - ΠΕΥΚΟΦΥΤΟΝ - αυχήν ΚΡΕΝΩΝ (Ν.1419) - άπαντα (ναι).

(ιι) Μεταξύ XV και Ι Μεραρχιών
Γέφυρα ΚΑΤΩ ΝΕΣΤΟΡΙΟΥ - ΧΩΡΑΦΙ ΜΑΥΡΟΚΑΜΠΟΣ (Ν2327) - ΑΣΠΡΗ ΠΕΤΡΑ (Ν.2029) - ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΣ (Ν.1628) - ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ν.1427) - ΓΚΟΥΡΙΤΣΑ (Ν.124265) - ΣΟΥΦΛΙΚΑΣ - ΚΙΑΦΑ άπαντα XV Μεραρχίαν.

(ιιι) Μεταξύ Ι και ΙΧ Μεραρχιών
ΑΛΕΒΙΤΣΑ (Ν.1936) - ΓΙΑΝΝΟΧΩΡΙ - ΑΛΙΑΚΜΩΝ μέχρις ύψους ΚΑΤΑΦΥΚΗ (Ν.110316) - χωρίον ΓΡΑΜΜΟΣ (Ν.0830) - ΝΤΑΓΙΑ (Ν.0727) άπαντα Ι Μεραρχίαν.

6. Πυροβολικόν

(α) Κατανομή - Διάρθρωσις Διοικήσεως

(ι) Ορειβ. Πυρ/κόν.- Υπό διοίκησιν εις εκάστην Μερ/χίαν η οργανική Μοίρα Ορειβ. Πυρ/κού. Εις την ΙΧ Μεραρχίαν επί πλέον η 143 ΜΟΠ.

(ιι) Πεδινόν Πυρ/κόν.-
Εις την XV Μεραρχίαν υπό διοίκησιν το 102 ΣΠΠ.
Τα 101 και 107 ΣΠΠ οργανούμενα εις συγκρότημα υπό διοίκησιν Σ.Σ. εν αμέσω υποστηρίξει Ι Μεραρχίας, μόνον διά την Χ ημέραν.

(ιιι) Μέσον Πυρ/κόν.-
Αι τρεις Μοίραι 151, 152, 153 θα οργανωθώσιν εις συγκρότημα υπό Διοίκησιν ΣΣ.

(ιυ) 500 Μονάς Πυρ/κού.-
4 Πυροβόλα υπό διοίκησιν XV Μεραρχίας
2 Πυροβόλα υπό διοίκησιν Ι Μεραρχίας
2 Πυροβόλα υπό διοίκησιν ΙΧ Μεραρχίας

(β) Αποστολαί - Αμοιβαίαι υποστηρίξεις

(ι) Ορειβ. Πυρ/κόν.- Άμεσος υποστήριξις, αντιολμικόν, βολή κατά θυρίδων πολυβολείων.

(ιι) Πεδ. Πυρ/κόν.- Άμεσος υποστήριξις. Πυρ/κόν XV Μερ/χίας ενδεχομένη επέμβασις εις την ζώνην της Ι Μεραρχίας.

Πυρ/κόν ΣΣ ενδεχομένη επέμβασις διά ΣΠΠ εις την ζώνην των XV και IX Μεραρχιών.

Από της Χ+1 ημέρας μεταφορά του βάρους των πυρών εις την ζώνην της XV Μεραρχίας.

(ιιι) Μέσον Πυρ/κόν.- Άμεσος υποστήριξις, αντιπυρ/κόν, απρόοπτοι στόχοι. Δυνατότης επεμβάσεως διά 2 Μοιρών εις την ζώνην της XV Μεραρχίας. Διά μιας μοίρας εις την ζώνην της IX Μεραρχίας - ολόκληρον εις την ζώνην της Ι Μεραρχίας. Προτεραιότης Μερ/χιών XV - I - IX.

(ιυ) 500 Μονάς Πυρ/κού.- Καταστροφή πολυβολείων.

(γ) Οργάνωσις θέσεων.-

Αι εις την ζώνην της XV Μεραρχίας προκεχωρημέναι θέσεις Πυρ/χιών να οργανωθώσιν διά προστασίαν από πυρά όλμων και Πυρ/κού.

7. Μηχανικόν

(α) Κατανομή - Αποστολαί

IX Μεραρχίαν - 704 Λόχος Μηχανικού.
Διάνοιξις οδού ΓΙΑΝΝΟΧΩΡΙ - ΑΛΙΑΚΜΩΝ - ΦΟΥΣΙΑ

(β) Ι Μεραρχίαν - 718 Λόχος Μηχανικού

Διάνοιξις οδού ΓΛΥΚΟΝΕΡΙ - ΛΕΥΚΟΣ με περαιτέρω προοπτικήν Σταθμός Χωρ/κής (Ν.1530).

(γ) XV Μεραρχίαν - 713 Λόχος μείον 2 Διμοιρίαι

(ι) Διευθέτησις οδού ΑΡΓΟΣ - ΜΕΛΑΝΘΙΟΝ - ΧΩΡΑΦΙΑ (Ν2828).

(ιι) Συντήρησις αρτηρίας ΝΕΣΤΟΡΙΟΥ - ΠΥΡΓΟΣ.

(δ) Διάθεσιν Σώματος - 749 ΔΜΜ, 711 Λόχος Μηχανικού και δύο Διμοιρίαι 713 Λόχου Μηχανικού.

Διάνοιξις οδού ΠΥΡΓΟΣ - ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ - ΜΥΡΟΒΛΗΤΗΣ - ΣΓΚΟΥΡΟ.

(ε) Ναρκαλιεία υφ' εκάστης Μονάδος εν τη ζώνη ευθύνης της.

8. Αεροπορία - Αποστολαί

(α) Κατά την α! φάσιν διάθεσις του συνόλου των μέσων υπέρ των από Β. ενεργουσών Μεραρχιών.

(β) Κατά την β! φάσιν διάθεσις ενδεχομένως μέσων και υπέρ VIII Μεραρχίας.

(γ) Προ της Χ ημέρας.

ι) Αναγνωρίσεις όψεως και φωτογραφικάς βάσει προγράμματος.

ιι) Παραπλανητικοί βομβαρδισμοί εις μέτωπον VIII Μεραρχίας βάσει προγράμματος.

(δ) Κατά την Χ ημέραν.

ι) Υποστήριξις επιθέσεως XV και Ι Μερ/χιών διά του συνόλου των μαχητικών και βομβαρδιστικών αεροπλάνων με σειράν προτεραιότητος καθορισθησομένην υπό του ΣΣ.

ιι) Κάλυψις εδραιώσεως τμημάτων.

ιιι) Επιτήρησις πεδίου μάχης.

9. Τεθωρακισμένα

(α) Ασφάλεια συγκοινωνιών ως μέχρι σήμερον.

(β) Εν περιπτώσει διαθέσεως Ουλαμού Αρμάτων ούτος διατεθήσεται υπέρ ΙΧ Μεραρχίας περιοχήν υψ. 1425.

10. Εφεδρείαι

(α) Ταξιαρχία (μείον Τάγμα) Ι Μεραρχίας περιοχήν ΑΛΕΒΙΤΣΑ - ΑΜΜΟΥΔΑ

(β) Τάγμα XV Μεραρχίας περιοχήν ΣΠΑΝΟΥΔΕΣ

(γ) Τάγμα ΙΧ Μεραρχίας περιοχήν ΑΛΕΒΙΤΣΑ

(δ) Δυνατότης ενεργείας

ι) Επ' ωφελεία ζώνης ΙΧ Μεραρχίας περιοχήν υψ. 1425 - ΚΟΝΤΡΑ ΠΟΛΙΓΚΑ - ΚΑΛΥΒΙΑ ΚΑΤΣΑΡΑ δι' απαγγίστρωσιν εκεί δυνάμεών της και διευκόλυνσιν κινήσεώς της κατά μήκος των συνόρων μέχρι 2520.

ιι) Επ' ωφελεία XV Μεραρχίας επί της γενικής κατευθύνσεως ενεργείας της.

ιιι) Αντιμετώπισις παντός απροόπτου εκ των Αλβανικών συνόρων εις την περιοχήν μεταξύ υψ. 1425 - ΚΑΛΥΒΙΑ ΚΑΤΣΑΡΑ.

11. Εκτέλεσις

(α) Η Χ ημέρα καθορισθήσεται διά νεωτέρας διαταγής μου διά συνθηματικού «ΠΥΡΣΟΣ Γ τάδε ημέραν».

(β) Βάσις εξορμήσεως η κατεχομένη ήδη γραμμή.

(γ) Ώρα εξορμήσεως.

ι) Διά ΙΙΙ - XV - ΙΧ Μεραρχίας η 2130 ώρα της Χ μείον 1 ημέρας.

ιι) Ι Μεραρχίας.- Η 0630 Χ ημέρας (καταλαμβανομένων την νύκτα προσβάσεων ΤΣΑΡΝΟ)

12. Β΄ΣΣ

Παρακαλείται όπως εξασφαλίση δι' απαραιτήτων δυνάμεων διάδρομον ΔΙΠΟΤΑΜΙΑ - ΚΟΜΝΗΝΑΔΕΣ - ΤΡΙΛΟΦΟΝ.

13. ΔΕΥΤΕΡΑ και ΤΡΙΤΗ ΦΑΣΙΣ βάσει νεωτέρων διαταγών μου αναλόγως εξελίξεως μέχρι τότε καταστάσεως Βορείου ΓΡΑΜΜΟΥ.

14. Γενικά

(α) Κατά διάρκειαν μετακινήσεων και καταλήψεως βάσεων εξορμήσεως να τηρηθή πλήρης μυστικότης και αφάνεια προς επιτυχίαν του αιφνηδιασμού.

(β) Η επιτυχία της επιχειρήσεως εξαρτάται εκ της όσον το δυνατόν ταχυτέρας και τολμηροτέρας διεισδύσεως των Μονάδων εις το εσωτερικόν της τοποθεσίας διά των υπαρχόντων διακένων.

΄Εκαστον τμήμα ευρίσκον κενόν θα εισχωρή βαθέως εις τα μετόπισθεν της εχθρικής τοποθεσίας αδιαφορούν διά τας όπισθεν αντιστάσεις ων την εξόντωσιν θ' αναλαμβάνουν τα β! κλιμάκια των Μονάδων.

(γ) Το μείζον των αμυντικών έργων των ΚΣ. ευρίσκονται κατά τι επί των κορυφών των υψωμάτων και ούτω αι βαθείαι γραμμαί και αι κλιτείς είναι απυρόβλητοι επιτρέπουσαι διείσδυσιν και υπερκέρασιν.

(δ) Τα τμήματα να εκμεταλλεύωνται ταχέως τα πυρά Πυρ/κού και Αεροπορίας ίνα πλησιάζουν τους αντικειμενικούς σκοπούς και μετά την άρσιν τούτων να ευρίσκωνται δι' ενός άλματος επί της τοποθεσίας.

(ε) Τα πυρά του Πεζικού Όλμοι - Πολυβόλα - Μπαζούκας είναι ιξ ίσου ισχυρά και αποτελεσματικά κατά των οργανώσεων και δέον να χρησιμοποιούνται άπαντα διότι παρετηρήθη ότι αρκετά τμήματα τα αγνοούν και ζητούν τα πάντα από το πυρ/κόν και αεροπορίαν.

(στ) Το ΤΣΑΡΝΟ καταληφθέν την 7 Αυγούστου εχάθη δις διότι τα ανελθόντα τμήματα δεν έσπευσαν αμέσως να καλυφθούν και καταλάβουν θέσεις βολής προς αποφυγήν πυρών όλμων και πυρ/κού και απόκρουσιν των εχθρικών αντεπιθέσεων αλλά ίσταντο όρθια, ακάλυπτα και άνευ συνοχής.

Να επιστηθή ιδιαιτέρως η προσοχή των στελεχών και οπλιτών επί του σοβαρωτάτου τούτου αντικειμένου διότι ευκολώτερον καταλαμβάνονται οι αντικειμενικοί σκοποί και δυσκολώτερον διατηρούνται.

(ζ) Άπασαι αι Μονάδες, ιδιαιτέρως εκείναι αίτινες θα ενεργήσωσι νύκτα, να προβώσι εις λεπτομερεστάτας αναγνωρίσεις δρομολογίων, αντιστάσεων, σημείων επισημάνσεως και να χρησιμοποιήσωσι εις ευρείαν κλίμακα οδηγούς ιδιώτας και πυξίδας.

(η) Η μάχη του ΓΡΑΜΜΟΥ είναι η τελευταία μάχη κατά της αναρχίας και θα κερδηθή κατά τρόπον κεραυνοβόλον. Τούτο θα γίνη πίστις εις όλους.

Πρέπει να καταβληθή και θα καταβληθή ασφαλώς από όλους όλη η προσπάθεια, όλη η ορμητικότης, όλος ο φανατισμός μας, η πίστις επί την νίκην ίνα η εξόρμησις είναι κυριολεκτικά θυελλώδης και τελειώσωμεν με τους εγκληματίας Εαμοβουλγάρους.

15. Ενδοεπικοινωνίαι

(α) Σταθμοί Διοικήσεως

ΤΣ/Α΄ΣΣ	ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ (παρατηρητ. ΠΥΡΓΟΣ)
ΚΣ/Α΄ΣΣ	ΙΩΑΝΝΙΝΑ
ΤΣ/Ι Μεραρχίας	ΑΜΜΟΥΔΑ
ΚΣ/Ι Μεραρχίας	ΝΕΣΤΟΡΙΟΝ
ΤΣ/ΙΧ Μεραρχίας	ΑΛΕΒΙΤΣΑ
ΚΣ/ΙΧ Μεραρχίας	ΚΑΛΟΧΩΡΙ
ΤΣ/XV Μεραρχίας	ΣΠΑΝΟΥΔΕΣ
ΚΣ/XV Μεραρχίας	ΜΕΛΑΝΘΙΟΝ
ΤΣ/VIII Μεραρχίας	ΚΟΝΙΤΣΑ
ΚΣ/VIII Μεραρχίας	ΙΩΑΝΝΙΝΑ
ΤΣ/ΙΙΙ Μεραρχίας	ΠΥΡΓΟΣ
77 Ταξιαρχίας	ΕΠΤΑΧΩΡΙΟΝ

(β) Διαβιβάσεις

Ως ειδική διαταγή Διαβιβάσεων.

ΑΝΑΦΕΡΑΤΕ ΛΗΨΙΝ

Ώρα υπογραφής 10.00
Ώρα αποστολής εις Γραφ. Διαβιβάσεων 10.20

ΟΔΗΓΙΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ

ΑΠΑΝΤΑ τα αντίτυπα δι’ Αξ/κού.

Τ.Υ.
Θ. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

ΠΙΝΑΞ ΠΑΡΑΛΗΠΤΩΝ

		Α. Αντιτύπου
-	Ι Μεραρχία	1
-	XV Μεραρχία	2
-	ΙΙΙ Μεραρχία	3
-	VIII Μεραρχία	4
-	77 Ταξιαρχία	5
-	ΓΕΣ/Α1 (δια ΣΗΔΜ)	6
-	ΣΗΔΜ/Α1	7
-	Β΄ΣΣ/Α1	8
-	Α΄ΣΣ/Α1	9
-	ΑΔΑ	10
-	Πολ. Ημερολ.	11, 12
-	ΙΧ Μεραρχία	13

16

ΕΝΤΥΠΟΝ ΣΗΜΑΤΟΣ

Αποστολεύς : Πρόεδρος Βουλής

Ημέρα - Ώρα εκδόσεως Σήματος : 1610 25/8

Ενέργειαν : Α.Ε. Αρχηστράτηγον Κ. Αλεξ. Παπάγον

Δεχθήτε παρακαλώ και ευαρεστούμενος διαβιβάσατε προς αρχηγούς, Αξ/κούς και οπλίτας μαχομένων μονάδων και αεροπορίας εγκάρδια συγχαρητήρια βουλής stop.

Διά νέας δάφνας προστεθήσαι εις φωτοστέφανον περιλάμπρων νικών στρατού μας εις ΒΙΤΣΙ οφειλόμενας ανδρεία και αυτοθυσία γεναίου στρατού και ηγεσία του το έθνος είναι υπερίφανον και εσαεί θα ευγνομονή μεγάλως.

Πρόεδρος Βουλής
Ι. Γ. Θεοτόκης

17

ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ
51η ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ/ΑΙ
Α.Α.Π. 7/3143
ΣΤΓ 919 τη 18.8.1949
Αριθμός αντιτύπου (5)

ΔΙΑΤΑΓΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ «ΠΥΡΣΟΣ Γ΄»

ΤΗΣ 51ης ΤΑΞΙΑΡΧΙΑΣ ΥΠ' 2 της 18.8.49

(Ουδεμία αλλαγή εκ των προφορικών Διαταγών)

ΧΑΡΤΑΙ : 1:50.000. ΦΥΛΛΑ - ΑΕΤΟΜΙΛΗΤΗΣ -
- ΝΕΣΤΟΡΙΟΥ -
- ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΥ -
- ΚΟΝΙΤΣΗΣ -

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ :

1.- ΕΧΘΡΟΣ :

(α) Ως το υπ' αριθ. 1 συνημμένον Δελτίον πληροφοριών 1ης Μεραρχίας της 16.8.49.-

(β) Δυνατότης - Πρόθεσις - Ηθικόν.-

(ι) Αι τελευταίαι ημέτεραι επιθετικαί ενέργειαι κατά υψ. 1425 - ΤΑΜΠΟΥΡΙ - ΤΣΑΡΗΣ εδημιούργησαν εις τους Κ.Σ. σημαντικάς απωλείας και απέδειξαν εις αυτούς την ισχύν των διατιθεμένων μέσων πυρός με αποτέλεσμα την μείωσιν του ηθικού των.-

(ιι) Η πτώσις του ΒΙΤΣΙ και αι μεγάλαι απώλειαι εις προσωπικόν και υλικόν θα έχη μειώσει έτι περισσότερον το ηθικό των.-

(ιιι) Οι Κ.Χ. βασιζόμενοι εις τας ισχυράς αμυντικάς οργανώσεις των, θ' αμυνθώσι της τοποθεσίας με πρόθεσιν να διατηρήσωσιν ταύτην.-

(ιυ) Πιεζόμενοι οι Κ.Σ. θα επιζητήσωσιν ασφαλώς άσυλον εις ΑΛΒΑΝΙΑΝ ή θα επιζητήσωσι να διαφύγωσι προς Νότον διά των κοιλάδων ΜΑΡΔΙΤΣΑΣ - ΚΟΥΚΟΥΛΙΩΤΙΚΟ.-

(υ) Γενικώς το ηθικόν των Κ.Σ. δέον να χαρακτηρισθή από μέτριον ως κακόν.-

ΦΙΛΙΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ

2.- (α) Η 1η Μεραρχία θα επιτεθή κατά της οχυρωμένης εχθρικής τοποθεσίας ΓΡΑΜΜΟΥ προς κατάληψιν ταύτης και συντριβής των Κ.Σ. δυνάμεων, έχουσα :

- ΔΕΞΙΑ : Την IX Μεραρχίαν συν τμήματα της ΙΙΙης Μερ. ΛΟΚ.
- Αριστερά: Την XV Μεραρχίαν συν τμήματα της ΙΙΙης Μερ. ΛΟΚ.
- Από Νότου: Θέλει ενεργήση η VIII Μεραρχία και το συγκρότημα ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΥ.-

(β) ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ :
Διατιθέμενα εις την Μεραρχίαν.-
Υπό Διοίκησιν.- Πυρ/χία (4 πυροβόλα της 500 Α/Τ)
Είς Ουλαμός ΙΙας ΄Ιλης ΙΙου Συντ.
Αναγνωρίσεως.-

Προς άμεσον υποστήριξιν : Το 101 ΣΠΠ.
Το 102 ΣΠΠ.
Προς υποστήριξιν: Τα 151,152,153 ΜΜΠ. (διατιθέμεναι υπό ΣΣ).-
Το σύνολον της Αεροπορίας.-

ΠΡΟΘΕΣΙΣ :

3.- (α) Βιαία κατάληψις των ΤΣΑΡΝΟ - ΠΑΠΟΥΛΗ - ΟΤΟΡΙΤΣΕ - ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ, διά την συντριβήν των Κ.Σ. Δυνάμεων και διευκόλυνσιν του ΑΡΙΣΤΕΡΟΥ της ΙΧης Μεραρχίας.

(β) Η περιοχή συγκεντρώσεως μάχης (ΠΣΜ) ως κάτωθι :

(β) Ταχεία διάνοιξις των κατευθύνσεων προς :
- ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (2) - ΚΟΖΑΚΑΣ - Προς Αυχένα ΣΓΟΥΡΟ.-
- ΛΙΑΝΟΤΟΠΙ (Ν.195305) - ΣΠΑΝΟ (Ν.1128) - ΣΟΥΦΛΙΚΑΣ ή ΣΚΑΛΑ - ΦΑΡΜΑΚΙ.-

(γ) Αποκοπή της καρροποιήτου ΦΟΥΣΙΑ (Ν.105355) - ΠΑΛΙΟΧΩΡΙ (Ν.123304) εις Ερείπια ΒΕΡΤΕΝΙΚ (Ν.110322).-

ΜΕΘΟΔΟΣ :

4.- Γενικαί Γραμμαί :

Η επιχείρησις θα διεξαχθή εις δύο Φάσεις :

(α) 1η ΦΑΣΙΣ :
Κατάληψιν συγκροτήματος ΤΣΑΡΚΟ - ΣΤΑΘΜΟΥ ΧΩΡ/ΚΗΣ - ΠΑΠΟΥΛΗ - ΟΤΟΡΙΤΣΕ - ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ.-

(β) ΔΕΥΤΕΡΑ ΦΑΣΙΣ :
Ταχεία διάνοιξις των κατευθύνσεων :

- ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (2) - ΚΟΖΑΚΑΣ - Αυχήν ΣΓΟΥΡΟ.-
- ΛΙΑΝΟΤΟΠΙ - ΣΠΑΝΟ και ΣΚΑΛΑ - ΦΑΡΜΑΚΙ.-
- Αποκοπή καρροποιήτου εις ερείπια ΒΕΡΤΕΝΙΚ.-

5.- ΠΡΩΤΗ ΦΑΣΙΣ :

(α) Κατά την πρώτην φάσιν η Ταξιαρχία θα αποτελεί την εφεδρείαν της Μεραρχίας.-

(β) Η Περιοχή συγκεντρώσεως Μάχης (ΠΣΜ) ως κάτωθι :
- Τ.Σ. Ταξιαρχίας περιοχή Ανατολικώς ΛΕΙΒΑΔΟΤΟΠΙ ένθα και 615 Τ. Πεζικού.
- 592 Τ. Πεζικού περιοχήν Ανατολικώς ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ (Ν.205314)
- 615 Τ. Πεζικού περιοχήν Ανατολικώς ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ (Ν.195325)
- 620 Τ. Πεζικού μείον Λόχος εις ΣΤΕΝΙΤΣΚΑ.

(γ) Ώρα εκκινήσεως διά κατάληψιν ΠΣΜ η 0200 της Χ Ημέρας.

6.- ΔΕΥΤΕΡΑ ΦΑΣΙΣ :

(α) Η Ταξιαρχία δι' επεμβάσεως της 52ας Ταξιαρχίας θα ενεργήση προς διάνοιξιν της κατευθύνσεως προς ΛΙΑΝΟΤΟΠΙ και εκείθεν καλυπτομένη ισχυρώς προς ΠΕΤΡΑ ΜΕΓΑΛΗ - ΣΠΑΝΟ να διανοίξη την κατεύθυνσιν προς ΣΚΑΛΑ - ΦΑΡΜΑΚΙ.-

7.- ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΙΣ ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ :

(α) Συγκρότησις.-
- ΕΜΠΡΟΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑ : 592 Τ.Πεζικού.
- Υπό Διοίκησιν : Δύο (2) ομάδες ΜΠΑΖΟΥΚΑΣ.
- Προς υποστήριξιν : 145 ΜΟΠ μείον πυροβολαρχία
Πεδινόν και μέσον Πυρ/κόν τη αιτήσει
του Τάγματος.

- ΕΜΠΡΟΣ ΔΕΞΙΑ : 615 Τ.Πεζικού.
- Υπό Διοίκησιν : Δύο (2) ομάδες ΜΠΑΖΟΥΚΑΣ.
- Προς υποστήριξιν : 145 Μ.Ο.Π. μείον Πυροβολαρχία Πεδινόν και μέσον Πυρ/κόν τη αιτήσει του Τάγματος.
- ΕΦΕΔΡΕΙΑ : 620 Τ.Πεζικού μείον Λόχος.-

(β) Αποστολαί.-

(ι) 592 Τ.Πεζικού :

Μετά την πρώτην φάσιν και την εκκαθάρισιν του ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (2), το 592 Τ.Πεζικού θα ενεργήση δραστηρίως διά την κατάληψιν ΣΠΑΝΟ - ΠΕΤΡΑ ΜΕΓΑΛΗ προς διάνοιξιν της κατευθύνσεως ΣΚΑΛΑ - ΦΑΡΜΑΚΙ.-

(ιι) 615 Τ.Πεζικού :

Θα ενεργήση δραστηρίως προς διάνοιξιν της κατευθύνσεως ΠΑΛΙΟΧΩΡΙ - ΚΡΥΑ ΒΡΥΣΗ - ΣΚΑΛΑ - ΦΑΡΜΑΚΙ. Η ενέργεια αύτη θα εξαρτηθή από της καταλήψεως ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ υπό της ΔΕΞΙΑ δρώσης ΙΧης Μεραρχίας και κατόπιν διαταγής της Ταξιαρχίας.-

- Μετά κατάληψιν ΦΑΡΜΑΚΙ εκκίνησις τη διαταγή της Ταξιαρχίας.-

(ιιι) 620 Τ.Πεζικού μείον Λόχος :

Εφεδρεία Ταξιαρχίας εις περιοχήν (Ν.130307) ΛΙΑΝΟΤΟΠΙ με δυνατότητες ενεργείας :

Επ' ωφελεία 592 Τ.Πεζικού εν τη κατευθύνσει του.
Επ' ωφελεία 615 Τ.Πεζικού εν τη κατευθύνσει του.

8.- ΟΡΙΑ :

(α) -Μεταξύ 592 Τ.Πεζικού και τμημάτων ΧVης Μεραρχίας:

ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (1) - ΓΚΟΥΡΙΤΣΑ - ΣΟΥΦΛΙΚΑΣ Άπαντα ΝΑΙ εις τμήματα ΧVης Μεραρχίας - ΚΙΑΦΑ.-

- Μεταξύ 592 Τ.Πεζικού και 615 Τ.Πεζικού η βαθεία γραμμή ΣΤΑΝΗΣ ΛΑΜΠΡΟΥ Ρ.(επιτήρησις χαράδρες υπό 592 Τ.Πεζικού).-
- Μεταξύ 615 Τ.Πεζικού και τμημάτων ΙΧ Μεραρχίας Χωρίον ΓΡΑΜΜΟΣ (Ν.0830)- ΝΤΑΓΙΑ (Ν.0727) ΝΑΙ εις 615 Τ.Πεζικού.-

9.- ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ :

(α) -Εις την Δευτέραν Φάσιν άπαν το Πυροβολικόν θα διατίθεται κατά κτιρίων προτεραιότητος υπέρ της 51ης Ταξιαρχίας και είτα υπέρ της 52ας Ταξιαρχίας.

(β) -Τα Α/Τ Πυροβόλα θα διατίθονται εις 2αν φάσιν υπέρ της 51ης Ταξιαρχίας.

10.- ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ :

(α) Το σύνολον των μέσων της αεροπορίας κατά την 2αν φάσιν υπέρ της 51ης Ταξιαρχίας.

Η ισχύς των πυρών Πεζικού είναι γνωστή συνεπώς δέον τα τμήματα να χρησιμοποιώσι ευρέως ταύτα και να εκμεταλλεύονται τα αποτελέσματα τούτων.

(β) Χρησιμοποίησις ταύτης:

(ι) Υποστήριξις επιθέσεως (προπαρασκευή).
(ιι) Κάλυψις εδραιώσεως τμημάτων.
(ιιι) Επιτήρησις πεδίου μάχης.

11.- ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ :

(α) - Η Χ ημέρα καθορισθήσεται δι' νεωτέρας διαταγής.

(β) - Γραμμή εξορμήσεως η δημιουργηθησουμένη υπό τας 52ας Ταξιαρχίας μετά την κατάληψιν του ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (2).-

(γ) - Ώρα εξορμήσεως καθορισθήσεται δι' νεωτέρας διαταγής υπό της Ταξιαρχίας.

12.- ΓΕΝΙΚΑ :

(α) -Πας Διοικητής μέχρι και του ομαδάρχου θα έχη ορίση τον αντικαταστάτην του.-

(β) -Έκαστον τμήμα ευρίσκον κενόν να προχωρή τολμηρώς βαθέως, αδιαφορών δι' αντιστάσεις ευρισκομένας δεξιά του ή αριστερά του, των οποίων την εξόντωσιν δέον αναλαμβάνωσι τα επερχόμενα τμήματα.-

(γ) -Να γίνεται άμεσος εκμετάλλευσις των πυρών Πυρ/κού και Αεροπορίας και τυχόν παραπετασμάτων καπνού, ίνα πλησιάζωσι τα τμήματα τους αντικειμενικούς σκοπούς τόσον ώστε μετά την άρσιν των πυρών τούτων δι' ενός άλματος να ευρίσκωνται επί της τοποθεσίας.-

(δ) -Η ισχύς των πυρών Πεζικού είναι γνωστή, συνεπώς δέον τα τμήματα να χρησιμοποιώσι κυρίως ταύτα και να εκμεταλλεύωνται τα αποτελέσματα τούτων.-

(ε) -Να επιζητηθή υφ' όλων των Διοικήσεων η πειθαρχία του πυρός.-

(στ) -Να αποφεύγηται υπό των τμημάτων συσσώρευσις δυνάμεων άμα τη καταλήψει των αντικειμενικών σκοπών. Να τροφοδοτούνται δε ικανοποιητικώς αι κατευθύνσεις αίτινες ενδίδουσι.

(ζ) -Εφιστάται η προσοχή των Διοικήσεων επί της ευρείας χρήσεως των πλαισίων συνεννοήσεως μετά της Αεροπορίας εν στάσει και εν βαδίσματι, να χρησιμοποιηθώσι δε ευρέως τα ερυθρά πλαίσια άτινα εχορηγήθησαν τελευταίως εις τα Τάγματα υπό των ανδρών.

(η) -Τα τμήματα να φέρωσιν μεθ' εαυτών τα απαραίτητα σκαφευτικά εργαλεία ίνα προβαίνωσιν αμέσως εις την οργάνωσιν της νεοκαταληφθησομένης τοποθεσίας.

(θ) -Πρέπει να γίνη πίστις εις όλους ότι η Μάχη του Γράμμου δέον να κερδηθή το συντομώτερον διά της καταστροφής των επ' αυτού Εαμοβουλγάρων συνεπώς θα πρέπει να επιζητηθή από όλους η μετά φανατισμού εκπλήρωσις της αποστολής των διότι τούτο αποτελεί την ολοκληρωτικήν καταστροφήν του Συμμοριτισμού εν Ελλάδι.-

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ :

Οδηγίαι Διοικητικής μερίμνης θα εκδοθώσι ιδιαιτέρως.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΙ :

15.- (α) Τ.Κ. Ταξιαρχίας εις πρώτην θέσιν μετά των δύο (2) Ταγμάτων ως καθωρίσθη.
(β) Τ.Κ. Ταξιαρχίας κατά την δευτέραν φάσιν εις ΑΝΩΝΥΜΟΝ ΤΣΑΡΝΟ (Ν.144314).
(γ) Σ.Δ. των Ταγμάτων εν τη κατευθύνσει των.

ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ:

16.- Ο Αξ/κός Διαβιβάσεων της Ταξιαρχίας βοηθούμενος υπό του προσωπικού της Διμοιρίας Διαβιβάσεων των Ταγμάτων, να εξασφαλίζη κατά την προχώρησιν την τηλεφωνικήν επικοινωνίαν μέχρι των Σ.Α. των Ταγμάτων.

ΑΝΑΦΕΡΑΤΕ ΛΗΨΙΝ

ΩΡΑ απογραφής 181030
ΩΡΑ αποστολής εις Γραφείον Διαβιβάσεων.........................

ΟΔΗΓΙΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ :

Δι' εκτάκτου Αγγελιοφόρου.-

Διά την ακρίβειαν
Τ.Σ.Υ.

ΣΩΧΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΣΥΝΤ/ΡΧΗΣ ΠΕΖΙΚΟΥ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

ΠΙΝΑΞ ΠΑΡΑΛΗΠΤΩΝ :

-	592 Τ.Π.	Αριθ. αντιτύπου	1
-	615 Τ.Π.	Αριθ. αντιτύπου	2
-	620 Τ.Π.	Αριθ. αντιτύπου	3
-	Δ/σις Πυρ/κού	Αριθ. αντιτύπου	4
-	52α και 53 Ταξιαρχία	Αριθ. αντιτύπου	5
-	1η Μερ/χία/Α1	Αριθ. αντιτύπου	6
-	Ταξίαρχος	Αριθ. αντιτύπου	7
-	Α1 Γραφ. Ταξ.	Αριθ. αντιτύπου	8
-	Α2 Γραφ. Ταξ.	Αριθ. αντιτύπου	9
-	Β΄ και Γ΄ Κλάδος	Αριθ. αντιτύπου	10
-	Αρχείον	Αριθ. αντιτύπου	11
-	Πολεμικόν ημερολόγιον	Αριθ. αντιτύπου	12

18

ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
52 Ταξιαρχία
Α.Α.Π. 4418/Φ.136/Α1
ΣΤΓ 919β
19 Αυγούστου 1949
Α/Α Αντιτύπου 8

ΔΙΑΤΑΓΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ «ΠΥΡΣΟΣ Γ΄»

της 52 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑΣ υπ' αριθ. 5

της 19ης Αυγούστου 1949.

(Μικραί αλλαγαί εκ των προφορικών Διαταγών)

ΧΑΡΤΑΙ : 1:50.000. ΑΕΤΟΜΗΛΙΤΣΗΣ
1:50.000. ΝΕΣΤΟΡΙΟΥ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ :

1. (α) Εχθρός

Ως το συνημμένον Δελτίον πληροφοριών της 1 Μεραρχίας.

(β) Φίλιαι Δυνάμεις

(ι) Η 1 Μεραρχία επιτίθεται με σκοπόν την εκκαθάρισιν του θύλακος ΑΛΙΑΚΜΩΝΟΣ, συντριβήν των εν αυτή Κ.Σ. και κατόπιν ταχείαν κίνησν προς ΚΙΑΦΑΝ.

(ιι) Δεξιά της 1 Μεραρχίας δρώσιν, η ΙΧ Μεραρχία και Τμήματα ΙΙΙ Μεραρχίας Καταδρομών.

(ιιι) Αριστερά της 1 Μεραρχίας δρώσιν, η XV Μεραρχίαν και Τμήματα της ΙΙΙ Μεραρχίας Καταδρομών.

(ιυ) Δεξιά της Ταξιαρχίας δρα η 53 Ταξιαρχία.

(γ) Συμπληρωματικαί Δυνάμεις.

Υπό Διοίκησιν : 593 Τ.Π. (53ης Ταξιαρχίας)
- 4 ομάδες ΜΠΑΖΟΥΚΑΣ
- Πυρ/χία (4 Πυροβόλα) της 500 Μονάδος
- 145 ΜΟΠ μείον δύο Πυρ/χίαι

Προς υποστήριξιν : 107 ΣΠΠ.
- Μοίρα 101 ΣΠΠ.
- Τα πυρά του 102 Σ.Π.
- Τα πυρά του 151, 152, 153 ΜΜΠ.

ΠΡΟΘΕΣΙΣ :

2. (α) Η Ταξιαρχία να επιτεθή και να καταλάβη βιαίως την οργανωμένην τοποθεσίαν ΤΣΑΡΝΟ - ΣΤΑΘ. ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ - ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (11) - ΑΥΧΕΝΑ ΣΓΚΟΥΡΟΥ και να συντρίψη τους εν τη τοποθεσία ταύτη Κ.Σ.

(β) Να παρενοχλή τον ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΝ.

ΜΕΘΟΔΟΣ

3. Γενικαί Γραμμαί

(α) Ι Φάσις : Κατάληψις ΤΣΑΡΝΟ - ΣΤΑΘ. ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ - ΑΓ. ΖΑΧΑΡΙΑ - Ερείπια ΒΕΡΤΕΝΙΚ (Ν.108328).

(β) ΙΙ Φάσις : Κατάληψις ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (ΙΙ) - ΑΥΧΕΝΟΣ ΣΓΚΟΥΡΟΥ.

Διά τας λεπτομερείας όρα συνημμένον Σχεδιάγραμμα «Π».-

ΠΡΩΤΗ ΦΑΣΙΣ

4. Συγκρότησις.

ΔΕΞΙΑ	:	594 και 593 Τάγματα
Προς άμεσον υποστήριξιν	:	Πυρ/χία 145 ΜΟΠ.
	-	Δύο Α/Τ Πυροβόλα 500 Μονάδος
	-	Δύο ομάδες ΜΠΑΖΟΥΚΑΣ
ΑΡΙΣΤΕΡΑ	:	596 Τ.Π.
Προς άμεσον υποστήριξιν	:	Δύο Α/Τ Πυροβόλα 500 Μονάδος
	-	Δύο ομάδες ΜΠΑΖΟΥΚΑΣ
ΟΠΙΣΩ ως εφεδρεία	:	595 Τ.Π.

Αντικειμενικοί σκοποί.

(α) 593 Τ.Π.	:	Ανώνυμο (Ν.1432) - ΑΓ. ΖΑΧΑΡΙΑΣ - Ερείπια ΒΕΡΤΕΝΙΚ (Ν.108328)
(β) 594 Τ.Π.	:	ΤΣΑΡΝΟ - υψ. 1499 (Ν.135312)
(γ) 596 Τ.Π.	:	ΣΤΑΘ. ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ.

5. Γραμμή Εξορμήσεως.

Ως εις επιβεβαιωτικάς σημειώσεις προφορικών μου Διαταγών.

6. ΧΑΣΜ και ΠΣΜ.

Όρα συνημμένον Σχεδιάγραμμα «Π».-

7. Διάνοιξις διαδρόμου εις Η. Ναρκοπέδια.

Εις το προ του Ανωνύμου ΤΑΜΠΟΥΡΙ Η. Ναρκοπέδιον να διανοιχθή εγκαίρως ε;ις διάδρομος πλάτους 8 μέτρων.-

8. Όρια.

Ως εις επιβεβαιωτικάς σημειώσεις προφορικών μου Διαταγών.

9. Προστασία πλευρών.

(α) Το 596 Τ.Π. διά Τμήματός του επί ΛΕΥΚΑΔΙ θα παρενοχλή συνεχώς τον ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΝ και θα επιτηρή αγρύπνως την διάβασιν μεταξύ ΛΕΥΚΑΔΙ και Αντέρεισμα ΚΡΙΤΣΙΕΣ (Ν.180285).

(β) Το 593 Τ.Π., μετά την εγκατάστασίν του εις Ανώνυμον (Ν.1432), θα επιτηρή αγρύπνως την κατεύθυνσιν ΠΑΠΟΥΛΗ.-

Μετά δε την πτώσin ΤΣΑΡΝΟ, θα καταλάβη τον ΑΓ. ΖΑΧΑΡΙΑΝ, Ερείπια ΒΕΡΤΕΝΙΚ.-

Μετά την Ι Φάσιν θα κρατήση το ΠΑΠΟΥΛΗ, παραλαμβάνον τούτο εκ της 53 Ταξιαρχίας, αποσυρόμενης ως εφεδρείας του ΣΣ.-

10. Ενέργεια των Ταγμάτων κατά την Ι Φάσιν.

(α) Το 593 Τ.Π. (ι) Διά δυνάμεως τουλάχιστον Διλοχίας, κινουμένης από της 2130 ώρας της Χ-1 ημέρας, διά της βαθείας γραμμής μεταξύ ΓΚΑΣΙ και υψ. 1219 να αχθή την 0600 της Χ ημέρας μεταξύ ΤΣΑΡΝΟ - ΠΑΠΟΥΛΗ ειν (Ν.1432), αποκύπτον τους μεταξύ ΤΣΑΡΝΟ - ΠΑΠΟΥΛΗ Κ.Σ..

(ιι) Να επιτεθή προς ΤΣΑΡΝΟ συγχρόνως με την κατά τούτου κυρίαν ενέργειαν υπό 594 Τ.Π., καλυπτόμενον συγχρόνως από την κατεύθυνσιν ΠΑΠΟΥΛΗ.

(ιιι) Η ετέρα Διλοχία του Τάγματος να είναι προσηνατολισμένη προς την αυτήν κατεύθυνσιν ετοίμη να επέμβη ταχέως υπέρ της προηγουμένης Διλοχίας, λαμβανομένων των διά της υπ’ αριθ. Α.Π.4415/Φ.136/α/Α1/18-8-49 καθοριζομένων μέτρων.

(ιυ) Μετά την κατάληψιν του ΤΣΑΡΝΟ να κατευθυνθή προς ΠΑΠΟΥΛΗ, ίνα υποβοηθήση την κατάληψιν τούτου υπό της 53 Ταξιαρχίας, εάν εν τω μεταξύ δεν έχει καταληφθή.

(υ) Μετά την κατάληψιν ΠΑΠΟΥΛΗ μα κινηθή δραστηρίως, διά Διλοχίας τουλάχιστον να αποκόψη την καρροποίητον ΦΟΥΣΙΑ - ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙ, καταλαμβάνον τον ΑΓ. ΖΑΧΑΡΙΑΝ και εν συνεχεία το υψ. (Ν.108328).

(υι) Μετά την ολοκλήρωσιν της Ι Φάσεως να παραλάβη από την 53 Ταξιαρχίαν το ΠΑΠΟΥΛΗ και διατηρήση τούτο.

(υιι) Αζιμούθιον πορείας 593 Τ.Π. κατά την νύκτα 255 Μοίραι με αφετηρίαν εκκινήσεως την βαθείαν γραμμήν Βορείως υψ. 1219.-

(β) 594 Τ.Π. (ι) Διά νυκτερινής σιωπηράς ενεργείας να καταλάβη τα Ανώνυμα (Ν.160314) και (Ν.159308).-

(ιι) Κατόπιν να ενεργήση διά την κατάληψιν Ανωνύμου ΤΣΑΡΝΟ Ν 155311.

Εις ην περίπτωσιν τούτο κατέχεται ισχυρώς υπό των Κ.Σ., να προσπαθήση να το παρακάμψη και να αχθή εγγύς κυρίως ΤΣΑΡΝΟ όσον το δυνατόν περισσότερον, καλυπτόμενον εκ του ΣΤΑΘ. ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ.

(ιιι) Την 0630 ώραν της Χ ημέρας, κατόπιν ισχυράς προπαρασκευής Πυρ/κού και Αεροπορίας, να επιτεθή και καταλάβη το ΤΣΑΡΝΟ.-

(ιυ) Μετά την κατάληψιν ΤΣΑΡΝΟ, να εκκαθαρίση το Δυτικώς του ΤΣΑΡΝΟ αντέρεισμα, καταλαμβάνον το υψ. 1499.

(υ) Μετά την κατάληψιν ΣΤΑΘ. ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ υπό 596 Τ.Π., να αντικαταστήση τούτο εις την κατοχήν του ΣΤΑΘ. ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ, ελευθερώνον το 596 Τ.Π., ίνα τούτο ενεργήση προς ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (ΙΙ) και Αυχένα ΣΓΚΟΥΡΟΥ, κατά την ΙΙ Φάσιν.

(υι) Μετά την ολοκλήρωσιν των αντικειμενικών του σκοπών, να διαθέση μία ομάδα ΜΠΑΖΟΥΚΑΣ εις 51 Ταξιαρχίαν, την δε ετέρα εις 596 Τ.Π..

(υιι) Αζιμούθιον πορείας 594 Τ.Π. κατά την νύκτα 275 Μοίραι.

Να αναγνωρισθώσι χαρακτηριστικά σημεία του εδάφους και Αστέρες.

(γ) 596 Τ.Π. (ι) Διά νυκτερινής κινήσεως να προσεγγίση ΣΤΑΘ. ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ όσον το δυνατόν περισσότερον.

(ιι) Την 0630 ώραν, κατόπιν προπαρασκευής Πυρ/κού και Αεροπορίας, να επιτεθή και καταλάβη τον ΣΤΑΘ. ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ.

(ιιι) Να παρενοχλή συνεχώς τον ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΝ από ΛΕΥΚΑΔΙ.

(ιυ) Μετά την ολοκλήρωσιν της Ι Φάσεως, να παραδώση την κατοχήν ΣΤΑΘ. ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ εις 594 Τ.Π..

(δ) 595 Τ.Π. (ι) Εφεδρεία της Ταξιαρχίας, έχον Διλοχίαν εις ΤΑΜΠΟΥΡΙ.

(ιι) Μετά την ολοκλήρωσιν της Ι Φάσεως, τίθεται εις διάθεσιν Ι Μεραρχίας, συγκεντρούμενον ταχέως εις περιοχήν ΤΑΜΠΟΥΡΙ.-

ΔΕΥΤΕΡΑ ΦΑΣΙΣ

11. Συγκρότησις.

ΔΕΞΙΑ : 593 Τ.Π. Να κατέχει ισχυρώς ΠΑΠΟΥΛΗ - ΑΓ. ΖΑΧΑΡΙΑΝ - Ερείπια ΒΕΡΤΕΝΙΚ Ν 108308, καλύπτον τα νώτα της 51 Ταξιαρχίας.
ΚΕΝΤΡΟΝ : 594 Τ.Π. Να κατέχη ισχυρώς ΤΣΑΡΝΟ - υψ. 1499 ΣΤΑΘ. ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ.
ΑΡΙΣΤΕΡΑ : 596 Τ.Π.
Υπό Διοίκησιν: Μία ομάς ΜΠΑΖΟΥΚΑΣ, επί πλέον
: Πυρ/χία (4 Πυροβόλα) της 500 Μονάδος.-.

12. Ενέργεια 596 Τ.Π. κατά την ΙΙ Φάσιν.

Να επιτεθή δραστηρίως και να καταλάβη ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (ΙΙ) - ΚΟΖΑΚΑΝ - ΑΥΧΕΝΑ ΣΓΚΟΥΡΟΥ, υποβοηθούν το δεξιόν της XV Μεραρχίας και το αριστερόν της 51 Ταξιαρχίας.

13. Αποστολή γειτονικών Μονάδων.

Η 53 Ταξιαρχία (Δεξιά) έχει αποστολήν την κάταληψιν των ΓΚΑΣΙ - ΟΤΟΡΙΤΣΕ - ΠΑΠΟΥΛΗ - ΠΟΛΕ - ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ.
Η XV Μεραρχία (Αριστερά) έχει αποστολήν την κατάληψιν των ΤΣΟΥΜΙΑ - ΚΙΑΦΑ - ΣΚΙΡΤΣΗ - ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (ΙΙ) - ΑΥΧΕΝΑ ΣΓΚΟΥΡΟΥ.

14. Υποστήριξις

(α) Πυρ/κόν : (ι) Προ της προπαρασκευής, βάσει ωριαίου πίνακος, θέλουσιν σφυροκοπηθή δι' ολοκλήρου του Πυρ/κού αι θέσεις Κ.Σ. Πυροβόλων και Ολμοβόλων.

(ιι) Προπαρασκευή

ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (ΙΙ)	επί 3΄
ΣΤΑΘΜΟΣ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ	επί 10΄
ΤΣΑΡΝΟ	επί 20΄
ΟΤΟΡΙΤΣΕ	επί 10΄

(ιιι) Μετά την επέμβασιν της Αεροπορίας :

Θέλουσιν σφυροκοπηθή δι' ολοκλήρου του Πυρ/κού αι θέσεις Κ.Σ. Πυροβόλων και Ολμοβόλων.

Θέλει προστατευθή το 594 Τ.Π. εκ των αντερεισμάτων Δυτικώς ΤΣΑΡΝΟ.

Θέλουσιν αποτυφλωθή τα εχθρικά Παρατηρητήρια ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ - ΠΑΠΟΥΛΗ και ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (ΙΙ).

(ιυ) Το Ορειβατικόν Πυρ/κόν θέλει χρησιμοποιηθή διά την άμεσον υποστήριξιν και διά προσβολήν θυρίδων πολυβολείων.

(υ) Το Α/Τ Πυρ/κόν θέλει χρησιμοποιηθή διά την καταστροφήν των πολυβολείων.

Πολυβόλα: Άπαντα τα πολυβόλα των 594 και 595 Τ.Π. θα καλύψωσι την κυρίαν ενέργειαν, βάλλοντα εκ σταθεράς βάσεως επί του Ανωνύμου ΤΑΜΠΟΥΡΙ, κατά των εχθρικών πολυβολείων (2 πολυβόλα κατά μιας θυρίδος).

(β) Αεροπορία

- Κατά την Ι Φάσιν το σύνολον της Αεροπορίας θέλει διατεθή διά την υποστήριξιν της Ταξιαρχίας.
- Το πεδίον της μάχης θέλει επιτηρήται διαρκώς.

(γ) Πλήρες Σχέδιον πυρός Πυρ/κού και υποστηρίξεως Αεροπορίας θέλει αποσταλή εγκαίρως.-

15. Εκτέλεσις

(α) Η Χ ημέρα καθορισθήσεται διά νεωτέρας Δ/γής διά του συνθηματικού «ΠΥΡΣΟΣ Γ ΤΑΔΕ ΗΜΕΡΑ»

(β) Ώρα Ω (ι) Διά την νυκτερινήν ενέργειαν η 2130 της Χ-1 ημέρας.

(ιι) Διά την κυρίαν ενέργειαν η 0630 της Χ ημέρας,

(γ) Γραμμή Εξορμήσεως διά την κυρίαν ενέργειαν
Η δημιουργηθησομένη υπό των Ταγμάτων κατά την νύκτα της Χ-1 ημέρας

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ

16. ΠΥΡΟΜΑΧΙΚΑ : ΣΕΠ.: Όλων των ειδών εις Νεστόριον και κατά την εξέλιξιν των Επιχειρήσεων εις ΠΕΥΚΟ.-

17. ΤΡΟΦΙΜΑ: Παραλαβή εφοδίων εκ της θέσεως του ΜΛΜ.

Ν 200315 την 0800 ώραν εκάστης ημέρας.

18. ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΑ: Θέσεις Β΄ Κλιμακίων εις (Ν.200315).

19. Υγειονομικόν (ι) ΠΚΧ εις ΝΕΣΤΟΡΙΟΝ

(ιι) ΠΣΤ εις (Ν.200315)

(ιιι) ΣΕΤ : 594 Τ.Π. εις ΤΑΜΠΟΥΡΙ
: 593 Τ.Π. εις περιοχήν υψ. 1219
: 596 Τ.Π. εις περιοχήν Ανατολικώς Λειβαδίων ΤΟΥΧΟΥΛΗΣ

(ιυ) Ρεύμα διακομιδών
Διά ΛΕΙΒΑΔΟΤΟΠΟΥ-ΑΛΙΑΚΜΩΝΟΣ εις ΝΕΣΤΟΡΙΟΝ.
Διά ΠΕΥΚΟΥ-ΑΛΙΑΚΜΩΝΟΣ εις ΝΕΣΤΟΡΙΟΝ.

20. Αιχμάλωτοι : Στρατόπεδον αιχμαλώτων της Ι Μεραρχίας εις ΝΕΣΤΟΡΙΟΝ.
Παράδοσις τούτων εις όργανα ΕΣΑ εις Β΄ Κλιμάκιον Ταξιαρχίας.

21. Έλεγχος κυκλοφορίας Είς Σταθμός ελέγχου κυκλοφορίας εις Β΄ Κλιμάκιον Ταξιαρχίας. Δεύτερος Σταθμός εις ΤΑΜΠΟΥΡΙ. Οργάνωσις τούτων μερίμνη του Αρχηγού Β&Γ Κλάδου.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΙ

22. (α) Σταθμοί Διοικήσεως

Τ.Σ. Ταξιαρχίας εις ΤΑΜΠΟΥΡΙ.
Σ.Δ. 593 Τ.Π. αρχικώς εις υψ. 1291 - Ανώνυμον (Ν.1432).
Σ.Δ. 594 Τ.Π. Ανώνυμον ΤΑΜΠΟΥΡΙ - ΤΣΑΡΝΟ.
Σ.Δ. 596 Τ.Π. Ανατολικώς ΛΕΙΒΑΔΙΑ ΤΟΥΧΟΥΛΗΣ (Ν.165300).
Σ.Δ. 595 Τ.Π. ΤΑΜΠΟΥΡΙ.

(β) Διαβιβάσεις
- Εκδοθήσεται ειδική Δ/γή.
- Σιγή ασυρμάτου : Διά 593 Τ.Π. μέχρις εγκαταστάσεώς του εις (Ν.1432).
Διά λοιπά Τάγματα μέχρις εκδηλώσεως κυρίας ενεργείας.
- Επισυνάπτεται πίναξ Συνθηματικών Τοπονυμιών, Συνθηματικών ονομασιών, Διοικητών Μονάδων και Αξ/κών Επιτελείου Ταξιαρχίας και Αντίγραφον πίνακος Συνθηματικών λέξεων κοινοποιηθέντος διά της υπ'αριθ. Α.Π.Φ.143/5/Α2/29-7-49 Δ/γής Ι Μεραρχίας.
- Τα Τάγματα να διαθέσωσι το αναγκαιούν προσωπικόν Διαβιβάσεων εις την Διμοιρίαν Διαβιβάσεων, ίνα μερίμνη της Ταξιαρχίας εξασφαλίζεται η ανάπτυξις τηλεφωνικής Γραμμής προς τα Τάγματα κατά την προς τα πρόσω κίνησιν τούτων.

23. Γενικά

(α) Εφιστάται η προσοχή των Διοικητών Μονάδων επί των κάτωθι, διά τα οποία καθίστανται προσωπικώς υπεύθυνοι :
- Ο εφοδιασμός των Τμημάτων διά ΠΥΡΟΜΑΧΙΚΩΝ και αφεψημάτων (ΤΕΪΟΝ ή καφές άνευ ζακχάρεως) να είναι επαρκής και συνεχής.
- Η κατάληψις των ΧΑΣΜ να είναι αθόρυβος και αφανής.
- Η διείσδυσις διά των διακένων της εχθρικής τοποθεσίας να είναι λίαν τολμηρά, των Τμημάτων αδιαφορούντων διά τας μικροαντιστάσεις του εχθρού.
- Η χρησιμοποίησις των οργάνων πυρός του Τάγματος (όλμοι - πολυβόλα - ΜΠΑΖΟΥΚΑΣ) να είναι πλήρης και αποδοτική.

(β) Ιδιαιτέρως εφιστάται η προσοχή των Διοικητών των Μονάδων:

(ι) Επί της λεπτής φάσεως της σταθεροποιήσεως.

(ιι) Επί των λεπτομερών αναγνωρίσεων, αίτινες δέον να προηγηθώσι της επιχειρήσεως και αίτινες δέον να ενεργηθώσιν υπό πάντων των βαθμοφόρων, από Διοικητού Τάγματος μέχρι και του Ομαδάρχου.

(γ) Επί της πειθαρχίας πυρός, την οποίαν πρέπει να τηρήσωσιν οι χειρισταί των αυτομάτων όπλων (ουδεμία ριπή να υπερβαίνη τα 3 φυσίγγια)

(δ) Επί του καθορισμού από τούδε αντικαταστάτου παντός Διοικητού, από του Διοικητού Τάγματος μέχρι Ομαδάρχου.

(ε) Επί της χρησιμοποιήσεως των πλαισίων Αεροπορίας εν στάσει ή εν βαδίσματι.

(στ) Επί της χρησιμοποιήσεως φωτοβολίδων καταδείξεως της θέσεως των ευρισκομένων εντός του δάσους Η. Τμημάτων, ως κάτωθι :
- Φωτοβολίς ΠΡΑΣΙΝΗ θέσις Η. Τμημάτων.
- Κατεύθυνσις της φωτοβολίδος η θέσις των εχθρικών αντιστάσεων.

(ζ) Επί της μη συσσωρεύσεως μη αναγκαιούντων Τμημάτων, διά την διατήρησιν των καταληφθησομένων αντικειμενικών σκοπών, προς αποφυγήν απωλειών και πτώσεως, συνεπεία τούτων, του ηθικού των επιτιθεμένων Τμημάτων.-

ΑΝΑΦΕΡΑΤΕ ΛΗΨΙΝ

Τ.Σ.Υ.
ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ ΧΡ.
ΣΥΝΤ/ΡΧΗΣ-ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Ώρα υπογραφής

Ώρα αποστολής και διαβιβάσεως

Τα υπ' αριθ. 1, 2, 3, 4 αντίτυπα δι' Αξιωματικού, τα λοιπά διά της ΥΕΣΑ.

ΠΙΝΑΞ ΠΑΡΑΛΗΠΤΩΝ	Α/Α Αντιτύπου	Α/Α Αντιτ.Σχεδιαγρ. «Π»
593 Τ.Π.	1	1
594 Τ.Π.	2	2
595 Τ.Π.	3	3
596 Τ.Π.	4	4
Πυρ/κόν	5	
Διαβιβάσεις	6	5
51 Ταξιαρχία	7	
53 Ταξιαρχία	8	
XV Μεραρχία	9	
Ι Μεραρχία	10	6
Α1	11	7
Αρχηγόν Β&Γ Κλάδου	12	
Αρχείον	13	8
Πολ. Ημερολόγιον	14 - 15	9 - 10

19

ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ
53 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ
Αρ. Πρ. Α.Α.Π. 200
ΣΤΓ 919 γ τη 20.8.49
Αριθμός αντιτύπου 3

ΔΙΑΤΑΓΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ «ΠΥΡΣΟΣ Γ΄ »

(Ουδεμία αλλαγή των προφορικών Δ/γών)

ΧΑΡΤΑΙ: ΑΕΤΟΜΙΛΗΤΣΑΣ
ΝΕΣΤΟΡΙΟΥ

1.- ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ:

1.- Εχθρός:

α) Δύναμις, διάταξις, οργάνωσις ως το συνημμένον υπ' αριθ. Α.Π.2 δελτίον Πληροφοριών 1ης Μεραρχίας.

β) Οργανώσεις, ως η αποσταλείσα διά της υπ' αριθ. Α.Α.Π. 197/15.8.49 της Ταξιαρχίας, ερμηνεία Αεροφωτογραφιών.

γ) Δυνατότης - Πρόθεσις - Ηθικόν.

ι) Αι από 2 με 7 Αυγούστου ημέτεραι επιθετικαί ενέργειαι κατά υψοδ. 1425 - ΤΑΜΠΟΥΡΙ - ΤΣΑΡΝΟ και υψ. 1806 ΚΑΜΕΝΙΚ υπό της VIIIης Μεραρχίας εδημιούργησαν εις τους Κ.Σ. σημαντικάς απωλείας, και απέδειξαν εις τούτους την ισχύν των διατεθιμένων μέσων πυρός, με αποτέλεσμα την μείωσιν του ηθικού των Κ.Σ.-

ιι) Η ραγδαία εξέλιξις των επιχειρήσεων ΒΙΤΣΙ και η πτώσις τούτου, θα έχη μειώσει έτι περισσότερον το ηθικόν των.-

ιιι) Παρά ταύτα βασιζόμενοι εις τας ισχυράς αμυντικάς οργανώσεις, θ' αμυνθώσι της κατεχομένης τοποθεσίας με πρόθεσιν να διατηρήσωσιν ταύτην.-

ιυ) Πιεζόμενοι ισχυρώς θα επιζητήσωσιν άσυλον εις Αλβανίαν, κυρίως διά των αυχένων ΓΚΟΥΜΠΕΛ (Ν.0533) εκατέρωθεν ΠΟΡΤΑΣ ΟΣΜΑΝ - υψ. 2520 και ΜΠΑΡΑΣ (Ν.0820).

Προσπάθεια διαφυγής θα επιζητήσωσι επίσης διά κοιλάδων ΜΑΡΔΙΤΣΑ - ΖΟΥΖΟΥΛΙΩΤΙΚΟΥ και ΧΡΥΣΗΣ προς ΕΠΤΑΧΩΡΙ ή ΠΑΛΗΟΚΡΙΜΙΝΙ.-

υ) Το ηθικόν των Κ.Σ. γενικώς πρέπει να χαρακτηρισθή ως μέτριον.-

υι) Ο εχθρός φαίνεται ότι δύναται να ενισχύση τας δυνάμεις του ΓΡΑΜΜΟΥ, εκ των διασωθέντων εις ΒΙΤΣΙ Κ.Σ. κυρίως της 103 Ταξιαρχίας (600 περίπου) και άλλων υπολειμμάτων συνολικής δυνάμεως 1000-1500 περίπου.

2.- Φίλιαι Δυνάμεις

ΔΕΞΙΑ: Τμήματα ΙΧ Μεραρχίας θα ενεργήσωσιν από Ω ώρας της Χ+1 ημέρας προς κατάληψιν ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ.

ΑΡΙΣΤΕΡΑ : Η 52 Ταξιαρχία θα ενεργήση εν τη κατευθύνσει ΤΑΜΠΟΥΡΙ - ΤΣΑΡΝΟ προς κατάληψιν ΤΣΑΡΝΟ και ενδεχομένως μετά κατάληψιν ΤΣΑΡΝΟ να υποβοηθήση ενέργειαν προς ΠΑΠΟΥΛΗ διά Τάγματος.

Συμπληρωματικά μέσα :

Υπό Διοίκησιν :
- Τρεις ομάδες Μπαζούκας
- Πυροβολαρχία 145 ΜΟΠ.

Προς υποστήριξιν :
- Μία Μοίρα του 101 ΣΠΠ.
- (Ενδεχομένως ολόκληρον τοΠυρ/κόν του ΣΣ)
- Διμοιρία 236 ΟΧΕ.

3.- ΠΡΟΘΕΣΙΣ :

ι) Διά νυκτερινής αιφνιδιαστικής ενεργείας την Χ ημέραν να καταληφθώσιν υψ. ΓΚΑΣΙ και Ανώνυμον υψ. Α. ΟΤΟΡΙΤΣΕ (Ν.159346).

ιι) Μετά προπαρασκευήν Πυρ/κού την Χ+1 ημέραν επίθεσις προς κατάληψιν υψ. ΟΤΟΡΙΤΣΕ.

ιιι) Μετά κατάληψιν ΟΤΟΡΙΤΣΕ επίθεσις προς κατάληψιν ΠΑΠΟΥΛΗ.

ιυ) Μετά κατάληψιν ΠΑΠΟΥΛΗ διατήρησις τούτων διά Τάγματος και συγκέντρωσις υπολοίπου δυνάμεως Ταξιαρχίας εις περιοχήν Αν. ΤΑΜΠΟΥΡΙΟΥ - ΤΑΜΠΟΥΡΙ - ΚΑΨΑΛΙΑ εις διάθεσιν Μεραρχίας ως εφεδρεία ή ΣΣ.

4.- ΜΕΘΟΔΟΣ :

Συγκρότησις :

Αριστερά : - 601 Τ.Π. μείον Λόχος.
Υπό Διοίκησιν.- Δύο ομάδες Μπαζούκας.
Δεξιά : - 603 Τ.Π. μείον Λόχος
Υπό Διοίκησιν.- Μία ομάς Μπαζούκας (Μετά κατάληψιν ΟΤΟΡΙΤΣΕ έτεραι 2 ομάδες εκ του 601 Τ.Π.)
Προς υποστήριξιν. Διαδοχικώς διά αμφότερα τα Τάγματα κατά κρίσιν Ταξιαρχίας.
- Πυρ/χία 145 ΜΟΠ.
- Μοίρα 101 ΣΠΠ.
- Ενδεχομένως ολόκληρον το πυρ/κόν του ΣΣ.

Εφεδρεία : Λόχος 601 Τ.Π. εις θέσιν ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ και Λόχος 603 Τ.Π. εις θέσιν (Ν.166353).

5.- ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

601 Τ.Π. μείον Λόχος

α) Διά νυκτερινής αιφνιδιαστικής ενεργείας να καταλάβη μέχρι της 0430 ώρας της Χ+1 ημέρας το υψ. ΓΚΑΣΙ.

β) Μετά κατάληψιν ΓΚΑΣΙ την πρωίαν της Χ+1 ημέρας και μετά προπαρασκευήν Πυρ/κού ολοκλήρου ΣΣ, δραστηρία ενέργεια προς κατάληψιν ΟΤΟΡΙΤΣΕ.

γ) Μετά κατάληψιν ΟΤΟΡΙΤΣΕ και εις περίπτωσιν μη καταλήψεως υψ. ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ υπό τμημάτων IX Μεραρχίας, διατήρησις τούτου και ισχυρά κάλυψις από κατευθύνσεως ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ.
Διάθεσις των δύο ομάδων Μπαζούκας εις 603 Τ.Π.

603 Τ.Π. μείον Λόχος :

α) Δι' αιφνιδιαστικής νυκτερινής ενεργείας να καταλάβη μέχρι της 0430 ώρας της Χ+1 ημέρας το Ανώνυμον αμέσως Α. ΟΤΟΡΙΤΣΕ (Ν.159346).

β) Μετά κατάληψιν Ανωνύμου υψώματος να υποστηρίξη την ενέργειαν του 601 Τ.Π. προς ΟΤΟΡΙΤΣΕ.

γ) Μετά κατάληψιν υπό 601 Τ.Π. ΟΤΟΡΙΤΣΕ να ενεργήση δραστηρίως προς κατάληψιν των μεταξύ ΠΑΠΟΥΛΗ και ΟΤΟΡΙΤΣΕ υψωμάτων και ΠΑΠΟΥΛΗ.
Κατά ενέργειάν του ταύτην θα υποστηριχθή υφ' ολοκλήρου του πυρ/κού του ΣΣ και ενδεχομένως και Αεροπορίας.

δ) Ισχυρά κατοχή ΠΑΠΟΥΛΗ - υψ. 1531. Εις την περίπτωσιν ταύτην εις διάθεσιν Τάγματος και ο τέταρτος Λόχος.

ε) Μετά κατάληψιν ΠΑΠΟΥΛΗ μία ομάδα Μπαζούκας άνευ ετέρας Δ/γής να διαθέση εις 51 Ταξιαρχίαν, αι έτεραι δε δύο εις διάθεσιν Ταξ/χίας.

6.- Περαιτέρω ενέργειαι Ταγμάτων ρυθμισθήσονται διά νεωτέρας Δ/γής Ταξιαρχίας.

7.- Εφεδρεία : Επέμβασις κατόπιν Διαταγής της Ταξιαρχίας.

8.- ΧΩΡΟΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΩΣ ΜΑΧΗΣ

601 Τ.Π. - υψ. 1219
ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ - ΛΙΒΑΔΟΤΟΠΟΣ
603 Τ.Π. - (Ν.176155).

9.- ΒΑΣΙΣ ΕΞΟΡΜΗΣΕΩΣ

ΑΛΙΑΚΜΩΝ Ποταμός
Ρεύμα μεταξύ υψ. 1219 - ΓΚΑΣΙ
Η βάσις εξορμήσεως να εξασφαλισθή διά περιπόλων και ενεδρών από του απογεύματος της Χ ημέρας.

10.- ΟΛΜΟΙ

α) Οι όλμοι αμφοτέρων των Ταγμάτων κατά την νυκτερινήν ενέργειαν να είναι εις θέσιν να επεμβαίνωσι υπέρ του ενός ή του άλλου Τάγματος.

β) Μετά κατάληψιν ΓΚΑΣΙ και Ανωνύμου Α. ΟΤΟΡΙΤΣΕ άπαντες οι όλμοι 81 χιλ. και 60 χιλ. να συγκεντρώσωσιν τα πυρά των επί του ΟΤΟΡΙΤΣΕ προ της ενάρξεως προπαρασκευής Πυρ/κού και μετά την προπαρασκευήν διά την συνέχισιν της υποστηρίξεως.

γ) Μετά κατάληψιν ΟΤΟΡΙΤΣΕ μεταφορά βολής όλμων επί Ανωνύμου αμέσως Α. ΟΤΟΡΙΤΣΕ.

11. ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ

α) Πυρ/χία 145 ΜΟΠ από πρωίας της Χ ημέρας θα εκτελή ευθύφορον βολήν προς καταστροφήν των επί ΟΤΟΡΙΤΣΕ και ΓΚΑΣΙ Πολυβολείων.
Κατά ενέργειαν Ταγμάτων θα χρησιμοποιηθή ως πυρ/κόν αμέσου υποστηρίξεως υπέρ του ενός ή του ετέρου, αναλόγως των αναγκών.
Μετακίνησις κατόπιν Διαταγής.

β) ΜΠΠ 101 Σ. ολόκληρος υπέρ του ενός ή του ετέρου των Ταγμάτων αναλόγως των παρουσιαζομένων αναγκών.

γ) Πυρ/κόν ΣΣ ως συνημμένον ωριαίον πρόγραμμα.

12.- Ημέρα - Ώρα επιθέσεως καθορισθήσονται διά νεωτέρας Διαταγής.

13.- ΕΝΔΟΕΠΟΙΚΟΙΝΩΝΙΑΙ

Σ.Δ. Ταξιαρχίας υψ. 1345 (Ν.189346) από της 0900 ώρας της Χ ημέρας.
Μετά κατάληψιν ΟΤΟΡΙΤΣΕ εις ΓΚΑΣΙ.
- 601 Τ.Π. αρχικώς εις ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΝ, ακολούθως ΓΚΑΣΙ - ΟΤΟΡΙΤΣΕ.
- 603 Τ.Π. αρχικώς (Ν.166354), εν συνεχεία Ανών. ΟΤΟΡΙΤΣΕ - ΟΤΟΤΣΕ - ΠΑΠΟΥΛΗ.

Διαβιβάσεις

Ως ειδική Διαταγή.

14.- ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ - ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΙΣ

Ως ειδική Διαταγή.

15.- ΟΔΗΓΙΑΙ

Ως προφορικαί οδηγίαι και ως αποσταλλείσαι τοιαύται.-

Διά την ακρίβειαν
το
Γραφείον Α1
Τ.Υ.

ΧΑΤΖΗΘΕΟΔΩΡΟΥ ΕΜΜ.
ΑΝΤ/ΧΗΣ - ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

ΜΑΝΤΑΚΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΤΑΓ/ΧΗΣ ΠΕΖΙΚΟΥ
Δ/ΝΤΗΣ Α1

ΠΑΡΑΛΗΠΤΑΙ : Α/Α Αντ.

601 Τ.Π. 1
603 Τ.Π. 2
Ι Μεραρχία/Α1 3
ΙΧ Μεραρχία/Α1 4
52 Ταξιαρχία/Α1 5
51 Ταξιαρχία/Α1 6
43 Ταξιαρχία/Α1 7
Α1/Ταξιαρχίας 8

20

Θέμα : Επιχείρησις ΠΥΡΣΟΣ Γ΄

Προς : ΣΗΔΜ/Α1

Κοιν. : Α΄ΣΣ/Α1 - Α/ΓΕΣ - Α1/ΓΕΣ
ΒΣΑ - ΣΟΗΠΕ/Κλ. Επιχ.

ΔΙ' ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΥ
ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΓΕΣ/Α1
Αριθ. Πρωτ. 245261
Αριθ. Φακ. 4009/39
ΒΣΤ 902/21.8.49
Α.Λ. Αντ. 7

Σχετική υπ' αριθ. 245257/18.8.49 Αρχιστρ/ΓΕΣ/Α1 - ΔΑΠ 185/20.8.49 αναφορά ΣΗΔΜ.

1.- Η άποψις ημών ήτο όπως ο αντικειμενικός σκοπός ΚΙΑΦΑ - ΣΚΙΡΤΣΙ - ΓΡΑΜΜΟΣ όστις αποτελεί την σπονδυλικήν στήλην της τοποθεσίας του εχθρού καταληφθή αιφνιδιαστικώς διά της δημιουργίας ισχυρού εμβόλου εν τη κατευθύνσει ΠΥΡΓΟΣ - ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ - ΤΣΟΥΜΙΑ - ΚΙΑΦΑ αποφαινομένου κατά το δυνατόν του κατά μέτωπον αγώνος, όστις κατ' ανάγκη θα αγάγη εις τον αντικειμενικόν σκοπόν τούτον βραδύτερα και με απωλείας.

2.- Η αρχική εκλογή της κατευθύνσεως ΠΥΡΓΟΣ - ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ - ΤΣΟΥΜΙΑ - ΚΙΑΦΑ υπό του Α΄ΣΣ βάσει των πρώτων αναγνωρίσεων του ΣΣ ως κατευθύνσεως κυρίας προσπαθείας, μας εύρε συμφώνους, διότι είναι η συντομωτέρα ήτις άγει εις τον αντικειμενικόν σκοπόν.

3.- Κατόπιν όμως των νεωτέρων εμπεριστατωμένων αναγνωρίσεων καθ' ας το ΣΣ και η Μεραρχία Καταδρομών διαπιστώνουν ότι η κατεύθυνσις αύτη λόγω εδαφικών δυσχερειών δεν είναι η συμφέρουσα, κατ' ανάγκην η κυρία προσπάθεια δέον να εκδηλωθή εις την μετά των άνω κατεύθυνσιν εγγυτέραν προς τον αντικειμενικόν σκοπόν γενικήν κατεύθυνσιν ΤΑΜΠΟΥΡΙ - ΤΣΑΡΝΟ - ΚΙΑΦΑ προς την οποίαν δέον να συντρέχουν αποφασιστικώς άπασαι αι επί των παραπλεύρων κατευθύνσεων ενεργούσαι Μ.Μ. (XV και IX Μ.).

4.- Συγκεκριμένως έχομεν να τονίσωμεν εκτός των γενικών απόψεων και συστάσεων των εκτεθεισών εις την υπ' αριθ. 245257/18.8.49 Δ/γήν μου τα κάτωθι :

α) Η διά βιαίας κρούσεως προσπάθεια προς δημιουργίαν ρήγματος υπό της Ι Μ. από ΤΣΑΡΝΟ μέχρι ΠΑΠΟΥΛΗ να μελετηθή λεπτομερώς και να εξασφαλισθή οπωσδήποτε η υποστήριξίς της διά του συνόλου των μέσων Πυροβολικού και Αεροπορίας.

Επί του αντικειμένου τούτου εφιστάται ιδιαιτέρως η προσοχή του Α΄ΣΣ.

β) Η είσδυσις της Μ. Καταδρομών εις τας καθοριζομένας κατευθύνσεις την νύκτα της Χ+1 προς Χ+2 να επιδιωχθή οπωσδήποτε και διά των διακένων τα οποία ήθελον εξευρεθή, έστω και αν ο αντικειμενικός σκοπός ΤΣΑΡΝΟ - ΠΑΠΟΥΛΗ δεν καταληφθή.

γ) Η υποστήριξις της Μεραρχίας Καταδρομών διά μέσων υποστηρίξεως Πυρ/κού και Αεροπορίας να τεθή εις πρώτην σειράν προτεραιότητος και να εξασφαλισθή η άνευ βραδυπορίας παρακολούθησις των φαλάγγων Καταδρομών υπό των καθορισθεισών Ταξιαρχιών Πεζικού, έστω και αν δεν ολοκληρωθή μέχρι τότε ο αντικειμενικός σκοπός Ι Μεραρχίας.

Τούτο είναι επιβεβλημένον διά να είναι δυνατή η ώθησις του υπό των Καταδρομών δημιουργηθησομένου ισχυρού εμβόλου επί της συντομωτέρας προς τον κύριον αντικειμενικόν σκοπόν ΚΙΑΦΑ αγούσης κατευθύνσεως. Εξυπονοείται ότι η εκ του πλευρού της οροθετικής γραμμής κάλυψις του εμβόλου τούτου επιβάλλεται οπωσδήποτε να αναληφθή υπό μονάδων Πεζικού.

δ) Δεδομένου ότι η XV Μ. ενεργήση την νύκτα της Χ προς Χ+1 επί της κατευθύνσεως ΠΥΡΓΟΣ - ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ - ΤΣΙΟΥΜΙΑ - ΚΙΑΦΑ, η δε προσπάθειά της δεν αναμένεται υπό του ΣΣ να έχη άμεσον καίριον αποτέλεσμα, αλλ' έμμεσον τοιούτον εις την κυρίαν

ταύτην, φρόνιμον είναι να προβλεφθή, αν η XV Μεραρχία δεν καταλάβη τον καθορισθέντα αντικειμενικόν σκοπόν της, όπως ενισχύση από της εω της Χ+1 ημέρας την εις το βόρειον όριόν της ενέργειαν (γειτονικόν προς Ι Μ.) τεθή δε εις ταύτην υποθήκη όπως μη χρησιμοποιήση μίαν Ταξιαρχίαν της διά να δύναται το Σώμα να την αναλάβη υπέρ της κυρίας προσπαθείας του.

Εις την περίπτωσιν καθ' ην καταλάβη τον αντικειμενικόν σκοπόν της εις το ΣΣ εναπόκειται να εκμεταλλευθή αμέσως τούτο.

ε) Καθ' ότι αφορά την ΙΧ Μ. η κυρία προσπάθειά της δέον να κατευθυνθή προς ΦΟΥΣΙΑ - ΦΛΑΜΠΟΥΡΟΝ (Ν.090324) ως και η υπ' αριθ. 245257/18.8.49 Δ/γή μου.

5.- Επαναλαμβάνω και αύθις καλή προπαρασκευή, μελετημένα σχέδια, αποφασιστικότης και προ παντός διεύθυνσις του αγώνος.

6.- Περιττόν να τονισθή ότι επ' ουδενί λόγω επιτρέπεται παραβίασις του Αλβανικού εδάφους. Καθίστανται υπεύθυνοι προς τούτο οι Διοικηταί των Μ.Μ.

7.- Ημέρα Χ ουχί βραδύτερον της 24 τρέχοντος.

8.- Να κοινοποιηθούν και ημίν αι βάσει της παρούσης εκδοθησόμεναι συμπληρωματικαί οδηγίαι και Διαταγαί επιχειρήσεων.

Ο.Π./Κ.Κ.
Τ.Σ.Υ.

Αρχιστράτηγος Α. ΠΑΠΑΓΟΣ

21

ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ
Α΄ΣΣ/Α1 τη 21 Αυγούστου 1949
Αριθ. Α.Π.Φ. 3/36/Τ.Σ.
Αριθμός αντιτύπου 8

ΔΙΑΤΑΓΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

«ΠΥΡΣΟΣ Γ΄»

Η οριστική διάθεσις της ΙΙΙ Μεραρχίας εις το ΣΣ και η εκ της προσωπικής αναγνωρίσεως του Στρατηγού Δ/του ταύτης προκύψασα ανάγκη διά την καλλιτέραν χρησιμοποίησίν της επέβαλε την εν μέρει τροποποίησιν και συμπλήρωσιν της Α.Π. Φ. 3/22/ΤΑ/15-8-49 Δ/γήςΕπιχειρήσεων Σώματος.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

1. ΕΧΘΡΟΣ

(α) Ως εν τη προηγουμένη Δ/γή Επιχειρήσεων.

(β) Επί πλέον φαίνεται ότι ο εχθρός δύναται να ενισχύση τας δυνάμεις ΓΡΑΜΜΟΥ διά των διασωθέντων εκ ΒΙΤΣΙ κυρίως διά 103 Ταξιαρχίας (600 περίπου) και άλλων υπολειμμάτων συνολικής δυνάμεως 1000 - 1500.

2. Φίλιαι Δυνάμεις

Επί πλέον των εν τη αρχική Δ/γή Επιχειρήσεων.

(α) ΙΧ Σύνταγμα Αναγνωρίσεως.

(β) ΙΙα ΄Ιλη Αρμάτων Μάχης.

ΠΡΟΘΕΣΙΣ :

3. Αμετάβλητος.

ΜΕΘΟΔΟΣ :

4.- Γενικαί Γραμμαί :

(α) Η επιχείρησις θα διεξαχθή εις τρεις φάσεις ως καθορίζεται εν τη 3/22/ΤΣ/15-8-49 Διαταγή Επιχειρήσεων.

(β) ΠΡΩΤΗ ΦΑΣΙΣ

(ι) -Την νύκτα της Χ ημέρας ισχυρά αιφνιδιαστική ενέργεια εφ' όλου του μετώπου επί τω σκοπώ βαθείας διεισδύσεως των τμημάτων διά μέσου των διακένων εις τα μετόπισθεν των εχθρικών αντιστάσεων επί των κατευθύνσεων :

(ια) ΠΥΡΓΟΣ - ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ - ΤΣΟΥΜΙΑ - ΚΙΑΦΑ

(ιβ) υψ. 1425 - ΚΟΝΤΡΑ ΠΟΛΙΓΚΑ - ΚΑΛΥΒΙΑ ΚΑΤΣΑΡΑ

(ιγ) ΓΙΑΝΝΟΧΩΡΙ - ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ.

Σκοπός.- Κατάληψις μέχρι της έω της Χ συν 1 ημέρας των κόμβων ΑΝΩ ΑΡΕΝΑ - ΤΣΙΟΥΜΙΑ - ΚΟΝΤΡΑ ΠΟΛΙΓΚΑ - ΜΟΝΟΠΥΛΟΝ - υψ. 1463 (Ν.1239) - ΣΛΗΜΝΙΤΣΑ - ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ.

(ιδ) Εκείθεν προσπάθεια κατά την Χ συν 1 ημέραν προς ΜΑΥΡΗ ΠΕΤΡΑ - ΚΙΑΦΑ εφ' ενός και ΚΑΛΥΒΙΑ ΚΑΤΣΑΡΑ αφ' ετέρου προς κατάληψιν τούτων ή αγγιστρώσεως σοβαρών εχθρικών εφεδρειών και διασποράς των μέσων υποστηρίξεως των ΚΣ. ιδία όλμων και Πυρ/κού.

(ιι) -Από της έω της Χ συν 1 ημέρας μετά ισχυράν προπαρασκευήν και υποστήριξιν διά του συνόλου των μέσων (πυρ/κού - αεροπορίας) επίθεσις προς διάσπασιν της εχθρικής τοποθεσίας ΤΣΑΡΝΟ - ΠΑΠΟΥΛΗ - ΟΤΟΡΙΤΣΕ και κατάληψιν ταύτης.

(ιιι) -Μετά κατάληψιν άνω τοποθεσίας υπέρβασις ταύτης διά της ΙΙΙ Μεραρχίας και ταχεία κίνησις επί των κατευθύνσεων

(ιιια) -ΠΑΠΟΥΛΗ - ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ - ΓΚΟΥΜΠΕΛ - ΓΡΑΜΜΟΣ

(ιιιβ) -ΤΣΑΡΝΟ - ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ (Ν.0932) - χωρίον ΓΡΑΜΜΟΣ - ΦΑΡΜΑΚΗ - ΚΙΑΦΑ προς κατάληψιν κυρίας κορυφογραμμής υψ. 2520 - ΣΚΙΡΤΣΗ - ΚΙΑΦΑ.

(ιυ) -Διά τον Νότιον ΓΡΑΜΜΟΝ ως καθορίζεται διά της Α.Π. 3/22/15-8-49 Δ/γής Επιχειρήσεων.

(γ) ΔΕΥΤΕΡΑ και ΤΡΙΤΗ ΦΑΣΙΣ Αμετάβλητοι.

5. Κατανομή δυνάμεων - Αποστολαί

(α) XV Μεραρχία

(ι) Ως καθορζεται εν τη ΑΠ.3/22 Δ/γή Επιχειρήσεων.

(ιι) Δεν διατίθεται εν τη ζώνη της η ΙΙΙ Μεραρχία.

(ιιι) Κατόπιν τούτου και εν περιπτώσει ισχυρών εχθρικών αντιστάσεων περιοχήν ΜΑΥΡΗ ΠΕΤΡΑ - ΚΙΑΦΑ να συνεχίση αμείωτον πίεσιν προς αγγίστρωσιν όσον το δυνατόν περισσοτέρων ΚΣ. δυνάμεων επ' ωφελεία των άλλων ενεργειών.

(β) IX Μεραρχία.

(ι) Ως καθορζεται εν τη ΑΠ.3/22 Δ/γή.

(ιι) Απαλάσσεται της δεσμεύσεως ενός Τάγματος εφεδρικού υπέρ του ΣΣ.

(ιιι) Τούτο επ' ωφελεία της διά καθορισθείσαν ενέργειάν της κατά ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ (δι' ενός Τάγματος) την νύκτα Χ προς Χ συν 1 ημέρας.

(ιυ) Η κινηθησομένη εν τη κατευθύνσει ΚΑΛΥΒΙΑ ΚΑΤΣΑΡΑ - ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ - ΓΚΟΥΜΠΕΛ Ταξιαρχία της θα ευρίσκηται εν στενώ συνδέσμω με ΙΙΙ Μεραρχίαν και θα ικανοποιή πάσαν αίτησιν της Μεραρχίας ταύτης.

(γ) Ι Μεραρχία

(ι) Να καταλάβη νύκτα 1 ημέρας ΓΚΑΣΙ - ΟΤΟΡΙΤΣΕ.

(ιι) Την έω της Χ συν 1 ημέρας κατόπιν ισχυράς προπαρασκευής πυρ/κού - αεροπορίας - όλμων να επιτεθή προς διάσπασιν της εχθρικής τοποθεσίας ΤΣΑΡΝΟ - ΠΑΠΟΥΛΗ - ΟΤΟΡΙΤΣΕ - ΠΟΛΕ και κατάληψιν ταύτης.

(ιιι) Μετά κατάληψιν και ισχυράν εδραίωσιν αντικειμενικών σκοπών να κινήση ταχέως τας απαραιτήτους δυνάμεις επί των κατευθύνσεων :

- ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ν.1430) - ΚΟΖΑΚΑΣ προς αυχένα ΣΓΟΥΡΟ.
- ΛΙΑΝΟΤΟΠΙ - ΣΠΑΝΟ (Ν.1128) - ΣΟΥΦΛΙΚΑΣ ή ΦΑΡΜΑΚΗ αναλόγως ευκολιών εδάφους προς υποβοήθησιν δεξιού XV Μεραρχίας.
- ΑΓΙΟΣ ΖΑΧΑΡΙΑΣ - ερείπια ΒΕΡΤΕΝΙΚ (Ν.1132) προς αποκοπήν καρροποιήτου.

(ιυ) Την προοριζομένην διά το ΣΣ εφεδρικήν Ταξιαρχίαν να κινήση εγκαίρως όπισθεν της ΙΙΙ Μεραρχίας εν τη κατευθύνσει ΒΕΤΕΡΝΙΚΟΥ - ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ και εκείθεν είτε προς ΓΚΟΥΜΠΕΛ είτε προς χωρίον ΓΡΑΜΜΟΣ - ΦΑΡΜΑΚΗ αναλόγως των αναγκών της ΙΙΙ Μεραρχίας μεθ' ης θα ευρίσκηται εν στενώ συνδέσμω. Ταξιαρχία αύτη θα τελή υπό Δ/σιν Ι Μεραρχίας, διά την καλλιτέραν εκτέλεσιν των δεδομένων εντολών.

(υ) Ν' απασχολή ζωηρώς ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΝ από θέσεως ΛΕΥΚΑΔΙ ιδία δι' αντιαρματικού Πυρ/κού.

(δ) <u>ΙΙΙ Μεραρχία</u>

(ι) Χώρος συγκεντρώσεως
- Μία Ταξιαρχία περιοχήν ΛΕΙΒΑΔΟΤΟΠΟΣ (Ν.1933)
- Μία Ταξιαρχία περιοχήν ΜΙΚΡΗ ΑΛΕΒΙΤΣΑ (Ν.200352)
- Πέρας συγκεντρώσεως μέχρι 1900 ώρας Χ μείον 1 ημέρας.

(ιι) Μετά κατάληψιν υπό Ι Μεραρχίας τοποθεσίας ΤΣΑΡΝΟ - ΠΑΠΟΥΛΗ να είναι ετοίμη όπως κινηθή ταχέως επί των κατευθύνσεων:

(ια) -ΤΣΑΡΝΟ - ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ (Ν.0932) και εκείθεν αναλόγως της καταστάσεως είτε προς ΓΚΟΥΜΠΕΛ είτε προς χωρίον ΓΡΑΜΜΟΣ, αυχήν ΚΙΑΦΑΣ.

(ιβ) -ΠΑΠΟΥΛΗ - ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ ή ΓΙΑΝΝΟΧΩΡΙ - ΜΟΝΟΠΥΛΟΝ - ΚΟΥΡΙΑ (Ν.1037) - ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ και εκείθεν κατά μήκος οροθετικής γραμμής προς 2520 (ΓΡΑΜΜΟΣ).

(ιγ) -Τελικός αντικειμενικός σκοπός υψ. 2520 - ΣΚΙΡΤΣΗ - ΚΙΑΦΑ με δυνατότητα κινήσεως, κατόπιν διαταγής μου, προς Νότον ιδία επί κατευθύνσεως ΚΟΥΚΟΥΛΗ (Ν.015230) - ΜΠΑΡΑ (Μ.9820) και αποκοπήν προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ διαβάσεων.

(ιδ) -Κίνησις προς υπέρβασιν Ι Μεραρχίας εκ της γραμμής ΤΣΑΡΝΟ - ΠΑΠΟΥΛΗ κατόπιν διαταγής Σώματος.

(ιε) -Αι ακολουθούσαι δύο Ταξιαρχίαι Ι και ΙΧ Μεραρχιών διετάχθησαν όπως εκτελώσι ταχέως πάσαν αίτησιν βοηθείας της ΙΙΙ Μεραρχίας.

(ιστ) Από της εισόδου της εις τον αγώνα θα έχη το σύνολον του δυναμένου να την υποστηρίξη πυρ/κού και της αεροπορίας κατόπιν αιτήσεων της Μεραρχίας.

(ε) <u>VIII Μεραρχία</u>

(ι) Ως καθορίζεται εν τη Α.Π.3/22 Δ/γή επιχειρήσεων.

(ιι) Επί πλέον θα επιζητήση διά νυκτερινής ενεργείας νύκτα Χ ημέρας την κατάληψιν Ανωνύμου υψ. ΖΕΡΒΑΣ (Ν.159120) όπερ να διατηρήση, υποβοηθούσα ούτω ενέργειαν 77 Ταξιαρχίας.
- Επίσης την έω της Χ συν 1 ημέρας τη βοηθεία Αρμάτων και Πυρ/κού θα καταλάβη ΑΓΙΟΝ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΝ (Ν.0310).

(ιιι) Γενικώτερον η προσπάθειά της επί του συνόλου της ζώνης της θα δίδη την εντύπωσιν εις τους ΚΣ. Νοτίου ΓΡΑΜΜΟΥ ισχυράς επιθέσεως προς αγγίστρωσιν εκεί δυνάμεων και διά συνεχών περιπόλων ημέραν και νύκτα δέον να διαπιστώση εγκαίρως τας περιπτώσεις εκμεταλλεύσεως επί της ζώνης της άνευ απωλείας χρόνου.

(στ) <u>Συγκρότημα ΕΠΤΑΧΩΡΙΟΥ (77 Ταξ.)</u>

(ι) Ως καθορίζεται εν τη Α.Π.3/22 Διαταγή επιχειρήσεων.

(ιι) Δεν πρόκειται να ενισχυθή διά Τάγματος της 72 Ταξιαρχίας.
Αντί τούτου να επωφεληθή της παρουσίας περιοχήν ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΥ 21 Ε.Τ.Π., ίνα συγκεντρώση προς χρησιμοποίησιν το 105 Τάγμα της.

(ιιι) Όρια μεταξύ Μεραρχιών αμετάβλητα πλην του υψώματος ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ (Ν.145353) όπερ ανατίθεται εις την ΙΧ Μεραρχίαν.

6. Πυροβολικόν

(α) Κατανομή - Διοίκησις

(ι) Άπαν το Πυρ/κόν υπό Διοίκησιν του ΣΣ.- Τα πυρά θα διατίθενται εις τας Μεραρχίας κατά μεν την Χ+1 ημέραν και μέχρι καταλήψεως ΤΣΑΡΝΟ βάσει ωρικού πίνακος, μεταγενεστέρως βάσει αναγκών εκτιμωμένων υπό του ΣΣ και αιτήσεων των Μερ/χιών προς τον Διοικητήν Πυρ/κού του ΣΣ.

(ιι) Οργάνωσις εις δύο συγκροτήματα.

- Α! Συγκρότημα (Νότιον - ζώνην XV Μερ/χίας)
  1 Μοίρα Μ.Π.
  1 ΣΠΠ.
  1 ΜΟΠ.
- Β! Συγκρότημα (Βόρειον - ζώναι Ι - ΙΧ Μερ/χιών)
  2 ΜΜΠ.
  2 ΣΠΠ.
  3 ΜΟΠ.

(ιιι) Η 500 Μονάς.- 1 Διμοιρία 4 Πυροβόλα εις Ι Μερ/χίαν μέχρι καταλήψεως ΤΣΑΡΝΟ - ΠΑΠΟΥΛΗ μεθ' ο εις την ΙΙΙ Μεραρχίαν.
1 Διμοιρία 3 Πυροβόλα εις την ΙΧ Μερ/χίαν.

(β) Αποστολαί

(ι) Προ της Χ ημέρας
Παρενόχλησις του εχθρού εις τα ευαίσθητα σημεία της διατάξεώς του. Αναζήτησις και καταστροφή όλμων, εχθρικών πυρ/χιών, αντιαερ. πυρ/χιών.
Αι προς τούτο καταναλώσεις θα τηρηθώσιν εντός καθορισθέντων ορίων κατά την σύσκεψιν Μεράρχων

(ιι) Από νύκτα της Χ ημέρας
Προπαρασκευή (και υποστήριξις της επιθέσεως).
Αντιολμικόν, Αντιπυρ/κόν.
Κατά την Χ+1 ημέρα και μέχρι της καταλήψεως ΤΣΑΡΝΟ - ΠΑΠΟΥΛΗ.-
Εις την XV Μερ/χίαν τα πυρά 1 ΜΟΠ.
Εις την ΙΧ Μερ/χίαν τα πυρά 2 ΜΟΠ.
Εις την Ι Μερ/χίαν τα πυρά ολοκλήρου του υπολοίπου πυροβολικού.
Κατά τους χρόνους δράσεως της αεροπορίας εν τη ζώνη της Ι Μεραρχίας, τα πυρά θα διατίθενται υπέρ XV και ΙΧ Μερ/χίας βάσει αιτήσεων.
Μετά την αποχώρησιν της αεροπορίας εκ της ζώνης της Ι Μερ/χίας, τα πυρά του συνόλου του πυρ/κού θα επανέρχωνται εν τη ζώνη της, είτε διά την κάλυψιν και εδραίωσιν είτε διά την συνέχισιν των προσπαθειών.
Μετά την κατάληψιν της τοποθεσίας ΤΣΑΡΝΟ - ΠΑΠΟΥΛΗ, τα πυρά του Α! Συγκροτήματος υπέρ της XV Μερ/χίας, του Β! Συγκροτήματος υπέρ Ι και ΙΧ Μερ/χιών.
Από της εισόδου της ΙΙΙ Μερ/χίας ικανοποίησις των αναγκών ταύτης κατ' απόλυτον προτεραιότητα.

(γ) Αντιπυρ/κόν.- Γραφείον αντιπυρ/κού θα οργανωθή παρά τη Διοικήσει Πυρ/κού του ΣΣ. Αι εχθρικαί πυρ/χίαι θα βληθώσιν κατά την προπαρασκευήν και εδραίωσιν και διά του απαραιτήτου αριθμού πυρ/λων.

(δ) Μετατοπίσεις Πυρ/κού.- Το Β! Συγκρότημα μετά την κατάληψιν τοποθεσίας ΤΣΑΡΝΟ - ΠΑΠΟΥΛΗ κατά τον άξονα ΙΙΙ και ΙΧ Μερ/χιών.
Το ορειβ. Πυρ/κόν του Συγκροτήματος θα ακολουθήση την ΙΙΙ Μερ.

7. Μηχανικόν

Ως καθορίζεται εν τη 3/22 Δ/γή Επιχειρήσεων.
Επί πλέον ο υπαχθείς υπό το ΣΣ 619 Λόχος Μηχανικού τίθεται διάθεσιν Ι Μεραρχίας διά την διάνοιξιν της οδού ΛΕΙΒΑΔΟΤΟΠΟΣ - ΤΑΜΠΟΥΡΙΑ - Σταθμός Χωροφυλακής (Ν.159303).

8. Αεροπορία

Ως καθορίζεται εν τη Α.Π.3/22 Δ/γή Επιχειρήσεων.
Επί πλέον διατίθενται ΣΣ 12 αεροπλάνα ΧΕΛΛΝΤΑΪΒΕΡ.
Το σύνολον κατά την Χ συν 1 ημέραν υπέρ Ι Μερ/χίας.
Τήρησις εφεδρείας δι' αντιμετώπισιν απροβλέπτων αναγκών μετά την Χ συν 1 ημέραν βάσει αναγκών με προτεραιότητα υπέρ ΙΙΙ Μερ/χίας.

9. Τεθωρακισμένα

(α) ΙΧ Σύνταγμα Αναγνωρίσεως ασφάλεια συγκοινωνιών ως ειδικαί προς τούτο διαταγαί μου.

(β) Άρματα μάχης

(ι) 2α Ίλη Αρμάτων (μείον Ουλαμός) διάθεσιν Σώματος περιοχήν ΝΕΣΤΟΡΙΟΥ με δυνατότητα επεμβάσεως μέσω ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ διά ΛΕΙΒΑΔΟΤΟΠΟΥ προς ΜΟΝΟΠΥΛΟΝ - ΦΟΥΣΙΑ (Ν.105355).

(ιι) Ουλαμός ΙΙας Ίλης διάθεσιν ΙΧ Μεραρχίας.

(ιιι) ΙΧ Ίλη Αρμάτων διάθεσιν VIII Μεραρχίας μετακινηθησομένη βάσει διαταγών μου.

10. Εφεδρείαι Σώματος

Μία Ταξιαρχία Ι Μεραρχίας περιοχήν ΑΛΕΒΙΤΣΑ - ΑΜΜΟΥΔΑ μέχρι διαθέσεώς της ΙΙΙ Μεραρχίαν.

11. Β΄ΣΣ

Παρακαλείται όπως εξασφαλίση εκτός του διαδρόμου ΔΙΠΟΤΑΜΙΑ - ΚΟΜΝΗΝΑΔΕΣ - ΤΡΙΛΟΦΟΝ και την περιοχήν ΑΛΕΒΙΤΣΑ - ΑΜΜΟΥΔΑ - υψ. 1425 (Ν.1737) επί τη αιτήσει της ΙΧ Μεραρχίας.

12. Υποστήριξις επιθέσεως

(α) Πυροβολικόν
- 0500 - 0515 υπέρ ΙΧ Μερ/χίας μόνον διά ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ
- 0515 - 0615 υπέρ Ι Μερ/χίας
- 0615 - 0700 υπέρ XV Μερ/χίας τα 2/3 του Πυρ/κού
  υπέρ ΙΧ Μερ/χίας το 1/3 του Πυρ/κού

Από 0700 υπέρ της Ι Μεραρχίας διά κάλυψιν, εδραίωσιν και συνέχειαν προσπαθειών.
Υπέρ ΙΧ και XV κατόπιν αιτήσεων και εφ' όσον επιτρέπουσι αι ανάγκαι Ι Μερ/χίας.
Από της εισόδου της ΙΙΙ Μερ/χίας εις τον αγώνα προτεραιότης υπέρ ταύτης.

(β) Αεροπορία
0615 - 0700 υπέρ Ι Μεραρχίας. Υπέρ XV και ΙΧ κατόπιν αιτήσεων.
Από 0700 διάθεσις της αεροπορίας βάσει αναγκών και αιτήσεων.
- Βομβαρδισμοί υπό ΝΤΑΚΟΤΑ εις τα μετόπισθεν της τοποθεσίας ΤΣΑΡΝΟ - ΠΑΠΟΥΛΗ από 0700 - 0730.
- Κατά την έφοδον και εδραίωσιν περιωρισμένος αριθμός αεροπλάνων διά κάλυψιν.

(γ) Οδηγίαι

(ι) Κατά την διάρκειαν της προπαρασκευής του Πυρ/κού τα επιτιθέμενα τμήματα θα πλησιάσουν τους αντικειμενικούς σκοπούς εις απόστασιν 500 μ. Από της αποχωρήσεως των ΧΕΛΛΤΝΑΪΒΕΡ και ενάρξεως επεμβάσεως ΣΠΙΤΣ θα συνεχίσωσι κίνησιν ίνα πλησιάσωσιν εις απόστασιν 100 μ.

Από της ενάρξεως προσβολής των στόχων δι' εμπρηστικών θα εξορμήσωσι ώστε με το πέρας της πτώσεως των βομβών να εισέλθωσι αφόβως εντός των καπνών και να καταλάβωσι τον αντικειμενικόν σκοπόν.

(ιι) Όταν μετά την προπαρασκευήν του Πυρ/κού δεν πρόκειται να επακολουθήση επέμβασις αεροπορίας τα τμήματα θα πλησιάζωσι τον αντικ. σκοπόν εις απόστασιν 200 μ. διά το ελαφρόν πυρ/κόν και 300 μ. διά το Μ.Π. κατά την διάρκειαν της βολής και εκείθεν θα εξορμώσιν εις την έφοδον.

(ιιι) Τμήματα ευρισκόμενα εντός δάσους να σημειώνουν την θέσιν των εις την αεροπορίαν και το πυρ/κόν διά φωτοβολίδων.

Τμήματα εκτός δάσους θα σημειώνουν πάντοτε τας θέσεις των εις την αεροπορίαν διά πλαισίων.

(ιυ) Αίτησις διά διάθεσιν πυρών πυρ/κού θα υποβάλωνται εις τον Διοικητήν Πυρ/κού ΣΣ.

Αιτήσεις δι' αεροπορίαν εις ΑΕΑ κανονικώς.

13. Εκτέλεσις

(α) Η Χ ημέρα καθορισθήσεται διά νεωτέρας διαταγής μου διά συνθηματικού «ΠΥΡΣΟΣ Γ» τάδε ημέραν.

(β) Βάσις εξορμήσεως η κατεχόμενη ήδη γραμμή.

(γ) Ώρα εξορμήσεως
- Διά IX - XV Μεραρχίας η 2100 ώρα Χ ημέρας.
- Διά Ι και VIII Μεραρχίας η αυτή ώρα διά τα νυκτερινά των εγχειρήματα.
- Κυρία επίθεσις Ι Μεραρχίας έω της Χ+1 ημέρας,
- Κύριαι ενέργειαι VIII Μεραρχίας έω Χ+1 ημέρας,

(δ) ΙΙΙ Μεραρχίας βάσει νεωτέρας Διαταγής μου.

14. Παράγραφοι 13, 14 και 15 της Α.Π.3/22/15-8-49 Δ/γής επιχειρήσεων άνευ μεταβολής.

ΑΝΑΦΕΡΑΤΕ ΛΗΨΙΝ

- Ώρα απογραφής 1130
- Ώρα αποστολής εις Γραφείον Διαβιβάσεων 1400

ΟΔΗΓΙΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ

Άπαντα τα αντίτυπα δι' Αξιωματικού.

Διά την ακρίβειαν
Ο
ΑΚΑ
Τ.Υ.
Π. ΚΑΡΑΔΗΜΑΣ
ΑΝΤ/ΡΧΗΣ ΠΕΖΙΚΟΥ

Θ. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ
ΑΝΤΙΣΤΡΑΤΗΓΟΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

ΠΙΝΑΞ ΠΑΡΑΛΗΠΤΩΝ

	Αριθ. αντιτύπου
- Ι Μεραρχία	1
- XV Μεραρχία	2
- ΙΙΙ Μεραρχία	3
- VIII Μεραρχία	4
- IX Μεραρχία	5
- 77 Ταξιαρχία	6
- Πυροβολικόν	7
- ΓΕΣ/Α1 (μέσω ΣΗΔΜ)	8
- ΣΗΔΜ/Α1	9
- Β΄ΣΣ/Α1	10
- Α΄ΣΣ/Α1	11
- ΑΔΑ	12
- ΠΟΛ. ΗΜΕΡΟΛ.	13 & 14

22

ΚΑΤΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΑΑΠ 229
ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ 22-8-49
ΙΙΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ/Α1
Αριθ. 25206/16/214/Α1
ΣΤΓ 919 τη 21.8.49
α.α. αντιτύπου 5

ΔΙΑΤΑΓΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

«ΠΥΡΣΟΣ Γ΄»

ΧΑΡΤΑΙ : 1:50.000 φύλλον ΑΕΤΟΜΗΛΙΤΣΑ

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ :

1. Εχθρός :

(α) Βλέπε δελτίον πληροφοριών Α΄ΣΣ 12.8.49.

(β) Μετά την εκκαθάρισιν του ΒΙΤΣΙ αριθμός υπολογιζόμενος εις 3.000 Κ.Σ. μαχητάς κατώρθωσε να συμπτυχθή προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ.

Εκ τούτων ως συγκεκροτημένα τμήματα εισήλθον εις ΑΛΒΑΝΙΑΝ αι κάτωθι Κ.Σ. Μονάδες.

- 103 Κ.Σ. Ταξ. με τρία Τάγματα πλήρη δυνάμεως συνολικώς 650.
- 105 Κ.Σ. Ταξ. με δύο Τάγματα πλήρη δυνάμεως συνολικώς 450.
- 14 Κ.Σ. Ταξ. ένα-δύο Τάγματα πλήρη δυνάμεως συνολικώς 400.

1.500

Αι Μονάδες αύται από απόψεως οπλισμού φαίνεται πιθανόν ότι μέρος μόνον του βαρέως οπλισμού των (όλμοι πολ/λα) κατώρθωσαν να περισώσουν και ολόκληρον τον ελαφρόν τοιούτον.

Οι υπόλοιποι 1.500 μαχηταί διέρευσαν ως φυγάδες μετά ή και άνευ οπλισμού.

Ομοίως υπολογίζεται ότι 8-12 πυρ/λα ορειβατικά και πεδινά κατώρθωσαν να αποσυρθούν εις ΑΛΒΑΝΙΑΝ.

Είναι μάλλον βέβαιον ότι το σύνολον των Κ.Σ. τούτων θα εισέλθη εις τον ΓΡΑΜΜΟΝ κατά το μάλλον ή ήττον ταχέως.

(γ) Υπολογίζεται ότι η μία εκ των εκ ΒΙΤΣΙ Ταξιαρχιών θα είναι ετοίμη να χρησιμοποιηθή ευθύς άμα εισέλθη εις ΓΡΑΜΜΟΝ.

Υπολογίζεται ότι η πλέον βραδυτέρα ημερομηνία καθ' ην θα είναι ετοίμη θα είναι η 25 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ.

Μία ετέρα Ταξιαρχία υπολογίζεται ότι θα είναι ετοίμη προς δράσιν την 30 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ το βραδύτερον.

Εκ των υπολοίπων μαχητών θα είναι δυνατόν να συγκροτηθούν μία ή και δύο ακόμη Ταξιαρχία, αλλά εις χρόνον κάπως μακρύτερον δεδομένου ότι θα πρέπει να εξοικονομηθή ο αναγκαίος οπλισμός.

Όσον αφορά το Πυρ/κόν δύναται να λεχθή μετά βεβαιότητος, ότι εφ' όσον το προσωπικόν διεσώθη σχεδόν εξ ολοκλήρου θα χρησιμοποιηθή εις χρόνον πολύ σύντομον εις το μέτωπον του ΓΡΑΜΜΟΥ. Υπάρχει επάρκεια Πυρ/κών.

(δ) Αι ανωτέρω ανασυγκροτηθεισόμεναι εκ ΒΙΤΣΙ δυνάμεις είναι πιθανόν ότι θα διατεθούν υπό του Αρχηγείου του ΓΡΑΜΜΟΥ ως κάτωθι :

(ι) ΄Ενα μέρος και των δύο Ταξιαρχιών είναι δυνατόν να διατεθή προς πύκνωσιν της κατοχής του ΒΟΡΡΕΙΟΥ ΓΡΑΜΜΟΥ πράγμα όπερ δεν δύναται να συμβή προ της 25 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ.

(ιι) Το υπόλοιπον μέρος και δη το μεγαλύτερον θα πρέπη να υπολογισθή ότι θα διατεθή ως εφεδρεία του Γ.Α.ΓΡΑΜΜΟΥ. Αι πλέον πιθαναί θέσεις των εφεδρειών τούτων θα έχουν το Κέντρον βάρος των εις τον ΒΟΡΕΙΟΝ ΓΡΑΜΜΟΝ και δη εις την περιοχήν από ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ (Ν.0932) μέχρι ΣΚΙΡΤΣΗ (Ν.0624).

2. Φίλιαι Δυνάμεις :

(α) Εις την όλην επιχείρησιν θα λάβη μέρος το Α΄ΣΣ έχον υπό τας Διαταγάς του :
- Τέσσαρας Μεραρχίας Πεζικού.
- Μία Μεραρχίαν Καταδρομών.
- Τέσσαρα Συν/τα Πεδινού Πυρ/κού.
- Τρεις Μοίρας Βαρέως Πυρ/κού.
- Πέντε Μοίρας Ορειβατ. Πυρ/κού.
- Μίαν Ταξιαρχίαν Πεζικού.
- Δύο ΕΣΠ.

(β) Η ΙΙΙ Μεραρχία θα έχη :
- Δύο Ταξιαρχίας Καταδρομών (Τας οργανικάς της).
- Δύο και ήμισυ Λόχος ΛΟΜ (υπό διοίκησιν).
- 207 Λόχος Χειρουργ. Εκστρατείας (υπό διοίκησιν).
- Μίαν Διμοιρίαν Μηχανικού (υπό διοίκησιν).
- Πυρ/κόν και αεροπορία θα διατίθενται κατά προτεραιότητα αναλόγως των αναγκών και της εξελίξεως των επιχειρήσεων υπό του ΣΣ.
- 3 ΜΟΠ προς υποστήριξιν από της ενάρξεως προωθήσεως Μερ.

ΠΡΟΘΕΣΙΣ

3. Δι' υπερβάσεως των Ι και ΙΧ Μερ. να διεισδύση εις δύο φάλαγγας Ταξ/χιών προς αιφνηδιαστικήν - κατά το δυνατόν - κατάληψιν των πρώτων αντικ. σκοπών :
- ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ
- ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ

και εν συνεχεία διά ταχείας ενεργείας να καταλάβουν την γραμμήν ΚΙΑΦΑ - ΓΡΑΜΜΟΣ (υψ. 2520).

ΜΕΘΟΔΟΣ

4. Γενικαί γραμμαί :

Η επιχείρησις θα διεξαχθή εις δύο φάσεις.

(α) Μετά την διάνοιξιν ενός σταθερού ρήγματος εν τη περιοχή από ΤΣΑΡΝΟ μέχρι υψοδ. 1463 εις εχθρικήν αμυντικήν διάταξιν, ολόκληρος η Μεραρχία θα διεισδύση διά δύο φαλάγγων Ταξιαρχιών με σκοπόν να καταλάβη αιφνηδιαστικώς τα υψώματα ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ (Ν.0932) και ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ (Ν.0735).

(β) Εκείθεν ολόκληρος η Μεραρχία αντικαθισταμένη εις τους ανωτέρω αντικειμενικούς σκοπούς υπό τμημάτων των ακολουθουσών δύο Ταξ/χιών, Ι και ΙΧ Μεραρχιών, θα κινηθή επί δύο κατευθύνσεων προς ΝΟΤΟΝ, ίνα αχθή επί της κυρίας κορυφογραμμής του ΓΡΑΜΜΟΥ την οποίαν και να καταλάβη από ΚΙΑΦΑΣ μέχρι ΓΡΑΜΜΟΣ (υψ. 2520).

ΠΡΩΤΗ ΦΑΣΙΣ

Συνθηματικόν Όνομα ΠΛΑΤΑΝΟΣ

5. Μετά την κατάληψιν της γραμμής ΤΣΑΡΝΟ - ΠΑΠΟΥΛΙ - ΣΛΗΜΝΙΤΣΑ η Μερ/χία θα κινηθή, κατόπιν σήματος «ΠΛΑΤΑΝΟΣ» έναρξις ώρα τάδε εκ των χώρων συγκεντρώσεως εις δύο φάλαγγας Ταξιαρχιών προς τους αντικειμενικούς των σκοπούς.

(α) Συγκρότησις φαλάγγων.

ΔΕΞΙΑ ΦΑΛΑΓΞ : 79 Ταξ/ρχία (μείον 639 Τ.)
Δύο ΜΟΠ (προς υποστήριξιν) αι μέχρι της στιγμής ταύτης υποστηρίζουσαι τας ενεργείας της ΙΧ Μερ/ρχίας εκ περιοχής ΑΛΕΒΙΤΣΗΣ (Ν.201355), (Ν.198358) υπ' αρίθ. 143, 144 ΜΟΠ.

ΑΡΙΣΤΕΡΑ ΦΑΛΑΓΞ : 78 Ταξιαρχία
Μία ΜΟΠ (προς υποστήριξιν) η μέχρι της στιγμής εκείνης υποστηρίζουσα Ι Μεραρχία εκ θέσεως ΤΑΜΠΟΥΡΙ (υπ' αριθ. 145 ΜΟΠ) (Ν.172-311).
Μία Διμοιρία 500 Μ. Πυρ/κού (4 Πυρ/λα) υποστηρίζοντα μέχρι της στιγμής εκείνης την Ι Μερ/χίαν εκ περιοχής ΤΣΑΡΝΟ.

ΕΦΕΔΡΕΙΑ ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ : 639 Τ. - Χ.Σ. ΑΕΒΙΤΣΑ. Κίνησις εκείθεν βάσει ειδικής διαταγής.-

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΙΣ :

(ι) Επί τω σκοπώ της ταχυτέρας και ακωλύτου συνεννώσεως των ανωτέρω ΜΟΠ και Διμοιρίας 500 Μ. Πυρ/κού μετά των Ταξ/χιών ορίζονται τα κάτωθι:
Αμφότεραι αι Ταξ/ρχίαι να έλθουν εις επαφήν δι' Αξ/κού συνδέσμου, του παρ' αυταίς Παρατηρητού Πυρ/κού, μετά των οικείων ΜΟΠ κατά την διάρκειαν της Χ+1 ημέρας εις τρόπον ώστε να εξασφαλίσωσι την έγκαιρον ένταξιν των ΜΟΠ εις τας φάλαγγας των Ταξ/ρχιών των.
Η Διμοιρία 500 Μ. Πυρ/κού να συγκεντρωθή εις σημείον επί του δρομολογίου της 78 Ταξ/ρχίας καθορισθησόμενον συνεννοήσει Ι και ΙΙΙ Μεραρχιών εντός της Χ+1 ημέρας.

(ιι) Η αναγκαία δύναμις Πεζικού διά την ασφάλειαν των Πυροβόλων να διατίθεται υπό των Ταξ/χιών Πεζικού.

(β) Χώροι συγκεντρώσεως :
- 78 Ταξ/χία περιοχή ΛΕΙΒΑΔΟΤΟΠΟΣ
- 79 Ταξ/χία περιοχή ΜΙΚΡΗ ΑΛΕΒΙΤΣΑ.

(γ) Κατευθύνσεις :
Τρεις είναι αι πιθαναί κατευθύνσεις :

(ι) Διά ΤΣΑΡΝΟ

(ιι) Διά ΠΑΠΟΥΛΗ

(ιιι) Διά ΜΟΝΟΠΥΛΟΥ.

Ο καθορισμός της οριστικής κατευθύνσεως εκάστης φάλαγγος θα διαταχθή αναλόγως της εξελίξεως των επιχειρήσεων ΙΧ και Ι Μερ/χίας κατά την Χ+1 ημέραν διά σήματος περιλαμβάνοντος τα αναγκαία εδαφικά σημεία.

(δ) ΧΡΟΝΟΣ : Το ακριβές σημείον και η ώρα της υπερβάσεως της γραμμής των φιλίων τμημάτων δοθήσεται διά σήματος ως κάτωθι :
«ΤΑΔΕ ΦΑΛΑΓΞ υπέρβασις Ν. τάδε ώρα τάδε»

(ε) ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΟΙ ΣΚΟΠΟΙ :
78 Ταξ/ρχία ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ (Ν.089324).
79 Ταξ/ρχία ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ (Ν.073352).

(στ) ΓΡΑΜΜΑΙ ΑΝΑΦΟΡΑΣ :
ΠΡΩΤΗ : ΤΣΑΡΝΟ - ΠΑΠΟΥΛΙ - ΠΟΛΙ - ΣΛΗΜΝΙΤΣΑ.
ΔΕΥΤΕΡΑ : ΡΟΥΣ ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ (Ν.117320) - (Ν.113357) - ΚΟΥΡΙΑ (Ν.105366)
ΤΡΙΤΗ : ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ - ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ
Και εις πάσαν σοβαράν κατάστασιν.

(ζ) Κατάληψις αντικειμενικών σκοπών :

(ι) ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ : Τρεις Ερυθραί Φωτοβολίδες και σήμα «ΠΛΑΤΑΝΟΣ ΕΝΑ ΤΕΛΟΣ»

(ιι) ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ : Τρεις Πράσιναι Φωτοβολίδες και σήμα «ΠΛΑΤΑΝΟΣ ΔΥΟ ΤΕΛΟΣ»

ΔΕΥΤΕΡΑ ΦΑΣΙΣ

6. ΣΥΝΘΗΜΑΤΙΚΟΝ ΟΝΟΜΑ : ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ.

(α) Συγκρότησις :
Ως εις την ΠΡΩΤΗΝ ΦΑΣΙΝ.

(β) Κατευθύνσεις :
ΔΕΞΙΑ ΦΑΛΑΓΞ : ΟΡΟΘΕΤΙΚΗ ΓΡΑΜΜΗ : ΗΤΟΙ
ΓΚΟΥΜΠΕΛ - ΜΟΥΤΣΛΙ - ΣΑΚΟΥΛΙ - ΓΡΑΜΜΟΣ (υψοδ. 2520)

ΑΡΙΣΤΕΡΑ ΦΑΛΑΓΞ : ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ - χωρίον ΓΡΑΜΜΟΣ - ΚΙΑΦΑ - ΣΚΙΡΤΣΗ.

Αι ακολουθούσαι Ταξ/χίαι Πεζικού προορίζονται διά την εξασφάλισιν των νώτων και πλευρών των προπορευομένων 78 και 79 Ταξ. Προς τούτο η απ' ευθείας συνεννόησις των Ταξ/χιών είναι απαραίτητος και όταν υπάρχει λόγος θα εκδίδωνται ειδικαί διαταγαί.

(γ) Χρόνος : Καθορισθείσεται αναλόγως εξελίξεων.

(δ) Αντικειμενικοί σκοποί :
- ΔΕΞΙΑ ΦΑΛΑΓΞ : ΓΡΑΜΜΟΣ (υψοδ. 2520).
- ΑΡΙΣΤΕΡΑ ΦΑΛΑΓΞ : ΚΙΑΦΑ - ΣΚΙΡΤΣΗ.

Συνθηματικά καταλήψεως τούτων :
- ΓΡΑΜΜΟΣ (υψοδ. 2520) Τρεις Ερυθραί φωτοβολίδες και σήμα «ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ ΕΝΑ ΤΕΛΟΣ»
- ΚΙΑΦΑ Τρεις λευκαί φωτοβολίδες και σήμα. «ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ ΤΡΙΑ ΤΕΛΟΣ»
- ΣΚΙΡΤΣΗ Τρεις Πράσιναι φωτοβολίδες και σήμα. «ΖΑΧΑΡΙΑΔΗΣ ΔΥΟ ΤΕΛΟΣ»

(ε) Γραμμαί αναφορών :
Κατά την κρίσιν των Ταξιαρχιών, πάντως κατά το δυνατόν πυκνότερον και εις πάσαν σοβαράν κατάστασιν.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΡΙΜΝΑ :

7. (α) ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ :

(ι) Διακομιδαί : Θα ακολουθούν το ρεύμα ανεφοδιασμών.

(ιι) Νοσηλεία : Εις τα μόνιμα Νοσοκομεία και τας προκεχωρημένας Χειρουργικάς Μονάδας, αίτινες θα εγκατασταθούν εις σημεία όσον το δυνατόν προκεχωρημένα αναλόγως των εξελίξεων.

(β) Λεπτομερής Διαταγή Διοικητικής Μερίμνης εκδίδεται ιδιαιτέρως.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΙ :

Σ.Δ.Μεραρχίας : Από εσπέρας Χ-2 ημέρας εις ΑΜΜΟΥΔΑΝ. Μετατόπισις τούτου αναλόγως της εξελίξεως εις ΤΑΜΠΟΥΡΙ ή ΤΣΑΡΝΟ.

Σ.Δ.Ταξιαρχιών :

78 Ταξ. : ΛΕΙΒΑΔΟΤΟΠΟΣ από Χ-1 ημέρας μετέπειτα επί του άξονος κινήσεώς της κατά κρίσιν της.

79 Ταξ. : ΜΙΚΡΗ ΑΛΕΒΙΤΣΑ από Χ-1 ημέρας, μετέπειτα επί του άξονος κινήσεώς της κατά την κρίσιν της.

Διά τας παρακολουθούσας Ταξ/χίας Πεζικού παρακαλούνται αι Μεραρχίαι των, όπως διατάξουν ταύτας και επιζητούν την παράθεσιν των Σ. Διοικήσεών των παρά τας 78 και 79 Ταξ/ρχίας.

Δίκτυα επικοινωνιών : Ως ειδική Διαταγή.

ΚΩΔΙΞ ΤΟΠΟΝΥΜΙΩΝ: Κοινοποιείται συνημμένως.

ΔΙΑΦΟΡΑ.

8. (ι) Από της έω Χ+1 ημέρας αι Μοίραι των Ταξ. έτοιμαι προς κίνησιν. Διάταξις πορείας καθορισμένη εκ των προτέρων.

(ιι) Χαρακτηριστικόν ΠΡΩΤΗΣ ΦΑΣΕΩΣ: Ταχύτης, αποφασιστι-κότης. Μικραί αντιστάσεις ν' ανατρέπωνται ταχέως δι' ιδίων μέσων. Διά σοβαράς αντιστάσεως ταχεία προπαρασκευή δι' εξόρμησιν και έγκαιρος αίτησις υποστηρίξεως Πυρ/κού, εν ανάγκη αεροπορίας, άνευ χρονοτριβής. Ετοιμότης αντιμετωπίσεως αντεπιθέσεων από πάσης πλευράς.

(ιιι) Να αναφέρωνται αμέσως θεώμεναι μεμακρυσμέναι κινήσεις εχθρού διά την έγκαιρον προσβολήν των δι' αεροπορίας.

(ιυ) Τονίζεται ιδιαιτέρως η ζωτική ανάγκη της εν παντί ενημερώσεως της Μεραρχίας υπό των Ταξ/ρχιών, δεδομένου ότι η ενέργειά της είναι στενώς συνδεδεμέναι μετά των ενεργειών άλλων Μονάδων. Ν' αναφέρωνται ανελλιπώς διά βραχέως σήματος θέσεις φιλίων, άμεσοι προθέσεις και διαμορφουμένη εκάστοτε τακτική κατάστασις.

9. Αναφέρατε ΛΗΨΙΝ.

Τ.Υ.
ΚΑΛΙΝΣΚΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ
ΥΠΟΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Ώρα υπογραφής 2215
Ώρα αποστολής εις Γραφ. Δ/σεων 0645/22.8.49

ΠΙΝΑΞ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

78 Ταξιαρχία	1
79 Ταξιαρχία	2
Δ/σις Πυρ/κού ΙΙΙ Μερ/χίας	3
Τ.Σ./Α΄ΣΣ/Α1	4
Τ.Σ./Ι Μεραρχία	5
Τ.Σ./ΙΧ Μεραρχία	6
Τ.Σ./ΙΙΙ Μερ/ρχίας/Α1	7
Τ.Σ./ΙΙΙΙ Μερ/ρχίας/Β΄,Γ΄	8

23

ΠΙΝΑΞ

Παραληπτών Δ/γής επιχειρήσεων

ΠΥΡΣΟΣ

ΠΑΡΑΛΗΠΤΑΙ	ΑΡ. ΑΝΤΙΤΥΠΟΥ
574 Τ.Π.	1
575 Τ.Π.	2
591 Τ.Π.	3
Κοινοποίησις	
45 Ταξιαρχία/Α1	4
XV Μεραρχία/Α1	5
Ι Μεραρχίαν/Α1	6
Α1 Ταξιαρχίας	7
Α2 Ταξιαρχίας	8
Πολεμικόν ημερολόγιον	9
61 Ταξιαρχίαν Α1	10

ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ
ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
Τ.Σ. 73 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ/Α.Π. 32787/Α1
Σ.Τ.Γ. 917β τη 23.8.49
Αριθμός Αντ. 6

ΔΙΑΤΑΓΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

«ΠΥΡΣΟΣ»

Χάρται : 1:50.000. Νεστορίου - Γράμμου

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ

1.- Εχθρός

(α) Δύναμις, διάταξις, οχυρώσεις.
- Ως το συνημμένον δελτίον πληροφοριών.

(β) Προθέσεις.
- Διατήρησις πάσει θυσία κατεχομένης τοποθεσίας.
- Το σύνολον σχεδόν των Κ.Σ. πιεζομένων ισχυρώς θα επιζητήση, να διαφύγη, εις ΑΛΒΑΝΙΑΝ και μέρος των δυνάμεων του Νοτίου ΓΡΑΜΜΟΥ πιθανόν να προσπαθήση να διαφύγη προς ΕΠΤΑΧΩΡΙ ή ΠΑΛΗΟΚΤΙΜΙΝΙ διά των κοιλάδων ΜΑΔΡΙΤΣΑ - ΖΟΥΖΟΥΛΙΩΤΙΚΟΥ και ΧΡΥΣΗ.

(γ) Δυνατότητες.
- Λόγω εδαφικής κυρίως διαμορφώσεως και οχυρώσεων η αμυντική ικανότης δέον να θεωρήται υπολογίσιμος.
- Λόγω του περιορισμένου του βάθους της αμυντικής τοποθεσίας δεν δύνανται να αντιτάξωσι άμυναν επί διαδοχικών γραμμών.

- Δύνανται να διαφύγωσι προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ. Διαφυγή προς άλλας κατευθύνσεις δύσκολος λόγω διατάξεως ημετέρων.

- Δύνανται να ενισχυθώσι διά δυνάμεων διασωθέντων εκ ΒΙΤΣΙ.

δ) Το ηθικόν των κατόπιν των επιτυχιών του ΒΙΤΣΙ γενικώς μέτριον.

2. Φίλιαι Δυνάμεις

α) Το Α΄ΣΣ θα ενεργήση προς εξόντωσιν Κ.Σ. περιοχής ΓΡΑΜΜΟΥ.

β) Γείτονες

ι) ΔΕΞΙΑ (Βορείως).

- Ι Μεραρχία θα ενεργήση άμα έω της Χ συν 1 ημέρας προς κατάληψιν ΤΣΑΡΝΟ (Ν.1431) - ΠΑΠΟΥΛΗ (Ν.1333), ωθούσα εκείθεν απαραιτήτους δυνάμεις προς ΤΣΑΓΚΟ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ν.1430) και ΣΟΥΦΛΙΚΑΣ (Ν.1126).

- Η ΙΙΙ Μεραρχία, μετά κατάληψιν υπό Ιης Μεραρχίας ΤΣΑΡΝΟ - ΠΑΠΟΥΛΗ θα ενεργήση ταχέως προς ΤΣΑΡΝΟ - ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ (Ν.0932) και εκείθεν είτε προς ΓΚΟΥΜΠΕΛ, είτε προς χωρίον ΓΡΑΜΜΟΣ, αυχήν ΚΙΑΦΑΣ.

ιι) ΑΡΙΣΤΕΡΑ (Νοτίως).

- Η 45 Μεραρχία θα ενεργήση από της 2100 ώρας της Χ ημέρας επί της κατευθύνσεως ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ (Ν.1724) - υψ. 1666 (Ν.1423) - ανώνυμον ΤΣΟΥΜΙΑΣ (Ν.1222) - ΕΠΑΝΩ ΑΡΕΝΑ (Ν.1321) και διεισδύουσα διά των διακένων της εχθρικής τοποθεσίας θα καταλάβη το ανώνυμον ΤΣΟΥΜΙΑΣ (Ν.1222) ένθα εδραιουμένη και καλυπτομένη από ΤΣΟΥΜΙΑΣ (Ν.1321) να ενεργήση ταχέως προς κατάληψιν ΕΠΑΝΩ ΑΡΕΝΑΣ (Ν.1321), ένθα αντικαθιστωμένη υπό τμημάτων 61 Ταξιαρχίας θα επιτεθή και καταλάβη διαδοχικώς ΤΣΟΥΜΙΑ (Ν.1123) - ΜΑΥΡΗ ΠΕΤΡΑ (Ν.0924) - ΚΙΑΦΑ (Ν.0925) εδραιουμένη επί τούτων ισχυρώς.

3.- Δυνάμεις υπό Ταξιαρχίαν

Ταξιαρχία μείον Διλοχία 591 Τ.Π.
Υπό Δ/σιν 3 ομάδες Μπαζούκας.

ΠΡΟΘΕΣΙΣ

4.- Διά δραστηρίας και αποφασιστικής νυκτερινής ενεργείας εφ' όλου του Μετώπου της Ταξιαρχίας και διά παρακάμψεως οιασδήποτε αντιστάσεως ταχεία διείσδυσις διά των διακένων προς κατάληψιν των υψωμάτων ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΣ (Ν.1628) - ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ν.1427) - ΣΟΥΦΛΙΚΑΣ (Ν.1126).

Κυρία προσπάθεια Ταξιαρχίας ΜΥΡΟΒΛΗΤΗΣ (Ν.1625) - ΚΑΡΚΑ (Ν.140252) - ΓΚΟΥΡΙΤΣΑ υψ. 1787 (Ν.124253) - ΣΟΥΦΛΙΚΑΣ (Ν.1126).

ΜΕΘΟΔΟΣ

5.- Φάσις

α) 1η Φάσις: Νύκτα Χ ημέρας αιφνιδιαστική και τολμηρά διείσδυσις διά των διακένων προς κατάληψιν της γραμμής ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΣ (Ν.1628) - ΤΣΑΓΚΟ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ν.1428) - ΓΚΟΡΙΤΣΑ (Ν.1226) και εν συνεχεία του υψ. ΣΟΥΦΛΙΚΑΣ (Ν.1126), προς κάλυψιν του δεξιού πλευρού 45 Ταξιαρχίας.

β) 2α Φάσις: εδραίωσις επί καταληφθεισών θέσεων και εκκαθάρισις περιοχών ΓΚΡΟΠΑ (Ν.1325) - ΚΑΡΚΑ (Ν.1423) - ΠΡΙΟΝΙ (Ν.136264).

γ) 3η Φάσις: Εξασφάλισις ΣΟΥΦΛΙΚΑ (Ν.1126) - ΤΣΑΓΚΟ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ν.1428) με ετοιμότητα ενισχύσεως 45 Ταξιαρχίας.

δ) 4η Φάσις : Ενέργειαι Διαταγή Μεραρχίας

6. Συγκρότησις

ΔΕΞΙΑ : 591 Τ.Π. μείον Διλοχία
ΚΕΝΤΡΟΝ : 575 Τ.Π.
ΑΡΙΣΤΕΡΑ : 574 Τ.Π., υπό Δ/σιν 3 ομάδες Μπαζούκας.

7. Αποστολαί

α) 574 Τ.Π.:

ι) 1η Φάσις. Επιτιθέμενον την νύκτα της Χ ημέρας επί της γενικής κατευθύνσεως ΜΥΡΟΒΛΗΤΗΣ (Ν.1625) - ΚΑΡΥΑ (Ν.1425) - ΓΚΟΥΡΙΤΣΑ (Ν.1226) - ΣΟΥΦΛΙΚΑΣ (Ν.1126) να καταλάβη αρχικώς ΓΚΟΥΡΙΤΣΑ (Ν.1226), επιδιώκον εν συνεχεία και την κατάληψιν του ΣΟΥΦΛΙΚΑ (Ν.1126) προς κατάληψιν δεξιού πλευρού 45 Ταξιαρχίας.

ιι) Δευτέρα φάσις
Εδραίωσις επί καταληφθεισών θέσεων και εκκαθάρισις περιοχών ΓΚΡΟΠΑ (Ν.1325) - ΚΑΡΥΑ (Ν.1425).

ιιι) Τρίτη φάσις
Εξασφάλισις ΣΟΥΦΛΙΚΑ (Π.1126) με ετοιμότητα ενισχύσεως 45 Ταξιαρχίας.

ιυ) Τετάρτη φάσις
Ενέργειαι τη Διαταγή μου.

β) 575 Τ.Π.

ι) Πρώτη Φάσις. Επιτιθέμενον την νύκτα της Χ ημέρας επί της Γενικής κατευθύνσεως ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ (Ν.1625) - ΤΣΑΓΚΟ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ν.1427) - ΣΓΚΟΥΡΟ (Ν.133275) - ΣΟΥΦΛΙΚΑΣ (Ν.1126) να καταλάβη αρχικώς ΤΣΑΓΚΟ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ν.1427) και εν συνεχεία εξασφαλίζον ισχυρώς τούτο να κινηθή ελισσόμενον ευρέως διά των βορείων αντερισμάτων του ΣΟΥΦΛΙΚΑ και καταλάβη τούτον, εν στενώ συνδέσμω με 574 Τ.Π. (αριστερά) και τμημάτων Ιης Μεραρχίας (δεξιά) και καταδρομών.

ιι) Δευτέρα φάσις
Εδραίωσις επί καταληφθεισών θέσεων και εκκαθάρισις περιοχής ΠΡΙΟΝΙ (Ν.137264).

ιιι) Τρίτη φάσις
Εξασφάλισις ΤΣΑΓΚΟ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ν.1428) - ΣΟΥΦΛΙΚΑ (Ν.1126) με ετοιμότητα ενισχύσεως 45 Ταξιαρχίας.

ιυ) Τετάρτη φάσις
Ενέργειαι τη Διαταγή μου.

γ) 591 Τ.Π. μείον διλοχία

ι) Πρώτη Φάσις.
Επιτιθέμενον την νύκτα της Χ ημέρας επί της γενικής κατευθύνσεως ΤΑΜΠΟΥΡΙΑ (Ν.1826) - ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΝ (Ν.1628) να καταλάβη αρχικώς ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΝ (Ν.1628) και να καλύψη διά πυρών πολυβόλων και όλμων το δεξιόν του ενεργούντος κατά ΤΣΑΓΚΟ ΚΑΡΑΟΥΛΙ, 575 Τ.Π.

ιι) Δευτέρα φάσις
Εδραίωσις επί ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΣ και εκκαθάρισις περιοχής του.

ιιι) Τρίτη φάσις
Ετοιμότης ενεργείας δι' ενός Λόχου κατά ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ν.1428). Η διλοχία εφεδρεία Ταξιαρχίας.

8. Ζώνη ενεργείας Ταξιαρχίας

Αριστερόν όριον (Νότιον)
ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ (Ν.1723) (45 Ταξιαρχία) - ΚΑΡΑΓΚΙΟΖ (Ν.1524) - ΣΟΥΦΛΙΚΑΣ (Ν.1126) - ΣΤΑΝΗ ΛΑΜΠΡΟΥ (Ν.1026) (73 Ταξιαρχία άπαντα).
Δεξιόν όριον (Βόρειον)
ΑΣΠΡΗ ΠΕΤΡΑ (Ν.2029) - ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΣ (Ν.1628) - ΤΣΑΓΚΟ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ι) (Ν.1427) - ΓΚΟΡΙΤΣΑ (Ν.124265) - ΣΟΥΦΛΙΚΑΣ - ΚΙΑΦΑ (άπαντα ναι).

9. Όρια Ταγμάτων

α) Μεταξύ 574 Τ.Π. - 575 Τ.Π.
ΠΡΟΦΗΤΗΣ ΗΛΙΑΣ (Ν.1626) - ΠΡΙΟΝΙ (Ν.137224) - ΣΓΚΟΥΡΟ (Ν.130273) - ΒΡΥΣΟΥΛΑ (Ν.124276) - Βόρειαι προσβάσεις ΣΟΥΦΛΙΚΑ (Ν.1127) (άπαντα ναι εις 575 Τ.Π.).

β) Μεταξύ 575 Τ.Π. και 591 μείον διλοχία Τ.Π.
ΤΑΜΠΟΥΡΙΑ (Ν.178257) - υψ. 1244 (Ν.171269) - Χαράδρα περιβάλουσα ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΝ από Ν., ΝΔ μέχρι (Ν.155277) (άπαντα ναι εις 591 Τ.Π.).

10. Εφεδρείαι

Διλοχία 591 Τ.Π. μετά εκκαθάρισιν ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΥ εφεδρεία Ταξιαρχίας με Λόχον ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΝ και Δ/σιν συν Λόχος εις ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΝ (Ν.1626).

11. Πυροβολικόν

α) Πυροβολαρχία 142 ΜΟΠ εις διάθεσιν 575 Τ.Π. διά καταστροφήν πολυβολείων επί ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ι) και ει δυνατόν διά καταστροφήν πολυβολείων επί ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΣ.
Μετά κατάληψιν και εδραίωσιν επί ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ - ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΣ εις διάθεσίν του διά καταστροφήν πολυβολείων και εφ' όσον δύναται ομοίως υπέρ 574 Τ.Π. κατόπιν αιτήσεώς του.

β) Μη υπαρχόντων στόχων - πολυβολείων - η πυροβολαρχία θα επανέλθη εις μοίραν της.

γ) 102 ΣΠΠ και 153 ΜΠΠ εν υποστηρίξει με προτεραιότητα 574 - 575 Τ.Π.

δ) Υποστήριξις.
Η υποστήριξις των Ταγμάτων θέλει ενεργήται υπό του συγκροτήματος πυρ/κού «ΑΣΤΡΑΠΗ» διά των αξ/κών παρατηρητών των Ταγμάτων των.-

12. Αεροπορία

α) Το σύνολον των μαχητικών και βομβαρδιστικών σκαφών θα διατεθή κατά την επιχείρησιν με προτεραιότητα Ι - XV Μεραρχία.

β) Αποστολαί

ι) υποστήριξις επιθέσεως

ιι) κάλυψις εδραιώσεως

ιιι) επιτήρησις πεδίου μάχης

ιυ) ανεφοδιασμός από αέρος (μέσω Μεραρχίας)

γ) Διάθεσις αεροπορίας αιτήσει Ταξιαρχίας διά της ομάδος επαφής με προτεραιότητα καθοριζομένην υπό της Ταξιαρχίας.

13. Εκτέλεσις

(α) Η Χ ημέρα καθορισθήσεται διά νεωτέρας Διαταγής και διά του Συνθηματικού «ΠΥΡΣΟΣ Γ».

(β) Βάσις εξορμήσεως. Αι κατεχόμεναι θέσεις.

(γ) Ώρα εξορμήσεως. Η 2100 της Χ ημέρας.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΙ

14.- α) Σ.Δ.

Κατά την πρώτην και δευτέραν φάσιν
Τ.Σ. 73 Ταξιαρχίας ΜΠΑΪΡΙΑ υψ. 1668
Σ.Δ. 574 Τ.Π. ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ (Ν.1489)
Σ.Δ. 575 Τ.Π. ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ υψ. 1489
Σ.Δ. 591 Τ.Π. ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ υψ. 1244 (Ν.1727).
Κατά τα λοιπάς φάσεις κατόπιν Δ/γής Μεραρχίας.

β) Διαβιβάσεις : Ως ειδική Δ/γή Διαβιβάσεων.-

15. Διοικητική Μέριμνα

α) Εκδοθήσεται ειδική διαταγή.-

16. Διακομηδαί

β) Ρεύμα διακομηδών αμαξητή. ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ (Ν.1723) - ΠΥΡΓΟΣ (Ν.1924) - ΓΚΡΟΥΣΙΑ (Ν.2223) - ΝΕΣΤΟΡΙΟΝ (Ν.2731).

γ) Κατά την πρώτην φάσιν ανάπτυξις 252 και 243 ΧΜΕ περιοχήν (Ν.2223).
Κατά δευτέραν φάσιν προώθησις 243 ΧΜΕ εις ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ (Ν.1723) διαταγή Μεραρχίας.

δ) Σ.Σ. Ταξιαρχίας κατά την πρώτην φάσιν, εις ΤΑΜΠΟΥΡΙΑ (Ν.178257).
Κατά την β φάσιν και λοιπάς εις ΜΥΡΟΒΛΗΤΗΝ (Ν.155246).

ε) Κέντρον επανακτησίμων ΓΚΡΟΥΣΙΑ (Ν.2223) μερίμνη 227 ΟΧΕ.

17. Γενικαί οδηγίαι

α) Κατά διάρκειαν μετακινήσεων και καταλήψεως βάσης εξορμήσεως να τηρηθή πλήρης μυστικότης και αφάνεια προς επιτυχίαν αιφνιδιασμού.

β) Η επιτυχία της επιχειρήσεως εξαρτάται εκ της όσον το δυνατόν ταχυτέρας και τολμηροτέρας διεισδύσεως των Μονάδων εις το εσωτερικόν της τοποθεσίας διά των υπαρχόντων διακένων.
Έκαστον τμήμα ευρίσκον κενόν να εισχωρή βαθέως εις τα μετόπισθεν της εχθρικής τοποθεσίας αδιαφορόν διά τας όπισθεν αντιστάσεις ων την εξόντωσιν θα αναλάβουν τα β κλιμάκια των Μονάδων.

γ) Το μείζον των αμυντικών έργων των Κ.Σ. ευρίσκονται κατά το πλείστον επί των κορυφών των υψωμάτων και ούτω αι βαθείαι γραμμαί και αι κλιτείς είναι απυρόβληται επιτρέπουσαι διείσδυσιν και υπερκέρασιν.

δ) Τα τμήματα να εκμεταλλεύωνται ταχέως τα πυρά πυρ/κού και αεροπορίας ή να πλησιάζουν τους αντικειμενικούς σκοπούς και μετά την άρσιν να ευρίσκωνται δι' ενός άλματος επί της τοποθεσίας.

ε) Τα πυρά του πεζικού, όλμοι, πολυβόλα, μπαζούκας είναι εξίσου ισχυρά και αποτελεσματικά κατά των οργανώσεων και δέον να χρησιμοποιούνται άπαντα διότι παρετηρήθη ότι αρκετά τμήματα τα αγνοούν και ζητούν τα πάντα από το πυρ/κόν και αεροπορία.

στ) ....να προβώσιν εις λεπτομερεστάτας αναγνωρίσεις δρομολογίων, αντιστάσεων, σημείων επισημάνσεων και να χρησιμοποιήσωσι εις ευρεία κλίμακα οδηγούς ιδιώτας και πυξίδας.

ζ) Κατά την διάρκειαν της προπαρασκευής του Πυρ/κού τα επιτιθέμενα τμήματα θα πλησιάσουν τους αντικειμενικούς σκοπούς εις απόστασιν 500 μέτρων. Από της αποχωρήσεως ΧΕΛΝΤΑΪΒΕΡ και ενάρξεως επεμβάσεως ΣΠΙΤΣ θα συνεχίσωσιν κίνησιν ίνα πλησιάσωσι εις απόστασιν 100 μ.

Από της ενάρξεως προσβολής των στόχων δι’ εμπρηστικών θα εξορμήσωσι ώστε με το πέρας της πτώσεως των βομβών να εισέλθωσι αφόβως εντός των καπνών και να καταλάβωσιν τον αντικειμενικόν σκοπόν.

η) Όταν μετά την προπαρασκευήν του Πυρ/κού δεν πρόκειται να επακολουθήση επέμβασις της αεροπορίας τα τμήματα θα πλησιάζωσι τον αντικειμενικόν σκοπόν εις απόστασιν 200 μέτρων διά το ελαφρόν πυρ/κόν και 300 μέτρα διά το Μ.Π. κατά την διάρκειαν της βολής και εκείθεν θα εξορμήσωσιν εις την έφοδον.-

θ) Τμήματα ευρισκόμενα εντός δάσους να σημειώνουν την θέσιν των εις την αεροπορίαν και το πυρ/κόν διά φωτοβολίδων. Τμήματα εκτός δάσους θα σημειώνουν πάντοτε τας θέσεις των εις την αεροπορίαν διά πλαισίων.

ι) Αίτησις διά διάθεσιν πυρών πυρ/κού θα υποβάλεται εις Δ/σιν πυρ/κού Μεραρχίας.

ια) Εφοδιασμός των ανδρών διά πυρ/κών περισσοτέρων των προβλεπομένων.

ιβ) Ταχεία προώθησις πυρ/κών μετά την πρώτην φάσιν αμέσως.

ιγ) Τονίζεται η συνεργασία και εκμετάλλευσις αεροπορίας και πυρ/κού.

ιδ) Να εφοδιασθούν οι άνδρες διά τεσσάρων χειροβομβίδων ως προγενεστέρα Διαταγή Ταξιαρχίας.

ιε) Να χρησιμοποιηθούν καλώς τα κάτωθι διατεθέντα υπό της Ταξιαρχίας μέσα :
- Γερμανικαί Μπαζούκας κατά πολ/λείων
- Σταυροί και ράβδοι κατά ναρκοπεδίων
- Βακαλόρ κατά συρματοπλεγμάτων και ναρκοπεδίων.

ιστ) Άπαντες οι άνδρες να φέρουν λευκόν περιβραχιόνιον.

ιζ) Δι’ εξουδετέρωσιν παγιδεύσεων, οργανωμένων θέσεων πολ/λείων υπό Κ.Σ. αξ/κοί και στρατιώται δέον να αποκόπτουν διά ψαλλίδος παν συναντούμενον σίρμα - καλώδιον κ.λ.π.

ιη) Διατεθείσαι Γερμανικαί Μπαζούκας ανά 45 κατά Τάγμα χρησιμοποιηθούν υπό τολμηρών ανδρών διά την καταστροφήν πολ/λείων εξ αποστάεως ουχί μεγαλυτέρας των 80 μέτρων.

Α Ν Α Φ Ε Ρ Α Τ Ε Λ Η Ψ Ι Ν

Διά την ακρίβειαν
Το Α1 Γραφείον
Τ.Σ.Υ.
ΤΣΟΥΒΕΛΑΚΗΣ ΑΠΟΣΤ.
ΤΑΓ/ΡΧΗΣ ΠΕΖΙΚΟΥ

ΚΑΡΟΦΥΛΛΑΚΙΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΣΥΝΤ/ΡΧΗΣ - ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

24

ΑΚΡΩΣ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ
Ιη ΜΕΡΑΡΧΙΑ
Αριθ. Α.Α.Π.Φ.90/25/Α1
ΣΤΓ 919 τη 28/9/49

α/α αντιτύπου -13-

ΔΙΑΤΑΓΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ υπ' αριθ. 3

«ΠΥΡΣΟΣ Γ΄»

«Η οριστική διάθεσις της ΙΙΙ Μεραρχίας (ΛΟΚ) εις το ΣΣ και η προκύψασα ανάγκη διά την καλυτέραν χρησιμοποίησίν της, κατόπιν προσωπικής αναγνωρίσεως του Στρατηγού Διοικητού αυτής, η κατά τον καλύτερον τρόπον χρησιμοποίησις αεροπορίας καθέτου εφορμήσεως, επέβαλαν την εν μέρει τροποποίησιν και συμπλήρωσιν της υπ' αρίθ. Α.Α.Π.Φ. 90/11/17-8-49 Δ/γής επιχειρήσεων της Μεραρχίας.

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ :

1.- ΕΧΘΡΟΣ

(α) Ως εις την προηγουμένην διαταγήν επιχειρήσεων.

β) Επί πλέον φαίνεται ότι ο εχθρός δύναται να ενισχύση τας δυνάμεις του ΓΡΑΜΜΟΥ, εκ των διασωθέντων εκ ΒΙΤΣΙ, κυρίως της 103 Ταξ/χίας (600) περίπου και άλλων υπολειμάτων συνολικής δυνάμεως 1000-1500 περίπου.

2.- ΦΙΛΙΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ

Επί πλέον των εν τη αρχική Δ/γή Επιχειρήσεων.

α) Είς ουλαμός Αρμάτων Μάχης.

β) Διά την Χ+1 ημέραν (ημέραν κυρίας προσπαθείας) άπαν το Πεδινόν και Μέσον Πυρ/κόν του ΣΣ (101, 102, 107 ΣΠΠ - 151, 152, 153 ΜΜΠ).

γ) 619 Λόχος Μηχανικού.

ΠΡΟΘΕΣΙΣ

3.- α) Κατόπιν ισχυράς προπαρασκευής διά του συνόλου των μέσων, Πυρ/κού, Αεροπορίας, Όλμων, διάσπασις της εχθρικής τοποθεσίας, ΤΣΑΡΝΟ ΟΤΟΡΙΤΣΕ - ΠΑΠΟΥΛΗ και κατάληψις ταύτης.

β) Ταχεία διάνοιξις των κατευθύνσεων :

- ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (2) - ΚΟΖΑΚΑΣ - ΑΥΧΗΝ ΣΓΚΟΥΡΟ.
- ΛΙΑΝΟΤΟΠΙ - ΣΠΑΝΟ ή ΣΚΑΛΑ - ΦΑΡΜΑΚΗ, προς υποβοήθησιν του δεξιού της XV Μερ/χίας.

(γ) Αποκοπή της καρροποιήτου ΦΟΥΣΙΑ - ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙ εις ΕΡ. ΒΕΤΕΡΝΙΚ (Ν.1132).

ΜΕΘΟΔΟΣ

4.- Γενικαί Γραμμαί.-

Ως εις προηγουμένην δ/γήν επιχειρήσεων καθορίζεται, πλην των ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ υπαχθέντων εις ΙΧ Μερ.

ΠΡΩΤΗ ΦΑΣΙΣ

5.- Συγκρότησις Αποστολαί :

α) Συγκρότησις.

ΔΕΞΙΑ	53 Ταξιαρχία μείον Τάγμα
Υπό δ/σιν	- Τρεις ομάδες ΜΠΑΖΟΥΚΑΣ.
	- Πυρ/χία 145 ΜΟΠ.
Προς υποστήριξιν	- Μία Μοίρα του 101 ΣΠΠ.
	(ενδεχομένως ολόκληρον το Πυρ/κόν ΣΣ)
	- Διμοιρία 236 ΟΧΕ.
ΑΡΙΣΤΕΡΑ	52 Ταξιαρχία
Υπό Δ/σιν	- 593 Τ.Π. (της 53 Ταξιαρχίας)
	- 4 ομάδες ΜΠΑΖΟΥΚΑΣ
	- 1 Διμοιρία (4 Πυρ/λα) της 500 Μονάδος
	- 145 ΜΟΠ μείον δύο Πυρ/χίαι.
Προς υποστήριξιν	- Ουλαμός Αρμάτων Μάχης (5 άρματα)
	- Άπαν το Πεδινόν και μέσον Πυρ/κόν
του ΣΣ	
	- Διμοιρία του 236 ΟΧΕ.
	- Το σύνολον της Αεροπορίας.

ΕΦΕΔΡΕΙΑ Η 51 Ταξιαρχία συν 2 ομάδες ΜΠΑΖΟΥΚΑΣ εφεδρεία του Σ.Σ. εις περιοχήν ΑΜΜΟΥΔΑ - ΑΛΕΒΙΤΣΑ μέχρι διαθέσεώς της εις ΙΙΙην Μεραρχίαν.

β) Αποστολαί.

53 Ταξιαρχία

ι) Διά νυκτερινής ενεργείας από 2100 ώρας της Χ προς Χ+1 ημέρας, να καταλάβη το ΓΚΑΣΙ και το ανώνυμον Β.Α. ΟΤΕΡΙΤΣΕ εις (Ν.160345) ενεργούσα εν στενοτάτω συνδέσμω με την ΙΧ Μεραρχίαν ήτις θα ενεργή από της ιδίας ώρας κατά ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ διά πλήρους Τάγματος.

ιι) Την 0515 ώραν της Χ+1 ημέρας, κατόπιν προπαρασκευής 10΄ δι' ολοκλήρου του Πυρ/κού θα επιτεθή και καταλάβη το ΟΤΟΡΙΤΣΕ. Συγχρόνως θα επιτίθεται Τάγμα της ΙΧ Μεραρχίας κατά ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ.

ιιι) Μετά την κατάληψιν του ΟΤΟΡΙΤΣΕ θα ενεργήση διά την κατάληψιν του ΠΑΠΟΥΛΗ - ΠΟΛΕ βοηθουμένη, ενδεχομένως, και υπό Τάγματος της 52 Ταξιαρχίας εκ ΤΣΑΡΝΟ - ΠΑΠΟΥΛΗ. Η ενέργεια αύτη θα υποστηριχθή δι' ολοκλήρου του Πυρ/κού ενδεχομένως δε και της Αεροπορίας.

ιυ) Μετά την κατάληψιν του ΠΑΠΟΥΛΗ το εις 52 Ταξιαρχίαν 593 Τ.Π. επανέρχεται υπό την Ταξιαρχίαν του.

υ) Μετά ολοκλήρωσιν ΠΡΩΤΗΣ ΦΑΣΕΩΣ εξασφαλίζουσα διά Τάγματος ΠΑΠΟΥΛΗ - υψ. 1531 (Ν.125338) τίθεται με υπόλοιπα δύο Τάγματα ως εφεδρεία Μεραρχίας, συγκεντρουμένη το ταχύτερον εις περιοχήν ΑΝ. ΤΑΜΠΟΥΡΙΟΥ - ΤΑΜΠΟΥΡΙ - ΚΑΨΑΛΙΑ.

υι) Μετά ΠΡΩΤΗΝ ΦΑΣΙΝ μία ομάς ΜΠΑΖΟΥΚΑΣ εις διάθεσιν 51 Ταξιαρχίας.

52 Ταξιαρχίας

Ως καθορίζεται εις την προηγουμένην Δ/γήν επιχειρήσεων με τας εξής τροποποιήσεις :

ι) Η διά της βαθείας γραμμής μεταξύ ΓΚΑΣΙ - υψ. 1219 ενεργούσα την νύκτα Διλοχία προς (Ν.1432) μεταξύ ΤΣΑΡΝΟ και ΠΑΠΟΥΛΗ, εισχωρούσα εντός του δάσους, να καλυφθή εντός τούτου και να ενεργήση, διά την αποκοπήν εις (Ν.1432), αιφνιδιαστικώς, ευθύς ως αρχίση η προσβολή του ΤΣΑΡΝΟ διά των εμπρηστικών βομβών της Αεροπορίας.

ιι) Μετά την κατάληψιν του ΤΣΑΡΝΟ και ΣΤΑΘ. ΧΩΡ/ΚΗΣ και εδραίωσιν επ' αυτού, να κατευθύνη έν Τάγμα προς ΠΑΠΟΥΛΗ, ίνα ενισχύση την 53 Ταξιαρχίαν. Εφ' όσον θα είναι δυνατή η χρησιμοποίησις των αρμάτων το προς ΠΑΠΟΥΛΗ Τάγμα θα υποστηριχθή υπό τριών Αρμάτων Μάχης.

ιιι) Η αποκοπή της καρροποιήτου εις ΕΡ. ΒΕΡΤΕΝΙΚ θα επιδιωχθή εις την ΔΕΥΤΕΡΑΝ ΦΑΣΙΝ.

ιυ) ΤΟ 593 Τ.Π. μετά την πρώτην φάσιν, επανέρχεται εις 53 Ταξ.

υ) Η Ταξιαρχία δεν θα διαθέση Τάγμα ως εφεδρείαν εις Μερ/χίαν.

υι) Η Διμοιρία της 500 Μονάδος (4 Πυρ/λα Α/Τ) ευθύς μετά την ΠΡΩΤΗΝ ΦΑΣΙΝ τίθενται εις διάθεσιν της ΙΙΙ Μερ/χίας.

51 Ταξιαρχία.- (εφεδρεία ΣΣ κατά την Πρώτην Φάσιν)

ι) Να είναι έτοιμη ίνα κινηθή εγκαίρως αμέσως οπίσω της ΙΙΙ Μερ/χίας (78 Ταξ.), εν τη κατευθύνσει ΤΣΑΡΝΟ - ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ (Ν.0932).

Δ Ε Υ Τ Ε Ρ Α Φ Α Σ Ι Σ

6. Προβλέψεις δράσεως Ταξιαρχιών

α) 51 Ταξιαρχίας - Θα καθωρισθή διά νεωτέρας Δ/γής

β) 52 Ταξιαρχίας - Παραμένουν υπό Δ/σιν 3 ομάδες ΜΠΑΖΟΥΚΑΣ και τα Άρματα ΜΑΧΗΣ, με αποστολήν :

ι) Την διά Τάγματος ταχείαν ενέργειαν προς ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (2) - ΚΟΖΑΚΑ - ΣΓΚΟΥΡΟ ίνα υποβοηθήση το δεξιόν της XV Μερ/χίας.

ιι) Να ενεργήση διά την αποκοπήν της καρροποιήτου εις ΕΡΕΙΠ. ΒΕΤΕΡΝΙΚ.

ιιι) Να κατέχη ισχυρώς το ΤΣΑΡΝΟ και ΣΤ. ΧΩΡ/ΚΗΣ.

γ) 53 Ταξιαρχίας

ι) Δι' ενός Τάγματος να κατέχη ισχυρώς το ΠΑΠΟΥΛΗ και υψ. 1531. Αναλόγως της καταστάσεως θα καθωρισθή εάν το Τάγμα τούτο θα παραμείνη υπό την 51 Ταξιαρχίαν ή θα υπαχθή υπό τας Δ/γάς της 52 Ταξιαρχίας. Το υπόλοιπον δε της Ταξιαρχίας ως εφεδρεία εις περιοχήν ΤΑΜΠΟΥΡΙ με εντολήν :
- Να επέμβη εν τη ζώνη της 52 Ταξιαρχίας.
- Να επέμβη υπέρ της 51 Ταξιαρχίας, υπερβαίνουσα την 52 Ταξ.
- Υπερβαίνουσα την 52 να ενεργήση προς ΦΑΡΜΑΚΗ - ΚΙΑΦΑ.

7.- ΓΕΙΤΟΝΙΚΑΙ ΜΟΝΑΔΕΣ

α) Αι ΙΧ και XV Μεραρχίαι ως καθορίζεται διά της προηγουμένης Δ/γής συν τη προσθήκη των ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ εις ΙΧ Μερ/χίαν.

β) ΙΙΙη Μεραρχία (ΛΟΚ)
Συγκεντρουμένη μέχρι της 1900 ώρας της Χ-1 ημέρας εις περιοχήν ΛΕΙΒΑΔΟΤΟΠΟΣ - ΜΙΚΡΗ ΑΛΕΒΙΤΣΑ, μετά την κατάληψιν υπό της Ιης Μεραρχίας του ΤΣΑΡΝΟ - ΠΑΠΟΥΛΗ, υπερβαίνουσα την Ι Μεραρχίαν θα κινηθή προς ΤΣΑΡΝΟ - ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ, διά μιας Ταξιαρχίας

και εκείθεν προς ΓΚΟΥΜΠΕΛ, είτε προς χωρίον ΓΡΑΜΜΟΣ - ΚΙΑΦΑ, ακολουθουμένη υπό της 51 Ταξιαρχίας και διά της ετέρας Ταξιαρχίας διά ΠΑΠΟΥΛΗ - ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ ή ΓΙΑΝΝΟΧΩΡΙ - ΜΟΝΟΠΥΛΟΝ - ΠΕΤΡΑ ΟΣΜΑΝ - υψ. 2520 ακολουθουμένη υπό Ταξιαρχίας της IX Μεραρχίας.

8.- ΟΡΙΑ

Ταύτα θα παραμείνωσι αμετάβλητα πλην του υψ. ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ όπερ ανατίθεται εις IX Μεραρχίαν.

9.- ΠΕΡΙΟΧΑΙ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΩΣ

α) Διά τας 52 και 53 Ταξιαρχίας αμετάβλητος.
β) Διά την 51 Ταξιαρχίαν μεταξύ ΣΤΕΝΙΤΣΚΑ, ΜΠΑΛΚΟΝΙ (Ν.215334).

10.- ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ

α) Κατανομή - Διοίκησις

ι) Άπαν το Πυρ/κόν υπό Δ/σιν του ΣΣ.
Τα πυρά του θα διατίθενται, κατά μεν την Χ+1 ημέραν και μέχρι καταλήψεως του ΤΣΑΡΝΟ - ΠΑΠΟΥΛΗ, βάσει ωριαίου πίνακος, υπέρ της Ιης Μερ/χίας, μεταγενεστέρως δε βάσει των αναγκών κατά την κρίσιν του ΣΣ.

ιι) Η Διμοιρία της 500 Μονάδος (4 Πυρ/λα) μετά την κατάληψιν του ΤΣΑΡΝΟ - ΠΑΠΟΥΛΙ διατίθεται εις ΙΙΙην Μεραρχίαν.

β) Υποστήριξις επιθέσεως

ι) Προπαρασκευή
- από 0515 μέχρι 0525 ώρα της Χ+1 ημέρας ΟΤΟΡΙΤΣΕ
- από 0527 μέχρι 0531 ώρα ΠΑΠΟΥΛΗ
- από 0533 μέχρι 0536 ώρα εις ΤΣΑΓΚΟ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (2)
- από 0538 μέχρι 0541 ώρα εις Αν. ΝΟΤ. ΣΤΑΘ. ΧΩΡ/ΚΗΣ
- από 0543 μέχρι 0549 ώρα εις ΣΤ. ΧΩΡ/ΚΗΣ
- από 0550 μέχρι 0615 ώρα εις ΤΣΑΡΝΟ

ιι) Κάλυψις και προστασία διά την εδραίωσιν από 0700 ώρας (μετά την επέμβασιν της Αεροπορίας) υπέρ 52 Ταξιαρχίας, ΔΥΤ. ΤΣΑΡΝΟ και περί τον ΣΤΑΘ. ΧΩΡ/ΚΗΣ.

ιιι) Συνέχεια της προσπαθείας δι' ολοκλήρωσιν ΠΑΠΟΥΛΗ - ΠΟΛΕ.

γ) Αντιπυροβολικόν
Γραφείον αντιπυροβολικού θα οργανωθή παρά τη Δ/σι Πυρ/κού του ΣΣ. Αι εχθρικαί Πυρ/χίαι θα βληθώσι κατά την προπαρασκευήν και εδραίωσιν διά του απαραιτήτου αριθμού πυροβόλων.

δ) Το Ο.Π. δι' ευθυφόρου βολής κατά θυρίδων πολυβολείων.

ε) Μετατόπισις Πυρ/κού

Η 145 ΜΟΠ μετά την ΠΡΩΤΗΝ ΦΑΣΙΝ διατίθεται εις ΙΙΙην Μερ/χίαν.
Η Δ/σις Πυρ/κού της Μεραρχίας, συνεννοουμένη μετά της Δ/σεως Πυρ/κού της ΙΙΙ Μεραρχίας να θέση την Μοίραν εγκαίρως εις την διάθεσίν της.

11.- ΜΗΧΑΝΙΚΟΝ

α) Μέχρι της Χ ημέρας να διανοίξη την οδόν ΛΕΙΒΑΔΟΤΟΠΟΣ - ΤΑΜΠΟΥΡΙ.
Αν. ΤΑΜΠΟΥΡΙ εις Άρματα Μάχης.
Προς τούτο αι 51 και 53 Ταξιαρχίαι θα διαθέτωσι εις την Δ/σιν Μηχ/κού ανά μίαν Διλοχίαν από 1900 ώρας της 22 Αυγούστου εις ΛΕΙΒΑΔΟΤΟΠΟΝ.

β) Κατά την Χ+1 ημέραν, θα επωφεληθή πάσης ευκαιρίας ίνα διευθετηθή οδός διά την προώθησιν των αρμάτων πέραν του ΑΝΩΝ. ΤΑΜΠΟΥΡΙΟΥ.

γ) Μετά την κατάληψιν ΤΣΑΡΝΟ - ΣΤΑΘ. ΧΩΡ/ΚΗΣ, διάνοιξις της οδού ΣΤΑΘ. ΧΩΡ/ΚΗΣ - ΛΙΑΝΟΤΟΠΙ.

12.- Άρματα Μάχης

α) Να προωθηθώσι από της Χ-1 ημέρα εις περιοχήν ΛΕΙΒΑΔΟΤΟΠΟΥ και εκείθεν την νύκτα της Χ ημέρας να προωθηθώσι εις τρόπον ώστε προ του πρώτου φωτός της Χ+1 ημέρας να ευρίσκονται εις ΤΑΜΠΟΥΡΙ - ΑΝ. ΤΑΜΠΟΥΡΙΟΥ.

β) Εκ του Αν. ΤΑΜΠΟΥΡΙΟΥ, εφ' όσον θα είναι δυνατόν να προχωρήσουν ίνα προσβάλουν το ΤΣΑΡΝΟ - ΣΤ. ΧΩΡ/ΚΗΣ, εφ' όσον είναι δυνατή η κίνησίς των, διά τριών αρμάτων θα υποστηρίξωσι την ενέργειαν προς ΠΑΠΟΥΛΗ διά κορυφογραμμής ΤΣΑΡΝΟ - ΠΑΠΟΥΛΗ και διά των ετέρω δύο θα προσβληθή το ΤΣΑΓΚΟΣ (2), άλλως δι' όλων των αρμάτων θα υποστηριχθή η κατά ΤΣΑΓΚΟΣ (2) ενέργεια.

13.- Αεροπορία

α) Το σύνολον της Αεροπορίας κατά την Χ+1 ημέραν υπέρ της 52 Ταξιαρχίας διά ΤΣΑΡΝΟ.

β) Μετά την κατάληψιν του ΤΣΑΡΝΟ βάσει των αναγκών και κατά την κρίσιν του ΣΣ.

γ) Επέμβασις κατά ΤΣΑΡΝΟ από 0615 - 0700 με την κάτωθι σειράν.

- ΧΕΛΝΤΑΪΒΕΡ (καθέτου εφορμήσεως)
- ΣΠΙΤΣ ρουκετοβόλα
- ΣΠΙΤΣ δι' εμπρηστικών
- ΣΠΙΤΣ πολυβολισμοί

δ) Οδηγίαι

ι) Κατά την διάρκειαν προπαρασκευής του Πυρ/κού τα επιτιθέμενα τμήματα θα πλησιάσουν τους αντικειμενικούς σκοπούς εις απόστασιν 500 μέτρων.

- Από της αποχωρήσεως των καθέτου εφορμήσεως αεροπλάνων και ενάρξεως των ΣΠΙΤΣ διά ρουκετών, δραστηρία εκμετάλλευσις μέχρι 100 μέτρων.
- Από της ενάρξεως προσβολής των στόχων δι' εμπρηστικών τα τμήματα θα εξορμήσωσι ώστε με το πέρας της πτώσεως των βομβών να εισέλθωσι αφόβως εντός των καπνών και να καταλάβωσι τον αντικειμενικόν σκοπόν.

ιι) Όταν μετά την προπαρασκευήν του Πυρ/κού δεν πρόκειται να επακολουθήση επέμβασις της Αεροπορίας, τα τμήματα θα πλησιάζωσι τον αντικειμενικόν σκοπόν εις απόστασιν 200 μέτρων διά το ελαφρόν Πυρ/κόν και 300 διά το Μέσον κατά την διάρκειαν της βολής και εκείθεν θα εξορμώσι εις την έφοδον.

ιιι) Τμήματα ευρισκόμενα εντός δάσους να σημειώνωσι την θέσιν των εις την Αεροπορίαν και το Πυρ/κόν διά των φωτοβολίδων της ημέρας.

Τμήματα εκτός δάσους να σημειώνωσι πάντοτε τας θέσεις των εις την Αεροπορίαν διά πλαισίων.

ιυ) Οι άνδρες να έχωσι πλήρη ύδατος τα υδροδοχεία των και εκάστη Ταξιαρχία να χρησιμοποιήση τα βυτία ύδατος άτινα διαθέτει.

υ) Να ληφθή μέριμνα διά πότισμα των κτηνών.

υι) Οι άνδρες να φέρωσι μεθ' αυτών, χλαίνην, κλινοσκέπασμα και αντίσκηνον.

υιι) Αναφορά εκάστης Ταξιαρχίας προς την Μεραρχίαν, εκτός των εκτάκτων, ανά πάσαν ακεραίαν ώραν από 0500 της Χ+1 ημέρας.

14.- Εκτέλεσις

α) Ημέρα Χ καθωρισθήσεται διά νεωτέρας Δ/γής, διά συνθηματικού «ΠΥΡΣΟΣ Γ» τάδε ημέραν.

β) Ώρα εξορμήσεως

- Διά την νυκτερινήν ενέργειαν της Χ ημέρας η 2100 ώρα.
- Διά την κυρίαν ενέργειαν
  ι) 53 Ταξιαρχία η 0515 ώρα της Χ+1 ημέρας.
  ιι) 52 Ταξιαρχία η 0615 ώρα της Χ+1 ημέρας.

15.- ΓΕΝΙΚΑ

Ως η προηγουμένην Δ/γήν επιχειρήσεων.

16.- ΕΝΔΟΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΙ

- 52 Ταξιαρχία ως εις προηγουμένην
- 53 Ταξιαρχία αρχικώς εις υψ. 1435. Μετά κατάληψιν του ΟΤΟΡΙΤΣΕ εις ΓΚΑΣΙ. Μετά την ΠΡΩΤΗΝ ΦΑΣΙΝ εις ΑΝΑΤ. ΤΑΜΠΟΥΡΙ.
- 51 Ταξιαρχία εις ΣΤΕΝΙΤΣΙΚΑ εκείθεν θα παρατίθεται παρά τω της 78 Ταξιαρχίας.

17.- ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ

Ως εις προηγουμένην Δ/γήν.

ΑΝΑΦΕΡΑΤΕ ΛΗΨΙΝ

- Ώρα υπογραφής 220730
- Ώρα αποστολής εις
  ΓΡ. Διαβ/σεων

ΟΔΗΓΙΑΙ ΑΠΟΣΤΟΛΗΣ

ΑΠΑΝΤΑ δι' Αξκού

Ο
ΜΕΡΑΡΧΟΣ

ΘΕΜ. ΚΕΤΣΕΑΣ
ΤΑΞΙΑΡΧΟΣ

ΠΙΝΑΞ ΠΑΡΑΛΗΠΤΩΝ :

- 51 Ταξιαρχία	Αριθ. αντιτύπου	1
- 52 Ταξιαρχία	Αριθ. αντιτύπου	2
- 53 Ταξιαρχία	Αριθ. αντιτύπου	3
- Δ/σις Πυρ/κού	Αριθ. αντιτύπου	4
- Δ/σις Μηχ/κού	Αριθ. αντιτύπου	5
- Δ/σις Διαβ/σεων	Αριθ. αντιτύπου	6
- Α΄ΣΣ	Αριθ. αντιτύπου	7
- ΙΙΙ Μερ/χία	Αριθ. αντιτύπου	8
- ΙΧ Μερ/χία	Αριθ. αντιτύπου	9
- XV Μερ/χία	Αριθ. αντιτύπου	10
- Μέραρχος	Αριθ. αντιτύπου	11
- Υποδ/τής	Αριθ. αντιτύπου	12
- Α1	Αριθ. αντιτύπου	13
- Β/Γ Κλάδος	Αριθ. αντιτύπου	14
- Αμερικανική Αποστολή	Αριθ. αντιτύπου	15
- Υγειονομικόν	Αριθ. αντιτύπου	16
- Πολεμικόν ημερολόγιον	Αριθ. αντιτύπου	17-18
- Διμοιρία 500 Μονάδος	Αριθ. αντιτύπου	19

- Ουλαμός Αρμάτων Αριθ. αντιτύπου 20

Γραφείον Α2 Αριθ. 2.-

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ

Προσηρτημένον τη υπ' αριθ. -3- Δ/γή Επιχειρήσεων

1.- ΓΕΝΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

Η εντός ολίγων ημερών κατάληψις του ΒΙΤΣΙ υπό Η. Τμημάτων, αποτελούντος το ισχυρότερον έρεισμα του Συμμοριτισμού, έφερεν τους Συμμορίτας εις τα πρόθυρα πλήρους καταρεύσεως.

Η Διεύθυνσις εν γένει του αγώνος εξέφυγεν εκ των χειρών της ηγεσίας - εάν τοιαύτη υφίσταται εισέτι - αι δε ενέργειαι των Κ.Σ. χαρακτηρίζονται από νευρικότητα και έλλειψιν ενιαίας διευθύνσεως.

Πιστεύεται ότι μέχρι τέλους τρέχοντος μηνός δεν θα καταστή δυνατόν εις τους Συμμορίτας ούτε να αξιοποιήσωσι τα εκ ΒΙΤΣΙ διαφυγόντα υπολείμματα, ούτε να αναλάβωσι ευρείας εκτάσεως επιχείρησιν αντιπερισπασμού προς τόνωσιν του ηθικού των τμημάτων των.

Αι γενικαί απώλειαι τούτων εις ΒΙΤΣΙ υπερβαίνωσι τας 3.000 ων 1150 νεκροί οι δε υπόλοιποι τραυματίαι - αιχμάλωτοι.

Αι εις υλικόν απώλειαι τούτων ανέρχονται εις 32 πυροβόλα των 7,5 και 105, 30 πυροβόλα Α/Α και Α/Τ, άνω των 100 Πολ.λων παντός τύπου και άνω των 700 οπλοπολυβόλων.

Ανάλογοι είναι αι απώλειαι τούτων εις παντοειδή άλλον οπλισμόν, πυρομαχικά, ιματισμόν κ.λ.π.

Γενικώς η πτώσις του ΒΙΤΣΙ απετέλεσεν διά τον Συμμοριτισμόν καίριον πλήγμα.

2.- ΕΙΔΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

Οι Συμμορίται του ΓΡΑΜΜΟΥ ετέλουν επί μακρόν εν αγνοία του μεγέθους της καταστροφής των εις ΒΙΤΣΙ.

Ήδη, αφ' ενός μεν διά της ημετέρας προπαγάνδας, αφ' ετέρου δε εκ διαρρευσάντων εις ΓΡΑΜΜΟΝ Συμμοριτών και εμμέσων ομολογιών του ραδιοφωνικού των Σταθμού, επληροφορήθησαν μερικώς ταύτην.

Οι ηγέται των Κ.Σ./των ΓΡΑΜΜΟΥ προς αποσώβησιν αυτομολιών κατόπιν των ανωτέρω γεγονότων, κατέφυγον εις αγριότατα τρομοκρατικά μέσα.

Δέον να θεωρήται πλέον ή βέβαιον ότι μετά την πτώσιν του ΒΙΤΣΙ τα 50% των Συμμοριτών του ΓΡΑΜΜΟΥ ευχαρίστως θα παρεδίδοντο εάν ηδύναντο.

Γενικώς οι Συμμορίται ΓΡΑΜΜΟΥ θα προβάλουν ισχυροτάτην αντίστασιν κατά την πρώτην κρούσιν, μετά την επιτυχίαν της οποίας, η κατάρευσίς των δέον να αναμένεται ταχεία.

3.- ΔΥΝΑΜΙΣ

Η 16η Κ.Σ. Ταξ/χία εκ 2 Ταγμάτων μείον Διλοχία συν Λόχος Ομαδαρχών και η 108 Κ.Σ. Ταξ/χία εκ 2 Ταγμάτων Συν.Δυν. 735

α) Ανάλυσις Δυνάμεως - Οργάνωσις.

ι) Επιτελείον 16 Κ.Σ. Ταξ/χίας Δυν. 60
Σ.Δ/τής Άγνωστος Π.Ε. ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ
Αξ.Επιχ. ΠΑΝΤΕΛΗΣ Στρατολ. ΧΡΗΣΤΟΣ
Αξ. Οπλισ. ΓΡΑΞΑΣ Υπεύθ. ΑΦΖ. ΚΑΛΛΙΘΕΑ
Υπεύθ. Ν.Ο.Φ.ΤΑΣΟΣ Διαφωτ. ΤΑΚΗΣ

- Διμοιρία Σαμποτέρ υπό ΘΩΜΑΝ Δυν. 12
- Διμ. ΘΑΝΑΣΗΣ Π. ΓΟΥΡΙΩΤΗΣ ΚΩΣΤΑΣ
- Διμοιρία Ανιχνευτών υπό ΝΤΑΟΥΛΑΝ ΧΡΗΣΤΟΝ Δυν 15
- Διμοιρία Διαβιβάσεων υπό ΘΩΜΑΝ Δυν 10
- Διμοιρία Τραυματιοφορέων Δυν 8-10

- Σύνδεσμοι - Διμ. Ασφαλείας Δυν 10
Άπαντες τελούσιν υπό ΠΕΤΡΟΝ εκ ΚΑΣΤΑΝΙΑΣ ΑΓΡΑΦΩΝ.

ιι) ....
Σ.Δ. ΞΑΝΘΟΣ Π.Ε. ΚΟΡΑΚΑΣ
- 1ος Λόχος: Σ.Δ.ΓΙΑΝΝΗΣ Π.Ε. Άγνωστος. Δυν. 50
- 2ος Λόχος: Σ.Δ. ΓΡΗΓΟΡΙΑΔΗΣ Π.Ε. ΓΙΑΓΚΟΣ Δυν. 50
- Λόχος Μηχ/των : Σ.Δ. ΓΚΑΡΑΣ Δυν. 20

ιιι) <u>3ον Τάγμα 16 Κ.Σ. Ταξ/χίας μείον Λόχος</u> : Δυν. 135
Σ.Δ. ΜΕΛΛΑΣ ΠΕΤΡΟΣ Π.Ε. ΘΟΔΩΡΟΣ
Επιτ. ΤΑΝΤΑΛΙΔΗΣ
- 9ος Λόχος:ΣΔ ΔΟΞΑΡΑΣ Ι.Π.Ε. ΚΙΣΚΙΝΗΣ ΔΗΜ. Δυν. 52
1η Διμ. Σ.Δ. ΑΓΓΕΛΟΥΤΣΗΣ ΒΑΣ. Π.Ε. ΚΡΑΚΤΗΣ Κ.
2α Διμ. Σ.Δ. ΚΩΣΤΑΣ
3η Διμ. Σ.Δ. ΚΑΛΟΓΕΡΟΓΙΑΝΝΗΣ
- 11ος Λόχος:Σ.Δ. ΣΑΡΑΚΑΤΣΑΝΟΣ Π.Ε. ΤΑΣΣΟΣ Δυν.55
1η Διμ. Σ.Δ. ΣΠΥΡΟΣ Π.Ε. ΚΑΤΙΝΑ εξ Ολύμπου
2α Διμ. Σ.Δ. Άγνωστος Π.Ε. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΒΑΣ.
3η Διμ. Σ.Δ. ΤΙΓΡΗΣ
- Λόχος Μηχ/των: ΣΔ ΚΕΡΑΜΑΡΗΣ Π.Ε. ΚΑΡΚΑΡΗΣ Β.
Δυν. 25

ιυ) <u>Λόχος Ομαδαρχών:</u> Δυν. 60

υ) <u>Επιτελείον 108 Κ.Σ. Ταξ/χίας:</u> Δυν. 60
Σ.Δ. ΛΑΜΠΡΟΣ (τραυμ.) Π.Ε. ΑΣΠΕΡΙΔΗΣ
Υπεύθ. ΑΦΖ ΜΑΓΙΚΑ Υπεύθ. ΕΠΟΝ : ΘΟΔΩΡΟΣ
Επιτ. ΚΟΝΤΙΔΗΣ Αξ. Οπλισ. ΘΑΝΑΣΗΣ
- Διμοιρία Σαμποτέρ . . . . Δυν. 12
- Διμοιρία Ανιχνευτών . . . . Δυν. 10
- Διμοιρία Διαβιβάσεων . . . . Δυν. 15
- Διμοιρία Τραυματιοφορέων . . . . .Δυν. 15 -
Σύνδεσμοι - Νοσοκόμοι . . . . .Δυν. 8

υι) <u>1ον Τάγμα (Νο 648) 108 Κ.Σ. Ταξ/χίας</u> (υπολειμ.) . . .Δυν. 90
Σ.Δ. ΝΩΝΤΑΣ Π.Ε. ΚΑΝΤΑΡΤΖΗΣ
Επιτ. ΝΙΚΗΤΑΣ Υπεύθ. ΑΦΖ ΜΑΧΗ
Υπεύθ. ΕΠΟΝ. ΣΤΑΥΡΟΣ
- 1ος Λόχος : Σ.Δ.ΜΠΑΛΑΡΗΣ Π.Ε. ΚΡΟΝΟΣ
- 2ος Λόχος : Σ.Δ. ΑΜΑΡΑΝΤΙΔΗΣ Γ.Π.Ε. ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ
- Λόχος Μηχ/των : Σ.Δ. ΚΕΡΑΜΙΔΑΣ Π.Ε. ΣΤΕΦΑΝΟΣ

υιι) <u>2ον Τάγμα (Νο 585) 108 Κ.Σ. Ταξ/χίας</u> . . . . .Δυν. 210
Σ.Δ. ΣΚΟΤΙΔΑΣ Π.Ε. ΓΙΑΝΝΗΣ
- 5ος Λόχος:ΣΔ ΧΑΡΗΣ Π.Ε. ΘΑΝΑΣΗΣ ΣΑΜΑΡΑΣ . . . 60
- 6ος Λόχος: ΣΔ ΡΑΛΛΟΣ ΠΑΣΧΑΛΗΣ Π.Ε. ΟΡΦΕΑΣ 60
- 7ος Λόχος : Σ.Δ. ΓΡΙΒΑΣ Π.Ε. ΓΙΩΡΓΟΣ Δυν. 60
- Λόχος Μηχ/των : Σ.Δ. ΣΩΤΗΡΗΣ . . . . .Δυν. 30

β) <u>Εφεδρείαι.</u>
Η Διλοχία ΤΑΚΗ συν Λόχος ΜΠΟΤΣΑΡΗ . . . . . . Συν. Δυν. 180
Δέον να υπολογίζωμεν εις την ενδεχομένην ενίσχυσιν των εφεδρειών διά Κ.Σ. τμημάτων διαφυγόντων συγκεκροτημένων εκ ΒΙΤΣΙ οίον η 103 Κ.Σ. Ταξ/χία :
Συν. Δυν. 600

γ) <u>Ανάλυσις Δυνάμεως - Οργάνωσις.</u>
<u>Διλοχία ΤΑΚΗ</u> . . . . .Δυν. 120
- 1ος Λόχος : Σ.Δ. Άγνωστος . . . . .Δυν. 60
- 2ος Λόχος : Σ.Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ . . Δυν. 60
- Λόχος ΜΠΟΤΣΑΡΗ . . . . Δυν. 60

Σ.Δ. ΜΠΟΤΣΑΡΗΣ Π.Ε. Άγνωστος Επιλοχ. ΚΩΣΤΑΣ
1η Διμ. Σ.Δ. ΚΩΣΤΑΣ εκ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ Π.Ε. ΔΕΣΠΟΙΝΑ
2α Διμ. Σ.Δ. ΠΡΙΚΑΣ Π.Ε. Άγνωστος
3η Διμ. Σ.Δ. ΣΠΙΘΑΣ εκ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

4.- ΔΙΑΤΑΞΙΣ

- Επιτελείον 16 Κ.Σ. Ταξ/χίας . . . . (Ν.133308)
- Σ.Δ. 3ου Τάγματος . . . . (Ν.133342)
- Σ.Δ. 9ου Λόχου . . . . (Ν.135355)
- Σ.Δ. 11ου Λόχου συν 2 Διμοιρίαι . . . .ΟΤΟΡΙΤΣΕ-ΣΕΒΓΕΝΗ
- Διμοιρία συν Διμοιρία Μηχανημάτων . . . . .ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ
- Διμοιρία . . . . .ΓΚΑΣΙ
- Σ.Δ. 1ου Τάγματος συν 1ος Λόχος συν Λόχος Μηχ/των ΤΣΑΓΚΟΣ - ΚΑΡΑΟΥΛΙ - Ν.(130292)
- Λόχος Ομαδαρχών . . . . (Ν.150310)
- Επιτελείον 108 Κ.Σ. Ταξιαρχίας . . . . (Ν.130314)
- Σ.Δ. 1ου Τάγματος 108 Κ.Σ. Ταξιαρχίας . . . ΠΑΠΟΥΛΗ . . (Ν.132234)
- Σ.Δ. 2ου Τάγματος 108 Κ.Σ. Ταξιαρχίας . . . ΤΣΑΡΝΟ . . (Ν.145312)

α) Διάταξις Εφεδρειών
Διλοχία ΤΑΚΗ συν Λόχος ΜΠΟΤΣΑΡΗ . . . . Α. παρυφάς ΣΟΥΦΛΙΚΑ.

5.- ΟΠΛΙΣΜΟΣ

α) Οπλισμός Πεζικού
Έκαστος Λόχος διαθέτει 8-9 ΜΠΡΕΝ, 6-0 Μυδράλλια μετά 3000-40000 φυσιγγίων έκαστον, 1-2 ατομικούς όλμους, 12-15 ημιαυτόματα. Υπόλοιπα τυφέκια. Έκαστος Κ.Σ. 2 χειροβομβίδας. Πλείσται των Διμοιριών διαθέτουσι 2 ΠΑΝΤΖΕΡ.

β) Οπλισμός Λόχου Μηχανημάτων.
4-5 βαρείς όλμοι 87 χιλ., 2-3 ατομικοί, 6-0 βαρεά πολυβόλα ων 2-3 ΣΒΑΡΤΣΕΛΟΖΕ.

γ) Πυροβολικόν - Συμπληρωματικά Μέσα.

ι) Περιοχήν ΤΣΑΡΝΟ δρα η 9η Μοίρα Πυρ/κού εκ 4 Ο.Π. των 75.
Σ.Δ. της ΠΕΪΚΟΣ Π.Ε. ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
91η Πυροβολαρχία :
Σ.Δ. ΓΡΗΓΟΡΑΣ (σλαυομακεδών) Π.Ε. ΘΑΝΑΣΗΣ
1ος Ουλαμός : Ουλαμαγός ΤΡΥΦΩΝ (ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ)
1η Ομάς (1 πυρ/λον) ΤΑΣΣΟΣ (ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ ΓΚΙΩΝΗΣ)
2η Ομάς (1 πυρ/λον) ΚΩΣΤΑΣ (ΚΟΣΜΑΣ ΣΟΔΗΣ)
2ος Ουλαμός : Ουλαμαγός ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΣ
Θέσεις πυρ/λων εκδηλωθείσαι : (Ν.130326) - (Ν.139309) - (Ν.128338) - (Ν.142304).

ιι) Η. θέσεις βάλλονται ομοίως υπό Κ.Σ. Ουλαμόν 2 Ο.Π. των 75 της 5ης Μοίρας Πυρ/κού εκ (Ν.128275) - (Ν.134293).

ιιι) Εις (Ν.138353) - (Ν.142379) ανά έν οβιδοβόλον.

6.- ΑΜΥΝΤΙΚΑ ΕΡΓΑ

Εις ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ 12-14 πολ/λεία - 2 ολμοβολεία ελέγχοντα περιοχήν από ΜΟΝΟΠΥΛΟΝ μέχρι Ν(.145351). Προ αυτών συνεχές συρματόπλεγμα.

Εις χωρίον ΓΡΑΜΜΟΣ (Ν.083303) ουδεμία οχύρωσις υπάρχει. Άπασαι αι οικίαι έχουν καταστραφή πλην μιας εις την δυτικήν όχθην του διασχίζοντος το χωρίον ποταμού.

ΟΤΟΡΙΤΣΕ - ΓΚΑΣΙ - ΣΕΡΒΙΝΗ 17-19 πολυβολεία κυκλικώς διατεταγμένα και 1 ολμοβολείον (Ν.144342). Επί ΟΤΟΡΙΤΣΕ το ήμισυ της οχυρώσεως προς Ν.Α. ενισχυμένον διά συρματοπλέγματος.

Εις ΓΚΑΣΙ προ πολυβολείων συρματόπλεγμα καλύπτον τα 2/3 της αμυντικής οχυρώσεως.

Εις (Ν.155294) συγκρότημα 9 πολυβολείων κυκλικώς διατεταγμένων. 4 τούτων ελέγχουν δυτικώς προς χαράδραν και υπόλοιπα 5 προς Α. χωρίου ΠΕΥΚΟ.

Εις ΤΣΑΡΝΟ (Ν.1531) 6-7 πολυβολεία κυκλικώς διατεταγμένα επί Α. πλευράς ελέγχοντα περιοχήν από ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ μέχρι ΤΑΜΠΟΥΡΙ.

Επί υψ. 1672 (Ν.145312) έτερον συγκρότημα εκ 10 πολυβολείων κυκλικώς διατεταγμένων.

Εις (Ν.140320) 1 πολυβολείον.

Υψ. 1306 (ΠΟΛΕ) και από Β. πλευράς τούτου μέχρις ποταμού υπάρχουσιν 1 οικίσκος, ατομικαί θέσεις μάχης και πολυβολεία υπό κατασκευήν περιφερειακώς διατεταγμένα.

Εις Ν.Α. και Ν.Δ. προσβάσεις ΣΟΥΦΛΙΚΑ, περί τα 35 νεοκατασκευασθέντα πολυβολεία.

Άπαντα τα πολυβολεία συγκοινωνούσι δαι χαρακωμάτων βάθους 1,50 μέχρις 1,70 μ. και είναι ενισχυμένα δι' ατομικών θέσεων μάχης.

Αι οχυρώσεις της αμυντικής οργανώσεως των Κ.Σ. εις ανωτέρω περιοχάς βελτιούνται καθ' εκάστην εντατικώς, ιδία από της καταλήψεως του ΤΑΜΠΟΥΡΙΟΥ υπό Η. Τμημάτων.

Μέχρι της εκδηλώσεως της Η. επιθέσεως τα σκέπαστρα των πολυβολείων απετελούντο εκ 3-5 σειρών κορμών δένδρων, ήσαν δε ανθεκτικά εις βλήματα Πυρ/κού και όλμων.

7.- <u>ΗΘΙΚΟΝ</u>

Το ηθικόν των Κ.Σ./των εν τη περιοχή ΓΡΑΜΜΟΥ δύναται να χαρακτηρισθή από κακόν έως σχεδόν καλόν. Λόγοι επιδράσαντες εις τούτο:

(α) Η ταχεία και ολοκληρωτική κατάρευσις του φρουρίου των ΒΙΤΣΙ, το οποίον εθεωρείτο υπ' αυτών ως απόρθητον.

(β) Ο μεγάλος αριθμός των ιαθέντων τραυματιών οίτινες εσχάτως ενετάχθησαν εις τα Κ.Σ. Τμήματα.

(γ) Το ποσοστόν των γυναικών το οποίον κυμένεται από 20-25%.

(δ) Η ευρεία χρησιμοποίησις της τακτικής της διεισδύσεως εν συνδιασμώ με την καταφανή πλέον υπεροχήν των Η. Τμημάτων εις μαχητικότητα, βαρύ οπλισμόν και Αεροπορίαν.

<u>ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ</u>

Μετά την ολοκληρωτικήν ήτταν των Κ.Σ. εις ΒΙΤΣΙ και την διαρροήν σεβαστού αριθμού Κ.Σ./των εξ αυτού εις ΑΛΒΑΝΙΑΝ είτε δι' ατάκτου φυγής, είτε ως συγκεκροτημένον τμήμα, ως η 103 Κ.Σ.Ταξ/χία, οι Κ.Σ. της περιοχής ΓΡΑΜΜΟΥ είναι πιθανόν να επιδιώξωσι :

(α) Την πάση θυσία διατήρησιν του ΓΡΑΜΜΟΥ, ενισχύοντες τα ήδη επ' αυτού υπάρχοντα Κ.Σ./κά τμήματα, διά των εκ ΒΙΤΣΙ διαφυγόντων τοιούτων, με εντολήν την μέχρις ενός άμυναν των χώρων ους κατέχωσι.

Ενδεχομένη οπισθοχώρησις τούτων είναι πιθανόν να επιχειρηθή είτε δι' οπισθοχωρήσεως εντός της ΑΛΒΑΝΙΑΣ, είτε διά διαρροής προς Ν. διαμέσου της Η. διατάξεως.

(β) Υπάρχει ομοίως η εκδοχή καθ' ην τα επί του ΓΡΑΜΜΟΥ ευρισκόμενα Κ.Σ./κά τμήματα θέλουσι επιδιώξη την όσον το δυνατόν μεγαλυτέραν φθοράν των Η. Τμημάτων, επιχειρούντα είτα την διάσωσίν των εντός της ΑΛΒΑΝΙΑΣ ένθα εμού μετά των εκ ΒΙΤΣΙ διασωθέντων τοιούτων θέλουσιν εκπαιδευθή και ανασυγκροτηθή με αποστολήν την εν δεδομένη στιγμή και εν συνδυασμώ με τας διεθνείς συνθήκας, εισβολήν εκ νέου εντός του Ελληνικού εδάφους.

(γ) Εκ των μέχρι σήμερον υπαρχόντων στοιχείων πιθανωτέρα φαίνεται η πρόθεσις των Κ.Σ/τών όπως διατηρήσωσιν πάση θυσία την περιοχήν ΓΡΑΜΜΟΥ. Διά την επίτευξιν της προθέσεως ταύτης θα χρησιμοποιήσωσιν τον πιθαναγκασμόν των επ' αυτού ευρισκομένων Κ.Σ/τών, απειλούντες σοβαράς κυρώσεις κατά των οπισθοχωρούντων διά της παραπομπής των εις το ανταρτοδικείον, των επί τόπου τυφεκισμών κ.λ.π.

3.- <u>ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑΙ-ΑΠΟΘΗΚΑΙ-ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ-ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ</u>

(α) <u>Συγκοινωνίαι.</u>

Διά την εξυπηρέτησίν των οι Κ.Σ. έχουσιν κατασκευάσει τους εξής δύο δρόμους αμφοτέρους βατούς εις μικρά αυτοκίνητα.

(ι) (Ν.1130) - ΛΙΑΝΟΤΟΠΙ - ΑΓ. ΖΑΧΑΡΙΑΣ και εκείθεν κατά μήκος της Α. πλευράς ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ μέχρι (Ν.1230) - ΣΛΗΜΝΙΤΣΑ. Από του σημείου τούτου μέχρι Συνόρων προ μηνός η οδός εσυνεχίζετο ημιονική, εγένετο όμως προσπάθεια βελτιώσεως ταύτης.

(ιι) ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙ - ΠΑΝΑΓΙΑ (Ν.0731) - ΒΡΥΣΗ ΜΠΑΡΟΥΚΑΣ (Ν.0634) και εκείθεν προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ διά (Ν.0535).

(ιιι) Άπασαι αι υπόλοιποι οδοί δι' ων εξυπηρετούνται οι Κ.Σ. είναι ημιονικαί, σημειούνται δε επί του χάρτου 1/50.000.

(β) Αποθήκαι.

Αποθήκας οι Κ.Σ. διαθέτουσι εις (Ν.098390), εις (Ν.085350), εις ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙΟΝ, ως και εις ΓΚΡΟΠΑ ΤΣΑΠ (Ν.1124).

(γ) Νοσοκομεία.

Τα Νοσοκομεία των Κ.Σ. ευρίσκονται εις (Ν.1130) και ΚΑΤΑΦΥΚΗ Ν.(1132), εξυπηρετούμενα αμφότερα υπό των προμνημονευθεισών οδών.

(δ) Διαβιβάσεις.

(ι) ΄Εχει διαπιστωθή η ύπαρξις τηλεφωνικών γραμμών μέχρι λόχου μεν απαραιτήτως, επεκτείνεται δε το δίκτυον τούτο μέχρι των προκεχωρημένων διμοιριών.

(ιι) Ασυρμάτους διαθέτουσι άπαντα τα κλιμάκια μέχρι Τάγματος.

Δεν έχει διαπιστωθή η ύπαρξις ασυρμάτων εις λόχους, εκτός εάν ούτοι έχουσιν ανεξάρτητον σοβαράν αποστολήν ως ο καταστραφείς εις υψ. 1425 10ος Λόχος όστις διέθετε και ασύρματον Νο 694.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ

Κατάθεσις Π.Κ.Σ/σας πρωίαν 22.8.49 τροποποιεί διάταξιν Κ.Σ. περιοχής ως κάτωθι :

(α) ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ - ΟΤΟΡΙΤΣΕ - ΓΚΑΣΙ αντί 3ου Τάγ/τος 16ης Ταξ/χίας, το 3ον της 108 Ταξ/χίας.

(β) Το 3ον της 16ης φέρεται μεταστεθμεύσαν εις περιοχήν ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ 2 - ΚΟΖΙΑΚΑΣ.

(γ) Λοιπή διάταξις αμετάβλητος.-

ΕΘΕΩΡΗΘΗ
Ο
ΕΠΙΤΕΛΑΡΧΗΣ
Α. ΘΕΟΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ
Αντ/ρχης Πυρ/κού

Τ.Σ.Υ.
Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ
Ταγ/ρχης Πεζικού
Δ/ντής Α2

ΠΑΡΑΛΗΠΤΑΙ Α/Α Αντιτ. (16)
51 - 52 - 53 Ταξ/χίαι

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΙΣ
ΣΗΔΜ/Α2-Α΄ΣΣ/Α1-Α2 (υ.τ.α)
ΙΙΙ - ΙΧ - XV Μεραρ./Α2
Στρατηγός - Υποδ/τής - Επιτελάρχης Μερ/χίας
Α1-Α2-Α8-Α9-Α10 - Β/Γ.Κ. Μερ/χίας.
Αρχείον.

25

ΓΡΑΦΕΙΟΝ Α2 ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
Α.Π.Φ./1083/9

Ε Ν Ε Ρ Γ Ε Ι Α Ι

Κ/ΣΥΜ/ΚΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ ΒΙΤΣΙ
ΚΑΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΝ «ΠΥΡΣΟΣ»

(Στοιχεία ληφθέντα εξ εξετάσεως αιχμαλώτων εχθρικών εγγράφων και ετέρων πηγών).

ΒΣΤ 901 τη 4-9-1949

Ακριβές αντίγραφον
Τ.Σ.Υ.

Το
Α2 Γραφείον Β΄ΣΣ
ΒΛΑΧΟΣ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ
ΑΝΤ/ΡΧΗΣ

ΠΑΡΑΛΗΠΤΑΙ.

Πίναξ Α΄ και Β΄

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Η διάταξις των ΚΣ. κατά την έναρξιν της επιχειρήσεως «ΠΥΡΣΟΣ» δεν παρουσίασε σοβαράς διαφοράς από εκείνην, ήτις εδόθη εις το σχεδιάγραμμα το επισυναφθέν εις την Διαταγήν Επιχειρήσεως.

Εξηκριβώθησαν αι κάτωθι διαφοραί :

(α) Ο Σ.Δ. της Χ ΚΣ. Μεραρχίας μετεκινήθη περί το τέλος Ιουνίου 49 εκ περιοχής ΠΙΣΣΟΔΕΡΙΟΥ εις περιοχήν ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ (Ν.323548) περιλαμβάνουσα τας 103 και 105 ΚΣ. Ταξιαρχίας.

(β) Ο Σ.Δ. της ΧΙ ΚΣ. Μεραρχίας παρέμεινεν εις περιοχήν ΝΤΑΜΣΕ (Ν.4159) περιλαμβάνουσα τας 18 και 102 ΚΣ. Ταξ. και το 315 Τάγμα Θέσεων.

(γ) Η 14 ΚΣ. Ταξ. και η Ταξ. Σχολής Αξ/κών υπήχθησαν από των αρχών Ιουλίου υπό το Γενικόν Αρχηγείον.

(δ) Η Ταξ. Σχολής Αξ/κών φερομένη υφ' ημών εις περιοχήν ΤΥΡΝΟΒΟΥ έλαβε την κάτωθι διάταξιν από 25.6.49.

(ι) 3 Λόχοι μετεκινήθησαν περιοχήν ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ.

(ιι) 2 Λόχοι παρέμειναν περιοχήν ΤΥΡΝΟΒΟΥ.

(ιιι) 1 Λόχος διετέθη ως ασφάλεια Ψευδοκυβερνήσεως εις ΠΥΛΗΝ.

(ε) Η Διλοχία ΓΑΡΕΦΗ φερομένη υφ' ημών εις την περιοχήν ΠΟΛΕΝΑΤΑ (Ν.4860) - ΠΛΟΤΣΙΤΕ (Ν.5160) είχεν από της 6 Αυγούστου μετακινηθή Ανατολικώτερον προς την περιοχήν ΠΛΟΤΣΙΤΕ - ΚΡΕΣΤΟ (Ν.5359), εις ην επί πλέον ευρίσκοντο και οι ΚΣ. των βοηθητικών υπηρεσιών της 18 ΚΣ. Τξ. Η κορυφογραμμή των δύο ΠΟΛΕΝΑΤΑ κατελήφθη εξ ολοκλήρου υπό των δυνάμεων του 427 Τάγματος.

(στ) Επί του υψοδείκτου 1919 (Ν.478665) εφέρετο υφ' ημών Λόχος του ΙΙ Τάγματος της 102 ΚΣ. Τξ. Ως όμως απεδείχθη το ύψωμα τούτο κατείχετο υπό τμήματος του 601 Τάγματος της 14 ΚΣ. Τξ., της 102 ΚΣ Τξ., κατεχούσης διά των δύο ταγμάτων της την γραμμήν από ΛΕΣΙΤΣ μέχρι και ΓΕΩΡΓΟΥ Κεφάλι (Ν.465646).

(ζ) Ο εκ περιοχήν ΓΙΑΜΑΤΑ φερόμενος Λόχος κινηγών αρμάτων κατείχε κατά την έναρξιν της επιθέσεως τα υψώματα ΓΑΒΡΟΥ (Ν.4153).

(η) Η διάταξις του πυρ/κού διεπιστώθη οία ανεφέρετο εις το ημέτερον Δ.Π.

2. ΔΥΝΑΜΙΣ

(α) Ως προς την δύναμιν των ΚΣ. Μονάδων δεν παρουσιάσθη σοβαρά διαφορά, πλην του 315 Τάγματος θέσεως ούτινος η δύναμις ανήρχετο εις 300 μαχητάς περίπου.

(β) Ο αριθμός των ΚΣ. πυρ/λων ανήρχετο εις 50 περίπου (44 πυρ/λα και 6 ολμοβόλα) ήτοι όσα είχον εξακριβωθή.

(γ) Εξηκριβώθη ότι, το απόθεμα πυρομαχικών, πυρ/κού και όλμων παντός τύπου ήτο πολύ ανώτερον εκείνου όπερ αι πληροφορίαι έφερον.
Επίσης μέγας αριθμός καινουργών όπλων πεζικού μυδραλίων, αυτομάτων ως και πυρομαχικών πεζικού ήτο εναποθηκευμένος.

3. ΑΜΥΝΤΙΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ

(α) Η ΚΣ. ηγεσία είχεν αποδώση πρωτεύουσαν σημασίαν εις την οχύρωσιν του ΒΙΤΣΙ.
Τα πολυβολεία εις τα πλείστα των σημείων στηρίγματος ήσαν κεκαλυμμένα διά περισσοτέρων των 5 σειρών κορμών δένδρων και συνεπώς λίαν ανθεκτικά.

(β) Αι θέσεις των πολυβολείων και λοιπών οργανώσεων είχον προσδιορισθή λίαν καλώς βάσει των πληροφοριών των αυτομόλων και των Αεροφωτογραφιών.
Τούτο υπεβοήθησε .... υπό το πυρ/κού και την υπερκέρασιν τούτων εν πολλοίς υπό των επιτιθεμένων τμημάτων ή την διείσδυσιν.

4. ΑΙΦΝΙΔΙΑΣΜΟΣ

(α) Στρατηγικός.
Εξ επειγούσης Διαταγής του ΖΑΧΑΡΙΑΔΗ, εκδοθείσης την 9.8.49 προς απάσας τας Μονάδας ΒΙΤΣΙ, φαίνεται ότι η ΚΣ. ηγεσία μόλις μίαν ημέραν προ της επιθέσεως αντελήφθη ότι η κυρία επίθεσις του Εθνικού Στρατού θα εξεδηλούτο πρώτον εις το ΒΙΤΣΙ.
Η άποψις αύτη ενισχύεται και εκ του γεγονότος ότι μόλις την 9.8.49 εκινήθη επειγόντως εκ ΤΙΡΑΝΩΝ Αλβανικόν Σύν/μα μετά 8 Πυρ/λων και κατέλαβε θέσεις εςι την περιοχήν μεταξύ ΤΡΕΣΤΕΝΙΚ και ΚΑΠΕΤΙΣΤΑΣ και εν συνεχεία της Κ. Συμμοριακής διατάξεως ίνα καλύψη τα πλευρά ταύτης από ενδεχομένην υπερκέρασιν.
Επιπροσθέτως δυνάμεθα να συμπεράνωμεν μάλλον ασφαλώς ότι η επίθεσις δεν ανεμένετο να εκδηλωθή την 10 Αυγούστου αλλά ημέρας τινάς.

Η ΚΣ. ηγεσία υπέστη πλήρη τακτικόν αιφνιδιασμόν ως προς την κατεύθυνσιν της κυρίας προσπαθείας των Εθνικών Δυνάμεων, πράγμα όπερ αποδεικνύεται εκ των κάτωθι.

(ι) Η 105 ΚΣ. Ταξ/ρχία (3 Τάγματα) ήτις απετέλει την κυρίαν εφεδρείαν, είχε προσανατολισθή από αρκετού χρόνου προς το Δεξιόν (περιοχή ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ).

(ιι) Ομοίως από της 25.7.49 το ήμισυ της Σχολής Αξ/κών (3-4 Λόχοι περίπου) είχε αχθή εις την περιοχήν ΒΑΡΜΠΑ, διά την ενίσχυσιν του δεξιού, αλλά και διά την οργάνωσιν πιθανώς της δευτέρας ταύτης τοποθεσίας.

(ιιι) Ουδεμία σχεδόν προπαρασκευασμένη αντεπίθεσις είχε προβλεφθή προς ανάκτησιν της τοποθεσίας ΛΕΣΙΤΣ - ΤΣΟΥΚΑ διά δυνάμεων ας θα έδει να αποσυρθούν εκ των δύο πτερύγων (Περιοχή ΠΙΣΣΟΔΕΡΙΟΥ και τοιαύτη ΜΑΛΙ - ΜΑΔΙ - ΒΟΥΤΣΙ).

Επί πλέον ουδεμία σχεδόν σοβαρά υποστήριξις πυρ/κού είχε προβλεφθή δι' ενδεχομένην αντεπίθεσιν προς ανάκτησιν της τοποθεσίας ΛΕΣΙΤΣ - ΤΣΟΥΚΑ.

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ - ΟΙΤΙΝΕΣ - ΣΥΝΕΤΕΛΕΣΑΝ - ΕΙΣ - ΤΗΝ ΕΠΙΤΥΧΙΑΝ ΤΟΥ ΑΙΦΝΙΔΙΑΣΜΟΥ

5. (α) Στρατηγικού.

(ι) Η εκδηλωθείσα κατά ΓΡΑΜΜΟΥ επίθεσις αφ' ενός και η αντίληψις της ΚΣ. ηγεσίας περί του απορθήτου του ΒΙΤΣΙ φαίνεται ότι έπεισαν ταύτην ότι η ηγεσία του Εθνικού Στρατού θα ενήργη την Κυρίαν επίθεσιν κατά ΓΡΑΜΜΟΥ ίνα προ της συνόδου του ΟΗΕ κατά Σ/βριον επιτύχη εις την περιοχήν ταύτην μίαν εύκολον Νίκην και δεν θα ενεπλέκετο εις ΒΙΤΣΙ με κίνδυνον να αποτύχη.

(ιι) Η μυστικότης ήτις ετηρήθη κατά την συγκέντρωσιν των Μονάδων.

(β) Τακτικού

(ι) Η μέχρι σήμερον ακολουθουμένη υπό του Στρατού Τακτική.
Είναι μάλλον αληθές ότι η ΚΣυμμοριακή ηγεσία ουδέποτε ανέμενεν ότι η Ηγεσία του Εθνικού Στρατού θα απετόλμα τόσον βαθείαν διείσδυσιν εντός της εχθρικής τοποθεσίας εν τη κατευθύνσει ΒΙΤΣΙ - ΛΕΣΙΤΣ - ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑ και θα ηγνόει παντελώς τα εκατέρωθεν φύσει οχυρά συγκροτήματα της ΒΙΓΛΑΣ - ΛΟΥΤΣΑΣ αφ' ενός και ΒΟΥΤΣΙ - ΜΑΛΙ - ΜΑΔΙ - ΠΥΡΑΜΙΔΟΣ αφ' ετέρου, ως και τον όγκον της 18ης ΚΣ. Ταξιαρχίας ήτις θα έμενεν σχεδόν ανέπαφος εις την τοποθεσίαν ΚΟΥΛΑ - ΠΛΑΤΥ - ΓΚΛΑΒΑΤΑ.

(ιι) Η συγκέντρωσις της ΙΧ Μεραρχίας έναντι της ΙΕΡΟΠΗΓΗΣ - ΣΜΑΡΔΕΣΙ.

(ιιι) Η κακή εκτίμησις της ΚΣ. ηγεσίας όσον αφορά την δυνατότητα κινήσεως αρμάτων διά του αυχένος ΠΡΑΣΕΚΑ προς ΧΑΛΑΡΑΝ.

(ιυ) Η χρησιμοποίησις ευρέως της νυκτερινής διεισδύσεως εις βάθος διά μεγάλων δυνάμεων.

(υ) Η κατά μάζας χρησιμοποίησις του πυρ/κού και Αεροπορίας.

(υι) Η τελεία προπαρασκευή της επιχειρήσεως και η τήρησις εχεμυθείας κατά την συγκέντρωσιν.

ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΟΥ ΑΓΩΝΟΣ.

ΧΙ ΚΣ. ΜΕΡΑΡΧΙΑ.

6. 18 ΚΣ. Ταξιαρχία.

(α) 427 Τάγμα
Το Τάγμα τούτο κατείχε την ΠΟΛΕΝΑΤΑ Ι και ΙΙ και ύψωμα 1685.

Οι εναπομείναντες Κ.Σ. μετά την κατάληψιν της ΠΟΛΕΝΑΤΑ Ι και υψοδ. 1685 υπεχώρησαν προς την κοιλάδα του ΜΑΚΡΥΧΩΡΙΟΥ, τινές δε εξ αυτών ενίσχυσαν την κατοχήν της ΠΟΛΕΝΑΤΑ ΙΙ και αντερείσματος ΠΛΑΤΙΣΤΕ μέχρι της εσπέρας της ΙΙης Αυγούστου. Μετά των υπολειμάτων τούτων υπεχώρησαν και τα υπολείματα της διλοχίας ΓΑΡΕΦΗ.

Αι απώλειαι του 427 Τάγματος και διλοχίας ΓΑΡΕΦΗ υπερβαίνουν τα 70% της δυνάμεώς του.

(β) 425 Τάγμα.

Ο 1ος και μέρος του 4ου Λόχου του μετά την κατάληψιν του ΡΟΤΟ υπό των ημετέρων υπεχώρησαν, υποστάντες μεγάλας απωλείας, προς ΓΚΛΑΒΑΤΑΝ και ΜΑΚΡΥΧΩΡΙ.

Οι υπόλοιποι λόχοι του Τάγματος την νύκτα 11/12 Αυγούστου, εγκαταλείψαντες βαρύν οπλισμόν επί ΓΚΛΑΒΑΤΑΣ - ΛΙΛΙΑΚ - ΜΠΡΕΖΑ υπεχώρησαν προς ΜΑΚΡΥΧΩΡΙ.

(γ) 426 Τάγμα.

Την νύκτα 11/12 Αυγούστου κατόπιν Διαταγής του Διοικητού του Τάγματος άπαντα τα τμήματα τούτου εγκαταλείψαντα την τοποθεσίαν ΠΛΑΤΥ - ΚΟΥΛΑ - ΚΡΕΣΤΟ - άνευ βαρέος οπλισμού υπεχώρησαν προς υψοδ. 1467 (Ν.493605) ένθα παρέμειναν ολόκληρον την ημέραν της 12/8.

Το εσπέρας της 12/8 τα υπολείματα των 425 και 426 Ταγμάτων υποχωρούντα προς ΚΑΤΟΧΩΡΙ ενέπεσαν εις ημετέραν ενέδραν εις την περιοχήν Β.Δ. ΝΤΑΜΠΕΣΕ (Ν.4060) ένθα υπέστησαν μεγάλας απωλείας.

Την 13/8 αφίχθησαν εις ύψωμ. ΣΦΗΚΑΣ και εν συνεχεία ελάχιστοι του 426 Τάγματος υπεχώρησαν προς ΚΡΑΝΙΕΣ.

Παραδοθέντες καταθέτουν ότι εκ του 426 Τάγματος διέφυγον τελικώς μόνον 30 Κ.Σ.

(δ) Το Επιτελείον 18ης Ταξιαρχίας ήρξατο υποχωρούν από τας 04.00 της 11ης Αυγούστου. Ούτω τα τάγματα αφεθέντα άνευ Διοικήσεως απεφάσιζον μόνα των περί της συνεχίσεως ή μη του αγώνος.

(ε) Αι απώλειαι της 18 Ταξιαρχίας κατά τους μετριοτέρους υπολογισμούς ανέρχονται εις 65% της αρχικής της δυνάμεως.

(στ) 315 Τάγμα Θέσεων.

(ι) Ο επί υψ. ΜΠΑΡΟ Λόχος εξουδετερώθη από της έω της 11/8, συλληφθέντων αιχμαλώτων και εξουδετερωθέντων των περισσοτέρων.

(ιι) Ο επί ΓΙΑΜΑΤΑΣ Λόχος, ενισχυθείς υπό τμημάτων της 105 Ταξ/ρχίας εκ της περιοχής ΜΠΟΥΤΣΙ αντέστη μέχρι πρωίας 12/8, οπότε τα υπολείματα τούτου υπεχώρησαν προς ΒΑΡΜΠΑΝ.

Αι απώλειαι του τάγματος τούτου υπερβαίνουν τα 40% της δυνάμεώς του.

102 Κ.Σ. ΜΕΡΑΡΧΙΑ

5. (α) Ιον Τάγμα.

1ος Λόχος συν Διμοιρία 2ου Λόχου εκινήθησαν μεσημβρίαν 10/8 εκ ΛΕΣΙΤΣ προς ενίσχυσιν Κ.Σ. ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ αφιχθέντες εις περιοχήν ΜΕΛΑ, πλην μετά την πτώσιν της τελευταίας επέστρεψαν εις ΛΕΣΙΤΣ.

3ος Λόχος ευρισκόμενος επί ΤΣΟΥΚΑΣ εξοντώθη εξ ολοκλήρου κατά την νύκτα 10/11 Αυγούστου.

(β) 11ον Τάγμα.

7ος Λόχος από υψοδ. 1807 ενήργησε αντεπίθεσιν προς ανακατάληψιν ΤΣΟΥΚΑΣ κατά την νύκτα 11/12 Αυγούστου, πλην υποστάς μεγάλας απωλείας επανήλθε βάσεις του.

Νύκτα 13/14 Αυγούστου ολόκληρον το Τάγμα μετά της Δ/σεως 102 Ταξ. υπεχώρησε προς ΛΑΙΜΟΝ διά ΠΙΣΟΔΕΡΙΟΥ - ΚΑΛΟΥ ΝΕΡΟΥ, πλην εκ της όλης εκ 250 Κ.Σ. υποχωρούσης δυνάμεως μόνον 40 κατόρθωσαν να υποχωρήσουν εις Χερσόνησον ΠΥΞΟΥ, των λοιπών φονευθέντων ή παραδοθέντων.

IX Κ.Σ. ΜΕΡΑΡΧΙΑ.

8. (α) Μετά της 102 Ταξ. υπεχώρησε και το επιτελείον της IX Κ.Σ. Μεραρχίας, των ΒΑΓΕΝΑ και ΚΙΣΣΑΒΟΥ προπορευομένων. Δεν εγνώσθησαν αι απώλειαι ας υπέστησαν ούτοι.

(β) Τας κατά ΤΣΟΥΚΑΣ και ΛΕΣΙΤΣ αντεπιθέσεις της 11/8 διηύθηνε προσωπικώς ο ΒΑΓΕΝΑΣ.

Χ Κ.Σ. ΜΕΡΑΡΧΙΑ.

9. (α) Η Χ Κ.Σ. Μεραρχία από 25.7.49 μετεστάθμευσε εις περιοχήν ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ και είχεν υπό τας Διαταγάς της τας 103 και 105 Κ.Σ. Ταξιαρχίας.

Ήδη από της 13.8.49 έλαβε διαταγήν όπως ελιχθή υποχωρητικώς προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ μέσω του διαδρόμου ΣΜΑΡΔΕΣΙ (ΝΑΙ) - Μικρή ΠΡΕΣΠΑ.

Προς τούτο από της 12.8.49 κατέλαβε την τοποθεσίαν ΣΜΑΡΔΕΣΙ - ΡΟΥΣΕΛΙΤΣΑ - ΣΚΑΡΚΑΤΑ - ΒΑΡΜΠΑ - ΒΑΡΜΠΑ ΡΟΓΑ διά τμημάτων της 105 Ταξ. και 3 Λόχων της Σχολής Αξ/κών και ούτω η 103 Ταξιαρχία υπεχώρησε υπό την κάλυψιν των δυνάμεών των.

103 Κ.Σ. ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ.

10. (α) Η Ταξιαρχία αύτη διά του ΙΙΙ Τάγματος και μιας Διλοχίας θέσεως τη συνεργασία του 757 Αλβανικού Συν/τος, καταλαβόντος θέσεις εντός του Αλβανικού εδάφους εις ύψωμα ΤΑΛΙΚ - ΚΡΕΝΤΑ, ημύνθη της κατεχομένης τοποθεσίας μέχρι της νυκτός 13/14 Αυγούστου.

(β) Από της 04.00 Ω 14 Αυγούστου η Ταξιαρχία αύτη ήρξατο συμπτυσσομένη κατόπιν Διαταγής του Γ.Α. διά του Δρομολογίου ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ - ΣΜΑΡΔΕΣΙ - ΚΑΠΕΤΙΣΤΑ ένθα τα Τάγματα ταύτης αφίχθησαν διαδοχικώς μέχρι της 08.00 Ω. εις ΒΙΓΛΙΣΤΑΝ αφοπλισθείσα.

Εις ΒΙΓΛΙΣΤΤΑΝ συνεκεντρώθησαν και τα υπολείματα της 105 Κ.Σ. Ταξ. (300 Κ.Σ. εν όλω) ως και 150 Κ.Σ. Πυρ/κού μετά 2 πεδ. Πυρ/λων.

Εκ ΜΠΙΓΛΙΣΤΗΣ είχον διέλθη προηγουμένως και 4 πυρ/λα επ' αυτοκινήτων.

Άπασαι αι ανωτέρω Δυνάμεις εκκινήσασαι το εσπέρας της 15/8 αφίχθησαν εςι χωρίον ΠΡΟΓΚΕΡ (Ν.2063) ένθα παρέμεινον μέχρι της 17/8.

Την 16/8 άπασα η ανωτέρω δύναμις υπό τον ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΗ επιβιβασθείσα 40 Αλβανικών Αυτοκινήτων εκινήθη μέσω ΚΟΡΥΤΣΑΣ και διά χωρίον ΝΤΑΡΝΤ (Ν.0943) έφθασαν εις την Ελληνοαλβανική Μεθόριον ένθα παρέλαβον τον οπλισμόν των μεταφερθέντα δι' ιδιαιτέρων αυτοκινήτων και εισήλθον εις ΓΡΑΜΜΟΝ, διά ΡΟΜΠΟΛΟ Δάσους.

Διάταξις :

1ον Τάγμα επί ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ (Ν.0932) υπό την IX Μεραρχίαν.
2ον Τάγμα επί ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ υπό την 108 Ταξιαρχίαν.
3ον Τάγμα επί ΠΑΠΟΥΛΙ υπό την 108 Ταξιαρχίαν.
Αι απώλειαι της 103 Ταξιαρχίας εις τας μάχας του ΒΙΤΣΙ ανέρχονται εις 20% περίπου.

105 Κ.Σ. ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ.

11. (α) 552 Τάγμα.

Από της έω της 11/8 το Τάγμα τούτο εκινήθη και αφίχθη την 08.00 Ω εις ΝΤΑΜΣΕ (Ν.415590).

Την 16.00 Ω της 11/8 ενήργησεν αντεπίθεσιν διά του ημίσεως της δυνάμεώς του κατά ημετέρων τμημάτων κατεχόντων αντέρισμα ΑΓ. ΠΑΝΤΕΣ (Ν.4259), της δυνάμεως ταύτης αποδεκατισθείσης.

Διά του 7ου Λόχου ενήργησε το Τάγμα τούτο αντεπίθεσιν κατά ημετέρων τμημάτων ευρισκομένων εις την περιοχήν ΛΕΣΙΤΣ, αποτυχούσαν επίσης.

Την νύκτα της 11/12 Αυγούστου το Τάγμα τούτο επεχείρησε και νέαν αντεπίθεσιν κατά ημετέρων τμημάτων περιοχής ΛΕΣΙΤΣ, αποτυχούσαν.

Εν συνεχεία τα υπολείματα συνεπτύχθησαν ατάκτως προς ΜΑΥΡΗΝ ΡΑΧΗΝ (Ν.3862), συνενωθέντα μετά του 551 Τάγματος.

(β) 551 Τάγμα.

Το Τάγμα τούτο αφίχθη την 11/8 εις ΜΑΥΡΗΝ ΡΑΧΗΝ ένθα προσβληθέν υπό ημετέρων την 12/8 υπεχώρησεν εν αταξία προς ΒΑΡΜΠΑΝ.

(γ) 553 Τάγμα.

Το Τάγμα τούτο από της 12/8, κατόπιν Διαταγής της Χ Μεραρχίας, κατέλαβε την τοποθεσίαν ΡΟΥΣΕΛΙΤΣΑ - ΣΚΑΡΚΑΤΑ - ΒΑΡΜΠΑ ένθα μετά των υπολειμάτων των δύο ετέρων Ταγμάτων και 3 Λόχων Ταξ. Σχολής Αξ/κών ημύνθησαν κατά την 13/14 Αυγούστου προς κάλυψιν της συμπτύξεως της 103 Κ.Σ. Ταξιαρχίας.

(δ) Η Διλοχία θέσεως ΒΟΛΑΝΗ (ΚΩΣΤΕΝΕΤΣΙ - υψ. 1130) αποδεκατισθείσα και φονευθέντος του ΒΟΛΑΝΗ, υπεχώρησε την νύκτα 13/14 Αυγούστου διά ΣΜΑΡΔΕΣΙ, προς ΒΙΓΛΙΣΤΑΝ.

(ε) Η 105 Ταξιαρχία απώλεσε τα 55% της δυνάμεώς της και μόλις 300 άνδρες ταύτης συνεκεντρώθησαν άνευ βαρέος οπλισμού εις ΒΙΓΛΙΣΤΑΝ Αλβανίας και εκινήθησαν την 17/8 μέσω ΚΟΡΥΤΣΑΣ προς ΓΡΑΜΜΟΝ μετά της 103 Ταξιαρχίας.

ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ ΣΧΟΛΗΣ ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΩΝ.

12. (α) Οι 3 Λόχοι ταύτης είχον από 25.6.49 κινηθή προς περιοχήν ΒΑΡΜΠΑΣ την δε 13 και 14 Αυγούστου αντέστησαν μετά πείσματος εις περιοχήν υψοδ. 1134, ΒΑΡΜΠΑ ΡΟΓΑ και ΒΑΡΜΠΑ ομού μετά τμημάτων της 105 Κ.Σ. Ταξιαρχίας, προς κάλυψιν της συμπτύξεως της 103 ΚΣ. Ταξιαρχίας.

Οι Λόχοι ούτοι απώλεσαν το ήμισυ της Δυνάμεώς των.

(β) Η εις ΤΥΡΝΟΒΟΝ ευρισκομένη Διλοχία αντεπετέθη κατά των κινουμένων προς ΛΕΣΙΤΣ δυνάμεών μας και αντέστη επ' αυτού καθ' όλην την ημέραν της 11/8 υποχωρήσασα αποδεκατισμένη προς ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΕΦΑΛΙ την νύκτα της 11/12 Αυγούστου.

Εκ της Διλοχίας ταύτης τελικώς απέμειναν μόνον 40 Κ.Σ.

(γ) Ο εις ΠΥΛΗΝ Λόχος εκινήθη από της νυκτός της 10/11 Αυγούστου και έλαβε μέρος εις τας μάχας ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑΣ αυχένος ΠΡΕΒΟΛ, συμπτυχθείς τελικώς πρςο ΑΛΒΑΝΙΑΝ διά ΛΑΙΜΟΥ.

(δ) Αι απώλειαι της Ταξιαρχίας Σχολής Αξ/κών ανήλθον εις τα 60% της δυνάμεώς της. Κατά πληροφορίαν συλληφθέντων, εις Αλβανίαν υπεχώρησαν μόνον περί τους 180 της Σχολής Αξιωματικών.

13. (α) 580 Τάγμα.

Από της μεσημβρίας της 13/8 ήρξατο η υποχώρησις προς ΛΑΙΜΟΝ του εν λόγω Τάγματος περατωθείσα την 22.00 Ω της αυτής.

Ο 1ος Λόχος του Τάγματος τούτου υπέστη μεγάλην φθοράν αμυνόμενος του υψ. Ούση και υψοδ. 1211, απωλέσας 35 Κ.Σ. εκ της εκ 55 ανδρών δυνάμεώς του.

Την 14/8 μία Διλοχία του Τάγματος τούτου μετά του Λόχου των Κηνυγών Αρμάτων κατέλαβε το υψ. ΜΠΑΜΠΑΣ (Ν.3174) με αποστολήν να παρεμποδίση την προς Χερσόνησσον ΠΥΞΟΥ κίνησιν Εθνικού Στρατού.

Η Δύναμις αύτη κατά την 15 Αυγούστου προσβληθείσα υπό ημετέρων τμημάτων και της Αεροπορίας απώλεσε τα 80% της δυνάμεώς της.

(β) 589 Τάγμα.

Υπεχώρησε την νύκτα 13/14 δι' Αγίου Γερμανού προς ΛΑΙΜΟΝ υποστάν σοβαράς απωλείας υπό της Αεροπορίας την πρωίαν της 14/8.

(γ) 601 Τάγμα και Τάγμα Θέσεων ΑΡΓΥΡΗ

Ήρξαντο υποχωρούντα την νύκτα 13/14 προς ΛΑΙΜΟΝ, πλην μη δυνηθέντα διαπεραιωθώσι λόγω καταλήξεως περιοχής ΛΑΙΜΟΥ υπό ημετέρων τμημάτων 120 τούτων εισήλθον εις ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΥΪΑΝ, οι δε λοιποί παρέμειναν αποκεκομένοι εις περιοχήν Αγίου Γερμανού Μπέλλα Βόδας υπό ΑΡΓΥΡΗΝ.

Τελικώς ΑΡΓΥΡΗΣ με 7 αναπήρους αφίχθη την 20/8 εις ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟ οι δε υπόλοιποι των δύο Ταγμάτων εισήλθον τελικώς εις ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΥΙΑΝ μεθ' ετέρων Κ.Σ. των μετόπισθεν.

Συμφώνως με ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΥΙΚΗΝ ανακοίνωσιν ο αριθμός των εις Γιουγκοσλ. έδαφος εισελθόντων τελικώς ανήλθεν εις 728 ων 130 στελέχη και 80 εκ του αμάχου πληθυσμού.

Φαίνεται ότι πλείστοι των Κ.Σ. υπηρεσιών των μετόπισθεν και του πυρ/κού εισήλθον εις Γιουγκοσλαυίαν.

(δ) Λόχος Παρτιζάνων της 14 Ταξ. εφοδιασθείς δι' ασυρμάτου διετάχθη υπό του Γ.Α. να παραμείνη εις περιοχήν ΒΙΤΣΙΟΥ διά την διενέργειαν δολιοφθορών και καταστροφήν αποθηκών. Μέχρι σήμερον ουδαμού ενετοπίσθη.

(ε) Το επιτελείον της 14 Κ.Σ. Ταξ. υπεχώρησε προς ΛΑΙΜΟΝ από της νυκτός της 12/13 Αυγούστου ίνα οργανώση την άμυναν του ΛΑΙΜΟΥ.

ΜΟΝΑΔΕΣ Κ.Σ. ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΥ.

14. (α) Αι γνωσταί έξ Μοίραι πυρ/κού έλαβον νέους αριθμούς από του μηνός Ιουνίου 49, πιθανώς εξ αιτίας του παραδοθέντος επιτελούς της 34 Κ.Σ. Μοίρας. Η 66 Μοίρα ολμοβόλων παρέμεινε με τον αρχικόν της αριθμόν.

(β) Το ΣΣ προ της ενάρξεως των επιχειρήσεων «ΠΥΡΣΟΣ» έφερε τους συμμορίτας ως διαθέττοντας εξηκριβωμένως 28-30 πυρ/λα ορειβ. των 75 χιλ. Σκόντα, 12 πεδ. πυρ/λα των 105 χιλ., 4 ορ. Κρούπ των 105 χιλ., 4 Α/Τ των 75 χιλ., 20-25 Α/Τ των 37 χιλ., 6 ολμοβόλα και 25 Α/Α των 20 χιλ. Εξ ανευρεθείσης καταστάσεως εξηκριβώθη ότι την 2.8.49 οι Κ.Σ. διέθετον εις ΒΙΤΣΙ τον κάτωθι αριθμόν πυρ/λων :

Εις Μοίρας Πυρ/κού.

14 Πεδ. των 105
4 ολμοβόλα των 120 χιλ.
2 ορειβ. Κρούπ.
7 ορειβ. Σκόρνερ των 75
20 ορειβ. Σκόντα των 75
8 Α/Τ των 75
20 Α/Τ των 37
2 Α/Τ των 20
13 Α/Αερ. των 25 χιλ.
26 Α/Αερ. των 20 χιλ.

Εις Αποθήκας.

8 Πεδ. των 100 χιλ.
2 Κρούπ ορειβ.
2 Α/Τ των 75 χιλ.
6 Α/Τ των 37 χιλ.
1 Α/Α των 25 χιλ.
4 Α/Α των 20 χιλ.

(γ) Ανευρέθησαν μέχρι σήμερον τα κάτωθι πυρ/λα ημικατεστραμμένα.
- 8 πεδ. πυρ/λα των 100 χιλ.
- 3 πεδ. πυρ/λα των 105 χιλ.
- 14 ορ. πυρ/λα των 75 χιλ.
- 5 Α/Τ πυρ/λα των 75 χιλ.
- 17 Α/Τ πυρ/λα των 37 χιλ.
- 10 Α/Τ πυρ/λα των 25 χιλ.
- 22 Α/Τ πυρ/λα των 20 χιλ.

Εξηκριβώθη ότι μετέφερον εις ΑΛΒΑΝΙΑΝ 6 πεδ. πυρ/λα των 105 και 6 ορ. των 75 χιλ. και τινα Α/Τ και Α/Α.

Τα λοιπά φαίνεται ότι τα έχουσιν αποκρύψη εις περιοχήν ΒΙΤΣΙ.

(δ) Πυρ/κά Πυρ/κού.

Την 2.8.49 διέθετον τον κάτωθι αριθμόν βλημάτων ως εξάγεται εξ ανευρεθεισών καταστάσεων.

- 45.000 Βλήματα πεδ. και ορ. Πυρ/κού.
- 12.500 Βλήματα ολμοβόλων των 120 χιλ.
- 4.500 Βλήματα Α/Τ των 75 χιλ.
- 31.200 Βλήματα Α/Τ των 37 χιλ.
- 98.500 Βλήματα Α/Α των 25 και 20 χιλ.

ΔΙΑΤΑΞΙΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΙΣ ΤΟΥ ΕΧΘΡΙΚΟΥ ΠΥΡ/ΚΟΥ.

15. (α) Διάταξις.

Αύτη δεν υπέστη ουδεμίαν ουσιώδη μεταβολήν από την εν τω Δελτίου 31 Ιουλίου 49 αναφερομένην.

(β) Δράσις.

(ι) Αι 50 μοίρα (τέως 65) και 55 τοιαύτη (τέως 25) τετεγμέναι εις περιοχάς ΜΕΛΑΣ - ΜΑΚΡΥΧΩΡΙ - ΚΡΕΣΤΟ έδρασαν μάλλον ασθενώς κατά την ημέραν της 10/8, την δε νύκτα της 10/11 Αυγούστου το σύνολον του προσωπικού υπεχώρησεν προς Κατωχώρι - Μαύρην Ράχην, των πυρ/λων εγκαταλειφθέντων ημικατεστραμμένων.

Το αυτό συνέβη και με την 60 Μοίραν πυρ/κού τεταγμένων εις περιοχήν Βης ΓΙΑΜΑΤΑ - ΜΠΑΡΟ.

Αι θέσεις των πυρ/χιών των ανωτέρω Μοιρών ήσαν μετ' ακριβείας γνωσταί ως επί το πλείστον και εν πολλοίς εξουδετερώθησαν υπό της προηγηθείσης της επιθέσεως βολής Αντιπυρ/κού.

Εξ άλλου λόγω της ταχείας διεισδύσεως των τμημάτων κατά την νύκτα 10/11 ο εχθρός ηφνιδιάσθη, εξουδετερωθέντος συγχρόνως του ημίσεως του πυρ/κού του (3 Μοίραι πυρ/κού).

(ιι) Αι λοιπάι 3 Μοίραι πυρ/κού μετά της 66 Μοίρας ολμοβόλων, τεταγμέναι εν τη περιοχή ΚΑΛΥΒΙΑ ΛΑΚΚΟΥ - ΠΙΣΟΔΕΡΙ - αμέσως Δης ΠΛΑΚΑ - ΚΝΟΙΤΣΑΤΑ αφ ενός και περιοχήν ΜΑΛΙ - ΜΑΔΙ - ΡΑΜΠΑΤΙΝΑ αφ' ετέρου, έδρασαν μάλλον δραστικώς κατά των ημετέρων τμημάτων παρ' ότι, ως ανέφερον οι αυτόμολοι, υπέστη το προσωπικόν τούτων αρκετάς απωλείας εκ της βολής αντιπυρ/κού.

Εκ των Μοιρών τούτων απεσύρθησαν εις ΑΛΒΑΝΙΑΝ εξακριβωμένης 6 πεδινά πυρ. των 105 κα ι6 ορειβ. των 75, μη αποκλειομένης της διαφυγής μεγαλυτέρου αριθμού.

Ολμοβόλα των 120 χιλ. ανευρέθη μόνον έν. Δεν αποκλείεται τα λοιπά να παρελήφθησαν, ή απεκρύβησαν.

(ιιι) Η διάταξις του συνόλου του Κ.Σ. πυρ/κού ήτο λίαν προωθημένη και συνεπώς ουδόλως εξυπηρέτησε την κατά βάθος υποστήριξιν της αμύνης των Κ.Σ.

Εις τούτο συνετέλεσε και η ανεπάρκεια φορτηγών κτηνών διά την έγκαιρον μετατόπισιν ορειβ. πυρ/κού και πυρ/κών προς τα οπίσω.

(ιυ) Ως εμφαίνεται εκ των καταστάσεων πολεμ. υλικού εις τας θέσεις των πυρ/χιών δεν υπήρχε μέγα απόθεμα πυρ/κών. Εξ αντιθέτου εις την Α΄ συζυγαρχίαν, σταθμεύουσαν πιθανώς περί το ΒΑΤΟΧΩΡΙ υπήρχε μέγας αριθμός βλημάτων πεδ. πυρ/κού των 105 και Α/Τ των 75. Τούτο αποδεικνύει ότι οι Κ.Σ. δεν ανέμενον εισέτι την κατά ΒΙΤΣΙ επίθεσιν.

(υ) Είναι γεγονός ότι οι ΚΣ. ουδέν βλήμα κατόρθωσαν να αποσύρουν προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ.

Τούτ' αυτό συνέβη και με άπαντα τον βαρύν οπλισμόν.

ΔΙΑΠΙΣΤΩΘΕΝΤΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΚ ΤΗΣ ΔΡΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΟΠΛΩΝ.

(ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ - ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ - ΑΡΜΑΤΑ).

16. (α) Πυρ/κόν

Διεπιστώθη ότι η βολή του πυρ/κού και ιδία του ελαφρού με πυροσωλήνα ακαριαίον ουδεμίαν καταστροφήν επιφέρει επί των ισχυρών πολυβολείων.

Πλην λόγω του ότι εχρησιμοποιήθη κατά μάζας επέτυχε τα κάτωθι:

- Την καταρράκωσιν του ηθικού των αμυνομένων και τον εγκλεισμόν τούτων εντός των πολυβολείων.
- Την αχρήστευσιν των όπλων πεζικού και Α/Τ πυρ/λων των 37 καθ' όσον λόγω του κονιορτού όστις εισεχώρησε εντός των καννών και
- των επαναληπτικών μηχανισμών, ουδέν όπλον ελειτούργει σχεδόν,
- Σημαντικάς απωλείας λόγω θραυσμάτων άτινα εισέδυσαν εκ των θυρίδων των πολυβολείων.

....λοίς των χαρακωμάτων.

(β) Αεροπορία.

Οσάκις Βόμβα ή ρουκέττα έπεσεν επί πολυβολείων κατέστρεψε τούτο.

Κατά τα άλλα επιδρά ως και το πυρ/κόν.

Αι εμπρηστικαί βόμβαι κατετρόμαξαν τους επί Πολενάτας συμμορίτας και ηνάγκασαν τούτους να εγκαταλείψουν τα πολυβολεία των.

Επί των υποχωρούντων, εις ανοικτόν πεδίον, συμμοριτών η επίδρασις της Αεροπορίας υπήρξε καταστρεπτική ως συνέβη εις τον πεδινόν διάδρομον του ΛΑΙΜΟΥ την πρωίαν της 14/8.-

Επί πλεόν ο ισχυρός βομβαρδισμός πυρ/κού και Αεροπορίας επιδρά λίαν αποπνικτικώς επί των Κ.Σ. και επί πλέον επί των νεύρων τούτων. Γενικώς, κατά περιγραφάς Κ.Σ., μετά το πέρας του βομβαρδισμού ούτοι ήσαν ανίκανοι να δράσσουν.

(δ) Άρματα Μάχης.

Ταύτα διά της ευθυφόρου βολής των κατά των θυρίδων των πολυβολείων ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ - υψοδ. 1685 και εκείθεν του ΛΑΙΜΟΥ επί υψ. ΜΠΑΜΠΑ επροξένησαν σοβαρωτάτας απωλείας κατά των Κ.Σ.

17. ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΤΗΛ/ΚΩΝ ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΩΝ ΕΞ. ΑΙΤΙΑΣ ΤΩΝ ΒΟΜΒΑΡΔΙΣΜΩΝ.

Λόγω του ισχυρού βομβαρδισμού υπό του ημετέρου πυρ/κού και Αεροπορίας πλείσται γραμμαί είχον αποκοπή και αι διά τηλεφώνου επικοινωνίαι δεν ελειτούργησαν. Συγκεκριμένως παρατηρητήριον της 25 Μοίρας επί Γκλαβάτας απεμονώθη τηλεφωνικώς από των πυρ/χιών και λόγω του ότι εστερείτο ασυρμάτου δεν ηδυνήθη να επέμβη εις τον αγώνα κατά την 11/8.

Επίσης λόγω του ισχυρού βομβαρδισμού και Σ. Ασυρμάτου υπέστησαν βλάβας πράγμα όπερ εδυσχέρανε μεγάλως την ενάσκησιν της Διοικήσεως.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

18. ΕΜΦΑΙΝΟΥΣΑ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΩΣ ΤΑΣ ΑΠΩΛΕΙΑΣ ΤΩΝ ΚΣ. ΚΑΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΝ «ΠΥΡΣΟΣ»

Α/Α	Μονάδες	Αρχική Δύναμις	Νεκροί	Σ.&Π Κ.Σ.	Τ. υπολογιζόμενον	Εισελθόν Γιουγκοσ	Σύνολον απωλειών	εναπομείνασα δύν.
1.	14 Ταξ.	1080	180	67	180	250	680	400
2.	18 Ταξ.	1100	250	200	300	-	750	350
3.	102 Ταξ.	500	70	76	100	50	300	180
4.	103 Ταξ.	900	80	18	150	-	250	650
5.	105 Ταξ.	640	120	75	150	-	375	295
6.	Σχολ. αξ/κών	500	150	1	160	-	310	190
7.	Πυρ/κόν & Λοιποί σχηματισμοί	3030	355	217	250	325	1150	1880
	Σύνολον	7750	1180	654	1350	600	3780	3970

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Εξ υπολοίπου 14 ΚΣ. Ταξιαρχίας 1) 100 Κ.Σ. διέρευσαν πιθανώς προς ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟΝ - ΚΑΣΤΑΝΟΧΩΡΙΑ.

2) Εξακριβωμένος ως μόνον ΑΡΓΥΡΗΣ με 7 Κ.Σ. αφίχθη ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟΝ ένθα παραμένει εισέτι.

19. ΑΠΩΛΕΙΑΙ Κ.ΣΥΜΜΟΡΙΑΚΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ

Πλείστα συμμοριακά στελέχη ετραυματίσθησαν, εφονεύθησαν και αιχμαλωτίσθησαν κατά την επιχείρησιν «ΠΥΡΣΟΣ» εις ΒΙΤΣΙ.

(α) Αιχμάλωτοι :
Μυλωνάς Απόστολος Π.Ε. 5ου Λόχου 14 Ταξιαρχίας.
Ρίζος Μ. μαθητής 1ου Λόχου Ταξ/ρχίας Σχολής Αξ/κών.
Ιωσηφίδου Γενοβέφα Π.Ε. Δ/ρίας 5ου Λόχου 18 Ταξ/ρχίας.
Σαμψούλης Κων/νος Ανθ/γός Δρίτης 6ου Λόχου 102 Ταξ/ρχίας.
Ιτζεβίδης Ευάγγελος Ανθ/γός Συνεργεία Μικρολίμνης.
Μποδάκης Λάζαρος Ανθ/γός Δ/ρίτης Λόχου Μηχ/των 425 Ταγ. 18 Ταξ.
Ωσαύτως 2 Δ/ρίται και 2 απελευθερωθέντες Αξ/κοί του Στρατού.

(β) Νεκροί.
- Υποστράτηγος Σκοτίδας τέως Διοικ. Χ Κ.Σ. Μεραρχίας και από τινός μέλος του πολεμ. Συμβουλίου.
- Ταγ/ρχης Φωκάς Σ.Δ. του 425 Κ.Σ. Τάγματος.
- Ταγ/ρχης Ράλλης Ευθ. Σ.Δ. 1ον Τάγμ. 105 ΚΣ. Ταξιαρχίας.
- Ταγ/ρχης Μαύρος Αποστ. Σ.Δ. του 1ου Τάγμ. 102 ΚΣ. Ταξ/ρχίας.
- Βολάνης Σ.Δ. Ταγμ. Θέσεως 103 Κ.Σ. Ταξιαρχίας.
- Λοχαγός Καραγιάννης Ιωάν. Σ.Δ. 3ου Λόχου 18 Κ.Σ. Ταξ/ρχίας.
- Λοχαγός Ζεύγας Αλέκος Π.Ε. 4ου Λόχου 18 Κ.Σ. Ταξ/ρχίας.
- Λοχαγός Πάνος Π.Ε. 10ου Λόχου 18 Κ.Σ. Ταξ/ρχίας.
- Λοχαγός Κίτσος Σ.Δ. 10ου Λόχου 18 Κ.Σ. Ταξ/ρχίας.
- Λοχαγός Παπαϊωάννου Γιάν. Π.Ε. 11ου Λόχου 105 Κ.Σ. Ταξ/ρχίας.

- Λοχαγός Τάκης Σ.Δ. 1ου Λόχου 105 Κ.Σ. Ταξ/ρχίας.
- Λοχαγός Ζήκος Κώστας Π.Ε. Λόχου Μηχαν. 1ου Τάγμ. 105 Κ.Σ. Ταξ.
- Λοχαγός Μπαρούτας Κ. Σ.Δ. 7ον Λόχον 105 Κ.Σ. Ταξ/ρχίας.
- Λοχαγός Παπαδόπουλος Αντ. Σ.Δ. Λόχου Μηχαν. ΙΙ Τάγμ. 105 Κ.Σ. Ταξ.
- Λοχαγός Μαίρη Π.Ε. 1ον Λόχον 102 Κ.Σ. Ταξ/ρχίας.
- Λοχαγός Κυριάκος Σ.Δ. 1ου Λόχου 102 Κ.Σ. Ταξ/ρχίας.
- Λοχαγός Παναγιώτης Σ.Δ. Λόχου Μηχανημάτων 1ου Τάγμ. 102 Κ.Σ. Ταξ/ρχίας.

- Λοχαγός Ζαλίκας Αγαμ. Σ.Δ. 5ου Λόχ. 14 Ταξ. - Λοχαγός Καλαμπακιώτης Σ.Δ. 7ου Λόχ. 14 Ταξ. - Λοχαγός Τάσος Π.Ε. 7ου Λόχ. 14 Ταξ. - Λοχαγός Καλαντζής Π.Ε. 9ου Λόχ. 14 Ταξ. - Λοχαγός Αντωνιάδης Σ.Δ. 9ου Λόχ. 14 Ταξ.	Οι έναντι κατά τας καταθέσεις των Αιχμαλώτων φέρονται ως αυτοκτονήσαντες εις περιοχήν Καλλιθέας Λαιμού, πλην υπάρχουν αμφιβολία επ’ αυτού.

Επίσης φέρονται ως φονευθέντες και περί τους 25 Διμοιρίται και Π.Ε. Διμοιριών.

(γ) Τραυματίαι.
- Ταγ/ρχης Γιάννος Σ.Δ. 427 Τάγμ. 18 Κ.Σ. Ταξ.
- Ταγ/ρχης Γρίβας Σ.Δ. 601 Τάγμ. 14 Κ.Σ. Ταξ.
- Λοχαγός Καρανικόλας Σ.Δ. 9ου Λόχου 18 Κ.Σ. Ταξ.
- Λοχαγός Σίφουνας Σ.Δ. Λόχου Τραυμ. 18 Κ.Σ. Ταξ.
- Λοχαγός Ανδρέας Σ.Δ. 4ου Λόχου 18 Κ.Σ. Ταξ.
- Λοχαγός Χρυσόστομος Π.Ε. 2ου Λόχου 18 Κ.Σ. Ταξ.
- Λοχαγός Πίπας Σ.Δ. Ανεξ. Λόχου 18 Κ.Σ. Ταξ.
- Λοχαγός Παρίντας Θωμ. Π.Ε. 6ου Λόχου 105 Κ.Σ. Ταξ/ρχίας.

Ωσαύτως αναφέρονται ως τραυματισθέντες και περί τους 30 Διμοιρίται και Π.Ε. Διμοιριών.

(δ) Γενικώς αι ανωτέρω απώλειαι εις Κ.Σ. Στελέχη δέον να ώσι κατώτεραι και των πραγματικών καθόσον οι πληροφοριοδόται συνελήφθησαν ή παρεδόθησαν προ του πέρατος του εις ΒΙΤΣΙ αγώνος και συνεπώς δεν γνωρίζουσι απάσας τας απωλείας.

20. Κ.ΣΥΜΜΟΡΙΑΚΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ ΒΙΤΣΙ ΕΙΣΕΛΘΟΥΣΑΙ ΜΕΣΩ ΑΛΒΑΝΙΑΣ ΕΙΣ ΓΡΑΜΜΟΝ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΜΑΧΗΝ«ΠΥΡΣΟΣ».

Εκ των καταθέσεων Σ. ή παραδοθέντων Κ.Σ. εισήλθον εις Γράμμον αι κάτωθι Κ.Σ. Δυνάμεις.

(α) Την 18.8.49 η 103 Κ.Σ. Ταξ. υπό τον ΑΧΙΛΛΕΑ. Τρία τάγματα Δύναμις περίπου .....
Οπλισμός : Μόνον ο ατομικός.

(β) Την 18.8.49 η 105 Κ.Σ. Ταξ. (τρία τάγματα ηλατωμένης δυνάμεως και 2 Λόχοι Μηχανημάτων) υπό το ΤΣΕΚΑΡΔΩΝΗΝ, του τέως Ταξιάρχου ΛΑΣΑΝΗ αναλαβόντος την Διοίκησιν της ΧΙ Μεραρχίας

Δύναμις περίπου....350

Οπλισμός : ο ατομικός.
2 όλμοι των 60 χιλ. άνευ βλημάτων.

(γ) Την 19.8.49 η 14 Κ.Σ. Ταξ. υπό τον ΣΟΦΙΑΝΟΝ.
Δύο Τάγματα συν τάγμα θέσεων ηλατωμένης συνθέσεως.
Οπλισμός : Ατομικός. Δύναμις περίπου... 400

(δ) Την 19.8.49 η 102 Κ.Σ. Ταξ. υπό τον ΚΙΣΣΑΒΟΝ έν Τάγμα μετά του επιτελείου της Ταξιαρχίας. Δύναμις περίπου....180

(ε) Την 19.8.49 η 18 Κ.Σ. Ταξ. υπό ΠΡΙΚΟΝ 2 Τάγματα ηλατωμένης δυνάμεως.
Δύναμις περίπου....200

(στ) Την 19.8.49 η Ταξ/ρχίας Σχολής Αξ/κών (Μία Διλοχία)
Δύναμις περίπου....150

(ζ) Οι διαρρεύσαντες Κ.Σ. πυρ/κού εις Αλβανίαν συνεκρότησαν Μονάδας πεξικού και την 18/19 Αυγούστου απεστάλησαν εις ΓΡΑΜΜΟΝ :

(ι) 55 Μοίρα πυρ/κού υπό ΚΟΥΚΟΥΜΑΔΗΝ Δύναμις 150

(ιι) 34 Μοίρα πυρ/κού υπό ΖΕΡΒΑΝ Δύναμις 100

(ιιι) 70 Μοίρα πυρ/κού υπό ΣΤΡΑΤΟΝ Δύναμις 80

(ιυ) 36 Μοίρα πυρ/κού υπό ΚΑΡΑΦΩΤΙΑΝ Δύναμις 80

2290

Επί των λοιπών Μοιρών πυρ/κού ουδέν εξηκριβώθη.
Επίσης φαίνεται ότι δεν απεστάλησαν πυρ/λα από τα εις Αλβανίαν εκ ΒΙΤΣΙ αποσυρθέντα.

(η) Την 18.8.49 Τάγμα Μηχανικού υπό ΑΝΤΑΡΑΝ. Δύναμις 200

(θ) Εκ των συνεργείων Νοσοκομείων και λοιπών Βοηθητικών υπηρεσιών εισήλθον εις ΓΡΑΜΜΟΝ 200
Από 18-24.8.49 μη ενταχθέντες εις οργανωμένην Μονάδα.

(ι) Επίσης εκ των συγκεντρωθέντων εις Στρατόπεδον Αλβανίας ΜΠΡΕΝΣ (25 χιλ. Ν. ΕΛΒΑΣΑΝ) 600 Κ.Σ. διαφόρων σχηματισμών μετά την κατάρρευσιν του ΒΙΤΣΙ οι 400 συνεκρότησαν δύο Τάγματα και εισήλθον την 26.8.49 εις ΓΡΑΜΜΟΝ (Ρόμπολο Δάσος) μεταφερθέντες δι’ Αλβανικών αυτοκινήτων.
400
Ήτοι εισήλθον εις ΓΡΑΜΜΟΝ εξ Αλβανίας από 18 μέχρι 26.8.49 εν όλω Κ.Σ.

3090.

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ Κ.Σ. ΜΕΤΑ ΟΜΟΡΩΝ ΚΡΑΤΩΝ. ΚΑΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΝ «ΠΥΡΣΟΣ».

21. ΜΕΤΑ ΑΛΒΑΝΙΑΣ.

(α) Προ της ενάρξεως επιχειρήσεως.

(ι) Εξ Αλβανών οπλιτών αιχμαλωτισθέντων εντός του Ελληνικού εδάφους αυτομόλων, εξηκριβώθη ότι το 757 Αλβανικόν Σύν/μα εκινήθη επειγόντως δι’ αυτοκινήτων την νύκτα 9/10 Αυγούστου 49 εκ ΤΙΡΑΝΩΝ και αφίχθη εις περιοχήν ΜΠΙΓΛΙΣΤΗΣ και κατέλαβε θέσεις κατά μήκος της Μεθορίου από ύψωμα ΣΜΑΡΔΕΣΙ (Ν.2954) μέχρι ΤΡΕΣΤΕΝΙΚ (Ν.2449).
Εις τους Αλβανούς Στρατιώτας ελέχθη υπό των Αξ/κών των ότι αποστολή των ήτο να καλύψουν τα πλευρά των Κ.Σ.

(ιι) Εξ Α1 πηγής πληροφοριών του Σ.Σ. η άφιξις του ανωτέρω Συν/τος και η κατάληψις της περιοχής ΤΡΕΣΤΕΝΙΚ - ΣΜΑΡΔΕΣΙ εγένετο κατόπιν προσυνενοήσεως και κοινής συνεργασίας Αλβανών και Κ. Συμμοριακού Αρχηγείου.

(β) Κατά την Διάρκειαν Επιχειρήσεως «ΠΥΡΣΟΣ».

(ι) Μετά του ανωτέρω Συν/τος αφίχθησαν και 8 Αλβανικά πυρ/λα και κατέλαβον θέσεις εις την περιοχήν ΚΑΠΕΤΙΣΤΑΣ άτινα, καθ’ όλην την διάρκειαν της Επιχειρήσεως «ΠΥΡΣΟΣ» έβαλον κατά των ημετέρων τμημάτων εντός του Ελληνικού εδάφους.

(ιι) Τα ως άνω Αλβανικά τμήματα, συνεργαζόμενα απολύτως μετά των ΚΣ. ενήργησαν πολλάς επιθέσεις κατά του πλευρού των επιτιθεμένων ημετέρων τμημάτων προς την κατεύθυνσιν ΚΩΣΤΕΝΕΤΣΙ - ΣΜΑΡΔΕΣΙ, προξενήσαντα μεγάλας απωλείας εις νεκρούς και τραυματίας. Συνελήφθησαν Αλβανοί αιχμάλωτοι εντός του Ελληνικού εδάφους. Επ’ αυτού υπεβλήθη εις ΓΕΣ/Α2/ΙΙΙ η υπ’ άριθ. Α.Π.Φ.1032/36/17.8.49 έκθεσις του Σ.Σ.

(ιιι) Εξ Α1 πηγής πληροφοριών του Σ.Σ. συνάγεται ότι την 13/8 οι Κ.Σ. είχον συντονίση συνδυασμένην αντεπίθεσιν μετά των Αλβανών κατά του υψοδ. 1130 (επί των συνόρων Νως ΣΜΑΡΔΕΣΙ) μη πραγματοποιηθείσαν, λόγω της εν τω μεταξύ καταλήψεως υπό ημετέρων τμημάτων του Φυλακείου 38.

Ομοίως εκ της αυτής πηγής είναι εξακριβωμένον ότι ο Διοικητής της Χ Μεραρχίας Τομπουλίδης Παύλος διετάχθη την 13/8 Ω. 22.40 να υποχωρήση προς Αλβανίαν.

(ιυ) Τα υπολείμματα των Κ.Σ. ανερχόμενα εις 3800 περίπουυποχώρησαν εις Αλβανίαν διά του ΛΑΙΜΟΥ και ΚΡΥΣΤΑΛ-ΛΟΠΗΓΗΣ.

Εξ αυτών 3000 Κ.Σ. περίπου μετεφέρθησαν εσπευσμένως εις ΓΡΑΜΜΟΝ δι' Αλβανικών αυτοκινήτων (Καταθέσεις συλληφθέντων εις Γράμμον αιχμαλώτων).

22. <u>ΜΕΤΑ ΤΗΣ ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΥΪΑΣ.</u>

(α) <u>Προ της Επιχειρήσεως «ΠΥΡΣΟΣ».</u>

Από του μηνός Ιουλίου 49 και εντεύθεν δεν υπάρχουν αποδείξεις συνεργασίας Κ.Σ. μετά Γιουγκοσλαυϊκών Αρχών.

(β) <u>Κατά την επιχείρησιν «ΠΥΡΣΟΣ».</u>

Συμφώνως με ανακοίνωσιν της Γιουγκοσλαυϊκής Κυβερνήσεως κατέφυγον εις Γιουγκοσλαυΐαν 728 περίπου Κ.Σ. ων 80 πολίται.

Οι Γιουγκοσλαύοι ανεκοίνωσαν ότι τους ενόπλους και τραυματίας τους μετεχειρίσθησαν συμφώνως με τον διεθνή Νόμον.

23. <u>ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.</u>

(α) Ως ετονίσθη εις την παρ. 4 ή Κ. Συμμοριακή ηγεσία ηφνιδιάσθη πλήρως Στρατηγικώς και τακτικώς.

Τούτο παραδέχεται και η μόλις ληφθείσα «Απόφαση του Πολιτικού Γραφείου της Κ.Ε. του ΚΚΕ» της 20.8.49, τονίζουσα εις την παρ. 4 ότι :

«Η σύμπτυξή μας από το Βίτσι, ύστερα από τον αιφνιδιασμό στο Λέσιτς, ήταν αναγκαία γιατί εξυπηρετούσε τα γενικώτεα συμφέροντα του αγώνα».

(β) Διά τον αιφνιδιασμόν η ανωτέρω απόφασις αποδίδει σοβαράν ευθύνην εις την Διοίκησιν της ΧΙ Κ.Σ. Μεραρχίας, την Διοίκησιν του Συγκροτήματος ΜΠΑΡΟ - ΓΙΑΜΑΤΑ την Διοίκησιν του μετώπου του ΒΙΤΣΙ και εις το Γ.Α.

Επίσης επιρίπτει πολιτικήν ευθύνην διά την αποτυχίαν του ΒΙΤΣΙ, εις ολόκληρον το Κόμμα Ηγεσίαν και όλους τους Κομμουνιστάς.

(γ) Η Κ.Σ. Ηγεσία αιφνιδιασθείσα δεν ηδυνήθη να χρησιμοποιήση εγκαίρως τας εφεδρείας της προς ενίσχυσιν ή ανακατάληψιν της τοποθεσίας ΛΕΣΙΤΣ - ΤΣΟΥΚΑ.

(δ) Η διάταξις του Κ.Σ. πυρ/κού δεν ήτο η αρμόζουσα καθόσον το ήμισυ τούτου ήτο τεταγμένον εις την περιοχήν ΜΕΛΑΣ - ΜΑΚΡΥΧΩΡΙ αυχήν ΝΤΑΜΣΕ, περιοχήν απειλουμένην αμέσως από εχθρικάς διεισδύσεις.

Εξ άλλου, λόγω του ότι τα πυρ/λα έδρων από πολυβολείων και με ελλιπή μέσα διαβιβάσεων ουδεμίαν ευελιξίαν πυρός επέτυχον.

(ε) Η επιχείρησις «ΠΥΡΣΟΣ» απέδειξε περιτράνως ότι είναι δυνατή η νυκτερινή διείσδυσις μεγάλων δυνάμεων, χωρίς να γίνη τούτο αντιληπτόν, όταν δεν υφίσταται συνεχής και πυκνή κατοχή.

(στ) Το ηθικόν των Κ.Σ. ευρίσκεται εις λίαν χαμηλόν επίπεδον.

Εις τούτο συνετέλεσε: Αι συνεχείς αποτυχία τούτων κατά τους τελευταίους μήνας το μέγα ποσοστόν βιαίως Στρατολογηθέντων και γυναικών η κακή ηγεσία τούτων και η εφαρμοσθείσα τακτική των βομβαρδισμών υπό του πυρ/κού και Αεροπορίας πολλάς ημέρας προ της ενάρξεως της επιθέσεως.

Επίσης συνετέλεσε και η γενική αντίληψις ότι μάχονται έναν αγώνα άνευ ουδεμιάς Ελπίδος επιτυχίας κατόπιν της λιποταξίας του ΤΙΤΟ.-

24. ΕΝΔΕΧΟΜΕΝΗ ΤΑΚΤΙΚΗ ΗΝ ΘΑ ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΕΙΣ ΤΟ ΕΓΓΥΣ ΜΕΛΛΟΝ Η Κ. ΣΥΜΜΟΡΙΑΚΗ ΗΓΕΣΙΑ.

Η τακτική ην η Κ.Σ. Ηγεσία θα τηρήση εις το εγγύς μέλλον μετά την συντριβήν των δυνάμεών της εις ΒΙΤΣΙ και ΓΡΑΜΜΟΝ θα είναι :

(α) Θα εντείνη την ειρηνόφιλον προπαγάνδαν της.

(β) Θα προσπαθήση να εντείνη εις το εσωτερικόν τον μικροπόλεμον διά των ομάδων Π.Ε., Ελευθέρων Σκοπευτών και Δολιοφθορέων.

(γ) Εκ των εις ΑΛΒΑΝΙΑΝ καταφυγόντων υπολειμμάτων θα συγκροτήση εκλεκτά τμήματα κρούσεως εξ αφοσιωμένων Κ.Σ. και θα προσπαθήση να επιτύχη διεισδύσεις διά των συνόρων εις βάθος διά την διεξαγωγήν ανταρτοπολέμου. Εκ παραλλήλου διά παρομοίων τμημάτων, καθ' όλον το μήκος των συνόρων θα επιχειρή συνεχείς κρούσεις προς κατάληψιν ωρισμένων σημείων εγγύς των συνόρων προς καταπόνησιν και εκνευρισμόν του Εθνικού Στρατού.

(δ) Εκ των υπολοίπων εφεδρειών (Παιδομάζωμα και λοιποί Κ.Σ.) θα προσπαθήση να συγκροτήση και εκπαιδεύση νέας δυνάμεις διά μελλοντικήν χρησιμοποίησιν.

(ε) Δεν φαίνεται πιθανόν ότι η Κ.Συμμοριακή ηγεσία εις το εγγύς μέλλον θα επιδιώξη την εκ νέου δημιουργίαν προγεφυρωμένων τύπου ΒΙΤΣΙ ή ΓΡΑΜΜΟΥ, καθόσον αι διατιθέμεναι σήμερον Κ.Συμ/καί δυνάμεις δέον να θεωρούνται ανεπαρκείς, το δε ηθικόν της πλειονότητος τούτων λίαν χαμηλόν.

Εξ άλλου μία τοιαύτη ενέργεια θα έδει να υποβοηθηθή από σοβαρούς αντιπερισπασμούς εις το εσωτερικόν της χώρας, ως συνέβη κατά το 1948.

Το
Α2 Γραφείον Β΄ΣΣ
Τ.Σ.Υ.
ΒΛΑΧΟΣ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ
ΑΝΤ/ΡΧΗΣ - ΠΥΡ/ΚΟΥ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Α2

26

Ι Ι Μ Ε Ρ Α Ρ Χ Ι Α

Ε Κ Θ Ε Σ Ι Σ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ «ΠΥΡΣΟΣ»

Τ.Σ.

Μ Υ Ν Η Μ Α

Διοικητού Μεραρχίας προς τας Μονάδας

κατά την έναρξιν επιχειρήσεως «ΠΥΡΣΟΣ»

ΠΡΟΣ : 3-21-22 Ταξ/Α1
12 ΕΣΠ, Άρματα 100900
Κ.Π.Φ. 180/23.

Γ Ε Ν Ι Κ Η Δ Ι Α Τ Α Γ Η

Γενναίοι Αξιωματικοί και οπλίται.

Η προσταγή από τους Ουρανούς εδόθη :

Να παύσουν τα δεινά της Ελλάδος και οι εχθροί της να εξολοθρευθούν.

Κινηθήτε σαν αστραπή και επιπίπτοντες σαν κεραυνοί συντρίψατε τους εγκληματίας για να ανυψωθή ο ΠΥΡΣΟΣ μέχρι τρίτου Ουρανού και να φωτίση όλον τον κόσμον και να υπενθυμίση εις όλους τους Δημοκρατικούς Λαούς, ότι το πολυτιμώτερον αγαθόν εις τον άνθρωπον είναι η Ελευθερία.

Ο Θεός ευλογεί το έργον σας.

Ζήτο το Ε Θ Ν Ο Σ
Ζήτω ο Β Α Σ Ι Λ Ε Υ Σ
Ζήτω ο Σ Τ Ρ Α Τ Ο Σ

Μ Ε Ρ Α Ρ Χ Ο Σ

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

Διά την πλήρη εικόνα της όλης επιχειρήσεως «ΠΥΡΣΟΣ» υπό της Μεραρχίας, η έκθεσις περιλαμβάνει τα κάτωθι καφάλαια :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄. ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄. ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄. ΣΥΜΒΟΛΗ ΚΑΙ ΑΠΟΔΟΣΙΣ ΟΠΛΩΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΕΩΣ - ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΗ

Ι. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ ΜΟΝΑΔΩΝ

1. Αι Μονάδες της Μεραρχίας, μέχρι τέλους του μηνός Ιουνίου, δεν είχον εκπαιδευθή άπασαι και πλήρως και τούτο διότι :

Το εκτεταμένον μέτωπον της Μεραρχίας αφ' ενός, από ΠΤΟΛΕΜΑΪΔΟΣ μέχρι συνόρων και προς Δυσμάς από ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ - ΒΙΓΛΑΣ ΛΟΥΝΤΣΑΣ - ΤΟΥΜΠΑΣ μέχρι ΑΡΝΙΣΣΗΣ και αφ' ετέρου, αι διαδοχικαί σοβαραί επιθέσεις των συμμοριτών (κατά ΦΛΩΡΙΝΗΣ, ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ και κατά ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΩΝ), δεν έδωσαν την ευκαιρίαν να δημιουργήση η Μεραρχία εφεδρείαν εις κατάλληλον χώρον, προς συστηματικήν και συνεχή εκπαίδευσιν.

2. Παρ' όλα ταύτα, εξεπαιδεύθησαν 3 σειραί Λόχων Βαθμοφόρων, αι Διμοιρίαι Σκαπανέων, αι Διμοιρίαι όλμων 81 χιλ, αι Διμοιρίαι Πολ-λων και οι ολμισταί των 60 χιλ. απάντων των Ταγμάτων.

Τη βοηθεία δε της ΜΟΕ εξεπαιδεύθησαν Τάγματα τινά της Μεραρχίας, ουχί πλήρως, καθ' όσον διεκόπτετο η εκπαίδευσις υπό των εκάστοτε παρουσιαζομένων τακτικών αναγκών.

Η Μεραρχία αποδίδουσα ιδιαιτέραν σημασίαν εις το ζήτημα της εκπαιδεύσεως, επανειλημμένως εζήτησεν από του μηνός Μαρτίου, να της παρασχεθώσι τα μέσα διά την πλήρη εκπαίδευσιν των Μονάδων της.

3. Περί το τέλος του μηνός Ιουνίου αφίκετο εις τον τομέα της Μεραρχίας η 33 Ταξιαρχία.

Από τας αρχάς Ιουλίου κατόπιν Δ/γής του Β΄ΣΣ, εξεπαιδεύθησαν διαδοχικώς αι 21 και 3η Ταξιαρχίαι, εις το προς τούτο οργανωθέν Κ. Εκπαιδεύσεως, εις περιοχήν ΚΟΖΑΝΗΣ.

Εν συνεχεία εις την περιοχήν της Μεραρχίας οργανώθησαν 2 Κ. Εκπαιδεύσεως, εις α εξεπαιδεύθησαν διαδοχικώς αι 22 και 33 Ταξιαρχίαι.

ΙΙ. ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ ΠΡΟ ΕΠΙΘΕΣΕΩΣ

1. Το πρώτον έλαβεν γνώσιν η Μεραρχία περί των επικειμένων επιχειρήσεων ΒΙΤΣΙ υπό του Δ/τού του ΣΣ, κατά την γενομένην σύσκεψιν εν τη Μεραρχία (ΦΛΩΡΙΝΑ), την 12 Ιουλίου.

Επηκολούθησαν επανειλημμέναι αναγνωρίσεις επί του εδάφους και συσκέψεις.

Κατά την σύσκεψιν της 2ας Αυγούστου, ελήφθη υπό του ΣΣ η τελική απόφασις, ήτις συνέπιπτεν με τας αρχικάς υποβληθείσας προτάσεις της Μεραρχίας, ως προς τον τρόπον ενεργείας ταύτης, κατά την επιχείρησιν «ΠΥΡΣΟΣ».

Εκ παραλλήλου η Μεραρχία προέβη εις λεπτομερείς αναγνωρίσεις επί του εδάφους μετά των εκτελεστών, προς πλήρη μελέτην και καθορισμόν της αποστολής μιας εκάστης Ταξιαρχίας.

Εκτός των λεπτομερών αναγνωρίσεων κατασκεύασε αμμοδόχον περιοχής ΒΙΤΣΙΟΥ και πραγματοποίησε επανειλημμένας συσκέψεις, εις ας ελάμβανον μέρος οι Δ/ταί Ταξ/χιών μετά των Δ/τών Ταγμάτων και οι Δ/ταί των Όπλων Υποστηρίξεως, καθ' άς εκαθορίζοντο λεπτομερώς αι ενέργειαι ενός εκάστου της μελετωμένης επιχειρήσεως. Εις μίαν των συσκέψεων τούτων παρέστη και ο Δ/τής της ΣΗΔΜ.

Επί πλέον, οργάνωσε εις την περιοχήν ΡΑΔΟΣΙ Κ.Α. παρόμοιον με το εχθρικόν τοιούτον (ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ - υψ. 1685) και εξετέλεσεν ασκήσεις συνόλου, υφ' ολοκλήρου της 22 Ταξ/χίας και εξήτασε τον τρόπον ενεργείας εκάστου Τάγματος, σύμφωνα με την αποστολήν, ην θα ελάμβανε κατά τας επιχειρήσεις «ΠΥΡΣΟΣ».

Εις τας ασκήσεις ταύτας, έλαβον μέρος και τα Όπλα Υποστηρίξεως, τουτέστιν, Πυρ/κόν και Άρματα.

Εκ της συντελεσθείσης εκπαιδεύσεως, της κατανοήσεως υπό πάντων του ανατιθησομένου έργου και το σπουδαιότερον η πίστις των Διοικήσεων και πάντων των Αξ/κών και οπλιτών εις τον επικείμενον αγώνα, έδιδον εκ των προτέρων την βεβαιότητα της επιτυχούς εκβάσεως της επιχειρήσεως.

2. Το έργον της Μεραρχίας ήτο δυσχερές και λεπτόν, διότι :

(α) Εδίδετο εις την Μεραρχίαν η αποστολή διασπάσεως της οχυρωμένης τοποθεσίας του εχθρού <u>εντός ωρισμένου χρονικού διαστήματος</u> και <u>εν πλήρη ημέρα.</u>

(β) Έδει να εξασφαλίση διάδρομον εντός της εχθρικής τοποθεσίας, διά την διείσδυσιν μιας Μοίρας ΛΟΚ και της ΧΙ Μεραρχίας.

(γ) Ανελάμβανε την υποχρέωσιν της προετοιμασίας διά την υποδοχήν και εγκατάστασιν εγγύς της α'. γραμμής, των κάτωθι Μονάδων :

- ΧΙ Μεραρχίας
- Μοίρας ΛΟΚ.
- Ειδικού Αποσπάσματος Λόχου Προσκόπων

- Μονάδων Αρμάτων
- Μονάδων Πυρ/κού
- 500 Μονάδος.

Προς τούτο η Μεραρχία με τα ίδια μέσα, προέβη εις τας κάτωθι εργασίας :

- Παροχή διευκολύνσεων διά τας αναγνωρίσεις.
- Διευθέτησιν οδών διά την ακώλυτον κίνησιν οχημάτων και Τεθωρακισμένων και διανοίξεως ορεινών δρομολογίων διά την κίνησιν ημιόνων.
- Κατασκευήν τηλεφωνικών δικτύων.
- Κατασκευήν προωθημένων θέσεων Πυρ/κού - σηκών πυρ/κών και παρατηρητήρια
- Διευθέτησιν πηγών υδρεύσεως εις τα ΠΣΜ και ΧΛΣΜ. δια την ύδρευσιν ανδρών και κατασκευήν ποτιστηρίων διά τα κτήνη, ως και δημιουργίαν αποθεμάτων ύδατος μακράν των πηγών.
- Ανεφοδιασμόν (τροφίμων -καυσίμων - πυρ/κών) απασών των Μονάδων.
- Κατασκευήν σταθμών επιδέσεως.

Πάντα τα ανωτέρω, τα τόσον βασικά διά την καλή διεξαγωγήν των επιχειρήσεων, έδει να γίνουν εις βραχύ χρονικόν διάστημα, εγγύτατα της πρώτης γραμμής και εις περιοχήν εκτεθειμένην εις τα εχθρικά παρατηρητήρια και υπό τα πυρά του εχθρικού Πυρ/κού και όλμων.

Άπασαι αι ανωτέρω εργασίαι, χάρις εις τα συνεχείς, αόκνους και φιλοτίμους προσπαθείας του Υποδ/τού Μεραρχίας, των Επιτελείων Μεραρχίας και Ταξ/χιών και των Δ/σεων Πυρ/κού, Μηχ/κού, Διαβ/σεων, ως και των λοιπών υπηρεσιών, επραγματοποιήθησαν εντός του επιθυμητού χρόνου, χωρίς να παρατηρηθή ουδεμία ανωμαλία.

III. ΠΑΡΑΠΛΑΝΗΣΙΣ

΄Ενα μέγα εισέτι πρόβλημα το οποίον είχε να επιλύση η Μεραρχία, ήτο και η απόκρυψις των ανωτέρω εργασιών της προπαρασκευής, ως και η παραπλάνησις του εχθρού, καθ’ όσον τα πάντα έδει να γίνουν εν πάσει μυστικότητι, τόσον από τα δεσπόζοντα εχθρικά παρατηρητία ΠΛΑΚΑΣ - ΒΙΓΛΑΣ ΛΟΥΝΤΖΑΣ - ΠΛΑΤΥ, όσον και από το δίκτυον πληροφοριών του εχθρού, το οποίον καίτοι εξηρθρώθη υπό Μεραρχίας, εκ των συνεχών συλλήψεων περιοχής ΦΛΩΡΙΝΗΣ - ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ, ασφαλώς δεν θα είχε παύση να υφίσταται.

Όθεν η Μεραρχία ηναγκάσθη να περιορίση τας εργασίας κατά την διάρκειαν της ημέρας εις την περιοχήν ΠΑΝΑΓΙΑΣ - ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ και εκ παραλλήλου προσεπάθη να παρουσιάζη την αυτήν, ει δυνατόν κίνησιν, και εργασίαν εις τον Βόρειον υποτομέα αυτής.

Ακόμη, κατά χρονικά διαστήματα, προ της Χ ημέρας, έκαμνε άλλοτε μεν επιδεικτικάς κινήσεις και συγκεντρώσεις Μονάδων την ημέραν εις τον Βόρειον υποτομέα (περιοχή ΚΛΕΙΝΩΝ - ΜΠΟΥΦΙ - ΕΘΝΙΚΟΥ), άλλοτε δε, νυκτερινάς κινήσεις οχημάτων από ΑΡΜΕΝΟΧΩΡΙΟΥ προς τον Βόρειον υποτομέα.

Επί πλέον των ανωτέρω εξέδωκε την Α.ΑΠ.Φ.180/3/31-7-49 παραπλανητικήν Δ/γήν, ην απέστειλεν καταλλήλως, ίνα λάβη γνώσιν ο εχθρός.

Δύναται να λεχθή μετά βεβαιότητος ότι οι Κ.Σ. ουδέν αντιλήφθησαν περί του αληθούς σχεδίου ενεργείας εις τον τομέα Μεραρχίας.-

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Β’.

Ε Κ Τ Ε Λ Ε Σ Ι Σ

I. ΔΙΑΤΑΞΙΣ

Η διάταξις των Μονάδων της Μεραρχίας ως και της ΧΙ Μεραρχίας. ΛΟΚ κ.λ.π. κατά την νύκτα της Χ-1 ημέρας, τουτέστιν της 9ης Αυγούστου, εμφαίνεται εις τον συνημμένον πίνακα ως και η διάταξις των Κ.Σ. δυνάμεων.

II. ΔΙΑΤΙΘΕΜΕΝΑΙ ΔΥΝΑΜΕΙΣ

- 3, 21, 22 Ταξιαρχίαι
- Συγκρότημα ΜΕΣΣΗΝΟΠΟΥΛΟΥ (12 ΕΣΠ, 14 ΕΤΠ, Λόχος 35 Ταξιαρχίας).
- Ίλη Τεθ/νων ΙΧ Σ.Α.
- 701 Λόχος Μηχ/κού
- 148 ΜΟΠ.
- Ίλη Αρμάτων
- Ίλη Εφόδου
- 707 Λόχος Μηχ/κού
- Διμοιρία Α/Τ 75 χιλ.
- Πυρ/κόν Βορείου και Νοτίου Συγκροτήματος

(Ίλη Αρμάτων έως Πυρ/κόν Βορείου και Νοτίου Συγκροτήματος: Μέχρι καταλήψεως ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ υψ. 1685)

- Διατιθέμενη Αεροπορία
- Συγκρότημα Προσκόπων

III. ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

Η αποστολή της Μεραρχίας δυνάμει της Δ/γής επιχειρήσεως «ΠΥΡΣΟΣ» 4-8-49 Β΄ΣΣ, ήτο :

1. Εις Α΄. Φάσιν

(α) Κατόπιν σφοδράς και ισχυράς προπαρασκευής και τη υποστηρίξει Πυρ/κού, Αεροπορίας και Βαρέων Όπλων Πεζιού επίθεσις την 1000 ώραν της Χ ημέρας διά δυνάμεως Ταξιαρχίας εκ περιοχής ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΩΝ, προς ταυτόχρονον κατάληψιν ολοκλήρου ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ και συγκροτήματος 1685 - ΠΛΑΤΣΙΣΤΕ, μετά ταυτοχρόνου πιέσεως εξ Ανατολών (12 ΕΣΠ και Τεθ/να) και εκ Νότου (Συγκρότημα ΜΕΣΣΗΝΟΠΟΥΛΟΥ).

(β) Μετά κατάληψιν υψ. 1685 συνέχισις προσπαθείας εκ Βορρά, διά την όσον ενέστι μεγαλυτέραν προχώρησιν προς ΠΛΑΤΥ και ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ και συνέχισις πιέσεως εξ. Α. και Ν. επί τω σκοπώ αγκιστρώσεως και απαγορεύσεως διαφυγής του εχθρού, τόσον προς Δ. διά ΜΑΚΡΟΧΩΡΙΟΥ, όσον προς Α. και Ν.Α. διά ΡΑΔΟΣΙ.

2. Εις Β΄. Φάσιν

Διά δυνάμεως Ταξ/χίας κάλυψις του δεξιού της ΧΙ Μερ/χίας εκ περιοχής ΤΡΙΒΟΥΝΟΥ - ΓΚΟΛΙΝΑΤΑΣ - ΒΙΓΛΑΣ ΛΟΥΝΤΣΑΣ και επιζήτησις ευνοϊκών συνθηκών, όπως προβή εις την κατάληψιν του συγκροτήματος ΒΙΓΛΑΣ ΛΟΥΝΤΣΑΣ - ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΕΦΑΛΙ.

Προ τούτο, κατά την νύκτα της Χ προς Χ+1 παραλλήλως και εν συνδέσμω με το δεξιόν της ΧΙ Μεραρχίας, προώθησις προς ΤΡΙΒΟΥΝΟ και ΓΚΟΛΙΝΑΤΑ δυνάμεως τουλάχιστον Τάγματος, όπερ δέον να είναι εις θέσιν, όπως το ταχύτερον κατά την επομένην (Χ+1 ημέραν), εκδηλώση ενέργειαν προς ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΣΑ, εν συνδυασμώ με ενέργειαν κατά του αυτού αντικειμενικού σκοπού από της κατευθύνσεως υψ. 1695 (Ν.5267) - ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΣΑ.

(β) Διά την διευκόλυνσιν της ενεργείας προς ΒΙΓΛΑ, Συγκρότημα, εκ των ΙΧ, Χ Μεραρχιακών Λόχων Προσκόπων και ενός Λόχου ΙΙΙ Μεραρχίας, υπό Δ/σιν Αξ/κού της ΙΙΙ Μεραρχίας, θέλει εισδύση κατά την νύκτα της Χ προς Χ+1 επί της κατευθύνσεως ΑΛΩΝΑΣ - ΚΑΛΥΒΕΣ ΛΑΚΚΟΥ (Ν.4867) και θέλει προσβάλει την πρωίαν τα νώτα των επί ΒΙΓΛΑΣ Κ.Σ., επί τω σκοπώ όπως, τουλάχιστον επιφέρη σύγχισιν, επ' ωφελεία των εκ Ν. και Α. επιχειρούντων, οίτινες οφείλουν να εκμεταλλευθώσι την σύγχισιν ταύτην.

Μολονότι δεν δύναται μετά βεβαιότητος να υπολογίζη εις υποστήριξιν Πυρ/κού και Αεροπορίας, εν τούτοις θα δοθή πάσα τυχόν διαθέσιμος υποστήριξις, εκ της κυρίας ενεργίας.

(γ) Διά δυνάμεως Ταξ/χίας αγκίστρωσις του Β. ΠΙΣΟΔΕΡΙΟΥ εχθρού δι' επιθέσεως κατά εκλεγομένων περιωρισμένων αντικειμενικών σκοπών, εις περιοχήν ΟΥΣΗ (Ν.5277) και ΜΠΟΥΦΙ και ετοιμότης εις περίπτωσιν ευνοϊκών συνθηκών καταλήψεως της κορυφογραμμής ΒΑΡΝΟΥΣ, δι' ενεργείας εν τη κατευθύνσει ΚΑΤΩ ΚΛΕΙΝΑΙ - ΛΑΙΜΟΣ.

(δ) Συνέχισις διά του Συγκροτήματος ΜΕΣΣΗΝΟΠΟΥΛΟΥ, προσπαθείας εξοντώσεως του εις περιοχήν ΠΛΑΤΥ - ΚΟΥΛΑ - ΓΚΛΑΒΑΤΑ (Ν.5057) εχθρού, δι' ενεργείας εξ όλων των κατευθύνσεων και δη εκ Δ. επί κατευθύνσεως ΡΟΤΟ - ΓΚΛΑΒΑΤΑ - ΚΟΥΛΑ.

(ε) Απαγόρευσις διαφυγής εχθρού προς ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ, παραλλήλως ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΥΪΚΗΣ μεθορίου.

3. Εις την Γ΄. Φάσιν

(α) Συνέχισις προσπαθείας εν τη κατευθύνσει ΚΑΤΩ ΚΛΕΙΝΑΙ - ΛΑΙΜΟΣ, επί τω σκοπώ ταχυτέρας προωθήσεως δυνάμεων προς ΛΑΙΜΟΝ, διά την απαγόρευσιν διαφυγής Κ.Σ. προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ.

(β) Εκκαθάρισις περιοχής ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΣΑ - ΠΙΣΟΔΕΡΙΟΥ - ΒΑΡΝΟΥΣ, από κοινού μετά ΧΙ Μεραρχίας.

IV. ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ ΤΑΞΙΑΡΧΙΩΝ

Η Μεραρχία βάσει της Δ/γής Επιχειρήσεων Β΄ΣΣ της 4-8-49, διά των υπ' αρίθ. 3, 4 και 5 Δ/γών Επιχειρήσεων της 7-8-49, δίδει τας κάτωθι αποστολάς :

1. 22ας Ταξιαρχίας

(α) Τα τμήματα επιθέσεως της 22ας Ταξ/χίας, εξορμούντα εκ της γραμμής εξορμήσεως την 1000 ώραν της Χ ημέρας και επιτιθέμενα επί των γενικών κατευθύνσεων:
ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ - ΠΟΛΕΝΑΤΑ Ι, ΣΤΡΑΒΕΡΙΚ - υψ. 1685, θα αχθούν εις το όριον ζώνης ασφαλείας Πυρ/κού.

(β) Άμα τη αφίξει των εις το όριον τούτο, τα μεν τμήματα τα ενεργούντα εναντίον ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ, υποστηριζόμενα εκείθεν υπό της Αεροπορίας, των πυρών Πυρ/κού ματαφερομένων επί άλλων στόχων, να εφορμήσουν προς κατάληψιν των αντικειμενικών σκοπών, τα δε τμήματα τα οποία επιτίθενται εναντίον 1685, αφού διά φωτοβολίδος ΠΡΑΣΙΝΗΣ ζητήσουν επιμήκυνσιν της βολής Πυρ/κού θα εφορμήσουν προς κατάληψιν των αντικειμενικών σκοπών.

(γ) Μετά την κατάληψιν της ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ Ι και υψ. 1685, ταχεία και δραστηρία προώθησις προς κατάληψιν ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ ΙΙ, ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ ΙΙΙ αφ' ενός και ΠΛΑΤΣΙΣΤΕ αφ' ετέρου.

(δ) Μετά κατάληψιν ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ ΙΙΙ, να επιδιώξη να θέση υπό τα πυρά της χωρίον ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ και να απαγορεύση την διαφυγήν Κ.Σ. από Α. προς Δυσμάς.

(ε) Την πρωίαν της Χ+1 ημέρας να επιδιώξη να συνδεθή μετά τμημάτων Χ Μεραρχίας, κινουμένων από ΡΟΤΟ προς ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ.

2. ΄Ιλης Αρμάτων

(α) Προ της εξορμήσεως
Εκ των ΧΛΣΜ καταστροφή εχθρικών πολ-λείων του πρώτου φαινομένου ορίζοντος ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ και υψ. 1685, ως το σχέδιον πυρός Πυρ/κού.

(β) Κατά την εξόρμησιν
Εξορμούντα την 1000 ώραν της Χ ημέρας εκ του ΧΛΣΜ, οι μεν δύο Ουλαμοί να επιτεθούν εναντίον ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ, ο δε έτερος ενισχυμένος, θα επιτεθή εναντίον του υψ. 1685 επί κατευθύνσεων εκ των προτέρων καθορισθησομένων.

(γ) Μετά την κατάληψιν ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ Ι και υψ. 1685, αμέσως αφού καταστρέψουν τα τυχόν εναπομείναντα πολ-λεία επί ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ ΙΙ και ΠΛΑΤΣΙΣΤΕ καθ' όμοιον ως και πρότερον τρόπον, να επιτεθούν εναντίον ΠΟΛΕΝΑΤΑ ΙΙ, ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ ΙΙΙ αφ' ενός και ΠΛΑΤΣΙΣΤΕ αφ' ετέρου.

3. Συγκροτήματος Μ.

(α) Το Συγκρότημα να καταλάβη προ του πρώτου φωτός της Χ ημέρας τα σημεία : υψ. 1202 (Ν.564610) - υψ. 1386 (Ν.575595) - υψ. 1396 (Ν.567585).

(β) Να επιτεθή ευθύς ως του διατεθή υποστήριξις Πυρ/κού και εκ των κατευθύνσεων των ως άνω σημείων και εκ της κατευθύνσεως ΓΚΛΑΒΑΤΑΣ και να καταλάβη ΚΟΥΛΑΝ παρενοχλούν ταυτοχρόνως το ΠΛΑΤΥ.

(γ) Δι' επαρκών δυνάμεων να αποφράξη τας οδεύσεις προς απαγόρευσιν διαφυγής των Κ.Σ. προς ΡΑΔΟΣΙ.

4. 3ης Ταξιαρχίας.

(α) Αυτή διά δυνάμεως Τάγματος εξορμώσα την 2100 ώραν της Χ ημέρας εκ του ανωνύμου ΔΕΡΒΕΝ και κινουμένη εν τη γενική κατευθύνσει:

ανώνυμον ΔΕΡΒΕΝ - ΤΡΙΒΟΥΝΟΝ - Νότια αντερείσματα ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ, να καταλάβη και να διατηρήση διά μιας μεν Διλοχίας τα Νότια αντερείσματα του υψ. 1682, διά της ετέρας δε τα Νότια αντερείσματα ΓΚΟΛΙΝΑΤΑΣ, επί τω σκοπώ όπως εξασφαλίση το δεξιόν πλευρόν της ΧΙ Μεραρχίας.

(β) Δι' ετέρας δυνάμεως μη υπερβαινούσης Διλοχίαν, να ενεργήση την νύκτα της Χ προς Χ+1 ημέρας προς κατάληψιν υψ. 1682 και ανωνύμου μεταξύ 1695 και ΒΙΓΛΑΣ ΛΟΥΝΤΣΑ.

(γ) Κατά την ιδίαν νύκτα το Συγκρότημα Προσκόπων να διεισδύσει εκ της κατευθύνσεως ΣΟΥΔΕΝΑ ΒΟΔΑ - ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΣΑ και να προσβάλει τα νώτα των επί ΒΙΓΛΑΣ Κ.Σ., επί τω σκοπώ όπως, τουλάχιστον να επιφέρει σύγχισιν, επ' ωφελεία των κατά ΒΙΓΛΑΣ ΛΟΥΝΤΣΑΣ ενεργούντων τμημάτων.

Συγχρόνως να προωθήση δύναμιν δύο Ομάδων εν τη κατευθύνσει ΣΟΥΔΕΝΑ ΒΟΔΑ - ΚΑΛΥΒΕΣ ΛΑΚΚΟΥ, δι' αντιπερισπαστικήν ενέργειαν εις το εσωτερικόν της εχθρικής τοποθεσίας.

(δ) Να προπαρασκευάση και να είναι έτοιμη ίνα, εν δεδομένη στιγμή επιτεθή προς κατάληψιν ΒΙΓΛΑΣ ΛΟΥΝΤΣΑ - ΓΕΩΡΓΟΥ ΚΕΦΑΛΙ.

5. 21ης Ταξιαρχίας.

(α) Η Ταξιαρχία την νύκτα της Χ προς Χ+1, εξορμώσα διά δυνάμεως τουλάχιστον Διλοχίας εν τη περιοχή του ΚΕΤΚΟ ΚΑΛΕ και ενεργούσα επί των γενικών κατευθύνσεων :
ΚΕΤΚΟ ΚΑΛΕ - υψ. 1230
ΚΕΤΚΟ ΚΑΛΕ - ΟΥΣΗ
να καταλάβη το υψ. 1230 και ΟΥΣΗ.

(β) Ομοίως με το πρώτον φως της αυτής ημέρας, διά δυνάμεως Λόχου εκ της περιοχής ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ (Ν.543749), να ενεργήση αντιπερισπαστικήν ενέργειαν προς ΜΠΟΥΦΙ, επιβοηθουμένη υπό του Ουλαμού Τεθ/νων.

(γ) Κατά την αυτήν ημέραν να εκδηλωθή κίνησις και να παρενοχληθή διά πυρών ή ΠΛΑΚΑ.

(δ) Η Ταξ/χία να μελετήση και να έχη ετοιμότητα ίνα εν δεδομένη στιγμή ενεργήση επιθετικώς διά δύο Ταγμάτων εν τη κατευθύνσει ΜΠΟΥΦΙ - ΚΝΟΪΤΣΑΤΑ και δι' ενός Τάγματος εν τη κατευθύνσει υψ. 1606 - ΤΟΥΜΠΑ.

6. Πυροβολικού

Ως η παράγραφος 15 της υπ' αρίθ. 3/7-8-49 Δ.Ε. Μερ/χίας.

7. Μηχανικού

Ως η παράγραφος 16 της υπ' αρίθ. 3/7-8-49 Δ.Ε. Μερ/χίας.

8. Αεροπορίας

Ως η παράγραφος 17 της υπ' αρίθ. 3/7-8-49 Δ.Ε. Μερ/χίας.

V. ΗΜΕΡΑ «Χ» ΚΑΘΩΡΙΣΘΗ Η 10η ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1949.-

VI. ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΝΥΚΤΟΣ 9-10 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Μετακίνησις Τ.Σ. Μεραρχίας

Ίνα μη γίνη γνωστή η μετακίνησις του Τ.Σ. Μεραρχίας εκ της πόλεως ΦΛΩΡΙΝΗΣ εις την ζώνην επιχειρήσεων, εκινήθη τούτο τμηματικώς από των εσπερινών ωρών της Χ-1 ημέρας και την 0230 ώραν εκινήθη η Διοίκησις μετά των αντιστοίχων Επιτελικών Γραφείων, αφιχθείσα την 0455 εις ΔΕΡΒΕΝ.

Εφ' ολοκλήρου του μετώπου επικρατούσε απόλυτος ηρεμία, πλην ενίων πυροβόλων, αφεθέντων εις τας παλαιάς θέσεις και εκτελούντων βολάς τινάς, ίνα και κατά την τελευταίαν στιγμήν διατηρηθή η φυσιογνωμία των άλλων ημερών.

Οι πάντες ευρίσκοντο εις τας προκαθορισθείσας θέσεις.

Όλα είχον προβλεφθή μέχρι της τελευταίας λεπτομερείας και προοιώνιζον την επιτυχή έκβασιν του αγώνος.

Με τα συγχρονισμένα ωρολόγια, όλοι εις το χέρι, ανέμενον την έναρξιν του σχεδίου πυρός, την πάλην ολοκλήρου της Ελλάδος κατά των προδοτών, το σάλπισμα προς την ΝΙΚΗΝ.

VIII. ΓΕΓΟΝΟΤΑ 10ης ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ

Ώρα 0515 ακριβώς.

Ομοβροντία πυροβόλων δίδει την έναρξιν εφαρμογής του σχεδίου πυρός.

Από 0515 - 0700 συγκεντρώσεις Πυρ/κού επί υψ. 1919, ΓΚΟΛΙΝΑΤΑΣ - ΚΟΥΛΑΣ - ΠΛΑΤΥ - ανωνύμου ΠΛΑΤΥ.

Από 0530 - 0700 καταστροφή ναρκοπεδίων υπό όλμων και Πυρ/κού η δε Αεροπορία ήρχισεν από της 0530 - 0600 να προσβάλη μεμακρυσμένους στόχους.

Με την έναρξιν του σχεδίου πυρός ήρξατο η κίνησις της 381 Ίλης Αρμάτων εκ της ΠΣΜ (αυχήν υψ. 1414) προς ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ.

Ο θόρυβος των μηχανών εκαλύπτετο από τας εκπυρσοκροτήσεις και διαρήξεις των ομοβροντιών του Πυρ/κού.

Ούτω ήχθησαν μέχρι των ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΩΝ χωρίς να γίνουν αντιληπτά, καλυπτόμενα τα εχθρικά παρατηρητήρια διά καπνογόνων βλημάτων όλμων και Πυρ/κού.

Την 0623 ώραν ήρχισεν η αντίδρασις του εχθρού διά Πυρ/κού και όλμων, κατά αυχένος ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΩΝ - ΔΕΡΒΕΝ, ενώ ταυτοχρόνως ανεφέρετο εις Μεραρχίαν, η άνευ σοβαράς αντιστάσεως κατάληψις του υψ. 1386 υπό του Συγκροτήματος Μ.

Την 0650 ώραν αφίχθη άνωθεν περιοχής η Αεροπορία, ήτις εβομβάρδισε μέχρι, της 0730 ώρας διά 14 Σπιτς με φορτίον βομβών την ΠΟΛΕΝΑΤΑΝ Ι και ισαρίθμων το ανώνυμον ΠΛΑΤΥ και ουχί το υψ. 1685, ως το σχέδιον προέβλεπε, δι' αγνώστους λόγους ημίν (πιθανώς εκ κακής αναγνωρίσεως του στόχου).

Εξητήθη προς τούτο ει δυνατόν να πραγματοποιηθή ο προβλεφθείς βομβαρδισμός επί του υψ. 1685.

Την 0730 αφίχθησαν 3 Ντακότα με φορτίον βομβών και εβομβάρδισαν ανά μία υψ. 1685, ΠΟΛΕΝΑΤΑ Ι, ΠΟΛΕΝΑΤΑ ΙΙ, ως προεβλέπετο υπό του σχεδίου πυρός.

Κατά τον αυτό χρόνον των αεροπορικών προσβολών, δηλαδή από 0700 - 0800 ώρας, το Πυρ/κόν εβομβάρδισεν τας γειτονικάς εχθρικάς τοποθεσίας και εξετέλη βολάς αντιπυροβολικού.

Η Ίλη Αρμάτων αχθείσα εις ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ, πλην ενός το οποίον λόγω βλάβης παρέμεινεν εις αυχένα ΔΕΡΒΕΝ - ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ, από της 0800 - 0940 ώρας ήρχισεν βολάς καταστροφής των εχθρικών πολ-λείων επί ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ και υψ. 1685, ενώ κατά τον αυτόν χρόνον τα Ορειβατικά Πυροβόλα (2 Πυρ/χίαι) τεταγμένα επί ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΩΝ και ΣΤΡΑΒΕΡΙΚ ήρχισαν και αυτά το έργον της καταστροφής των πολ-λείων.

Ετέρα Πυρ/χία Ο.Π. τεταγμένη επί υψ. 1695 εξετέλη και αυτή βολάς προς καταστροφήν των πολ-λείων ΒΙΓΛΑΣ και υψ. 1682 ίνα, αφ' ενός μεν, παραπλανήση τον εχθρόν, ως προς το σχέδιον της ημετέρας ενεργείας, αφ' ετέρου δε, υποβοηθήση το έργον της 3ης Ταξ/χίας εις τας προσπαθείας της μετά την Χ ημέραν.

Άπαν το Πυρ/κόν από 0800 - 0940 ώρας ήτο εις την διάθεσιν του ΣΣ, όπερ εκτελεί βολάς Α/Π και βολάς συγκεντρώσεως, επί των ζωτικών σημείων του εχθρού.

Η αντίδρασις του εχθρικού Πυρ/κού και των όλμων βαίνει προοδευτικώς δραστηριωτέρα, αλλά τα πάντα βαίνουν καλώς.

Περί την 0830 ώραν κατεστράφη η τηλεφωνική επικοινωνία μεταξύ ΔΕΡΒΕΝ (Τ.Σ. Μεραρχίας) - ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ (Τ.Σ. 22 Ταξιαρχίας) υπό του εχθρικού Πυρ/κού καίτοι αύτη ήτο εν εκχώσει.

Την 0940 ώραν η 22 Ταξ/χία υποβάλλει αίτησιν δι' ασυρμάτου να αναβληθή η εξόρμησις του Πεζικού κατά μίαν ώραν και 20 λεπτά, διότι ως ανέφερεν δεν είχον καταστραφεί άπαντα τα εχθρικά πολ-λεία (τα τρία τέταρτα ευρίσκοντο άθικτα).

Την 0950 ώραν εγνώσθη εις την Ταξ/χίαν ότι η αίτησις απορρίπτεται και δέον εξορμήση την καθορισθείσαν ώραν, διότι και τα αεροσκάφη θα είχον απογειωθή.

Η Ταξιαρχία εκ νέου επέμενε εις την υποβληθείσαν αίτησιν, αναφέρουσα εν ταύτω ότι αύτη είχε ζητήσει μέσω της Ο.Ε. εκ της Αεροπορίας την αναβολήν της υποστηρίξεως κατά τον ανωτέρω χρόνον.

Το τοιούτον όμως δεν είχεν επιτευχθή, διότι η Διοίκησις Μεραρχίας επικοινωνήσασα τηλεφωνικώς μετά του Επιτελάρχου του ΣΣ, επληροφορήθη ότι τα αεροσκάφη είχον απογειωθή και την 1015 ώραν ενεφανίζοντο άνωθεν της ζώνης επιχειρήσεως.

Μη ούσης πλέον δυνατής ουδεμίας αναβολής, η Ταξ/χία εξόρμησεν και τα τμήματα καλυπτόμενα από τα πυρά του ημετέρου Πυρ/κού, από την τύφλωσιν των εχθρικών παρατηρητηρίων και την κάλυψιν της Αεροπορίας, εκινούντο με ταχύν ρυθμόν προς τους αντικειμενικούς σκοπούς,

Με την κίνησιν του Πεζικού ήρχισαν κινούμενα και τα Άρματα μάχης, εις Ουλαμός προς την κατεύθυνσιν ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ και εις Ουλαμός προς την κατεύθυνσιν 1685.

Ο προς 1685 κινούμενος Ουλαμός, διελθών διευθετηθέν εμπόδιον κατά την νύκτα 9-10, ήχθη εγγύς του υψ. 1685 και εις το ύψος του Πεζικού, από όπου ήρξατο την καταστροφήν των πολ-λείων με εξαιρετικά αποτελέσματα.

Ο προς ΠΟΛΕΝΑΤΑ κινηθείς Ουλαμός δεν ηδυνήθη να κινηθή καθ' όσον το προπορευόμενον Άρμα ημιανετράπη, εις θέσιν αμέσως Ν.Δ. ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΩΝ (Ν.518644).

Το Απόσπασμα Μηχ/κού, το διατεθέν εις τα Άρματα, αμέσως επεδόθη εις την διευθέτησιν της οδού.

Το τμήμα τούτο του Μηχ/κού δεν ηδυνήθη να εργασθή ευχερώς λόγω του ότι η εμφάνισις του Άρματος εις το σημείον τούτο, επέσυρεν τα πυρά του εκ της κατευθύνσεως ΒΙΓΛΑΣ Πυρ/κού, άτινα, ανίκανα μεν να επιφέρουν ζημίας εις το Άρμα, απετέλεσαν σοβαρόν εμπόδιον εις την εργασίαν του Αποσπάσματος το οποίον έσχεν σοβαράς απωλείας.

Λόγω της επιτακτικής ανάγκης προς ταχυτέραν απελευθέρωσιν του Άρματος και συνέχισιν της κινήσεως προς υποστήριξιν του επιτιθεμένου Πεζικού, προωθήθη υπό της Μεραρχίας έτερον τμήμα Μηχ/κού υπό Αξ/κόν, και τούτο όμως δεν ηδυνήθη να αποπερατώση την εργασίαν λόγω του συνεχιζομένου σφοδρού εχθρικού βομβαρδισμού.

Ούτω συνεχίζει την κίνησίν του το Πεζικόν βαλλόμενον υπό του εχθρικού Πυρ/κού και όλμων φθάσαν εις το όριον ασφαλείας του Πυρ/κού την 1115 ώραν.

Αρθείσης της βολής Πυρ/κού μεταφέρεται αύτη επί του υψ. 1685 και αρχίζει η Αεροπορία την κατά ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ επίθεσιν της διά ρουκεττών και εμπρηστικών βομβών, αίτινες ερρίφθησαν εφ' όλης της οχυρωμένης τοποθεσίας, εκτός του τριγωνομετρικού, εφ' ού και το ισχυρότερον συγκρότημα πολ-λείων.

Το Πεζικόν παρά την παρουσιαζομένην εισέτι αντίδρασιν του εχθρού εκ των μη θιγέντων πολ-λείων και πυρών των εκδηλωθεισών ανασχέσεων, κατόπιν εφόδου κατέλαβεν την 1130 ώραν τα πρώτα πολυβολεία ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ και ήχθη 150 μέτρα προ του τριγωνομετρικού υψ. 1594, όπου ο εχθρός μετά πείσματος εισέτι ημύνετο.

Ο εχθρός εμμένει, δεν εννοεί να εγκαταλείψη την τοποθεσίαν πριν ή καταστραφή ολοσχερώς.

Με την πτώσιν της ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ θα εκλονίζετο το Ανατολικόν Συγκρότημα της αμυντικής του διατάξεως.

Προς τούτο ενισχύθη η τοποθεσία διά του Λόχου ΓΑΡΕΦΗ, κινηθέντος εκ περιοχής ΠΛΑΤΣΙΣΤΕ.

Τα πυρά ανασχέσεως όλμων εκ ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ ΙΙ και πλευρικά τοιαύτα Πυρ/κού εκ περιοχής ΓΕΩΡΓΟΥ ΚΕΦΑΛΙ, εγένοντο έτι δραστικώτερα.

Η ενεργούσα Διλοχία του 509 Τάγματος καίτοι αγωνίζεται μετά απαραμίλλου αυτοθυσίας και ηρωϊσμού δεν κατώρθωσε να ολοκληρώση κατάληψιν ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ σχούσα σοβαρωτάτας απωλείας, δι' ο και προωθείται ο εφεδρικός Λόχος του Τάγματος.

Ενώ ταύτα συμβαίνουν εις ΠΟΛΕΝΑΤΑ, το ενεργούν Τάγμα προς 1685, παρά τα δραστικά πυρά των όλμων και τας απωλείας, εκμεταλλευθέν την προσέγγισιν των Αρμάτων προ της εχθρικής τοποθεσίας συνεχίζει την κίνησίν του εκ δεξιού διά κεκαλυμμένου δρομολογίου, διαρρηγνύει διά ιδίων μέσων συρματόπλεγμα και καταλαμβάνει κατόπιν τολμηράς και αποφασιστικής κινήσεως και εκ του συστάδην αγώνος τα πρώτα οχυρά έργα του εχθρού.

Ταυτοχρόνως έτερα τμήματα εν συνεργασία μετά των Αρμάτων, ανέρχονται επί της κορυφής του υψ. 1685 και ούτω την 1340 ώραν επετεύχθη η ολοκλήρωσις της καταλήψεως του υψώματος.

Ενώ το Πεζικό ησχολείτο με την εδραίωσιν, τα Άρματα εστράφησαν προς την κατεύθυνσιν ΠΛΑΤΣΙΣΤΕ απ' όπου ο εχθρός εξεδήλωσεν αντεπίθεσιν.

Ενισχυθέν το 508 Τάγμα διά Λόχου του 507 τοιούτου εσυνέχισε τας προσπαθείας του και τη υποστηρίξει τολμηρώς δρώντος Ουλαμού Αρμάτων και του Πυρ/κού, την 1800 ώραν κατέλαβεν το ανώνυμον ύψωμα Ν.Α. υψ. 1685 και την 2245 το ΠΛΑΤΣΙΣΤΕ, διατηρούν στενωτάτην επαφήν εις τα Ν.Δ. κράσπεδα τούτου με τους Κ.Σ.

Επειδή η κατάληψις της ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ ήτο απαραίτητος προϋπόθεσις διά την ενέργειαν της ΧΙ Μεραρχίας, έδει το ταχύτερον να καταληφθή η ΠΟΛΕΝΑΤΑ και κατά συνέπειαν τα ακινητήσαντα Άρματα να υποβοηθήσουν οπωσδήποτε την ενέργειαν του Πεζικού.

Προς τούτο απεστάλησαν υπό Μεραρχίας δύο έτεραι Διμοιρίαι Μηχανικού, ίνα το ταχύτερον διευθετηθή η οδός και κινηθή το ημιανατραπέν Άρμα, προσέτι δε έσπευσεν επί τόπου αυτοβούλως και ο Διοικητής Μηχανικού Μεραρχίας ΣΥΝ/ΡΧΗΣ ΖΗΣΙΜΟΠΟΥΛΟΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ μεθ' ετέρων Αξ/κών, όστις αψηφών πάντα κίνδυνον και κατεχόμενος από ένα πόθον να επισκευάση την οδόν το ταχύτερον, ίνα ούτω καταστή δυνατή η προχώρησις των Αρμάτων εύρε ηρωϊκόν θάνατον, παρέχων διά της πράξεώς του ταύτης υπέροχον παράδειγμα αυτοθυσίας και αφοσιώσεως εις το καθήκον.

Αι ώραι περνούσαν και η ΠΟΛΕΝΑΤΑ Ι δεν είχεν εισέτι ολοκληρωθή ειμή μόνον η κατάληψιν του υψ. 1685 και υπό του Συγκροτήματος Μ. η κατάληψις της ΜΠΕΛΑ ΒΟΔΑ - υψ. 1621 (Ν.557582), διά τούτο, όλων η προσοχή είχεν στραφή προς τα αιμορραγούντα και ηρωϊκώς αγωνιζόμενα τμήματα προς κατάληψιν ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ.

Το Πυρ/κόν υποβοηθούσε τας προσπαθείας, η Αεροπορία εκάλυπτε τα τμήματα και το Πεζικόν προπαρασκεύαζε την επίθεσίν του.

Διά την εξουδετέρωσιν και εκπόρθησιν του επί κορυφής ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ Ι συγκροτήματος εχθρικών πολ-λείων, τα Α/Τ των 75 χιλ. προωθηθέντα εις κατάλληλον χώρον υπεβοήθησαν τα μέγιστα διά των ευστόχων και αποτελεσματικών πυρών των.

Ούτω την 1645 ώραν, παρά τον συνεχή βομβαρδισμόν των εχθρικών όλμων και Πυρ/κού, τη υποστηρίξει Αεροπορίας, τμήμα εξ Αξ/κών και οπλιτών εξορμά και καταλαμβάνει κατόπιν σκληροτάτης πάλης σώματος προς σώμα, το συγκρότημα των επί κορυφής εχθρικών πολ-λείων.

Τοιουτοτρόπως ολοκληρώθη η κατάληψις ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ Ι, του εχθρού συμπτυχθέντος προς ΠΟΛΕΝΑΤΑΝ ΙΙ.

Λόγω ακινητοποιήσεως του Ουλαμού Αρμάτων καθ' όλην την ημέραν η εν συνεχεία προσπάθεια της 22 Ταξ/χίας προς κατάληψιν την ιδίαν ημέραν της ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ ΙΙ, δεν εκαρποφόρησε, δι' ο το προωθηθέν εφεδρικόν 507 Τ. της Ταξιαρχίας, εγκατεστάθη αμέσως Β. και Β.Δ. κορυφής και εν επαφή μετά 509 Τ., το οποίον κατέλαβεν ευρέως την ΠΟΛΕΝΑΤΑΝ Ι.

Το Συγκρότημα Μ. συνεχίσαν τας προσπαθείας του, κατέλαβεν την ΚΟΥΛΑΝ, ήτις ανακατελήφθη δι' αντεπιθέσεως υπό των Κ.Σ.

Αι συνολικαί απώλειαι κατά την ημέραν ταύτην ήσαν :

Ν.Α.4, Τ.Α.12, Ν.Ο.22, Τ.Ο.166.

Η διάσπασις της εχθρικής τοποθεσίας, παρά τας ανωτέρω απωλείας, επραγματοποιήθη, το ρήγμα εδημιουργήθη προς διέλευσιν του αναμένοντος κύματος Μονάδων ΛΟΚ και ΧΙ Μεραρχίας.

Η 3η Ταξιαρχία καθ' όν χρόνον η 22 τοιαύτη ενήργη προς ΠΟΛΕΝΕΤΑΝ και υψ. 1685 απησχόλη διά των όλμων τους εχθρικούς τοιούτους επί συγκροτήματος ΒΙΓΛΑΣ και εκάλυπτε τα παρατηρητήρια διά καπνογόνων βλημάτων και διά προωθημένης βάσεως πυρών πολ-λων συνεπλήρωσε την απασχόλησιν.

Την 1700 ώραν αφίχθη εις ανώνυμον ΔΕΡΒΕΝ το ακινητήσαν εις αυχένα ΔΕΡΒΕΝ Άρμα το οποίον ήρξατο πυρά καταστροφής πολ-λείων.

Την 1930 ώραν μικρά φαλαγγίδια της 3ης Ταξιαρχίας εκμεταλλευόμενα τας δασώδης αντιρίδας προς Δ., ήρχισαν κινούμενα από περιοχής ανωνύμου ΔΕΡΒΕΝ προς ΤΡΙΒΟΥΝΟ προς στοιχισμόν δρομολογίου του Τάγματος προς ΓΚΟΛΙΝΑΤΑ.

Το 502 Τ. εξορμήσαν την 2030 ώραν εκ περιοχής ΔΕΡΒΕΝ διά δεξιοτέχνου και ταχείας κινήσεως κατέλαβεν τα Νότια αντερείσματα ΓΚΟΛΙΝΑΤΑΣ και 1682, ως τούτο επροβλέπετο από το σχέδιον.

Ούτω μία ετέρα υποχρέωσις της Μεραρχίας, του να εξασφαλίση το δεξιόν πλευρόν της ΧΙ Μεραρχίας μέχρι ΓΚΟΛΙΝΑΤΑΣ και δημιουργήση ασφαλή διάδρομον προς διέλευσιν των Μονάδων του κυρίου ελιγμού του ΣΣ, εξεπληρώθη και ούτω το ΣΣ εξέδωκε την υπ’ αρίθ. Α.Π.Φ.138/16/10-8-49 Δ/γήν του, προς Απάσας τας Μεραρχίας, έχουσα ούτω :

ΑΠΟ : Β΄ΣΣ/Α1
ΠΡΟΣ : ΙΙΙ - ΙΙ - ΙΧ - Χ - ΧΙ Μερ./Α1 10-8-49
ΚΟΙΝ : Δ/τάς Όπλων ΣΗΔΜ.

ΑΠ.Φ. 138/16 (.)

Σημεριναί επιχειρήσεις ΙΙ Μεραρχίας επέτυχον εν τω συνόλω τεθέντας αντικειμενικούς σκοπούς (.) Συνεπώς, ενέργειαι απόψε και αύριον θα γίνουν από όλους όπως προβλέπη Δ/γή επιχειρήσεων Σώματος (.)

Μετά την κίνησιν του 502 Τ. ήρχισεν και η κίνησις των ΛΟΚ και ΧΙ Μεραρχίας από τας ΧΛΣΜ (ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ - ΔΕΡΒΕΝ) προς Δ.

Αι ανωτέρω Μονάδες διήλθον διά του δημιουργηθέντος υπό Μεραρχίας εντός του εχθρικού εδάφους διαδρόμου και εκινούντο προς ΛΕΣΙΤΣ - ΤΣΟΥΚΑ τελείως ανενόχλητοι, άνευ ουδεμιάς αντιδράσεως, άνευ ουδενός πυροβολισμού.

Υπερήφανοι έστεκον πλέον οι Αξ/κοί και οπλίται της ΙΙας Μεραρχίας στο πέρασμα των συναδέλφων των, διότι με τας θυσίας των, τας προσπαθείας των, εξεπλήρωσαν πλήρως την αποστολή των, κατά την κρίσιμον ημέραν, την πρώτην ημέραν των επιχειρήσεων.

VIII. ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΝΥΚΤΟΣ 10 - 11 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1949

Το Μηχανικόν παρά τας απωλείας εσυνέχιζεν εργαζόμενον καθ’ όλην την νύκτα προς διάνοιξιν της οδού προς ΚΟΡΥΦΗΝ - ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ, διά την διέλευσιν της ΄Ιλης Αρμάτων.

Αι 142 και 146 ΜΟΠ ετέθησαν εις την διάθεσιν της ΧΙ Μεραρχίας.

Προς ολοκλήρωσιν της καταλήψεως της ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ υπό της 22 Ταξιαρχίας και της ΚΟΥΛΑΣ υπό του Συγκροτήματος Μ., η Μεραρχία εξέδωσε τας κάτωθι Δ/γάς :

ΠΡΟΣ : 22 Ταξ./Α1 10-8-49
Κοιν : Β΄ΣΣ/Α1, Χ - ΧΙ Μερ./Α1

ΑΠ.Φ. 180/26 (.)

Κατάληψις ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ ολοκληρώθη διά νυκτερινής ενεργείας και ευθύς ως εκδηλωθή ενέργεια κατά ΡΟΤΟ υπό Χ Μεραρχίας.

ΠΡΟΣ : ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ Μ. 10-8-49
Κοιν : Β΄ΣΣ/Α1, 22 Ταξ./Α1

ΑΠ.Φ. 180/27 (.)

Επιδιώξατε κατάληψις ΚΟΥΛΑΣ διά νυκτερινής ενεργείας.

Κατά την διάρκειαν της νυκτός, η Μεραρχία έδει να ενεργήση κατά του συγκροτήματος ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΣΑ, ίνα προσδώση σταθεράν και βεβαίαν πεποίθησιν εις τον εχθρόν, ότι πρόκειται περί κυρίας προσπαθείας, κατά της ως άνω εχθρικής τοποθεσίας και διευκολύνη ούτω την άνετον διείσδυσιν των ΛΟΚ και ΧΙ Μεραρχίας.

Την 2100 ώραν το 503 Τ. εξώρμησε εκ του υψ. 1695 και επετέθη προς κατάληψιν, αφ’ ενός μεν του ανωνύμου, μεταξύ υψ. 1695 και ΒΙΓΛΑΣ ΛΟΥΝΤΣΑΣ, αφ’ ετέρου δε, προς κατάληψιν του υψ. 1682.

Τα τμήματα κινούμενα μέσω πυκνών ναρκοπεδίων και δασώδους εδάφους, την 2400 ώραν προσήγγισαν τας γραμμάς των Κ.Σ. εμπεσόντα εις ενέδρας. Οι Κ.Σ. εξεδήλωσαν άπαν το σχέδιον πυρός Πεζικού, όλμων και Πυρ/κού.

Από της ως άνω περίπου ώρας, ήρχισεν εφαρμοζόμενον το σχέδιον πυρός ημετέρου Πυρ/κού και όλμων και ούτω εσφυροκοπούντο το υψ. 1682, ΓΚΟΛΙΝΑΤΑ, ΒΙΓΛΑ, ανώνυμον ΒΙΓΛΑΣ.

Τα ημέτερα τμήματα εκμετελλευόμενα τα ανωτέρω πυρά προσήγγιζον μεθοδικώς έτι περισσότερον τας εχθρικάς θέσεις και την 0230 ώραν κατέλαβον το ανώνυμον ΒΙΓΛΑΣ, κατόπιν σκληρού αγώνος και υπό τα πυκνά πυρά των εχθρικών όλμων.

Τμήματα της ετέρας φάλαγγος του 503 Τ. ενεργούσης κατά υψ. 1682 δις έθεσαν πόδα επί του ανωτέρου υψ. πλην όμως, λόγω αντεπιθέσεων, δεν ηδυνήθησαν να διατηρήσουν το ύψωμα τούτο, συνεχίσαντα καθ’ όλην την διάρκειαν της νυκτός να εξασκούν πίεσιν και επί της κατευθύνσεως ταύτης.

Εκ των ενεργούντων τμημάτων προς κατάληψιν ανωνύμου ΒΙΓΛΑΣ και υψ. 1682, τρεις Δ/ταί Λόχων ετέθησαν εκτός μάχης.

Το Συγκρότημα Προσκόπων κινηθέν νύκτωρ την 0430 ώραν, ενήργησεν αιφνιδιαστικήν προσβολήν εκ Βορρά κατά ΒΙΓΛΑΣ ΛΟΥΝΤΣΑΣ.

Οι Κ.Σ. καθ’ όλην την διάρκειαν της νυκτός διετήρησαν εν ενεργεία το σχέδιον πυρός των, εκ της πυκνότητος του οποίου διεπιστούτο ότι ούτοι επείσθησαν ότι εκδηλούται η κυρία ενέργεια κατά ΒΙΓΛΑΣ και ενίσχυσαν τον τομέα τούτον αποσύραντες δυνάμεις ΤΣΟΥΚΑΣ

Εις τον Β. υποτομέα της Μεραρχίας η 21 Ταξ/χία διά του 505 Τ. από 1800 ώρας εκινήθη εκ περιοχής ΠΑΡΟΡΙ και άμα επελεύσει του σκότους εξώρμησε και κατέλαβε δι’ αιφνιδιαστικής ενεργείας το υψ. 1127 (Ν.523784), μη καταστάσης δυνατής εν ταυτώ της καταλήψεως του υψ. 1230 (Ν.520774), λόγω σοβαράς αντιδράσεως του εχθρού.

Προς υποστήριξιν των ενεργούντων τμημάτων υπό του διατεθέντος Ουλαμού Τεθ/νων, κατά την διάρκειαν της νυκτός συνεργείον Μηχανικού αποπεράτωσε την επισκευήν της οδού ΕΘΝΙΚΟΝ - ΚΡΑΤΕΡΟΝ.

Διαταχθείσα νυκτερινή ενέργεια προς κατάληψιν ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ υπό 22 Ταξιαρχίας, δεν εκαρποφόρησεν.

Τμήματα Χ Μεραρχίας δεν εξεδήλωσαν ενέγειαν κατά ΡΟΤΟ.

IX. ΓΕΓΟΝΟΤΑ 11 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1949.

Η πρωία της ημέρας ταύτης ευρίσκει τμήματα ΧΙ Μεραρχίας επί ΤΣΟΥΚΑΣ και έτερα τοιαύτα εις ΛΕΣΙΤΣ, διεξάγοντα αγώνα καταλήψεως ΛΕΣΙΤΣ.

Από 0530 ώρας το 507 Τ. ενήργησεν προς κατάληψιν ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ ΙΙ και ΙΙΙ τη υποστηρίξει Πυρ/κού.

Ενεργούντα τμήματα κινούμενα δεξιοτέχνως, την 0630 ώραν εδημιούργησαν ρήγμα εις το συρματόπλεγμα και εφώρμησαν προς κατάληψιν ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ ΙΙ, ην δεν ηδυνήθησαν να καταλάβουν, λόγω σοβαράς αντιστάσεως του εχθρού.

Δύο Αξ/κοί και 14 οπλίται ετέθησαν εκτός μάχης.

Η Μεραρχία την πρωίαν διέταξε όπως εντός της ημέρας η 22 Ταξιαρχία ολοκληρώση ΠΛΑΤΣΙΣΤΕ και καταλάβη ανώνυμον ΠΛΑΤΥ, μεθ’ ο να ενεργήση κατά ΠΛΑΤΥ, το δε Συγκρότημα Μ. να ενεργήση προς κατάληψιν ΚΟΥΛΑΣ.

Η 22 Ταξιαρχία, κατόπιν προπαρασκευής Πυρ/κού και όλμων και τη υποστηρίξει δύο Αρμάτων, ολοκλήρωσε ΠΛΑΤΣΙΣΤΕ την 0730 ώραν, διά καταλήψεως των Ν.Δ. κραπέδων τούτου. Εκυριεύθη υλικόν και συνελήφθησαν 10 Κ.Σ.

Περατωθείσης της διευθετήσεως της οδού την 1330 ώραν, εκινήθη αμέσως Ουλαμός Αρμάτων προς ΠΟΛΕΝΑΤΑ και υπεστήριξεν την εκ νέου ενέργειαν του 507 Τ. και ούτω την 1520 ώραν υπό του 507 Τ. ολοκληρώθη η κατάληψις της ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ ΙΙ και ΙΙΙ. Οι αμυνόμενοι Κ.Σ. κατεδιώχθησαν προς ΜΕΛΑ και ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ, όπου εκυριεύθησαν τα 6 Πεδινά πυρ/λα των Κ.Σ.

Τα Άρματα δεν ηδυνήθησαν να προωθηθώσι προς ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ, ελλείψει οδεύσεων.

Η 21 Ταξ/χία προπαρασκεύασε επίθεσιν προς κατάληψιν υψ. 1230 και την 1315 ώραν κατόπιν σκληρού αγώνος, κατέλαβε το ανωτέρω υψ., ο και διετήρησεν, παρά την σφοδράν αντίδρασιν Πυρ/κού και όλμων. Εφονεύθησαν 5 Κ.Σ. και συνελλήφθησαν 3 Κ.Σ. Εκυριεύθη παντοειδές υλικόν.

Το Συγκρότημα Μ., κατόπιν προπαρασκευής Πυρ/κού και όλμων, ενήργησε την 1300 ώραν προς κατάληψιν ΚΟΥΛΑΣ και ηδυνήθη να θέση πόδα επί του υψώματος τούτου.

Κατά την εδραίωσίν των τα τμήματα υπέστησαν αντεπίθεσιν εν συνδιασμώ με καταιγιστικά πυρά όλμων, υποχρεωθέντα να επιστρέψουν εις τας βάσεις των.

Τμήματα έσχον Ν.Α.1., Ν.Ο.2, Τ.Ο.37.

22 Ταξιαρχία κατόπιν Δ/γής της Μεραρχίας όπως εντός της ημέρας καταλάβη ανώνυμον ΠΛΑΤΥ, προπαρασκεύασε λίαν επιμελώς επίθεσιν κατά ανωνύμου ΠλΑΤΥκαι τη υποστηρίξει Πυρ/κού και Αρμάτων κατόπιν αγώνος, κατέλαβε το ανωτέρω υψ. την 2030 ώραν.

Κ.Σ. εξεδήλωσαν προς ανακατάληψιν 3 συνεχείς αντεπιθέσεις τη υποστηρίξει όλμων εκ ΚΡΕΣΤΟ και ΠΛΑΤΥ, αποκρουσθείσαι άπασαι.

Επί καταληφθέντος υψ. εγκατελήφθη άπας οπλισμός Κ.Σ.

Η 3 Ταξιαρχία καθ' όλον το διάστημα της ημέρας επίεζεν συνεχώς το συγκρότημα ΒΙΓΛΑΣ - ΓΚΟΛΙΝΑΤΑΣ - υψ. 1682.

Απόσπασμα Λόχου Προσκόπων εσυνέχισε απασχόλησιν ΒΙΓΛΑΣ διά πυρών από ΒΟΡΡΑΝ.

Χ. <u>ΔΙΑΤΑΞΙΣ ΕΝΕΡΓΟΥΝΤΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ 2100 ΩΡΑΝ</u>

- Τ.Σ. Μεραρχίας ΔΕΡΒΕΝ.
- Τ.Σ. 22 Ταξ/χίας ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ.
- 508 Τ. συν Λόχος 507 Τ. υψ. 1685 - ΠΛΑΤΣΙΣΤΕ - ανώνυμον ΠΛΑΤΥ.
- 509 Τ. ΠΟΛΕΝΑΤΑ Ι και ΙΙ
- 507 Τ. μείον Λόχος ΠΟΛΕΝΑΤΑ ΙΙΙ - περιοχή ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ
- Τ.Σ. 3 Ταξιαρχίας ανώνυμον ΔΕΡΒΕΝ
- 502 Τ. Νότια αντερείσματα ΓΚΟΛΙΝΑΤΑΣ - υψ. 1682 εν στενωτάτη επαφή μετά Κ.Σ.
- 503 Τ. περιοχή υψ. 1695 - υψ. 1682 - ανώνυμον ΒΙΓΛΑΣ εν επαφή μετά Κ.Σ.
- 501 Τ. υψ. 1414 - ΔΕΡΒΕΝ - ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ - ΓΚΙΟΥΠΚΑ ΛΙΠΑ
- Τ.Σ. 21 Ταξιαρχίας ΜΠΑΣΔΡΟΒΙΤΣΑ
- 504 Τ. υψ. 1414 (Ν.518706) - ΜΠΕΛΑ ΒΟΔΑ - ΜΠΑΣΔΡΟΒΙΤΣΑ - Δυτικός διάδρομος
- 505 Τ. ΣΤΑΝΟ ΝΙΒΑ - υψ. 1127 (Ν.523784) - υψ. 1230 (Ν.521776)
- 506 Τ. περιοχήν ΠΑΡΟΡΙ - ΕΘΝΙΚΟΝ - ΚΕΤΚΟ ΚΑΛΕ - υψ. 1398
- 12 ΕΣΠ περιοχή ΜΠΕΛΑ ΒΟΔΑ - υψ. 1386 - ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ - Ανατ. αντηρίδες ΠΛΑΤΥ - ΚΡΙΘΑΡΙΣΙΟ ΝΕΡΟ - ΚΑΠΑΛΙΣΚΕΤΟ
- 14 ΕΤΠ ΒΙΤΣΙ - ΓΚΛΑΒΑΤΑ - υψ. 1621.

XI. ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΝΥΚΤΟΣ 11 - 12 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1949

Η Μεραρχία προς υποβοήθησιν ενεργείας XI Μεραρχίας εξέδωσεν προς 3 και 21 Ταξιαρχίας τας κάτωθι Δ/γάς :

ΠΡΟΣ : 21 Ταξ./Α1 111650
Κοιν : Β΄ΣΣ/Α1, 3 Ταξ./Α1
21-22 Ταξ./Α1

ΑΠ.Φ. 180/29 (.)

Αγών διεξάγεται εις περιοχήν ΛΕΣΙΤΣ (.) 2030 ώραν εκδηλώσατε αντιπερισπαστικήν ενέργειαν διά κινήσεως τμημάτων και πυρών εφ' ολοκλήρου μετώπου Ταξ/χίας.
Επιδιώξατε κατάληψιν ΟΥΣΗ και υψ. 1311 διά νυκτερινής ενεργείας.

ΠΡΟΣ : 3 Ταξ./Α1 111700
ΚΟΙΝ : Β΄ΣΣ/Α1, XI Μερ./Α1

ΑΠ.Φ. 180/30 (.)

Επεδιώξατε εντός νυκτός σήμερον κατάληψιν υψ. 1682.
Εφ' ολοκλήρου μετώπου Ταξ/χίας από Ανατολών και Νότου εκδηλώσατε αντιπερισπαστικήν ενέργειαν διά κινήσεως τμημάτων και πυρών από 2100 ώρας. (.).

ΠΡΟΣ : 22 Ταξ./Α1 111700
ΚΟΙΝ : Β΄ΣΣ/Α1, Χ Μερ./Α1
Συγκρότημα Μ.
ΑΠ.Φ. 180/31 (.)

Επιβεβαίωσις προφορικών Δ/γών (.)
Επεδιώξατε εντός σήμερον σύνδεσμον εις ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ μετά τμημάτων Χ Μεραρχίας κατεχόντων ΡΟΤΟ (.)
Κατά διάρκειαν νυκτός, αι 3 και 21 Ταξ/χίαι συμφώνως ανωτέρω Δ/γών Μεραρχίας ενήργησαν προς κατάληψιν υψ. 1682 και ΟΥΣΗ. Λόγω ισχυράς αντιδράσεως των Κ.Σ., ενέργειαι δεν εκαρποφόρησαν.
Ομοίως προέβησαν εις την εκδήλωσιν αντιπερισπαστικών ενεργειών εφ' ολοκλήρου του μετώπου των.
Κ.Σ. εξεδήλωσαν πλήρες σχέδιον πυρός.

XII. ΓΕΓΟΝΟΤΑ 12 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1949

Τμήματα 22 Ταξ/χίας και 12 ΕΣΠ, κινηθέντα άμα εω ανήλθον επί κορυφογραμμής ΚΟΥΛΑΣ - ΠΛΑΤΥ - ΚΡΕΣΤΟ και διεπίστωσαν ότι Κ.Σ. συνεπτύχθησαν προς Δ. διά των Βορείων αντηρίδων ΡΟΤΟ, παρενοχλήσαντες τμήματα Χ Μεραρχίας επί ΡΟΤΟ.
Τμήματα ησχολήθησαν με εξερεύνησιν περιοχής και περισυλλογήν υλικών.
21 Ταξιαρχία προπαρασκεύασε εκ νέου επίθεσιν κατά ΟΥΣΗ και τη υποστηρίξει Πυρ/κού και Τεθ/νων την 1100 ώραν κατέλαβεν ανωτέρω ύψωμα. Ευρέθησαν 9 Ν.Κ.Σ. και συνελλήφθησαν 5. Α.Η.Ν.Ο.2, Τ.Ο. 10
Ομοίως 21 Ταξ/χία κατόπιν της υπ' αρίθ. ΑΠ.Φ. 180/37/120700 Δ/γής Μεραρχίας, ενήργησεν επιθετικήν αναγνώρισιν εν τη κατευθύνσει ΚΛΕΙΝΑΙ - ΜΠΟΥΦΙ - ΚΝΟΪΤΣΑΤΑ και ανέφερεν ότι Κ.Σ. κατέχουν ισχυρώς υψ. 1043 - 1311 - ΚΝΟΪΤΣΑΤΑ.
Κ.Σ. Πυρ/κόν την 1115 ώραν εβομβάρδισε πόλιν ΦΛΩΡΙΝΗΣ διά 16 βλημάτων.
Το ΣΣ τας πρωϊνάς ώρας πληροφορεί ότι παρατηρούνται κινήσεις Κ.Σ. από ΠΙΣΟΔΕΡΙ προς Δ.
Τούτο εγνώσθη εις 3 και 21 Ταξ/χίας διά της ΑΠ.Φ. 180/45/121015 Δ/γής Μεραρχίας.
Ομοίως ελήφθη η ΑΠ. Φ. 138/345/121100 Δ/γή Β΄ΣΣ έχουσα ούτω :
Πολλαί ενδείξεις μαρτυρούν πρόθεσιν διαφυγής Κ.Σ. προς Δ. (.) Πιθανώς επέστη η ευκαιρία βαθείας διεισδύσεως προς Δ. της 21 Ταξ/χίας (.)

Η Μεραρχία διά πιθανήν και ταχείαν χρησιμοποίησιν της οδού ΦΛΩΡΙΝΑ - ΠΙΣΟΔΕΡΙ την 121020 εξέδωσε την ΑΠ.Φ.180/46 Δ/γής προς την Διοίκησιν Μηχ/κού, όπως προβή εις την άρσιν του ημετέρου Α/Τ ναρκοπεδίου και κωλύματος επί της οδού εις περιοχήν υψ. 1414 (Ν.518706).

Ομοίως εξέδωσε την υπ' αρίθ. ΑΠ.Φ.180/41 Δ/γήν, δι' ης η 381 Ίλη μείον Ουλαμός, διετάσσετο να κινηθή προς ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ.

Ανωτέρω Ίλη αφίχθη τας απογευματινάς ώρας εις προορισμόν της.

Την 121845 ώραν ελήφθη η ΑΠ.Φ.138/41/121345 Δ/γή Β΄ΣΣ προς ΙΙ-ΙΙΙ-ΙΧ-Χ-ΧΙ Μερ. έχουσα ως κατωτέρω :

Όλαι αι Μεραρχίαι εφ' όσον λόγω εχθρικών αντιστάσεων δεν κατόρθωσαν να προχωρήσωσι προς ορισθέντας αντικειμενικούς σκοπούς δέον εγκαίρως, επαναλαμβάνω δέον εγκαίρως να προπαρασκευάσωσι νυκτερινάς διεισδύσεις ολοκλήρου ζώνης των (.) Κόπωσις ναι (.) Νυκτερινή διείσδυσις 10 προς 11 (.) Ελπίζω έπεισεν όλους ότι νυκτερινή ευρυτάτη και βαθυτάτη διείσδυσις είναι δυνατή και άγει εις βεβαίαν επιτυχίαν άνευ απωλειών (.) Δυνάμεθα άριστα να τελειώσωμεν μίαν νύκτα (.)

Κατόπιν των ανωτέρω πληροφοριών του Β΄ΣΣ και της ΑΠ.Φ. 138/41/121345 Δ/γής, η Μεραρχία εξέδωκε τας υπ' αρίθ. ΑΠ.Φ. 180/48 και ΑΠ.Φ. 180/49/121850 Δ/γάς προς 3 και 21 Ταξιαρχίας, δι' ων διετάσσοντο όπως :

(α) Η 3 Ταξ/χία να τηρή στενωτάτην επαφήν μετά του επί ΒΙΓΛΑΣ - ΓΚΟΛΙΝΑΤΑΣ εχθρού και εντός της νυκτός να καταλάβη υψ. 1682 και εκμεταλλευομένη κενά διατάξεως Κ.Σ. να ενεργήση θαρραλέως προς κατάληψιν ΒΙΓΛΑΣ ΛΟΥΝΤΣΑΣ - ΓΚΟΛΙΝΑΤΑΣ.

(β) Η 21 Ταξ/χία κατά διάρκειαν νυκτός ενεργήση θαρραλέως προς κατάληψιν υψ. 1043 - 1311 - 1606.

XIII. ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΝΥΚΤΟΣ 12 -13 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1949

Την 2230 ώραν οι Κ.Σ. εξεδήλωσαν ενέργειαν προς κατάληψιν ανωνύμου ΒΙΓΛΑΣ και υψ. 1695 υποστηριζομένην υπό Πυρ/κού, αυτομάτων και όλμων. Ενέργεια αύτη των συμμοριτών εθραύσθη εν τη γενέσει της, άμα τη εκδηλώσει του ημετέρου φραγμού.

Επιθετική ενέργεια 3 Ταξ/χίας προς κατάληψιν υψ. 1682 εν συνδιασμώ με επιθετικάς τοιαύτας προς ΓΚΟΛΙΝΑΤΑΝ και ΒΙΓΛΑΝ, προσέκρουσαν προ της ιδίας ισχυράς αντιδράσεως των Κ.Σ. πυρών όλμων Πυρ/κού και μυδραλλίων.

Ομοίως παρόμοιαι ενέργειαι 21 Ταξ/χίας προς κατάληψιν υψ. 1043 - 1311 - υψ. 1606 προσέκρουσαν εις συνεχείς αντιστάσεις.

Γενική εντύπωσις. Ότι Κ.Σ. κατείχον ισχυρώς τας θέσεις προ μετώπου Μεραρχίας.

XIV. ΓΕΓΟΝΟΤΑ 13 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1949

Πληροφορηθείσα η Μεραρχία ότι ημέτερα τμήματα κινούνται προς κατάληψιν ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑΣ και αυχένος ΠΡΕΒΟΛ, ήχθη εις την απόφασιν να ενεργήση προς κατάληψιν συγκροτήματος ΒΙΓΛΑΣ ΛΟΥΝΤΣΑΣ - 1919 - 1807 - ΓΕΩΡΓΟΥ ΚΕΦΑΛΙ, δι' ευρέως ελιγμού εκ περιοχής ΤΣΟΥΚΑΣ διά της 22 Ταξιαρχίας, δι' ο την 130730 ώραν εξέδωσε την υπ' αρίθ. ΑΠ.Φ. 180/52 Δ/γήν της όπως αύτη εντός δύο ωρών από 1000 είναι έτοιμη να κινηθή προς ανάληψιν επιθετικής ενεργείας.

Την 131125 ώραν εξέδωσε την υπ' αρίθ. ΑΠ.Φ. 180/53 Δ/γήν προς 22 Ταξ/χίαν όπως αύτη προπαρασκευάση και εκδηλώση ενέργειαν διά δύο Ταγμάτων εκ ΤΣΟΥΚΑΣ κατά υψ. 1807 εν συνδιασμώ με ενέργειαν 3 Ταξ/χίας κατά ΒΙΓΛΑΣ (ΑΠ.Φ. 180/57/1330 Μερ.)

Εκδήλωσις ενεργείας έδει να λάβη χώραν 1 ώραν προ του πρώτου φωτός της 13 προς 14 Αυγούστου.

Το τρίτον Τάγμα Ταξ/χίας ως εφεδρεία Μεραρχίας έδει να παραμείνη εις περιοχήν ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ - ΠΟΛΕΝΑΤΑ (ΑΠ.Φ. 180/56/131130 Δ/γή Μεραρχίας).

Ενταύθα δέον να μνημονευθή ότι, 22 Ταξιαρχία μετά λήψιν της ΑΠ.Φ. 180/52/130730 Δ/γή Μεραρχίας εζήτησεν όπως η Ταξ/χία χρησιμοποιηθή διά την ανωτέρω ενέργειαν.

Κατόπιν της ΑΠ.Φ. 180/52/130730 Δ/γή Β΄ΣΣ, Απόσπασμα Λόχων Προσκόπων εκινήθη διά ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ τιθέμενον διάθεσιν ΙΙΙ Μεραρχίας.

21 Ταξ/χία ενήργησεν επίθεσιν την 1130 ώραν προς κατάληψιν υψ. 1311, μη καρποφορήσασα, λόγω ισχυράς κατοχής και υποστηρίξεως υπό Πυρ/κού εκ ΚΝΟΪΤΣΑΤΑΣ και πολ-λων και όλμων εξ υψ. 1303 - 1606 - υψ. 1043 και Ανατ. αντηρίδων ΚΝΟΪΤΣΑΤΑΣ.

΄Εσχεν 4 νεκρούς και 10 τραυματίας.

Το Τ.Σ. 22 Ταξ/χίας κατόπιν της δοθείσης εις αυτήν αποστολής εκινήθη κατά τας μεσημβρινάς ώρας εκ περιοχής ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ προς ΤΣΟΥΚΑΝ, τα δε Τάγματα αυτής 507 και 508, τας απογευματινάς ώρας αχθέντα υπό ραγδαιωτάτην βροχήν τας πρώτας πρωϊνάς ώρας εις περιοχήν ΤΣΟΥΚΑΣ.

Την 1730 ώραν Κ.Σ. Πυρ/κόν εκ περιοχής ΠΙΣΟΔΕΡΙΟΥ εβομβάρδισε την πόλιν ΦΛΩΡΙΝΗΣ διά 48 βλημάτων. ΄Εσχομεν νεκρούς και τραυματίας Στρατιωτικούς και ιδιώτας.

Ομοίως την 22 ώραν διά 12 βλημάτων.

Την 131700 ώραν ελήφθη η ΑΠ.Φ. 138/58 Δ/γή Β΄ΣΣ δι' ής, προς απελευθέρωσιν των επί ΤΣΟΥΚΑΣ δυνάμεων ΧΙ Μεραρχίας, η 22 Ταξιαρχία έδει να αντικαταστήση τα τμήματα της ΧΙ Μεραρχίας δι' αναλόγων δυνάμεων.

Κατόπιν τούτου η Μεραρχία εξέδωκε την υπ' αρίθ. ΑΠ.Φ. 180/59/131820 Δ/γή, όπως 22 Ταξ/χία δι' ενός Τάγματος αντικαταστήση τα επί ΤΣΟΥΚΑΣ - 1328 τμήματα ΧΙ Μεραρχίας, διά δε του ετέρου ενεργήση προς κατάληψιν υψ. 1807, ως η ΑΠ.Φ. 180/55/131125 Δ/γή Μεραρχίας.

XV. ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΝΥΚΤΟΣ 13 - 14 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1949

Την 0030 ώραν ο Δ/τής της Μεραρχίας ευρισκόμενος εις το παρατηρητήριον, παρετήρησεν ανατινάξεις εις την περιοχήν ΠΙΣΟΔΕΡΙΟΥ.

Κατόπιν των ανωτέρω η Μεραρχία διέταξεν προφορικώς όπως άπασαι Ταξιαρχίαι κινηθώσι τάχιστα προς τα εμπρός.

Την 0115 ώραν εξέδωσε την κατωτέρω Δ/γήν:

ΠΡΟΣ : 3-21-22 Ταξ./Α1 140115
ΚΟΙΝ : Β΄ΣΣ \/Α1

ΑΠ.Φ.180/63 (.)

Από 0030 ώρας εχθρός ανατινάσει αποθήκας περιοχής ΠΙΣΟΔΕΡΙΟΥ (.) Προφανώς εχθρός συμπτύσσεται (-) Από λήψεως παρούσης 21 Ταξ/χία κινηθή και καταλάβη ΤΟΥΜΠΑ - ΚΝΟΪΤΣΑΤΑ. 3 Ταξ/χία κινηθή και καταλάβη ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΣΑ - ΓΕΩΡΓΟΥ ΚΕΦΑΛΙ (.) 22 Ταξιαρχία κινηθή και καταλάβη 1807.

Ομοίως διά της υπ' αρίθ. ΑΠ.Φ. 180/64/140200 συγκροτείται απόσπασμα εκ της ΄Ιλης Τεθ/νων, του Λόχου Προσκόπων του και τμήματος Μηχανικού ίνα από 0500 ώρας το Απόσπασμα τούτο κινηθή εν τη κατευθύνσει ΦΛΩΡΙΝΑ - ΠΙΣΟΔΕΡΙ.

Τμήματα 3 Ταξ/χίας ευρισκόμενα στενωτάτην επαφήν μετά του εχθρού εις περιοχήν ΒΙΓΛΑΣ, μέχρι της 1130 ώρας εβάλλοντο διά πυρών όλμων και Πυρ/κού εκ περιοχής ΒΙΓΛΑΣ και ΓΚΟΛΙΝΑΤΑΣ.

Κατόπιν της ανωτέρω Δ/γής Μεραρχίας αι 3-21 και 22 Ταξ/χίαι από 0130 ώρας εκινήθησαν προς τας καθορισθείσας κατευθύνσεις.

Η Μεραρχία από της πρώτης στιγμής ανέφερεν τηλεφωνικώς εις το ΣΣ περί της συμπτύξεως των Κ.Σ..

XVI. ΓΕΓΟΝΟΤΑ 14 Αυγούστου 1949

Το Β΄ΣΣ την 0530 ώραν εξέδωσε την κάτωθι Δ/γήν :
ΠΡΟΣ : ΙΙΙ - ΙΧ - Χ Μερ/χίας
ΑΠ.Φ. 138/70 (.)
Τμήματα ΙΙ Μεραρχίας ανέρχονται επί ΒΙΓΛΑΣ
ΛΟΥΝΤΣΑΣ άνευ αντιστάσεως (.)
Κινήσατε όλοι αμέσως προς ΛΑΙΜΟΝ και ΒΑΡΜΠΑΝ (.)
Κατευθύνατε όλα τα Τεθωρακισμένα (.)

Αι Ταξιαρχίαι καταδιώκουσαι κατά πόδας τας οπισθοφυλακάς των συμπτυσσομένων Κ.Σ. κατέλαβον :

- 3 Ταξ/χία την 0630 ΒΙΓΛΑΝ ΛΟΥΝΤΣΑ - υψ. 1919
- 22 Ταξ/χία την 0700 ώραν υψ. 1807 και την 0830 ώραν ΓΕΩΡΓΟΥ ΚΕΦΑΛΙ.
- 21 Ταξ/χία τας πρωϊνάς ώρας ΠΛΑΚΑ - ΚΝΟΪΤΣΑΤΑ - ΤΟΥΜΠΑ.

Οι Κ.Σ. εν τη σπουδή της συμπτύξεώς των και υπό την συνεχή πίεσιν των ημετέρων εγκατέλειψαν επί των ανωτέρω τοποθεσιών άπαν το πολεμικόν υλικόν, εκτός μέρους του ατομικού των.

Την 0915 ώραν η Μεραρχία εξέδωκε εν συνεχεία την κατωτέρω Δ/γήν:

ΠΡΟΣ : 3-21-22 Ταξ./Α1 140915
ΚΟΙΝ : Β΄ΣΣ/Α1, ΧΙ Μερ./Α1

ΑΠ.Φ.180/67 (.)

Η 3η Ταξ/χία υπερέβη γραμμήν 1919 και κινείται προς ΠΙΣΟΔΕΡΙ - ΚΑΛΟ ΝΕΡΟ (.) 21 Ταξ/χία ήχθη ΠΛΑΚΑΝ και κινείται προς 2110 (Ν.477724) (.)
Αποστολαί (.)

3 Ταξ/χία (.) Κινηθή προς ΠΙΣΟΔΕΡΙ - ΚΑΛΟ ΝΕΡΟ (.)
22 Ταξ/χία (.) Να αχθή ΓΕΩΡΓΟΥ ΚΕΦΑΛΙ και λάβη κάτωθι διάταξιν (.) Σ.Δ. υψ. 1807 (Ν.465670) (.) Τάγμα ΤΣΟΥΚΑ υψ. 1328 (Ν.446655) - υψ. 1807 (.) Τάγμα ΓΕΩΡΓΟΥ ΚΕΦΑΛΙ με Λόχον υψ. 1919 (.) Ταξ/χία ασχοληθή με εξερεύνησιν και έλεγχον διαβάσεων (.)
21 Ταξ/χία (.) Μετά κατάληψιν γραμμής ΠΛΑΚΑΣ - υψ. 2110 (Ν.477724) - ΚΝΟΪΤΣΑΤΑ - ΤΟΥΜΠΑ να αφίση ελαφρά τμήματα και να κινηθή προς ΑΓ. ΓΕΡΜΑΝΟΝ (.) Διαδοχικοί σταθμοί Ταξ/χιών (.) 3 Ταξ/χία (.) ΚΑΛΥΒΙΑ ΛΑΚΚΟΥ - ΠΙΣΟΔΕΡΙ - ΚΑΛΟ ΝΕΡΟ (.) 21 Ταξ/χία (.) ΜΠΟΥΦΙ - ΚΝΟΪΤΣΑΤΑ (.) Επιβάλλεται δραστηρία και ταχεία κίνησις απάντων (.)

Την 0930 ώραν Τ.Σ. Μεραρχίας εκινήθη εκ ΔΕΡΒΕΝ και διά ΒΙΓΛΑΣ ΛΟΥΝΤΣΑΣ αφίχθη εις ΠΙΣΟΔΕΡΙ την 1550 ώραν.

Κατά το διάστημα της ημέρας άπαντα τα τμήματα εκινήθησαν προς τους αντικειμενικούς σκοπούς, των Κ.Σ. συμπτυχθέντων προς ΛΑΙΜΟΝ.

Το τμήμα Μηχ/κού κατά την διάρκειαν της ημέρας δι' αξιεπαίνου προσπαθείας διευθέτησε την οδόν ΦΛΩΡΙΝΑ - ΠΙΣΟΔΕΡΙ, καταστραφείσα και ναρκοθετηθείσα εις πολλά σημεία υπό των Κ.Σ. και ούτω την 1700 ώραν το συγκροτηθέν Απόσπασμα αφίχθη εις ΠΙΣΟΔΕΡΙ.

Ανιχνεύθησαν και κατεστράφησαν άνω των 100 ναρκών.

XVII. ΓΕΓΟΝΟΤΑ 15 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1949

Τα τμήματα ησχολήθησαν με εξερεύνησιν της περιοχής και συγκέντρωσιν λαφύρων.

Τμήματα 21 Ταξ/χίας κατά εξερεύνησιν περιοχής ΡΕΜΜΑΤΟΣ ΓΚΟΡΝΑ (Ν.418757) συνεπλάκησαν με 60 Κ.Σ. αποσυρθέντας από ΒΙΓΛΑΣ ΛΟΥΝΤΣΑΣ. Συνελήφθησαν 37 και εφονεύθησαν έτεροι 15.

Περί την 1100 ώραν έλαβεν χώραν συνάντησιν Δ/τού ΣΣ και Δ/τού Μεραρχίας εις την διασταύρωσιν οδών ΠΙΣΟΔΕΡΙ - ΑΝΤΑΡΤΙΚΟΝ ΛΑΙΜΟΣ.

Κατά την συνάνησιν ταύτην ο Δ/τής του Σ.Σ. καθώρισε διάταξιν τμημάτων ΙΙ Μεραρχίας και διέταξε το ταχύτερον να αντικατασταθώσι τα εις χερσόνησον ΛΑΙΜΟΥ ευρισκόμενα τμήματα ΧΙ Μερ/χίας.

Η Μεραρχία εξέδωκε την κατωτέρω Δ/γήν :

ΠΡΟΣ : 3 Ταξ./Α1
ΚΟΙΝ : Β΄ΣΣ/Α1, ΧΙ Μερ./Α1

ΑΠ.Φ.180/81 (.)

Ταξ/χία διά δύο Ταγμάτων αύριον 16 Αυγούστου εισέλθη χερσόνησον ΠΥΞΟΥ και αντικαταστήση τα εκεί ευρισκόμενα τμήματα ΧΙ Μεραρχίας (.) Αντικατάστασις να έχη συντελεσθή μέχρι της 1200 ώρας. Μετά αντικατάστασιν κινήση τμήματά της μέχρι ΑΛΒΑΝΙΚΩΝ συνόρων, προς αποκατάστασιν Εθνικής ακεραιότητος (.)

Το τρίτον Τάγμα της Ταξ/χίας συγκεντρωθή περιοχήν ΠΡΕΒΟΛ με Λόχον ΛΑΥΚΩΝΑ (.)

XVIII. ΓΕΓΟΝΟΤΑ 16 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1949.

Κατά την διάρκειαν της νυκτός ουδέν άξιον λόγου (.)

Το Τ.Σ. Μεραρχίας εκινήθη την 0900 ώραν εκ ΠΙΣΟΔΕΡΙΟΥ και αφίχθη εις ΛΑΙΜΟΝ την 1300 ώραν.

Τμήματα ησχολήθησαν με εξερεύνησιν περιοχής και συγκέντρωσιν λαφύρων.

3 Ταξιαρχία από πρωίας εκινήθη και τας απογευματινάς ώρας το Τ.Σ. και 501 Τ. αφίχθησαν ΠΥΛΗΝ. Το 502 Τ. εν κινήσει προς ΠΥΛΗΝ.

Από πρωίας της επομένης Ταξ/χία αντικατέστησε τμήματα της ΧΙ Μεραρχίας, επάνδρωσε τα μεθοριακά φυλάκια επί χερσονήσου.

XIX. ΓΕΝΙΚΑ

(α) Η μετά δεξιοτεχνίας και αυτοθυσίας εκπλήρωσις υπό 22 Ταξιαρχίας της αποστολής της κατά την 10 Αυγούστου (κατάληψις εις ωρισμένον χρόνον και εν πλήρη ημέρα οχυρωμένης τοποθεσίας)

(β) Αι επίμοναι και θαρραλέαι προσπάθειαι του Συγκροτήματος Μ.

(γ) Η επιμεμελημένη ενέργεια της 3 Ταξ/χίας διά την κάλυψιν και εξασφάλισιν του δεξιού πλευρού ΧΙ Μεραρχίας και ΛΟΚ.

(δ) Η συνεχής και θαρραλέα πίεσις των 3 και 21 Ταξ/χιών κατά ΒΙΓΛΑΣ ΛΟΥΝΤΣΑΣ - ΠΛΑΚΑΣ - ΚΟΪΝΤΣΑΤΑΣ - ΤΟΥΜΠΑΣ, δεν επέτρεψαν εις τους Κ.Σ. να αποσύρουν σοβαράς δυνάμεις εκ των ανωτέρω τοποθεσιών και αντιδράσωσι εναντίον των διεισδυσάντων τμημάτων. Πάντα τα ανωτέρω έσχον ως αποτέλεσμα την εξασφάλησιν του ελιγμού εξ Ανατολών. ΧΙ Μεραρχίας και ΛΟΚ.

Ούτω έληξεν η επιχείρησις «ΠΥΡΣΟΣ» με συνολικά αποτελέσματα απωλειών ημετέρων, Κ.Σ. και λαφύρων, ως οι συνυποβαλλόμενοι πίνακες.

ΕΠΕΙΓΟΝ-ΑΠΟΡΡΗΤΟ
ΙΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ/Α1
ΑΠΦ. 133/139
ΣΤΓ 912 τη 24-8-49

Θέμα : Παρατηρήσεις επί της Εκθέσεως της ΑΔΑ/ΚΖ κατά την απιχείρησιν «ΠΥΡΣΟΣ».
Προς : ΑΔΑ/ΚΖ
Κοιν. : ΓΕΣ/Α1 ΣΗΔΜ/Α1, Β΄ΣΣ/Α1
ΙΙ Μεραρχία/Α1, 22 Ταξ./Α1

Σχετική ΑΑΠ ΑΔΑ/ΚΖ/340/ΣΠΙΤ/Α.Α.28/19-8-49

1. Εις την υπό τα άνω στοιχεία έκθεσιν υμών επί των παρατηρηθέντων σφαλμάτων «επί της Συνεργασίας Αεροπορίας - Στρατού κατά την επιχείρησιν ΠΥΡΣΟΣ», αναφέρεται εν παραγράφω ΙΙ υποπαραγρ. Ι ότι, η Μεραρχία εξήτησεν αναβολήν επί δίωρον της προκαθορισθείσης Αεροπορικής υποστηρίξεως, καθ' ην στιγμήν τα αεροσκάφη είχον απογειωθή.

2. Το τοιούτον δεν ανταποκρίνεται εις την πραγματικότητα, καθ' όσον η Μεραρχία ουδέποτε εξήτησε αναβολήν της υποστηρίξεως.

Τοιαύτη αναβολή εζητήθη υπό της 22ας Ταξιαρχία, ήτις διέθετε ομάδα Επαφής εις ην ευρίσκετο ο Ελεγκτής Αέρος Σμηναγός ΒΟΥΤΣΑΣ ΔΗΜ., απορριφθείσα υπό της Δ/σεως της Μεραρχίας.

3. Ρητέον εν προκειμένω ότι, το σχέδιον καθώριζε προσβολήν την 0730 ώραν υπό της Αεροπορίας του στόχου υψ. 1685 και ΠΟΛΕΝΑΤΑ.

Δι' αγνώστους λόγους ημίν προσεβλήθη η ΠΟΛΕΝΑΤΑ μόνον και αντί του υψ. 1685 το παρακείμενον τούτου ΑΝΩΝΥΜΟΝ ΠΛΑΤΥ, πράγμα όπερ αποτέλεσε την απαρχήν της ανωμαλίας, καθ' όσον απητήθη πρόσθετος χρόνος προς εξουδετέρωσιν των επί 1685 οργανώσεων των Κ.Σ. δι' άλλων μέσων, εφ' ώ και η ζητηθείσα υπό της 22ας Ταξιαρχίας αναβολή της Αεροποριιής υποστηρίξεως.

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΥΠΟΣΤΡΑΤΗΓΟΣ ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Διά την ακρίβειαν
Το
Γραφείον Α1
Τ.Σ.Υ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

ΟΠΛΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΕΩΣ - ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΙ

Ι. ΟΠΛΑ

1. ΠΕΖΙΚΟΝ

Απέδωσεν ότι εζητήθη, μη φεισθέν αίματος, ηγωνίσθη μετά απαραμίλλου ορμητικότητος, ενθουσιασμού και πίστεως επί την ΝΙΚΗΝ.

Πράξεις ηρωϊσμού - αυταπαρνήσεως και αυτοθυσίας πολλαί έλαβον χώραν.

Αξ/κοί και οπλίται ημιλλώντο οι μεν τους δε.

Εχρησιμοποίησεν άριστα το έδαφος και τον οπλισμόν του και εξεμεταλλεύθη πλήρως τα πυρά των Όπλων Υποστηρίξεως.

2. ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ

Κατά το στάδιον της προπαρασκευής ηργάσθη αόκνως και αθορύβως. Οργάνωσε τας προωθημένας θέσεις Πυρ/κού και εδημιούργησε σηκούς πυρ/κών.

Κατά την επιχείρησιν εχρησιμοποιήθη συγκεντρωτικώς (σφύραι) με άριστα αποτελέσματα. Παρέλυσε τας Δ/σεις δι' αποκοπής των Διαβ/σεων, ετύφλωσε τα παρατηρητήρια, περιώρισε εις αδράνειαν μέγα μέρος του Πυρ/κού και επέφερεν φθοράν εις προσωπικόν και υλικά.

Ηδύνατο ευχερώς μέρος τούτου να ικανοποιήση ανάγκας Μονάδος τινός.

Διά των βολών Α/Π επεριώρισε αισθητώς την δράσιν του εχθρικού Πυρ/κού.

Μία Μοίρα Α.Π. εχρησιμοποιήθη διά την καταστροφήν πολυβολείων με ικανοποιητικά αποτελέσματα, παρά την μεγάλην απόστασιν.

Η χρησιμοποίησις του Πεδ. και Ορειβ. Πυρ/κού διά την καταστροφήν ναρκοπεδίων και διάνοιξιν διαδρόμων είχεν άριστα αποτελέσματα.

Η Διοίκησις και η Διεύθυνσις του πυρός αξία παντός επαίνου.

3. ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ

Συνέβαλε εις τον αγώνα λίαν επιτυχώς.

Προ της επιθέσεως εβομβάρδισε ευστόχως τας οργανωμένας θέσεις των Κ.Σ.

Κατά την ημέραν της επιθέσεως :

- Προσέβαλε Σ.Δ. και θέσεις Πυρ/χιών με άριστα αποτελέσματα.
- Εβομβάρδισε συγκεντρωτικώς μετά θαυμαστής επιτυχίας τας οργανωμένας θέσεις των Κ.Σ.

- Υπεστήριξε το Πεζικόν λίαν αποτελεσματικώς των πληρωμάτων ενεργούντων μετά αξιοθαυμάστου δεξιοτεχνίας, θάρρους και πλήρους περιφρονήσεως προς το θάνατον.

4. ΑΡΜΑΤΑ - ΤΕΘΩΡΑΚΙΣΜΕΝΑ

Τα διατεθέντα Άρματα εις Μεραρχίαν εξεπλήρωσαν πλήρως τας αποστολάς των (εκτός του προς ΠΟΛΕΝΑΤΑ Ι Ουλαμού την πρώτην ημέραν, όστις δεν εκινήθη, λόγω αποφράξεως του δρομολογίου εκ της ημιανατροπής του προπορευομένου Άρματος).

Τα αποτελέσματα κατά εχθρικών πολ-λείων εις την απόστασιν 1800 - 2000 υαρδών ουχί τόσον ικανοποιητικά. Εις την απόστασιν των 1000 - 1200 μ. άριστα.

Η εμφάνισις των Αρμάτων και η προσέγγισις τούτων εις τας εχθρικάς θέσεις επέφερεν πανικόν εις τους Κ.Σ. πλην όμως επέσυρεν τα πυρά των εχθρικών όλμων και Πυρ/κού και το εγγύς Πεζικόν υφίστατο απωλείας.

Αξ/κοί και οπλίται Αρμάτων και Τεθ/νων διεκρίθησαν διά την τόλμην των.

5. Α/Τ ΤΩΝ 75 ΧΙΛ.

Είναι το όπλον όπερ εντασσόμενον εις το Πεζικόν, θα ηύξανε κατά πολύ την ισχύν των όπλων του και η συνεργασία κατά την μάχην θα ήτο αρίστη, με αποτέλεσμα την καλυτέραν χρησιμοποίησιν των πραγματικώς αποτελεσματικών πυρών.

Προωθηθέν κατά διάρκειαν της μάχης (ΠΟΛΕΝΑΤΑ) εχρησιμοποιήθη διά την καταστροφήν των πολ-λείων, καταστραφέντων ολοσχερώς.

Γενικώς απέδωσαν άριστον έργον.

6. ΑΜΕΡΙΚ. ΜΠΑΖΟΥΚΑΣ.

Απέδωσαν λίαν ικανοποιητικώς.

Εϊναι όπλον ελαφρόν και εύχρηστον.

7. ΜΗΧΑΝΙΚΟΝ

(α) Κατά την προπαρασκευήν της επιχειρήσεως ειργάσθη φιλοτίμως, μη φεισθέν κόπου και θυσίας και ούτω διηύρινε την μοναδικήν αρτηρίαν ΣΚΟΠΙΑ - ΔΕΡΒΕΝ - ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ και κατεσκεύασε πλατύσματα.

Κατεσκεύασε σηκούς πυρ/κών - σκέπαστρα Διοικήσεων - προσωπικού - σταθμούς επιδέσεως - παρατηρητήρια - Σημ. υδρεύσεως και λοιπά.

Κατεσκεύασε πυρ/λεία εξ (6) επί της α'. γραμμής διά τα Ορ. Πυρ/κά.

Υπεβοήθησε τα μέγιστα τας Μονάδας Πυρ/κού διά την διευθέτησιν και κατασκευήν θέσεων πυρ/λων.

(β) Κατά την διάρκειαν της επιχειρήσεως.

Τα διατεθέντα τμήματα εις τα Άρματα, ως και έτερα τοιαύτα από την πρώτην στιγμήν επεδόθησαν μετά ζήλου και προθυμίας εις την κατασκευήν οδικής αρτηρίας ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ - ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ, προς διέλευσιν των Αρμάτων, υπό τα συνεχή πυρά του εχθρικού Πυρ/κού.

Αφήρεσεν εχθρικόν ναρκοπέδιον επί Δημ. οδού ΦΛΩΡΙΝΑ - ΠΙΣΟΔΕΡΙ, διευθέτησε Α/Τ κώλυμα και επισκεύασε την ανωτέρω οδικήν αρτηρίαν εις ταχθείσαν προθεσμίαν.

Γενικώς προσέφερεν πολυτίμους υπηρεσίας.

8. ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ

Απέδωσαν λίαν καλώς αι Ρ/Τ επικοινωνίαι.

Αι τηλεφωνικαί επικοινωνίαι διεκόπτοντο συχνά εκ των εχθρικών βομβών.

Το προσωπικόν των Διαβιβάσεων ειργάσθη φιλοτίμως.

II. ΥΠΗΡΕΣΙΑΙ

1. ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗ

Ελειτούργησεν κατά τρόπον μεθοδικόν, ταχύ και αποτελεσματικόν, από του πεδίου της μάχης μέχρι των χειρουργικών κλεινών.

Η διακομιδή εγένετο με φροντίδα και ταχύτητα καταπλήσουσαν.

Η χρησιμοποίησις τζίπς απεδείχθη εξαιρετικά αποτελεσματική.

Οι τραυματίαι έτυχον εγκαίρως πάσης δυνατής ιατρικής μερίμνης.

Διά την μεταφοράν των ηρωϊκών νεκρών κατεβλήθησαν άπασαι αι φροντίδες και απεδόθησαν αι κεκανονισμέναι τιμαί εις ΦΛΩΡΙΝΑΝ.

2. ΕΣΑ.

Επραγματοποίησεν πραγματικόν άθλον κατά την ρύθμισιν της κυκλοφορίας επί μοναδικής αρτηρίας, Μονάδων και αυτοκινήτων μέσων, δυσαναλόγων ως προς την επίδοσιν της οδού.

Ρυθμιστικά φυλάκια απεδείχθησαν αποδοτικά κατά την νυκτερινήν κίνησιν διαφόρων Μονάδων, διερχομένων δι' ωρισμένων κοινών σημείων.

3. ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΥ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

Ελειτούργησεν κατά τρόπον άψογον και αποδοτικόν. Αι αρχικαί προβλέψεις της απεδείχθησαν επιτυχείς.

Τίποτε δεν έλειψεν από την γραμμήν μάχης εις οιανδήποτε στιγμήν.

Η έγκαιρος και καλή οργάνωσις των αρτοποιίων επέτρεψεν την ικανοποιητικήν αρτοδοσίαν και εις όλας τας διελθούσας διά της ζώνης της Μεραρχίας Μονάδας.

Η κίνησις εξ άλλου αυτοκινήτων και ημιόνων εγένετο με πρόβλεψιν, μέθοδον, τάξιν και επικαιρότητα.

4. ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ ΕΠΙΣΚΕΥΗΣ ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

Η απόδοσίς των απεδείχθη εξαιρετική.

Ο ρυθμός εργασίας των είχεν επιταχυνθή εις σημείον ώστε ουδείς αντίκτυπος εσημειώθη εις τον ρυθμόν των κινουμένων οχημάτων και εν λειτουργία μηχανημάτων τηλεπικοινωνιών.

5. ΛΟΙΠΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΑΙ

Εσημειώθη έντασις εργασιών των, ίνα ανταποκριθούν εις τους ρόλους των και συντελέσουν εις την νίκην.

Αξιοσημείωτος είναι η αδιάλειπτος εργασία του τοπικού Στρατοδικείου, των διαφόρων οργάνων ασφαλείας της Μεραρχίας άτινα, εν συνδιασμώ με τας Αρχάς Χωροφυλακής, κατόρθωσαν να απαλλάξουν το εσωτερικόν από πράκτορας και επικίνδυνα στοιχεία προσκείμενα προς τους Κ.Σ.

6. ΕΠΙΤΕΛΕΙΑ

Εις την καλήν λειτουργίαν των Επιτελείων, οφείλεται ένα μέρος της όλης επιτυχίας.

Υλοποιούντες τας αποφάσεις των Διοικήσεων με ταχύτητα, δραστηριότητα, γενναιότητα πολλάκις, εξησφάλισαν επιμεμελημένη προπαρασκευήν, άγρυπνον παρακολούθησιν των φάσεων του αγώνος.

Διεξήγαγον την υπηρεσίαν των με ταχύτητα, συνέχειαν, ορθολογισμόν και πρωτοβουλίαν.

Με πλήρη επίγνωσιν της ευθύνης των, με πρόβλεψιν, ακούραστοι, υπήρξαν πολύτιμοι βοηθοί των Δ/σεων.

Ομοίως ενταύθα δέον μνημονευθώσι και αι προσφερθείσαι πολύτιμαι υπηρεσίαι της Αμερικανικής Αποστολής παρά τη Μεραρχία.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η επίκαιρος και μεθοδική εκπαίδευσις των Μονάδων, η επιμεμελημένη προπαρασκευή της επιχειρήσεως, υφ' όλων των Διοικήσεων και υπηρεσιών της ιεραρχίας, η αρμονική συνεργασία των όπλων και η πίστις, αποφασιστηκότης και αυτοθυσία Αξ/κών και οπλιτών, έσχον ως αποτέλεσμα την πλήρη εκπλήρωσιν της αποστολής της Μεραρχίας κατά την επιχείρησιν «ΠΥΡΣΟΣ».-

ΣΤΓ 912 τη 31 Αυγούστου 1949
Ο
ΜΕΡΑΡΧΟΣ
Τ.Υ.
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΥΠΟΣΤΡΑΤΗΓΟΣ

Υποβάλλεται : ΑΠΦ. 200/969
ΓΕΣ/Α1, ΣΗΔΜ/Α1
Β΄ΣΣ/Α1
Κοινοποιείται :
ΙΙΙ - ΧΙ Μερ./Α1, 3 - 21 - 22 Ταξ./Α1
Ταξ/χον ΜΕΣΣΗΝΟΠΟΥΛΟΝ
Δ/σιν Πυρ/κού - Μηχ/κού - Διαβ/σεων
Α1 - Α2 - ΑΚΑ - ΑΚΒ&Γ, Μερ., Αμ. Αποστολήν
Ημερολόγιον 2, Αρχείον 1.

ΙΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ
Γραφείον Α1

Δ Ι Α Τ Α Ξ Ι Σ

Μονάδων ΙΙ - ΧΙ Μεραρχίας και ΛΟΚ κατά
την νύκτα Χ-1 ημέραν (9η Αυγούστου).

Τ.Σ. ΙΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ	ΦΛΩΡΙΝΑ αφιχθέν την 0455 ώραν 10ης Αυγούστου ΔΕΡΒΕΝ.
Τ.Σ. 3ης Ταξιαρχίας	ΑΝΩΝΥΜΟΝ (Ν.523657)
501 Τ. συν Λόχος	υψ. 1414 (Ν.545655)
Λόχος	ΔΕΡΒΕΝ (Ν.5365)
Λόχος	(Ν.5667)
Λόχος	υψ. 1414 (Ν.545664)
502 Τάγμα	εις (Ν.525655)
503 Τάγμα	εις περιοχήν υψ. 1695 (Ν.518668)
Συγκρότημα Προσκόπων (ΕΑΚ)	εις (Ν.5267)
Τ.Σ. 21 Ταξιαρχίας	ΜΠΑΣΔΡΟΒΙΤΣΑ
504 Τ.Π.	εν αμυντική διατάξει επί της τοποθεσίας υψ. 1414 - ΜΠΕΛΑ ΒΟΔΑ ΙΙΙ - ΜΠΑΣΔΡΟΒΙΤΣΑ - Πεδινός Διάδρομος ΦΛΩΡΙΝΗΣ
505 Τ.Π.	εν εφεδρεία εις περιοχήν ΚΛΕΙΝΩΝ
506 Τ.Π.	Διλοχία εν αμυντική διατάξει ΤΡΥΠΙΑ ΠΕΤΡΑ - ΚΕΤΚΟ ΚΑΛΕ -

	ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΥΪΚΗΝ μεθόριος	
	Διλοχία ως εφεδρεία Ταξ/χίας εις ΑΝΩ ΚΛΕΙΝΑΙ	
Τ.Σ. 22 Ταξιαρχίας	ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ	
507 Τ.Π.	περιοχή ΜΕΤΕΤΣΙ (Ν.533636)	
508 Τ.Π.	περιοχή ΣΤΡΑΒΕΡΙΚ (Ν.522625)	
509 Τ.Π.	περιοχή ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΩΝ (Ν.518629)	
Σ.Δ. Συγκροτήματος Μ.	ΒΙΤΣΙ	
Σ.Δ. 18 ΕΣΠ	υψ. 1186 (Ν.605608)	
Τάγμα	περιοχή ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑΣ	
Τάγμα	Ν.Δ. ΠΟΛΥΠΟΤΑΜΟΥ	
Τάγμα	περιοχή ΚΡΙΘΑΡΙΣΙΟΥ ΝΕΡΟΥ - υψ. 1186	
14 ΕΤΠ	ΓΚΛΑΒΑΤΑ - ΒΙΤΣΙ	
ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ		
104 Σ.Π.Π.(συν 1 μοίρα 101 ΣΠΠ)		
Α'. Πυρ/χία	(Ν.552664)	
Β'. Πυρ/χία	(Ν.551665)	
Γ΄. Πυρ/χία	(Ν.549664)	
Δ'. Πυρ/χία	(Ν.549665)	
Ε'. Πυρ/χία	(Ν.547665)	} 101 ΣΠΠ
ΣΤ'. Πυρ/χία	(Ν.547664)	
153 ΜΜΠ		
Α'. Πυρ/χία	(Ν.565669)	
Β'. Πυρ/χία	(Ν.552664)	
142 ΜΟΠ		
Α'. Πυρ/χία	(Ν.536627)	
Β'. Πυρ/χία	(Ν.521633) (εντός πυροβολείων)	
Γ΄. Πυρ/χία	(Ν.519666)	
146 ΜΟΠ		
Α'. Πυρ/χία	(Ν.541655)	
Β'. Πυρ/χία	(Ν.541655)	
Γ΄. Πυρ/χία	(Ν.522659)	
1486 ΜΟΠ		
Α'. Πυρ/χία	(Ν.555722)	
Β'. Πυρ/χία	(Ν.555722) (εντός πυρ-λείων)	
Γ΄. Πυρ/χία	(Ν.559765)	
ΑΡΜΑΤΑ		

Ίλη Αρμάτων	αυχένα 1414 - 1575
ΤΕΘΩΡΑΚΙΣΜΕΝΑ	
2 Ουλαμοί	περιοχή ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΥ
Ουλαμός	αποθήκη πυρ/κών ΣΣ (ΣΣ ΒΕΥΗΣ)
Ουλαμός	περιοχή ΚΛΕΙΝΩΝ
Τ.Σ. ΧΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ	ΔΕΡΒΕΝ
31 Ταξιαρχία	
Τάγμα	περιοχή ΜΑΤΕΤΣΙ
2 Τάγματα	Β.Δ. ΛΙΟΥΤΑΤΟΥ
33 Ταξιαρχία	
2 Τάγματα	Β.Α. υψ. 1575
Τάγμα	Δ. ΣΚΟΠΙΑΣ
ΛΟΚ	Ν.Α. ΔΕΡΒΕΝ

Διά την ακρίβειαν
Το
Γραφείον Α1
Τ.Σ.Υ.

ΙΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ

Γραφείον Α2

Δ Ι Α Τ Α Ξ Ι Σ

Κ.Σ. δυνάμεων προ επιχειρήσεως «ΠΥΡΣΟΣ»
(εσπέραν 8-8-49)

Σ.Δ. Γενικού Αρχηγείου	ΠΥΛΗ (Ν.290705)
Σ.Δ. Δ. Πυρ/κού Γ.Α.	ΠΥΛΗ (Ν.290705)
Σ.Δ. Μ. Πυρ/κού	(Ν.3767)
Σ.Δ. Σ. Πυρ/κού	(Ν.364665)
Σ.Δ. Σχολής Αξ/κών Γ.Α.	ΤΥΡΝΟΒΟΝ (Ν.420644) μετά 3 Ταγμάτων παρά την περιοχήν ταύτην
Σ.Δ. Χ Μερ/χίας	(Ν.460714)
Σ.Δ. 14 Ταξ/χίας	ΜΠΕΛΑ ΒΟΔΑ (Ν.4674)
Σ.Δ. 580 Κ. Ταγ/τος	ΒΑΡΤΕΣΜΑ (Ν.4977)
Σ.Δ. 1ου Λόχου	ΚΟΤΣΕΦΣΚΙ (Ν.505765)
Σ.Δ. 2ου Λόχου	ΣΟΥΠΟΥΡΚΑ (Ν.490740)
Σ.Δ. 3ου Λόχου	ΤΟΥΜΠΑ (Ν.4877)
Σ.Δ. 601 Κ. Ταγ/τος	ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΣΑ (Ν.4967)

Σ.Δ. 5ου Λόχου	ΓΚΟΛΙΝΑΤΑ (Ν.484649)
Σ.Δ. 6ου Λόχου	(Ν.5067)
Σ.Δ. 7ου Λόχου	(Ν.488677)
Σ.Δ. 589 Κ.Σ. Ταγ/τος	ΠΛΑΚΑ (Ν.4871)
Σ.Δ. 9ου Λόχου	ΚΑΣΤΡΕΤΣ (Ν.5072)
Σ.Δ. 10ου Λόχου	ΠΛΑΚΑ (Ν.490708)
Σ.Δ. 11ου Λόχου	παρά τω Σ.Δ. Τάγματος.
Σ.Δ. Τάγ/τος θέσεων (ΒΙΓΛΑΣ-ΠΙΣΟΔΕΡΙΟΥ) με Λόχους από ΒΙΓΛΑΣ μέχρι ΠΛΑΚΑ και Λόχος επί ΤΟΥΜΠΑΣ.	
Σ.Δ. Λόχου κυνηγών Αρμάτων	υψ. 1311 (Ν.515755)
Σ.Δ. Λόχου ΕΠΟΝ	(Ν.5278)
Σ.Δ. ΧΙ Μερ/χίας	ΑΓ. ΠΑΝΤΕΣ (Ν.4260)
Σ.Δ. 102 Ταξ/χίας	(Ν.4564)
1 Τάγμα	ΛΕΣΙΤΣ (Ν.435620) με Λόχον επί ΤΣΟΥΚΑΣ (Ν.4564)
Δεύτερον Τάγμα	υψ. 1807 (Ν.4667) με Λόχους υψ. 1919 και ΓΕΩΡΓΟΥ ΚΕΦΑΛΙ
Σ.Δ. 18 Ταξ/χίας	(Ν.500585), με ομάδα ΠΛΑΤΣΙΣΤΕ (Ν.515598)
Σ.Δ. 427 Τάγ/τος	υψ. 1685 με Λόχον ΠΟΛΕΝΑΤΑ (Ν.4962)
Σ.Δ. 426 Τάγ/τος	ΠΛΑΤΥ (Ν.542893) με Λόχον ΚΟΥΛΑ - ΚΡΕΣΤΟ - ΣΜΟΡΙ και ΠΛΑΤΥ

Διλοχία ΓΑΡΕΦΗ παρέμεινεν εις περιοχήν Ν.5158 χρησιμοποιουμένη......

ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ

1) 67 Μοίρα Σ.Δ. (Ν.463733)
2) 34 Μοίρα Σ.Δ. (Ν.470685)
3) 65 Μοίρα Σ.Δ. (Ν.4866)
4) 25 Μοίρα Σ.Δ. (Ν.485585)

Διά την ακρίβειαν
Το
Α2 Γραφείον
Τ.Σ.Υ.

ΙΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ

Γραφείον Α1

ΠΙΝΑΞ

απωλειών Ημετέρων - Κ.Σ. - κατά επιχείρησιν

« ΠΥΡΣΟΣ ».

Α'. Ημετέρων

Νεκροί Αξ/κοί	5	28
Τραυματίαι Αξ/κοί	23	
Νεκροί οπλίται	52	348
Τραυματίαι οπλίται	296	
Γενικόν σύνολον		376

Β'. Συμμοριτών

Νεκροί ευρεθέντες	163
Συλληφθέντες	62
Παραδοθέντες	70
Γενικόν σύνολον	295

Διά την ακρίβειαν
Το
Γραφείον Α1
Τ.Σ.Υ.

ΙΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ
Γραφείον Α1

ΠΙΝΑΞ

λαφύρων συγκεντρωθέντων εις αποθήκην ΦΛΩΡΙΝΗΣ και καταμετρηθέντων μέχρι τούδε.

1)	Πυροβόλα	16
2)	Πυροβόλα αντιαρματικά	9
3)	Πυροβόλα αντιαεροπορικά	20
4)	Όλμοι Ομαδικοί	34
5)	Όλμοι Ατομικοί	30
6)	Βαρέα πολυβόλα	63
7)	Μυδράλλια	89
8)	Μπρέν	60
9)	Πίατ	2
10)	Τυφέκια Γερμανικά	491

11) Σάγματα ειδικού φόρτου 135

12) Σάγματα κοινά 90

13) Ανταλλακτικαί κάνναι Α/Α, Α/Τ, ως και πάσης φύσεως υλικόν, ιματισμός, τρόφιμα, βαρέλια, ραπτομηχαναί, μη ταξινομηθέν εισέτι.

ΠΥΡΟΜΑΧΙΚΑ

1)	7,92 φυσίγγια Γερμ. Μάουζερ	550.000
2)	8 φυσίγγια Ιταλ. Φίατ	100.000
3)	50 χιλ. όλμοι ατομικοί Γερμ.	300
4)	80 χιλ. όλμοι ατομικοί Γερμ.	1.560
5)	60 χιλ. όλμοι ατομικοί Γερμ.	750
6)	81 χιλ. όλμοι Ιταλίας	2.000
7)	81 χιλ. Πολωνίας (ΜΠΡΑΝΤ)	1.000
8)	45 χιλ. ατομικά ολμίδια Ιταλ.	1.250
9)	45 χιλ. ατομικά ολμίδια Γερμ.	350
10)	120 χιλ. όλμοι βαρείς	740
11)	Γεμίσματα όλμων των 120 χιλ.	660
12)	81 χιλ. όλμοι ΜΠΡΑΝΤ μεγ. ισχύος	560
13)	Πυροσωλήνες όλμων 24/31 γενικώς	2.200
14)	7,5 χιλ. Ορειβ. Γερμ. μετά γεμισμ.	1.800
15)	7,5 εκ. Ορειβ. Γερμ. άνευ γεμισμ.	495
16)	10,5 εκ. Ορειβ. Γερμ. πλήρεις βολαί	150
17)	10,5 εκ. Ορειβ. Γερμ. άνευ γεμισμάτων	428
18)	7,5 εκ. Πεδ. Γερμ. πλήρεις βολαί	140
19)	10,5 εκ. κάλυκες μετά γεμισμ. Ορ. Γερμ.	357
20)	7,5 εκ. Ορειβ. πυρ/λον	786
21)	2 εκ. φυσίγγια Α/Α πυροβ. Γερμ.	2.500
22)	2,5 εκ. φυσίγγια Α/Α πυροβ. Γερμ.	1.500
23)	3,7 εκ. φυσίγγια Α/Α πυροβ. Γερμ.	300
24)	Αντιαρματικαί εκτοξευταί μικροί	120
25)	Αντιαρματικαί εκτοξευταί μεγάλοι	40
26)	Χειροβομβ. επιθέσ. ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ	222
27)	Χειροβομβ. επιθέσ. Γερμ.	720
28)	Χειροβομβ. αμυντ. Γαλλίας	4.500
29)	Χειροβομβ. αμυντ. Ρωσσίας	100
30)	Χειροβομβ. ΜΚ ΙΙ αμυντ. Αμερικής	240
31)	Χειροβομβ. αμυντ. Γαλλίας άνευ αναφλεκτικών συστημ.	400
32)	Χειροβομβ. επιθέσ. Ιταλίας	500

33)	Συστήματα αναφλεκτικών χειροβ. Γαλλίας	150
34)	Συστήματα αναφλεκτικών χειροβ. Γερμανίας	250
35)	Φωτοβολίδες Λευκαί Γερμ.	2.500
36)	Φωτοβολίδες Ερυθραί Γερμ.	25
37)	Φιάλαι εμπρηστικαί βενζίνης	3
38)	Νάρκαι ΤΕΛΛΕΡΜΑΪΝ	12
39)	Πλάκες Τ.Ν.Τ. 3 χιλιογραμ.	45
40)	Πλάκες Τ.Ν.Τ. 1 χιλιογραμ.	150
41)	Πλάκες Τ.Ν.Τ. 200 χιλιογραμ.	140
42)	Τυποποιημένα γεμίσματα	125

Διά την ακρίβειαν
Το
Γραφείον Α1
Τ.Σ.Υ.

27

ΘΕΜΑ :	΄Εκθεσις επί της Αεροπορικής Δράσεωςκατά την επιχείρησιν ΠΥΡΣΟΣ	ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΠΡΟΣ :	ΓΕΣ/Α1/ΙΙ	ΣΗΔΜ/ΑΕΑ
ΚΟΙΝ :	Β΄ΣΣ/ΑΕΑ-Α΄ΣΣ/ΑΕΑ Γ΄ΣΣ/ΑΕΑ-ΣΗΔΜ/ΑΕΑ ΣΗΔΜ/Α1, ΑΔΑ/ΚΖ	Αριθ. Α.Π. 3624 ΒΣΤ τη 18.8.49

Ι ΓΕΝΙΚΑ :

Η επιχείρησις εκκαθαρίσεως του ΒΙΤΣΙ επέτυχε. Ο εχθρός παρά την επιμελημένην και από μακρού χρόνου προπαρασκευασθείσαν αμυντικήν οργάνωσιν του όλου χώρου εις μέγα βάθος δεν κατόρθωσε να συγκρατηθή ουδ' ελάχιστα 24ωρα. Υπό την επιτυχή συνδεδυασμένην δράσιν όλων των όπλων του Στρατού Αεροπορίας ότε βιαίως ότε δι' επιτυχών ελιγμών να εγκαταλείψη όλας του τας οχυράς θέσεις, όλας του τας βάσεις και τελικώς να εισέλθη εις Αλβανίαν.

ΙΙ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ : (Συμπεριλαμβάνονται αι έξοδοι κατά την περίοδον της προπαρασκευής)

1. Γενόμεναι έξοδοι ριφθέντα βλήματα :

ΧΑΡΒΑΡΤ	148
ΣΠΙΤ ΦΑΪΡ	993
ΝΤΑΚΟΤΑ ΒΟΜΒ.	125

Ερρίφθησαν τα κάτωθι βλήματα :

ΡΟΥΚΕΤΤΑΙ	2332
ΒΟΜΒΑΙ των 500 Λιβρών	94
ΒΟΜΒΑΙ των 250 Λιβρών	1021
ΒΟΜΒΑΙ των 20 Λιβρών	1738
ΕΜΠΡΗΣΤΙΚΑΙ (ΝΑΠΑΛΜ)	283

2. Η δράσις της Αεροπορίας διαιρείται εις δύο σαφείς διακεκριμένας

α) Την πρωτοβουλίαν αυτής ταύτης της Α. Δ/σεως Αεροπορίας.

β) Την εν τω πλαισίω της αμέσου υποστηρίξεως των μαχομένων τμημάτων.

3. Προπαρασκευαστικόν Στάδιον 16.7.49 - 31.7.49

Πρωτοβουλία ΑΔΑ/ΚΖ

Εν συνεννοήσει μετά Β΄ΣΣ βάσει πληροφοριών αιχμαλώτων ή παραδιδομένων Κ.Σ. βάσει αεροαναγνωρίσεων, αεροφωτογραφιών και πληροφοριών των εν επαφή με τον εχθρόν τμημάτων κατά την περίοδον της προπαρασκευής εγένετο επί δεκαπενθήμερον εντατική προσβολή στόχων κυρίως των μετόπισθεν του εχθρού με τον σκοπόν.

α) όπως παραλύσουν τα ανεφοδιαστικά του ρεύματα ημέραν τε και νύκτα διά της προσβολής οδών αυτοκινήτων σταθμών εκφορτώσεως κ.λ.π.

β) όπως εξαρθρώσουν το σύστημα της διοικήσεώς του διά της προσβολής Σ. Δ/σεως, τηλεφωνικών κέντρων κ.τ.λ.

γ) όπως παρεμποδίσουν την ανασυγκρότησίν του διά της προσβολής εμπέδων εκπαιδεύσεως.

δ) όπως δυσχεράνουν τον ανεφοδιασμόν του εις τρόφιμα πυρ/κά και καύσιμα διά της προσβολής αποθηκών συγκεντρώσεων κ.τ.λ.

ε) όπως κρατούν εν διαρκή εκνευρισμώ υπό την συνεχή απειλήν επικειμένης επιθέσεως διά της προσβολής καταυλισμών και χώρων σταθμεύσεως Μονάδων και

Τέλος κατά τας τελευταίας ημέρας εντατική και ισχυρά προσβολή θέσεων πυρ/χιών και σημαντικών οχυρών άτινα προεβλέπετο να είναι οι πρώτοι καταληπτέοι αντικειμενικοί σκοποί.-

Εγένοντο κατά την ανωτέρω περίοδον προπαρασκευής :

΄Εξοδοι	SPITS	255
	HARVART	38
	DACOTA BOMB	28
Ερρίφθησαν	538	Ρουκέτται
	39	βόμβαι των 500 λιβρών
	388	βόμβαι των 250 λιβρών
	481	βόμβαι των 20 λιβρών
	8	βόμβαι Εμπρηστικαί

Εσπάρησαν καρφοβελόναι επί οδών.

Τι επετεύχθη:

α) Ο εχθρός ηναγκάσθη απάσας τας κινήσεις του οιασδήποτε φύσεως να εκτελή μόνον νύκτα.

β) Εξηκριβωμένως κατεστράφησαν αποθήκαι καυσίμων

γ) Ακινήτησαν πλέον των 10 αυτοκινήτων του και εν συνεχεία κατεστράφησαν.-

δ) Αι θέσεις των πυρ/χιών του προσεβλήθησαν επιτυχώς και εξηναγκάσθη ο εχθρός να προβαίνη εις συχνάς αλλαγάς των θέσεων και πυροβόλων του και εις ενίσχυσιν της καλύψεως.

ε) Αλλά το σημαντικώτερον ήτο ότι ο εχθρός εκ των συνεχών βομβαρδισμών ημέρας τε και νυκτός διά βομβών ακαριαίων και επιβραδύνσεως ευρίσκετο εις ένα συνεχή συναγερμόν υποπτευόμενος ανά πάσαν στιγμήν ότι επίκειται εξόρμησις των πεζοπόρων τμημάτων.

Συνέπεια τούτου ήτο η μεγάλη κόπωσις και εξάντλησις του εχθρού καθώς επίσης και πτώσις του ηθικού του.-

Παρατηρηθέντα σφάλματα

ι) Παρετηρήθη αλλαγή στόχων και ουχί ημερολογιακή τήρησις του προγράμματος.

3. ΚΥΡΙΟΣ ΑΓΩΝ

Α΄ ΦΑΣΙΣ 2.8.49 - 9.8.49

Συνεργασία Στρατού Αεροπορίας

Παρά το γεγονός ότι ο κύριος αγών του Στρατού ήρξατο την 10.8.49 αποβλέπων εις την εκπόρθησιν του οχυρού συγκροτήματος ΒΙΤΣΙ ο κύριος Αεροπορικός αγών αρχίζει από 2.8.49 ημέραν κατά την οποίαν ανελήφθη η κατάληψις σειράς σημαντικών υψωμάτων του εχθρού ισχυρώς κατεχομένων απ' αυτού και αφθόνως οργανωμένων εκ του χώρου ΓΡΑΜΜΟΣ.

Εγένοντο αι κάτωθι έξοδοι :

SPITS	313
HAR	33
DAC	38

Ερρίφθησαν :

938	Ρουκέτται
72	βόμβαι των 500 λιβρών
374	βόμβαι των 250 λιβρών
14	βόμβαι των 20 λιβρών
176	βόμβαι Εμπρηστικαί

Η επέμβασις ήτο καθ' ολοκληρίαν προσχεδιασμένη, ελάχισται αιτήσεις (ή μάλλον και αυταί εκ του γενικού σχεδίου απέρρεον) υπεβλήθησαν φθάσασαι μέχρι ΔΑΥ/Α.

Κατελήφθησαν εν στενή συνεργασία με τον Στρατόν (Πεζικόν Πυρ/κόν) υψωμ. 1425 Ν( ) υψωμ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ Ν.( ) υψωμ. ΤΑΜΠΟΥΡΙ Ν.( ) ΛΕΙΒΑΔΙΑ ΤΟΥΧΟΥΛΗΣ Ν.( ) ΑΝΩΝΥΜΟΝ Ν. ( ) ΤΣΑΡΝΟ Ν.( ) (δις) (πλην ΤΣΑΡΝΟ τελικώς απωλέσθη).

Παρατηρήσεις:

Η επέμβασις της Αεροπορίας έλαβε χώραν βάσει εξαχθέντων συμπερασμάτων εκ των ασκήσεων μετά πραγματικών πυρών εις ΔΡΕΠΑΝΟΝ ΚΟΖΑΝΗΣ.

Συμφώνως προς το σχέδιον πυρός τα κύματα βομβαρδισμού διά βομβών ρουκεττών διεδέχθη τελικώς το κύμα της δι' εμπρηστικών προσβολής μεθ' ην η έφοδος του Πεζικού έδει να εκδηλωθή. Παρά ταύτα.

Ουδέν ύψωμα κατελήφθη ευθύς μετά τον βομβαρδισμόν διά ΝΑΠΑΛΜ ως εγένετο αποδεκτόν εκ των ασκήσεων.

Π.Χ. Το ύψωμα 1425 κατελήφθη κατόπιν διαδοχικών προσβολών.

6 SPITS	δια Β/250
10 SPITS	δια Ρουκεττών
6 SPITS	δι' Εμπρηστικών

Επετέθησαν εισέτι 4 SPITS διά Ρουκεττών και είτα κατελήφθη.

Το ύψωμα ΤΑΜΠΟΥΡΙ κατόπιν διαδοχικών προσβολών

6 SPITS	δια Β/250
3 SPITS	δια ....
3 SPITS	δια Ρ.

Τούτο οφείλεται :

α) Εις την μη εξοικείωσιν του Πεζικού να προσεγγίζη τας εκρήξεις των ρουκεττών εις την απόστασιν των 100μ.

β) Εις την μικράν διάρκειαν δραστικότητος των ΝΑΠΑΛΜ (εμπρηστικών)

Συνέπεια τούτου ήτο μετά τον δι' εμπρηστικών βομβαρδισμών απητείτο επέμβασις διά Ρουκεττών και πυροβόλων πολυβόλων μέχρις ολοκληρώσεως του αντικειμενικού σκοπού.

Αι απώλειαι κατά την κατάληψιν του υψωμ. 1425 ήσαν :

2 Ν.Α. 5 Τ.Α. 7 Ν.Ο. 49 Τ.Ο. Εις δε το ΤΣΑΡΝΟ πλέον των 350.

Ο Μέγας αυτός αριθμός των απωλειών και η απώλεια του ΤΣΑΡΝΟ (ως και η μη ολοκλήρωσις όλων των υψωμάτων ΠΟΛΕΝΑΤΑ) οφείλεται :

α) Ο εχθρός έχει προετοιμασμένας βολάς Πυρ/κού όλμων επί κάθε ιδικού του κατεχομένου υψώματος ας εξαπολύει άμα τη ανόδω των ημετέρων επ' αυτού.

β) Εις τα εκπνοηθέντα σχέδια δράσεως αεροπορίας προεβλήθη αριθμός αεροσκαφών διά την εδραίωσιν ουχί όμως και επιτήρησιν εις ακτίνα πέριξ του αντικειμενικού σκοπού 1-3 χιλιομέτρων. Το έργον τούτο δέον εν μέρει να αναλαμβάνη και το πυροβολικόν.

γ) Εις την μετά λύσσης υπεράσπισην υπό του εχθρού ορισμένων υψωμάτων ζωτικών διά την όλην αμυντικήν του εγκατάστασιν.

4. II Φάσις Κυρίου αγώνος (Διάσπασις) : 10.8.49 - 13.8.49

Την 10.8.49 κατόπιν 4ωρου προπαρασκευής Πυρ/κού και Αεροπορίας ήρξατο η έφοδος του Πεζικού και αρμάτων βάσει εκπνοηθέντος σχεδίου προς κατάληψιν του οχυρού συγκροτήματος ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ Ν.( ) και υψωμ. 1685 Ν.( ).

επετέθησαν	εις ΠΟΛΕΝΑΤΑ	50 SPITS
	εις ύψωμ. 1685	12 SPITS
	εις ΠΟΛΕΝΑΤΑ ΙΙ	8 SPITS

Το ΠΟΛΕΝΑΤΑ Ι μετά ρουκεττοβολισμόν διά 114 ρουκεττών και 28 ΝΑΠΑΛΜ κατελήφθη. Το 1685 κατελήφθη βραδύτερον της ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ.

Η ενέργεια βαθύτερον δεν εσημείωσεν σοβαράν πρόοδον. Το κατακτηθέν έδαφος διετηρήθη σταθερώς.

Και μετά την πτώσιν της ΠΟΛΕΝΑΤΑ ο αγών εξηκολούθησε του εχθρού επιδιώξαντος την επανάκτησίν του δι' αντεπιθέσεων. Διά 72 εισέτι εξόδων SPITS η Αεροπορία υπεστήριξεν αγώνα εκ του συστάδην του Πεζικού και τελικώς ο εχθρός εξηναγκάσθη εις αποχώρησιν. Ταυτοχρόνως 34 έξοδοι SPITS κατηναλώθησαν καθ' όλην την ημέραν διά α/πυροβολικόν εις τον χώρον ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΣΑ. Επετεύχθη η εξουδετέρωσις μιας Πυρ/χίας και η μείωσις εις το ελάχιστον της δράσεως πυρών αντιπροπαρασκευής του εχθρικού Πυρ/κού.

Την 11.8.49 τα τμήματα ευρίσκονται βαθέως εντός της εχθρικής τοποθεσίας.

Εξητήθη υποστήριξις Αεροπορίας εις ΤΣΟΥΚΑΝ και ΛΕΣΙΤΣ. ΤΣΟΥΚΑ επεμβάσει 7 SPITS κατόπιν μικροαγώνος κατελήφθη. ΛΕΣΙΤΣ μέχρις απογευματινών ωρών προσεβλήθη κατά κύματα εν συνόλω διά εν συνόλω 47 SPITS Δεν κατελήφθη. Την νύκτα εγκατελήφθη υπό του εχθρού.

Την 13.8.49 επεμβάσει 12 SPITS κατελήφθη η ΜΑΥΡΗ ΡΑΧΗ.

Η επίθεσις της ΜΑΥΡΗΣ ΡΑΧΗΣ είναι η τελευταία συγκεντρωτική δράσις της αεροπορίας.

5. III ΦΑΣΙΣ από 13.8.49 - 16.8.49

Μετά την κατάληψιν της οχυράς αμυντικής τοποθεσίας ΜΠΑΡΟ - ΛΕΣΙΤΣ - ΤΣΟΥΚΑ και την διείσδυσιν εις ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑ ΜΑΥΡΗ ΡΑΧΗ. Το μέτωπον διεσπάσθη και αι ανθιστάμεναι εισέτι προκεχωρημέναι αμυντικαί τοποθεσίαι του εχθρού ηπειλούντο από πλήρη κύκλωσιν.

Εν όψει πλήρους καταστροφής ο εχθρός ήρχισε εκκενώνων το προκεχωρημένον μέτωπόν του αποσυρόμενος προς ΒΑΡΜΠΑΝ - ΛΑΙΜΟΝ - ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΝ.

Κατά την περίοδον αυτήν η δράσις της αεροπορίας στρέφεται κυρίως εναντίων όλων των υποχωρουσών φαλάγγων ιδιαιτέρως δε επιτηρείται το στενόν ΛΑΙΜΟΣ διά την πρόληψιν της διαρροής εξ αυτού προς ΠΥΞΟΝ - ΑΛΒΑΝΙΑΝ.

Η επέμβασις ήτο καθ' ολοκληρίαν πρωτοβουλία ΑΔΑ/ΚΖ. Το εκπονηθέν σχέδιον ..... μετ' ακριβείας προέβλεψε καθ' όλην την ημέραν πτήσεις περιπολιών εξ ενός ΧΑΡΒΑΡΤ και 2 SPITS εφ' ολοκλήρου του μετώπου διά την διάλυσιν των αποχωρουσών φαλάγγων και καθυστέρυσιν τούτων, κατά δε την νύκτα διά βομβαρδισμών διά DACOTA διά βομβών μετ' έπιβραδύνσεως επεδιώχθη η απαγόρευσις διαφυγής από ΛΑΙΜΟΝ.

Πράγματι ο εχθρός παρά το γεγονός ότι ήρξατο αποχωρών από των απογευματινών ωρών της 13.8.49 την πρωίαν της 14.8.49 εφαίνετο ακόμη και μεγάλας φάλαγγας αποσυρόμενος προς ΠΥΞΟΝ. Αι φάλαγγες αύται εσφυροκοπήθησαν ανηλεώς εδόθη δε ταυτοχρόνως και ο αναγκαίος χρόνος εις τα νοτίως δρώντα Πεζοπόρα τμήματα να σπεύσουν και να προλάβουν το κλείσιμο του ΛΑΙΜΟΥ. Οι φονευθέντες συλληφθέντες επί του ΛΑΙΜΟΥ ήσαν πολλοί.

Τας εσπερινάς ώρας της 16.8.49 υποστηρίξει 4 SPITS εις περιοχήν (Ν.252673) και (Ν.253677) εξεδιώχθησαν και οι τελευταίοι εναπομείναντες Κ.Σ. εν τη χερσονήσω και εις ολόκληρον το οχυρόν ΒΙΤΣΙ.

ΓΕΝΙΚΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ :

1. Τοποθετηθείσα μέθοδος της δράσεως της Αεροπορίας ήτο η συγκεντρωτική :

Παρουσίασε τα εξής πολενεκτήματα και μειονεκτήματα :

α) Πλεονεκτήματα :

ι. Η δι' όλων των πυρών της Αεροπορίας συγκεντρωτική βολή έχει το μειονέκτημα ότι καλύπτει ολόκληρον την επιφάνειαν του στόχου. Ιδιαιτέρως δε όταν αι διαστάσεις τούτου είναι μικραί.

ιι. Η εις μεγάλους αριθμούς κατά κύματα εμφάνισις της Αεροπορίας προκαλεί μεγίστην ηθικήν κατάπτωσιν του εχθρού, δεν του παρέχει την δυνατότητα της διοικήσεως και παραλύει κάθε οργανικήν εξάρτησιν.

ιιι. Δίδει την ευκαιρίαν εις τα φίλια να κινηθούν ανέτως προσεγγίζοντες ακινδύνως μέχρι της αποστάσεως της εφόδου (100 - 150 μ.)

ιυ. Η Α/Α δράσις του εχθρού περιορίζεται εις το ελάχιστον.

β) Μειονεκτήματα :

ι. Μειώνει την παραμονήν των αεροπλάνων υπεράνω του πεδίου της μάχης και συνεπώς την άμεσον υποστήριξιν εις ελάχιστον χρόνο. Η παραμονή των κυμαίνεται από 15' - 30'.

ιι. Η συγκεντρωτική χρησιμοποίησις όταν πρόκειται περί μικράς δυνάμεως καθιστά έστω και δι' ολίγας ώρας αχρησιμοποίητον άπασαν την δύναμιν της Αεροπορίας διά λόγους τεχνικής προπαρασκευής.

1. Μετά την πρώτην έξοδον εξ 82 SPITS εις ΠΟΛΕΝΑΤΑ εχρειάσθη χρονικόν διάστημα 2 ωρών προκειμένου να είναι εις θέσιν να χρησιμοποιηθώσι ταύτα εκ νέου.
Αντιθέτως η κατά ζεύγη ή κατά μικρούς αριθμούς χρησιμοποίησίς (2-4) έχει το μειονέκτημα της ασθενούς μικράς προσβολής, έχει όμως το πλεονέκτημα της μακράς παραμονής και μετά μεγαλυτέρας ακριβείας επεμβάσεως.-

2. Δεν εσημειώθη ουδαμού συνεργασία μετ' αρμάτων ή τεθωρακισμένων παρά το γεγονός ότι ήφθασαν πολλάκις τα τεθωρακισμένα παρά των αεροπλάνων μαχόμενα και μολονότι είχον εφοδιασθή διά V.H.F. οι ουδέποτε εχρησιμοποίησαν.

3. Τας εσπερινάς ώρας πολλάκις εδημιουργήθησαν επικίνδυνοι καταστάσεις (12.8.49 αντεπίθεσις Συμμ. κατά ΙΧης εις 32 πυραμίδα, απειλή κατά δεξιού πλευρού ΧΙ συγκρούσεις επί ΒΑΡΜΠΑΣ) δεν υπήρχε δε ετοιμότης επεμβάσεως ει μη διά μίαν μόνον (4 SPITS).

4. Παρετηρήθη αταξία εις την εφαρμογήν ωριαίων προγραμμάτων επεμβάσεως των όπλων Πυρ/κού Πεζικού Αεροπορίας. Δεν ετηρήθησαν επακριβώς τα προσχεδιασθέντα. Ούτω παρετηρήθη αναμονή των SPITS άνωθεν ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ μέχρις ου παύσει η βολή Πυρ/κού κατ' αυτής.

IV. ΥΠΟΒΛΗΘΕΙΣΑΙ ΑΙΤΗΣΕΙΣ ΠΑΡ' ΑΛΛΩΝ ΣΩΜΑΤΩΝ

1. Την 9.8.49 υπεβλήθη παρά VIII Μεραρχίας αίτησις υποστηρίξεως τμημάτων της κατά ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑ απεστάλησαν 4 SPITS και εν ΧΑΡΒΑΡΤ.

2. Την 14.8.49 πρωίαν υπεβλήθη αίτησις παρά Γ΄ΣΣ διά ΞΑΝΘΗΝ. Απερρίφθη.

3. Την αυτήν αίτησιν παρά του Α΄ΣΣ εις ΒΑΣΙΛΙΤΣΑΝ ικανοποιήθη διά 2 SPITS.

4. Την 15.8.49 παρά VIII Μεραρχίας ικανοποιήθη διά 2 SPITS.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ ΓΕΝΙΚΟΝ

1. Η συνεργασία των Όπλων εβελτιώθη σημαντικώς.

2. Το Πεζικόν δέον να εκμεταλλεύεται τον διά ρουκεττών βομβαρδισμόν υπό των αεροπλάνων και να προσεγγίζη εις την απόστασιν των 100 - 150 μ. εις τρόπον ώστε μετά τον βομβαρδισμόν διά εμπρηστικών δι' ενός άλματος να ευρεθή επί του αντικειμενικού σκοπού.

Εξ άλλου οι χειρισταί των SPITS κατά τον ρουκεττοβολισμόν δέον να βεβαιώνται ότι το Πεζικόν προχωρεί εκμεταλλευόμενον τ' αποτελέσματα. Εν ανάγκη να παροτρύνη διά των Ο.Ε. τους άνδρας όπως προχωρήσωσι συνιστώντες ότι δεν διατρέχουσι κίνδυνον εκ των βολών των διά ρουκεττών.

3. Επί των ανωτέρω επιβάλλεται η εκτέλεσις συνδεδυασμένων Στρατού - Αεροπορίας ασκήσεων.

ΑΡΧ. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ
Ταξίαρχος - Επιτελάρχης

Διά την ακρίβειαν
ΣΗΔΜ/ΑΕΑ
Τ.Σ.Υ.

28

ΘΕΜΑ :	Απόδοσις Μεραρχίας εις «ΠΥΡΣΟΝ»	ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΠΡΟΣ :	Χ Μεραρχίαν	Τ.Σ./Β΄ΣΣ/Α.Π.Φ.138/159/Α1/Ι
ΚΟΙΝ :	ΣΗΔΜ.	ΒΣΤ 901 τη 19.VIII.49

Η μάχη του ΒΙΤΣΙ έληξε με μίαν κεραυνοβόλον Νίκην των Εθνικών μας Δυνάμεων.

Όλοι οι συμμετάσχοντες έχουν το δικαίωμα να είναι υπερήφανοι.

Εις το όλον σχέδιον διεισδύσεως των Δυνάμεων από ΜΠΙΚΟΒΙΚ προς ΛΕΣΙΤΣ προεβλέπετο η υπό της Χ Μεραρχίας αφ' ενός μεν έγκαιρος εξασφάλησις προκεχωρημένης βάσεως εξορμήσεως υπέρ της ΙΙΙ Μεραρχίας Καταδρομών, αφ' ετέρου η κατάληψις την νύκτα του ΡΟΤΟ και της ΓΙΑΜΑΤΑΣ, ώστε να εξασφαλισθώσι τα πλευρά των κατά ΜΠΑΡΟ - ΛΕΣΙΤΣ εισδυουσών δυνάμεων της ΙΙΙ Μεραρχίας.

Επίσης είχεν εντολή η Χ Μεραρχία ταχέως να εγκαθίσταται επί των υπό της ΙΙΙ Μεραρχίας καταλαμβανομένων θέσεων, ώστε να είναι δυνατή η άμεσος προώθησις των δυνάμεων ΙΙΙ Μεραρχίας.

Η Μεραρχία εξεπλήρωσε την αποστολήν της αρχίσασα την επίθεσιν την νύκτα και ολοκληρώσασα μέχρι 10ης πρωϊνής ώρας της επομένης την κατάληψιν του ΡΟΤΟ.

Ολίγιν βραδύτερον του προβλεπομένου αλλά πάντως άνευ διακοπής της ενεργείας της κατέβαλε την ΓΙΑΜΑΤΑ και εν συνεχεία κατέβαλε κάθε δυνατήν προσπάθειαν να ακολουθή κατά πόδας την ΙΙΙ Μεραρχίαν, παρά τας υφισταμένας δυσχερείας.

Κατέλαβε την γραμμήν ΜΑΥΡΗ ΡΑΧΗ - 1078 - 1134 και ακολούθως προώθησε τα τμήματά της μέχρι των Αλβανικών συνόρων.

Η αποστολή καταλήψεως ΡΟΤΟ - ΜΑΥΡΗΣ ΡΑΧΗΣ ισχυρώς οργανωμένων και κατεχομένων απήτει και επιμελημένην προπαρασκευήν, αλλά και τόλμην κινήσεως κατά την νύκτα ιδία επί κλιτύων ΡΟΤΟ.

Αναλαβούσα ιδίαν ζώνην μετά την κατάληψιν ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑ ΜΑΥΡΗ ΡΑΧΗ ενήργησε προς την κατεύθυνσιν ΒΑΡΜΠΑΣ με ταχύτητα και λίαν προσφυά διάταξιν, συνάψασα σκληρούς αγώνας καθ' ους επροξενήθησαν εις τον εχθρόν ασυνήθως βαρείαι απώλειαι.

Ταύτα η Μεραρχία εξετέλεσε με άκραν επιμέλειαν.

Είχον μελετηθή άπασαι αι λεπτομέρειαι του σχεδίου.

Γενικώς ο συντονισμός κινήσεως ΙΙΙ και Χ ον υποχρεούτο η Χ Μεραρχία να διατηρή επετεύχθη πλήρως και ούτω δεν παρετηρήθη μέχρι ΠΡΕΣΠΩΝ καθυστέρησις εις την εκμετάλλευσιν της επιτυχίας.

Είναι δίκαιον να εξάρω τας ψυχολιγικάς δυσκολίας αίτινες ήσαν συμφυείς με την αρχικήν αποστολήν της Μεραρχίας, καθ' ην τρόπον τινά είχεν εντολή υποτεταγμένη εις την ενέργειαν και τας απαιτήσεις του ελιγμού της προπορευομένης ΙΙΙ Μεραρχίας Καταδρομών.

Όλας τας παρουσιασθείσας δυσκολίας ο Διοικητής και το Επιτελείον της Μεραρχίας εξήντλησαν παν μέσον να τας άρουν και γενικώς τας ήραν με πνεύμα αυταπαρνήσεως και άνευ μακρολογιών επιδιώξαντες ανωτέραν αντίληψιν ηγητόρωνοι οποίοι ητένιζον σταθερώς το συμφέρον της όλης επιχειρήσεως παραγκωνίζοντες πάσαν άποψιν μικροδιαφορών ειδικού συμφέροντος της Μονάδος των.

Διά των ανωτέρω ενεργειών της η Χ Μεραρχία, αφ' ενός μεν εξησφάλισε τα πλευρά της διεισδυσούσης ΙΙΙ Μεραρχίας, αφ'ετέρου συνέβαλε εις την ευτυχή έκβασιν τόσο της αρχικής επιθέσεως όσον και της μετέπειτα εκμεταλλεύσεως των πρώτων επιτυχιών.

Διά την τόσον σοβαρά συμβολήν της Χ Μεραρχίας εις την επιτυχή έκβασιν της Μάχης του ΒΙΤΣΙ

ΑΠΕΥΘΥΝΩ

τα θερμά μου συγχαρητήρια εις τον Διοικητήν της Μεραρχίας Ταξίαρχον ΛΙΒΑΝ Ξ. και εις όλους τους Αξιωματικούς και οπλίτας ταύτης.

ΜΑΝΙΔΑΚΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ
Υποστράτηγος

Διά την ακρίβειαν
ΣΗΔΜ/Α1
Τ.Σ.Υ.

29

ΕΚΘΕΣΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΙΧ ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ
ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΝ "ΠΥΡΣΟΣ"

10-15 Αυγούστου 1949

1.- Ευθύς εξ αρχής ως η Μεραρχία αφίχθη εις την περιοχήν Τσοτυλίου ετέθησαν μεγάλοι περιορισμοί εις την κίνησιν αναγνωρίσεων λόγω ανάγκης παραλλαγής.

Ήρξαντο όμως αι προπαρασκευαστικαί αναγνωρίσεις του Μεράρχου των Ταξιαρχιών και μεταγενεστέρως των υποτεταγμένων κλιμακίων.

Αι ληφθείσαι οδηγίαι του ΣΣ και κατόπιν αι Διαταγαί Επιχειρήσεων έθεσαν ως εξής την αποστολήν της Μεραρχίας:

ΙΧ Μεραρχία μείον 42 Ταξιαρχία πλέον Τάγμα.

ι. Διά καταλήψεως κατά την νύκτα της Χ προς Χ-1 ημέρας εν συνδέσμω μετά του αριστερού της Χ Μεραρχίας των υψ. 1030 (Ν.301463) - 996 (Ν.3147) - 983 (Ν.3048) αγκίστρωσις των προ του μετώπου αυτής εχθρικών δυνάμεων και ετοιμότης νυκτερινής ενεργείας Δ/γή ΣΣ εν τη κατευθύνσει Φλατσάτα - Ιεροπηγή - Κρουσταλοπηγή - Κορμπέτσι - προς κατάληψιν Σμαρδέσι (Ν.295535) και εν συνεχεία το υψ. Β. Μοσχοχωρίου (Ν.3056) διά την αποκοπήν διαφυγής εχθρού προς Αλβανίαν.

ιι. Εκκαθάρισις εν συνεχεία περιοχής Μάλι - Μάδι - Βούτσι Μπούτσι διά περισφύξεως του εχθρού εκ Ν.Δ. και της Χ Μεραρχίας εκ Ν και Β.Α.

ιιι. Διά την ενεργείαν ταύτην η Μεραρχία θα ενισχυθή δι' ισχυροτάτων μέσων Πυροβολικού και αεροπορίας, ενδεχομένως δι' αρμάτων.

ιυ. Απαγόρευσις διαφυγής κομμουνιστοσυμμοριτών προς Νότον.

Εφεδρείαι ΣΣ

ι. Η εις την περιοχήν Αγ. Κυριακή - Κολοκυνθού (42 Ταξιαρχία), μείον τάγμα, της ΙΧ Μεραρχίας θα έχη ετοιμότητα ταχείας επεμβάσεως είτε εν τη κατευθύνσει κυρίας προσπαθείας Χ Μεραρχίας είτε υπέρ ΙΧ Μεραρχίας. Μεταφορικά μέσα θα ώσιν πάντοτε ετοιμοκίνητα εις περιοχήν Μανιάκοι διά την άμεσον μετακίνησιν.

ιι. Απαγόρευσις ενδεχομένης διαφυγής ΚΣ προς Ν. Καστανοχώρια διά της περιοχής μεταξύ Αλιάκμονος - Αλβανικής Μεθορίου.

Πυροβολικόν

Εν αμέσω υποστηρίξει ΙΧ Μεραρχίας 144 ΜΟΠ.

2.- Ούτω η Μεραρχία διά 2 Ταξιαρχιών πλέον τάγμα, διατάσεται να κινηθή διά μέσου ισχυροτάτων εχθρικών θέσεων προς Σμαρδέσι. Από την Μεραρχίαν είχεν αφαιρεθή και ο λόχος προσκόπων της οποίας ήτο απαραίτητος διά την εύρεσιν διαδρόμων μεταξύ των εχθρικών θέσεων και εκτέλεσιν νυκτερινού εγχειρήματος. Φορτικώς εζητήθη από το ΣΣ αλλά δεν εδόθη.

Διά των κοινοποιηθησών εγγράφων οδηγιών του Δ/τού του ΣΣ καθορίζετο ότι το Πυροβολικόν το οποίον θα διετίθετο συνολικώς εις την Μεραρχίαν διά την επιχείρησιν ήτο:

2 Συν/τα Πεδινού Πυρ/κού - Δύο Μοίρες Ορειβατικού Πυροβολικού - Μοίρα Μέσου Πυροβολικού.

Το Πυροβολικόν αυτό έπρεπε συμφώνως προς ρητάς υποσχέσεις του Διοικητού του ΣΣ, γενομένας κατά την συγκέντρωσιν των Μεράρχων εις Άργος Ορεστικόν, έπρεπε να ήτο εις τον τομέα της Μεραρχίας τουλάχιστον 24 ώρας προ της ενάρξεως της επιχειρήσεως.

Ούτω η Μεραρχία εκαλείτο να κάμη σοβαρωτάτην επιχείρησιν προς Σμαρδέσι, (το προηγούμενον έτος άπασαι αι επιχειρήσεις επί της κατευθύνσεως αυτής απέτυχον), χωρίς να έχη εις χείρας της εκτός του Πεζικού τίποτε έτερον. Το Πυροβολικόν έπρεπε να έλθη προ 24 ωρών, αλλά η τακτική κατάστασις θα επέτρεπε να διετίθετο όλον και προ 24 ωρών; (όπως και δεν διετέθη), άρματα μάχης και αυτά ενδεχομένως. Είναι φανερόν ότι άλλη ενέργεια θα εγίνετο αν διετίθεντο άρματα και άλλη αν όχι, έπρεπεν δηλαδή η Μεραρχία να προβλέψη διαφόρους ενεργείας.

΄Ητο τούτο το σημείον το οποίον με εστενοχώρει εξαιρετικά κατά την προπαρασκευήν της επιχειρήσεως. Οι Διοικηταί Ταξιαρχιών διεμαρτυ-ρήθησαν, αλλά από της σκοπιάς της Μεραρχίας δεν ήτο δυνατόν να γίνη άλλως, πάντως όμως εγώ εβάδιζον εις επιχείρησιν επί υποστηρίξεως αβεβαίων μέσων.

3.- Εξεταζόμενος ο τομεύς εις τον οποίον έπρεπεν να επιτεθή η Μεραρχία παρουσιάζεται ως ισχυρώτατα οργανωμένος κατά βάθος διά μονίμων πολυβολείων, συρματοπλεγμάτων και ναρκοπεδίων.

Ας χωρίσωμεν το έδαφος εις κύρια εδαφικά σημεία, το αριστερόν, το κέντρον και το δεξιόν.

α) Το αριστερόν. Κατεύθυνσις ανώνυμα υψώματα Α 966, φυλ 37 (Δ. Αγίου Δημητρίου) Σμαρδέσι. Β. ανωνύμων το έδαφος τελείως ακάλυπτον, επίπεδον, ουδεμία κίνησις είναι δυνατή εν ημέρα διότι όχι μόνον είναι ορατή, αλλά και βάλλεται δραστικώς από τον Αγ. Αθανάσιον - Ιεροπηγήν - Κωστενέτσι. Βορειότερον κίνησις είναι δυνατή μόνον διά της βαθείας γραμμής αμέσως Ν 1130 ήτις και δεν βάλλεται από το Κωστενέτσι. Διά να εξακολουθήση όμως κίνησις προς 1277 - Σμαρδέσι δεν αρκεί ο διάδρομος αυτός αλλά χρειάζεται να γίνη κίνησις και Ανατολικώτερον καταλαμβανομένου και του αντερείσματος Β 1093. Η κίνησις κατά μήκος του αντερείσματος τούτου βάλλεται δραστικώς εκ των νώτων από το Κωστενέτσι .

β) Εις το κέντρον είναι η κατεύθυνσις Φλατσάτα - Κωστενέτσι. Ο διάδρομος αυτός είναι εντελώς αχρησιμοποίητος εάν δεν εξουδετερωθώσιν αι ισχυρότατοι οργανώσεις Αγ. Αθανασίου - Ιεροπηγής - Κωστενέτσι. Ιδίως δε το ισχυρότατον συγκρότημα Κωστενέτσι το οποίον σταματά πάσαν προχώρησιν προς Σμαρδέσι.

γ) ΄Ετι ανατολικώτερον η κατεύθυνσις Αγ. Αθανασίου Κουκουβίστινας - Μάλι Μάδι, οχυρώταται θέσεις, με διαδοχικάς αμυντικάς οργανώσεις.

Εκ της όλης εξετάσεως του εδάφους συνάγεται ότι διά να διευκολυνθή κατεύθυνσις προς Σμαρδέσι, πρέπει οπωσδήποτε να καταληφθή το Κωστενέτσι, και διά να καταληφθή τούτο δέον να πέση το συγκρότημα Αγ. Αθανασίου Κουκουβίτσινας.

Φορτικώς εζήτησα από τον Διοικητήν του ΣΣ να μου διατεθούν άρματα μάχης διά να δυνηθή να εξουδετερώση το ταχύτερον δυνατόν το Κωστενέτσι και ούτω διευκολυνθή η προς Σμαρδέσι προχώρησις. Υποσχέσεις εδόθησαν. Τελικώς δεν διετέθησαν.

4.- Επί τη βάσει των σκέψεων τούτων εκτεθεισών και εις τον Διοικητήν του ΣΣ, εκανονίσθη η μέλλουσα ενέργεια της Μεραρχίας. ΄Ητις εν γενικαίς γραμμαίς ήτο η ακόλουθος.

Με μιαν ολόκληρον Ταξιαρχίαν να δράση επί της κατευθύνσεως Σμαρδέσι διά του Δ. Αγ. Δημητρίου εδάφους (κυρία προσπάθεια της Μεραρχίας), συγχρόνως να επιτεθή κατά του όγκου Κουκουβίστινας. Μετά την κατάληψιν τούτου, να παραμείνωσιν εκεί 1 1/2 τάγματα διά εκκαθάρισιν και κατοχήν Κουκουβίστινας Κωστενέτσι, τα υπόλοιπα 1 1/2 τάγματα θα διοχετεύοντο το ταχύτερον προς Σμαρδέσι. Η κατάληψις του Κωστενέτσι προεβλέπετο να επιχειρηθή εκ τριών κατευθύνσεων διά μετωπικής απασχολήσεως και εκ των νώτων εκ των τμημάτων της προς Σμαρδέσι δρώσης δυνάμεως και εκ της κατευθύνσεως Κουκουβίστινας 1323 προς τα νώτα πάλιν τούτου μετά την κατάληψιν Κουκουβίτσινας. Επίθεσις κατά τούτου μόνον μετωπική άνευ συνεργασίας αρμάτων ήτο τρέλλα.

Λεπτομερεστέρα Διάταξις επιθέσεως της Μεραρχίας ήτο η ακόλουθος.

Τάγμα της 42 Ταξιαρχίας θα κατελάμβανεν σταθερώς τα ανώνυμα Δ 966 (286465) - Αγ. Ιωάννης Θεολόγος και θα ετήρει ανοικτήν την όδευσιν κάτω Φτεριάς.

Η 41 Ταξιαρχία ολόκληρος θα κατηυθύνετο προς Σμαρδέσι διά του Δ. Αγ. Δημητρίου χώρου και θα εκινήτο όσον το δυνατόν βαθύτερον προς την κατεύθυνσιν αυτήν. Μόλις υπερβή το Κωστενέτσι, διάθεσις τμήματος δι' επίθεσιν από νώτων κατά Κωστενέτσι.

Η 43 Ταξιαρχία θα επεζήτει διά τμήματων δύο ταγμάτων να καταλάβη αιφνιδιαστικώς τον Αγ. Αθανάσιον (1180) και το Α. τούτου ύψωμα 1121 ως βάσεις εξορμήσεως διά την κατά της

Κουκουβίστινας κυρίαν ενέργειαν. Μετά την κατάληψιν τούτων συνέχισις της επιθέσεως υπό τάγματος διά των μεταξύ τούτων ελευθέρου ευνοϊκού εδάφους προς κατάληψιν Κουκουβίστινας - 1323. Μετά την κατάληψιν 1323 κίνησις τμήματος προς τα νώτα Κωστενέτσι, το κατά Αγ. Αθανασίου επιχειρούν τάγμα έδει να συνεχίση επιθετικήν κίνησιν διά των Δ αντερείδων Κουκουβιστινας προς Ιεροπηγήν - Κωστενέτσι. Μετά την κατάληψιν του συγκροτήματος Κουκουβίστινας - Κωστενέτσι θα παρέμενεν η Διοίκησις της Ταξιαρχίας και 1 1/2 τάγμα. Η υπόλοιπος δύναμις θα έτιθετο εις την διάθεσιν της Μεραρχίας διά την τροφοδότησιν της κατευθύνσεως Σμαρδέσι.

Το Πυροβολικόν της Μεραρχίας εις την διάθεσιν του Μεράρχου διά την υποστήριξιν διά συγκεντρωτικών πυρών πότε της μιας και πότε της άλλης κατευθύνσεως με προτίμησιν την κατεύθυνσιν Σμαρδέσι.

Με αυτήν την βασικήν ιδέαν εξεδόθη η Διαταγή Επιχειρήσεων της Μεραρχίας κοινοποιηθείσα, επίσης εξεδόθησαν και αι Διαταγαί των Ταξιαρχιών. Η λεπτομερής ώρα της νυκτερινής εξορμήσεως αφέθη να καθορισθή βραδύτερον. Διά της νυκτερινής ενεργείας επεζητείτο κυρίως η διάβασις του εδάφους Σουκάλιτας Δ. Αγ. Δημητρίου κατά την νύκτα, και η κατάληψις Αγ. Αθανασίου -1121 βάσεων εξορμήσεως διά την κυρίαν κατά Κουκουβίστας επίθεσιν.

Διά την επιχείρησιν ταύτην είχον γίνει λεπτομερέσταται αναγνωρίσεις μέχρι διοικητών λόχων, θα εξετείνοντο δε και πλέον προς κατώτερα κλιμάκια. Κατόπιν λεπτομερεστάτης αναγνωρίσεως εξευρέθη λίαν ευνοϊκόν έδαφος επιθέσεως κατά Κουκουβίστινας, εις συνομιλίαν δε με τον Δ. του ΣΣ τω εξεφράσθη η πεποίθησις ότι ήτο δυνατόν η κατάληψις, εάν δε η Μεραρχία ήτο κυρίας προσπαθείας θα ήτο έτι ευκολωτέρα η κατάληψις.

5.- Ούτως εξελίσσετο η προπαρασκευή της επιχειρήσεως οπότε διά την 8ην Αυγούστου εκλήθην υπό του Διοικητού του ΣΣ εις τον Σ. Διοικήσεως της XV Μεραρχίας εις Σιάτισταν. Συνηντήθημεν την 1030 ώραν της αυτής όπου μετέβην συνοδευόμενος υπό του Υποδιοικητού της Μεραρχίας Ταξιάρχου Βουργουράκη. Εκεί συνεζητήθη πρώτον η ενέργεια της Μεραρχίας όπως είχεν διαταχθή. Εν τη εξελίξει της συζητήσεως ο Σωματάρχης μου είπεν ότι επειδή πιθανόν να βραδύνη η διά του ελληνικού εδάφους ενέργεια έπρεπεν να μελετήσω ενέργειαν διά του Αλβανικού εδάφους. Τω απήντησα αμέσως ότι ενέργεια διά του Αλβανικού εδάφους δεν ήτο δυνατή αν δεν επετρέπετο και η εν ημέρα κατοχή τούτου μέχρις ότου τουλάχιστον καταληφθή το Κωστενέτσι διά να καταστή δυνατή η χρησιμοποίησις εν ημέρα του Δ. τούτου διαδρόμου επί Ελληνικού εδάφους. Επί πλέον τω παρετήρησα ότι αν μας εκτύπων οι Αλβανοί έπρεπε να κάμω χρήσιν των όπλων. Συνεφώνησεν επί των βάσεων τούτων και με διέταξεν να κάμω αναγνωρίσεις και να τω αναφέρω. Διά την ενέργειαν ταύτην ηδυνάμην να υπολογίζω και εις την διάθεσιν της 42 Ταξιαρχίας. Εκ των πραγμάτων εφαίνετο ότι η απόφασίς του αύτη ήτο οριστική και ότι έτσι θα εγίνετο η επιχείρησις. Επί πλέον μοί ανεκοίνωσεν ότι η ημέρα Χ ήτο 10 Αυγούστου.

6.- Διά την πρωίαν της 9 Αυγούστου εκάλεσα τους Διοικητάς των Ταξιαρχιών και Διοικητήν Πυροβολικού εις κάτω Φτεριάν οπόθεν μετέβημεν όλοι εις το παρατηρητήριον Πολυάνεμον και αφού εμελέτησαν οι Ταξίαρχοι την επιχείρησιν τοις εδόθη η εξής ενέργεια της Μεραρχίας,

- ΄Ενα τάγμα της 42 Ταξιαρχίας (525) θα εκάλυπτε την επιχείρησιν διά της καταλήψεως 1163 (265522) και Ν. επί του αντερείσματος Δ. Κρελα (Παραλλ. 26).
- Η 41 Ταξιαρχία ολόκληρος διολισθαίνουσα εις το Αλβανικόν έδαφος Β. Τσιφλίκ και Δ. Σουκαλίτσας θα κατηυθύνετο διά Κρεντα Ταλίκ και Α μακράν των συνόρων προς 1277 - Σμαρδέσι.
- Η 43 Ταξιαρχία θα επετίθετο δι’ ενός τάγματος εις τον ελληνικόν διάδρομον Δ. Αγ. Δημητρίου μέχρι των Ελλ. συνόρων διά ν’ ανοίξη κυκλοφορία επί Ελληνικού εδάφους. Μετά την κατάληψιν τούτων θα προσέβαλον εκ των νώτων το Κωστενέτσι. Με τα άλλα της δύο τάγματα θα επετίθετο κατά Αγ. Αθανασίου Ιεροπηγής και κατά Κουκουβίστινας, με τον ίδιον τρόπον ως είχεν προβλεφθή προηγουμένως με την διαφοράν αντί των τριών ταγμάτων διετίθεντο δύο κατά Αγ. Αθανασίου Κουκουβίστινας.
- Το υπόλοιπον τάγμα της 42 Ταξιαρχίας εφεδρεία της Μεραρχίας διά την κατεύθυνσιν Σμαρδέσι όπου προεβλέπετο να κινηθή μεταγενεστέρως και το τάγμα της 43 το διατεθέν αριστερά, μετά την κατάληψιν του Κωστενέτσι.
- Η κίνησις των τμημάτων της 42 και 41 Ταξιαρχιών θα εγένετο την 21 ώραν της δε 43 την 2 ώραν.

Με αυτάς τας βασικάς οδηγίας διέταξα τους Διοικητάς των Ταξιαρχιών να μελετήσωσιν την επιχείρησιν μετά των Διοικητών των ταγμάτων.

Το απογεύματη αυτής ημέρας μετέβην εκ νέου εις τον Σ. Διοικήσεως ΣΣ Καστοριάν και ανέφερον εις τον Σωματάρχην την ενέργειαν της Μεραρχίας, με την οποίαν συνεφώνησεν. Τω εζήτησα δε εκ νέου άρματος διά την κατά Κωστενέτσι επίθεσιν ώστε να εγκαταλείψω όσον το δυνατόν ταχύτερον το Αλβανικόν έδαφος.

Επίσης τω ανέφερον ότι η επιχείρησις δεν θα είναι δυνατόν να γίνη προ της νυκτός της 12-13 Αυγούστου, ώστε να έχη πλήρως προπαρασκευασθή και μελετηθή. Μοί υπεσχέθη τούτο και μου είπεν ότι εις πολύ εξαιρετικήν περίπτωσιν θα διαταχθή την 11-12 τρεχ. Τω επανέλαβον ότι τούτο δεν ήτο δυνατόν.

Ούτως το απόγευμα της 9 Αυγούστου έλαβον την οριστικήν εντολήν της αλλαγής της επιχειρήσεως και διοχετεύσεως ταύτης διά του Αλβανικού εδάφους. Συνεφωνήθη ότι δεν έπρεπε να εκδοθώσιν έγγραφοι Διαταγαί αλλά προφορικαί. Είχα μάλιστα λάβει ρητήν διαταγήν να μη ανακοινώσω τι ουδέ εις τον Αμερικανόν σύνδεσμον.

Εις τους Διοικητάς των Ταξιαρχιών είχα δώσει εντολήν να περατώσωσι τας αναγνωρίσεις των μέχρι της εσπέρας της 11 έχων υπ' όψιν μου την πρωίαν της 12 να συναντήσω εις τα παρατηρητήρια τους Διοικητάς Ταξιαρχιών και Ταγμάτων διά να ίδω πως σχεδιάζουν την επιχείρησιν και να δώσω τας τελειωτικάς οδηγίας μου.

Το εσπέρας της 10 συνηντήθην μετά των Διοικητών 42 και 43 εις τον Σ.Δ. της 42 Ταξιαρχίας. Εκεί παραδόξεως ο Διοικητής 41 Ταξιαρχίας Συν/χης Λασπιάς εφάνη ότι παρενόησεν την αποστολήν της 42 Ταξιαρχίας ως προς τας διατεθησομένας προς κάλυψιν δυνάμεις της 42 Ταξιαρχίας. Ενόμιζεν ότι θα τον καλύψουν δύο τάγματα ενώ είχε διατεθή μόνον ένα και ανέφερεν ότι αν δεν διετίθεντο δύο τάγματα δεν ήτο δυνατόν να γίνη η επιχείρησις. Εις τούτον αφού και οι παριστάμενοι Διοικητής 42 Ταξιαρχίας και Υποδιοικητής Μεραρχίας είπον ότι είχεν διατεθή ένα τάγμα, ωμίλησα αυστηρώς κακίσας τούτον διά την στάσιν του ταύτην, τω εδήλωσα δε τελικώς ότι η υποχρέωσις της Ταξιαρχίας ήτο να κινηθή προς Σμαρδέσι διά του Αλβανικού εδάφους, της δε Μεραρχίας να τον καλύψη διά των αναγκαιουσών δυνάμεων. Δεν διετίθετο υπό της Μεραρχίας και έτερον Τάγμα της 42 προς κάλυψιν του διότι το τμήμα εις ο θα διετίθεντο τούτο Α. Τρεστένικ ήτο τελείως πεδινόν και επετηρείτο εξαιρετικά κατά την ημέραν εκ του Αγ. Ιωάννου, είχεν δε ληφθή πρόνοια υπαρπαγής Αλβανικών φυλακείων Ν. Τσιφλίκ.

Την στάσιν αυτήν ανέφερα εις τον Διοικητήν του ΣΣ ο οποίος με διέταξεν την επομένην πρωίαν να μεταβώ εις το Στρατηγείον του μετά του Ταξιάρχου.

7.- Από της 6 Αυγούστου διά να γνωρίζωμεν ακριβώς τι οργανώσεις υπάρχουσιν εις το αμέσως Δ. των συνόρων Αλβανικόν έδαφος, εζητήθησαν αεροπορικαί φωτογραφίαι τούτου, εστάλησαν δε και Αλβανοί διά συλλογήν πληροφοριών. Οι Αλβανοί έφερον την πληροφορίαν ότι εις τον δρόμον Τρεστένικ - Τσιφλίκ ήτο μεγάλη κίνησις, ΝΑ δε Τσιφλίκ ήσαν και Αλβανικά φυλάκεια. Βορειότερον προς Κρέντα ουδεμίαν κίνησιν αντελήφθησαν. Αι αεροπιρικαί φωτογραφίαι κατέδειξαν οργανώσεις με ένια μόνιμα πολυβολεία και μίαν Πυρ/χίαν τεταγμένην περίπου εις (260505).

8.- Το εσπέρας της 10 Αυγούστου, ελήφθη Διαταγή του Αρχιστρατήγου, απαγορεύουσα την χρήσιν Αλβανικού εδάφους και βίας κατά των Αλβανών. Τούτο με εξένισεν, την επομένην όμως ο Σωματάρχης μοί εγνώρισεν ότι δεν επρόκειτο διά την επιχείρησίν μας.

Επίσης την πρωίαν της αυτής ελάβομεν γνώσιν τηλεγραφήματος ενός Πολιτικού Επιτρόπου προς το Γενικόν Αρχηγείον των συμμοριτών διά του οποίου εγνωστοποιείτο ότι Αλβανός Αξιωματικός τον συνήντησεν και τον ηρώτησεν τι χρειάζεται να καταληφθή και να γίνουν οργανώσεις διά να βοηθήσουν τον Δημοκρατικόν Στρατόν. Δεν ενέφερεν τοποθεσίαν. Το τηλεγράφημα τούτο με ανησύχησεν και την επομένην πρωίαν όταν, ως θ' αναφέρω κατωτέρω, συνήντησα τον Διοικητήν του ΣΣ, τον ηρώτησα περί τίνος πρόκειται. Μοί απήντησεν ότι πρόκειται διά τον τομέα Κάμενικ. Ήτο άραγε τούτο σωστό και δεν επρόκειτο διά τον τομέα μου;

9.- Την 9 περίπου ώραν της 11ης συνοδευόμενος υπό του Υποδιοικητού της Μεραρχίας και του Ταξιάρχου Λασπιά της 41 Ταξιαρχίας συνήντησα τον Σωματάρχην εις Καστοριάν.

Τω ανέφερα λεπτομερώς την ενέργειαν της Μεραρχίας, μετά ο Ταξίαρχος της 41 ανεκίνησεν το ζήτημα της καλύψεώς του. Με τούτον συνεφώνησεν ο Σωματάρχης και με διέταξεν να τον καλύψω διά δύο ταγμάτων. Ο Ταξίαρχος έμεινεν ικανοποιημένος εκ της λύσεως ταύτης. Ούτως επήλθεν και νέα αλλαγή εις την επιχείρησιν και ηναγκάσθην να διαθέσω διά την κάλυψιν

δύο τάγματα της 42 με τον Διοικητήν της, να αναλάβω δε την ως εφεδρείαν τάγμα της 43 εγκαταλειφθείσης, κατόπιν Διαταγής του επίσης, της επιχειρήσεως κατά Κουκουβίστινας.

Επί πλέον μου άλλαξε και την αποστολήν της Μεραρχίας περιορίσας την ενέργειαν μέχρις Σμαρδέσι, άνευ προεκτάσεως προς Κορμπετσι.

Μετά ταύτα μοί ανεκοίνωσεν ότι η επιχείρησις θα εγίνετο την νύκτα αυτήν 11-12. Φυσικά ήτο πλέον αργά να φέρω νέας αντιρρήσεις, διότι αν οι Ταξίαρχοι αντιλαμβάνοντο ότι είχον αντιρρήσεις τότε η επιχείρησις θα ήτο 100/100 καταδικασμένη.

Τότε επί παρουσία μας εζήτησεν από την Στρατιάν την έγκρισιν μετακινήσεως Ταξιαρχίας της XV προς αντικατάστασιν της 42 Ταξιαρχίας ώστε να τεθή εις την διάθεισιν της Μεραρχίας διά την εκτέλεσιν της αποστολής.

Έτσι άρχισεν η επιχείρησις ως ετροποποιήθη.

10.- Ευθύς ως ανεχωρήσαμεν εκ του Σωματάρχου, ειδοποιήθησαν οι Διοικηταί Ταξιαρχιών και με ανέμενον εις Αγ. Κυριακήν (ΣΔ 43 Ταξιαρχίας). Καθ' οδόν ειδοποιήθη το εις Κολοκυνθού Τάγμα 42 Ταξιαρχίας (526) να κινήση αμέσως τα μεταγωγικά του, να είναι έτοιμον δε να κινήση και τα τμήματα του δι' αυτοκινήτων διαδοχικώς ευθύς διετίθεντο υπό της Μεραρχίας, διότι είχεν γίνει πρόβλεψις να έχουσιν συγκεντρωθή τοιαύτα εις Μανιάκους.

Την ημέραν όμως αυτήν οι Διοικηταί Ταγμάτων, Υποδιοικηταί και Διοικηταί Λόχων είχον προωθηθή δι' αναγνωρίσεις εις τα τάγματα δε δεν έμενον ειμή δευτερεύοντες. Εις το Τάγμα (526) Κολοκυνθούς την διαταγήν την μετέδωσα εις τον ιατρόν του τάγματος.

11.- Συνήντησα τους Διοικητάς των Ταξιαρχιών ως ανωτέρω περί την 1030 ή 11 ώραν, τους εγνώρισα την αλλαγήν του σχεδίου και ίνα μη συμβούν παρανοήσεις, τους υπαγόρευσα την απόφασίν μου έχουσαν ούτω:

1. <u>ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ</u>

42 Ταξ. α) Εξορμούσα εκ περιοχής ΑΓ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ θα καταλάβη δι' ενός (1) Τάγματος υψ. 1163 - Δυτ. αντερ. ΚΡΕΝΤΑΣ (μεσημβρινός 26).

Δι' ετέρου Τάγματος: Αντερ. ΔΥΤ ΤΣΙΦΛΙΚ και προς Β. μέχρι ΚΡΕΝΤΑΣ.

β) Προ εξορμήσεως κύκλωσις Αλβανικών φυλακίων και αποκοπή τηλεφωνικών γραμμών.

41 Ταξ. α) Καλυπτομένη Δυτικώς υπό 42 Ταξ. να διολισθίση διά του Αλβανικού εδάφους και να καταλάβη υψ. 1214 (Β. Σμαρδέσι) - υψ. ΣΜΑΡΔΕΣΙ - ΚΡΟΥΜΝΙΤΣΑ.

β) Εν ευνοϊκή περιπτώσει ώθησις προς ΜΟΣΧΟΧΩΡΙ.

γ) <u>Ειδική εντολή</u>: Διά κατοχής υψ. 1214 και υψ. ΣΜΑΡΔΕΣΙ αποκοπή επικοινωνίας μεταξύ Αλβανικού και Ελληνικού εδάφους.

43 Ταξ. α) Δι' ενός Τάγματος ν' ανοίξη διάδρομον μεταξύ ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ και συνόρων μεθ' ο επίθεσις εκ των νώτων προς κατάληψιν ΚΩΣΤΕΝΕΤΣΙ.

β) Δι' ετέρουν τάγματος αιφνιδιαστική κατάληψις ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ και εν συνεχεία κάλυψις Δεξιού πλευρού προς συγκρότημα ΚΟΥΚΟΥΒΙΤΣΑΙΝΑ.

γ) Συνέχισις κινήσεως προς κατάληψιν α΄Ανωνύμου και ΙΕΡΟΠΗΓΗΣ.

δ) Το 529 Τ.Π. μείον λόχος αντικαθιστάμενον υπό τμήματος 61 Ταξ. δέον να έχη συγκεντωθή την πρωίαν 12 τρέχοντος μεταξύ ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ και Δυτ. αντερείδων ΦΛΑΤΣΑΤΑΣ.

2. <u>ΩΡΑ ΕΞΟΡΜΗΣΕΩΣ</u>

41 και 42 Ταξ: η 21 της 11 Αυγούστου.

43 Ταξιαρχία: Εκ γραμμής 983 - 996 την 2αν ώραν της 12 Αυγούστου.

Επίσης ίνα μη επέλθουσιν αναμίξεις μονάδων ήδη οπότε προσετέθη και έτερον τάγμα της 42 Ταξιαρχίας καθορίσθη όπως:

- Αι μονάδες της 42 Ταξιαρχίας εξορμήσωσιν εκ του υψώματος Αγ. Ιωάννου του Θεολόγου, κινηθώσιν δε εκεί εκ Κάτω Φτεριάς διά της ημιονικής Κ. Φτεριάς - Πολυάνεμος Αγ. Ιωάννης.
- Αι μονάδες της 41 Ταξιαρχίας αίτινες θα εξορμούσαν εκ του ανωνύμου θα εκινούντο διά της κατασκευασθείσης νέας οδού Κ. Φτεριά - Πολυάνεμον - Ανώνυμα.
- Το Τάγμα δε της 43 διά της οδού Οινόη - Δ. Φλατσάτα - 966 - Νίνκα οπόθεν και θα εξόρμα.

Επίσης συντονιστής των ενεργειών των τμημάτων άτινα θα εκινούντο διά του Αλβανικού εδάφους ορίσθη ο Υποδιοικητής της Μεραρχίας Ταξίαρχος Βουργουράκης.

Διατέθησαν τελικώς:

42 Ταξιαρχία: Το 525 διά κάλυψιν εις Ανώνυμον Αγ. Ιωάννου.

Τα 524 και 526 διά την εις το Αλβανικόν έδαφος κάλυψιν.

41 Ταξιαρχία: Ολόκληρος διά την κίνησιν.

43 Ταξιαρχία: Το 528 διά την επίθεσιν Δ. Αγ. Δημητρίου.

Το 527 δι' επίθεσιν κατά Αγ. Αθανασίου και το 529 εφεδρεία της Μεραρχίας (μείον λόχος)

12.- Το απόγευμα της αυτής έλαβον επιστολήν του Σωματάρχου έχουσαν ως εξής:

ΑΑΠ 132/20 - 11.8.49 Επιβεβαίωσις προφορικών Διαταγών.

1. Η διά της υπ' αριθ. ΑΑΠ 132/15/4.8.49 Διαταγής Επιχειρήσεων του ΣΣ καθοριζομένη αποστολή της Μεραρχίας θα εκτελεσθή απόψε την νύκτα 11 προς 12 Αυγούστου.

Αντικειμενικός σκοπός η εντός της νυκτός κατάληψις Σμερδέσι προς αποκοπήν της προς Αλβανίαν διαφυγής συμμοριτών η επ' αυτού ασφαλής εδραίωσις με ολόπλευρον άμυναν και είτα η από Σμαρδέσι ως αφετηρία εκκαθάρισις Μάλι - Μάδι εν συνδυασμώ με τας εξ Ανατολών επιτεθησομένας Μεραρχίας.

2. Εξουσιοδοτείσθε διά την ασφαλή εντός της νυκτός κατάληψιν οπωσδήποτε Σμαρδέσι, να χρησιμοποιήσητε Αλβανικόν έδαφος εν ω μέτρω το επιβάλλει αρχικώς μεν η ασφαλής κατάληψις Σμαρδέσι, βραδύτερον δε η ασφάλεια των μονάδων.

3. Σας έδωκα ήδη οδηγίας διά την συμπεριφοράν έναντι των Αλβανών, να συμπεριφερθήτε ως προς φίλους και θα εξηγήσητε λόγους. Εάν όμως σας προσβάλουν θα τους θεωρήσητε και αυτούς συμμορίτας και θα χρησιμοποιήσητε όλα τα μέσα σας εναντίον των.

Εν ουδεμία περιπτώσει η Ελληνική Υπεριφάνεια θα ανεχθή αυθάδειαν Αλβανών. Ο Διοικητής Υποστράτηγος Στ. Μανιδάκης.

Διά της νέας ταύτης Διαταγής του ΣΣ ήλλαξεν η αποστολή της Μεραρχίας. Ενώ αρχικώς ήτο η κίνησις προς Κορπέτσι, νυν διατάσσεται η αποκοπή της οδού διά μόνης καταλήψεως του Σμαρδέσι και αμέσως η προς Μάλι - Μάδι κίνησις. Επί της αλλαγής της αποστολής ειδοποιήθη η 41 Ταξιαρχία.

13.- Ούτω ήρξαντο η εκτέλεσις της αποστολής της Μεραρχίας. Το Σώμα διέθεσεν αντί του υποσχεθέντος Πυρ/κού μόνον εν Πεδινόν Συν/μα και 2 Πυρ/χίας μέσου.

Τα τμήματα έπρεπεν να κινηθώσιν ημέραν διά της οδού Κολοκυνθού - Μεσοποταμιά - Αγία Κυριακή - Οινόη - Κάτω Φτεριά. Το τμήμα Μεσοποταμιά - Οινόη εβάλλετο από το εχθρικόν Πυρ/κόν, όλον δε μέχρις Οινόης ήτο ορατόν. Το εχθρικόν Πυρ/κόν έβαλεν άνω των 50 βολών κατά κινουμένων μεταγωγικών, κατά αυτοκινήτων ελάχιστα λόγω των μεγάλων μεταξύ των αποστάσεων. Η ουσία όμως ήτο ότι κατά το απόγευμα της 11 διά της οδού αυτής εκινήθησαν τα δύο Τάγματα Πεζικού μετά των μεταγωγικών των, το Συν/μα Πεδινού Πυροβολικού και δύο Πυρ/χίαι μέσου Πυρ/κού τη Διαταγή του ΣΣ και τάγμα της 43 μέχρις Οινόης.

Τα αποτελέσματα είναι δύο:

Πρώτον ο εχθρός αντελήφθη την κίνησιν και εχάθη ο αιφνιδιασμός όστις επεζητείτο κυρίως και δεύτερον λόγω των στενών του δρόμου και των αποτόμων κλίσεων εγένετο συνοστισμός εις την οδόν με αποτέλεσμα την επιβράδυνσιν της κινήσεως.

Εάν η Μεραρχία είχεν εις την διάθεσίν της μίαν νύκτα διά την κίνησιν των τμημάτων, η κίνησις θα εγίνετο άνετος, δεν θα εγίνετο αντιληπτή από τον εχθρόν και θα είχον τα τμήματα και αι Διοικήσεις επί τόπου μίαν ημέραν διά την εκτέλεσιν λεπτομερεστάτων αναγνωρίσεων μέχρι των κατωτάτων κλιμακίων.

14.- Διά την αρχικήν εξόρμησιν ο υποφαινόμενος ευρίσκετο εις Φλατσάταν οπόθεν ήτο αμέσως ορατόν όλον το πεδίον μάχης μέχρις Σμαρδέσι, ο δε Υποδιοικητής της Μεραρχίας εις ανώνυμον (Δ.966) συντονιστής κινήσεων των ταγμάτων 42 και 41 Ταξιαρχιών.

Την 2230 ώραν με εζήτησεν εις το τηλέφωνον ο Υποδιοικητής της Μεραρχίας, όστις μοί ανέφερεν ότι τα τμήματα της 42 Ταξιαρχίας δεν ήσαν έτοιμα δι' εξόρμησιν. Μου έδωσεν εις το τηλέφωνον και τον Διοικητήν της 41 Ταξιαρχίας όστις μοί ανέφερεν ότι επειδή δεν εκπληρούνται οι όροι της Διαταγής δεν μπορεί να εξορμήση. Τον διέταξα να μην εξαρτήση την κίνησίν του από την

της 42 και να εξορμήση αμέσως οπωσδήποτε, εν ανάγκη καλυπτόμενος δι' ενός Τάγματός του εις Ταλίκ - 1163 εάν όταν έφθανεν εκεί δεν ήσαν ακόμη τμήματα της 42 Ταξιαρχίας.

Αμέσως κατόπιν ο Υποδιοικητής της Μεραρχίας με επήρεν εις το τηλέφωνον και μου εζήτησεν ν' αναβληθή η επιχείρησις δι' 24 ώρας. Τω απηγόρευσα να συζητή τοιούτον ζήτημα και να εκτελεσθή οπωσδήποτε η Διαταγή μου. Δεν γνωρίζω αν μετά των δύο ως άνω ήσαν και η Διοικηταί των Ταγμάτων. Εάν ήσαν ή εάν εκοινολόγησαν ό,τι διημοίφθη μεταξύ μας ιδού μία πηγή αποτυχίας.

Περί την 24 ειδοποιήθην ότι τα τμήματα εξόρμησαν την 2330. Τούτο είναι λίαν αμφίβολον.

Διά την καθυστέρησιν της εξορμήσεως ειδοποιήθη το ΣΣ.

Κατόπιν της ειδοποιήσεως περί εξορμήσεως επιστεύθη ότι τα τάγματα βαίνουσι προς τους αντικειμενικούς των σκοπούς. Τούτο συνέτεινεν εις το ότι εκ του Αλβανικού εδάφους ουδείς πυροβολισμός ηκούετο. Φαίνεται όμως ότι ουδείς τα παρηκολούθησεν ούτε οι Ταξίαρχοι, ούτε επιτελείς των.

Την 5.30 ώραν της 12 Αυγούστου με ειδοποίησεν ο Υποδιοικητής διά του ασυρμάτου (διότι η Τηλεφωνική επικοινωνία είχε κοπή) ότι ήθελεν να με ίδη προσωπικώς. Ηναγκάσθην να κινηθώ αμέσως εις Ανώνυμον διά να ίδω τι συμβαίνει και να συναντήσω και τον Ταξίαρχον της 41 και 42.

Κινηθείς βραδύτατα λόγω της σφοδράς βολής εχθρικού πυροβολικού εκ του Αλβανικού εδάφους τους συνήντησα. Εκεί επληροφορήθην ότι τα μεν δύο τάγματα της 41 Ταξιαρχίας είχον ελάχιστα προχωρήσει εκ της 42 δε Ταξιαρχίας εν μόνον τάγμα είχεν φθάσει εις το ύψος Τρέστενικ και κατά τι Βορειότερον. Διατί τα τάγματα δεν εκινήθησαν ταχύτερον δεν γνωρίζω διότι δεν επρόλαβα να εξετάσω, παραδώσας την Διοίκησιν.

Η ουσία είναι ότι αν τα τάγματα (524 - 523 - 521 και 526) ωθούντο δραστηριότερον προς βορράν, δεν θα έφθαναν εντός της νυκτός εις Σμαρδέσι, πάντως θα ωθούντο βορειότερον και η όλη Μεραρχία θα έφθανεν εγκαιρότερον εις Σμαρδέσι. Εκ της όλης όμως μεταγενεστέρας αντιδράσεως των Αλβανών συνάγεται ότι θα εγεννάτο δραστηριοτέρα αντίδρασις τούτων υπό τα όμματα των παρατηρητών, ενώ τώρα ούτοι λόγω του εδάφους δεν διέκρινον τα τμήματα άτινα ήσαν εις το Αλβανικόν έδαφος.

15.- Επί τη βάσει της νέας δημιουργηθείσης καταστάσεως διέταξα:

- την 42 Ταξιαρχίαν ν' αποσυρθή από το Αλβανικόν έδαφος
- την 41 -//- αναλαμβάνουσα υπό τας διαταγάς της και το τάγμα της 43 το Δ. Αγ. Δημητρίου (528) να επιτεθή προς την κατεύθυνσιν της Σμαρδέσι; υποστηριζομένη από ολόκληρον το Πυροβολικόν της Μεραρχίας εξουδετερώνουσα κάθε αντίστασιν από του Αλβανικού εδάφους.

Επίσης διέταξα το 529 Τάγμα (εφεδρεία Μεραρχίας) να κινηθή εις την προτέραν του θέσιν διά να καλύψη οδεύσεις και αναλάβη επιθετικήν κίνησιν κατά Κουκουβιστίνας, ένα δε τάγμα της 42 Ταξιαρχίας ανέλαβεν η Μεραρχία ως εφεδρείαν (524).

16.- Κατά την νύκτα εξεδηλώθη η επίθεσις της 43 Ταξιαρχίας και το μεν αριστερά τάγμα (528) ευρόν αντίστασιν, βαλλόμενον δε και εκ του Αλβανικού εδάφους δεν εσημείωσεν μεγάλην πρόοδον, το δε δεξιά (527) κατέλαβεν την πρωίαν τον Αγ. Αθανάσιον, εξουδετερώσαν τρεις σειράς ναρκοπεδίων και συρματοπλεγμάτων. Εχθρική όμως αντεπίθεσις το ανέτρεψεν. Μεταγενεστέρως δεν επανελήφθη η επίθεσις επειδή δεν συνεδιάζετο αύτη και κατά Κουκουβίστινας και όλα τα πυρά οχυρών τούτων συνεκεντρούντο εις Αγ. Αθανάσιον.

17.- Καθ' όλην την διάρκειαν της ημέρας της 12 Αλβανικόν Πυρ/κόν 2 πυρ/χιών έβαλεν κατά θέσεων ημετέρων βαλλόμεναι και υπό πυροβόλων μας εις υποθετικάς θέσεις του, βραδύτερον δε άμα τη καταλήψει του 1130 εξεδηλώθησαν σφοδραί αντεπιθέσεις εκ του Ταλίκ. Εκ συλληφθέντος αιχμαλώτου εξηκριβώθη ότι εις τας αντεπιθέσεις ταύτας ελάμβανον μέρος Αλβανοί και συμμορίται.

18.- Η επίθεσις της 41 Ταξιαρχίας ως ανεφέρθη ανωτέρω ήρχισεν προς 1130 το οποίον κατελήφθη περί την 17 ώραν. Η κίνησις ήτο δύσκολος διότι ηναγκάζετο να περιορίζηται εις την βαθείαν γραμμήν που οδηγεί προς το 1130 το μόνον σημείον που δεν εβάλλετο από τα πολυβόλα του Κωστενέτσι, ενώ το πεδινόν τμήμα ήτο τελείως αδιάβατον λόγω της βολής από πολυβόλα Κωστενέτσι. Ευθύς ως κατελήφθη το 1130 ισχυραί αντεπιθέσεις εξετοξεύθησαν εκ του Αλβανικού εδάφους αιτινες απεκρούσθησαν όλαι διά των πυρών πεζικού, κυρίως όμως διά του όγκου του Πυροβολικού της Μεραρχίας. Αι αντεπιθέσες αύται εσταμάτησαν και την επθετικήν κίνησιν των

τμημάτων προς 1277, κυρίως όμως δεν επροχώρησεν διότι επίθεσις διά κατάληψιν τούτου έπρεπεν ν' αναπτυχθή και Ανατολικώτερον.

Διά την νύκτα 12-13 Ταξίαρχος 41 ανέφερεν ότι λόγω κωπώσεως των τμημάτων είναι αδύνατος κάθε κίνησις.

Κατά την νύκτα τα τμήματα εδέχθησαν πολλάς αντεπιθέσεις εν δε τάγμα έχασεν εκ της μάχης τους τρεις διοικητάς λόχων και τον ταγ/χην παρατηρητήν πυροβολικού. Το τάγμα εν τούτοις εκράτησεν τας εχθρικάς αντεπιθέσεις.

Κατά την διάρκειαν της 12 ο Ταξίαρχος της 41 διετάχθη να προωθηθή διά να διευθύνη και συνδιάζη τον αγώνα των ταγμάτων του. Εκ καταθέσεως συλληφθέντος συμμορίτου το 1130 κατείχετο υπό 60 ΚΣ και 30 Αλβανών, υπήρχον δε 30 πολυβολεία.

19.- Διά την επομένην 13 διετάχθησαν η κατάληψις 1277 και Σμαρδέσι. Ο Διοικητής της 41 Ταξιαρχίας διά δύο ταγμάτων του (521 - 523), κατεχόντων το 1130 και έτι Βορειότερον, θα καλύψη από το Αλβανικόν έδαφος, διά δε του 528 θα καλύψη το δεξιόν προς Αγ. Δημήτριον Κωστενέτσι, ενεργούν συνάμα ισχυράν πίεσιν διά πυρός και κινήσεως επί κατευθύνσεως Κωστενέτσι.

Ο Διοικητής της 42 έχων υπό τας Διαταγάς του τα προωθούμενα 522 και 526 Τ. Πεζ., καλυπτόμενος υπό της 41 δεξιά και αριστερά θα επιτεθή προς κατάληψιν 1277 και Σμαρδέσι, υποστηριζόμενος υπό ολοκλήρου του Πυρ/κού της Μεραρχίας και αεροπορίας τη αιτήσει του. Οι Διοικηταί Ταξιαρχιών διετάχθησαν να προωθηθώσιν εντός της διατάξεως των ταγμάτων των. Περισσότεραι δυνάμεις δεν ήτο δυνατόν να διατεθώσιν λόγω της στενότητος του χώρου επιθέσεως.

Το 524 της 42 παρέμεινεν ως εφεδρεία της Μεραρχίας. Η επίθεσις έπρεπεν να εκτοξευθή το βραδύτερον την 10 ώραν. Διοικητής των τμημάτων τούτων έμεινεν ο Υποδιοικητής της Μεραρχίας.

20.- Την 9.30 ώραν επεκοινώνησα διά του ασυρμάτου μετά του Διοικητού της 42 όστις μοί ανέφερεν ότι, η επίθεσις πρέπει να αναβληθή διά την 14 Αυγούστου. Τον διέταξα να εκτοξευθή το ταχύτερον δυνατόν και μοί ανέφερεν ότι θα επιτεθή. Επιπροσθέτως διέταξα και τον Υποδιοικητήν να προωθήθη εις το φυλάκειον (287497) όπως συντονίζη καλύτερον τας ενεργείας.

Η επίθεσις εξετοξεύθη την 13 ώραν. Κατ' αρχάς κατελήφθη το 1093 τη υποστηρίξει ολοκλήρου του Πυρ/κού Μεραρχίας. Εχθρική αντεπίθεσις το ανεκατέλαβεν αλλά τελικώς έμεινεν εις χείρας μας. Τα εκεί τμήματα μας εβάλλοντο δραστικώς από το Κωστενέτσι.

Εν συνεχεία τη υποστηρίξει Πυρ/κού και 4 αεροπλάνων κατελήφθη και το ύψωμα φυλακείου επί του αντερείσματος Β 1093. Και εκεί εχθρική αντεπίθεσις το ανεκατέλαβεν προσωρινώς αλλά πάλιν κατελήφθη υπό των τμημάτων μας και έμεινεν οριστικώς.

Μετά την κατάληψιν τούτου ανεπτύχθη επίθεσις κατά του 1277 εκ δύο κατευθύνσεων η οποία εξετελέσθη περί το εσπέρας. Εχθρική αντεπίθεσις επέτυχεν την εκ νέου κατάλυψιν τούτου. Λόγω του σκότους τα τμήματα μας καίτοι διετάχθησαν δεν κατόρθωσαν να κινηθώσιν εκ νέου επιθετικώς. Κατά την διάρκειαν των επιχειρήσεων τούτων τρεις εχθρικαί αντεπιθέσεις εκ του Αλβανικού εδάφους κατά τμημάτων μας απεκρούσθησαν διά του όγκου του Πυροβολικού. Καθ' όλην την ημέραν εχθρικόν πυρ/κόν έβαλλεν εκ του Αλβανικού εδάφους βληθέν και υπό του ημετέρου. Το Πυρ/κόν μας ηναγκάσθη ν' αλλάξη θέσεις. Τα δεύτερα κλιμάκια των ταγμάτων μας εβάλλοντο επίσης δραστικώς. Επίσης τα τμήματά μας εβάλλοντο δραστικώς εκ Σμαρδέσι και αντερίσματος Κρουμνίτας Ν. Σμαρδέσι.

21.- Διά την 14 Αυγούστου διετάχθη η άμα τη εω κατάληψις του 1277, προωθήθη δε και το 524 τάγμα (μείον διλοχία διά να συνεχίση επίθεσιν κατά Σμαρδέσι.

Η επίθεσις έγινεν κατελήφθη το 1277 όπου ευρέθησαν 20 νεκροί Αλβανοί και συνελήφθησαν αιχμάλωτοι. ΄Επειτα εκίνησεν η επίθεσις κατά Σμαρδέσι αλλά μετά την κατάληψιν του 1277 εγκατελείφθη υπό του εχθρού και τα τμήματά μας έφθασαν ανενόχλητα.

Εν τω μεταξύ η όλη διάταξις της Μεραρχίας προωθήθη και κατελήφθη άνευ αντιστάσεως η Κουκουβίστινα και Κωστενέτσι.

Κατά την νύκτα 12-13 και 13-14 όλον το Πυρ/κόν και οι όλμοι έβαλον συνεχώς κατά Μοσχοχώρι - οδού προς Αλβανίαν και βαθείας γραμμής μεταξύ Σμαρδέσι - Μάλι Μάδι.

22.- Περί την 11 ώραν μετά την κατάληψιν Σμαρδέσι - Κωστενέτσι - Κουκουβίστινας παρέδωκα την Διοίκησιν της Μεραρχίας εις τον αντικαταστάτην μου.

23.- Ο υποφαινόμενος εκρίθην υπό του Σωματάρχου υπεύθυνος διά την μη εν μία νυκτί κατάληψιν του Σμαρδέσι.

Εξιστόρησα τα γεγονότα χρονοκώς ως συνέβησαν.

Η επιχείρησις διετάχθη πρίν ή είναι πλήρως προετοιμασμένη.

Εχάθη ο αιφνηδιασμός.

Κυρίως η εντολή κινήσεως των ταγμάτων της 42 Ταξιαρχίας εδόθη αργά και τα τμήματα έφθασαν εις τας θέσεις των εξορμήσεων πολύ μετά την ώραν εξορμήσεως. Εάν ήσαν εκεί από την προηγουμένην νύκτα τότε αναμφοβόλως η εκτέλεσις θα ήτο εντελώς διάφορος.

Δεν ηδυνήθην λόγω της αντικαταστάσεώς μου να εξακριβώσω διατί τα τμήματα εκινήθησαν βραδέως μετά την εξόρμησίν των κατά την 24 ώραν. Η αλήθεια είναι προ των υψωμάτων Αγ. Ιωάννου και ανωνύμου (βάσεως εξορμήσεως) υπήρχε βαθύτατη χαράδρα, μοί ανεφέρθη δε ότι εκεί εβράδυνον διότι και οι οδηγοί δυσκόλως εύρον έξοδον. ΄Ισως θα ήτο δυνατόν δραστήρια παρακολούθησίς των να τα ώθει έτι βορειότερον.

Η Μεραρχία καίτοι δεν ηδυνήθη να εκτελέση την αποστολήν της εν μια νυκτί, εν τούτοις έκαμε σκληροτάτους αγώνας κατά θέσεων οργανωμένων διά μονίμων πολυβολείων άνευ σχεδόν υποστηρίξεως αεροπορίας, σε πολύ στενόν έδαφος αδυνατώσα να ελιχθή ελευθέρως ημέραν, βαλλομένη από τέσσαρας σχεδόν κατευθύνσεις, απέκρουσεν σωρείαν αντεπιθέσεων εκ του Αλβανικού κυρίως εδάφους και του 1277, ουδέποτε εκάμφθη, επολέμησεν με πείσμα εκτοξεύουσα αμέσως αντεπιθέσεις εις την αντεπίθεσιν του εχθρού και κρατούσα τελικώς τα καταλαμβανόμενα εδάφη. Εν τέλει έφθασε εις το Σμαρδέσι και κατόρθωσε εκείνο το οποίον πέρυσι δις επεχειρήθη από άλλας μονάδας περισσότερον ενισχυμένας και δεν είχεν επιτευχθή.

Και τούτο διότι οι Αξιωματικοί και οπλίται εφλέγοντο υπό της επιθυμίας της ταχείας Νίκης, εξελέγη το μόνον ευνοϊκόν έδαφος επιθέσεως το ολιγότερον βαλλόμενον από τα παραπλεύρως οχυρά και υπεστηρίχθη κάθε επιθετική ενέργεια ή εβλήθη κάθε αντεπίθεσις του εχθρού διά του συνόλου του πυροβολικού της Μεραρχίας δι' ελιγμού των πυρών του υπό του υποφαινομένου.

Και εν τούτοις εις την Μεραρχίαν διά αντικαταστάσεώς μου έμεινεν το στίγμα της αποτυχίας.

Αθήναι 20.8.49
Ι. Καυκάς
Ταξίαρχος
Τ.Υ.

30

ΥΠΕΡΕΠΕΙΓΟΥΣΑ-ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
Χ ΜΕΡΑΡΧΙΑ/ ΑΙ
ΑΡΙΘ. Α.Π.Φ. 1055/10260
ΣΤΓ 916 τη 21-8-46

ΘΕΜΑ. Συνοπτική Έκθεσις
επιχειρήσεως "ΠΥΡΣΟΣ"
10-15/8/49

ΠΡΟΣ. Τ.Σ. Β΄ΣΣ/ΑΙ (2)

ΚΟΙΝ. Ταξ/χον ΛΙΒΑΝ Ξ. (Γ΄ Κλάδον ΓΕΣ)
Υποδ/τήν Μ/χίας
Επιτελάρχην Μ/χίας
Αμερικ. Αποστολήν

1.- ΣΧΕΔΙΑ - ΔΙΑΤΑΓΑΙ.

- Ταύτα κατεστρώθησαν κατόπιν επανειλημένων συσκέψεων και αναγνωρίσεων όλων των κλιμακίων της ιεραρχίας εκδοθεισών των υπ' αριθ. Α.Α.Π. 132/2/22-7-49 και Α.Α.Π 132/15/4-8-49 Δ/γών Β΄ΣΣ δι' ων καθορίζετο το σχέδιον ενεργείας και αι αποστολαί εκάστης μονάδος.

- Βάσει αυτών εξεδόθησαν αι υπ' αριθ. Α.Π. 1039/14/9361/30-7-49, 1039/14/9649/2-8-49, 1039/14/9816/5-8-49, 1039/14/10523/5-8-49 Δ /γαί Μ/χίας δι' ων υλοποιείτο το σχέδιον ενεργείας της Μ/χίας και κατενέμοντο αι αποστολαί εις τας Μονάδας αυτής.

Άπασαι αι Δ/γαί αύται εκοινοποιήθησαν τω ΣΣ.

2.- ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΑ

(α) Από της 8-8-49 ζωηρά επιθετική δράσις των Μονάδων της Μ/χίας εφ' όλου του μετώπου προς κυριαρχίαν του ενδιαμένου χώρου και προώθηση της κατεχομένης γραμμής εις ΚΡΑΝΙΩΝΑ ΜΑΥΡΟΚΑΜΠΟΥ - ΑΓ. ΑΝΤΩΝΙΟΝ προς κάλυψιν των συγκεντώσεων της ΙΙΙης Μ/χίας αφ' ενός, και προστασίαν ετέρου της οδού ΠΡΑΣΕΚΑ - ΑΓ. ΑΝΤΩΝΙΟΣ δι' ης θα εκινείτο την 11-8-49 (Χ+ Ι) ημέραν συγκρότημα αρμάτων της ΙΙΙ Μ/χίας.

(β) Διάταξις Μονάδων Μ/χίας την 2000 ώραν της 10-8-49:

ι. -Τ.Σ. Μ/χίας ΜΠΙΚΟΒΙΚ.
-Δ/σις Πυρ/κού Μ/χίας διάθεσιν και ΙΙΙης Μ/χίας.
-Κ.Σ. Μ/χίας Μ.Δ. ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ (444414)
-Λόχος Προσκόπων διάθεσιν ΙΙ Μ/χίας.

ιι. -Τ.Σ. 35 Ταξ/χίας υψ. 1183 (484519)
-561 Τ.Π. (μείον Λόχος ΓΚΛΑΒΑΤΑ εις διάθεσιν Συγκρ. ΜΕΣΣΗΝΟΠΟΥΛΟΥ) περιοχήν υψ. 1341(474511)
-562 Τ.Π. περιοχήν ΒΥΣΣΙΝΙΑΣ (5052)
-563 Τ.Π. υψ. 1183 - ΑΓ. ΑΝΤΩΝΙΟΣ (4854)
-Εις διάθεσιν Ταξ/χίας Διμοιρία Μπαζούκας.

ιιι. -Τ.Σ. 36 Ταξ/χίας ΑΓ. ΤΡΙΑΣ
-564 Τ.Π. (εφεδρεία Μ/χίας) περιοχήν ΠΡΑΣΕΚΑ (4952)- ΜΑΝΙΤΟΡΕΤΣ (5153).
-565 Τ.Π. περιοχήν ΣΚΕΡΤΣΑ (4047) - ΤΟΥΜΠΑ (4149) - Συμβολή ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ - ΜΠΙΣΤΡΙΤΣΙΑ (4051)
-566 Τ.Π. ΠΛΑΤΥΔΡΟΜΟΣ (3546) - υψ. 962 (37-46).

ιυ. -Τ.Σ. 37 Ταξ/χίας υψ. 1259 (4451)
-567 Τ.Π. περιοχήν ΜΑΥΡΟΚΑΜΠΟΥ (4453)
-568 Τ.Π. Ν.Α. ΜΠΙΚΟΒΙΚ (458508)

Λόχος αυτού ΠΑΠΑΣΚΟΒΟ (4351)
-569 Τ.Π. ΚΑΤΩ ΚΡΑΝΙΩΝΑΣ (4352) - ΚΡΑΝΙΩΝΑΣ (4252)
Λόχος διάθεσιν ΙΙΙ Μ/χίας (άρματα).
-Εις διάθεσιν Ταξ/χίας Διμοιρία Α/Τ Πυρ/λών.

υ. -Τεθωρακισμένα: Ίλη μείον Ουλαμός εις περιοχήν Ν. ΠΡΑΣΕΚΑ εφεδρεία Μ/χίας.

υι. -Πυροβολικόν: Δεν διετέθη εις Μ/χίαν συγκεντρωθέν υπό Σ. Προβλέφθησαν βολαί Πυρ/κού με προτεραιότητα υπέρ ΙΙΙ και ΧΙ Μ/χιών.

υιι. -Μηχανικόν: Δεν διετέθη εις Μ/χίαν χρησιμοποιηθέν συγκεντρωτικώς υπό ΑΙΟ ΣΣ διά έργα οδοποιίας.

3.- ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ 10-11/8/49

(α) 10 20 20. Εξόρμησις Ταγμάτων

ι. -35 Ταξ/χίας προς κατάληψιν
-561 Τ.Π. υψ. 1421 (4656)
-563 Τ.Π. υψ. 1477 (4756) ΡΟΤΟ
-562 Τ.Π. ΑΝΩΝΥΜΟΝ (4856) Ανατολ. ΡΟΤΟ.

ιι. -36 Ταξ/χίας προς κατάληψιν:
-565 Τ.Π. ΝΤΕΜΠΕΝΙ (4049) - ΓΑΒΡΟΥ (4053)
-566 Τ.Π. ΓΙΑΝΝΗ ΚΕΦΑΛΙ (3647) - ΓΚΡΑΛΙΤΣΑ (3847)

ιιι. -37 Ταξ/χίας
-569 Τ.Π. προς κατάληψιν ΓΙΑΜΑΤΑΣ (4056)

(β) 10-11/8/49

ι. -11 02 00 Τάγματα 35 Ταξ/χίας ανατρέψαντα προωθημένα φυλάκια Κ.Σ. ήχθησαν 500 μ. Νοτίως αντικειμενικών των σκοπών, ότε συμφώνως τω σχετικώ προγράμματι εξεπέμφθη βολή προπαρασκευής ημετέρου Πυροβολικού διαρκείας 60 υπό την κάλυψιν της οποίας τα τμήματα 35 Ταξ/χίας προσήγγισαν έτι πλέον τους αντικειμενικούς των σκοπούς εις απόστασιν 150-50 μ. Ταύτα επιχειρήσαντα κατάληψιν εξ εφόδου των αντικειμενικών των σκοπών αντιμετώπισαν συνεχές σύστημα εχθρικών πυρών, ναρκοπέδια και συρματοπλέγματα. Κατόπιν αγώνος την 110745 κατέλαβον υψ. 1421 και ΡΟΤΟ (1477). Εσυνέχισαν την προσπάθειάν των προς κατάληψιν του Ανατολ. ΡΟΤΟ ΑΝΩΝΥΜΟΥ (480564) όπερ ανθίστατο.

11 1330 κατελήφθη το ΑΝΩΝΥΜΟΝ (480564) των ημετέρων δεχομένων πυρά Λόχος ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑ

-568 Τ.Π. περιοχήν Ν. ΜΠΑΡΟ - ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ (4557)
-569 Τ.Π. μείον Λόχος περιοχής Ν.Α. ΓΙΑΜΑΤΑΣ (415565)

(ε) Τεθωρακισμένα. Εις Ουλαμός ΧΑΛΑΡΑΝ διάθεσιν 35 Ταξ/χίας. Λοιπά Τεθωρακισμένα ανεκλήθησαν διατεθέντα ετέραν Μονάδα και από πρωίας 12-8-49 και ο άνω Ουλαμός ετέθη διάθεσιν ΙΙΙ Μ/χίας.

5.- ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ 12-8-49

(α) 120800. Κατελήφθη ΓΙΑΜΑΤΑ διά συνδυασμένης ενεργείας 2 Λόχων Καταδρ. και Λόχου 567 Τ.Π. ενεργεισάντων από ΓΚΡΕΜΙΝΟ (4257) και 569 Τ.Π. από Ν.Α. ΓΙΑΜΑΤΑΣ.

(β) 120745. Κατελήφθη ΓΚΛΑΒΑΤΑ (5057) υπό 561 Τ.Π. άνευ αντιστάσεως, εχθρού εγκαταλείψαντος ταύτην και Ανατολικώς περιοχήν κατά διάρκειαν νυκτός.

(γ) 121530 Τ.Σ. Μ/χίας μετεστάθμευσεν εις ΜΠΑΡΟ (448585) όπου από παρελθούσης νυκτός είχε προωθηθή ο Υποδ/τής Μ/χίας ακολουθήσας το Τ.Σ. της 37 Ταξ/χίας.

(δ) Διαπιστώσεις.

ι. -Το Συγκρότημα αρμάτων δεν είχε κινηθή πέραν αυχένος ΜΠΑΡΟ

ιι. -Τα τμήματα της ΙΙΙ Μ/χίας δεν είχον υπερβή τον ΑΛΙΑΚΜΟΝΑ ο δε Δ/τής της 78 Ταξ/χίας Αντ/χης Παπαδάτος ανέφερεν ότι ανεκλήθη η προς ΒΑΡΜΠΑΝ κυρία αποστολή της Μ/χίας του.

ιιι. -Τα τμήματα 37 Ταξ/χίας και 563 Τ.Π. είχον από νυκτός 11-12/8/49 αχθή εις προκεχωρημένας θέσεις Μονάδων Καταδρομών, προωθηθέντα μέχρις ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ, μη συνεχίσαντα από ΕΩ 12-8-49 προς ΒΑΡΜΠΑ κίνησίν των διότι ανέμενον την προώθησιν των

τμημάτων ΙΙΙ Μ/χίας άτινα ηκολουθούν, άτινα πάλιν κατ' άλλην εκδοχήν ανέμενον την κίνησιν Συγκροτήματος αρμάτων.

ιυ. -Ενώπιον της καταστάσεως ταύτης ευρεθείσα η Μ/χία και στερουμένη Μηχανικού ίνα διευκολύνη την ενέργειαν της ΙΙΙ Μ/χίας διέθεσεν την Διμοιρίαν Προστασίας της και οπλίτας τραυματιοφορείς προς διευθέτησιν της οδού από αυχένος ΜΠΑΡΟ προς ΑΛΙΑΚΜΟΝΑ επιτευχθείσης ούτω της κινήσεως των Τεθ/νων.

6.- ΔΙΑΤΑΞΙΣ ΝΥΚΤΟΣ 12-13/8/49

(α) Τ.Σ. Μ/χίας αυχήν Β. ΜΠΑΡΟ (4258)

(β) Τ.Σ. 35 Ταξ/χίας (435583)
-561 Τ.Π. (440580)
-562 Τ.Π. περιοχήν ΜΠΑΡΟ (4357)
-563 Τ.Π. περιοχήν ΚΩΤΤΑΣ (3960)

(γ) Τ.Σ. 36 ταξ/χίας ΑΓ. ΤΡΙΑΣ
-564 Τ.Π. ΓΙΑΜΑΤΑ
-565 Τ.Π. - 566 Τ.Π. αμετάβλητα

(δ) Τ.Σ. 37 Ταξ/χίας ΝΤΑΜΠΣΕΕ (4158)
-567 Τ.Π. περιοχήν (3958) - (4058)
-568 Τ.Π. περιοχήν (4059)
-569 Τ.Π. περιοχήν (4057)

7.- ΣΥΜΒΑΝΤΑ ΝΥΚΤΟΣ 12-13/8/49

(α) Εις ΚΩΤΤΑ (3960) ενέπεσεν Η. ενέδρας Κ.Σ. Τάγμα ΦΩΚΑ.
Αποτελέσματα: ΣΚΣ 31
ΕΝΚΣ 17

(β) 0330. Διλοχία 568 Τ.Π. κατέλαβεν υψοδ. 1078 (3860) πλην λόγω ισχυρών αντεπιθέσεων ας εδέχθη και της μεσολαβησάσης συμπτύξεως της κατά υψοδ. 1134 ενεργούσης Μοίρας ΣΕΛΜΑΝ ηναγκάσθη να συμπτυχθή κανονικώς.

8.- ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ 13-8-49

(α) 35 Ταξ/χία συγκεντρουμένη περιοχήν ΑΓ. ΠΑΝΤΕΣ - ΚΑΤΩΧΩΡΙ προπαρασκευάζει διά την 1600 ώραν επίθεσιν προς κατάληψιν ΜΑΥΡΗΣ ΡΑΧΗΣ. 1710 ώραν κατόπιν προπαρασκευής Πυρ/κού και Αεροπορίας κατελήφθη υπό 561 Τ.Π. και 563 Τ.Π. ΜΑΥΡΗ ΡΑΧΗ.

Διά της 3/10628/131810 Δ/γής Μ/χίας διετάχθη 35 Ταξ/χίαν να εξασφαλίση την εδραίωσιν της ΜΑΥΡΗΣ ΡΑΧΗΣ και να συνεχίση διά του 562 Τ.Π. την εκτέλεσιν της αποστολής της.

(β) 37 Ταξ/χία αναλαμβάνει την 1200 ώραν το υπό τμήματος ΙΙΙ Μ/χίας καταληφθέν ύψωμα 1078 (3860) και διά του 567 Τ.Π. επιτίθεται προς κατάληψιν υψ. 1134 (3759) αι εναντίον του οποίου ενέργειαι της 78 Ταξ/χίας ανεστάλησαν. Τούτο κατέλαβεν την 1900 ώραν.

Διλοχία 569 Τ.Π. εκινήθη από ΜΠΟΥΦΑΡΙ (4057) εις ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΝ προς εκμετάλευσιν της ενεργείας των αρμάτων. Αφίκετο εσπερινάς ώρας ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΝ κατόπιν συνεχών αγώνων.

(γ) 36 Ταξ/χία ενεργεί επιθετικώς προς ΜΠΡΕΝΙΤΣΑ - ΤΣΟΥΤΣΕΡΑ - ΟΡΛΟΒ

9.- ΔΙΑΤΑΞΙΣ ΝΥΚΤΟΣ 13-14/8/49

(α) Τ.Σ. Μεραρχίας αυχήν Β. ΜΠΑΡΟ (428585) (.)

(β) Τ.Σ. 35 Ταξιαρχίας περιοχήν υψ. 1209 (4160) (.)
-563 Τ.Π. ΜΑΥΡΗ ΡΑΧΗ (3862)
-561 Τ.Π. μείον Λόχος Ανώνυμον Β.Δ. ΜΑΥΡΗΣ ΡΑΧΗΣ (379624)
-562 Τ.Π. συν Λόχος 561 Τ.Π. υψ. 1209 και υψ. 1075 (4160)

(γ) Τ.Σ. 37 Ταξ/χίας ΝΤΑΜΠΣΕ
-568 Τ.Π. μείον Λόχος υψ. 1078 (3860)

Λόχος (4060)
-567 Τ.Π. ΣΔΤ συν Διλοχία Β.Α.ΒΑΤΟΧΩΡΙΟΥ (3959)
Διλοχία υψ. 1134 (37-59)
-Σ.Δ. 569 Τ.Π. συν Λόχος ΜΠΟΥΦΑΡΙ (4057)
2 Λόχος 569 Τ.Π. εις ΚΡΟΥΣΤΑΛΟΠΗΓΗΝ.
1 Λόχος συνοδεία αρμάτων διάθεσιν ΙΙΙ Μ/χίας.

(δ) Τ.Σ. 36 Ταξ/χίας ΑΓ. ΤΡΙΑΣ (4144)
-564 Τ.Π.
Σ.Δ. συν Διλοχία ΓΙΑΜΑΤΑ (4056)
Λόχος υψ. 947 (3956)
Λόχος υψ. 976 (3957)
-566 Τ.Π.
ΣΔΤ συν Λόχος ΠΛΑΤΥΔΡΟΜΟΣ (3546)
Λόχος ΓΙΑΝΝΗ ΚΕΦΑΛΙ (3547)
Λόχος υψ. 962 (3746)
Λόχος ΓΚΡΑΔΙΣΤΑ (3843)
-565 Τ.Π.
ΣΔΤ συν Λόχος ΤΟΥΜΠΑ (4149)
Λόχος μείον Διμοιρία ΣΚΕΡΣΑ (4047)
Διμοιρία ΝΤΕΜΠΕΝΙ (4049)
Λόχος συν Διμοιρία ΓΑΒΡΟΣ (4053)
Λόχος μείον Διμοιρία Συμβολή ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ- ΜΠΙΣΤΡΙΤΣΑ

10.- ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ 14-8-49

(α) 35 Ταξ/χία.

ι.- 140600 κατέλαβεν διά του 561 Τ.Π. υψ. ΣΕΛΑΣ (3662) αφού απώθησε εχθρικά προκαλυπτικά τμήματα εγκατεστημένα επ' αυτού.

ιι.- 141000 562 Τ.Π. κινούμενον προς ΓΚΟΛΙΝΙ εβλήθη εξ αυτό η δε Ταξ/χία εκίνησεν αριστερά τούτου προς κατεύθυνσιν ΣΕΛΑΣ - ΒΑΡΜΠΑ το 561 Τ.Π. προπαρασκευάσασα διά την 1600 ώραν συνδεδυασμένην ενέργειαν των Ταγμάτων τούτων υποστηρίξει Πυρ/κού και Αεροπορίας προς κατάληψιν της γραμμής ΓΚΟΛΙΝΙ - ΒΑΡΜΠΑ εφ' ην την 1715 ανήλθον τμήματα της 35 Ταξ/χίας ενώ παραλλήλως διά του αντερείσματος ΒΑΡΜΠΑ ΡΟΓΑ ανήρχοντο επί ΒΑΡΜΠΑΣ τμήματα της 37 Ταξ/χίας.

ιιι.- 561 Τ.Π. εκινήθη προς ΚΟΡΜΠΕΤΣΙ (3160) επεκταθέν την 15-8-49 μέχρι μεθορίου, όπου συνεδέθη μετά των από ΚΡΟΥΣΤΑΛΟΠΗΓΗΣ ενεργούντων τμημάτων 37 Ταξ/χίας και ΙΙΙ Μ/χίας.

ιυ.- Από 141200 563 Τ.Π. εκινήθη από περιοχής ΜΑΥΡΗΣ ΡΑΧΗΣ εις ΚΡΑΝΙΕΣ - ΜΙΚΡΟΛΙΜΝΗ τεθέν εις διάθεσιν ΙΙΙ Μ/χίας δι' απόβασιν.

(β) 36 Ταξιαρχία.

Από ΕΩ ανέλαβεν την κίνησιν προς ΟΡΛΟΒΟΝ - ΤΣΟΥΤΣΕΡΑ - ΜΠΒΕΝΙΤΣΑ διαπιστωθείσης της εγκαταλείψεως της εχθρικής τοποθεσίας υπό Κ.Σ. ήχθη ΜΠΟΥΤΣΙ - ΒΟΥΤΣΙ - ΡΑΜΠΑΤΙΝΑ - ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ. Εξηρεύνησεν τας άνω περιοχάς περισυλλέξασα άφθονον υλικόν Κ.Σ.

(γ) 37 Ταξιαρχία.

ι.- Κατόπιν ολοημέρου αγώνος τη επεμβάσει Πυρ/κού, Αεροπορία Αρμάτων και τη συνδρομή τμημάτων 561 Τ.Π. κινουμένων από Βορρά κατέλαβεν την 1730 ώραν ΒΑΡΜΠΑΝ διά του 567 Τ.Π.

ιι.- Διά της 10648/140800 Δ/γής Μ/χίας διετάχθη η 37 Ταξ/χία ίνα την μεν Διλοχίαν 569 Τ.Π. (ΚΡΥΣΤΑΛΟΠΗΓΗΣ) κίνηση προς ΜΟΣΧΟΧΩΡΙ και εκείθεν ν' αποφράξη τας οδεύσεις από ΚΟΡΜΠΕΤΣΙ προς Ορόσημον ΠΑΠΑΔΗΜΑ.

Διά της ιδίας Δ/γής διετάχθη να κινήση πεζή την Δ/σιν 569 Τ.Π. συν Λόχος, Διμοιρία Όλμων, Διμοιρία Πολ/λων 569 Τ.Π. μετά Λόχου 568 Τ.Π. εις ΚΡΥΣΤΑΛΟΠΗΓΗΝ προς συνάντησιν της άνω Διλοχίας 569 Τ.Π. και από κοινού μετά των αρμάτων ν' αποφράξη τα προς μεθόριον δρομολόγια Βορείως ΚΡΥΣΤΑΛΟΠΗΓΗΣ.

ιιι.- Ταυτοχρόνως εκινήθη και ο Υποδ/τής Μ/χίας εις ΚΡΥΣΤΑΛΟΠΗΓΗΝ όπου συναντήσας τον Διοικητήν Συγκροτήματος αρμάτων, τον Διοικητήν αποσπάσματος Λόχων Προσκόπων ΙΙΙης Μ/χίας, τον Διοικητήν Διλοχίας 569 Τ.Π., τον Διοικητήν 569 Τ.Π. και κατόπιν αναγνωρίσεως εσυντόνισεν τας ενεργείας απάντων των ανωτέρω και διά κοινών προσπαθειών αυτών κατελήφθησαν:

1630 ώραν ΚΑΜΕΝ (3055) και ΡΟΥΣΕΛΙΤΣΑ (318566) και είτα ΣΚΑΡΚΑΤ.

11.- Ουσιαστικώς η επιχείρησις "ΠΥΡΣΟΣ" έληξεν διά την Μεραρχίαν το απόγευμα της 14-8-49. Από πρωίας 15-8-49 ήρξαντο εξερεύνησις της περιοχής διά την ανακάλυψιν κρυπτομένων Κ.Σ. και ανεύρεσιν και περισυλλογήν λαφύρων, κατόπιν δε της Α.Α.Π. 132/27/16-8-49 επηκολούθησεν εδραίωσις και προκαλυπτική εγκατάστασις των Μονάδων της Μ/χίας εν τη περιοχή αυτής.

12.- <u>ΑΠΩΛΕΙΑΙ</u>.
Ημετέρων
Ως συνημμέναι καταστάσεις.
Κ.Σ. των

13.- <u>ΗΘΙΚΟΝ</u>: Αξιωματικών - οπλιτών: Εξαίρετον.

14.- <u>ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ</u>:

(α) Η κατά ΡΟΤΟ ενέργεια εβράδυνε να ολοκληρωθή διότι:

ι.- Δεν ηλίχθη από Βορρά τμήμα 35 Ταξ/χίας. Τοιαύτη κίνησις επετεύχθη από Δυσμών προς περίσχεσιν υψοδ. 1421 από 110545.

ιι.- Το Πυρ/κόν δεν ίσχυσε να εξουδετερώση τα εχθρικά Πολ/λεία και καταστρέψη τα ναρκοπέδια.

ιιι.- Η διάθεσις εις 35 Ταξ/χίαν 9 Μπαζούκας λόγω του σκότους της μορφής του εδάφους του μικρού βεληνεκούς τούτων και των ναρκοπεδίων δεν απέδωσεν πλήρη αποτελέσματα.

ιυ.- Το σημαντικόν ποσοστόν των εκ ναρκών απωλειών επί ΡΟΤΟ καθυστέρησεν τον ρυθμόν της κινήσεως των τμημάτων.

υ.- Η Αεροπορία δεν διετέθη διά την υποστήριξιν καταλήψεως ΡΟΤΟ άμα τη ΕΩ το δε Πυρ/κόν ΣΣ ήτο απησχολημένον εις ετέρας αποστολάς.

υι.- Η επιζητηθείσα τάξις της 143 ΜΟΠ εις υψ. 1121 διά την υποστήριξιν διά βολής κατά θυρίδων της κατά ανωνύμου ΡΟΤΟΥ και ΓΚΛΑΒΑΤΑΣ ενεργείας δεν επραγματοποιήθη διότι η Μοίρα αύτη είχεν διατεθή εις Αποσπ. ΜΕΣ.

υιι.- Χρήσις ΜΠΑΚΑΛΟΤΟΡΠΙΛΩΝ δεν παρέστη ανάγκη να γίνη διότι το Πυρ/κόν είχεν διανοίξει ρήγματα εις συρματοπλέγματα.

(β) Η κατάληψις ΓΙΑΜΑΤΑΣ επεβραδύνθη διότι:

ι.- Δεν εκινήθησαν ούτε άρματα ούτε Τεθ/να προς υποστήριξιν του ενεργούντος Πεζικού.

ιι.- Η από ΜΠΑΡΟ ενέργεια ΛΟΚ ή 567 Τ.Π. δεν επραγματοποιήθη εγκαίρως ίνα απειληθή από Βορρά ΓΙΑΜΑΤΑ.

ιιι.- Δεν παρεσχέθη επαρκής αεροπορική υποστήριξις ουδέ τοιαύτη Πυρ/κού.

ιυ.- Η ενεργούσα μετά του 569 Τ.Π. κατά ΓΙΑΜΑΤΑΣ Διμοιρία Α/ δεν απέδωσεν λόγω του αποκεκαλυμένου του εδάφους, των επικρατουσών θέσεων του εχθρού και της ιδιότητος ην τα όπλα ταύτα έχουν ν' αποκαλύπτουν την θέσιν των και να επισύρωσιν τα πυρά του εχθρού.

(γ) Η αντικατάστασις και η απαγγίστρωσις των τμημάτων ΛΟΚ εις ΜΠΑΡΟ, ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΝ, ΝΤΑΜΠΣΕ, υψ. 1707, υψ. 1078 εγένετο εξαιρετικά εγκαίρως

(δ) <u>Πυροβολικόν</u>

ι.- Η Δ/σις Πυρ/κού Μ/χίας διατεθείσα εν αρχή και εις την ΙΙΙ Μ/χίαν ην τελικώς και ηκολούθησεν απεστέρησεν την Μ/χίαν οργανικών της μέσων και προσωπικού.

ιι.- Η συνέχισις της συγκεντρώσεως του Πυρ/κού υπό τας Δ/γάς του ΣΣ και μετά την διάσπασιν της εχθρικής τοποθεσίας, η μη έγκαιρος αποκέντρωσις αυτού κατά την φάσιν της εκμεταλλεύσεως απεστέρησε τας Μονάδας αισθήματος ισχύος των εξαρτηθείσης της επιβαλλομένης ανεξαρτησίας των ενεργειών των εις εγκρίσεις Δ/σεως Πυρ/κού, Δ/σεως Χ Μ/χίας, Δ/σεως ΙΙΙ Μ/χίας και ΣΣ.

ιιι.- Η μετακίνησις του Νοτίου συγκροτήματος Πυρ/κού καθ' ην στιγμήν ο αγών εις ΓΙΑΜΑΤΑΝ ευρίσκετο εις κρίσιμον σημείον απεστάρησε την επ' αυτής ενέργειαν της δεούσης ισχυράς υποστηρίξεως.

ιυ.- Μετακινήσεις Πυρ/κού εδημιούργησαν διά την Μ/χίαν ανάγκας προστασίας του καθ' όσον ετάχθη μακράν των θέσεων του ημετέρου Πεζικού.

(ε) Η παρατηρηθείσα βραδύτης εν τη ενεργεία Δυτικώς Αλιάκμονος προς ΒΑΡΜΠΑ οφείλεται εις καθυστέρησιν της ενεργείας της ΙΙΙ Μ/χίας εν τη κατευθύνσει ταύτη μεσολαβησάσης προφανώς παρερμηνείας των διαταγών αυτής υπό του Δ/τού 78 Ταξ/χίας.

Εις τούτο συνέβαλεν και η μη έγκαιρος κίνησις των αρμάτων, όπερ άλλοι τυγχάνουν αρμόδιοι ν' αναφέρωσιν.

(στ) Εσημειώθη βραδύτης εν τη κινήσει της 35 Ταξ/χίας προς ΓΚΟΛΙΝΙ ΚΟΡΜΠΕΤΣΙ ευθύς άμα τη καταλήψει της ΜΑΥΡΗΣ ΡΑΧΗΣ παρά τας σχετικάς Δ/γάς της Μ/χίας. Το ύψωμα ΣΕΛΑΣ ώφειλε να καταλάβη ευθύς άμα τη ανόδω των τμημάτων της εκ ΜΑΥΡΗΣ ΡΑΧΗΣ και ουχί την 0630 της επομένης 14-8-49 ιδία εφ' όσον κατά την επί ΜΑΥΡΗΣ ΡΑΧΗΣ ενέργειάν της ουδεμίαν έσχεν απώλειαν διετήρει δε εγγύς ανέπαφον εκ του αγώνος ΜΑΥΡΗΣ ΡΑΧΗΣ το 562 Τ.Π.

(ζ) Η απώλεια της επαφής υπό της 36 Ταξ. κατά την νύκτα της 13-14/8/49 παρά τας ειδικάς Δ/γάς Μ/χίας αποδεικνύει πόσον εύκολος είναι η κατά την διάρκειαν της νυκτός εγκατάλειψις μιας τοποθεσίας διδομένης εις τον αντίπαλον εντυπώσεως ισχύος ταύτης.

(η) Η από μεσημβρίας 14-8-49 διάθεσις υπέρ ΙΙΙης Μ/χίας του 563 ΤΠ απεστέρησε την πτέρυγα ελιγμού της Μ/χίας (35 Ταξ/χίαν) της δεούσης ισχύος, ενώ ουδέν το Τάγμα τούτο προσέφερε εις τον αγώνα της ΙΙΙ Μ/χία

(θ) Αντίκτυπον ωσαύτως έσχεν εις βάρος της Μ/χίας η διάθεσις υπέρ ΙΙΙης Μ/χίας Λόχου 569 Τ.Π. (άρματα), δύο αποσπασμάτων Μηχ/κού της Μ/χίας του Λόχου Προσκόπων Μ/χίας εν αρχή υπέρ ΙΙ Μ/χίας και εν συνεχεία υπέρ ΙΙΙης υπέρ ης εξακολουθεί εισέτι διατεθημένος ούτος.

(ι) Η παράθεσις των σταθμών Διοικήσεως Χης και ΙΙΙης Μ/χίας υπήρξε αιτία συγκεντρώσεως και μικροαταξιών.

(ια) Η εν τη αυτή ζώνη, ενέργεια δύο ανεξαρτήτων Μεγάλων Μονάδων (ΙΙΙης και Χης) άγει εις παρερμηνείας, σύγχυσιν αποστολών, δικαιωμάτων και καθηκόντων και δημιουργεί εντυπώσεις τας οποίας χρειάζεται εξαιρετικόν πνεύμα συνεργασίας των Δ/σεων ίνα μη αποβώσι επιζήμιαι. Και το πνεύμα τούτο επεδείχθη εις την παρούσαν περίπτωσιν μέχρις αυτοθυσίας πλην διά μελλοντικάς ενεργείας δεν θεωρείται σκόπιμος ο συγχρωτισμός εν τη ιδιά ζώνη δύο Μ. Μονάδων, ιδία όταν δεν είναι παρούσα η προϊσταμένη διοίκησις, ίνα επί τόπου επιβάλλει εκάστοτε τας δεούσας λύσεις.

(ιβ) Ο αρχικώς παρά τη Μ/χία Αξ/κός σύνδεσμος Β΄ΣΣ Ταγ/χης Μακεδών προσέφερεν θετικάς υπηρεσίας και εξυπηρέτησεν την Δ/σιν και το Επιτελείον Μ/χίας.

(ιγ) Η έλλειψις αυτοκινήτων διά τας μετακινήσεις των τμημάτων ήτο προφανής. Αύτη έσχεν σοβαρόν αντίκτυπον επί της ταχύτητος των ελιγμών και της κοπώσεως των ανδρών κατά την εκμετάλευσιν.

(ιδ) Η απουσία τμημάτων της ΙΧ Μ/χίας κατά την 13 και την 14 εκ της περιοχής ΚΡΟΥΣΤΑΛΟΠΗΓΗΣ - Οροσήμου ΠΑΠΑΔΗΜΑ υπήρξε λίαν αισθητή και επέτρεψεν την διαφυγήν των Κ.Σ.

Ομοίως τριλοχία Προσκόπων έχουσα Δ/γήν ΙΙΙ Μ/χίας ν' αχθή εις Ορόσημον Παπαδήμα εντός του απογεύματος της 14-8-49 και λαβούσα συγκεκριμμένως από Υποδ/τήν Χ Μ/χίας επί τόπου την αποστολήν να καταλάβη ως πρώτους αντικειμενικούς σκοπούς τα υψ. αμέσως Β. Δ. ΡΟΥΣΕΛΙΤΣΑΣ (307578) ίνα ούτω επέλθη σύνδεσμος προς ΚΟΡΜΠΕΤΣΙ ηρκέσθη να καταλάβη μόνον τα ΣΚΑΡΚΑΤΑ. Ούτω απέμεινεν τη νύκτα κενόν προς διαφυγήν.

(ιε) Η Μ/χία δρώσα επί μετώπου εφ' ου από πολλού είχεν αναπτύξει εξαίρετον επιθετικήν και αμυντικήν δράσιν είδεν τας βάσεις της ας παρά πάσαν επιταγήν και αντιξοότητα καιρού ετήρησεν χρησιμευσάσας εις εαυτήν και άλλας Μονάδας ως ορμητήρια διά την άλωσιν της εχθρικής τοποθεσίας εναντίον της οποίας μόνη μετά της ΙΙ Μ/χίας μέχρι τούδε ηγωνίζετο.

Κατά την επιχείρησιν “ΠΥΡΣΟΣ” επιβαρυνθείσα με δουλείας υπέρ ΙΙΙ Μ/χίας και άλλων Μονάδων, και δουλείας οργανώσεως μετόπισθεν, καλύψεως πλευρών, νώτων και αγγιστρώσεως εχθρικών δυνάμεων από ΚΟΥΛΑΣ μέχρι ΜΠΡΕΝΙΤΣΑΣ κατώρθωσεν καίτοι

ενεργούσα επί μετώπου 18 χιλιομέτρων καίτοι αντιμετωπίζουσα ελλείψεις Πυρ/κού - αεροπορίας ν' ανάγη τα τμήματά της εντός 4 ημερών από των βάσεών των εις ΠΡΕΣΠΑ και Ορόσημον ΠΑΠΑΔΗΜΑ.

Κ.Σ. διέφυγον. Αλλ' εγγατέλειψαν τα πάντα. Επί της κυρίας κατευθύνσεως της Μ/χίας ενώ έδει να συγκλίνουν συμφώνως τω Σχεδίω κατευθύνσεις δύο ετέρων Μ/χιών (ΙΧ, ΙΙΙ) και του Συγκρ. Αρμάτων, εν τούτοις τελικώς η προς ΒΑΡΜΠΑ - ΚΟΡΜΠΕΤΣΙ κατεύθυνσις ανελήφθη κυρίως μόνον υπό της Χ Μερ/χίας.

Η Χ απέμεινεν εις ΒΑΡΜΠΑΝ - ΓΚΟΛΙΝΙ - ΚΟΡΜΠΕΤΣΙ - ΚΡΥΣΤΑΛΟΠΗΓΗ (μετά μέρους αρμάτων) την 13-14/8/49, μόνη αυτή να καταλάβη τα σημεία ταύτα και να αποκαταστήση την μέχρις μεθορίου Εθνικήν κυριαρχίαν. Η Μ/χία από του δευτερεύοντος ρόλου του ουραγού των ΛΟΚ ον είχεν κατά την κρίσιμον αυτήν φάσιν ευρέθη πρωταγωνιστής.

Τούτο δεν προεβλέπετο διά την Χην Μ/χίαν.

Εν τούτοις χωρίς να επικαλεσθή την συμπαράστασιν ουδενός εξεπλήρωσε την περιελθούσαν αυτή αποστολήν.

Αι Μονάδες της ηγωνίσθησαν τον καλόν αγώνα εις πάντοτε φιλοτίμως και την φοράν αυτήν. Τα σφάλματα άτινα τυχόν διέπραξαν είναι συναφή εις πάσαν πολεμικήν ενέργειαν και ανεφέρθησαν ενταύθα εξ ιστορικού καθήκοντος.-

ΜΕΝΕΛΑΟΣ ΠΑΝΤΕΛΙΔΗΣ
ΤΑΞΙΑΡΧΟΣ-ΥΠΟΔ/ΤΗΣ

Διά την ακρίβειαν
Ο
Επιτελάρχης
Τ.Σ.Υ.

Χη ΜΕΡΑΡΧΙΑ/ΑΙ

ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

ΠΕΣΟΝΤΩΝ και ΤΡΑΥΜΑΤΙΩΝ ΑΞ/ΚΩΝ Μ/ΧΙΑΣ κατά επιχείρησιν «ΠΥΡΣΟΣ»

α/α	Μονάς	ΗΜΕΡ ΟΜΗΝ	Τοποθεσία	ΑΞΙΩΜΑΤΙΚΟΙ	
				ΝΕΚΡΟΙ	ΤΡΑΥΜΑΤΙΑΙ
1.	561 Τ.Π.	11.8.49	υψ. 1421		Ανθ/γός ΜΑΡΑΘΙΑΣ ΑΝΔΡΕΑΣ
		-//-	ΡΟΤΟ		Ταγ/χης ΤΣΟΥΚΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
		-//-	Ανων. ΡΟΤΟ	Υπ/γός ΣΠΥΡΙΔΑΚΗΣ ΙΩΑΝ.	
		-//-	-//- -//-	Λοχαγός ΝΑΤΣΙΟΣ ΒΑΣΙΛ.	
2.	562 Τ.Π.	-//-	-//- -//-	Ανθ/γός ΓΚΟΥΔΙΟΣ ΓΕΩΡΓ.	
		-//-	-//- -//-		Ανθ/γός ΒΟΤΤΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
		-//-	-//- -//-		Ανθ/γός ΚΡΑΣΑΔΑΚΗΣ ΜΑΝΟΥΣ.
		-//-	-//- -//-		Ανθ/γός ΚΛΑΔΗΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ
3.	563 Τ.Π.	-//-	ΡΟΤΟ	Ανθ/γός ΜΗΤΟΛΙΔΗΣ ΠΑΣΧΑΛ.	
			-//-		Υπ/γός ΚΑΖΑΚΕΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
			-//-		Ανθ/τής ΑΝΔΡΕΟΥ ΠΑΝΑΓΙΩΤ.
		13.8.49	ΚΑΤΟΧΩΡΙ		Ανθ/τής ΜΙΖΕΡΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡ.
4.	565 Τ.Π.	12.8.49	ΜΠΙΣΤΡΙΤΣΑ ΡΕΜΑ	Ανθ/γός ΓΡΑΜΜΕΝΟΣ Μ.	
5.	567 Τ.Π.	12.8.49	Περ. ΒΑΤΟΧΩΡΙΟΥ		Λοχαγ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ ΓΕΩΡ.
		13.8.49	υψ. 1134		Αν/ρχης ΒΑΣΙΛΑΡΟΣ ΒΑΣΙΛ.
		13.8.49	Περ. υψ. 1134		Υπ/γός ΤΣΑΤΑΣ ΦΩΤΙΟΣ
		-//-	-//- -//- -//-		Ανθ/γός ΜΠΑΝΑΣΑΚΗΣ ΓΕΩΡ.
		-//-	-//- -//- -//-		Υ.Ε.Α. ΠΑΠΑΖΗΣΗΣ ΔΗΜΗΤΡ.
		14.8.49	ΒΑΡΜΠΑ	Λοχαγ. ΜΠΑΛΑΣ ΧΡΥΣΟΣΤ.	
6.	568 Τ.Π.	13.8.49	υψοδ. 1078		Ανθ/γός ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΔΗΜ.
7.	569 Τ.Π.	11.8.49	ΓΙΑΜΑΤΑ		Ανθ/γός ΛΙΜΕΝΤΑΚΗΣ ΚΩΝΣΤ.
		-//-			Ανθ/γός ΣΟΦΙΚΙΤΗΣ ΙΩΑΝ.
		-//-			Ανθ/γός ΚΑΛΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜ.
		-//-	ΡΟΥΣΕΛΙΤΣΑ		Ανθ/γός ΜΟΣΧΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ

ΣΤΓ 916 τη 21.8.49 Ε.Δ.
Το ΑΙ Γραφείον
ΠΑΠΑΣΠΥΡΟΥ ΓΕΩΡΓΓ.
ΤΑΓ/ΡΧΗΣ - Δ/ΝΤΗΣ

Ακριβές Αντίγραφον
Τ.Σ.Υ.

Χη ΜΕΡΑΡΧΙΑ/ΑΙ

Καταστάσις

Απωλειών ημετέρων Επιχειρήσεων “ΠΥΡΣΟΣ”

α/α	Μονάς	ΗΜΕΡΟΜΗΝ.	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΝΕΚΡΟΙ		ΤΡΑΥΜΑΤΙΑΙ	
				ΑΞ/ΚΟΙ	ΟΠΛΙΤΑΙ	ΑΞ/ΚΟΙ	ΟΠΛΙΤΑΙ
1.	561 Τ.Π.	11.8.49	υψ. 1421		1	1	15
		-//-	ΡΟΤΟ		1	1	3
		-//-	ΑΝΩΝ. ΡΟΤΟ	1			
		14.8.49	ΒΑΡΜΑ		1		
		-//-	ΚΟΡΜΠΕΤΣΙ				2
			Σύνολον:	1	3	2	20
2.	562 Τ.Π.	11.8.49	Ανων. ΡΟΤΟ	2	13	3	38
		14.8.49	ΓΚΟΛΙΝΙ		2		3
			Σύνολον:	2	15	3	41
3.	563 Τ.Π.	11.8.49	ΡΟΤΟ	1	5	2	30
		12.8.49	ΚΑΤΟΧΩΡΙ				2
		13.8.49	-//-		2	1	
			Σύνολον:	1	7	3	32
4.	564 Τ.Π.	12.8.49	ΓΙΑΜΑΤΑ				1
		13.8.49	υψ. 947-976		2		16
			Σύνολον:		2		17
5.	565 Τ.Π.	10.8.49	Περιοχή ΝΤΕΝΤΕΝ				1
		11.8.49	ΛΑΒΔΕΝΙΤΣ		1		4
		-//-	ΤΣΟΥΤΣΕΡΑ				3
		12.8.49	1		2		13
		-//-	ΜΠΙΣΤΡΙΤΣΑ ΡΕΜΑ	1	1		2
		13.8.49	ΤΣΟΥΤΣΕΡΑ				2
		14.8.49	ΟΣΤΟΒΟ ΡΕΜΑ (Δ. ΓΑΒΡΟΥ)				5
			Σύνολον:	1	4		30
6.	566 Τ.Π.	10.8.49	Δυτ. ΓΙΑΝΝΗ ΚΕΦΑΛΙ		1		
		-//-	ΓΙΑΝΝΗ ΚΕΦΑΛΙ				2
		-//-	Χαράδρα ΔΑΝΔΡΟΧΩΡΙΟΥ		1		
		11.8.49	ΑΝΩΝ. ΟΡΛΟΒΟΥ				1
		14.8.49	1				4
			Σύνολον:		2		7
7.	567 Τ.Π.	11.8.49	ΜΠΑΡΟ				5
		12.8.49	Περιοχή ΒΑΤΟΧΩΡΙΟΥ		2	1	7
		13.8.49	υψοδ. 1134		1	4	4
		14.8.49	ΒΑΡΜΠΑ	1	2		6
			Σύνολον:	1	5	5	22
8.	568 Τ.Π.	11.8.49	ΓΙΑΜΑΤΑ		1		
		13.8.49	υψοδ. 1078		4	1	12
		14.8.49	ΡΟΥΣΕΛΙΤΣΑ		2		2
			Σύνολον:		7	1	14
9.	569 Τ.Π.	11.8.49	ΓΙΑΜΑΤΑ		3	3	33
		12.8.49	1				3

		13.8.49	Περιοχή ΒΑΤΟΧΩΡΙΟΥ		2	1	12
		14.8.49	ΡΟΥΣΕΛΙΤΣΑ		1		9
			Σύνολον:		6	4	57
10.	Τ.Σ. 36 Ταξ.	15.8.49	ΚΡΟΥΣΤΑΛΟΠΗΓΗ		1		
			Άθροισμα και των 9 Ταγμ.	6	52	18	240

ΣΤΓ 916 τη 21.8.49
Ε.Δ.
Το ΑΙ Γραφείον
ΠΑΠΑΣΠΥΡΟΥ ΓΕΩΡΓ.
ΤΑΓ/ΡΧΗΣ - Δ/ΝΤΗΣ

Σ΄ Ακριβές Αντίγραφον
Τ.Σ.Υ.

Χη ΜΕΡΑΡΧΙΑ/ΑΙ

Καταστάσις

Απωλειών Κ.Σ. Επιχειρήσεως "ΠΥΡΣΟΣ"

Α/Α	Μονάς	ΗΜΕΡΟ-ΜΗΝ	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	ΝΕΚΡΟΙ	ΣΥΛΛΗΦΘΕΝΤΕΣ	ΠΑΡΑΔΟΘΕΝΤΕΣ
1.	561 Τ.Π.	11-8-49	υψ.1421	10		
		12-8-49	Ανων. ΡΟΤΟ	1		
		-//-	-//-		4	
		-//-	ΓΚΛΑΒΑΤΑ	1	3	
		-//-	ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ		4	
		13-8-49	ΔΥΤ. ΛΕΣΙΤΣ		13	
		-//-	ΜΕΓ. ΡΑΧΗ	1	2	
		14-8-49	ΣΕΛΑΣ	2	5	
		-//-	ΒΑΡΜΠΑ	23	4	
		15-8-49	ΚΟΡΜΠΕΤΣΙ	2	4	
			Σύνολον:	40	39	
2.	562 Τ.Π.	11-8-49	ΑΝ.ΡΟΤΟ	6	4	
		14-8-49	ΓΚΟΛΙΝΙ	2	1	1
		15-8-49	-//-	25		
			Σύνολον:	33	5	1
3.	563 Τ.Π.	11-8-49	ΡΟΤΟ	6		1
		12-8-49	ΛΕΣΙΤΣ			10
		12-13/8/49	ΚΑΤΟΧΩΡΙ	17	21	
		13-8-49	ΜΑΥΡΗ ΡΑΧΗ	2		3
		14-8-49	-//-			5
		-//-	ΚΡΑΝΙΑ			43
			Σύνολον:	25	21	62
4.	564 Τ.Π.	12-8-49	υψ. 947 - υψ.976	5		
		-//-	ΙΣΒΟΡΙΑ ΓΙΑΜΑΤΑΣ	3		
		14-8-49	ΠΥΡΑΜΙΣ	1	1	
			Σύνολον:	9	1	
5.	565 Τ.Π.	12-8-49	ΓΑΒΡΟΣ		2	
		13-8-49	-//-	1		
		14-8-49	ΠΟΡΤΑ		6	
			Σύνολον:	1	8	

6.	566 Τ.Π.	10-8-49	ΑΡΜΠΕΝΙΣΚΑ	1		
		11-8-49	Δυτ. ΓΙΑΝΝΗ ΚΕΦΑΛΙ	2		
		14-8-49	ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ	3	4	
		-//-	υψ. 1605	5		
		-//-	Ανων. ΟΡΛΟΒΟΝ	2		
		-//-	υψ. 1186	2		
		-//-	ΚΟΥΛΕ	2		
			Σύνολον:	17	4	
7.	567 ΤΠ.	13-8-49	υψ. 1134	20		
		14-8-49	ΒΑΡΜΠΑ	120	7	
			Σύνολον:	140	7	
8.	568 ΤΠ.	13-8-49	υψ. 1078	15		5
		15-8-49		1		
			Σύνολον:	16		5
9.	569 ΤΠ.	12-8-49	ΓΙΑΜΑΤΑ	49	2	
		13-8-49	ΡΟΥΣΕΛΙΤΣΑ	13	1	
		14-8-49	Ανων. ΡΟΥΣΕΛΙΤΣΑΣ	26		10
			Σύνολον:	88	3	10
			Άθροισμα και των 9 Ταγμάτων	369	88	78

Ε.Δ.
Το
ΑΙ Γραφείον
ΠΑΠΑΣΠΥΡΟΥ ΓΕΩΡΓ.
ΤΑΓ/ΧΗΣ - Δ/ΝΤΗΣ

Ακριβές Αντίγραφον
Τ.Σ.Υ.

ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΒΣΤ/Α.Π.Φ. 138/173/Α1/Ι
ΒΣΤ 901 τη 8.9.49

ΘΕΜΑ: Υποβολή Εκθέσεων "ΠΥΡΣΟΣ"

ΠΡΟΣ : ΓΕΣ/Α1

Σχετική Α.Π. 238867/Φ.4009/10/2.9.49 υμετέρα.

Υποβάλλονται εκθέσεις Επιχειρήσεως "ΠΥΡΣΟΣ", Χ και ΧΙ Μεραρχιών.
ΙΙ Μεραρχίας υπεβλήθη υπό Μεραρχίας.
ΙΙΙ Μεραρχίας και ΙΧ Μεραρχίας διετάχθη απ' ευθείας υποβολή.

ΓΕΡΑΜΑΝΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
ΣΥΝ/ΡΧΗΣ - ΕΠΙΤΕΛΑΡΧΗΣ

Ακριβές αντίγραφον
Β΄ΣΣ Α1 Γραφείον
Τ.Σ.Υ.

31

3η ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ ΡΙΜΙΝΙ
ΓΡΑΦΕΙΟΝ Α1

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΠΥΡΣΟΣ

ΑΠΟ 10-17 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1949
ΑΜΕΣΟΥ ΕΠΙΔΟΣΕΩΣ
ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
3η ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ ΡΙΜΙΝΙ Φ. 3/51/Α1
ΣΤΓ 912α τη 22.8.49
Συν. 1 ΄Εκθεσις

ΘΕΜΑ: Υποβολή Εκθέσεως
Επιχειρήσεως "ΠΥΡΣΟΣ"
ΠΡΟΣ: ΙΙ Μεραρχίαν /Α1
ΚΟΙΝ: Τάγματα
21-22 Ταξ/Α1-
Ταξιαρχίαν - Επιτελάρχην - Α1
Ημερολόγιον - Αρχείον

Υποβάλλεται συνημμένως ΄Εκθεσις Επιχειρήσεως "ΠΥΡΣΟΣ" από 10ης μέχρι 17ης Αυγούστου 1949.-

ΒΛΑΧΟΣ ΚΩΝ/ΝΤΙΝΟΣ
ΣΥΝ/ΡΧΗΣ - ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
Τ.Υ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

1.- ΔΙΑΤΑΞΙΣ πρωίας 10ης Αυγούστου:
Σ.Δ. Ταξιαρχίας Ανώνυμον (Ν.523657)
Σ.Δ. 501 Τ. συν Λόχος υψοδείκτης 1414 (Ν. 545665)
Λόχος ΔΕΡΒΕΝ (Ν.5365).
Λόχος εις (Ν.5667) με Διμοιρίας εις (Ν.569675)
και (Ν.580675) και ομάδα (Ν.590676)
Λόχος Υψ. 1414 (Ν.544664) με Διμοιρίας (Ν.544674)
και (Ν.545678)
502 Τ.Π. εις (Ν.525655).
503 Τ.Π. εις περιοχήν υψοδ. 1695 (Ν.518668).
Συγκρότημα Προσκόπων εις (Ν.5267)
Πυρ/χία 142 ΜΟΠ εις (Ν. 518666)
Κλιμάκιον Χειρουργείου Εκστρατείας εις (Ν.543 661).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

2.- ΕΝΕΡΓΕΙΑ

(α) Διατιθέμεναι δυνάμεις - 3η Ταξιαρχία
(β) Συμπληρωματικαί Δυνάμεις:
Υπό Διοίκησιν: Συγκρότημα Λόχων Προσκόπων.

-Λόχος 211 Χ.Ε.
-Ομάς Μπαζούκας
Προς Υποστήριξιν: 142 ΜΟΠ από πρώτου μέχρι τελευταίου φωτός της 10ης Αυγούστου.
-Μοίρα Π.Π. από 0001 μέχρι 0030 11ης τρέχοντος.

(γ) Αποστολή
Κατάληψις εντός της Χ προς Χ+1 ημέρας των ΝΟΤΙΩΝ αντερεισμάτων υψ. 1682 (Ν.500661) και ΓΚΟΛΙΝΑΤΑΣ επί τω σκοπώ καλύψεως δεξιού πλευρού της ΧΙ Μερ/χίας και εν συνεχεία κατάληψις του υψ. 1682 και ΑΝΩΝΥΜΟΥ ΒΙΓΛΑΣ προς διευκόλυνσιν μεταγενεστέρων επιθετικών προσπαθειών προς κατάληψιν ΒΙΓΛΑΣ - ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΚΕΦΑΛΙ.

(δ) Εκτέλεσις (10ης από πρώτου φωτός και νυξ 10ης/11ης τρέχ.)

(ι) Προπαρασκευή:
Από 0630 Ω της 10ης Αυγούστου Πυρ/χία 142 ΜΟΠ τεταγμένη εις (Ν.518666) ήρχισε την καταστροφήν των Πολυβολείων υψ. 1682 και ΑΝΩΝΥΜΟΥ ΒΑΓΛΑΣ πλην όμως λόγω αποστάσεως και ανεπάρκειας βλημάτων κατέστρεψεν χαρακτηριστικώς ασήμαντον αριθμόν τοιούτων.-
Την 1030 Ω της αυτής και άμα τη εξορμήσει των τμημάτων της 22ας Ταξιαρχίας προς ΠΟΛΕΝΑΤΑΝ η Ταξιαρχία έβαλλεν μέχρις εσπερινών ωρών διά δώδεκα (12) όλμων 81 χιλ. κατά ΑΝΩΝΥΜΟΥ ΒΙΓΛΑΣ - ΒΙΓΛΑΣ - υψ. 1682 δι’ εκρηκτικών βλημάτων και εσχημάτισε ΝΟΤΙΩΣ ΣΟΥΛΟΥΚΙ πυκνά παραπετάσματα καπνού συνεχώς συντηρούμενα επί σκοπώ όπως καλύψη ενέργειαν 22ας Ταξιαρχίας και κίνησιν αρμάτων προς ΠΟΛΕΝΑΤΑ από Α/Τ πυροβόλον επί ΣΟΥΛΟΥΚΙ.
-Την 1700 Ω της αυτής αφίχθη εις Σ.Δ. Ταξιαρχίας εις ΚΕΝΤΑΥΡΟΣ όστις ήρχισεν βολήν καταστροφής κατά των Πολυβολείων υψ. 1682 με ουδόλως ικανοποιητικά αποτελέσματα λόγω αποστάσεως.
-Ο εχθρός αντέδρα διά βολών, όλμων, ενός Α/Τ εκ ΣΟΥΛΟΥΚΙ και Πυροβολικού εκ ΠΙΣΟΔΕΡΙΟΥ, επί των θέσεων της Πυρ/χίας 142 ΜΟΠ υψοδ. 1695 και Σ.Δ. Ταξιαρχίας.

(ιι) ΦΑΣΙΣ 1η (Κατάληψις υπό 502 Τ.Π. Ν. Αντερ. ΓΚΟΛΙΝΑΤΑΣ υψ. 1682).
Την 1930 Ω Διμοιρία Προστασίας Ταξιαρχίας προωθήθη και εγκατεστάθη εις (Ν.513651).
Την αυτήν ως άνω ώραν προωθούντο μικρά τμήματα 502 Τ. εις (Ν.501650) και (Ν.495644) πρός διευκόλυνσιν διελεύσεως υπολοίπου Τάγματος.
Την 2030 Ω το 502 Τ. ήρχισεν να διέρχεται δι’ αυχένος ΔΕΡΒΕΝ- ΑΝΩΝΥΜΟΥ προς καθορισθέντας σκοπούς. Ούτω την 2330 Ω Τάγμα ανέφερε πέρας λήψεως διατάξεώς του ως ακολούθως:
Σ.Δ.Τ. συν Διμορ. Πολ/λων εις (Ν.505640).
Λόχος Περιοχήν ΤΡΙΒΟΥΝΟΥ

Λόχος (Ν.5065) και περιοχή ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ.
Λόχος περιοχή (Ν.4964)
Λόχος περιοχή (Ν.483634)
Η εγκατάστασις και η κάλυψις του καθορισθέντος πλευρού των τμημάτων ελιγμού υπό του 502 Τ.Π. συνετελέσθη μετά αριστοτεχνικής δεξιοτεχνίας και αποφασιστικότητος με αποτέλεσμα να διέλθη άπασα η ΧΙ Μεραρχία (του κυρίου ελιγμού) άνευ συμβάντος.

(ιιι) <u>ΦΑΣΙΣ 2α</u> (Κατάληψις υπό 503 Τ.Π. ΑΝΩΝΥΜΟΥ ΒΙΓΛΑΣ και υψοδ. 1682).
<u>Από 1930</u> ώρας το 503 Τ.Π. ήρχισε να προωθή περιπόλους με ειδικούς ναρκαλιευτάς προς διάνοιξιν ναρκοπεδίων και στοιχισμόν δρομολογίων.
<u>Από 2100 Ω</u> Διλοχία του Τάγματος ήρχισε την προχώρησίν της προς ταχθέντας αντικειμενικούς σκοπούς (Λόχος προς ΑΝΩΝΥΜΟΝ ΒΙΓΛΑΣ και Λόχος υψ. ώρος 1682).
Την 2400 Ω της αυτής Κ.Σ. αντιληφθέντες τα προσεγγίζοντα ημέτερα τμήματα εξεδήλωσαν άπαν το σχέδιον πυρός των Πεζικού και Πυρ/κού ανακόψαντες την κίνησιν των ημετέρων.
Από 0001-0030 Ω της 11ης τρέχοντος υπό Μοίρας Π.Π. εγένοντο διαδοχικοί βομβαρδισμοί 4 επί των κάτωθι στόχων:
Υψοδ. 1682- ΓΚΟΛΙΜΑΝΑΤΑΣ- ΒΙΓΛΑΣ - ΑΝΩΝΥΜΟΝ ΒΙΓΛΑΣ.
Οι ενεργούντες Λόχοι εκμεταλλευόμενοι τα πυρά Πυροβολικού προσήγγισαν τας εχθρικάς θέσεις και διεξήγαγον σκληρούς και πεισματώδεις αγώνας εκ του σύνεγγυς αλλά λόγω της ισχυροτάτης κατοχής της εχθρικής τοποθεσίας και των πυκνών ναρκοπεδίων άτινα παρενεβάλλοντο μετάξυ εχθρού και ημετέρων θέσεων και άτινα πλήρως επροστατεύοντο διά πυρών Πεζικού καθισταμένης ούτω αδυνάτου της ναρκαλιείας η προσπάθεια αύτη δεν εκαρποφόρησεν.
Κατόπιν τούτου η Ταξιαρχία διά της Α.Π.Φ. 3/17/110215 Δ/γής, διέταξε την πάση θυσία κατάληψιν του ΑΝΩΝΥΜΟΥ ΒΙΓΛΑΣ άνευ Πυροβολικού (διατεθέντος εις ετέρους στόχους υπό της Μεραρχίας). Πράγματι την 0230 της 11ης τρέχοντος χάρις εις την γενναιότητα και αυτοθυσίαν των Αξ/κών και οπλιτών του 503 Τάγματος κατελήφθη το ΑΝΩΝΥΜΟΝ ΒΙΓΛΑΣ.
Ο Λόχος της προσπαθείας υψ. 1682 επανέλαβε και πάλιν την προσπάθειάν του άνευ αποτελέσματος.
Μετά την κατάληψιν του ΑΝΩΝΥΜΟΥ και την αδυναμίαν καταλήψεως του υψ. 1682 παρά τας επανειλημμένας προσπαθείας, το 503 Τ. διετάχθη όπως εξασκή συνεχή πίεσιν δι' ισχυρών περιπόλων επί της κατευθύνσεως 1682 - ΒΙΓΛΑΣ, επί τω σκοπώ όπως ο εχθρός υφίσταται συνεχή πίεσιν επί της κατευθύνσεως ταύτης.
Ούτω διά της επιθετικής ενεργείας των ημετέρων τμημάτων κατά το πρώτον ήμισυ της νυκτός, και διά της ισχυράς πιέσεως προς υψ. 1682 υποστηριζομένης

υφ' όλων των όλμων της Ταξιαρχίας εσχηματίσθη η σταθερά και βεβαία πεποίθησις εις τον εχθρόν ότι επρόκειτο περί της κυρίας προσπαθείας εν τη κατευθύνσει υψοδ. 1695 - ΒΙΓΛΑ με αποτέλεσμα ο εχθρός να εκδηλώση άπαντα τα πυρά του Πεζικού τε και πυρ/κού καθ' όλην την νύκτα και ούτω να διέλθη τελείως ανενόχλητος (από εχθρικά πυρά και κινήσεως εκ κατευθύνσεων ΓΚΟΛΙΝΑΤΑΣ - υψ. 1682 - ΒΙΓΛΑ- υψ. 1913) η ΧΙ Μεραρχία προς ΛΕΣΙΤΣ - ΤΣΟΥΚΑ. Ο προσανατολισμός των βαρέων όπλων του εχθρού (όλμων, Πολ/λων, Πυροβολικού) επί των ημετέρων θέσεων εσυνεχίσθη και μετά το πρώτον φώς ριφθέντων άνω των 800 βλημάτων όλμων και Πυρ/κού.-

3.- 501 Τ.Π. Κατά την προπαρασκευαστικήν περίοδον διατηρούν τας θέσεις ΔΕΡΒΕΝ - ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ κατώρθωσεν διά της εντόνου δραστηριότητός του να φράξη τελικώς τα σημεία διεισδύσεως Κ.Σ. με αποτέλεσμα αφ' ενός μεν την ελευθέραν κίνησιν όλων των Διοικητικών αναγνωρίσεων αφ' ετέρου την απαγόρευσιν εις τον εχθρόν να αρρυσθή πληροφορίας πολυτίμους. Καθ' όλην την διάρκειαν των επιχειρήσεων διέθεσεν μίαν Διλοχίαν διά την εξασφάλισιν των σημείων Στηρίγματος της περιοχής συγκεντρώσεως των τμημάτων και ετέραν Διλοχίαν εις την διάθεσιν Μεραρχίας ως εφεδρείαν.

4.- ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΠΡΟΣΚΟΠΩΝ

Το Συγκρότημα Προσκόπων την 10ην προς την 11ην τρέχ. ενήργησεν ως η υπ' αριθ. 2 Δ/γή επιχειρήσεων Ταξιαρχίας και το Α.Π. 8/111215 σήμα του.΄Ετσι την 0430 Ω της 11ης τρέχοντος ενήργησεν αιφνιδιαστικήν προσβολήν κατά ΒΙΓΛΑΣ ΛΟΥΝΤΖΑΣ εκ των σημείων (Ν.498675) και (Ν.500675).Το Συγκρότημα εδέχθη καταιγιστικά πυρά εκ ΒΙΓΛΑΣ ΛΟΥΝΤΖΑΣ. Την πρωίαν της 11ης τρέχ. Λόχοι Προσκόπων απεσύρθησαν εις (Ν.501684), (Ν.504683) και (Ν.507687).

5.- Γεγονότα (11η από πρώτου φωτός και νυξ 11ης /12ην).

Διάταξις 11ης πρωινής:
501 Τ.Π. Λόχος ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ (Ν.5263)
Σ.Δ. 502 Τ.Π. εις (Ν. 506639)
Λόχος Περιοχήν ΤΡΙΒΟΥΝΟΥ.
Λόχος (Ν.5065) και (Ν.495644)
Λόχος (Ν.4964) και (Ν.487636)
Λόχος (Ν.486635) και (Ν.482633)
503 Τ.Π. Λόχος εις ΑΝΩΝΥΜΟΝ ΒΙΓΛΑΣ (Ν.508673).Συγκρότημα Προσκόπων εις περιοχήν (Ν.5068). Λοιπή αμετάβλητος.-
Από του πρώτου φωτός της 11ης τρέχοντος ο διατεθείς Κένταυρος ήρχισεν βολήν καταστροφής εναντίον Πολ/λείων υψοδ. 1682, με ουχί ικανοποιητικά αποτελέσματα
Εξ άλλου ισχυραί ημέτεροι περίπολοι εκπεμφθείσαι προς υψ. 1682- ΒΙΓΛΑΝ ΛΟΥΝΤΖΑ -

ΓΚΟΛΙΝΑΤΑ, διεπίστωσαν αμετάβλητον κατοχήν εχθρικής διατάξεως.
Ημέτερα τμήματα εβλήθησαν διά πυρών όλμων εκ ΓΚΟΛΙΝΑΤΑΣ.
Υπό των εκπεμφθεισών περιπόλων ηλιεύθησαν 17 Νάρκαι ΤΕΛΛΕΡ.
Την 16ην ώραν ελήφθη η Α.Π.Φ. 180/30 Δ/γή ΙΙας Μεραρχίας βάσει της οποίας εξεδόθη η Α.Π.Φ. 3/22/111900 Δ/γή 3ης Ταξιαρχίας, δι' ης διετάσσετο η επιδίωξις της καταλήψεως υψ. 1682 δι' επιθετικού νυκτερινού εγχειρήματος υπό του 503 Τ.Π. και σύγχρονος εκδήλωσις πυρών και κινήσεων υπό 502 Τ.Π. προς ΓΚΟΛΙΝΑΤΑΝ. Την νύκτα της 11ης/12ην εξετελέσθη υπό της Ταξιαρχίας πλήρες σχέδιον πυρών πεζικού προς ΒΙΓΛΑΝ - υψ. 1682. Ο εχθρός αντέδρα δι' εκδηλώσεως μερικού ή συνολικού σχεδίου πυρός του και διά βολών παρενοχλήσεων πυρ/κού και όλμων, επί Σταθμού Διοικήσεως Ταξιαρχίας, υψ. 1695 και επί της διατάξεως του 502 Τάγματος. Η ενεργούσα ημετέρα δύναμις προς κατάληψιν υψ. 1682 προσήγγισεν εχθρικάς θέσεις και γενομένη αντιληπτή επροκάλεσεν την εκδήλωσιν του σχεδίου πυρός ΒΙΓΛΑΣ - υψ. 1682. Το Ημέτερον τμήμα παρέμεινεν εις θέσεις του επί σκοπώ όπως εκμεταλλευθή την βάσει του σχεδίου πυρός προβλεπομένην προπαρασκευήν. Ούτω την 0100 ώραν της 12ης προσήγγισεν και πάλιν τας εχθρικάς θέσεις με αποτέλεσμα την εκδήλωσιν ολοκλήρου του φραγμού από υψ. 1919 μέχρι ΒΙΓΛΑΣ.
Εξεδηλώθησαν 8 σωλήνες όλμων επί περιοχής ΒΙΓΛΑΣ και Πυρ/κόν εκ κατευθύνσεως ΠΙΣΟΔΕΡΙΟΥ. Η εντύπωσις εκ των όλων ημετέρων ενεργειών ήτο ότι άπασα η εχθρική διάταξις έμενεν αμετάβλητος.

6.- ΛΟΧΟΣ ΠΡΟΣΚΟΠΩΝ.

Την 1835 Ω της 11ης ελήφθη το υπ' αρίθ. Α.Π. 9 σήμα του, δι' ου ανέφερεν ότι στερείται πυρομαχικών, τροφίμων και μέσων οργανώσεως εδάφους και επρότεινεν την επιστροφήν εις βάσιν εξορμήσεώς του. Εις απάντησιν τούτου εξεδόθη η Α.Π.Φ. 3/24/112115 Δ/γή Ταξιαρχίας δι' ης διετάσσετο όπως παραμείνη θέσιν του και συνεχίση αποστολήν του.

7.- Γεγονότα (12η από πρώτου φωτός και νυξ 12ης /13ην).

Διάταξις Λόχος 501 Τ.Π. εκ ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΩΝ εις (Ν.525640).
Λοιπή αμετάβλητος.
Την 0800 Ω της 12ης εξεδόθη η Α.Π.Φ. 3/26 Δ/γή Ταξιαρχίας δι' ης διετάσοντο τα 502 και 503 Τάγματα όπως εκπέμψωσιν περιπόλους προς ΓΚΟΛΙΝΑΤΑΝ-υψ. 1682 και βορειοανατολικώτερον με προσανατολισμόν μελλοντικής ενεργείας των.
Δυνάμει της ανωτέρω Δ/γής Ταξιαρχίας απεστάλησαν ισχυραί περίπολοι προς υψ. 1682 - ΓΚΟΛΙΝΑΤΑΝ, καθ' όλην την διάρκειαν της ημέρας εγγύς των συμμοριτών, ανταλλάσσουσαι πυρά μετά

του εχθρού.
Την 0930 Ω. εξεδόθη η Α.Π.Φ. 3/27 Δ/γή Ταξιαρχίας δι' ης διετάσσετο το Συγκρότημα Προσκόπων όπως επιστρέψη εις περιοχήν υψ. 1695.-
Την 1900 Ω. ελήφθη η Α.Π.Φ. 180/48 Δ/γή Μεραρχίας, δι' ης διετάσσετο η Ταξιαρχία να τηρή στενωτάτην επαφήν μετά του επί ΒΙΓΛΑΣ - ΓΚΟΛΙΝΑΤΑΣ εχθρού και εντός της νυκτός να καταλάβη υψ. 1682 και εκμεταλλευομένη τα κενά της διατάξεως των Κ.Σ. να ενεργήση πρός κατάληψιν ΒΙΓΛΑΣ - ΝΟΥΝΤΖΑΣ, ΓΚΟΛΙΝΑΤΑΣ.
Βάσει της ανωτέρω Δ/γής της Μεραρχίας εξεδόθη η Α.Π.Φ. 3/28 Δ/γή Ταξιαρχίας προς 502, 503 Τάγματα, δι' ης διετάσσοντο ταύτα όπως θεωρήσωσιν ζήτημα τιμής την τήρησιν της επαφής μετά του εχθρού και όπως εκπέμψωσιν ισχυράς περιπόλους εφ' όλου του μετώπου των.
Την 2015 Ω. Ταξιαρχία ανέφερεν τη Μεραρχία διά του Α.Π.Φ. 3/29 σήματός της, ότι περίπολοι 502 Τ. αχθείσαι την 2000 Ω. εγγύς ΓΚΟΛΙΝΑΤΑΣ παρετήρησαν περίπου 40 Κ.Σ. μεθ' ων αντήλλαξαν πυρά, των ημετέρων βληθέντων διά πυρών όλμων και μυδραλλίων.
Την 2230 Ω. εξεδηλώθη αντεπίθεσις Κ.Σ. προς ΑΝΩΝΥΜΟΝ ΒΙΓΛΑΣ και προωθημένον υψ. 1695, υποστηριζομένη υπό πυρών αυτομάτων και όλμων άνευ αποτελέσματος. Καθ' όλην την νύκτα διετηρήθη στενή επαφή μετά του εχθρού, επανειλημμένως εκδηλώσαντος το σχέδιον πυρός του.

8.- <u>ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΠΡΟΣΚΟΠΩΝ</u> επέστρεψεν εις περιοχήν υψοδ. 1695.
Διά των συνεχών προσπαθειών των ημετέρων τμημάτων προς ΒΙΓΛΑΝ - υψοδ. 1682 και διά των πυκνών και συνεχών πυρών όλμων, πολυβόλων, οπλοπολυβόλων και άρματος επετεύχθη πλήρως η εξαπάτησις και παραπλάνησις του εχθρού επί της κυρίας προσπαθείας του ΣΣ και ούτω ο εχθρός διετήρησεν εις τοποθεσίαν περιοχής ΒΙΓΛΑΣ άπαντα τον οπλισμόν του μετά των πυρών του και απάσας τας δυνάμεις του.

9.- <u>Γεγονότα</u> (13ης από πρώτου φωτός και νυξ 13ης/14ην).
<u>Διάταξις</u>: αμετάβλητος.
Από 1100 ω. συγκρότημα προσκόπων εξήλθεν περιοχής ευθύνης Ταξιαρχίας.
Αι εκπεμφθείσαι περίπολοι επιχειρήσασαι επανειλημμένως την διά δυναμικής λύσεως κατάληψιν υψοδ. 1682 και ΓΚΟΛΙΝΑΤΑΣ, εβλήθησαν σφοδρώς δι' αυτομάτων όπλων και όλμων, μη δυνηθείσαι να επιτύχωσιν τον αντικειμενικόν σκοπόν των.
Ο εχθρός αντέδρα διά πυρών μυδραλλίων, πολυβόλων, όλμων και πυροβολικού, εφ' όλης της ημετέρας διατέξεως. Εφ' όλων των ανωτέρων επιθετικών προσπαθειών των ημετέρων των τμημάτων δέον να σημειωθή και εξαρθή η έμμονος αποφασιστική και πεισματώδης θεληματικότης των, όχι μόνον προς τήρησιν στενωτάτης επαφής μετά του

εχθρού, αλλά και προς κατάληψιν και ολοκλήρωσιν υψοδ. 1682 - ΒΙΓΛΑΣ - ΛΟΥΝΤΖΑΣ - ΓΚΟΛΕΝΑΤΑΣ, πλην όμως δεν επετεύχθη η κατάληψις των ανωτέρω υψωμάτων, λόγω της ανεπαρκούς βοηθείας πυρ/χίας 142 ΜΟΠ και άρματος, προς καταστροφήν των ισχυροτάτων και πολυπληθών πολυβολείων. Την 0030 ω. της 14ης παρετηρήθησαν ανατινάξεις εις περιοχήν ΒΙΓΛΑΣ. Ημέτεροι περίπολοι ευρισκόμεναι εις στενωτάτην επαφήν μετά του εχθρού εβάλλοντο μέχρις της 0330 ώρας διά πυρών εκ περιοχής ΒΙΓΛΑΣ και μέχρι 0415 ω. εκ περιοχής ΓΚΟΛΙΝΑΤΑΣ.
Από τας αυτάς ως άνω ώρας ο εχθρός έπαυσε βάλλων, ότε τα ημέτερα τμήματα ενεργούντα δραστηρίως ανήλθον την 0340 ω. επί υψοδ. 1682 (503 Τ.Π.) και την 0430 ω. εις ΓΚΟΛΙΝΑΤΑΝ (502 Τ.Π.).
Την 0630 ω. τμήματα του 503 Τάγματος κατέλαβον ΒΙΓΛΑΝ - ΛΟΥΝΤΖΑΝ

10.- Γεγονότα (14ης από πρώτου φωτός και νυξ 14ης/15ην).
Διάταξις.
Σ.Δ. Ταξιαρχίας συν 502 Τ.Π. περιοχήν ΠΙΣΟΔΕΡΙΟΥ.
Σ.Δ. 501 Τάγματος συν Λόχος υψοδ. 1695, με διμοιρίαν Ανώνυμον
Λόχος ΒΙΓΛΑ - ΛΟΥΝΤΖΑ.
Λόχος ΔΕΡΒΕΝ με διμοιρίας υψοδ. 1575 και υψοδ. 1414.
Λόχος (Ν. 56.67) με διμοιρίας ΛΙΠΑ και υψοδ. 1115, με ομάδα ΓΚΙΟΥΠΚΑ.
Σ.Δ. 503 Τ.Π. συν Διλοχία ΚΑΛΟ - ΝΕΡΟ.
Διλοχία εις (Ν.446730).
Την 0830 ω. τμήματα του 502 Τ. κατέλαβον υψοδ. 1919.
Κατόπιν προφορικών Δ/γών Μεραρχίας, ημέτερα τμήματα εκινήθησαν ως ακολούθως:
502 Τ. εις περιοχήν ΠΙΣΟΔΕΡΙΟΥ.
503 Τ. εις περιοχήν ΚΑΛΟ - ΝΕΡΟ.
Σ.Δ. Τξιαρχίας εις περιοχήν ΠΙΣΟΔΕΡΙΟΥ.
Κατά την κίνησιν ως και μετά την εγκατάστασίν των εις ανωτέρω περιοχήν τα ημέτερα τμήματα ενήργησαν εξερεύνησιν προς ανακάλυψιν και εξόντωσιν τυχόν κρυπτομένων Κ.Σ. ως και εξεύρεσιν υλικών και αποθηκών.

11.- Γεγονότα: (15ης από πρώτον φωτός και νυξ 15/16ην).
Διάταξις
503 Τ. συν Λόχος ΡΑΜΜΑ - ΝΙΒΑ (Ν.4075)
Λόχος ΠΟΥΣΙ
Λόχος υψ. 2117
Λόχος υψ. 2066
Λοιπή αμετάβλητος.
Κατόπιν της Α.Π.Φ. 180/76/151530 Δ/γής Μεραρχίας 503 Τ. διετάχθη όπως φράξη από ΚΑΛΟ ΝΕΡΟ - υψ. 2117 - υψ. 2066 - ΠΟΥΣΙ - ΡΑΜΜΑ - ΝΙΒΑ την διέλευσιν Κ.Σ. εκ περιοχής ΑΓ. ΓΕΡΜΑΝΟΥ προς ΝΟΤΟΝ.
Καθ' όλην την ημέραν εγένετο εξερεύνησις εγγύς

περιοχής Τμημάτων μας.
Την 2330 Ω ελήφθη η Α.Π.Φ. 180/81 Δ/γή Μεραρχίας δι' ης η Ταξιαρχία διετάσσετο όπως την 16ην τρέχ. εισέλθη εις χερσόνησον ΠΥΞΟΝ και αντικαταστήση Τμήματα ΧΙ Μεραρχίας.

12.- Γεγονότα: (16η από πρώτου φωτός και νυξ 16ης/17ην)
Διάταξις
Σ.Δ. Ταξιαρχίας συν 501 Τ. εις ΠΥΛΗΝ.
503 Τ. εις αυχένα ΠΕΡΒΟΛ με Λόχον ΛΕΥΚΩΝΑ.
502 Τ. εν κινήσει.
Κατόπιν της ανωτέρω Α.Π.Φ. 180/81/Δ/γής της ΙΙ Μεραρχίας η Ταξιαρχία εκινήθη και ήχθη εις ΠΥΛΗΝ μετά των 501 και 502 Ταγμάτων της.
503 Τ. διά της Α.Π.Φ. 3/42/160600 εκινήθη και συνεκεντρώθη εις περιοχήν αυχένος ΠΕΡΒΟΛ με Λόχον εις ΛΕΥΚΩΝΑ.

13.- Γεγονότα: 17ης τρέχοντος.
Διάταξις
Σ.Δ. 501 Τ. συν Διλοχία (Ν.270707) (Ν.277707)
Λόχος εις (Ν.264-692) με Διμοιρίαν εις (Ν.245693).
Λόχος εις (Ν. 266-675) με Διμοιρίας (Ν.253673) και (Ν.254677).
Σ.Δ. 502 Τ. συν Λόχος (Ν.268719)
Λόχος εις (Ν.216715 με Διμοιρίαν εις (Ν.234719)
Λόχος εις (Ν.256705) με Διμοιρίαν εις (Ν.244700).
Λόχος εις (Ν. 315-744) με διμοιρίαν (Ν.291772) και (Ν.290705)
Λοιπή αμετάβλητος.
Από τας πρώτας πρωίνας ώρας της 17ης τρέχ. τμήματα 501 και 502 Ταγμάτων ήρχισαν αντικαθιστώντα τμήματα 32ας Ταξιαρχίας μέχρι 08300 Ω ότε ανεφέρθη τη Μεραρχία διά της Α.Π.Φ. 3/46/17093 πέρας της αντικαταστάσεως.-
Καθ' όλην την ημέραν ημέτερα τμήματα ησχολήθησαν με εξερεύνησιν της περιοχής των ως και με την εγκατάστασιν των απαραιτήτων μεθοριακών φυλακίων.

14.- ΤΕΘΩΡΑΚΙΣΜΕΝΑ
Η συμβολή του διατεθέντος τη Ταξιαρχία Κένταυρου καίτοι ούτος δεν ηδυνήθη λόγω αποστάσεως να εκπληρώση την ανατεθείσαν αυτώ εντολήν, εντούτοις υπήρξεν αξιόλογος καθ' όσον δια της παρουσίας του και μόνον επροκάλεσε και παρέσυρε εχθρικά πυρά όλμων και Πυρ/κού επ' ωφελεία της κυρίας προσπαθείας.
Αξιομνημόνευτος τυγχάνει η προθυμία και η θεληματικότης του πληρώματος τούτου προς επίτευξιν της ταχθείσης εντολής των.

15.- Παρατηρήσεις
(α) Άπας ο ελιγμός του ΣΣ και αι προθέσεις της ηγεσίας υπήρξαν κτήμα και σκοπός απασών των Διοικήσεων.
(β) Ό,τι ηδύνατο να προσφερθή παρά παντός, προσεφέρθη με την βεβαιότητα ότι συμβάλλει εις το ευρύτερον πλαίσιον του αγώνος.

(γ) Διακριτικά Αξ/κών και οπλιτών υπήρξαν η γενναιότης, η ορμητικότης, η αυτοθυσία και η πίστις διά την Νίκην.
(δ) Αι Δ/σεις των Ταγμάτων υπήρξαν υπέροχοι.
(ε) Το Επιτελείον της Ταξιαρχίας προέβλεψεν, επέβλεψεν και ειργάσθη άνευ διακοπής και εν θαυμαστή αρμονία προς τε την Δ/σιν και τας Μονάδας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

16.- ΑΠΩΛΕΙΑΙ: Ως συνημμένος Πίναξ Α΄.

17.- ΛΑΦΥΡΑ: Ως συνημμένος Πίναξ Β΄.

ΒΛΑΧΟΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΣΥΝ/ΡΧΗΣ - ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
Τ.Υ.

32

ΕΚΘΕΣΙΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ "ΠΥΡΣΟΣ"

ΧΑΡΤΑΙ (ΚΡΥΣΤΑΛΟΠΗΓΗ
(ΝΕΣΤΟΡΙΟΝ
(ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ

ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΙΧ ΜΕΡΑΡΧΙΑ
ΑΡΙΘ. ΑΠ. 66769
ΣΤΓ 913
22 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1949

1. ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ

(α) Ετοιμότης νυκτερινής ενεργείας τη Δ/γή ΣΣ εν τη κατευθύνσει ΦΛΑΤΣΑΤΑ - ΙΕΡΟΠΗΓΗ - ΚΡΟΥΣΤΑΛΟΠΗΓΗ - ΚΟΡΜΠΕΤΣΙ προς κατάληψιν ΣΜΑΡΔΕΣΙ και εν συνεχεία προς υψ. Β. ΜΟΣΧΟΧΩΡΙ διά την αποκοπήν διαφυγής Κ.Σ. προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ.

(β) Εκκαθάρισις εν συνεχεία περιοχής ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ - ΒΟΥΤΣΙ - ΜΠΟΥΤΣΙ διά περισφύξεως του εχθρού εκ Ν.Δ. και της Χης Μεραρχίας εκ Νότου και Β.Α.-

(γ) Απαγόρευσις πάσης διαφυγής Κ.Σ. προς Ν.

2. ΠΡΟΘΕΣΙΣ.

Δι' αιφνιδιαστικής νυκτερινής ενεργείας διείσδυσις και διάσπασις εχθρικών θέσεων Δ. ΚΩΣΤΟΝΕΤΣΙ, εν συνεχεία δε βαθεία και τολμηρά προώθησις εν τη γενική κατευθύνσει ΦΛΑΤΣΑΤΑ - ΙΕΡΟΠΗΓΗ - ΣΜΑΡΔΕΣΙ - ΚΟΡΜΠΕΤΣΙ προς κατάληψιν ΣΜΑΡΔΕΣΙ το ταχύτερον δι' αποκοπήν των εχθρικών δυνάμεων και απαγόρευσιν διαφυγής των προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ με ταυτόχρονον νυκτερινήν ενέργειαν προς κατάληψιν ΚΟΥΚΟΥΒΙΤΣΑΙΝΑ ΚΩΣΤΟΝΕΤΣΙ.-

3. ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΙΣ.

41,42,43 Ταξιαρχίαι.
144 ΜΟΠ.
102 ΣΠΠ.
152 ΜΜΠ) αφίχθησαν ζώνην ευθύνης Μεραρχίας τας μεταμεσημβριανάς ώρας της 11.8.49.

4. ΠΡΟΚΑΤΑΡΤΙΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ

Η Μεραρχία σταθμεύουσα περιοχήν ΤΣΟΤΙΛΙΟΝ - ΔΑΜΑΣΚΗΝΙΑ - ΟΜΑΛΗ ΜΟΡΦΗ ήρξαντο κίνησίν της προς τομέα ευθύνης την 04 Αυγούστου προηγηθείσης της 41 Ταξ. μετά των 521, 522. 523, 525 Τ.Π. Η κίνησις αύτη επερατώθη την ΙΙ Αυγούστου με κάτωθι διάταξιν τμημάτων.

Τ.Σ. Μεραρχίας ΟΙΝΟΗ
Κ.Σ. ΜΑΝΙΑΚΟΙ
Τ.Σ. 41 Ταξιαρχίας ΑΝΩ ΦΤΕΡΙΑΣ (Ν.285415).
521 Τ.Π. περιοχήν ΚΟΜΝΗΝΑΔΕΣ (Ν. 2443)-(Ν.2742). 522
Τ.Π. -//- ΔΙΠΟΤΑΜΙΑΣ (Ν.2339)-(Ν.2638).
523 Τ.Π. -//- ΜΠΟΥΡΝΟ (Ν.3234) εφεδρεία Ταξ.
525 Τ.Π. -//- ΠΟΛΥΑΝΕΜΟΥ (Ν.2745).
Τ.Σ 42 Ταξ. ΑΝΑΤΟΛ. ΟΙΝΟΗΣ
524 Τ.Π. ΑΓ. ΚΥΡΙΑΚΗ
526 -//- ΚΟΛΟΚΥΝΘΟΥ
Τ.Σ. 43 Ταξ. ΑΓ. ΚΥΡΙΑΚΗ

527 Τ.Π. Περιοχήν μεταξύ ΟΙΝΟΗΣ - ΦΛΑΤΣΑΤΑΣ
528 -//- Περιοχήν ΤΣΑΡΤΣΙΤΣΑ
529 -//- ΣΦΕΤΑ ΝΕΔΕΛΑ - ΣΤΑΡΟΒΟ ΣΕΛΟ
144 ΜΟΠ υπό Διοίκησιν 41 Ταξ. (μείον πυρ/χία)
Μία Πυρ/χία υπό διοίκησιν 43 Ταξ.

5. ΟΡΙΑ

Μεταξύ ΙΧ - Χης Μεραρχιών (Α.Α.Π. Φ. 132/18/ΑΙ/Ι/8.8.49 Β΄ΣΣ). ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ - ΠΛΑΤΥΔΡΟΜΟΣ - ΔΕΝΔΡΟΧΩΡΙ - ΚΟΥΛΕ - ΒΟΥΤΣΙ άπαντα Χ Μεραρχίαν.

Κατόπιν διαταγής άκρως απορρήτου - Προσωπικής του Β΄ΣΣ της 11.8.49 εξεδόθη ετέρα τοιαύτη της Μεραρχίας, καθορίζουσα ως κάτωθι τας αποστολάς των Ταξιαρχιών.

42 Ταξιαρχία

(α) Εξορμούσα εκ περιοχής ΑΓ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ θα καταλάβη δι' ενός Τάγματος υψ. 1163 - υψ. ΚΡΕΝΤΑ - Δυτ. αντέρεισμα ΚΡΕΝΤΑΣ (μεσημβριανός 26). Δι' ετέρου Τάγματος. Αντέρεισμα Δυτ. ΤΑΛΙΚ και προς Β. μέχρι ΚΡΕΝΤΑΣ.

(β) Προ εξορμήσεως κύκλωσις Αλβανικών φυλακίων και αποκοπή τηλεφωνικών γραμμών.

41 Ταξιαρχία

(α) Καλυπτομένη Δυτ. υπό 42 Ταξιαρχίας να διολισθήση διά του Αλβανικού εδάφους και να καταλάβη υψ. 1214 - υψ. ΣΜΑΡΔΕΣΙ - ΚΡΟΥΜΝΙΤΣΑ.

(β) Εν ευνοϊκή περιπτώσει ώθησις προς ΜΟΣΧΟΧΩΡΙ.

(γ) Ειδική εντολή. Διά κατοχής υψ. 1214 και υψ. ΣΜΑΡΔΕΣΙ αποκοπή επικοινωνίας μεταξύ Αλβανικού και Ελληνικού εδάφους.

43 Ταξιαρχία

(α) Δι' ενός Τάγματος να ανοίξη διάδρομον μεταξύ ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ και συνόρων, μεθ' ο επίθεσις προς κατάληψιν ΚΩΣΤΟΝΕΤΣΙ.

(β) Δι' ετέρου Τάγματος αιφνιδιαστική κατάληψις ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ και εν συνεχεία κάλυψις του δεξιού πλευρού προς συγκρότημα ΚΟΥΚΟΥΒΙΤΣΑΙΝΑ.

(γ) Συνέχισις κινήσεως προς κατάληψιν Α. ανωνύμου και ΙΕΡΟΠΗΓΗΣ.

(δ) 529 Τ.Π. αντικαθιστάμενον υπό τμημάτων 61 Ταξ. δέον να έχη συγκεντρωθή την πρωίαν της 12 τρέχοντος μεταξύ ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ και Α. αντερείδων ΦΛΑΤΣΑΤΑΣ.

6. ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ

(α) 41 Ταξ. την μεσημβρίαν της 11.8.49 τα Τάγματα της Ταξιαρχίας διά κεκαλυμμένων δρομολογίων εκινήθησαν και την 20.00 ώραν συνεκεντρώθησαν χώρους εξορμήσεως.
521 Τ.Π. (Ν.265463) - 522 Τ.Π. (Ν.262458) - 523 Τ.Π. (Ν.278465).
Τ.Σ. Ταξιαρχίας επί ΑΝΩΝΥΜΟΥ (Ν.275465).

(β) 42 Ταξιαρχία. Την 12.00 ώραν της 11.8.49 ο Δ/τής της Ταξιαρχίας και οι Δ/ταί Ταγμάτων μετά των Δ/τών λόχων μετέβησαν εις ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗΝ ΘΕΟΛΟΓΟΝ δι' αναγνώρισιν. Τάγματα ωδηγήθησαν υπό Υποδ/τών Ταγμάτων χώρον εξορμήσεων ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗΝ ΘΕΟΛΟΓΟΝ (Ν.261475), όπου συνεκεντρώθησαν την 23.15 ώραν.

(γ) 43 Ταξιαρχία. 527 Τ.Π. διλοχία περιοχήν
ΦΛΑΤΣΑΤΑ - ΜΠΕΗ ΜΠΟΥΝΑΡ - Διλοχία περιοχήν ΟΙΝΟΗΣ.

528 Τ.Π. από περιοχής ΤΣΑΡΤΣΑΤΑ θα συγκεντρωθή μέχρι εσπέρας περιοχής ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ (Ν.273436) - ΦΛΑΤΣΑΤΑ.

529 Τ.Π. αντικαθηστάμενον εντός νυκτός υπό τμημάτων 61 Ταξιαρχίας θα συγκεντρωθή μέχρι της 12.8.49 περιοχήν ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ και ανατολικώς Νεκροταφείου - ΠΟΛΥΑΜΕΝΟΥ, ως εφεδρεία της Μεραρχίας.

Την 11.8.49 ελήφθη η υπ' αριθ. Α.Π. Φ 138/29 ΤΣ/Β΄ΣΣ/Α1.111900 ιαταγή έχουσα ούτω:

Θαυμασία ενέργεια ΙΙΙ και ΧΙ Μεραρχιών επιτρέπει εκδήλωσιν απόψε ελιγμού ΙΧης. Ζήτημα Ζωτικόν δι' όλην ενέργειαν ΒΙΤΣΙ, όπως αύριον όλοι ολοταχώς προς ΠΡΕΣΠΑΝ. Πρέπει να τελειώσωμε. Ανακοινωθή πρωίαν ακόμη και οπλίτας.

Κατόπιν τούτου έδει να συγκεντρωθή και η 42 Ταξιαρχία εις ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗΝ ΘΕΟΛΟΓΟΝ εντός του απογεύματος της 11.8.49. Η κίνησις των 524, 526 Τ.Π. εγένετο διά του μοναδικού δρομολογίου ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ - ΟΙΝΟΗ - ΦΤΕΡΙΑΣ - ΠΟΛΥΑΝΕΜΟΝ διά του οποίου εκινούντο συγχρόνως το 102 Σ.Π.Π. και η 152 Μ.Μ.Π. Τα 521, 522. 523 Τάγματα της 41 Ταξ. και το 528 της 43 τούτω και η επισυμβάσα συνεχής παρενόχλησις του μοναδικού δρομολογίου υπό του εχθρικού πυρ/κού.

Τούτο έσχον ως αποτέλεσμα την καθυστέρησιν της αφίξεως των Ταγμάτων εις τους χώρους συγκεντρώσεως. Από επομένης πρωίας ΙΙ Αυγούστου ανετίθετο το εις τας 41 και 42 Ταξιαρχίας νέα αποστολή.

-Η 42 ν' αχθή διά ΤΣΙΦΛΙΚ εις ΤΑΛΙΚ όπερ διά νυκτός έδει να καταλάβη, καλύπτουσα ούτω την κίνησιν της 41 Ταξιαρχίας, ήτις θα εκινείτο δεξιά και παραλλήλως διά την κατάληψιν υψ. 1130 - ΣΜΑΡΔΕΣΙ. Η κίνησις αύτη διετάχθη ν' αρχίση την 21.00 ώρ. της 11.8.49. Διά τον συντονισμόν της ενεργείας αμφοτέρων των 41, 42 Ταξ. προωθήθη εις ανώνυμον ύψωμα ο Υποδ/τής της Μεραρχίας, όστις θα ενημέρωνε τον Διοικητήν της Μεραρχίας περί της εκάστοτε καταστάσεως.

ΩΡΑ ΕΞΟΡΜΗΣΕΩΣ

41 και 42 Ταξιαρχία η 21.00 της ΙΙης Αυγούστου.

43 Ταξιαρχία εκ γραμμής (983986) την 2αν ώραν της 12ης Αυγ. - Λόχος 41 Ταξιαρχίας εγκατασταθή εις ΑΝΩΝΥΜΟΝ Βορ. 1093 προς ενίσχυσιν του 528 Τ.Π., κατάληψιν 1093 - ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ.

ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ

41 Ταξιαρχία

Από 22.30 ώρας Η. τμήματα συγκεντρούμενα επί της βάσεως εξορμήσεως εβάλλοντο από Αλβανικού εδάφους και εκ κατευθύνσεως ΤΣΙΦΛΙΚ, διά πυρών αυτομάτων. Τούτο ηνάγκασε τον Υποδ/τήν της Μεραρχίας να αναφέρη διά την προκλητικότητα των Αλβανών και την μέχρις ορίων ανεκτικότητα των Η.

Η εξόρμησις των τμημάτων της Ταξιαρχίας ήρχισε την 24.00 ώραν της 11.8.49 επί των κάτωθι κατευθύνσεων.

(α) 521 Τ.Π. ΤΣΙΦΛΙΚ (Ν.2747) - ΚΕΦΑΛΟΒΡΥΣΟ (Ν.2749) - υψ. 1130 (Ν.2750)

(β) 523 Τ.Π. (Ν.278365)-(Ν.285483)- Ε. Φυλ. 27 - ΑΝΩΝΥΜΟΝ (Ν.280505) πυραμίς 32 υψ. 1277, Ι (Ν.282532)- ορ. ΣΜΑΡΔΕΣΙ.

(γ) 522 Τ.Π. ακολουθούν 523 Τ.Π. να επιβοηθήση ενέργειαν 523 Τ.Π. προς ΣΜΑΡΔΕΣΙ και εν συνεχεία να κινηθή προς ΜΟΣΧΟΧΩΡΙ - ΚΟΡΜΠΕΤΣΙ.

521 και 523 Τ.Π. εν τη προσπαθεία των προς εκτέλεσιν της εντολής των εδέχθησαν δραστικά πυρά μυδραλλίων από ΑΛΒΑΝΙΚΑ φυλάκια (Ν.272474) - (Ν.274477) - (Ν.277483) - (Ν.275485) και (Ν.478494).

Κατέστη ούτω δυσχερής η κίνησις της Ταξιαρχίας κατά την διάρκειαν της νυκτός, προς εκπλήρωσιν της εντολής της. Ευρέθη συνεπώς άμα τη εω της 12 τρέχοντος με την κάτωθι διάταξιν:

521 Τ.Π. εντός Αλβανικού εις γραμμήν (Ν.266483) - (Ν.268488) (Ν.273487) - (Ν.278485) με συνεχή απειλήν του πλευρού εκ των ΑΛΒΑΝΙΚΩΝ πυρών, καθ' ότι η 42 Ταξιαρχία δεν ηδυνήθη να κινηθή εις το αριστερόν της 41 Ταξιαρχίας, προς κάλυψιν της 41 πέραν των αντερεισμ. Α. ΤΡΕΣΤΕΝΙΚ, λόγω των αντιστάσεων, ας συνήντησε εντός του Αλβανικού. εδάφους.

523 Τ.Π. γραμμή ΣΟΥΚΑΛΙΤΣΑ (Ν.277484).

- Άμα τη εω οι Αλβανοί ανέτειναν την αντίστασίν των βάλλοντες δι' όλμων και διά δύο βαρέων Πυρ/χιών εκ του Αλβανικού.

- Ομοίως Πυρ/κόν των Κ.Σ. από ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ και όλμοι από το ΚΩΣΤΟΝΕΤΣΙ έβαλον κατά των 521 Τ.Π. και 523 Τ.Π. με σημαντικόν αριθμόν απωλειών των Ν.

Παρ' όλον τούτο Δ/γή της Μεραρχίας καθώρισεν συνέχισιν επιθετικής ενεργείας προς κατάληψιν υψ. 1130 αρχικώς και ΣΜΑΡΔΕΣΙ εν συνεχεία.

Κατόπιν προπαρασκευής πυρ/κού και Αεροπορίας επιτυγχάνεται μέχρι της 13.30 ώρ. η κατάληψις υψ. 1130 και ΚΕΦΑΛΟΒΡΥΣΟΥ (Ν.254495).

Διεπύστωθησαν αι κάτωθι απώλειαι των Κ.Σ.

Ν.Ε.	4 ων εις ταγ/ρχης
Κ.Σ.Ε.	5
Αλβανοίν Σ.	1

Ημέτεραι απώλειαι
Η.Ν.Ο 2
Π.Τ.Α. 1
Η.Τ.Ο. 14
λάφυρα 2 μπρέντα - 1 μυδράλλιον - Α/Τ πυρ/λον των 75 χιλ.

Λόγω μειονεκτικής θέσεως του 521 Τ.Π. επί υψ. 1130 καταλαμβάνεται και η ΚΡΕΝΤΑ (Ν.2751) των Αλβανών αποσυρθέντων εις ΤΑΛΙΚ. Απογευματινάς ώρας της αυτής ημέρας εξαπολύεται αντεπίθεσις Αλβανών από ΤΑΛΙΚ κατά των Ν. επί ΚΡΕΝΤΑΣ.

Αντεπίθεσις Αλβανών αποκρούεται με σοβαράς απωλείας εκατέρωθεν Την 21.30 ώρ. επανελήφθη η επίθεσις των Αλβανών ήτις και απεκρούσθη. Επίθεσις υπεστηρίχθη υπό Πυρ/κού και όλμων εκ του Αλβανικού.

Κατόπιν τούτων δεν είναι δυνατή η συνέχισις προχωρήσεως προς κατάληψιν 1277, Ι - ΣΜΑΡΔΕΣΙ. Η νύκτα όθεν 12- 13.8.49 ευρίσκει την 41 Ταξιαρχίαν εδραιομένην επί του υψ. 1130 - ΚΡΕΝΤΑ. Ιδίαν νύκτα επανελήφθη επίθεσις των Αλβανών κατά Ν. επί ΚΡΕΝΤΑ, ήτις απεκρούσθη.

13.8.49

Από 05.30 ώρας διά του από 13-8-49 σήματος ανετέθη η Δ/σις των επιχειρήσεων των 41 και 42 Ταξ. και 528 Τ. εις υποδιοικητήν της Μεραρχίας.

Η 42 Ταξιαρχία ενισχυμένη με το 522 Τ.Π. διετάχθη να επιτεθή και καταλάβη υψ. 1093 (Ν.289501) - 32 πυραμίδα (Ν.282525) - υψ. 1277 (Ν.280532) 0 ΣΜΑΡΔΕΣΙ προς ενίσχυσιν της κινήσεως αυτής από Δυσμών η 41 Ταξιαρχία αναλαμβάνει να διατηρήση υψ. 1130 - ΚΡΕΝΤΑ και διά του υπ' αυτήν υπαχθέντος 528 Τ.Π. να εξασκήση πίεσιν επί ΚΩΣΤΕΝΕΤΣΙ.

14.8.49
528 Τ.Π. επανέρχεται υπό διαταγάς Ταξιαρχίας του. Ταξιαρχία κατέχει τας αυτάς θέσεις ως την 13.8.49.

15.8.49
Τμήματα της Ταξιαρχίας μετά κατάληψιν ΣΜΑΡΔΕΣΙ υπό τμημάτων της 42 Ταξιαρχίας, προωθούνται εις υψ. 1214 (Ν.2855) των Κ.Σ. από ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ αποσυρθέντων διά ΜΟΣΧΟΧΩΡΙΟΥ προς Βορράν.

42 Ταξιαρχία
Τα 524 και 526 Τ.Π. συνεκεντρώθησαν περιοχήν ΑΓ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ (Ν.255465) την 23.00 ω. της 11.8.49. Ο χώρος ούτος είχε ορισθή ως χώρος συγκεντρώσεως της Ταξιαρχίας.

Το 525 Τ.Π. από της 7.8.49 είχεν αναλάβει την ευθύνην της περιοχής ΑΓ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΘΕΟΛΟΓΟΣ - ΑΝΩΝΥΜΟΝ - (267465) υπό τας διαταγάς της 41 Ταξιαρχίας.

Η συγκέντρωσις των 524 και 526 Τ.Π. εις χώρον συγκεντρώσεως και η εξόρμησις από τούτον επραγματοποιήθη πολύ αργά, ήτοι τρεις ώρας μετά την προκαθωρισθείσαν διά της διαταγής ώρας, λόγω της προαναφερθείσης ταύτης ανωμαλίας.

Τούτο ωφείλετο εις την απόστασιν την οποίαν διήνυσαν τα Τάγματα αυτά από τους χώρους σταθμεύσεως των (ΚΟΛΟΚΥΝΘΟΥ - ΑΓ ΚΥΡΙΑΚΗ) μέχρι ΑΓ ΙΩΑΝΝΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ και λόγω βραδύτητος εκκινήσεως.

Των τμημάτων της Ταξιαρχίας προηγούνται δύο λόχοι των 525 και 526 αίτινες προέβησαν εις αρπαγήν των Αλβανικών φυλακίων ΤΣΙΦΛΙΚ (Ν.2747) την 23.50

Η εκκίνησις των 524 και 526 Τ.Π. πραγματοποιείται την 24.00 ω. της 11.8.49 με κατεύθυνσιν ΤΑΛΙΚ - ΚΡΕΝΤΑ και με σκοπόν την κάλυψιν του αριστερού της 41 Ταξιαρχίας.

Τα κινούμενα Τάγματα συναντούν αντιστάσεις εντός Αλβανικού και υποχρεούνται να σταματήσουν. Με το πρώτο φώς της 12.8.49 δέχονται συγκεντρωτικά πυρά Αλβανικού πυρ/κού εκ ΒΙΣΟΤΣΙΤΣΗΣ (Ν.2451) και όλμων εκ ΤΑΛΙΚ. Κατεδείχθη όθεν την εω της 12.8.49 ότι δεν κατέστη δυνατή σοβαρά προώθησις και της 42 Ταξιαρχίας.

Προ του γεγονότος ο Υποδ/τής της Μεραρχίας προκαλεί συνάντησιν των Δ/τών 41 και 42 Ταξιαρχιών μετ' αυτού εις ΑΝΩΝΥΜΟΝ.

Κατ' αυτήν διατάσσεται η συνέχισις προωθήσεως της 41 Ταξιαρχίας προς την καθωρισθείσαν αρχικώς αποστολήν, η δε 42 Ταξιαρχία αποσύρθη από του Αλβανικού εδάφους, καθ' ότι τα πυρά των Αλβανών ήρχισαν αυξανόμενα και επιφέροντα σημαντικόν αριθμόν απωλειών εις Η.

Την 16.00 ω. το 524 Τ.Π. συγκεντρούται κατόπιν διαταγής της Μεραρχίας εις ΑΝΩΝΥΜΟΝ (Ν.2746), το δε 526 Τ.Π. την 20.00 ώραν καταλαμβάνει ΣΟΥΚΛΑΙΤΣΑΝ (Ν.280485) - υψ. 983 (Ν.280482).

13.8.49

Ως ανωτέρω αναγράφεται την Δ/νσιν των επιχειρήσεων 41,42 Ταξιαρχιών αναλαμβάνει από πρωίας σήμερον ο Υποδ/τής Μεραρχίας.

Από της 07.00 ώρ. της 13.8.49 υπό την 42 Ταξ. υπάγεται το 522 Τ.Π. με εντολήν δι' ολόκληρον την Ταξιαρχίαν επίθεσιν εν τη κατευθύνσει ΑΝΩΝΥΜΟΝ (Ν.2751) - υψ. 1277 - οροσ. ΣΜΑΡΔΕΣΙ.

Τη υποστηρίξει πυρ/κού και αεροπορίας καταλαμβάνονται διαδοχικώς ο υψ. 1093 και το Φ. (Ν.285510) την 15.00 ω. Τα επί υψ. 1093 ανελθόντα τμήματα δέχονται αντεπίθεσιν των Κ.Σ. ήτις αποκρούεται. Επηκολούθησε η κατάληψις του υψ. 1277 υπό του 526 Τ.Π. και αντεπίθεσις Αλβανών και συμμοριτών από Αλβανικού εδάφους και από ΣΜΑΡΔΕΣΙ. Αντεπίθεσις υπεστηρίχθη υπό πυρ/κού και όλμων εξ Αλβανίας. Προ ισχυράς πιέσεως ευρεθέν το Τάγμα συνεπτύχθη ολίγον Νοτιώτερον του φυλακίου (Ν.288516).

Το φυλάκιον τούτο ανεκατελήφθη υπό του Τάγματος τη βοηθεία ανασχετικών πυρών πυρ/κού και καταστάσης δυνατής της περαιτέρω προχωρήσεως προς ανακατάληψιν του υψ. 1277.

Εκ των ενεργειών της 13.8.49.

Η.Ν.Α 1
Η.Τ.Α. 5
Μ.Ν.Ο. 12
Η.Τ.Ο. 39
Κ.Σ.Ν.Ε. 30
Κ.Σ.Σ.Ε. 6
Κ.Σ.Π.Ε. 1
Κ.Σ.Π.Α. 1
Κ.Σ/σσα 1

Ομοίως συνελήφθησαν 2 Αλβανοί εντός Ελληνικού εδάφους.

14.8.49

Την 08.00 ώρ. της 14.8.49 κατόπιν προπαρασκευής πυρ/κού πραγματοποιείται η κατάληψις του υψ. 1277 και του υψ. ΣΜΑΡΔΕΣΙ περί την 10.30 ω. Το 522 Τ.Π. συνέχισεν την κίνησίν του προς ΜΟΣΧΟΧΩΡΙ ένθα ήχθη κατόπιν ανατροπής αντιστάσεως. Επί της Θέσεως ταύτης ανευρέθη οπλισμός και υλικόν των Κ.Σ.-

15.8.49

Διατάσσεται συγκέντρωσις Ταξιαρχίας περιοχήν ΚΑΤΩ ΦΤΕΡΙΑΣ δι' εκτέλεσιν ετέρας αποστολής.

43 Ταξιαρχία

9.8.49.

Η Ταξιαρχία είναι συγκεντρωμένη εις περιοχήν ΠΟΛΥΑΝΕΜΟΥ - ΦΛΑΤΣΑΤΑΣ - ΑΓ. ΚΥΡΙΑΚΗ, ήτις αποτελεί την βάσιν της εξορμήσεως της Ταξιαρχίας.

10.8.49

Καταλαμβάνονται άνευ αντιστάσεως οι υψοδ. 1030 (Ν.301163) και υψ. 966 (Ν.287464) υπό του 527 Τ.Π. ίνα χρησιμοποιηθούν ως βάσεις πυρός διά μελλοντικήν επιχείρησιν κατά του υψοδ. ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ.

11 και 12.8.49

Η Ταξιαρχία διά των 527 και 528 Τ.Π. εξορμά προς ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΝ και υψ. 966 - υψ. 1093 την 02.00 ω. της 12.8.49. Επιτυγχάνεται η κατάληψις του ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ υπό του 527 Τ.Π. πρωινάς ώρας της 12.8.49 και η εν συνεχεία εγκατάλειψις του υψώματος υπό του Τάγματος, λόγω σοβαρών απωλειών εκ του εχθρικού πυρ/κού και όλμων από κατευθύνσεως ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ και ΚΟΥΚΟΥΒΙΤΣΑΙΝΑΣ. Τάγμα συνεπτύχθη περιοχήν υψ. 966 (Ν.3147) και (Ν.300483).

Το 528 Τ.Π. καταλαμβάνει το 27 Ε.Φ.

13.8.49

Καθ' όλην την ημέραν εγένοντο παρενοχλήσεις εκατέρωθεν διά πυρών όλμων και πυρ/κού. Επιθετική ενέργεια της Ταξιαρχίας δεν εγένετο καθ' ότι ευρίσκετο εν εξελίξει η επιχείρησις προς ΣΜΑΡΔΕΣΙ.

14.8.49.

Κατά την νύκτα 13-14.8.49 ισχυραί αναγνωρίσεις προς ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΝ υψ. 1121 διεπίστωσαν κατοχήν θέσεων τούτων. Την πρωίαν καταλαμβάνονται τα υψώματα ΑΓ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ - ΚΟΥΚΟΥΒΙΤΣΑΙΝΑ και εν συνεχεία ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ των συμμοριτών αποσυρθέντων κατά την διάρκειαν της νυκτός προς βορράν.

15.8.49

Διάτάσσεται και εκτελείται υπό των τμημάτων της Ταξιαρχίας εις περιοχήν ΝΙΚΟΛΕΡ (Ν.2236) - ΤΡΙΛΟΦΟΝ (Ν.2538).

ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ

(α) Συγκρότησις. 144 ΜΟΠ.
102 ΣΠΠ.
152 ΜΜΠ.

-Η 144 ΜΟΠ υπό Δ/σιν 41 και 43 Ταξ.

-102 ΣΠΠ και 152 ΜΜΠ έδρασαν ως συγκροτήματα.

-Μετά την τροποποίησιν του γενικού σχεδίου ενέργειας της Μεραρχίας ενετάχθη και η 144 ΜΟΠ εις το συγκρότημα.

-Κατά την νύκτα της 10 προς 11 Αυγούστου και από 24.00 μέχρι 0100 εγένοντο (κατόπιν δ/γής της Μεραρχίας και βάσει πίνακος αποστολών δι΄ολοκλήρου του συγκροτήματος) συγκεντρώσεις επί ωργανωμένων εχθρικών τοποθεσιών και αντιστάσεων.

Κατά τας ημέρας 11, 12, 13, 14 Αυγούστου εξετελέσθησαν βολαί συγκεντρώσεως διά την υποστήριξιν και προχώρησιν των 41, 42 Ταξιαρχιών προς ΣΜΑΡΔΕΣΙ επί υψ. 1130 (Ν.275509) - υψ. 1277 (Ν.281532) - υψ. 1093 (Ν.289502) και επί ΣΜΑΡΔΕΣΙ.

-Εξετελέσθησαν βολαί ανασχέσεως κατ' επανάληψιν πέραν του υψώματος 1130 και 1093 δι' απόκρουσιν εχθρικών αντεπιθέσεων.

Διά την βολήν εναντίον εις θυρίδων πολ/λείων είχον προωθηθή δύο ορειβατικά πυρ/λα της 144 ΜΟΠ εις υψ. 1996 (Ν.311471).

Παρέστη ανάγκη να εκτελεσθώσι βολαί εναντίον πυροβολαρχιών ευρισκομένων επί Αλβανικού εδάφους αίτινες έβαλον εναντίον των Ν. τμημάτων και των θέσεων του πυρ/κού μας.

Εξετελέσθη ομοίως βολή αντιπυρ/κού με ΚΠΑΡ εναντίον εχθρικών πυροβολαρχιών ευρισκομένων επί Αλβανικού εδάφους, πλησίον χωρίου ΜΠΙΓΛΙΣΤΑ και ΚΑΠΕΤΙΣΤΑ.

-Η συνεργασία Πεζικού - Πυρ/κού υπήρξεν πάντοτε αρμονική και πλήρης Το πυρ/κόν δεν ηδυνήθη να ταχθή εντός του απογεύματος της 11 Αυγ. λόγω συνοστισμού φαλάγγων επί του δρομολογίου.

ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ

-Παρουσιάσθη δυσκαμψία τις άμα τη ενάρξει των επιχειρήσεων, ήτις έπαυσε κατά την διάρκειαν τούτων χάρις εις την προσωπικήν παντού επέμβασιν του Δ/του των Διαβ/σεων της Μεραρχίας.

ΜΗΧΑΝΙΚΟΝ

-Ο 704 Λόχος Μηχ/κού εχρησιμοποιήθη διά την αποκατάστασιν οδού ΟΙΝΟΗΣ - ΚΑΤΩ ΦΤΕΡΙΑΣ.

-Διευθέτησιν οδού μέχρι ΠΟΛΥΑΝΕΜΟΥ.

-Διευθέτησιν θέσεων Πυρ/κού.

-Άρσιν ναρκοζωνών, ναρκαλιείαν.

-Διευθέτησιν οδού ΑΓ ΚΥΡΙΑΚΗ - ΙΕΡΟΠΗΓΗ - ΑΓ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ.

-Άπασας τας αποστολάς επεράτωσε διότι τα εργαζόμενα τμήματα του διέκρινε πάντοτε προσπάθεια επαινετή.

Συμπεράσματα

Η Μεραρχία δεν επέτυχε κατάληψιν αντικειμενικών σκοπών εντός του καθορισθέντος υπό του ΣΣ χρόνου. Αίτια προκαλέσαντα τούτο δέον να αναζητηθώσι μεταξύ των κάτωθι.

(α) Προ της ενάρξεως των επιχειρήσεων κατεδείχθησαν κατά την περίοδον εκπαιδεύσεως εις ΔΡΕΠΑΝΟΝ όπλα και υπεσχέθη υποστήριξις μεγάλης ισχύος. Πάντα ταύτα δεν παρεσχέθησαν επί του πεδίου της μάχης. Θα πρέπει συνεπώς να μη υποσχόμεθα μέσα άτινα δεν θα διαθέσωμεν κατά την μάχην. Τούδο επιδρά δυσμενώς επί του ηθικού.

(β) Η προπαρασκευή διά την νυκτερινήν ενέργειαν της 11-12 Αυγ. δεν υπήρξεν πλήρης. Δεν παρεσχέθη ο υλικός χρόνος διά τας αναγκαίας λεπτομερείς αναγνωρίσεις, αίτινες τόσον ήσαν απαραίτητοι μέχρι και διμοιρίτου, δοθέντος ότι προεβλέπετο κίνησις δι' Αλβανικού εδάφους.

(γ) Δεν εξετιμήθη ως έδει η Αλβανική αντίστασις.

(δ) Τα πυρά του πυρ/κού των Αλβανών εμείωσαν την ορμητικότητα των τμημάτων μας. Οι στρατιώται ενώ ουδόλως φοβούνται τα όπλα ευθυτενούς τροχιάς, παρ' όλον ότι ταύτα προκαλούν τας σοβαρωτέρας απωλείας δεν έχουν καν συνηθίσει εις τα όπλα καμπύλης τροχιάς. Οργάνωσις αντιπυρ/κού, αντιολμιτών, είναι πάντοτε επιβεβλημμένη. Μεγάλη ενίσχυσις παρέχεται εις το πεζικόν εάν κατά την διάρκειαν της επιθέσεως και την εδραίωσιν καλύπτεται τούτο, έστω, και διά μικρού αριθμού αεροπλάνων, καθ' όσον έχει παρατηρηθή ότι τότε οι όλμοι και το εχθρικόν πυρ/κόν σιγούν.

(ε) Η 42 Ταξιαρχία δεν συνεκεντρώθη εγκαίρως εις χώρον εξορμήσεως. Μία προσπάθεια των Δ/τών καθ' όλην την ιεραρχίαν ίσως απέδιδε περισσότερα.

(στ) Η 41 Ταξιαρχία εξεδήλωσε διστακτικότητα διά την εξόρμησιν της εξαρτήσασα την προχώρησιν εκ της κινήσεως της 42 Ταξ. ως μη ώφειλεν.

Ο Υποδιοικητής της Μεραρχίας εκτιμήσας την κατάστασιν την νύκτα της 11 προς 12 Αυγ. ητήσατο 24ωρον αναβολήν της εξορμήσεως. Αύτη απερρίφθη υπό της Μεραρχίας. ΄Ισως εάν εγένετο αποδεκτή να παρουσίαζε πλεονεκτήματα.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΟΥΡΓΟΥΡΑΚΗΣ
ΤΑΞΙΑΡΧΟΣ ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΤΗΣ
Τ.Υ.

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟΝ
Τ.Υ.

33

Β΄ΣΣ

ΠΥΡΣΟΣ

από 10.8.49 μέχρι 15.8.49

Β΄ΣΣ /Α1

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ “ΠΥΡΣΟΣ”

(ΦΛΩΡΙΝΑ
ΧΑΡΤΗΣ: 1: 500000) ΚΑΣΤΟΡΙΑ
(ΑΓ. ΓΕΡΜΑΝΟΣ
) ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ
(ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ

I. ΣΚΟΠΟΣ

Η επιχείρησις “ΠΥΡΣΟΣ” απέβλεπεν εις την συντριβήν των επί ΒΙΤΣΙ ΚΣ. δυνάμεων και εις την εδραίωσιν Εθνικών δυνάμεων επί τούτου.

II. ΕΧΘΡΟΣ

Εκ της επιχειρήσεως ταύτης επεβεβαιώθησαν τα εις ΕΙΔΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΩΝ, επισυναπτόμενον εις την υπ’ αριθ. Α.Α.Π. 132/15/4.8.49 ΔΙΑΤΑΓΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ “ΠΥΡΣΟΣ” αναφερόμενα εν σχέσει με δύναμιν, διάταξιν, οργάνωσιν και πρόθεσιν του εχθρού.

1) Η δύναμις του εχθρού συνίστατο, πράγματι, εξ 7-8 χιλιάδων μαχητών και εξ 34 Ορειβατικών Πυροβόλων - 12 Πεδινών - 15 αντιαεροπορικών -27 αντιαρματικών.

2) Αι δυνάμεις αύται είχον διατεθεί ως αναφέρεται εις το δελτίον Πληροφοριών ήτοι:

(α) ΕΠΙ ΒΑΡΝΟΥΣ - συγκροτήματος ΒΙΓΛΑΣ δύναμις 4 Ταγμάτων Πεζικού μετά 8 Ορειβατικών Πυροβόλων - 5 Πεδινών - 5 αντιαρματικών (δύναμις 1430)

(β) ΕΠΙ ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ - συγκροτήματος υψ. 1685 ΠΛΑΤΥ - ΚΟΥΛΑ - ΡΟΤΟ δύναμιν 3 Ταγμάτων Πεζικού μετά 12 Ορειβατικών Πυροβόλων - 4 Πεδινών - 10 αντιαρματικών (δύναμις 1250)

(γ) ΕΠΙ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑΜΑΤΑ - ΜΠΑΡΟ - ΛΕΣΙΤΣ - ΤΣΟΥΚΑ δύναμιν 3 Ταγμάτων μετά 6 Ορειβατικών Πυροβόλων - Πεδινών - 6 αντιαρματικά. (Δύναμις 1020)

(δ) ΕΠΙ ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ - ΦΡΑΓΚΟΒΙΤΣΑ - ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ - ΚΩΣΤΕΝΕΤΣΙ ΣΜΑΡΔΕΣΙ 3 Ταγμάτων Πεζικού μετά 8 Ορειβατικών Πυροβόλων 3 Πεδινών - 6 αντιαρματικών. (Δύναμις 1250)

(ε) ΕΦΕΔΡΕΙΑ:
ΠΕΡΙΟΧΗ ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ - ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ: Μία Ταξ/χία (105) (Δ. 6 Περιοχή ΒΑΡΜΠΑ - ΤΥΡΝΟΒΟΝ: Ταξιαρχία Σχολής Αξ/κών. (Δ.510)

3. Αι οργανώσεις συνίσταντο εις πλείστα σημεία Στηρίγματος επί δεσποζόντων και επικαίρων θέσεων και υποχρεωτικών διαβάσεων περιλαμβάνοντα χαρακώματα ορθίου ανδρός εν εκχώσει γενικώς Πολυβολεία και σκέπαστρα κεκαλυμένα εκ 10 και πλέον κορμών δένδρων και παχέος στρώματος χώματος, ναρκοπέδια και πολλά τούτων ΣΣ περιελάμβανον συρματοπλέγματα.

Αι οργανώσεις αύται εκτείνοντο εις μέγα βάθος μέχρι της κορυφογραμμής ΚΟΡΜΠΕΤΣΙ - ΒΑΡΜΠΑ - ΜΑΥΡΗ ΡΑΧΗ - ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑ ΠΡΕΒΟΛ - ΜΑΖΙ - ΜΠΟΤΣΑΡΑ, ως και επί Χερσονήσου ΠΥΞΟΥ και επί της εισόδου ταύτης.

4) Η πρόθεσις του εχθρού ως προκύπτει εκ της διατάξεως και οργανώσεως συνίστατο:

α) Διά της ισχυράς κατοχής του δεξιού (ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ - ΣΜΑΡΔΕΣΙ) και του αριστερού (ΒΑΡΝΟΥΣ - ΒΙΓΛΑ), λόγω του απροσίτου του εδάφους (απόκρημνον, κεκαλυμμένον και λίαν ορεινού γενικώς), αποκλεισμός παντός κινδύνου απειλής των οδών επικοινωνίας μετά της ΑΛΒΑΝΙΑΣ (ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ - ΜΠΙΓΛΙΤΣΑ και ΠΙΣΟΔΕΡΙ - ΠΡΕΒΟΛ - ΛΑΙΜΟΣ - ΠΥΞΟΣ).

β) Διά της ισχυράς κατοχής του προωθημένου συγκροτήματος ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ - υψ. 1685 - ΠΛΑΤΥ - ΚΟΥΛΑ - ΡΟΤΟ απομάκρυνσις κινδύνου απειλής της αρτηρίας ΠΙΣΟΔΕΡΙ - ΒΑΤΟΧΩΡΙ - ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ και ύπαρξις όσον το δυνατόν μεγαλυτέρου βάθους.

γ) Διά της κατοχής της τοποθεσίας ΓΙΑΜΑΤΑ - ΜΠΑΡΟ - ΛΕΣΙΤΣ ΤΣΟΥΚΑ κάλυψις της εχθρικής διατάξεως εκ νότου εκ περιοχής ΜΠΙΚΟΒΙΚ και ύπαρξις δευτέρας εν τω κάντρω ισχυράς τοποθεσίας προς αναστολήν ημετέρας προχωρήσεως εις περίπτωσιν πτώσεως του προκεχωρημένου και μεμονωμένου συγκροτήματος 1685 - ΠΛΑΤΥ - ΚΟΥΛΑ κ.λ.π.

δ) Διά των δύο εν εφεδρεία Ταξιαρχιών ενίσχυσις παντός απειλουμένου σημείου και ιδιαιτέρως του δεξιού και της τοποθεσίας ΓΙΑΜΑΤΑ - ΜΠΑΡΟ - ΛΕΣΙΤΣ - ΤΣΟΥΚΑ.

5. Σχετικώς με τα διατιθέμενα υπό του εχθρού μέσα άγνωστος ετύγχανεν ημίν η αφθονία των Πυρομαχικών πάσης φύσεως και ιδία Πυροβολικού - όλμων ως και η αφθονία του οπλισμού.

Αι ανευρεθείσαι αποθήκαι και ποσότητες μαρτυρούσι ένα εκ των παραγόντων επί του οποίου οι ΚΣ. εστήριζον τας ελπίδας επί του απορθήτου του ΒΙΤΣΙ.

6. Όσον αφορά το ηθικόν των ΚΣ. τούτο δεν ευρίσκετο εις ο σημείον πτώσεως ανεμένετο εάν ληφθή υπ' όψιν η προβληθείσα αντίστασις και η κατά βάθος άμυνα τούτων.

Βεβαίως αι αποτυχίαι τούτων εις ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΝ, ΡΟΥΜΕΛΗΝ, ΘΕΣΣΑΛΙΑΝ, ΦΛΩΡΙΝΑΝ κ.λ.π. και η αδυναμία ενισχύσεως διά στρατολογίας των Μονάδων των και η χρησιμοποίησις τραυματιών και ανδρών υπηρεσιών και σχηματισμών προς συμπλήρωσιν των κενών εις τας μαχίμους Μονάδας είχον μειώσει το ηθικόν εν τινι βαθμώ και την συνοχήν των τμημάτων.

Η διατήρησις του ηθικού των εις ικανοποιητικόν επίπεδον οφείλεται εις την παροχήν αφθόνων πολεμικών μέσων, εις την βελτίωσιν των συνθηκών διατροφής και εις την συστηματικήν προπαγάνδαν.

III. <u>ΕΛΙΓΜΟΣ</u>

Υπό τας ανωτέρω γνωστάς συνθήκας εχθρού (δύναμις, μέσα, διάταξις κ.λ.π.), οργανώσεων και τας γνωστάς εδαφικάς ο ελιγμός του ΣΣ απέβλεψεν:

1) Εις την αιφνιδιαστικήν νυκτερινήν διείσδυσιν εις την τοποθεσίαν ΜΠΑΡΟ - ΛΕΣΙΤΣ - ΤΣΟΥΚΑ και κατάληψιν ταύτης μετά προηγουμένην εν καιρώ ημέρας βελτίωσιν των συνθηκών εξορμήσεως διά της καταλήψεως του συγκροτήματος υψ. 1685 ΠΛΑΤΙΣΤΕ και τοιούτου ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ επί τω σκοπώ της διασπάσεως της εχθρικής διατάξεως εις το κέντρον και της εκμεταλλεύσεως είτα άνευ απωλείας χρόνου αφ' ενός προς ΒΑΡΝΟ ΚΟΡΜΠΕΤΣΙ και αφ' ετέρου προς ΜΙΣΟΔΑΓΙΤΣΑ - ΠΡΕΒΟΛ - ΛΑΙΜΟΝ προς ματαίωσιν διαφυγής εις ΑΛΒΑΝΙΑΝ.

Η αποκοπή διαφυγής των ΚΣ. περιοχής ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ εις ΑΛΒΑΝΙΑΝ διά του διαδρόμου ΠΡΕΣΠΑ - ΣΜΑΡΔΕΣΙ συνεδυάσθη με ενέργειαν κατά τον άξονα ΦΛΑΤΣΑΤΑ - ΣΜΑΡΔΕΣΙ - ΚΟΡΜΠΕΤΣΙ.

2) Επί του λοιπού μετώπου αγγίστρωσις του εχθρού και άμεσος εκμετάλλευσις δημιουργηθησομένων ευκαιριών διά την όσον το δυνατόν βαθυτέραν προχώρησιν μετά ταυτοχρόνου καλύψεως της εις το κέντρον κυρίας ενεργείας διά πιέσεως προς ΒΙΓΛΑΝ και ΟΡΛΟΒΟ ΜΠΟΥΤΣΙ.

- Μολονότι η ενέργεια εις το κέντρον δεν παρείχε πλήρη βεβαιότητα εγκαίρου αποκοπής των οδών διαφυγής του εχθρού διότι η κατεύθυνσις αύτη δεν ήγε ευθέως εις ΛΑΙΜΟΝ και ΣΜΑΡΔΕΣΙ - ΚΟΡΜΠΕΤΣΙ, εν τούτοις εκρίθη σκοπιμωτέρα διότι ενείχε την δυνατότητα του

αιφνιδιασμού, της ταχείας διασπάσεως της εχθρικής διατάξεως και της αδυναμίας κατόπιν της διασπάσεως και καταλήψεως ΜΠΑΡΟ - ΛΕΣΙΤΣ - ΤΣΟΥΚΑ διατηρήσεως υπό του εχθρού νέου μετώπου επιτρέποντος την ύπαρξιν συνοχής μεταξύ τμημάτων ΒΑΡΝΟΥΣ και τοιούτων ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ.

Η κατεύθυνσις ΙΕΡΟΠΗΓΗΣ - ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ δεν παρείχε δυνατότητα αιφνιδιασμού και ταχέων αποτελεσμάτων λόγω βάθους λόγω διαδοχής αντιστάσεων και ελλείψει χώρου αναπτύξεως Μονάδων και ιδίως Πυροβολικού, ως και χώρου ελιγμού.

IV. ΔΙΑΤΕΘΕΝΤΑ ΜΕΣΑ:

Τα διατεθέντα μέσα και η οργάνωσις Διοικήσεως εμφαίνονται εις την Α.Α.Π. 132/15/4.8.49 Διαταγήν Επιχειρήσεων.

Η μαχητικότης των χρησιμοποιηθεισών Μονάδων ευρίσκετο εις ανώτερον επίπεδον οφειλόμενον εις το αναπτερωμένον ηθικόν και την εκπαίδευσιν.

1) ΗΘΙΚΟΝ

- Το ηθικόν των Μονάδων χάρις εις την εκκαθάρισιν της ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ, ΡΟΥΜΕΛΗΣ, ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ, εις τα γεγονότα ΦΛΩΡΙΝΗΣ, ΑΜΥΝΤΑΙΟΥ, ΑΛΕΒΙΤΣΗΣ, ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ και εις την καλήν διεύθυνσιν του αγώνος ευρίσκετο εις ανώτερον επίπεδον μέχρι βαθμού πλήρους εμπιστοσύνης και πίστεως εις την επιτυχή έκβασιν των επιχειρήσεων.

2) ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ

Η εκπαίδευσις των Αξιωματικών και στρατεύματος ήτις ήρξατο από του μηνός Ιανουαρίου και εσυστηματοποιήθη κυρίως από μηνός Ιουνίου - Ιουλίου διά της οργανώσεως ειδικών κέντρων εκπαιδεύσεως εν ΔΡΕΠΑΝΩ και εις εκάστην Μεραρχίαν 2-3 τοιαύτη συνετέλεσε εις την ορθήν και κατάλληλον χρήσιν των μέσων και εις την απόκτησιν πλήρους εμπιστοσύνης επί της ισχύος και αποτελεσματικότητος τούτων.

V. ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΗ:

1) ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΕΙΣ:

Αι αναγνωρίσεις ήχθησαν μέχρι της τελευταίας λεπτομερείας επαναληφθείσαι πολλάκις υπό των Διοικητών Μεραρχιών, Ταξιαρχιών και Ταγμάτων και μέχρι του τελευταίου βαθμοφόρου όλων των Μονάδων πλήν της ΧΙ Μεραρχίας ης αι αναγνωρίσεις περιωρίσθησαν μέχρι Δ/τών Λόχων λόγω αδυναμίας συγκεντρώσεως επί βάσεως εξορμήσεως (ΔΕΡΒΕΝ ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ) όλων των βαθμοφόρων.

Άπαντες οι βαθμοφόροι και άνδρες των ΙΙ και Χ Μεραρχιών ευρισκόμενοι επί του μετώπου ΒΙΤΣΙ από καιρού εγνώριζον καλώς το έδαφος. Οι βαθμοφόροι και άνδρες της ΙΙΙ Μεραρχίας Καταδρομών δοθέντος ότι παρέμεινον κρυπτόμενοι εις την δασωμένην περιοχήν νοτίως ΒΑΨΩΡΙΩΤΙΚΟΥ Ρ. ήτις απετέλεσε την βάσιν εξορμήσεως ανεγνώρισαν (πλήν Ε΄. Μοίρας) καλώς την ζώνην ενεργείας.

Οι βαθμοφόροι και άνδρες των 41, 43 Ταξιαρχιών της ΙΧ Μεραρχίας ανεγνώρισαν το έδαφος λαμβανομένου υπ’ όψιν ότι η μεν 41 Ταξιαρχία ευρίσκετο εις περιοχήν ΠΟΛΥΑΝΕΜΟΥ προ εβδομάδος η δε 43 προ 2 ημερών.

Εγένοντο παραπλανητικαί αναγνωρίσεις ανωτάτων και ανωτέρων στελεχών εις το άκρον αριστερόν, ως και το δεξιόν τοιούτον.

2) ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΙΣ:

Άπασαι αι συγκεντρώσεις εγένοντο εν πλήρει μυστικότητι και κατά παραπλανητικόν τρόπον.

- Εκτός των επί τόπου ευρισκομένων Μονάδων (ΙΙ, Χ Μεραρχιών, και 41 Ταξιαρχιών άπασαι αι άλλαι Μονάδες ΙΙΙ, ΧΙ Μεραρχίαι ήχθησαν εις τους χώρους συγκεντρώσεως και αναμονής την νύκτα Χ-2 και Χ-1 και παρέμεινον αφανείς μέχρι της εκτοξεύσεως της επιθέσεως.

Η 42 Ταξιαρχία μετεφέρθη εκ περιοχής ΤΣΟΤΥΛΙΟΥ - ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ εις περιοχήν ΠΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ - ΑΓ. ΚΥΡΙΑΚΗ κατά την ημέραν της Χ ημέρας ίνα δοθή η εντύπωσις ότι η κυρία προσπάθεια εστρέφετο προς το δεξιόν και ότι η επιχείρησις προς υψ. 1685 και ΠΟΛΕΝΑΤΑ απέβλεπεν εις κατάληψιν του συγκροτήματος ΠΛΑΤΥ - ΚΟΥΛΑ κ.λ.π. επί τω σκοπώ απαλλαγής ημών εκ της εισεχούσης ταύτης του εχθρού, ήτις επέτρεπε την εκπομπήν αναγνωρίσεων προς την πεδιάδα της ΦΛΩΡΙΝΗΣ και την γέφυραν επικοινωνίας μεταξύ ΚΣ. ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ - ΣΙΝΙΑΤΣΙΚΟΥ - ΒΕΡΜΙΟΥ.

Τ' Άρματα μάχης εκινήθησαν διά ΒΕΥΗΣ προς ΕΛΑΤΙΑΝ - ΒΙΤΣΙ και εκείθεν προς ΒΥΣΣΙΝΙΑΝ. Μέρος τούτων σταθμεύσαν εις ΒΙΤΣΙ - ΓΚΛΑΒΑΤΑ και χρησιμοποιηθέν κατά ΚΟΥΛΑΣ την Χ ημέραν έδωσε την εντύπωσιν ότι η διά τούτων προσπάθεια εστρέφετο αποκλειστικώς κατά συγκροτήματος 1685 - ΠΛΑΤΥ - ΚΟΥΛΑ εν συνδυασμώ με χρησιμοποίησιν ετέρων Αρμάτων εκ περιοχής ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ.

Το σύνολον του Πυροβολικού συγκεντρωθέν τμηματικώς εις περιοχήν ΒΥΣΣΙΝΙΑΣ (Νότιον Συγκρότημα) και εις περιοχήν μεταξύ ΠΑΝΑΓΙΑΣ - ΛΙΟΥΤΑΤΟΥ (Βόρειον Συγκρότημα) παρέμεινε σιωπηλόν μέχρι της Χ ημέρας. Η εκδήλωσίς του κατά την Χ ημέραν εκ των άνω θέσεων θα έδωσεν ασφαλώς την εντύπωσιν ότι αρχικώς η όλη προσπάθεια εστρέφετο και απέβλεπεν εις την κατάληψιν του συγκροτήματος ΠΛΑΤΥ - ΚΟΥΛΑ και ότι προ της εκκαθαρίσεως τούτου δεν θα ήτο δυνατή η εκδήλωσις επιθέσεως κατά ΜΠΑΡΟ - ΛΕΣΙΤΣ - ΤΣΟΥΚΑ.

VI. ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ

1) ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ:

Η εκτέλεσις ως αναφέρεται εις την Διαταγήν Επιχειρήσεων προέβλεπε τέσσαρας φάσεις:

Α΄. ΦΑΣΙΣ: Κατάληψις κατά την Χ ημέραν (10 Αυγούστου) κατόπιν ισχυράς προπαρασκευής του συγκροτήματος ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ και υψ. 1685 και προώθησις όσον το δυνατόν βαθύτερα πρός ΠΛΑΤΥ - ΚΟΥΛΑ.

Β΄. ΦΑΣΙΣ: Διείσδυσις κατά την νύκτα της Χ - Χ+1 εκ περιοχής βορείως ΜΠΙΚΟΒΙΚ και εκ περιοχής ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ - ΔΕΡΒΕΝ επί της εχθρικής τοποθεσίας ΜΠΑΡΟ - ΛΕΣΙΤΣ - ΤΣΟΥΚΑ και κατάληψις ταύτης.

Γ΄. ΦΑΣΙΣ: Εκμετάλλευσις προς ΒΑΡΜΠΑΝ - ΚΟΡΜΠΕΤΣΙ εν συνδυασμό με ενέργειαν κατά τον άξονα ΙΕΡΟΠΗΓΗ - ΣΜΑΡΔΕΣΙ - ΚΟΡΜΠΕΤΣΙ και προς ΜΙΣΟΔΑΓΙΤΣΑ - ΠΡΕΒΟΛ - ΛΑΙΜΟΣ πρός παρεμπόδισιν διαφυγής διά του διαδρόμου ΠΡΕΣΠΑ - ΣΜΑΡΔΕΣΙ και διά Χερσονήσου ΠΥΞΟΥ προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ.

Δ΄. ΦΑΣΙΣ: Εκκαθάρισις Χερσονήσου ΠΥΞΟΣ δι' ενεργείας διά ΛΑΙΜΟΥ και δι' αποβατικής τοιαύτης εις περιοχήν ΑΓΚΑΘΩΤΟΥ.

2) ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

α) Α΄. ΦΑΣΙΣ (Κατάληψις ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ - υψ. 1685):
10 Αυγούστου:
Η Φάσις αύτη περιέλαβε δύο χρόνους:
1ος ΧΡΟΝΟΣ: Προπαρασκευή από έω μέχρι 1000
2ος ΧΡΟΝΟΣ: Επίθεσις από 1000

1ος ΧΡΟΝΟΣ (ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΗ)

- Η προπαρασκευή απέβλεψεν:
- Εις εξουδετέρωσιν Σ. Διοικήσεων, Παρατηρητηρίων, Τηλεφωνικόν Κέντρων και εχθρικού Πυροβολικού.
- Εις καταστροφήν εχθρικών Πολυβολείων επί ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ και υψ. 1685.

Το έργον τούτο ανετέθη εις την Αεροπορίαν και το Πυρ/κόν.

ι) ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ:
Η Αεροπορία συγκεκριμμένως ανέλαβε το κάτωθι έργον:
0500 - 0600
- Τηλεφωνικόν Κέντρον ΠΡΕΣΠΑΣ

- Σ.Δ. 102 Ταξιαρχίας (ΤΣΟΥΚΑ)
- Σ.Δ. ΧΙ Μεραρχίας (Ν. 416591)
- Παρατηρητήριον ΧΙ Μεραρχίας (ΛΕΣΙΤΣ)

0700 - 0750: Υψ. 1685 ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ (Καταστροφή Πολυβολείων)

ιι) ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ:

0530 - 0640

- Εχθρικαί Πυροβολαρχίαι (Ν.419585) (ΝΤΑΜΣΕΣ), (417665) (ΓΙΑΜΑΤΑ) (Ν.424597) (ΑΓ. ΠΑΝΤΕΣ), (Ν.411565) (Β. ΓΙΑΜΑΤΑ), (Ν.406576) (ΚΑΤΩΧΩΡΙ).

0800 - 0930

- Εχθρικαί Πυροβολαρχίαι: Ν. 479706 (ΠΙΣΟΔΕΡΙ), (Ν.489672) ΚΑΛΥΒΙΑ ΛΑΚΚΟΥ), (Ν.471683) (ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΕΦΑΛΙ), (Ν.401672) (ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΖΑ) (Ν.475607) (Δυτ. ΚΑΤΩ ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ) (Ν.476682) (ΚΑΛ. ΛΑΚΚΟΥ), (Ν.527592) (Ν.Α. ΠΛΑΤΣΙΣΤΕ) Ν.466592) (Β.Α. ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ), (Ν.489585), (Ν.507582), (Ν.492570) (Β. ΓΚΛΑΒΑΤΑΣ).

- ΣΤΟΧΟΙ: (Ν.495672) (ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΝΤΖΑ), (Ν.499621) (ΠΟΛΕΝΑΤΑ) (Ν. 521613), (Ν.527613) (υψ. 1685) Σ.Δ. 18 ΚΣ Ταξ/χίας (Ν.495586).

2ος ΧΡΟΝΟΣ) ΕΠΙΘΕΣΙΣ)

ι) Η κατά ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ και υψ. 1685 επίθεσις είχε συνδυασθή με ταυτόχρονον πίεσιν εκ περιοχής ΒΙΤΣΙ - ΓΚΛΑΒΑΤΑ προς ΚΟΥΛΑ (υπό τμήμα εκ 3 Αρμάτων, 14 ΕΤΠ και Λόχος 561 Τ.) και εξ ανατολών περιοχής ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑΣ (12 ΕΣΠ και Ουλαμός Τεθωρακισμένων, άπασαι αι δυνάμεις αύται υπό τον Ταξίαρχον ΜΕΣΗΝΝΟΠΟΥΛΟΝ) προς ΜΠΕΛΑ ΒΟΔΑ - ΠΛΑΤΥ.

- Η κατά ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ - 1685 επίθεσις ανελήφθη υπό της 22ας Ταξιαρχίας υπό την Διεύθυνσιν της ΙΙ Μεραρχίας (εις ην υπήγετο και το Συγκρότημα ΜΕΣΗΝΝΟΠΟΥΛΟΥ) τη υποστηρίξει Πυροβολικού, Αεροπορίας, αρμάτων και βαρέων μέσων Πεζικού.

- Διάταξις Τάγμα (508) προς 1685, Τάγμα (509) πρός ΠΟΛΕΝΑΤΑΝ, Τάγμα ως εφεδρεία (507).

- Ως βάσις εξορμήσεως εχρησιμοποιήθη το Σ. Στηρίγματος ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ και το προς ανατολάς εκσπώμενον αντέρεισμα ΣΤΡΑΒΕΡΙΚ.

- Το Πυροβολικόν και τα βαρέα μέσα Πεζικού υπεστήριξαν την κίνησιν του Πεζικού από της εξορμήσεως μέχρι της αποστάσεως ασφαλείας.

- Τ' Άρματα μάχης εχρησιμοποιήθησαν ως συνοδεία του Πεζικού.

- Η Αεροπορία εχρησιμοποιήθη συγκεντρωτικώς μόνον κατά ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ μετά την άρσιν της βολής Πυροβολικού και κατά την φάσιν της εφόδου του Πεζικού. Λόγω ανεπαρκείας της Αεροπορίας εκρίθη σκόπιμος η συγκέντρωσις όλων των μέσων ταύτης επί ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ όπου η υποστήριξις υπό Αρμάτων μάχης και Πυροβολικού, λόγω εδάφους, ετύγχανεν ουχί ευχερής και απολύτως αποτελεσματική.

- Κατά υψ. 1685 συνεκεντρώθη ολόκληρον το Πυροβολικόν (Βόρειο και νότιον συγκροτήματα) κατά το τελευταίον στάδιον της επιθέσεως.

- Η υποστήριξις της εκ νότου και ανατολών πιέσεως εγένετο, εκτός του Ουλαμού Τεθωρακισμένων και των Αρμάτων, ως αναφέρεται ανωτέρω και διά Πυροβολαρχίας Ορειβατικού Πυρ/κού εκ ΓΚΛΑΒΑΤΑΣ προς καταστροφήν πολυβολείων ΚΟΥΛΑΣ.

ιι) ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ:

ΚΑΤΑΛΗΨΙΣ ΥΨ. 1685:

Η κατάληψις υψ. 1685 συνετελέσθη περί την 13.30 διότι από της αφίξεως εις απόστασιν εφόδου παρέστη ανάγκη καταστροφής υπό των Αρμάτων μάχης των μη καταστραφέντων Πολυβολείων κατά την διάρκειαν της προπαρασκευής υπό της Αεροπορίας και Πυροβολικού.

Η περαιτέρω ενέργεια προς ΠΛΑΤΥ και ΠΛΑΤΣΙΤΕ εξ υψ. 1685 δεν ευωδώθη κατά διάρκειαν της ημέρας (10 Αυγούστου).

Η κατάληψις ανωνύμου ΠΛΑΤΥ συνετελέσθη περί την 2030 ώραν της 11 Αυγούστου τη υποστηρίξει κυρίως αρμάτων μάχης, του δε ΠΛΑΤΣΙΤΕ κατά την 2245 ώραν της 10ης ιδίου διά νυκτερινής ενεργείας.

ΚΑΤΑΛΗΨΙΣ ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ:

Η κατάληψις της ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ υπ' αριθ. 1 (Ν.5062) συνετελέσθη περί ώραν 1330 της 10 Αυγούστου. Περαιτέρω πρόοδος δεν εσημειώθη κατά την ημέραν ταύτην και κατά την νύκτα της 10/11 Αυγούστου. Τουναντίον τα επί ταύτης ανελθόντα τμήματα δυσκόλως εδυνήθησαν να συγκρατηθώσι λόγω των συνεχών αντεπιθέσεων εξ υψ. 1589 (Ν.492615) και του πλευρικού εχθρικού πυρός εκ περιοχής ΒΙΓΛΑΣ και παρέστη ανάγκη συνεχούς καλύψεως τούτων υπό Πυρ/κού και Αεροπορίας.

Η ολοκλήρωσις της καταλήψεως ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ συνετελέσθη περί την 1830 ώραν της 11ης Αυγούστου διά χρησιμοποιήσεως του εφεδρικού Τάγματος (507) της 22ας Ταξιαρχίας και διά της προωθήσεως, κατόπιν μεγάλων προσπαθειών και κόπων, δύο Αρμάτων μάχης προς το νοτιοδυτικόν τμήμα ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ άτινα προσέβαλον το κεντρικόν ύψωμα 1589, του Συγκροτήματος ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ εκ νώτων.

ΠΙΕΣΙΣ ΠΡΟΣ ΚΟΥΛΑΝ - ΠΛΑΤΥ:

Τα εκ νότου και ανατολών πιέζοντα τμήματα κατώρθωσαν ν' αχθώσι περί την μεσημβρίαν της 10ης Αυγούστου επί υψωμάτων 1621 (Ν.557582) και επί ΜΠΕΛΑ ΒΟΔΑ και κατά τας απογευματινάς ώρας επί ΚΟΥΛΑΣ πλην μη δυνηθέντα ν' αγγιστρωθώσι συνεπτύχθησαν επί 1621 - ΜΠΕΛΑ ΒΟΔΑ.

β) Β΄. ΦΑΣΙΣ (νύκτα 10/11 Αυγούστου - 11 Αυγούστου)

ι) ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ:

Η οργάνωσις της επιχειρήσεως κατά την φάσιν ταύτην ήτις θα ελάμβανε χώραν άμα τη επελεύσει του σκότους κατά τη 10/11 Αυγούστου ανεξαρτήτως της εκβάσεως της προς ΠΟΛΕΝΑΤΑΝ και υψ. 1685 επιχειρήσεως και καθ' ην ως σκοπός είχεν ορισθή η διείσδυσις και η κατάληψις της τοποθεσίας ΜΠΑΡΟ - ΛΕΣΙΤΣ - ΤΣΟΥΚΑ έχει ούτω εν γενικαίς γραμμαίς:

ΙΙΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ ΜΕΤΑ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΩΝ ΑΡΜΑΤΩΝ:

Διείσδυσις και κατάληψις διά 4 Μοιρών ΜΠΑΡΟ διά κινήσεως διά του διαδρόμου ΧΑΛΑΡΑΣ μεταξύ ΜΠΑΡΟ - ΡΟΤΟ. Διά τμήματος εκ τούτων περίσχεσις ΠΡΟΦ. ΗΛΙΟΥ (Ν.432554). Μετά κατάληψιν ΜΠΑΡΟ επιβοήθησις Χ Μεραρχίας εκ ΜΠΑΡΟ προς ΓΙΑΜΑΤΑΝ διά κατάληψιν ταύτης και ενέργεια προς ΑΓ. ΠΑΝΤΕΣ - ΝΤΑΜΣΕΣ (Ν.415590) διά κατάληψιν τούτου και προώθησις Μοίρας εις νώτα ΛΕΣΙΤΣ.

Διείσδυσις και κατάληψις διά Μοίρας υψ. ΜΟΡΟ (Ν.445625) μεταξύ ΛΕΣΙΤΣ - ΤΣΟΥΚΑΣ διά κινήσεως κατά τον άξονα ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ - ΑΝΩ ΜΕΛΑ - ΜΟΡΟ μεθ' ο κίνησις προς ΛΕΣΙΤΣ διά κατάληψιν ή προς διευκόλυνσιν ενεργείας 31 Ταξιαρχίας ΧΙ Μεραρχίας.

Χ ΜΕΡΑΡΧΙΑ

35 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ:

Νυκτερινή ενέργεια κατά τον άξονα ΠΡΑΣΕΚΑ (Ν.4952) ΡΟΤΟ προς κατάληψιν ΡΟΤΟ μεθ' ο κάλυψις προς ανατολάς ΓΚΛΑΒΑΤΑ διά Τάγματος και προχώρησις προς ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΝ (Ν.4558) -υψ. 1707 (Ν. 433603).

37 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ:

Η Ταξιαρχία αύτη από της Χ-2 ώφειλε εξασφαλίση ευρέως περιοχήν ΚΡΑΝΩΝΑΣ - ΜΑΥΡΟΚΑΜΠΟΣ, ήτις απετέλει βάσιν εξορμήσεως ΙΙΙ Μεραρχίας και 37 Ταξιαρχίας, κατά δε την νύκτα Χ-Χ-1 ημέρα κινουμένη όπισθεν εις το δεξιόν των Μονάδων της ΙΙΙ Μεραρχίας και παραλλήλως εις το αριστερόν, να καταλάβη ΓΙΑΜΑΤΑ, αντικαταστήση τμήματα ΙΙΙ Μεραρχίας επί ΠΡΟΦ. ΗΛΙΟΥ - ΜΠΑΡΟ και να προωθήση προς υψ. 1707 εν συνδέσμω μετά 35 Ταξιαρχίας και προς ΝΤΑΜΣΕΣ.

36 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ:

Κατάληψις κατά νύκτα της Χ - Χ+1 της γραμμής ΓΙΑΝΝΗ ΚΕΦΑΛΙ - ΓΚΡΑΔΙΣΤΑ - ΝΤΕΜΠΕΝΙ - Συμβολή ΜΠΙΣΤΡΙΤΣΑ ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ ΓΑΒΡΟΣ και συνέχισις προσπαθείας δυτικώς ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ προς αγγίστρωσιν εχθρικών δυνάμεων, κάλυψιν πλευρών 37 Ταξιαρχίας και εκμετάλευσιν πάσης ευνοϊκής ευκαιρίας.

ΧΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ (Δύο Ταξιαρχίαι)

Κινούσα την μεν μίαν Ταξιαρχίαν (33) κατά τον άξονα ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ - ΑΝΩ ΜΕΛΑΣ - ΤΣΟΥΚΑ την δε ετέραν (31) κατά τον άξονα ΠΟΛΕΝΑΤΑ - ΚΑΤΩ ΜΕΛΑΣ - ΛΕΣΙΤΣ, ήτοι εκατέρωθεν Μοίρας Καταδρομών κινουμένας προς ύψωμα ΜΟΡΟ, ήθελε καταλάβη ΤΣΟΥΚΑ ΛΕΣΙΤΣ.

ΙΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ:

Κάλυψις δεξιού ΧΙ Μεραρχίας διά δυνάμεως Τάγματος (3ης Ταξιαρχίας) καταλαμβάνοντος κατά την νύκτα της Χ - Χ-1 τα νότιαν αντερείσματα ΓΚΟΛΙΝΑΤΑΣ και διά δυνάμεως Διλοχίας το υψ. 1682 και του ανωνύμου μεταξύ 1695 και ΒΙΓΛΑΣ ΛΟΥΝΤΖΑΣ.

Αγγίστρωσις του εχθρού επί του λοιπού μετώπου και δυνατότης εκμεταλλεύσεως εν κατευθύνσει ΚΛΕΙΝΑΙ ΛΑΙΜΟΣ (21 Ταξιαρχία)

ΙΧ ΜΕΡΑΡΧΙΑ:

Κατάληψις κατά την νύκτα της Χ - Χ-1 των υψωμάτων 983 (Ν.3048) 1030 (Ν.301463) 996 (Ν.3147) προς τον σκοπόν αγγιστρώσεως των προ του μετώπου εχθρικών δυνάμεων.

ιι) ΕΞΕΛΙΞΙΣ - ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ:

ΙΙΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ ΚΑΤΑΔΡΟΜΩΝ:

Η κίνησις των Μονάδων της τόσον εκ νότου περιοχής ΚΡΑΝΩΝΑΣ όσον και εκ περιοχής ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΩΝ συνετελέσθη μετά μαθηματικής ακριβείας και ταχύτητος ώστε τα τμήματα ταύτης κατά έω της Χ:1 ήτοι 11 Αυγούστου ήχθησαν εν επαφή ΜΠΑΡΟ, ΠΡΟΦ. ΗΛΙΟΥ, ΜΟΡΟ ων η κατάληψις συνετελέσθη μέχρι της 0800.

Μετά περίσχεσιν ΜΠΑΡΟ αι προς κατάληψιν ΑΓ. ΠΑΝΤΩΝ ΝΤΑΜΣΕΣ προοριζόμεναι δυνάμεις συνέχισαν κίνησιν επιτυχούσαι την κατάληψιν τούτων περί 1245 ώραν.

Μετά κατάληψιν ΜΠΑΡΟ δύναμις Λόχου ενήργησε κατά την έννοιαν ΜΠΑΡΟ ΓΙΑΜΑΤΑΣ προς επιβοήθησιν ενεργείας εκ νότου κατά ΓΙΑΜΑΤΑΣ υπό Τάγματος 37ης Ταξιαρχίας (Χ Μεραρχίας) ης δεν επετεύχθη η κατάληψις ειμή την πρωίαν της 12ης Αυγούστου.

Μετά κατάληψιν ΑΓ. ΠΑΝΤΩΝ ΝΤΑΜΣΕΣ δύναμις Μοίρας εστράφη προς υψ. 1707 - ΛΕΣΙΤΣ μη σημειώσασα προόδους πέραν 1709 λόγω ενισχύσεως του σημείου τούτου υπό των ΚΣ.

Η εκ ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΩΝ προς ΜΟΡΟ ενεργήσασα Μοίρα ανατρέψασα καθ' οδόν μικροαντιστάσεις του εχθρού, κατόρθωσε άμα τη έω να γίνη κυρία του υψώματος ΜΟΡΟ και υψ. 1554 εστράφη κατά ΛΕΣΙΤΣ μη δυνηθείσα να καταλάβη τούτο παρά την συνεχή υποστήριξιν της Αεροπορίας και Πυροβολικού, επέμβασιν της 31 Ταξιαρχίας ΧΙ Μεραρχίας λόγω φύσεως του εδάφους, οργανώσεων και ενισχύσεως των ΚΣ.

Περαιτέρω κίνησις κατά την 11 Αυγούστου των Μονάδων Καταδρομών ως και των μετ' αυτών δρωσών Μονάδων Τεθωρακισμένων δεν εσημειώθη, λόγω ισχυράς αντιδράσεως του εχθρού αντεπιτιθέντος επανειλημμένως διά νέων δυνάμεων κατά των εις επί ΝΤΑΜΣΕΣ και πέριξ ΛΕΣΙΤΣ Μονάδων και λόγω καταστροφής της οδού δυτικώς ΜΠΑΡΟ και συνεπώς αδυναμίας κινήσεως των Αρμάτων μάχης.

Χ ΜΕΡΑΡΧΙΑ:

35 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ

Τα τμήματα της 35ης Ταξιαρχίας εξορμήσαντα άμα τη επελεύσει του σκότους και ανατρέψαντα προκεχωρημένας αντιστάσεις του εχθρού ήχθησαν περί 0200 ώραν 11 Αυγούστου εις απόστασιν 500 μ. εκ των εχθρικών θέσεων, οπότε επηκολούθησε βολή Πυροβολικού διαρκείας 50΄ ώρας κατά την εκτέλεσιν της οποίας το Πεζικόν ηδυνήθη να προσεγγίση εις απόστασιν 150-50 μ. Η επακολουθήσασα μετά την βολήν του Πυροβολικού έφοδος του Πεζικού δεν εστέφθη μέχρι της έω υπό επιτυχίας λόγω συνεχούς εχθρικού συστήματος πυρός, ναρκοπεδίων και συρματοπλεγμάτων.

Κατόπιν αγώνος και ελιγμού κατελήφθησαν διαδοχικώς ύψωμα 1421 και ΡΟΤΟ (0745 ώραν) και ΑΝΩΝΥΜΟΝ ανατολικώς ΡΟΤΟ (Ν. 480564) περί ώραν 1330 μεθ' ο 35 Ταξιαρχία καλυφθείσα εξ ανατολών (ΓΚΛΑΒΑΤΑ) επί ΡΟΤΟ διά δυνάμεως πλέον Τάγματος ώθησε δύναμιν πλέον Τάγματος προς ύψωμα 1707 (νοτίως ΛΕΣΙΤΣ) κατά τας απογευματινάς ώρας.

36 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ:

Περί ώραν 0815 κατέλαβε ΓΙΑΝΝΗ ΚΕΦΑΛΙ, ΓΚΡΑΔΙΣΤΑ, ΓΑΒΡΟΝ άνευ σοβαρών αντιστάσεων. Κίνησις προς ΟΡΛΟΒΟ - ΤΣΟΥΤΣΕΡΑ συνήντησε ισχυράς εχθρικάς αντιστάσεις και ναρκοπέδια.

37 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ:

Το μεν προς ΓΙΑΜΑΤΑ ενεργήσαν Τάγμα δεν κατώρθωσε καθ' όλην την ημέραν να γίνη κύριον ταύτης, το δε προς ΜΠΑΡΟ κινούμενον όπισθεν Μονάδων Καταδρομών ήχθη εις ΜΠΑΡΟ περί 0815 απαλευθερώσαν ούτω τμήματα Καταδρομών.

ΧΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ

Αι ανωτέρω αναφερόμεναι Μονάδες (31,33 Ταξιαρχίαι) εκκινήσασαι εκ χώρων λήψεως σχηματισμών μάχης περί 2000 ώραν και υπερβάντα προκεχωρημένα τμήματα ΙΙ Μεραρχίας περί 2300 ώραν της 10ης Αυγούστου, ήχθησαν την 0530 ώραν εις απόστασιν 700 - 1000 μέτρων εκ ΛΕΣΙΤΣ, ΤΣΟΥΚΑ.

΄Υψωμα ΤΣΟΥΚΑ κατελήφθη περί 1100 ώραν της 11ης κατόπιν αγώνος και τη υποστηρίξει Αεροπορίας, το δε ΛΕΣΙΤΣ περί 0830 ώραν της 12.8.49.

Αιτήσει του ΣΣ η 32 Ταξιαρχία, ευρισκομένη περιοχήν ΒΕΥΗ ΦΛΑΜΠΟΥΡΟΝ ως εφεδρεία ΣΗΔΜ προωθήθη εις διάθεσιν ΧΙ Μεραρχίας από απογευματινών ωρών 11ης διά ΣΚΟΠΙΑΣ ΔΕΡΒΕΝ (δι' αυτοκινήτων) εις περιοχήν ΤΣΟΥΚΑΣ - ΛΕΣΙΤΣ απελευθερώσασα κατά τας πρώτας ώρας της 12ης τμήματα 31,33 Ταξιαρχιών προοριζόμενα δι' εκμετάλλευσιν προς ΠΡΕΒΟΛ.

ΙΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ:

Τα προς ΠΟΛΕΝΑΤΑΝ ενεργείσαντα από πρωίας 11ης Αυγούστου τμήματα 22 Ταξιαρχίας (507 Τ. υπερβάν 509) τη υποστηρίξει δύο αρμάτων μάχης εισδυσάντων νοτίως κεντρικού υψώματος ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ κατώρθωσαν περί 1830 ώραν να ολοκληρώσωσι κατάληψιν συγκροτήματος ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ.

Τα καλύπτοντα το δεξιόν της ΧΙ Μεραρχίας τμήματα (3ης Ταξιαρχίας) κατέλαβον κατά την νύκτα 10/11 το Ανώνυμον ύψωμα δυτικώς 1695 και τα νότια κράσπεδα ΓΚΟΛΙΝΑΤΑΣ υψ. 1682, μη δυνηθέντα αχθώσι επί υψωμάτων τούτων.

Τα προς ΠΛΑΤΥ ενεργούντα (508 Τ.Π. μετά αρμάτων) κατέλαβον περί την 20.30 ώραν το ΑΝΩΝΥΜΟΝ ΠΛΑΤΥ.

Η 21 Ταξιαρχία ενεργούσα βορείως αμαξιτής ΦΛΩΡΙΝΑ ΠΙΣΟΔΕΡΙ, επέτυχε κατάληψιν υψώματος 1230 (Ν. 520773) και 1127 (Ν.522784).

Το εκ περιοχής ΑΛΩΝΑ προς ΣΟΥΔΕΝΑ (Βορείως ΒΙΓΛΑΣ) συγκρότημα Λόχου Προσκόπων δεν εσημείωσε σαβαράς προόδους.

Ομοίως το Συγκρότημα ΜΕΣΣΗΝΟΠΟΥΛΟΥ, στερούμενον υποστηρίξεως Πυροβολικού και Αεροπορίας, δεν ηδυνήθη να σημειώση πρόοδον διά της προς ΚΟΥΛΑ - ΠΛΑΤΥ πιέσεως.

ΙΧ ΜΕΡΑΡΧΙΑ:

Κατάληψις των ανωτέρω αναφερομένων υψωμάτων.

ιιι) ΕΚΔΟΘΕΙΣΑΙ ΔΙΑΤΑΓΑΙ ΣΩΜΑΤΟΣ
(επισυνάπτονται παρούση)

Το ΣΣ μετά την κατάληψιν ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ υψ. 1685 εξέδωκε τας κάτωθι Διαταγάς αφορώσας Β΄. Φάσιν.

Α.Π.Φ. 138/15/101725: Περί ενδεχομένης απο-σύρσεως εχθρού περιοχής ΡΟΤΟ ΓΚΑΛΑΒΑΤΑΣ ΠΛΑΤΥ και λήψεως μέτρων προς αποκοπήν συμπτύξεως προς ΛΕΣΙΤΣ ΤΣΟΥΚΑ.

Α.Π.Φ. 138/16/101900: Περί εφαρμογής Β΄. φάσεως ως προβλέπετο Διαταγήν Επιχειρήσεων.

Α.Π.Φ. 138/17/102005: Περί κανονικής αποστολής συγκροτημάτων Πυροβολικού και Αεροπορίας προς υποστήριξιν ενεργείας κατά ΜΠΑΡΟ, ΛΕΣΙΤΣ, ΤΣΟΥΚΑ.

Α.Π.Φ. 138/19/110725/ Περί εκμεταλλεύσεως άνευ απωλείας (ΧΙ Μεραρχίαν) χρόνου προς αυχένα ΠΡΕΒΟΛ.

Α.Π.Φ. 138/20/110930: Περί αποσπάσεως εκ του νοτίου Συγκροτήματος ενός Συντάγματος Π.Π. και μιας Μοίρας Μέσου Πυρ/κού υπέρ ΙΧ Μεραρχίας προκειμένου αύτη από της νυκτός 11/12 ενεργήση προς ΣΜΑΡΔΕΣΙ.

Α.Π.Φ. 138/21/110930: Περί διαθέσεως εις ΙΙΙ Μεραρχίαν Διοικήσεως και Επιτελείου Πυροβολικού Χ Μεραρχίας προς διευκόλυνσιν ταχείας εκμεταλλεύσεως.

Α.Π.Φ. 138/22/110940: Περί διαθέσεως εις ΙΧ Μεραρχίαν 42 Ταξιαρχ. διά τον ανωτέρω σκοπόν, ταύτης τελούσης μέχρι τούδε (μείον Τάγμα) εις διάθεσιν ΣΣ εις περιοχήν ΜΑΝΙΑΚΟΙ - ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ.

Α.Π.Φ. 138/23/111100: Περί ταχείας εκκαθαρίσεως περιοχής ΠΛΑΤΥ - ΚΟΥΛΑ ΓΚΛΑΒΑΤΑ προς απελευθέρωσιν αγγιστρωμένων ημετέρων δυνάμεων.

Α.Π.Φ. 138/24/11.8.49 Περί χρησιμοποιήσεως μόνον Τάγματος (Χ Μεραρχίαν) υπό 35 Ταξιαρχίας δι’ εκκαθάρισιν ΓΚΛΑΒΑΤΑΣ κ.λ.π. και χρησιμοποιήσεως υπολοίπων δυνάμεων προς ΛΕΣΙΤΣ δι’ υποβοήθησιν ΧΙ Μεραρχίας.

Α.Π.Φ. 138/25/111250: Περί προωθήσεως 32 Ταξιαρχίας εις διάθεσιν

Α.Π.Φ. 138/26/111415: ΧΙ Μεραρχίας πλην Τάγματος παραμείναντος ΦΛΩΡΙΝΑΝ.

Α.Π.Φ 138/28/111700: Περί λήψεως μέτρων δι’ ενέργειαν ΚΣ. ΚΟΥΛΑΣ ΠΛΑΤΥ κατά νύκτα 11/12 Αυγούστου.

Α.Π.Φ. 138/29/111900: Περί εκδηλώσεως ενεργείας ΙΧ Μεραρχίας και κινήσεως όλων Μονάδων πρός ΠΡΕΣΠΑΣ.

Α.Π.Φ. 138/30/111925: Περί εκκαθαρίσεως ΚΟΥΛΑΣ, ΠΛΑΤΥ και συνεχίσεως προσπαθειών δραστηρίως πρός ΒΑΡΜΠΑΝ - ΛΑΙΜΟΝ.

Α.Π.Φ.138/32/120345: Εφιστάται προσοχή εκ νέου εις Μονάδας περί κεραυνοβόλου ενεργείας προς δυσμάς.

ιυ) ΑΝΤΙΔΡΑΣΙΣ ΕΧΘΡΟΥ - ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ:

α) Ο εχθρός εκ της ημετέρας ενεργείας κατά ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ υψ. 1685 κατά την 10ην Αυγούστου φαίνεται, ουδέν υποψιασθείς περί συνεχίσεως προσπαθείας προς ΜΠΑΡΟ ΛΕΣΙΤΣ ΤΣΟΥΚΑ, ουδέν μέτρον έλαβε ενισχύσεως τούτου κατά την διάρκειαν της νυκτός 10/11 Αυγούστου.

β) Από της εμφανίσεως πρωίαν 11ης Αυγούστου των ημετέρων τμημάτων επί της κορυφογραμμής ΜΠΑΡΟ ΛΙΣΙΤΣ ΤΣΟΥΚΑ και του πλήρους αιφνιδιασμού του εχθρού ούτος σπεύδει εις ενίσχυσιν ΓΙΑΜΑΤΑΣ διά τμήματος 105 Ταξιαρχίας (εφεδρεία εις περιοχήν ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ)

- Προώθησιν ετέρου τμήματος 105 Ταξιαρχίας πρός ΝΤΑΜΣΕΣ και εκτέλεσιν συνεχών μέχρι νυκτός 11/12 Αυγούστου αντεπιθέσεων κατά τμημάτων ημετέρας ΙΙΙ Μερ/χίας Καταδρομών.
- Ενίσχυσιν διά Διλοχίας Αξιωματικών ΛΕΣΙΤΣ.
- Εκτέλεσιν συνεχών και καθ’ όλην την νύκτα 11/12 αντεπιθέσεων κατά ΤΣΟΥΚΑΣ διά τμημάτων 14ης ταξιαρχίας εκ περιοχής ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΕΦΑΛΙ.

γ) Κατά την νύκτα 11/12 ο εχθρός αποτυχών εις τας προσπαθείας των αντεπιθέσεών του προέβη εις τας κατωτέρω ενεργείας:

- Εγκατάλειψιν περιοχής ΠΛΑΤΥ - ΚΟΥΛΑΣ - ΓΚΛΑΒΑΤΑΣ και σύμτυξιν των επί τούτων τμημάτων διά ΜΑΚΡΟΧΩΡΙΟΥ - ΛΕΣΙΤΣ προς δυσμάς.

- Πλαισίωσιν της δυτικώς ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ γραμμής υψ. 1134 (Ν.377596) - 1078 (Ν.385602) ΜΑΥΡΗ ΡΑΧΗ (Ν.385625) ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑ - ΛΟΚΜΑ - ΠΡΕΒΟΛ - ΜΑΖΙ διά των συμπτυχθέντων τμημάτων εκ περιοχής ΠΛΑΤΥ - ΚΟΥΛΑ - ΓΙΑΜΑΤΑ - ΜΠΑΡΟ ΛΕΣΙΤΣ ΤΣΟΥΚΑ και δι' εφεδρικών τοιούτων Ταξιαρχίας Αξιωματικών προς κάλυψιν.

- Πλαισίωσιν τοποθεσίας ΒΑΡΜΠΑΣ ΡΟΥΣΕΛΙΤΣΑ (Ν.315565) ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ διά τμημάτων της 105 Ταξιαρχίας.

γ) Γ'. ΦΑΣΙΣ (12-14 Αυγούστου):

Η κίνησις πέραν της γραμμής ΜΠΑΡΟ ΛΕΣΙΤΣ ΤΣΟΥΚΑ παρά τας εκδοθείσας Διαταγάς κατά την 11 Αυγούστου, Α.Π.Φ. 138/19/110725, και τας προσπαθείας των Μονάδων δεν κατέστη δυνατή κατά την 11ην Αυγούστου λόγω των ανωτέρω αντιδράσεων του εχθρού.

Η κίνησις αύτη έλαβε χώραν από της επομένης 12ης κατόπιν της ενισχύσεως της XI Μεραρχίας διά της 32ης Ταξιαρχίας (μείον Τάγμα) της συγκεντρώσεως επί ΜΠΑΡΟ ΝΤΑΜΣΕΣ ολοκλήρων των 35,37 Ταξιαρχιών της Χ Μεραρχίας και της αποκαταστάσεως της οδού κατά την νύκτα της 12/13 Αυγούστου εις περιοχήν δυτικώς ΜΠΑΡΟ διά την κίνησιν των Αρμάτων μάχης.

Υπό του ΣΣ εκτός της βασικής αρχικής Διαταγής, εξεδόθησαν προς τούτο ειδικώς αι κάτωθι Διαταγαί:

Α.Π.Φ. 138/29/111900: Περί ενεργείας IX Μεραρχίας προς ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΝ και κινήσεως όλων προς ΠΡΕΣΠΑΣ.

Α.Π.Φ. 138/30/111925: Περί ενεργειών Μεραρχιών κατά την 12ην τρέχοντος.

Α.Π.Φ. 138/32/120345: Περί συγκεκριμμένων Διαταγών δι' εκμετάλλευσιν και κεραυνοβόλων ενεργειών προς ΒΑΡΜΠΑΝ, ΠΡΕΒΟΛ.

ι) ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ:

III ΜΕΡΑΡΧΙΑ ΚΤΑΔΡΟΜΩΝ:

Η III Μεραρχία εκινήθη από της έω διά μιας μεν Ταξιαρ. (2 Μοίραι) επί κατευθύνσεως ΜΠΑΡΟ - υψ. 1078 - ΒΑΡΜΠΑ.

Δι' ετέρας Ταξιαρχίας (3 Μοίραι) επί κατευθύνσεως ΑΓ. ΠΑΝΤΕΣ - ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑ.

Τα Τεθωρακισμένα εις δύο συγκροτήματα, ενισχυθέντα και διά Λόχου Μηχανικού, κατευθύνθησαν προς ΒΑΤΟΧΩΡΙ - ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ και προς ΠΡΕΒΟΛ - ΛΑΙΜΟΝ μη δυνηθέντα κινηθώσι δυτικώς συμβολής ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ.

Χ ΜΕΡΑΡΧΙΑ:

35 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ

Επί κατευθύνσεως ΑΓ. ΠΑΝΤΕΣ ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑ ΒΑΡΜΠΑ.

37 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ

Επί κατευθύνσεως ΜΠΑΡΟ, υψ. 1078, ΒΑΡΜΠΑ.

36 ΤΑΞΙΑΡΧΑ: Εκ νότου και ανατολών συνέχισις προσπαθείας προς ΜΠΟΥΤΣΙ.

XI ΜΕΡΑΡΧΙΑ:

32 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ (2 Τάγματα)

Κάλυψις εκ περιοχής ΒΙΓΛΑΣ και διατήρησις ΛΕΣΙΤΣ ΤΣΟΥΚΑ.

31 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ

Επί κατευθύνσεως ΛΕΣΙΤΣ ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑ.

33 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ

Επί κατευθύνσεως ΤΣΟΥΚΑ ΠΡΕΒΟΛ.

IX ΜΕΡΑΡΧΙΑ:

41 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ

Επί κατευθύνσεως ΦΛΑΤΣΑΤΑ ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΜΑΡΔΕΣΙ.

42 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ

Όπισθεν 41 Ταξιαρχίας καλύπτουσα αριστερόν πλευρόν.

43 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑ

Επί κατευθύνσεως ΦΛΑΤΣΑΤΑ ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΦΡΑΓΚΟΒΙΤΣΑ Διά την ενέργειαν της ΙΧ Μεραρχίας διετέθησαν από του απογεύματος της 11ης τα κάτωθι μέσα επί πλέον:

- Σύνταγμα Πεδινού Πυροβολικού
- Μοίρα Μέσου Πυροβολικού
- 42 Ταξιαρχία (2 Τάγματα τελούσα εις διάθεσιν Σώματος).

ΙΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ

Συνέχισις πιέσεως προς ΒΙΓΛΑΝ και ΒΑΡΝΟΥΣ

Διά την πίεσιν επί ΒΑΡΝΟΥΣ εξεδόθη κατά την 12 Αυγούστου η υπ' αριθ. Α.Π.Φ. 138/35/121100 Διαταγή Σώματος περί ενδείξεων διαφυγής ΚΣ. προς δυσμάς.

ιι) ΕΞΕΛΙΞΙΣ - ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

α) 12 Αυγούστου:

Κατάληψις μετά την έω υπό μεν της Χ Μεραρχίας ΓΙΑΜΑΤΑΣ υπό δε ΙΙΙ ΛΕΣΙΤΣ. Επίσης υπό ΙΙ Μεραρχίας ΠΛΑΤΥ ΚΟΥΛΑ ΓΚΛΑΒΑΤΑΣ, του εχθρού, ως αναφέρεται ανωτέρω, εγκαταλείψαντος τοποθεσίαν ταύτην κατά την νύκτα της 11/12 Αυγούστου.

Κίνησις ΙΙΙ, Χ, ΧΙ Μεραρχιών δυτικώς ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ δεν εσημείωσε σοβαράς προόδους των Μονάδων ελθουσών εις επαφήν μετά του εχθρού επί της γραμμής υψ. 1134, 1078, ΜΑΥΡΗ ΡΑΧΗ, ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑ.

Κίνησις επίσης συγκροτημάτων Αρμάτων δεν κατέστη δυνατή λόγω καταστροφής της οδού περιοχής κόμβου ΒΑΤΟΧΩΡΙΟΥ. Νυκτερινή ενέργεια οσαύτως ΙΧ Μεραρχίας προς ΣΜΑΡΔΕΣΙ βραδίνασα να εκδηλωθή (αντί 2300 ώρας 11ης εξεδηλώθη πρωινάς ώρας 12ης) δεν εσημείωσε επιτυχίαν. Προσπάθειαι επίσης κατά την ημέραν της 12ης αποτυγχάνουσι λόγω προσβολής κατά πλευρόν Εξ Αλβανικού εδάφους.

43 Ταξιαρχία καταλαβούσα ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΝ διά νυκτερινής ενεργείας ηναγκάσθη εγκαταλείψη τούτον λόγω ισχυράς εχθρικής πιέσεως.

ιβ) 13 Αυγούστου

- Διά νυκτερινής ενεργείας κατελήφθη υπό τμημάτων ΙΙΙ, ΙΧ Μεραρχιών ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑ περί ώραν 0400 και εν συνεχεία ΛΟΚΜΑ υπό τμημάτων των άνω Μεραρχιών μη δυνηθέντων κινηθώσι δυτικώτερον λόγω πλευρικών πυρών εκ περιοχής ΚΟΦΙΝΟΥ - ΜΑΖΙ. 33 Ταξιαρχία ΧΙ Μεραρχίας ενεργούσα εις δεξιόν και κινουμένη κατά τον άξονα ΤΡΙΓΩΝΟΝ - ΠΡΕΒΟΛ δεν ηδυνήθη κινηθή δυτικώς ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ κατά το διάστημα της ημέρας λόγω πλευροκοπήσεως εκ περιοχής ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΕΦΑΛΙ και υψ. 1807.
- Κατόπιν επανειλημμένων προσπαθειών τμημάτων ΙΙΙ Μεραρχίας και 35, 37 Ταξιαρχιών Χ Μεραρχίας κατά ΜΑΥΡΗΣ ΡΑΧΗΣ, 1078, 1314 κατά το διάστημα της ημέρας υποστηρίξει Πυροβολικού και Αεροπορίας κατελήφθησαν μέχρι των μεσημβρινών ωρών η γραμμή αύτη.
- Κίνησις Συγκροτημάτων Αρμάτων πρός ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΝ και ΛΑΙΜΟΝ αδύνατος πέραν ΒΑΤΟΧΩΡΙΟΥ και ΠΡΕΒΟΛ λόγω καταστροφής οδών.
- Εις τον τομέα της ΙΧ Μεραρχίας επαναλαμβάνετα η προσπάθεια πρός ΣΜΑΡΔΕΣΙ υπό των 41, 42 Ταξιαρχιών από 0530 ώρας.

Μετά κατάληψιν περί 1700 ώραν υψ. 1093 (Ν.2950) και υψώματος (Ν.283510) βορείως τούτου περί 1900 ώραν καταλαμβάνεται το ύψωμα 1277 πλην κατόπιν αντεπιθέσεως κατά πλευρών ημέτερα τμήματα συνεπτύχθησαν επί υψώματος 32 Πυραμίδος.

- Εις τον Βόρειον τομέα της ΙΙ Μεραρχίας καταλαμβάνεται περί την 1500 ώραν το ύψωμα 1311 (Ν.515754) του υψώματος ΟΥΣΗ (Ν.520765) καταληφθέντος την προτεραίαν περί 1100 ώραν.
- ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ ΕΧΘΡΟΥ

Εχθρός μετά διάβασιν ημετέρων τμημάτων ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ και κατάληψιν ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑΣ κατά την νύκτα της 12/13 βλέπων ότι κινδυνεύει πλέον ν' αποκοπή αρχίζει αφανή συμπτυξιν τόσον των επί ΒΙΓΛΑΣ και ΒΑΡΝΟΥΣ τμημάτων από του απογεύματος της 13ης όσον και των επί ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ καλύπτων την σύμπτυξιν των μεν πρώτων διά ισχυράς κατοχής του συγκροτήματος ΚΟΦΙΛΟΝ - ΜΑΖΙ των δε περιοχής ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ διά κατοχής ΒΑΡΜΠΑΣ και ΜΠΟΥΤΣΙ.

Σχετικαί ενδείξεις περί συμπτύξεως, κατανάλωσις περί των 600 βλημάτων Πυροβολικού κατά τας απογευματινάς ώρας εις περί ΔΕΝΡΟΧΩΡΙ ΑΝΕΥ ΣΟΒΑΡΟΥ

ΑΠΟΧΡΩΝΤΟΣ λόγου και έλλειψις συνήθους αντιαεροπορικής αμύνης επί ΒΙΓΛΑΣ κατά τας ιδίας ώρας.

ΕΚΔΟΘΕΙΣΑΙ ΔΙΑΤΑΓΑΙ:

Κατά την 12 και 13 Αυγούστου εξεδόθησαν αι κάτωθι σχετικαί Διαταγαί:

Α.Π.Φ. 138/37/121130:Περί ανάγκης καταλήψεως ΣΜΑΡΔΕΣΙ υπό ΙΧ Μεραρχίας προς αποκοπήν διαφυγής ΚΣ, προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ.

Α.Π.Φ. 138/41/121345:Περί ανάγκης βαθειών νυκτερινών διεισδύσεων.

Α.Π.Φ. 138/47/121940:Προς ΙΙ Μεραρχίαν περί πιέσεως πανταχόθεν δοθέντος ότι εχθρός κατόπιν αποκοπής αρτηρίας ΒΑΤΟΧΩΡΙΟΥ - ΠΙΣΟΔΕΡΙΟΥ ήθελε επιζητήση να διαφύγη προς ΛΑΙΜΟΝ παραλλήλως Γιουγκουσλαυικής μεθορίου.

Α.Π.Φ. 138/49/122100:Περί ανάγκης ταχείας ωθήσεως προς ΒΑΡΜΠΑΝ ΜΟΣΧΟΧΩΡΙ εφ' όσον ΙΧ Μεραρχία δεν ηδυνήθη αχθή εις ΣΜΑΡΔΕΣΙ.

Α.Π.Φ. 138/51/122105:Προς ΧΙ Μεραρχίαν περί ανάγκης

Α.Π.Φ. 138/53/130400:κινήσεως κατά την νύκτα της 12/13 πρός ΛΑΙΜΟΝ.

Α.Π.Φ. 138/55/130945:Προς ΙΙ Μεραρχίαν περί γενικής καταρεύσεως εχθρού, περί υστάτων προσπαθειών διαφυγής και περί ανάγκης ισχυράς πιέσεως.

Α.Π.Φ. 138/57/131120:Προς Διοικητήν ΧΙ Μεραρχίας περί ανάγκης κινήσεως ταχέως προς ΛΑΙΜΟΝ.

Α.Π.Φ. 138/70/140525:Περί εκκενώσεως ΒΙΓΛΑΣ - ΚΝΟΙΤΣΑΤΑΣ και ταχείας προχωρήσεως πρός ΒΑΡΜΠΑΝ - ΛΑΙΜΟΝ.

ιγ) 14 Αυγούστου

ΕΧΘΡΟΣ:

Ο εχθρός παρουσιάζει την κάτωθι εικόνα κατά την πρωίαν της 14ης.

-Φυγή διά ΛΑΙΜΟΥ εχθρού ΒΙΓΛΑΣ ΒΑΡΝΟΥΣ και γενικώς περιοχής βορείως ΠΡΕΒΟΛ. Το μεγαλύτερον μέρος φαίνεται ότι προ της έω έχει διαπεραιωθή εις Χερσόνησον ΠΥΞΟΥ.

-Επιβράδυνσις υπό τμημάτων 105 Ταξιαρχίας διά μικροτμημάτων επί ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ ΜΠΟΥΤΣΙ ως και επιβράδυνσις διά κατοχής ΒΑΡΜΠΑΣ υπό τμημάτων 105 Ταξιαρχίας και Αξ/κών προς διαρροήν 103 Ταξιαρχίας και τμημάτων ευρισκομένων εισέτι ανατολικώς Αλβανικής μεθορίου.

ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ ΗΜΕΤΕΡΩΝ:

Αεροπορία από έω ευρίσκεται συνεχώς άνωθεν ΛΑΙΜΟΥ ενσπείρουσα τον όλεθρον και πανικόν. Μεγάλος αριθμός ΚΣ. ευρίσκουσι τον θάνατον και πνίγονται εις την ΠΡΕΣΠΑ περί τον ΛΑΙΜΟΝ.

-Άρματα και τμήματα ΧΙ Μεραρχίας αφικνούνται εις ΛΑΙΜΟΝ περί την 0830 ώραν. Τοιουτοτρόπως εκτός των άνω απωλειών περί τους 800 ΚΣ, αποκοπέντων εισέρχονται Γιουγκουσλαυικόν έδαφος.

Έτερον τμήμα εξ 100 περίπου σημειωθέν εις περιοχήν ΑΓ. ΓΕΡΜΑΝΟΥ αποδεκατίζεται.

-Τα προς ΒΑΡΜΠΑΝ τμήματα συναντήσαντα ισχυράν αντίστασιν επί ΒΑΡΜΠΑΣ και πέριξ υψωμάτων κατορθώνουσι περί απογευματινάς ώρας καταστώσι κύριοι ταύτης και εσυνέχισαν κίνησιν μέχρι ΚΟΡΜΠΕΤΣΙ - ΡΟΥΣΕΛΙΤΣΑ.

-Τα τμήματα ΙΧ Μεραρχίας υποστηρίξει εκ ΒΑ των από ΒΑΤΟΧΩΡΙ προς ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΝ κινηθέντων αρμάτων, καταλαμβάνουσι ΣΜΑΡΔΕΣΙ περί 1030 ώραν και εν συνεχεία υψώματα νοτίως ΜΟΣΧΟΧΩΡΙ.

-Τα τμήματα 36 Ταξιαρχίας ενεργούντα εκ νότου και ανατολών πρός ΜΠΟΥΤΣΙ και τοιαύτα προς ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ καταλαμβάνουσι περιοχήν ΜΠΟΥΤΣΙ - ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ άνευ σοβαρών αντιστάσεων.

-Τοιουτοτρόπως πλην περιοχής ΠΥΞΟΥ, άπασα η υπόλοιπος περιοχή ανατολικώς μεθορίου και ΠΡΕΣΠΩΝ περιήλθεν εις κατοχήν των ημετέρων τμημάτων πλην ΟΡΟΣΗΜΟΥ ΠΑΠΑΔΗΜΑ νοτίως ΠΡΕΣΠΑΣ περιελθόντος την 15ην Αυγούστου.

δ) Δ΄. ΦΑΣΙΣ - ΚΑΤΑΛΗΨΙΣ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ ΠΥΞΟΥ (15-16 Αυγούστου)

ι) ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ:

- Διά την κατάληψιν Χερσονήσου εκτός της κινήσεως διά ΛΑΙΜΟΥ είχε προβλεφθή διά της βασικής Διαταγής επιχειρήσεων και αποβατική ενέργεια εις το νότιον τμήμα αυτής εκ περιοχής ΜΙΚΡΟΛΙΜΝΗΣ - ΚΡΑΝΙΑΣ.

- Διά την άμεσον απόβασιν ευθύς ως τα τμήματα ήγοντο εις περιοχήν ΜΙΚΡΟΛΙΜΝΗΣ ΚΡΑΝΙΑ τα πλωτά μέσα και το απαιτούμενον τεχνικόν προσωπικόν ηκολούθουν από της 12ης Αυγούστου τα προς την κατεύθυνσιν ταύτην κινούμενα τμήματα της ΙΙΙ Μεραρχίας Καταδρομών.

Πλην των τμημάτων Καταδρομών προωθήθη προς τον σκοπόν τούτον και Τάγμα της 35 Ταξιαρχίας Χ Μεραρχίας, ως προεβλέπετο εις την Διαταγήν επιχειρήσεων από της καταλήψεως της ΜΑΥΡΗΣ ΡΑΧΗΣ 13 Αυγούστου.

Κατά την 14ην Αυγούστου εξεδόθησαν συμπληρωματικώς αι κάτωθι Διαταγαί του ΣΣ.

Α.Π.Φ. 138/74/141000: Προς ΧΙ Μεραρχίαν περί ταχείας διαπεραιώσεως διά ΛΑΙΜΟΥ δυνάμεων εις ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΝ.

Α.Π.Φ. 138/75/141015: Προς ΙΙΙ, Χ Μεραρχίας περί αποβάσεως εντός νυκτός 14/15 Αυγούστου.

Α.Π.Φ. 138/77/141040: Προς ΧΙ Μεραρχίαν περί τρόπου υποστηρίξεως διαπεραιώσεως και αποβάσεως ΠΥΞΟΝ.

Α.Π.Φ 138/89/141500: Προς 31 Ταξιαρχίαν περί διώξεως εντός 14ης εχθρού εντός ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ.

Α.Π.Φ. 138/95/142220: Περί καλής προπαρασκευής ενεργείας κατά ΠΥΞΟΥ.

ιι) ΕΞΕΛΙΞΙΣ - ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ:

- Η κίνησις προς Χερσόνησον ανεκόπη λόγω ισχυράς οργανώσεως ΛΑΙΜΟΥ και καταστροφής γεφύρας επί ΛΑΙΜΟΥ.

Η στενότης του ΛΑΙΜΟΥ, το φύσει απρόσιτον έδαφος (υψ. ΜΠΑΜΠΑΣ) αμέσως Δ. ΛΑΙΜΟΥ και αι ισχυραί οργανώσεις και αντιστάσεις δεν επέτρεψαν την εκμετάλλευσιν προς ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΝ εντός της 14ης.

Επίσης η απόβασις ελλείψει επαρκούς χρόνου διά την προπαρασκευήν, δεν κατέστη δυνατή κατά την νύκτα της 14/15.

Αύτη συνετελέσθη κατά την νύκτα της 15/16 εις περιοχήν ΑΓΚΑΘΩΤΟΥ.

Η διά ΛΑΙΜΟΥ διαπεραίωσις δυνάμεων 32 Ταξιαρχίας ΧΙ Μεραρχίας επί ΠΥΞΟΥ ήρξατο την πρωίαν της 15ης τη υποστηρίξει αρμάτων, Αεροπορίας και Πυροβολικού.

Περί την 1800 ώραν τα ημέτερα τμήματα κατώρθωσαν να δημιουργήσωσι επί ΜΠΑΜΠΑ το πρώτον προγεφύρωμα και εκείθεν ήχθησαν περί την 2030 ώραν επί της γραμμής ΝΤΕΒΑΝ - υψ. 1300 (Ν.285745).

Η απόβασις εγένετο την νύκτα της 15/16 Αυγούστου εκ ΜΙΚΡΟΛΙΜΝΗΣ εις περιοχήν ΑΓΚΑΘΩΤΟΥ όπου ημέτερα τμήματα συνήντησαν μικροομάδα ΚΣ. διασκορπισθείσαν.

Κατά την 16ην ολοκληρώθη κατάληψις Χερσονήσου διά κινήσεως εκ Βορρά και περιοχής ΑΓΚΑΘΩΤΟΥ.

VIII. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.

1) ΕΧΘΡΟΣ

- Ο εχθρός επιθυμών όπως το ΒΙΤΣΙ αποτελέση τον τάφον του Εθνικού Στρατού και πιστεύων ότι η επί τούτου νίκη θα συνετέλη εις την επικράτησιν του ΚΣυμμοριτισμού εν ΕΛΛΑΔΙ, είχε προβή εις λογικήν και ορθήν διάταξιν των δυναμεών του συνοδά τοις πλεονεκτήμασιν του ορεινού εδάφους και είχε προβή εις πλήρη οργάνωσιν.

- Φοβούμενος ημετέραν ενέργειαν παραλλήλως Αλβανικής μεθορίου και την αποκοπήν της μετά ΑΛΒΑΝΙΑΣ επικοινωνίας είχε ισχυρώς οργανώση και πλαισιώσει την περιοχήν ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ - ΣΜΑΡΔΕΣΙ και είχε προσανατολίσει δύναμιν εφεδρικής Ταξιαρχίας εις περιοχήν ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ.

- Φοβούμενος επίσης την κατεύθυνσιν ΒΑΡΝΟΥΣ ως άγουσα ταχέως και ευθέως εις ΛΑΙΜΟΝ και ούτω θα απεκόπτετο η ετέρα οδός προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ είχεν επίσης ισχυρώς οργανώσει την περιοχήν ταύτην και πλαισιώσει διά των απαραιτήτων δυνάμεων (μία Ταξιαρχία).

- Εις το κέντρον διετήρει και είχε ισχυροποιήσει από απόψεως δυνάμεων, οργανώσεων και μέσων την προωθημένην τοποθεσίαν ΠΟΛΕΝΑΤΑ υψ. 1685, ΠΛΑΤΥ, ΚΟΥΛΑ, ΡΟΤΟ ίνα χρησιμοποιήση ως πρώτον εμπόδιον εις ημετέραν προσπάθειαν προς την κατεύθυνσιν ταύτην. Επί πλέον είχε ισχυρώς οργανώσει την τοποθεσίαν ΓΙΑΜΑΤΑ - ΜΠΑΡΟ - ΛΕΣΙΤΣ ΤΣΟΥΚΑ και πλαισιώσει από μηνός διά δυνάμεως πλέον Ταξιαρχίας την τοποθεσίαν ταύτην ώστε και εις περίπτωσιν πτώσεως της προωθημένης τοποθεσίας η δευτέρα αύτη να δύναται αυτομάτως να παίξη τον ρόλον.

Αι επί της τοποθεσίας ΓΙΑΜΑΤΑ - ΜΠΑΡΟ - ΛΕΣΙΤΣ - ΤΣΟΥΚΑ δυνάμεις ηδύναντο να ενισχυθώσιν εις περίπτωσιν ανάγκης διά της Ταξ/χίας Αξιωματικών και εν ανάγκη διά της 105 Ταξιαρχίας.

- Ως καταφαίνεται εκ των γεγονότων ο εχθρός υπέστη πλήρη αιφνιδιασμόν μη υποπτευθείς την διείσδυσιν ημών τουλάχιστον διά την νύκτα 10/11 Αυγούστου επί τοποθεσίας ΓΙΑΜΑΤΑ - ΜΠΑΡΟ - ΛΕΣΙΤΣ ΤΣΟΥΚΑ διά τους κάτωθι λόγους:

α) Εθεώρει αδύνατον την διείσδυσιν προ της πτώσεως ολοκλήρου του συγκροτήματος ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ και ΡΟΤΟ δι' ο και ανέπτυξε Πυρ/κόν ανατολικώς ΛΕΣΙΤΣ - ΤΣΟΥΚΑ.

β) Υπελόγιζε εις μακροτέραν αντοχήν της προωθημένης τοποθεσίας ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ, ΠΛΑΤΥ, ΚΟΥΛΑ δι' ο και διετήρησε το Πυρ/κόν εις αρχικάς θέσεις και δεν ενίσχυσε εγκαίρως τοποθεσίαν ΜΠΑΡΟ ΛΕΣΙΤΣ ΤΣΟΥΚΑ δι' εφεδρικών δυνάμεων.

γ) Ανέμενε την κυρίαν προσπάθειαν προς ΜΑΛΙ ΜΑΔΙ παραπλανηθείς εκ της καταλήψεως περιοχής ΠΟΛΥΑΝΕΜΟΥ, εκ της συγκεντρώσεως της ΙΧ Μεραρχίας και εκ της κινήσεως κατά την Χ ημέραν (10 Αυγούστου της 42 Ταξιαρχίας προς ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑΝ ΑΓ. ΚΥΡΙΑΚΗΝ, δι' ο μόλις την πρωίαν της 11ης μετετόπισε τμήμα της 105 Ταξιαρχίας προς το ρήγμα διατηρήσας και πάλιν το σύνολον της Ταξιαρχίας ταύτης προς την περιοχήν ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ.

- Η ενέργεια της ΙΧ Μεραρχίας κατά την νύκτα της 11/12 Αυγούστου προς ΣΜΑΡΔΕΣΙ συνετέλεσε έτι περισσότερον εις την διατήρησιν της 105 εις περιοχήν ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗΣ και ούτω η δημιουργία νέας τοποθεσίας στηριζομένης εις το ΜΠΟΥΤΣΙ ΒΑΡΜΠΑ ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑ ΒΙΓΛΑ τουλάχιστον προς κέρδος χρόνου δεν καθίστατο δυνατή ελλείψει επαρκών δυνάμεων προς πλαισίωσιν ταύτης.

- Η ανάγκη και επιθυμία όπως διατηρήση τας δύο εξόδους ελευθέρας (ΠΡΕΣΠΑΣ ΣΜΑΡΔΕΣΙ και ΛΑΙΜΟΥ) συνετέλεσε εις την ανεπαρκή πλαισίωσιν της τοποθεσίας ΒΑΡΜΠΑ ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑ και εις την εσπευσμένην σύμπτυξιν εγκαταλείψας άπαντα τον μη φορητόν οπλισμόν και υλικόν.

2. ΗΜΕΤΕΡΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΙ:

α) ΕΛΙΓΜΟΣ:

Εν τω συνόλω ούτος καλώς συνελήφθη και εκ των πραγμάτων απεδείχθη ότι ήτο συμφέρουσα:

ι) Η μη προκατάληψις της προκεχωρημένης τοποθεσίας ΠΟΛΕΝΑΤΑ ΠΛΑΤΥ ΚΟΥΛΑ διότι εις καταφατικήν περίπτωσιν ο εχθρός θα συνεκέντρωνε την προσοχήν του επί της μόνης εναπομενούσης τοποθεσίας ΜΠΑΡΟ ΛΕΣΙΤΣ ΤΣΟΥΚΑ και συνεπώς ζήτημα αιφνιδιασμού δεν θα υφίστατο.

ιι) Η μη συγκέντρωσις της κυρίας προσπαθείας εις το αριστερόν επί της κατευθύνσεως ΙΕΡΟΠΗΓΗ ΚΡΟΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ όπου ο εχθρός συνεκέντρωνε ιδιαιτέραν προσοχήν.

ιιι) Η εκτόξευσις της επιθέσεως κατά ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ 1685 την πρωίαν της Χ ημέρας. Η εκτόξευσις ολίγον χρόνον προ της επελεύσεως της νυκτός της 10/11 Αυγούστου θ' απέβαινεν εις βάρος της κυρίας ενεργείας προς την τοποθεσίαν ΜΠΑΡΟ ΛΕΣΙΤΣ ΤΣΟΥΚΑ και ίσως η εξόρμησις θα ήτο προβληματική εις περίπτωσιν μη καταλήψεως 1685 ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ.

β) ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΗ:

Η μετά μυστικότητος συγκέντρωσις των δυνάμεων και πυρομαχικών, η μετά σπουδής κατάληψις των βάσεων εξορμήσεως και γενικώς η προσεκτική μελέτη και ρύθμισις παντός

ζητήματος σχέσιν έχοντος με την κίνησιν των Μονάδων προς τους αντικειμενικούς σκοπούς συνετέλεσεν εις την επίτευξιν πλήρους αιφνιδιασμού και εις την εντός της νυκτός 10/11 Αυγούστου διείσδυσιν των Μονάδων επί της τοποθεσίας ΜΠΑΡΟ ΛΕΣΙΤΣ ΤΣΟΥΚΑ.

γ) ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ:

ι) Η κατάληψις της ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ υψ. 1685 εγένετο με σχετικόν βραδύ ρυθμόν διότι παρά την ισχυράν προπαρασκευήν υπό της Αεροπορίας και Πυροβολικού πολλά πολυβολεία έμειναν εν δράσει και ούτω η κίνησις του Πεζικού κατέστη δυσχερής και παρέστη ανάγκη εξουδετερώσεως τούτων υπό των Αρμάτων.

Εκ τούτου προκύπτει ότι η νυξ και κατά τοποθεσίας ισχυρώς οργανωμένης είναι προτιμωτέρα εφ' όσον δεν υπάρχουσι ανυπέρβλητα εμπόδια διότι κατά την νύκτα ο αμυνόμενος δεν δύναται να κατευθύνη πυρά εφ' όλου του μετώπου και μάλιστα συνεχώς.

ιι) Η διείσδυσις επί της τοποθεσίας ΜΠΑΡΟ ΛΕΣΙΤΣ ΤΣΟΥΚΑ εγένετο μετ' επιτυχίας χάρις εις την επιμελή αναγνώρισιν των δρομολογίων, εις την πειθαρχίαν και τάξιν και την αποφασιστικότητα και ιδία χάρις εις το πνεύμα της διεισδυτικότητος.

ιιι)Η κρούσις οσάκις παρέστη ανάγκη εγένετο μετά σχετικής βραδύτητος εν αναμονή υποστηρίξεως υπό της Αεροπορίας και Πυροβολικού.

ιυ) Η επιζήτησις εξουδετερώσεως οργανωμένης τοποθεσίας κατά τη νύκτα διά Πυροβολικού απεδείχθη ανέφικτος και εις βάρος του αιφνιδιασμού.

υ) Η ανάγκη της υπάρξεως ειδικών αθίκτων Μονάδων προς εκμετάλλευσιν όταν ος αντικειμενικός σκοπός ευρίσκεται εις βάθος κατεδείχθη ως απόλυτος διότι είναι αδύνατον να επιτευχθή ταχεία εκμετάλλευσις με τα ίδια τμήματα επιθέσεως.

υι) Η συγκρότησις αυτοτελών και ανεξαρτήτων συγκροτημάτων αρμάτων διαθετούντων επαρκές Πεζικόν και Μηχανικόν κατεδείχθη αναγκαία διά την ταχείαν εκμετάλλευσιν. Ούτω μόνον θα είναι δυνατή η ταχεία άρσις των εμποδίων, η ταχεία κίνησις των αρμάτων και η κατάληψις και διατήρησις ζωτικών σημείων μέχρι αφίξεως των Μονάδων Πεζικού.

υιι) Η συνοδεία Πεζικού δι' αρμάτων είναι αναγκαία εις περίπτωσιν επιθέσεως κατά ισχυρώς κατεχομένης και οργανωμένης προς άρσιν των φωλεών αντιστάσεως αίτινες δεν εξουδετερώθησαν υπό του Πυροβολικού και Αεροπορίας.

υιιι) Νομίζω ότι οι σοβαρώτεροι λόγοι επιτυχίας είναι/

-Η πραγματικώς πλήρης προπαρασκευή της όλης επιχειρήσεως ήτις, εκτός των άλλων, ενέπνευσε και την αυτοπεποίθησιν.

-Κυριολεκτικώς δύναται τις να είπη ότι η επιτυχία ήτο το τίμημα τόσων κόπων διά την προπαρασκευήν.

-Ο μετά πάσης επιμελείας λεπτομερέστατος συντονισμός των όπλων, και η κατά μάζας χρησιμοποίησις ενός εκάστου εξ αυτών.

-Ο αιφνιδιασμός. Ούτος συνίσταται αφ' ενός μεν εις την εν νυκτί παρά τας συνηθείας μας ενέργειαν τόσον μεγάλου αριθμού Μονάδων αφ' ετέρου δε εις τας εκλεγείσας διά των χαραδρών κατευθύνσεις επιθέσεως πράγμα θεωρούμενον ως αντίθετον του ορθοδόξου τρόπου ενεργείας και συνεπώς μη αναμενόμενον.

Ακριβές αντίγραφον
Β΄ΣΣ/ΑΙ Γραφείον
Τ.Σ.Υ.

ΜΑΝΙΔΑΚΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ
Υποστράτηγος - Διοικητής

Β΄ΣΣ /Α1

ΠΙΝΑΞ

ΑΠΩΛΕΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ "ΠΥΡΣΟΣ"

Α) Ημετέρων

Α/Α	ΜΟΝΑΔΕΣ	Αξιωματικοι		Οπλίται		Αγνοούμενοι	
		Ν	Τ	Ν	Τ	Α	Ο
1	ΙΙ ΜΕΡΑΡΧ.	4	15	36	268	-	-
2	ΙΙΙ -//-	6	26	54	266	-	1
3	ΙΧ //-	7	21	61	360	-	5
4	Χ //-	5	19	42	237	-	3
5	ΧΙ //-	-	13	50	152	-	-
	Σύνολον	22	94	243	1283	-	9

Β) Συμμοριτών

ΚΣ.Ν.Ε. 1182
ΚΣ.Σ. και Π 637
Τ.ΚΣ. 1200 Τουλάχιστον κατά πληροφορίας συλληφθέντων και παραδοθέντων.
3019 Σύνολον τουλάχιστον

Β΄ΣΣ /Α1

ΠΙΝΑΞ

Οπλισμού και Πυρομαχικών ΚΣ. μεταφερθέντων μέχρι

τούδε εις ΑΠΟΘΗΚΑΣ

Πυροβόλα Ορεβατικά και Πεδινά	39	
Α/Τ των 75 χιλ.	3	
Α/Τ Πυροβόλα	30	
Α/Α -//-	16	
Α/Τ Τυφέκια	36	
Πολυβόλα και οπλοπολυβόλα	436	
Όλμοι διάφοροι	115	
Τυφέκια διαφόρων τύπων	3392	
Βλήματα Πυροβολικού	9236	Υπολείπεται μεγάλη ποσότης Πυρ/κών μη μεταφερθείσα εκ των ανευρεθεισών αποθηκών
-//- όλμων	8137	
Φυσίγγια	449500	
Νάρκαι διάφοροι	1650	
Χειροβομβίδες Γερμανικής κατασκευής	225	
Φωτοβολίδες λευκαί	4685	
-//- ερυθραί	3947	
Σάγματα Πυροβολικού	20	
-//- ειδικού φόρτου	80	
Ασύρματοι	2	
Διόπτραι Πυροβολικού	2	
Αυτοκίνητα	3	
Μοτοσυκλέται	2	

____

34

Υποστρ/γον ΠΕΡΙΒΟΛΙΩΤΗΝ

Θέμα: ΄Εκθεσις Επιχειρήσεως "ΠΥΡΣΟΣ"

ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ

Πρός: Β΄ΣΣ(2)
Γ΄ΣΣ
31,32,33 Ταξιαρχίας
Δ/σεις Πυρ/κού - Μηχ/κού
Μέραρχον
Υποδιοικητήν Μεραρχίας
Επιτελάρχην
Προσωπάρχην
Α1, Α2, Γ3, Β6 Γραφ.
Αμερικανόν Σύνδεσμον
Πολεμικόν Ημερολόγιον
Αρχείον

ΧΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ
ΣΤΓ 914
ΑΡΙΘ. ΑΠ. 5/5/8/Α1
24 Αυγούστου 1949

Υποβάλλεται έκθεσις επιχειρήσεως "ΠΥΡΣΟΣ" επί ΒΙΤΣΙ ΧΙ Μεραρχίας.-

Τ.Υ.
ΔΗΜΟΣΘ. ΚΑΡΑΒΕΛΛΑΣ
Αντρ/χης - Α΄.Κλάδ. Α΄

ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΧΙ ΜΕΡΑΡΧΙΑ / Α1

ΕΚΘΕΣΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ "ΠΥΡΣΟΣ"

ΕΠΙ ΒΙΤΣΙ ΑΠΟ 10-16ης ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1949

ΧΑΡΤΑΙ: 1: 50.000 ΑΓΙΟΣ ΓΕΡΜΑΝΟΣ
ΦΛΩΡΙΝΑ
ΚΡΥΣΤΑΛΛΟΠΗΓΗ
ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα έκθεσις διαιρείται εις τρία Μέρη Α΄, Β΄ και Γ΄.

Το Α΄ μέρος περιλαμβάνει τας προκαταρκτικάς ενεργείας τουτέστιν συγκέντρωσιν και προώθησιν Μεραρχίας εις ΠΧΣ, το Β΄ μέρος την οργάνωσιν, διεύθυνσιν και κυρίως εξέλιξιν της Επιχειρήσεως και τέλος το Γ΄ μέρος την συμβολήν και απόδοσιν των όπλων υποστηρίξεως και Υπηρεσιών, τα συμπεράσματα: πίνακας απωλειών, λαφύρων, συγχαρητηρίους Διαταγάς κλπ.

Α΄. ΜΕΡΟΣ

2. ΜΕΤΑΦΟΡΑ και ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΙΣ ΜΕΡΑΡΧΙΑΣ

Η Μεραρχία προ της ενάρξεως της Επιχειρήσεως ευρέθη με το Στρατηγείον και τους Σχηματισμούς της εις Ν. ΧΑΛΚΗΔΩΝΑ και τας 31.,32,33 Ταξιαρχίας αντιστοίχως εις περιοχάς ΔΡΕΠΑΝΟΥ ΚΟΖΑΝΗΣ - ΚΑΪΜΑΚΤΣΑΛΑΝ - ΒΕΥΗΣ - ΜΕΛΙΤΗΣ.-

Το Στρατηγείον και οι Σχηματισμοί της Μεραρχίας μετεκινήθησαν εις ΚΟΙΛΑ ΚΟΖΑΝΗΣ την 2αν Αυγούστου και εκείθεν την 7ην Αυγούστου εις ΑΜΜΟΧΩΡΙΟΝ ΦΛΩΡΙΝΗΣ, η 31 Ταξιαρχία εις ΠΕΡΑΣΜΑ την 8ην Αυγούστου και η 33 Ταξιαρχία μεταξύ ΤΡΟΠΑΙΟΥΧΟΥ - ΠΕΡΑΣΜΑΤΟΣ - ΣΚΟΠΙΑΣ την 9ην Αυγούστου.

Η 32 Ταξιαρχία την 7ην Αυγούστου μετεκινήθη εκ περιοχής Γ΄ΣΣ εις ΠΕΤΡΑΝΑ ΚΟΖΑΝΗΣ παραμείνασα ως Εφεδρεία Αρχιστρατήγου.

3. ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΕΙΣ

Εκτός των αναγνωρίσεων του Διοικητού Μεραρχίας μετά του Επιτελείου του διά την υλοποίησιν του Σχεδίου του Β΄ΣΣ και λήψιν προκαταρκτικών αποφάσεων επί της Μεθόδου Ενεργείας εξετελέσθη και ετέρα τοιαύτη μετά των Διοικητών των Ταξιαρχιών διά τον προσανατολισμόν των επί της υπό της Μεραρχίας αναληφθησομένης ενεργείας. Επίσης εγένετο ενημέρωσις των Διοικητών των Ταξιαρχιών και Διοικητών Ταγμάτων επί της αμμοδόχου της ΙΙ Μεραρχίας.

-Τέλος παρεσχέθη επαρκής χρόνος διά την εκτέλεσιν αναγνωρίσεων εις τα Κλιμάκια Ταξιαρχιών και Ταγμάτων εκ των κατεχομένων υπό τμημάτων της ΙΙ Μεραρχίας Σ. Στηρίγματος ΔΕΡΒΕΝ και ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΩΝ και στοιχισμόν των δρομολογίων.-

4. ΠΡΟΩΘΗΣΙΣ ΜΟΝΑΔΩΝ εις Π.Χ.Σ.

Η κίνησις των Ταγμάτων των Ταξιαρχιών εκ των χώρων Συγκεντρώσεών των προς τους ΠΧΣ εγένετο πεζή την νύκτα της Χ-Ι/Χ ημέρας ίνα μη γίνη αντιληπτή εκ των εχθρικών παρατηρητηρίων και ίνα παρασχεθή εις τους άνδρας επαρκής χρόνος αναπαύσεως δεδομένου ότι η απόστασις των α΄ αντικειμενικών σκοπών εκ των ΧΛΣΜ ήτο λίαν μακρά.

Β΄ ΜΕΡΟΣ

5. ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

(α) Διατεθείσαι Δυνάμεις

Δυνάμεις της Μεραρχίας πλην 32 Ταξιαρχίας και 780 ΜΛΜ και επί πλέον:
Δ/σις και Διμοιρία Α/Τ/ 75 χιλ. Αμερικανικού τύπου.
Κλιμάκιον 765 ΛΟΜ (Κτήνη 80)
Διμοιρία 759 ΛΟΜ.
772 ΜΛΜ.
242 ΧΜΕ.

Η Μεραρχία υπεστηρίχθη από ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ προς ΛΕΣΙΤΣ - ΤΣΟΥΚΑΝ υπό των 142 και 146 ΜΟΠ, αίτινες παρέσχον άμεσον υποστήριξιν ως και υπό των Συγκροτημάτων Πυρ/κού ΦΛΩΡΙΝΗΣ και ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ.

Κατά την κίνησιν από ΛΕΣΙΤΣ προς ΛΑΙΜΟΝ και ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΝ ΠΥΞΟΥ η Μεραρχία υπεστηρίχθη υπό του Ορειβατικού Πυρ/κού λόγω μη δυνατότητος προωθήσεως Πεδινού και Μέσου εκ της ακαταλληλότητος της οδού.

(β) Οργάνωσις Διοικήσεων

Αι ανωτέρω δυνάμεις ωργανώθησαν εις δύο Συγκροτήματα υπαχθέντα υπό την Μεραρχίαν ήτις διηύθυνε τας Επιχειρήσεις διά Τ.Σ. εγκατασταθέντος αρχικώς εις υψ. 1575 (Ν.542654) (από 091700΄ ω. μέχρι 130900΄ω.) με παρατηρητήριον εις υψ. ΔΕΡΒΕΝ (5365), εν συνεχεία εις υψ. ΛΕΣΙΤΣ (από 130900΄ω. μέχρι 141300΄ω.) και τέλος εις ΤΥΡΝΟΒΟΝ.

(γ) Συγκροτήματα

(ι) Αριστερόν Συγκρότημα: 31 Ταξιαρχία
3 Ομάδες Α/Α εκτοξευτών
Δ/σις και Διμοιρία Α/Α
75 χιλ.
Διοικητής: Ο Δ/τής της 31 Ταξιαρχίας.

(ιι) Δεξιόν Συγκρότημα: 33 Ταξιαρχία μείον Τάγμα
3 Ομάδες Α/Α εκτοξευτών

(ιιι) Εφεδρεία Μεραρχίας: Το 519 Τάγμα.

6. ΚΥΡΙΩΣ ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ

(α) Αποστολή Μεραρχίας

-Υπερβαίνουσα τας Μονάδας της ΙΙ Μεραρχίας ΔΕΡΒΕΝ - ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ και ενεργούσα διά του συνόλου των δυνάμεών της εν τη κατευθύνσει ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ - ΛΕΣΙΤΣ αμέσως όπισθεν των Μονάδων της ΙΙΙ Μεραρχίας να προβή δι' αποφασιστικής και τολμηράς ενεργείας εις την ταχείαν κατάληψιν του αντικειμενικού σκοπού ΛΕΣΙΤΣ - ΤΣΟΥΚΑ εκκαθαρίζουσα πάσαν ενδιάμεσον εχθρικήν αντίστασιν.

-Καλυπτομένη δεξιά εκ περιοχής ΒΙΓΛΑΣ ΛΟΥΤΖΑ - ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΕΦΑΛΙ (εις περίπτωσιν μη καταλήψεως τούτων υπί ΙΙ Μεραρχίας) να ενεργήση άνευ απωλείας χρόνου και από κοινού μετά της Χ Μεραρχίας αμέσως όπισθεν Μονάδων ΙΙΙ Μεραρχίας εν τη κατευθύνσει ΛΕΣΙΤΣ - ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑ - ΠΡΕΒΟΛ - ΛΑΙΜΟΣ ίνα γίνη αρχικώς το ταχύτερον κυρία του Συγκροτήματος ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑ - ΠΡΕΒΟΛ προς κάλυψιν του δεξιού των προς ΒΑΡΜΠΑΝ κινουμένων δυνάμεων της Χ Μεραρχίας και εν συνεχεία ΛΑΙΜΟΥ προς αποκοπήν της οδού διαφυγής προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ των εχθρικών δυνάμεων περιοχής ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΤΖΑ - ΒΑΡΝΟΥΣ.

-Αι απαιτήσεις καλύψεως ή ενισχύσεως της προς ΒΑΡΜΠΑΝ ενεργείας της Χ Μεραρχίας αποτελούσι πρωτεύουσαν υποχρέωσιν της Μεραρχίας.

-Εκκαθάρισις από κοινού μετά της ΙΙ Μεραρχίας της περιοχής ΒΙΓΛΑ ΛΟΥΤΖΑΣ - ΒΑΡΝΟΥΣ.

(β) Πληροφορίαι περί της εχθρικής τοποθεσίας

Η τοποθεσία ΛΕΣΙΤΣ - ΤΣΟΥΚΑ ήτο λίαν ισχυρώς οργανωμένη περιέχουσα 80 περίπου ισχυρά πολυβολεία εκ 5-11 σειρών κορμών δένδρων, χαρακώματα, σκέπαστρα, ολμοβολεία.

Τα πολυβολεία διατεταγμένα κατά βάθος διήκον από της γραμμής ΜΠΟΥΚΑΤΑ - υψ. 1342 - υψ. 1287 - υψ. 1244 μέχρι και των κορυφών ΤΣΟΥΚΑΣ - ΛΕΣΙΤΣ ένθα ευρίσκοντο τα πλέον ανθεκτικά εκ τούτων. Ο άξων βολής απάντων σχεδόν των πολυβολείων είχε κατεύθυνσιν προς Α. και Ν.Α.

Επί ΤΣΟΥΚΑΣ ημύνοντο δύο Διμοιρίαι 3ου Κ.Σ. Λόχου του 1ου Τάγματος 102 Ταξιαρχίας, δύο Διμοιρίαι 5ου Λόχου και δύο Διμοιρίαι 6ου Λόχου, ο 7ος Λόχος και αριθμός μηχανημάτων (πολυβόλα - όλμοι).

Σύνολον ανωτέρω τουλάχιστον 280.

Επί ΛΕΣΙΤΣ ημύνοντο Δ/σις 1ου Τάγματος - 1ος Λόχος - 3ος Λόχος με αριθμόν μηχανημάτων μη εξακριβωθέντα. Σύνολον περίπου 200.

(γ) Διεξαγωγή

1 ημέρα Επιχειρήσεων 10/11 Α:υγούστου 1949

31 Ταξιαρχία: 512 Τάγμα (μείον Λόχος) κινείται επί κατευθύνσεως Ν. ΠΑΡΥΦΗ ΚΑΤΩ ΜΕΛΑΣ - ΜΟΡΟ.

513 Τάγμα επί κυρίας προσπαθείας και επί κατευθύνσεως ΜΝΗΜΕΙΟΝ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ - ΛΕΣΙΤΣ.

(ι) Το 512 Τάγμα την 110600΄ω. κατόπιν σκληρού αγώνος ημισείας ώρας καταλαμβάνει το ΜΟΡΟ, προσπαθή να υποβοηθήση την Ε΄ ΜΟΚ ενεργούσαν προς ΛΕΣΙΤΣ πλην αναγκάζεται να συμπτυχθή λόγω ανατροπής της ΜΟΚ.

Ο εχθρός εξεδήλωσε 4 αντεπιθέσεις τας οποίας το Τάγμα ηδυνήθη να αποκρούση επιτυχώς να τας πνίξη εις το αίμα.

(ιι) Το 513 Τάγμα 110400΄ω. εμπίπτει εις ενέδρας ΚΣ και βάλλεται μόλις αφιχθέν εις ύψος ΜΝΗΜΕΙΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ υπό πολυβολείων.

Διά διεισδύσεως και εκμεταλλεύσεως του δασώδους του εδάφους ανατρέπει σειράν τριών διαδοχικών εις βάθος γραμμών αντιστάσεως - κυριεύει πολυβολεία, φονεύει αρκετόν αριθμόν ΚΣ και κατορθώνει να φθάση εις εγγυτάτην απόστασιν από την κυρίως κορυφήν του ΛΕΣΙΤΣ.

Η αεροπορία εσυνέχισε την από πρωίας αρξαμένην σφυροκόπησιν του κυρίως ΛΕΣΙΤΣ εν ω αντιθέτως το Πυρ/κόν λόγω του δασώδους του εδάφους δεν ήτο δυνατόν να παράσχη υποστήριξιν εις τα εμπεπλεγμένα τμήματά μας.

Την 110925΄ω. ο εχθρός εξεδήλωσε ισχυροτάτη αντεπίθεσιν εκ δύο επιλέκτων Λόχων της Σχολής Αξιωματικών ΤΥΡΝΟΒΟΥ οίτινες αφίχθησαν εις ΛΕΣΙΤΣ την 110840΄ω. και ενίσχυσε το υψ. 1709 και δι’ ετέρου Λόχου ΚΣ ανακληθέντος εκ ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ.

Η αντεπίθεσις αύτη αρχικώς εκλόνισε κατά τι τα τμήματά μας, άτινα ηναγκάσθησαν να συμπτυχθώσι.

Τέλος η αντεπίθεσις αύτη διαρκέσασα 3/4 ώρας κατορθώθη να θραυσθή προ της μεγάλης αντοχής και ψυχραιμίας στελεχών και οπλιτών.

Το Τάγμα προσεπάθησε κατ’ επανάληψιν να αναλάβη επίθεσιν διά την τελικήν κατάληψιν του ΛΕΣΙΤΣ, πλην ευρίσκετο εν μειονεκτική θέσει έναντι του εχθρού ούτινος τα πολυβολεία είχον εξαίρετον πεδίον βολής και επί πλέον δεν είχε την δυνατότητα δημιουργίας βάσεως πυρός διότι ευρίσκετο εντός δασωμένης περιοχής.

Από 111330΄ω. μέχρι επελεύσεως του σκότους οι ΚΣ εκδηλώνουν αντεπιθέσεις και παρενοχλήσεις αποκρουσθείσας επιτυχώς ωσαύτως το ΚΣ Πυρ/κόν μέχρι βαθείας νυκτός έβαλεν κατά των ημετέρων προξενήσαν απωλείας.

Το Τάγμα αποφασίζει να διατηρήση σταθερώς τας κατεχομένας θέσεις και να ενεργήση νυκτερινήν επίθεσιν κατά ΛΕΣΙΤΣ περί τας πρώτας πρωινάς ώρας της επομένης.

Την 110730΄ω. ΤΣ Ταξιαρχίας, 511 Τάγμα, και Λόχος 512 κινούνται προς ΜΕΛΑΔΕΣ κατόπιν ανακριβούς πληροφορίας παρασχεθείσης υπό 21 Ταξιαρχίας ότι κατελήφθη η “ΠΟΛΕΝΑΤΑ 2”.-

Τούτο εγένετο αφορμή να βληθή η φάλαγξ διά πυρών Α/Αρμ. Πυρ/κού εκ ΓΚΟΛΙΝΑΤΑΣ και εκ ΠΟΛΕΝΑΤΑΣ 2 διά μυδραλλίων με αποτέλεσμα να έχη το 511 Τάγμα σοβαράς απωλείας (15 νεκρούς και 20 τραυματίας).-

33 Ταξιαρχία:

-518 Τάγμα κινείται κατά τον άξονα ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΩΝ ΑΝΩ ΜΕΛΑΣ ΤΣΟΥΚΑ προς κατάληψιν 1679 ΤΣΟΥΚΑ.

-Διλοχία 517 κινείται όπισθεν 518 Τ.Π. διά να καλύπτη τα νώτα τούτου και το δεξιόν πλευρόν εκ της κατευθύνσεως υψ. 1546 ΓΚΟΛΙΝΑΤΑΣ και εν συνεχεία να έχη την δυνατότητα αποκρούσεως αντεπιθέσεως από υψ. 1807 προς υψ. 1605 και κατά μήκος της προς ΤΣΟΥΚΑΝ αγούσης κορυφογραμμής.

-517 Τ.Π. (μείον Διλοχία) κινείται όπισθεν και εγγύς της ΕΊΜΟΚ εν τη κατευθύνσει ΑΝΩ ΜΕΛΑΣ - αντέρεισμα ΜΠΟΥΚΑΤΑ - υψ. 1554 ίνα αναλάβη την κατάληψιν και εδραίωσιν επί υψ. 1554 προς απελευθέρωσιν της ΕΊΜΟΚ.

Την 110615΄ω. 518 Τάγμα ευρίσκεται εις (Ν.470633) και το 517 ΤΠ (μείον Διλοχία) εις (Ν.464627).

Την 110850΄ω. το υψ. 1554 καταλαμβάνεται υπό του 517 ΤΠ και η ΤΣΟΥΚΑ την 110900΄ω. υπό του 518 ΤΠ εις ην προσανατολίζεται και η ακολουθούσα Διλοχία του 517 ΤΠ.

Το 519 Τάγμα από 110730΄ω. τίθεται εις κίνησιν από τον Π.Χ.Σ. υψ 1575 προς ΤΣΟΥΚΑΝ δι' ενίσχυσιν του 518 ΤΠ. Μετά τούτου κινείται και το Τ.Σ. Ταξιαρχίας όπερ είχε εγκατασταθή προσωρινώς εις (Ν.495618).

-Το 518 ΤΠ μετά την επί ΤΣΟΥΚΑΣ εδραίωσίν του εβάλλετο συνεχώς καθ' όλην την ημέραν σφοδρώς υπό Πυρ/κού (800 βλήματα περίπου) και όλμων και αντιμετώπισε επιτυχώς συνεχείς και λυσσώδεις αντεπιθέσεις του εχθρού.

2α Ημέρα Επιχειρήσεων 12 Αυγούστου 1949

31 Ταξιαρχία:

Την 120200΄ω. ΚΣ εκτοξεύουσι πυρά εναντίον της υπό του 513 ΤΠ κατεχομένης τοποθεσίας χωρίς να εκδηλώσουσι κίνησιν τινα.

Ταυτοχρόνως αφικνείται ο Διοικητής της Ταξιαρχίας μετά Διλοχίας 511 ΤΠ εν ω το υπόλοιπον 511 ΤΠ ευρίσκεται 1000 μ. Ν.Α.

Την 120530΄ω. εκδηλούται εγχείρημα προς διαπίστωσιν της κατοχής ή μη του τριγωνομετρικού ΛΕΣΙΤΣ.

Τούτο καταλαμβάνεται αμαχητί διότι ο εχθρός το είχε εγκαταλείψει εν τω συνόλω του.

-Η ΕΊΜΟΚ δεν είχε προβή εις ουδεμίαν ενέργειαν, αλλά αντιθέτως σύνδεσμος αξ/κός της παρουσιάζετο περί την 0600΄ω., μετά την ολοκληρωτικήν κατάληψιν ΛΕΣΙΤΣ, εις τον Ταξίαρχον ζητών συντονισμόν ενεργειών μετά τμημάτων 31ης Ταξιαρχίας.

-Την 121100΄ω. δίδονται νέοι αντικειμενικοί σκοποί ως κάτωθι:

-511 ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑ
-512 ΛΟΚΜΑ
-513 υψ. 1261

και την 121330΄ω. άρχεται η κίνησις.

Κατά την κίνησιν του Ταξιάρχου προς ΤΥΡΝΟΒΟΝ εξακριβούται ότι τρεις Μοίραι Ορεινών Καταδρομών ευρίσκοντο επί Β.Δ. Κλιτύων ΛΕΣΙΤΣ και μόνον τμήμα της ΕΊΜΟΚ είχε κατέλθει εις ΤΥΡΝΟΒΟΝ.

Τη επεμβάσει του κρατείται εν Τάγμα της Ταξιαρχίας εντεύθεν της βαθείας γραμμής και δημιουργείται μία βάσις πυρός εις ΚΛΟΖΕΤΟ - ΒΑΛΕΚΑΛΤΟ και ετέρα εις ΓΚΟΛΕΜΕ.

Συνεχιζομένης διά νυκτός της κινήσεως των 511 και 512 Ταγμάτων και ληφθείσης επαφής μετά τμημάτων ΜΟΚ προ του πρώτου φωτός της 13ης ευρίσκονται επί της κορυφογραμμής.

Η ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑ καταλαμβάνεται υπό των ΜΟΚ ακολουθούσης εις εγγυτάτην απόστασιν της Διλοχίας 511 ΤΠ, ενώ την ΛΟΚΜΑΝ καταλαμβάνει το 512 διεξαχθέντος σκληρού αγώνος και εφόδου καταληξάσης εις πάλην σώματος προς σώμα, προς τους ΚΣ ευρισκομένους εντός οχυρωτάτων πολυβολείων.

Την 130600΄ ω. είχε ολοκληρωθή η κατάληψις της γραμμής ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑ - ΛΟΚΜΑ ότε ήρξατο σφοδρός βομβαρδισμός Πυροβολικού και πυρά μυδραλλίων εκ των κατευθύνσεων ΜΑΥΡΗΣ ΡΑΧΗΣ, υψ. 1394, ΠΕΡΙΒΟΛΙ και ΚΟΦΙΝΟΝ με πολλά θύματα.

-Επίσης κατά την διάρκειαν της νυκτός 12/13 ο εχθρός εβομβάρδισε το χωρίον ΤΥΡΝΟΒΟΝ και την βαθείαν γραμμήν ευτυχώς άνευ θυμάτων.-

33 Ταξιαρχία:

518 Τάγμα την 120900΄ω. κινείται εν τη κατευθύνσει ΤΣΟΥΚΑ - υψ. 1328 προς κατάληψιν τούτου καταλυπτόμενον εκ της κατευθύνσεως υψ. 1605 - υψ. 1807 διά Διλοχίας 517 ΤΠ.

517 Τάγμα κινείται εν τη κατευθύνσει ΤΣΟΥΚΑ - υψ. 1245 όπερ και να καταλάβη.

519 Τάγμα να οργανώση βάσιν πυρός ΤΣΟΥΚΑΣ δι' ενδεχομένην υποστήριξιν.

Τα τμήματα παρά τον σφοδρόν βομβαρδισμόν Πυροβολικού κατώρθωσαν να συνεχίσωσι κίνησιν προς ΤΡΙΓΩΝΟΝ και αχθώσι μέχρι αριστεράς όχθης ποταμού ένθα και διανυκτέρευσαν.

32 Ταξιαρχία:

Από πρωινών ωρών προωθήθη εις περιοχήν ΛΕΣΙΤΣ - ΤΣΟΥΚΑ μετά των 515 και 516 ΤΠ προς αντικατάστασιν των εκ της τοποθεσίας ταύτης κινηθέντων τμημάτων 31 και 33 Ταξιαρχιών.-

3η ημέρα Επιχειρήσεων 13 Αυγούστου 1949

31 Ταξιαρχία:

Την 131200΄ω. η Ταξιαρχία λαμβάνει εντολήν συνεχίσεως της κινήσεως προς ΛΑΙΜΟΝ.

Κατ' αρχήν συντονίζεται το Σχέδιον ενεργείας μετά του Διοικητού της Ταξιαρχίας Καταδρομών Συν/ρχου ΡΟΥΣΣΟΥ, αλλά βραδύτερον ματαιούται λόγω αναλήψεως υπό των τμημάτων ΜΟΚ νέας αποστολής.

Αποφασίζεται να κρατηθή η ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑ διά του 513 ΤΠ και να κινηθή η Ταξιαρχία προς ΛΑΙΜΟΝ διά των δύο ετέρων Ταγμάτων της από των πρώτων ωρών της 14ης Αυγούστου.-

32 Ταξιαρχία:

Παραμένει εδραιωμένη εις περιοχήν ΤΣΟΥΚΑΣ διά 515 ΤΠ και ΛΕΣΙΤΣ διά του 516 ΤΠ με αριθμόν τινα απωλειών εκ βομβαρδισμού Πυροβολικού.-

33 Ταξιαρχία:

Η Ταξιαρχία ενεργεί από πρωινών ωρών διά του 519 ΤΠ και Διλοχίας 518 ΤΠ κατά ΓΙΑΜΙΣΕ ΠΡΕΒΟΛ αντιμετωπίσασα σφοδρόν βομβαρδισμόν Πυροβολικού - εξ 800 περίπου βλημάτων - από ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΕΦΑΛΙ και υψ. 1807 και ισχυράς μετωπικάς αντιστάσεις.

Μέχρι εσπερινών ωρών κατώρθωσε να φθάση εις (Ν.418673) και (Ν.413674).-

Τ.Σ. ΤΡΙΓΩΝΟΝ.

Διά νυκτερινής ενεργείας καταλαμβάνεται αυχήν Περιβόλι.-

Τ.Σ. Μεραρχίας: Από 130930΄ω. ήνοιξε εις ΛΕΣΙΤΣ.

4η ημέρα Επιχειρήσεων 14 Αυγούστου 1949

31 Ταξιαρχία:

Από 140200΄ω. άρχεται κίνησις υπό των 511 και 512 Ταγμάτων προς ΓΡΑΪΤΣΑΝ και μεταξύ τούτων κινείται το ΤΣ Ταξιαρχίας.

Την 140545΄ω. κύμα αεροπλάνων βομβαρδίζει και πολυβολεί επί του χώρου ΛΙΜΝΩΝ ΠΡΕΣΠΩΝ, και ενώ την 0550΄ω. προωθούνται τολμηρώς λόχοι προς (Ν.3575) - ΠΕΤΕΙΝΟΝ και εκείθεν προς ΓΙΟΥΓΚΟΣΛΑΥΙΚΑ σύνορα και λόχους προς υψ. 1116 - χωρίου ΛΑΙΜΟΣ με εντολήν εδραιώσεως επί των υψωμάτων διά μικράς δυνάμεως και διά του υπολοίπου προσβολής των ΚΣ.

Από 140700΄ω. μέχρι 141100΄ω. διεξήχθη ο αγών των ελών του ΛΑΙΜΟΥ. Τα τμήματα ημιλλώντο αλλήλων εις τόλμην και ενθουσιασμόν συλλαμβάνοντα και φονεύοντα συμμορίτας οίτινες έσπευδον να αποχωρήσωσι προς ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΝ.

32 Ταξιαρχία:

Την 140500΄ω. κινείται προς περιοχήν ΤΡΙΓΩΝΟΥ - ΑΝΤΑΡΤΙΚΟΝ ίνα αναλάβη την εξασφάλισιν περιοχής ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑ - ΠΕΡΙΒΟΛΙ - ΑΝΤΑΡΤΙΚΟΝ.

33 Ταξιαρχία:

519 ΤΠ μετά κατάληψιν ΚΟΦΙΛΟ κινείται διά ολοκλήρωσιν κατοχής ΜΑΖΙ εδραιωθέν εσπερινάς ώρας εις ΓΙΑΜΙΣΕ, ΚΟΦΙΛΟΝ και ΜΑΖΙ.-

-517 ΤΠ καλυπτόμενον εκ κατευθύνσεως ΜΑΖΙ υπό 519 ΤΠ κινείται ταχέως και αποφασιστικώς προς ΛΕΥΚΩΝΑ - ΛΑΙΜΟΝ αχθέν μέχρι υψ. 1419 - υψ. 1238.-

-518 ΤΠ αφήνον αρχικώς περιοχήν ΤΡΙΓΩΝΟΥ λόχον κινείται διά της υπολοίπου δυνάμεώς του όπισθεν 517 εν τη κατευθύνσει ΠΕΡΙΒΟΛΙ - ΛΕΥΚΩΝΑ - ΛΑΙΜΟΝ καλύπτων τα ΝΩΤΑ του 517 ΤΠ αχθέν εις (Ν.385752) - (Ν.375788) και (Ν.3973).-

Τ.Σ. Μεραρχίας: Από 141800΄ω. ήνοιξε εις ΤΥΡΝΟΒΟΝ.

5η ημέρα Επιχειρήσεων 15 Αυγούστου 1949

31 Ταξιαρχία: ΤΣ εις ΓΡΑΪΤΣΑ

511 ΤΠ: Διλοχία εις περιοχήν υψ. ΑΓΙΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ (Ν.367774) - υψ. 1170 (Ν.3878) και ετέρα Διλοχία εις ΠΕΤΕΙΝΟΝ - ΠΛΑΤΥ.

512 ΤΠ περιοχήν ΓΡΑΪΤΣΑΣ μέχρι Β.Δ. αντερεισμάτων ΚΑΡΥΑΣ.

513 ΤΠ εις ΜΙΣΟΔΑΓΙΣΤΑΝ - ΛΟΚΜΑΝ.

32 Ταξιαρχία:

Εις την Ταξιαρχίαν ανετέθη η, κατόπιν δημιουργίας προγεφυρώματος υπό Διλοχίας 518 ΤΠ τη υποστηρίξει Πυροβολικού, Ιλών Αρμάτων και Τεθωρακισμένων επί του υψώματος ΜΠΑΜΠΑΣ, διαπεραίωσις των 515 και 516 ΤΠ διά την εκκαθάρισιν της ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ εκ των υπολειμμάτων των Κ.Σ.

Η Διλοχία 518 ΤΠ μετά προπαρασκευήν αρξαμένην από 1000΄ω. την 152000΄ω. κατέλαβε τα υψώματα ΜΠΑΜΠΑΣ - 1156 και εξησφάλισε ούτω την διαπεραίωσιν των τμημάτων της Ταξιαρχίας.

Το 516 ΤΠ την 152000΄ω. ευρίσκετο εις την κατεστραμμένην παρά το Ελληνικόν φυλάκιον 36 Γέφυραν και ήρχισε διαπεραίωσίν του.

Ηκολουθεί το 515 ΤΠ.

Τ.Σ. Ταξιαρχίας: εις ΠΛΑΤΥ με παρατηρητήριον υψ. ΠΕΤΕΙΝΟΣ.

33 Ταξιαρχία:

Παραμένει εις τας αυτάς θέσεις ως κατά την 14ην Αυγούστου 1949 πλην Διλοχίας 518 Τ.Π. ενεργούσης προς ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΝ ΛΑΙΜΟΝ.

6η ημέρα Επιχειρήσεων - 16 Αυγούστου 1949

31 και 33 Ταξιαρχίαι:

Εις τας αυτάς ως ανωτέρω θέσεις ασχολούμεναι με εξερευνήσεις.-

32 Ταξιαρχία:

Την 160300΄ω. τμήματα 516 ΤΠ έλαβον επαφήν μετά επί ΝΤΕΒΑΣ εγκατεστημένα εχθρικά τμήματα και κατέλαβον ταύτην ως και το υψ. 1300.

Απόπειρα αντεπιθέσεως υπό 1ου Τάγματος της 14 ΚΣ Ταξιαρχίας και ενός Λόχου Σχολής Αξ/κών απεκρούσθη επιτυχώς με αρκετάς απωλείας του εχθρού.

Την 160400΄ω. 516 ΤΠ κινείται προς υψ. ΜΕΓΑ - ΜΑΡΙΤΣΑ, το δε 515 ΤΠ προς υψ. ΒΕΛΙΚΑ ΓΚΛΑΒΑ - ΠΥΞΟΝ.

Το 515 ΤΠ την 160920΄ω. καταλαμβάνει υψ. 1157 ΒΕΛΙΚΑ ΓΚΛΑΒΑ κατόπιν σφοδράς συμπλοκής και υποστηρίξεως της αεροπορίας.

Την 161230΄ω. καταλαμβάνεται υπό 515 ΤΠ το χωρίον ΠΥΞΟΣ.

Το 516 ΤΠ την 161530΄ω. καταλαμβάνει το υψ. ΜΑΡΙΤΣΑ ΜΕΓΑ ανατρέψαντα τους επ' αυτού ΚΣ οίτινες εισήλθον εις το ΑΛΒΑΝΙΚΟΝ έδαφος.

Ούτω απογευματινάς ώρας 16ης Αυγούστου ολοκληρούται η κατάληψις ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ.

-Τας πρωινάς ώρας της 16ης μετά επισκευήν Γεφύρας ΛΑΙΜΟΥ υπό Λόχου Πεζικού η ΄Ιλη Τεθωρακισμένων 2ου Σ.Α. διεπεραιώθη και εκινήθη κατά μήκος αμαξιτής μέχρι ΠΥΛΗΣ. Πέραν ταύτης η κίνησις της ΄Ιλης δεν κατέστη δυνατή λόγω ναρκοθετήσεως της οδού (ανεσύρθησαν 100 νάρκαι ΤΕΛΕΡ και αφθονία τοιούτων Κ/Π).

Τα τμήματα της 32 Ταξιαρχίας ήρχισαν αντικαθιστόμενα τμηματικώς εκ της ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ υπό τοιούτων της 3 Ταξιαρχίας από εσπερινών ωρών της 16ης, ολοκληρωθείσης της αντικαταστάσεως το απόγευμα της 17ης Αυγούστου.

Γ΄ ΜΕΡΟΣ

(α) ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ

Διά τας επί ΛΕΣΙΤΣ - ΤΣΟΥΚΑΝ και επί ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ ΛΑΙΜΟΥ ενεργείας η υποστήριξις ήτο συνεχής εν τόπω και χρόνω.-

Δεν παρεσχέθη η ιδία υποστήριξις κατά την κίνησιν των Ταξιαρχιών και ιδία της 33 προς ΤΡΙΓΩΝΟΝ - ΠΡΕΒΟΛ καίτοι κατ' επανάληψιν εξητήθη αύτη. Ίσως λόγω ετέρας διαθέσεώς της.

Ουδεμία καταστροφή των επί ΛΕΣΙΤΣ πολυβολείων διότι ταύτα ήσαν λίαν ανθεκτικά. (8-12 σειραί κορμών δένδρων).

(β) ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ

Εξεπλήρωσε λίαν ικανοποιητικώς εν χρόνω τας ανατεθείσας αυτώ αποστολάς βολής.

Δεν ήτο όμως πλήρης η προστασία του Πεζικού κατά την άνοδόν του επί αντικειμενικών σκοπών διότι όργανα πυρός του εχθρού και κυρίως όλμοι και Πυρ/κόν έβαλε ανενοχλήτως εκ γειτονικών τοποθεσιών καθ' όσον ευρίσκοντο εντός οργανωμένων Πυρ/λείων ή ολμοβολείων και δεν ήτο δυνατόν να σιγήσωσι.

Ιδιαιτέραν συνδρομήν αξίαν εξάρσεως προσέφερον εν τη καθ' όλη επιχειρήσει τα Α/Αρματικά πυροβόλα των 75 χιλ (Ταγ/χου ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ) και αι Μοίραι Ορειβατικού Πυροβολικού αίτινες παρηκολούθουν το Πεζικόν εξ εγγυτάτης αποστάσεως.

Αντιθέτως εσημειώθη επιβράδυνσις προωθήσεως Πεδινού και Μέσου λόγω ανάγκης επισκευής οδικού δικτύου.

Η συγκεντρωτική Διοίκησις Πυρ/κού κατά Συγκροτήματα Πυροβόλων απέδωσε ιδίως κατά την α΄. φάσιν της Επιχειρήσεως.

Αι προξενηθείσαι ζημίαι υπό του Πυρ/κού κατά των εχθρικών πολυβολείων μηδαμιναί.

Μόνον το Α/Τ και το Ορειβατικόν διά της ευθυφόρου βολής επέτυχον την καταστροφήν ενίων εκ τούτων.

(γ) ΜΗΧΑΝΙΚΟΝ

Δεν εχρησιμοποιήθη υπό της Μεραρχίας λόγω της συγκεντρωτικής διαθέσεώς του εις ΙΙ Μεραρχίαν διά την διάνοιξιν οδού από ΦΛΩΡΙΝΗΣ - ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΩΝ προς ΚΟΡΥΦΗΝ - ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ.

Αι εργασίαι εγένοντο υπό σφοδρά πυρά Πυρ/κού και ούτω ο 707 Λ.Μ. προσέφερε πλουσίαν την θυσίαν αίματος με σημαντικόν αριθμόν απωλειών.

(δ) ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ

Κατεβλήθη πάσα προσπάθεια υπό αξ/κών και οπλιτών του 498 Τ.Δ. διά την οργάνωσιν και λειτουργίαν των επικοινωνιών.

Ομολογουμένως αντιμετωπίσθησαν σοβαραί δυσχέρειαι λόγω της ραγδαίας προχωρήσεως της Μεραρχίας και συνεπώς παρουσιάσθησαν ελλείψεις τινές δικαιολογούμεναι όμως εις ένα αγώνα κινήσεως.

Κατασκευάσθη τηλεφωνική γραμμή μήκους 16 χιλιομέτρων από ΔΕΡΒΕΝ εις ΛΕΣΙΤΣ υπό τας γνωστάς εδαφικάς δυσχερείας και την αντίδρασιν του εχθρού.

Δεν παρεσχέθη η αναμενομένη βοήθεια παρά των Διαβιβάσεων του ΣΣ ήτις καθίστατο επιβεβλημένη λόγω της ελλείψεως μονίμου δικτύου.

Ουδεμία ειδοποίησις ελήφθη υπό της Μεραρχίας περί εγκαταστάσεως τηλεφωνικού Κέντρου εις (Ν.430585).

Ενίοτε λόγω των μεγάλων υψομετρικών διαφορών, παρεμβολής ορεινών όγκων και κακής νυκτερινής ακουστικότητος εδυσχεραίνετο κατά την νύκτα το ραδιοτηλεφωνικόν δίκτυον.

Γενικώς λαμβανομένων υπ' όψιν των ανωτέρω δυσχερειών, απέδωσαν λίαν ικανοποιητικόν έργον και εξυπηρέτησαν τας τακτικάς ανάγκας της Μεραρχίας.-

(ε) ΣΩΜΑ ΕΦΟΔΙΑΣΜΟΥ - ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

Ενισχυθέν διά τμήματος ΛΟΜ αντεπεκρίθη λίαν ικανοποιητικώς εις τας ανάγκας των Μονάδων τόσον από απόψεως εφοδιασμού Πυρ/κών όσον και απόψεως τροφίμων και παντοειδούς άλλου υλικού.

Η περισυλλογή και μεταφορά λαφύρων δεν ανελήφθη υπό της Μεραρχίας λόγω της ειδικής αποστολής της συνισταμένης εις συνεχήν κίνησιν και προώθησιν εις βάθος της εχθρικής διατάξεως.-

(ζ) ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΝ

(α) Διατεθέντα Μέσα

-213 Χ.Ε. (οργανικόν)

-242 ΧΜΕ (διατεθείσα υπό Β΄ΣΣ)

-Υπό της Μεραρχίας προσελήφθησαν δι' ενίσχυσιν 56 ιδιώται ημιονηγοί και ωργανώθη Κλιμάκιον μεταφοράς Τραυματιών εκ 10 ΤΖΙΠΣ.

(β) Οργάνωσις

Ωργανώθησαν τρία Κλιμάκια Χειρουργείου Ορεινής Συνθέσεως ανά εν δι' εκάστην Ταξιαρχίαν εις ενδιάμεσος ΣΣΤ εις ΣΕΛΟ ΠΑΝΑΓΙΑ και εν ΠΚΧ (Δ/σις 213 ΧΕ και 242 ΧΜΕ) εις ΣΚΟΠΙΑΝ ένθα και ανεπτύχθη.

(γ) Διακομιδαί - εκκένωσις

Η μεταφορά των τραυματιών εκ του πεδίου μάχης προς ΣΣΤ μερίμνη των τραυματιοφορέων των Ταγμάτων και εκείθεν προς ΣΣΤ Ταξιαρχιών διά των Ορεινών Κλιμακίων ενισχυθέντων υπό ιδιωτών.-

Εκ των ΣΣΤ μέχρι οδικού τέρματος μερίμνη ενδιαμέσου Κλιμακίου και εκείθεν δι' υγειονομικών αυτοκινήτων ή ΤΖΙΠ προς ΣΚΟΠΙΑΝ.

(δ) Κλιμάκωσις κατά διάρκειαν Επιχειρήσεως

Τα Κλιμάκια Ταξιαρχιών ακολουθούντα τας Ταξιαρχίας προωθήθησαν εις ΚΑΤΩ ΜΕΛΑ, ΛΕΣΙΤΣ, ΤΥΡΝΟΒΟΝ, ΤΡΙΓΩΝΟΝ και ΚΑΛΛΙΘΕΑ.

-Το ενδιάμεσον ηκολούθησε τον άξονα ΣΕΛΟ - ΠΑΝΑΓΙΑ - ΚΟΥΚΟΥΛΘΟΥΡΙΑ - χωρίον ΚΟΡΥΦΗ - ΛΕΣΙΤΣ - ΤΥΡΝΟΒΟΝ - ΤΡΙΓΩΝΟΝ - ΚΑΛΛΙΘΕΑ.

-Τα υγειονομικά αυτοκίνητα και το Κλιμάκιον των ΤΖΙΠ εκινήθησαν διά χωρίου ΚΟΡΥΦΗΣ - εις ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ - ΧΑΛΑΡΑ - ΚΩΤΤΑ.

-Δ/σις 213 Χ.Ε. και 242 Χ.Μ.Ε. προωθήθησαν την 12/8 εις ΣΕΛΟ ΠΑΝΑΓΙΑ και εκείθεν την 15/8 διά ΦΛΩΡΙΝΗΣ - ΚΟΖΑΝΗΣ - ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ έφθασαν εις χωρίον ΚΩΤΤΑ.

(ε) Δυσχέρειαι

Απεδείχθη ότι τα διατεθέντα υπό της Υπηρεσίας μέσα ήσαν τελείως ανεπαρκή ίνα αντιμετωπισθή το ζήτημα της ταχείας μεταφοράς τραυματιών εις ένα έδαφος λίαν ορεινόν και διακεκομμένον και δι' ένα αγώνα τον οποίον εχαρακτήριζε η ραγδαιοτάτη προέλασις της Μεραρχίας ως αύτη επεβάλλετο εκ της αποστολής της.

Η Μεραρχία εν τω μέτρω του δυνατού ορίου προέβλεψε την ενίσχυσιν των υγειονομικών Σχηματισμών της δι' ιδιωτών τους οποίους προσέλαβε επί πληρωμή ως ημιονηγούς και οργάνωσε ένα Κλιμάκιον ΤΖΙΠ διά την μεταφοράν των τραυματιών της εκ του οδικού τέρματος προς τα οπίσω.

Ωσαύτως αι Ταξιαρχίαι εχρησιμοποίησαν αιχμαλώτους και ενίοτε κατοίκους της περιοχής οίτινες όμως εσπάνιζον ή ήσαν προκεχωρημένης ηλικίας και συνεπώς ακατάλληλοι.

(στ) Συμπέρασμα

(ι) Η Υγειονομική Υπηρεσία της Μεραρχίας και οι Σχηματισμοί της προπαρασκεύασαν, ωργάνωσαν και εξετέλεσαν το έργον των μετ' επαινετής ευσυνειδησίας.

(ιι) Εξαίρεται το έργον το οποίον απέδωσαν τα ΤΖΙΠ.

(ιιι) Ως τελικόν συμπέρασμα εξάγεται ότι διά το Κλιμάκιον της Μεραρχίας εν Χειρουργείον Εκστρατείας ήτο ανεπαρκέστατον ίνα επαρκέση εις τας εκ της μάχης παρουσιαζομένας ανάγκας εις ένα ορεινόν αγώνα.

Ανάγκη διαθέσεως εκάστοτε και ετέρων μέσων αναλόγως των επί της εξελίξεως της μάχης υπαρχουσών προβλέψεων.

ΔΥΣΧΕΡΕΙΑΙ - ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ

(α) Παρετηρήθη ανάμιξίς τις τμημάτων και εν μέρει σύγχυσις των τμημάτων των Ταξιαρχιών 31 και 33 εκ των ΠΧΣ προς τους ΧΛΣΜ κατά την νύκτα της Χ/Χ+1 ημέρας, διότι εκινούντο επί μοναδικού δρομολογίου λόγω μη καταλήψεως Πολενάτας 2 και 3 ως πρόβλεψις.

(β) Έλλειψις πληροφοριών και ενημερώσεως της Μεραρχίας περί της τακτικής καταστάσεως του ΣΣ.

Ιδιαιτέρως εστερούμεθα πληροφοριών περί του εχθρού και των γειτονικών Μεραρχιών, των ενεργειών και της θέσεως τούτων με αποτέλεσμα να μη δύναται η Μεραρχία να προσανατολίση τους εκτελεστάς της.

Εντός του τομέως Μεραρχίας πέραν του ΛΕΣΙΤΣ εκινούντο τμήματα των ΛΟΚ έχοντα σχεδόν τους αυτούς αντικειμενικούς σκοπούς με τους υπό της Μεραρχίας καθοριζομένους χωρίς τούτο να έχη κοινοποιηθή προηγουμένως.

Ποίας συνεπείας ηδύνατο να έχωσι τοιαύται ενέργειαι είναι περιττόν να λεχθή.

ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΤΟΥ ΕΧΘΡΟΥ

(α) Ο εχθρός κατά την διάρκειαν της προπαρασκευής ή υποστηρίξεως υπό Πυρ/κού και Αεροπορίας ουδεμίαν αντίδρασιν εξεδήλωσε.

(β) Αντιθέτως με την άνοδον του Πεζικού επί καταλαμβανομένων τοποθεσιών έβαλε δραστικώς διά Πυρ/κού και όλμων εκ γειτονικών τοποθεσιών κυρίως εκ του δεξιού πλευρού και μετέπειτα κατά την προχώρησιν σχεδόν εκ των ΝΩΤΩΝ.

(γ) Ο εχθρός εξεδήλωσε επανειλημμένας αντεπιθέσεις διά την ανακατάληψιν ζωτικών σημείων ως εις ΤΣΟΥΚΑΝ - ΛΕΣΙΤΣ - ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΝ ΠΥΞΟΥ. Ταύτας εξετέλεσαν επίλεκτα τμήματα έχοντα επικεφαλείς δεδοκιμασμένους ηγήτορας.

(δ) Αν και μειονεκτούντες εις μέσα πυρός, διότι η κίνησίς μας ήτο εσπευσμένη αντεπεξήλθον μόνον διά της νυκτερινής κινήσεως πάντοτε.

ΜΑΧΗΤΙΚΟΤΗΣ - ΗΘΙΚΟΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ

Η μαχητικότης ή και το ηθικόν των τμημάτων αξ/κών και οπλιτών εις λίαν υψηλόν επίπεδον.

Υπήρχε η θέλησις και η βεβαιότης επί την ΝΙΚΗΝ, ο αγών υπήρξε σκληρότατος ασχέτως του ότι η διάσπασις και η διάλυσις του εχθρού εγένετο με αστραπιαίαν ταχύτητα.

Η αντοχή, η ψυχραιμία, το θάρος και η ορμητικότης των φαντάρων και των αξ/κών αρεταί άξιαι πάσης εξάρσεως.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

(α) Η όλη επιτυχής ενέργεια της Μεραρχίας και η κατάληψις της οχυρωμένης τοποθεσίας ΤΣΟΥΚΑ - ΛΕΣΙΤΣ οφείλεται μόνον εις την νυκτερινήν διείσδυσιν των τμημάτων μας εις μέγα βάθος της διατάξεως του εχθρού και την παράκαμψιν των περισσοτέρων Κ.Σ. οχυρών.-

Διαφορετικά θα απητείτο σοβαρά προπαρασκευή Πυροβολικού και Αεροπορίας με αφθονίαν βλημάτων και με απωλείας οπωσδήποτε σημαντικάς.

(β) Επετεύχθη Στρατηγικός και Τακτικός αιφνιδιασμός του εχθρού λόγω της μετά μυστικότητος και αφανείας συγκεντρώσεως των τμημάτων εγγύς της προκεχωρημένης διατάξεώς του.-

(γ) Εκμετάλλευσις της επιτυχίας των Ταξιαρχιών διά της άνευ διακοπής συνεχίσεως της κινήσεως εις μέγα βάθος εις το εσωτερικόν της εχθρικής τοποθεσίας δι' ης κυρίως δεν ηδυνήθησαν οι Κ.Σ. να μετακινήσωσι εφεδρείας προς την απειλουμένην κατεύθυνσιν.

Η έγκαιρος προώθησις και άφιξις του συνόλου των δυνάμεων της Μεραρχίας εις περιοχήν ΛΑΙΜΟΥ - ΠΥΞΟΥ απέκοψε την όλην εχθρικήν διάταξιν εις δύο κεχωρισμένα συγκροτήματα, παρημπόδισε κατά το δυνατόν την διαφυγήν των Κ.Σ. προς την ΑΛΒΑΝΙΑΝ, επέτυχε την πτώσιν των Κέντρων Αντιστάσεων ΒΙΓΛΑΣ ΛΟΥΤΖΑΣ και ΒΑΡΝΟΥΣ και τέλος δεν έδωσε τον χρόνον διαπεραιώσεως εκ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ ΠΥΞΟΥ προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ των βαρέων υλικών οπλισμού του εχθρού και μεταφοράς των αποθηκών του, ουδέ επέτρεψε εις τούτον να προπαρασκευάση και διεξαγάγη συστηματικήν τινα άμυναν επί της ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΥ όπως προυτίθετο.

(δ) Η παρά της Μεραρχίας τήρησις εφεδρείας επέτρεψε την έγκαιρον τροφοδότησιν του δεξιού συγκροτήματος όταν ο εχθρός εξεδήλωσε επανειλημμένας αντεπιθέσεις προς ανακατάληψιν της ΤΣΟΥΚΑΣ.

(ε) Η ταχεία προώθησις των Διοικήσεων των Συγκροτημάτων σχεδόν μετά των Ταγμάτων Πεζικού επέτρεψε την άμεσον αντίληψιν της καταστάσεως και επέτυχε την ταχυτάτην προχώρησιν του πεζικού καθ' ην ώραν ο εχθρός διετέλει εισέτι εν συγχύσει.-

(στ) Η αποτελεσματική και ταχεία εδραίωσις των τμημάτων επί της ΤΣΟΥΚΑΣ ανέτρεψε τα σχέδια των ΚΣ διά την ανακατάληψίν της και απέκρουσε τας επανειλημμένας λυσσώδεις αντεπιθέσεις των.

Πάντως και αι προβλεφθείσαι βολαί ανασχέσως υπό του Πυρ/κού εξεπέμφθησαν εν χρόνω και τόπω.

ΤΕΛΙΚΟΝ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Η επιχείρησις "ΠΥΡΣΟΣ" απέδωσε λαμπρά αποτελέσματα. Παρά τας διαβεβαιώσεις της ΚΣ Ηγεσίας το ΒΙΤΣΙ κατέρρευσε σαν χάρτινος Πύργος.

Η Ελληνική Σημαία κυματίζει επί της οροθετικής γραμμής από ΑΛΕΒΙΤΣΑΣ μέχρι ΦΛΩΡΙΝΗΣ.

Εις την προσπάθειαν ταύτην του Στρατού η ΧΙ Μεραρχία σεμνύνεται να πιστεύη ότι προσέφερε μεγίστην συμβολήν εις την ΝΙΚΗΝ.

Το αίμα των αθανάτων νεκρών της το οποίον επεσφράγισε την ΝΙΚΗΝ προσέθεσε νέαν λαμπράν σελίδαν εις την ιστορίαν της Μεραρχίας.

Αιωνία η μνήμη των ενδόξων ηρώων της.-

Τ.Υ.
ΧΡΗΣΤΟΣ ΙΩΑΝΝΟΥ
Ταξίαρχος - Διοικητής

ΑΠΟΡΡΗΤΟΝ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ "Β"
Συνημμένον εις την
έκθεσιν επιχειρήσεων
"ΠΥΡΣΟΣ" ΧΙ Μεραρχίας.

ΑΝΕΥΡΕΘΕΝΤΑ ΚΑΙ ΚΥΡΙΕΥΘΕΝΤΑ
ΥΛΙΚΑ Κ/Σ ΥΠΟ ΗΜΕΤΕΡΩΝ ΚΑΤΑ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΝ "ΠΥΡΣΟΣ" ΕΠΙ ΒΙΤΣΙ

1) Πυροβόλα Ορειβατικά 10 (έν άνευ σωλήνος) εκ τούτων 3 παρεδόθησαν εις τμήματα της ΙΙ Μεραρχίας εις περιοχήν ΑΓ. ΓΕΡΜΑΝΟΥ και εν εις ΕΜΟΚ.

2) Α/Α Πυροβόλα	5
3) Α/Τ Πυροβόλα των 37 χιλ.	10
4) Όλμοι βαρείς	4

5)	Ατομικοί Όλμοι	1
6)	Βαρέα Πολ/λα	4
7)	Οπλ/λα - Μυδράλλια	16
8)	Ατομικά αυτόματα	15
9)	Αρκετός αριθμός Τυφεκίων	
10)	Α/Τ Τυφέκια	3
11)	Αυτοκίνητα	3
12)	Μοτοσυκλέττες	1
13)	Ασύρματοι	16
14)	Γερμανικά Τυφέκια	27
15)	Συσκευαί ασυρμάτου (άνευ Λυχνιών καί τροφοδότου) Νο 22	12
16)	Υπολείμματα Ραδιοφώνου	11
17)	Πολιτικοί τηλ/κοί Πίνακες	5
18)	Έν κιβώτιον πλήρες ακουστικών και μικροφώνων	
19)	Πυρ/κά κιβώτια	212
20)	Τρακτέρ	1

21) Επίσης εις θέσιν (283712), (260683), (262704) και (394657), ανευρέθησαν αποθήκαι περιέχουσαι αφθονίαν οπλισμού - Πυρ/κών - τροφίμων - ιματισμού - πετρελαίου - Βενζίνης κ.τ.λ. μη καταμετρηθέντα.

Των ανωτέρω δεν εγένετο συγκέντρωσις λόγω της συνεχούς κινήσεως της Μεραρχίας.
Ταύτα αφέθησαν επί τόπου.-

ΣΤΓ 914 τη 17.8.49
Το
Γραφείον Α1/ΧΙ Μεραρχίας
Τ.Σ.Υ.

35

Α΄ΣΣ
Γραφείον Α1

ΕΚΘΕΣΙΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ "ΠΥΡΣΟΣ Γ"
από 2-30 Αυγούστου 1949.

ΥΠΟΒΑΛΛΕΤΑΙ.

ΣΗΔΜ/Α1)
ΓΕΣ/Α1 (διά του ΣΗΔΜ)) μετ' αντιγράφου εκδοθεισών διαταγών
) και 3 σχεδιαγραμμάτων.

ΚΟΙΝΟΠΟΙΕΙΤΑΙ.

ΣΤΡΑΤΗΓΟΝ ΔΙΟΙΚΗΤΗΝ ΣΣ	μετά σχεδιαγράμματος
ΕΠΙΤΕΛΑΡΧΗΝ ΣΣ	-//-
ΑΚΑ-ΑΚΒ-ΑΚΓ/Α΄ΣΣ	-//-
Α1-Α2-Α8-Α9-Α10-Β6/Α΄ΣΣ	-//-
I, III, VIII, IX, XV Μεραρχίας	-//-
41, 42, 43, 45, 51, 52, 53, 61)	
72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79) Ταξ/χίας	
Β΄ΣΣ-Γ΄ΣΣ-ΑΣΔΑΝ-ΣΚΕ	μετά σχεδιαγράμματος
XI Μεραρχίαν	-//-

ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
Α΄ΣΣ/Α1
Α.Π.Φ. 16/28
ΣΤΓ 918/14-9-49

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ "ΠΥΡΣΟΣ"

Από 2ας μέχρι 30ης Αυγούστου 1949

ΧΑΡΤΑΙ: 1:100.000 ΚΟΝΙΤΣΑ
ΛΕΣΚΟΒΙΚΙ

ΓΕΝΙΚΑ.

1.- Το ΣΣ διά της υπ' αριθμ. Α.ΑΠ 109/16.7.49 δ/γής ΣΗΔΜ ανέβαλε την αποστολήν ισχυράς επιθετικής παραπλανητικής ενεργείας κατά των ΚΣ δυνάμεων ΒΟΡ. και ΝΟΤ. ΓΡΑΜΜΟΥ με σκοπόν την δημιουργίαν εντυπώσεως κυρίας κατά ΓΡΑΜΜΟΥ ενεργείας και την καθήλωσιν των εχθρικών τούτων δυνάμεων καθ' όλην την διάρκειαν των επιχειρήσεων ΒΙΤΣΙ.

Λεπτομερέστερον η ανωτέρω αποστολή του ΣΣ περιλαμβάνει τα κάτωθι:

α) Ισχυρά επιθετική ενέργεια εις ΒΟΡ. ΓΡΑΜΜΟΝ επί τω σκοπώ όπως καταλάβη αυχένα ΣΓΚΟΥΡΟ- και την ΑΝΑΤ. ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ και ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ περιοχήν (ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ - ΠΑΠΟΥΛΗ - ΤΣΑΡΝΟ - ΤΣΑΓΚΟ ΚΑΡΑΟΥΛΙ) και απαγόρευση την μεταφοράν εχθρικών δυνάμεων από ΓΡΑΜΜΟΝ εις ΒΙΤΣΙ και αντιστρόφως.

β) Να ενεργήση συγχρόνως δευτερευούσας επιθετικάς προσπαθείας εφ' ολοκλήρου του λοιπού μετώπου ΓΡΑΜΜΟΥ με σκοπόν την αγγίστρωσιν των δυνάμεων του εχθρού και εκμεταλλευθή πάσαν παρουσιασθησομένην ευκαιρίαν

γ) Να επιδιωχθή υπό ευνοϊκάς συνθήκας η κατάληψις ΚΑΜΕΝΙΚ - ΓΚΟΛΙΟ - ΣΤΕΝΟ.

δ) Να διατηρήση απάσας τας ημετέρας θέσεις εις ΓΡΑΜΜΟΝ αντιμετωπίζον οϊανδήποτε επιθετικήν ενέργειαν του εχθρού είτε εις ΓΡΑΜΜΟΝ είτε εις ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΝ.

ε) Ν' απαγορεύση πάσαν διαφυγήν ΚΣ δυνάμεων εις ΓΡΑΜΜΟΝ πρός το εσωτερικόν της χώρας ιδίως διά των κοιλάδων ΜΑΡΔΙΤΣΑ - ΖΟΥΖΟΥΛΙΩΤΙΚΟΥ.

στ) Να συμπληρώση την εκκαθάρισιν των μετόπισθεν της ζώνης του και να εδραιώση την ασφάλειαν αυτής.

2.- Η ανωτέρω επιχείρησις ήρξατο εκδηλουμένη από της νυκτός 2 πρός 3 Αυγούστου και εσυνεχίσθη μέχρι μεν της 5ης Αυγούστου υπό μορφήν ισχυρών επιθετικών ενεργειών, από της ημερομηνίας δε ταύτης και μέχρι πέρατος επιχειρήσεως ΒΙΤΣΙ υπό ελαφροτέραν μορφήν, λόγω ελλείψεως μέσων υποστηρίξεως (Πυρ/κόν - Αεροπορίας), διατεθέντων απάντων σχεδόν υπέρ ΒΙΤΣΙ.

3.- ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑΙ ΕΠΙΘΕΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΠΛΑΝΗΤΙΚΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΓΡΑΜΜΟΥ.

α) Εχθρός.
ΔΥΝΑΜΗΣ - ΔΙΑΤΑΞΙΣ.
Ν.Δ. ΓΡΑΜΜΟΣ.

ι) Εν πρώτη γραμμή.

- 107 ΚΣ Ταξ/χία ΒΕΛΙΣΑΡΗ	Σ.Δ. ΣΤΕΝΟ
- 538 Τ. ΛΑΔΙΑ	ΜΕΤΣΟΡΑΒΙΑΝΗ
- 539 Τ. ΣΟΥΜΑΔΗ	ΚΑΜΕΝΙΚ
- 588 Τ. ΜΙΔΗ	ΓΚΟΛΙΟ

Συνολική δύναμις 700 ΚΣ. Εκ τούτων τα 25% Νοφίται με φανατισμένα στελέχη ΝΟΦ και 30% γυναίκας.

3 Λόχοι θέσεων εις (Μ.972108)-(Μ.999124)-(Μ.189109), συνολικής δυνάμεως 150.

VIII ΚΣ Μεραρχία ΦΩΚΑ Σ.Δ. εις (Ν.145155).
- Τ. ΛΑΜΠΡΟΥ περιοχήν ΠΕΤΡΑ ΜΟΥΚΑ.
- Τ. ΑΜΑΝΑΤΙΑΔΗ -//- ΟΞΥΑΣ-ΘΕΟΤΟΚΟΥ.
- Τ. ΚΑΜΙΤΣΗ -//- Κ. ΑΡΕΝΑ
- Τ. ΚΑΡΛΑΠΑΝΟΥ -//- ΜΠΟΥΧΕΤΣΙ
- Διλοχία ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ -//- ΠΕΤΡΑ ΜΟΥΚΑ-ΛΥΚΟΡΡΑΧΗ.
- Συγκροτήμα (Τριλοχία) ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ -//- ΖΕΡΜΑΣ
Σύνολον 1000 ΚΣ.

ιι) Εν δευτέρα γραμμή.
- 108 ΚΣ Ταξ/χία ΖΑΡΑ Σ.Δ. εις (Ν.035185)
- 648 Τ. ΝΩΝΤΑ -//-
- 585 Τ. ΣΚΟΤΙΔΑ -//- εις (Ν.045195)
-725 Τ. ΖΩΗ -//- εις ΚΙΑΦΑΝ.
Η Ταξ/χία αύτη συνολικής δυνάμεως 700 ΚΣ ήτο εφεδρεία ΓΡΑΜΜΟΥ.
Β.Α.ΓΡΑΜΜΟΣ

ιιι) Εν πρώτη γραμμή.
-IX ΚΣ Μερ/χία ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΥ Σ.Δ (Ν.125225)
-16 ΚΣ Ταξ/χία ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ Σ.Δ. ΤΣΑΡΝΟ
-Ι Τ. ΞΑΝΘΟΥ περιοχήν ΤΣΑΓΚΟΣ-ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ν.1427)
-ΙΙ Τ. υπό άγνωστον περιοχήν ΤΑΜΠΟΥΡΙ (Ν.170315)
-ΙΙΙ Τ. ΠΕΤΡΟΥ -//- ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ
-Τ. ΑΣΠΡΟΠΟΤΑΜΟΥ ΤΣΑΓΚΟΣ-ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ν.135293)
-Σχολή Ομαδαρχών περιοχήν ΤΑΜΠΟΥΡΙ
-Τάγμα θέσεως ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ ΕΠΑΝΩ ΑΡΕΝΑ
Σύνολον 1370 ΚΣ

ιν) Εν δευτέρα γραμμή.
- Διλοχία ΤΑΚΗ ΣΟΥΦΛΙΚΑ
-Ανεξάρτητος Λόχος ΜΠΟΤΣΑΡΗ ΓΚΟΥΡΙΤΣΑ
-Β΄.Τάγμα Μηχανικού περιοχήν ΣΟΥΦΛΙΚΑ-ΓΚΟΥΡΙΤΣΑ
Σύνολον 350 ΚΣ

ν) Σχηματισμοί.
Διάφορα έμπεδα - χειρουργεία και μονάδες μεταφορών συνολικής δυνάμεως 700 ΚΣ

νι) Γενικόν σύνολον: 4900 περίπου ΚΣ.

νιι) Πυροβολικόν: Υπελογίσθησαν περίπου 16 πυροβόλα ορειβατικά και έτερα α/τ και α/α.

νιιι) Ηθικόν: Καλόν. ΄Ησαν αποφασισμένοι και είχον εντολήν να πολεμήσουν μέσχρις εσχάτων.

ιχ) Οργανώσεις: Πολυβολεία με 3-6 σειράς κορμών δένδρων και χαρακώματα βάθους 0,50 μ. Πυκνά ναρκοπέδια και συρματοπλέγματα προστατεύοντα τα πολυβολεία.

β) Φίλιαι Δυνάμεις.
-Ι και VIII Μεραρχίαι
-77 Ταξιαρχία
-15,24 και 8 (μείον Τάγμα) ΕΣΠ. Εις ζώνην Νοτίως ΑΩΟΥ.
-105 και 101 Συν/τα Πεδινού Πυρ/κού (μείον Μοίρα).
-Πυρ/χία 151 ΜΜΠ.
-΄Ιλη ΙΧ και ΄Ιλη ΙΙ Συν/των Αναγνωρίσεως
-Ουλαμός Αρμάτων. ΙΧ Συν/τος Αναγνωρίσεως

4.- ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Διά της υπ' αριθμ. Φ. 3/1033/26.7.49 Δ/γής του ΣΣ καθωρίσθησαν ως κάτωθι αι αποστολαί των Ι και VIII Μεραρχιών.

Ι Μεραρχία

α) Επιχείρησις "ΧΑΛΚΟΣ"
Την έω της 2ας Αυγούστου κατόπιν ισχυράς προπαρασκευής Πυρ/κού - Αεροπορίας να επιτεθή πρός κατάληψιν υψ. 1425 (Ν.1737). Υπό ευνοϊκάς συνθήκας να επιζητήση κατάληψιν ανωνύμων (Ν.158380) και (Ν.155385).

β) Επιχείρησις "ΑΡΓΥΡΟΣ"
Επιτιθεμένη μεταξύ ΤΑΜΠΟΥΡΙ και ΤΣΑΓΚΟ - ΚΑΡΑΟΥΛΙ να καταλάβη:

ΠΡΩΤΗ ΦΑΣΙΣ
ΤΑΜΠΟΥΡΙ - ΛΕΥΚΑΔΙ - ΑΝΘΡΩΠΑΚΟ.

ΔΕΥΤΕΡΑ ΦΑΣΙΣ
ΤΣΑΡΝΟ - ΤΣΑΓΚΟ - ΚΑΡΑΟΥΛΙ - (Ν.138296) - ΤΣΑΓΚΟ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ν.1427).

ΤΡΙΤΗ ΦΑΣΙΣ
Ολοκλήρωσις αποστολής διά καταλήψεως ΠΑΠΟΥΛΗ - ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ.

VIII Μεραρχία.

α) Από εω 3ης Αυγούστου θ' αρχίση εξασκούσα ισχυράν πίεσιν εφ' όλου του μετώπου της με ιδιαιτέραν έντασιν πρός ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΝ (Μ.9610) και ΚΑΜΕΝΙΚ και περιοχήν ΖΕΡΒΑ-ΣΟΥΚΟΥΛΑΖΑΡΗ.

β) Να καταλάβη τον ΠΡ. ΗΛΙΑΝ (Μ.9610) και ύψωμα 1806 (Μ.9510) και να εκμεταλλευθή πρός ΚΑΜΕΝΙΚ πάσαν ευνοϊκήν περίπτωσιν.

5.- ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ.

Ι Μεραρχία.

α) Επιχείρησις "ΧΑΛΚΟΣ"

ι) Διατεθείσαι Δυνάμεις.
-603 Τ.Π. της 53 Ταξ/χίας διά την επίθεσιν κατά του υψ. 1425
-Διλοχία μείον διμοιρία της 53 Ταξ/χίας ίνα καταλάβη το υψ. 1309 και καλύψη την κατά του υψ. 1425 επίθεσιν από πάσης απειλής εκ του ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους.
-Μία Διμοιρία διά υποβοηθητικήν ενέργειαν πρός κάλυψιν του αριστερού πλευρού του πρός υψ. 1425 επιτιθεμένου Τάγματος.
-Μία Διλοχία της 51 Ταξ/χίας ως εφεδρεία της 53 Ταξ/χίας εις ΚΑΛΗΝ ΒΡΥΣΗΝ (Ν.195380).
-Έν Τάγμα της 51 Ταξ/χίας ως εφεδρεία Μερ/χίας περί την ΜΙΚΡΑΝ ΑΛΕΒΙΤΣΑΝ.

-Υποστήριξις.
-144 ΜΟΠ -101 ΣΠΠ - ΙΙ/Μ 102 ΣΠΠ - Β/151 Πυρ/χία Μ.Π.
-Το σύνολον της Αεροπορίας

ιι) Διεξαγωγή της Επιχειρήσεως.
-Λόγω της υπάρξεως επαρκούς χρόνου προ της ημέρας της επιθέσεως εξετελέσθησαν λεπτομερέσταται αναγνωρίσεις υφ' απάντων των στελεχών, πράγμα το οποίον συνετέλεσε τα μέγιστα εις την επιτυχίαν της επιχειρήσεως και ιδία εις την απόλυτον συνεργασίαν μεταξύ Πεζικού και Όπλων υποστηρίξεως (Πυρ/κού - Αεροπορίας).
-Άπασαι αι αναγκαιούσαι μετακινήσεις μονάδων εξετελέσθησαν κατά τρόπον μυστικόν και ούτω οι ΚΣ ουδέν αντελήφθησαν μέχρι της στιγμής ενάρξεως της προπαρασκευής του Πυρ/κού.

-Μετά την προπαρασκευήν του Πυρ/κού, ήτις ήτο αρίστη και υπό την κάλυψιν της Αεροπορίας, ήτις προσέβαλε κατά κύματα τον υψ. 1425, ήρξατο το Πεζικόν εξορμούν, αρχικώς πρός 1309 και εν συνεχεία πρός 1425.

-Την 0610 της 2ας Αυγούστου κατελήφθη το υψ. 1309. Οι ΑΛΒΑΝΟΙ ήρξαντο βάλλοντες δραστικώς κατά των Τμημάτων μας των επί υψ. 1309 και των επιτιθεμένων κατά 1425, προξενήσαντες εις ταύτα αρκετάς απωλείας.

-Την 0800 ώραν ο Δ/τής της Διλοχίας της ενεργούσης πρός 1309 Ταγ/χης ΧΡΗΣΤΙΑΣ (Υποδ/τής του 603 Τ.Π.), βληθείς υπό όλμου εφονεύθη.

-Την 0730 ώραν το πρός υψ. 1425 επιτιθέμενον Τμήμα έφθασεν. εις απόστασιν 80 μ. από του υψοδείκτου και την 0800 ώραν, δι' εφόδου, κατελήφθησαν αι πρώται οργανωμέναι θέσεις του υψώματος.

-Από της στιγμής ταύτης ήρχισεν αγών σώμα πρός σώμα εις το εσωτερικόν της τοποθεσίας και την 1025 ώραν κατόπιν σκληρού αγώνος το 603 Τ.Π. κατώρθωσε να ολοκληρώση την κατάληψιν του υψ. 1425.

-Περαιτέρω προχώρησις ΔΥΤ. 1425 και πρός τα Ανώνυμα δεν εσυνεχίσθη λόγω σφοδράς αντιδράσεως των ΚΣ και ΑΛΒΑΝΩΝ, πλευροκοπούντων τα ημέτερα Τμήματα εκ του ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους.

ιιι) ΑΠΩΛΕΙΑΙ.

Ημετέρων.

Ν.Α. 1 Ταγ/χης ο Υποδ/τής του Τάγματος ΧΡΗΣΤΙΑΣ
Τ.Α 5
Ν.Ο. 15
Τ.Ο. 85

Εκ τούτων εξηκριβωμένοι εξ ΑΛΒΑΝΙΚΩΝ πυρών ήσαν Αξ/κοί 1 και οπλίται 10.

Συμμοριτών.

Ν.Ε 29
Σ & Π 8
Νεκροί παραληφθέντες 40
Τραυματίαι -//- 11

β) Επιχείρησις "ΑΡΓΥΡΟΣ"

ι) Διατεθείσαι Δυνάμεις.

-51 και 52 Ταξιαρχία

Υποστήριξις.

-101 ΣΠΠ - 102 ΣΠΠ - 144 ΜΟΠ - Πυρ/χία της 151 ΜΜΠ.
-Το σύνολον της Αεροπορίας.

ιι) Διεξαγωγή της Επιχειρήσεως.

ΠΡΩΤΗ ΦΑΣΙΣ 5.8.49

-Την 0600 ώραν της 5ης Αυγούστου κατόπιν ισχυράς και συνδεδυασμένης προπαρασκευής Πυρ/κού και της Αεροπορίας, επετέθησαν αμφότεραι αιΤαξιαρχίαι μετ' εξαιρετικής ορμητικότητος και τόλμης.

-Την 0745 ώραν κατελήφθησαν τα ΚΑΨΑΛΙΑ, την δε 0800 ώραν το ΛΕΥΚΑΔΙ (Ν.1628) υπό της 52 Ταξιαρχίας και την 1150 ώραν το ΚΟΛΟΒΟΖΙ (Ν.178318) υπό της 51 Ταξ/χίας.

-Την 1130 ώραν διά νέας επεμβάσεως της Αεροπορίας καταλαμβάνεται υπό της 52 Ταξ/χίας η ΠΕΤΡΑ ΛΕΥΚΑΔΙΟΥ (Ν.165294).

-Την 1445 ώραν, κατόπιν νέας προπαρασκευής του Πυρ/κού και της Αεροπορίας και δι' ορμητικής εφόδου Τμημάτων της 52 και 51 Ταξ/χιών και υπό την απειλήν του 620 Τ.Π. της 51 Ταξ/χίας, επιτιθεμένου εκ ΚΟΝΟΒΟΖΙ πρός ΤΑΜΠΟΥΡΙ, το οχυρότατον ΤΑΜΠΟΥΡΙ πίπτει, κατόπιν αγώνος σώματος πρός σώμα, της πτώσεώς του αναφερθείσης υπό της 52 ταξ/χίας την 051455 ώραν.

-Μετά την κατάληψιν του ΤΑΜΠΟΥΡΙ η ΠΡΩΤΗ ΦΑΣΙΣ της επιχειρήσεως έληξε, διετάχθη όμως ησυνέχισις της επιθέσεως διά την κατάληψιν του ανωνύμου ΤΑΜΠΟΥΡΙ (Ν.165308), ήτις εξεδηλώθη την 1630 ώραν, πλήν όμως τα Τμήματα ευρεθέντα προ πυκνοτάτου

φραγμού Πυρ/κού και όλμων των ΚΣ δεν κατώρθωσαν να προχωρήσωσι. Η προσπάθεια αύτη επανελήφθη επί τρείς φοράς μη επιτευχθείσης της κταλήψεως του. Η Αεροπορία δεν υπεστήριξε την κατά του ανωνύμου ενέργειαν, καθ' όσον δεν είχε δυνατότητας.

-Αι απώλειαι κατά την πρώτην φάσιν, ήτις συνετελέσθη την πρώτην ημέραν της επιχειρήσεως είναι:

Ν.Α 4 -Τ.Α. 5
Ν.Ο. 30 - Τ.Ο. 98

ΔΕΥΤΕΡΑ ΦΑΣΙΣ 6.8.49

Ως κύριος αντικειμενικός σκοπός ετέθη η κατάληψις του ΤΣΑΡΝΟ υπό της 51 Ταξ/χίας και η κατάληψις του ΣΤΑΘΜΟΥ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ υπό της 52 Ταξιαρχίας.

Η εξέλιξις των γεγονότων έχει ως εξής:

-Την 0730 ώραν κατόπιν προπαρασκευής Πυρ/κού και Αεροπορίας εξορμά Τμήμα της 51 Ταξ/χίας και την 0830 ώραν ολοκληρώνει την κατάληψιν του ανωνύμου ΤΑΜΠΟΥΡΙΟΥ (Ν.165308)

-Μετά την κατάληψιν τούτου και μέχρι της 1500 ώρας ο διευθύνων την επιχείρησιν Δ/τής της 51 Ταξ/χίας ευρισκόμενος επί ΤΑΜΠΟΥΡΙ μόνος, άνευ του επιτελείου του και των μέσων διαβιβάσεων (τω είχεν ορισθή Τ.Σ. εις ΣΤΕΝΙΤΣΙΚΑ (Ν.2033), ουδεμίαν πρόοδον επέτυχε, ου μην αλλά ανέφερε διά του υπ' αριθ. 7/3093/061145 σήματος την κατάληψιν του ανωνύμου εις (Ν.160308) ενώ τούτο δεν είχε καταληφθεί ούτε μέχρι της 1500 ώρας, ως εις το υπ' αριθ. ΑΠ 6/070900 σήμα του Υποδ/τού της Μερ/χίας αναφέρεται. Μέχρι της ανωτέρω ώρας ουδεμία χρησιμοποίησις του διατιθεμένου όγκου του Πυρ/κού, αλλά και της Αεροπορίας εγένετο.

-Η Μερ/χία διά της Α.Π. Φ. 88/13/061340 δ/γής της συνεκρότησε τακτικόν Συγκρότημα υπό τον Υποδ/τήν της Μερ/χίας με εντολήν να συντονίση τα πρός ΤΣΑΡΝΟ και ΣΤΑΘ. ΧΩΡ/ΚΗΣ ενεργούντα Τμήματα, ήτοι την 51 Ταξ/χίαν και μέρος (Τάγμα συν Διλοχία) της 52 Ταξ/χίας διέταξε δε τούτον ίνα μεταβή εις ΤΑΜΠΟΥΡΙ, παραλαμβάνων και τα μέσα διαβιβάσεων και το Επιτελείον της 51 Ταξιαρχίας εκ της ΣΤΕΝΙΤΣΙΚΑ.

-Ο Υποδ/τής της Μερ/χίας αφίχθη εις ΤΑΜΠΟΥΡΙ την 1500 ώραν ευρών εκεί κατάστασιν αδικαιολόγητον, προτείνας μάλιστα και αντικατάστασιν του Δ/τού της Ταξ/χίας και απομάκρυνσιν τούτου εκ του πεδίου της μάχης, ως του υπ' αριθ. ΑΠ 6/070900 σήματός του ανέφερε.

-Διά της αναλήψεως προσπαθείας, μέχρι της 062000 ώρας, τη υποστηρίξει του Πυρ/κού και της Αεροπορίας κατωρθώθη η κατάληψις του ανωνύμου αμέσως ΑΝΑΤ. ΤΣΑΡΝΟ εις (Ν.155310). Υπό ραγδαιοτάτην βροχήν επί μίαν ώραν το ύψωμα, το οποίον ήτο ισχυρώς οργανωμένον, ήλλαξε δίς χείρας, τελικώς η ορμητικότης και η επιμονή των Τμημάτων μας (615 Τ.Π. της 51 Ταξ/χίας) υπερίσχυσε της θελήσεως των ΚΣ και τελικώς τούτο κατελήφθη.

-Κατά την νύκτα τα Τμήματά μας της 51 και 52 Ταξ/χιών ενισχυθέντα προσήγγισαν το ΤΣΑΡΝΟ, επιχειρήσαντα και την δι' εφόδου κατάληψίν του, πλήν απέτυχον, παραμείναντα εν στενωτάτη επαφή περί τα 200 μ. εκ των οργανώσεων τούτων

-Την 062000 ώραν διά της υπ' αριθ. Α.Π. Φ. 88/17/062000 δ/γής της η Ι Μερ/χία ανέθετε την διοίκησιν της 51 Ταξ/χίας εις τον Αντ/ρχην ΧΑΤΖΗΘΕΟΔΩΡΟΥ, δ/τήν του 593 Τ.Π., του Δ/τού της 51 Ταξ/χίας Συν/ρχού ΛΑΣΠΙΑ Γ. τιθεμένου εις την διάθεσίν του Α΄ΣΣ.

Γεγονότα κατά την 7.8.49

ι) Η 0830 ώρα είχεν ορισθεί ως ώρα επιθέσεως κατόπιν προπαρασκευής Πυρ/κού και Αεροπορίας, πλήν ο καιρός δεν επέτρεπε την επέμβασιν της Αεροπορίας. Βελτιωθέντος ολίγον του καιρού η επέμβασις της Αεροπορίας κατέστη δυνατή, εν μέρει πάλιν, την 0955 ώραν, καθ' όσον κατά την διάρκειαν της επεμβάσεως της ο στόχος (ΤΣΑΡΝΟ) εκαλύφθη υπό ομίχλης. Διά ορμητικής και θυελλώδους εφόδου τα πρώτα Τμήματα ανήλθον επί ΤΣΑΡΝΟ, κατορθώσαντα μάλιστα να εδραιωθώσιν επ' ολίγον μόνον.

Το ύψωμα ήλλαξε δις χείρας, τελικώς, ελλείψει υποστηρίξεως υπό της Αεροπορίας, λόγω χαμηλής νεφώσεως και περί ώραν 1130, το ΤΣΑΡΝΟ ανεκατελήφθη υπό των ΚΣ.

ιι) Την 1530 ώραν νέα προσπάθεια τη συμμετοχή και της Αεροπορίας δεν επέτυχεν.

ιιι)Τρίτη προσπάθεια την 1800 ώραν τη σεμμετοχή και της Αεροπορίας ουδέν αποτέλεσμα έφερε, καθ' όσον οι ΚΣ είχον πλέον ενισχύση σοβαρώς το ΤΣΑΡΝΟ.

ιν) Την νύκτα τα Τμήματά μας παρέμειναν εγγύτατα του ΤΣΑΡΝΟ, πλήν δεχόμενα αλλεπαλλήλους αντεπιθέσεις των ΚΣ εκ διαφόρων κατευθύνσεων και σφυροκοπούμενα υπό πυκνού φραγμού όλμων και Πυρ/κού, ηναγκάσθησαν να συμπτυχθώσιν εις το ανώνυμον αμέσως ΑΝΑΤ. ΤΣΑΡΝΟ (Ν.155310).

Γεγονότα της 8.8.49

ι) Είχεν αποφασισθεί συνέχισις της προσπαθείας, αλλά με παράλληλον ενέργειαν κατά ΓΚΑΣΙ - ΟΤΟΡΙΤΣΕ (Ν.1434) - ΠΑΠΟΥΛΗ, πλήν ανεστάλη πάσα περαιτέρω προσπάθεια, καθ' όσον άπαντα τα μέσα υποστηρίξεως από της νυκτός 7/8 ήρχισαν ν' αποσύρωνται, κατόπιν δ/γής της Στρατιάς και κατευθύνονται εις τους χώρους συγκεντρώσεως διά την κυρίαν κατά του ΒΙΤΣΙ ενέργειαν.

ιι) Το ΣΣ διά του υπ' αριθ. Φ. 3/13/081015 σήματός του, διά την αυτήν αιτίαν (ελάττωσις μέσων υποστηρίξεως) και κατόπιν της σοβαράς ενισχύσεως του ΤΣΑΡΝΟ, ανέστειλε περαιτέρω προσπάθειαν και διέταξε την εξασφάλισιν των κτηθέντων (υψ. 1425 και συγκροτήματος ΤΑΜΠΟΥΡΙΟΥ).

Συνολικαί απώλειαι 5-6-7 και 8 Αυγούστου επιχειρήσεως "ΑΡΓΥΡΟΣ"

Ημετέρων:	Ν.Α.	8
	Ν.Ο.	74
	Τ.Α.	28
	Τ.Ο.	428
	Α.Ο.	8
Κ.Σ.:	Ν.Ε.	123
	Σ & Π	51
	Ν.	60 εκ διασταυρωθεισών πληροφοριών
	Τ	389 -//- -//- -//-

VIII Μεραρχία.

-Μετέσχον αι 74,75 και 76 Ταξιαρχίαι.

-Αι 75 και 76 Ταξ/χίαι ενήργησαν επανειλημμένα ισχυράς μορφής εγχειρήματα καθ' όλην την χρονικήν περίοδον από 2 μέχρι 8 Αυγούστου κατά οχυρωμένων θέσεων του εχθρού εις περιοχήν μεταξύ ΖΕΡΜΑΣ - ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑ ΟΞΥΑΣ και περιοχήν ΠΥΡΣΟΓΙΑΝΝΗΣ - ΑΓ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ. Επέφερον σοβαράς απωλείας εις τους ΚΣ και δεν επέτρεψαν εις τούτους να αποσύρωσι δυνάμεις εκ των περιοχών τούτων επ' ωφελεία ετέρων.

74 Ταξιαρχία.

Αποστολή: -Εξασφάλισις υψ. ΜΑΡΙΑ - ΠΥΡΓΟΣ.

-Ισχυρά επιθετική ενέργεια εν τη κατευθύνσει 1625-1806 πρός κατάληψιν του υψ. 1806 και εξάσκησιν ισχυράς πιέσεως από υψ. 1615 ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑ ΚΑΜΕΝΙΚ.

-Επίθεσις πρός κατάληψιν υψ. ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑ.

-Εάν η αντίδρασις του επί ΚΑΜΕΝΙΚεχθρού εκτιμηθή ως ουχί ισχυρά να επιδιώξη την κατάληψιν τούτου, άλλωση 75 Ταξ/χία υπερβαίνουσα την κατεχομένην γραμμήν να ενεργήση από 1806 και ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑ πρός κατάληψιν του ΚΑΜΕΝΙΚ.

Διατεθείσαι Δυνάμεις.

- 627 Τ.Π.
- Ομάς χειριστών ΜΠΑΖΟΥΚΑ υπό Αξ/κόν.
- Απόσπασμα Μηχ/κού εκ 10 ανδρών υπό Αξ/κόν
- Μέχρι καταλήψεως 1806 υπέρ του Τάγματος 105

Σ.Π. Πυρ/κού - Πυρ/χία Μ. Πυρ/κού - Όλμοι 583 Τ.Π.

Εξέλιξις επιχειρήσεως.

ι) Την 030230 το 627 Τ.Π. είχε την ακόλουθον διάταξιν:

-Διοίκησις Τάγματος - 2ος Λόχος - Όλμοι - Πολυβόλα επί 1625.

-4ος Λόχος επί ΤΣΕΛΕΓΚΟΥΡΙ μετά μικράν συμπλοκήν με ΑΛΒΑΝΙΚΟΝ φυλάκιον.

-3ος Λόχος ενήργει από 1625 πρός ΑΝΩΝΥΜΟΝ

-1ος Λόχος εφεδρεία 250 μ. Ν.Δ. υψ. 1625.

ιι) Την 0315 ώραν ο 3ος Λόχος εξετόπισε φυλάκιον ΚΣ από ΑΝΩΝΥΜΟΝ και ήρχισεν εκκαθαρίζων τούτο από πληθύν ναρκών και παγίδων υπό συνεχή πυρά αυτομάτων και όλμων βαλλόντων από 1806 και περιοχής ΚΑΜΕΝΙΚ.

ιιι)Την 0330 ο 1ος Λόχος (περιοχή 1625) βάλλεται και αυτός δι' όλμων.

ιν) Περατωθείσης μερικώς της ναρκαλιείας του ΑΝΩΝΥΜΟΥ την 1015 διατάσσεται ο εφεδρικός 1ος Λόχος, υπερβαίνων τον 3ον Λόχον να επιτεθή από ΑΝΩΝΥΜΟΝ κατά 1806. ΟΛόχος προπαρασκευάζει την ενέργειαν του δι' αναγνωρίσεων των στελεχών του από ΑΝΩΝΥΜΟΝ και προωθήσεώς του αμέσως Ν. τούτου

ν) Η επίθεσις ορίζεται διά την 1130 ενώ το Πυρ/κόν εκτελεί 30΄ λεπτών προπαρασκευήν. Ευθύς όμως ως έληξεν η προπαρασκευή του Πυρ/κού, δραστικά πυρά αντιπροπαρασκευής από 1806 - ΚΑΜΕΝΙΚ - ΓΚΟΛΙΟ - ΣΤΕΝΟ βάλλουν επί της βάσεως εξορμήσεως (ΑΝΩΝΥΜΟΝ) όπου ευρίσκεται ανεπτυγμένος ο 3ος Λόχος ως βάσις πυρός. Την στιγμήν αυτήν τρείς προδόται Αξ/κοί του Λόχου τούτου, οι Ανθ/γοί ΤΡΟΥΛΙΝΟΣ ΕΜ - ΣΚΟΥΡΑΣ ΔΗΜ - ΣΤΕΡΓΙΟΥ Κ, εγκαταλείπουν τας θέσεις των, παρασύρουν τον Λόχον εις φυγήν και πανικοβάλλουν διά της φυγής των και τον όπισθεν ευρισκόμενον 1ον Λόχον ετοιμαζόμενονδι' επίθεσιν. Οι δύο πρώτοι των ανωτέρω Αξ/κών ηυτομόλησαν εις ΑΛΒΑΝΙΑΝ. Ο τρίτος ελιποτάκτησε.

νι) Υπό των Αξ/κών του Τάγματος καταβάλλεται προσπάθεια συγκρατήσεως και ανασυγκροτήσεως των δύο Λόχων. Τίθενται επί κεφαλής τούτων Ταγ/ρχαι. Από 1330 ώρας μετά σοβαράν δράσιν της Αεροπορίας αναλαμβάνεται νέα προσπάθεια καταλήψεως 1806. Τινές των ανδρών ηδυνήθησαν ν' ανέλθουν επί της κορυφής αυτού. Δεν ηδυνήθησαν όμως και να παραμείνουν επ' αυτού συνεπεία των καταιγιστικών πυρών, άτινα ο εχθρός επί 1806 συνεκέντρωσεν από ΚΑΜΕΝΙΚ ΓΚΟΛΙΟ - ΣΤΕΝΟ.

νιι)Μέχρι 8ης Αυγούστου εξεδηλώθησαν επανειλημ-μέναι επιθετικαί ενέργειαι πρός 1806 και ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑ καταλήξασαι τελικώς εις την κατάληψιν και διατήρησιν του υψ.1806 νύκτα 8ης πρός 9ην Αυγούστου παρά του 583 Τάγματος όπερ προπαρασκεύασαν λεπτομερώς την νυκτερινήν εέργειαν κατέλαβε αιφνιδιαστικώς υψ. 1806 με ελαχίστας απωλείας υπό την Διοίκησιν του Αντ/ρχου ΚΟΥΜΑΝΑΚΟΥ.

6.- Επιτευχθέντα αποτελέσματα εκ της παραπλανητικής επιθετικής ενεργείας κατά ΓΡΑΜΜΟΥ από 2 μέχρι 8 Αυγούστου.

α) Το ΣΣ κατώρθωσε διά των ισχυρών επιθετικών ενεργειών του κατά ΒΟΡ. και ΝΟΤ. ΓΡΑΜΜΟΥ να καθηλώση τας επί τούτου ΚΣ δυνάμεις κατά τρόπον ώστε ουδεμία ΚΣ Μονάς να δυνηθή να εξέλθη τούτου πρός ενίσχυσιν των εις ΒΙΤΣΙ δυνάμεών του, επιτυχών ούτω να δημιουργήση εις τους ΚΣ την εντύπωσιν ότι ο Εθνικός Στρατός ήρξατο την κυρίαν του επίθεσιν εις τον ΓΡΑΜΜΟΝ.

β) Επέφερε σοβαράς απωλείας εις προσωπικόν και υλικόν του εχθρού.

γ) Διά της εφαρμογής της μεθόδου της συγκεντρωτικής χρησιμοποιήσεως των μέσων υποστηρίξεως Πυρ/κού και Αεροπορίας, επέδρασε σημαντικώς επί του ηθικού τούτου και έδωσε εις τούτους μίαν ζωηράν εικόνα της συντριπτικής υπεροχής του Εθνικού Στρατού εις μέσα πυρός.

δ) Εξήχθησαν επ' ωφελεία απασών των Μονάδων του Εθνικού Στρατού σημαντικώτατα διδάγματα επί συντριπρικών αποτελεσμάτων του Πυρ/κού και Αεροπορίας, όταν χρησιμοποιούνται συγκεντρωτικώς ως και της επιτευχθείσης στενής συνεργασίας επί του πεδίου της μάχης των Όπλων Πεζικού - Πυρ/κού - Αεροπορίας.

Τα διδάγματα ταύτα εκοινοποιήθησαν εγκαίρως, υπό τύπον εκθέσεως, εις απάσας τας Μονάδας του ΣΣ ως και των λοιπών ΣΣ.

ε) Το ΣΣ κατέλαβε σημαντικής τακτικής αξίας υψώματα, ως το υψ. 1425 - ΤΑΜΠΟΥΡΙ - υψ. 1806 κ.λ.π. τα οποία απετέλεσαν σπουδαίας βάσεις εξορμήσεως κατά την μετέπειτα ΚΥΡΙΑΝ επίθεσιν του Σώματος πρός κατάληψιν του ΓΡΑΜΜΟΥ.

7.- Συνέχισις Προσπαθειών.

- Μέχρι της εκδηλώσεως της Κυρίας επιθετικής ενεργείας κατά ΓΡΑΜΜΟΥ και κατά την διάρκειαν των επιχειρήσεων ΒΙΤΣΙ, το ΣΣ εσυνέχισε τας επιθετικάς του ενεργείας καθ' όλον το μέτωπον Β. και Ν ΓΡΑΜΜΟΥ.

- Διά της Ι Μερ/χίας ενήργησε επανειλημμένας ισχυράς επιθετικάς ενεργείας πρός ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ - ΓΚΑΣΙ. Διά της VIII Μερ/χίας τοιαύτας πρός ΖΕΡΜΑΝ - ΑΓ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΝ - ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΝ ΚΑΜΕΝΙΚ.

Κατ' αυτόν τον τρόπον ο επί του ΓΡΑΜΜΟΥ εχθρός όχι μόνον δεν ηδυνήθη ν' αποσύρη δυνάμεις εκ του ΓΡΑΜΜΟΥ υπέρ ΒΙΤΣΙ αλλά επί πλέον υπέστη επιπεραιτέρω φθοράς εις έμψυχον και άψυχον υλικόν.

- Κατά τον αυτόν ως ανωτέρω χρόνον το ΣΣ επεδόθη εις δραστηρίας προπαρασκευαστικάς ενεργείας διά την ανάληψιν της νέας του αποστολής, της ΚΥΡΙΑΣ ΕΠΙΘΕΣΕΩΣ κατά Β. και Ν. ΓΡΑΜΜΟΥ.

ΚΥΡΙΑ κατά ΓΡΑΜΜΟΥ ΕΠΙΘΕΣΙΣ

24 μέχρι 30 Αυγούστου 49

Δ/γαί Επιχειρήσεων ΑΠ Φ. 3/22/ΤΣ/15.8.49 & ΑΠ Φ. 3/36/ΤΣ/21.8.49

8.- ΠΡΟΘΕΣΙΣ ΣΣ.

- Κατάληψις οργανωμένης τοποθεσίας ΓΡΑΜΜΟΥ και συντριβή των εν αυτή ΚΣ δυνάμεων.

- Παρεμπόδησις εισόδου νέων τοιούτων κατά την διάρκειαν των επιχειρήσεων και τελικώς εδραίωσις περιοχής ΓΡΑΜΜΟΥ και εξασφάλισις των πρός ΑΛΒΑΝΙΑΝ συνόρων.

- Εξασφάλισις οπωσδήποτε περιοχής ΜΟΥΡΓΚΑΝΑΣ και συνέχισις εκκαθαρίσεως μετόπισθεν ΗΠΕΙΡΟΥ και περιοχής ΣΣ ΔΥΤ. ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ.

- Παρεμπόδισις διαφυγής πρός το εσωτερικόν και πρός ΑΛΒΑΝΙΑΝ.

9.- ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΙ.

α) Εχθρός.

ι) Κατεχόμενος υπό ΚΣ ΧΩΡΟΣ.

Ο κατεχόμενος υπό των ΚΣ χώρος επί του ΓΡΑΜΜΟΥ περικλείεται υπό αμυντικής γραμμής η οποία:

-Στηρίζεται αριστερά επί του ΚΟΝΤΡΑ ΠΟΛΙΓΚΑ υψ. 1364 (Ν.151389) και των Ν.Α. ανωνύμων υψωμάτων μέχρις αμέσως ΔΥΤ. του υψ. 1425 (Ν.170372).

-Διευθύνεται αρχικώς από Β πρός Ν διά των υψωμάτων ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ (Ν.145351) - ΟΤΟΡΙΤΣΕ (Ν.1534) - ΤΣΑΡΝΟ (Ν.145310) - ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΣ (Ν.1728) - ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ν.135295) και εκείθεν διά σειράς αντερεισμάτων αμέσως ΔΥΤ. της δεξιάς όχθης του ΣΑΡΑΝΤΑ-ΠΟΡΟΥ ποταμού αντερείσματα μέχρις αμέσως ΑΝΑΤ. ΠΥΡΣΟΓΙΑΝΝΗΣ (Ν.043117) από όπου διά της αυτής πρός ΔΥΣΜΑΣ κατευθύνσεως περιλαμβάνει τα υψώματα ΜΕΤΣΟΡΑΒΙΑΝΗ (Ν.025115) - ΖΥΓΟΣ (Μ.995115) - ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ (Μ.970095) πρός ΚΑΜΕΝΙΚ (Μ.9510).

-Στηρίζεται δεξιά επί του υψ. ΚΑΜΕΝΙΚ (Μ.9510) - ΓΚΟΛΙΟ (Μ.972126).

-Η γραμμή των μετά της ΑΛΒΑΝΙΑΣ συνόρων έχουσα μεταξύ ΓΚΟΛΙΟ και ΚΟΝΤΡΑ ΠΟΛΙΓΚΑ κατεύθινσιν γενικώς ΒΟΡ. ΒΟΡ. ΑΝΑΤΟΛ. κλείει τον παρά των ΚΣ κατεχόμενον ορεινόν όγκον του ΓΡΑΜΜΟΥ.

-Συνολικόν μήκος 50 χιλιομέτρων.

-Η γραμμή των συνόρων από ΚΑΜΕΝΙΚ μέχρι ΚΟΝΤΡΑ ΠΟΛΙΓΚΑ, μήκους 45 χιλ., είναι βατή σχεδόν εφ' ολοκλήρου εις Πεξικόν και κτήνη φόρτου και κατά μήκος και εγκαρσίας ταύτης με κυρίας διαβάσεις: ΓΚΟΛΙΟ - ΠΤΕΤΣΙΟ - ΜΠΑΡΑ - υψ. 1977 - (Ν.043319) - (Ν.055353) - (Ν.084370) - (Ν.093-392) - (Ν.096396) - (Ν.108396).

-Η κυριαρχούσα εις την περιοχήν κυρία κορυφογραμμή του ΓΡΑΜΜΟΥ, ΓΡΑΜΜΟΣ υψ. 2520 (Ν.030259) - ΣΚΙΡΤΣΗ (Ν.060243) - ΚΙΑΦΑ (Ν.085245) ΣΟΥΦΛΙΚΑΣ (Ν.110259) - Αυχήν ΣΓΟΥΡΟ (Ν.130273) - ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ν.136295), χωρίζει τον υπό των ΚΣ κατεχόμενον χώρον εις :

ΒΟΡ. ΓΡΑΜΜΟΝ και
ΝΟΤ. ΓΡΑΜΜΟΝ

-Οδικόν δίκτυον σχεδόν ανύπαρκτον.

ιι) Δύναμις ΚΣ επί ΓΡΑΜΜΟΥ.

Υπό το ΚΣ Γ. Αρχηγείον ΓΡΑΜΜΟΥ υπό ΓΟΥΣΙΑΝ και ΜΠΑΡΤΖΩΤΑΝ υπήρχον τρείς ΚΣ Μεραρχίαι και βοηθητικοί σχηματισμοί ως ακολούθως:

Ι ΚΣ Μεραρχία.

-Ηθικόν μέτριον δεδομένου ότι είχεν υποστεί όλην την ταλαιπωρίαν των επιχειρήσεων "ΠΥΡΑΥΛΟΣ" και δεν είχε δοκιμασθεί εις συγκεντρωτικά πυρά Πυρ/κού και Αεροπορίας

Σύνθεσις.

-Διοίκησις: ΓΙΩΤΗΣ

-123 Ταξ/χίας ΦΕΡΡΑΙΟΥ

Ι/123 Τάγμα	ΚΣ	100
ΙΙ/123 -//-	-//-	120
Σύνολον		220

-192 Ταξ/χία ΣΑΚΕΛΛΙΩΝ

Ι/192 Τάγμα	ΚΣ	120
ΙΙ/192 -//-	-//-	200
Σύνολον		320
Σύνολον Ι ΚΣ Μεραρχίας		540

VIII ΚΣ Μεραρχία

-Ευρίσκετο από μακρού χρόνου εις ΓΡΑΜΜΟΝ.

-Διοίκησις: ΦΩΚΑΣ

Ι Τάγμα	ΚΣ	200
ΙΙ -//-	-//-	200
ΙΙΙ -//-	-//-	200
Τάγματα θέσεων	-//-	200
Δύο Λόχοι θέσεως	-//-	120
Υπολείμματα 159 ΚΣΤξ ΠΕΤΡΙΤΗ-ΛΕΥΤΕΡΗ	σύνολον	150
Σχηματισμοί VIII Μερ/χίας	σύνολον	530
Σύνολον VIII Μερ/χίας		1700

Ηθικόν Μερ/χίας από σχεδόν Καλόν - Μέτριον.

ΙΧ ΚΣ Μεραρχία.

-Ευρίσκετο από μακρού χρόνου εις ΓΡΑΜΜΟΝ.

-Διοίκησις : ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟΣ

16 Ταξιαρχία.

Ι/16 Τάγμα	ΚΣ	200
ΙΙ/16 -//-	-//-	50
ΙΙΙ/16 -//-	-//-	150
Σχολή Ομαδαρχών	-//-	80
Ανεξάρτητος Λόχος ΜΠΟΤΣΑΡΗ	-//-	60

107 Ταξιαρχία

538 Τάγμα	ΚΣ	220
539 -//-	-//-	220
588 -//-	-//-	220
Δύο Λόχοι Θέσεων	-//-	90

108 Ταξιαρχία

648 Τάγμα	ΚΣ	200
585 -//-	-//-	200
725 -//-	-//-	200
Τάγμα Θέσεων συν Λόχος Ειδικοτήτων)		
Διλοχία ΤΑΚΗ	)-//-	960
Τάγμα Μηχανικού	)	

2ον Τάγμα Μεταφορών)

12 Ταξιαρχία ΚΣ 500
Γενικόν Σύνολον ΙΧ ΚΣ Μεραρχίας 3350
Ηθικόν: 107 Ταξ/χία: Καλόν, περιλαμβάνει 25% Νοφίτας με φανατισμένα στελέχη ΝΟΦ και 30% γυναίκες.
16 και 108 ΚΣ Ταξ/χία: Από καλόν εως σχεδόν καλόν.
-Γενικόν Σύνολον των εις ΓΡΑΜΜΟΝ ΚΣ δυνάμεων 5590.

-Εις τον αριθμόν τούτον επήλθον ορισμέναι μεταβολαί διότι το ΚΣ Συγκρότημα ΓΙΩΤΗ εξήλθε του ΓΡΑΜΜΟΥ διολισθείσαν πρός το εσωτερικόν της χώρας εισήλθον δε περίπου αι κάτωθι ΚΣ δυνάμεις εκ ΒΙΤΣΙ ευθύς από του πέρατος των επί τούτου επιχειρήσεων:

-103 ΚΣ Ταξ/χία σχεδόν συγκροτημένη.
-Μέρος των 14-102-105 ΚΣ Ταξ/χιών.
-Μέρος της Σχολής Αξ/κών και το σύνολον σχεδόν των πυροβολητών και σχηματισμών.
Σύνολον περίπου 2000-2500 ΚΣ.

-Το ηθικόν των εκ του ΒΙΤΣΙ εισελθόντων εις ΓΡΑΜΜΟΝ ΚΣ, κατά φυσικόν λόγον, ήτο καταπεπτωκός, πλήν όμως είχον εντολήν και απόφασιν να πολεμήσουν

ιιι) Διάταξις των επί ΓΡΑΜΜΟΥ ΚΣ.
(Βλέπε συνημμένον Σχεδιάγραμμα Διατάξεως ΚΣ)

ιν) ΑΛΒΑΝΟΙ.

Μετά των ΚΣ συνεργάζονται και παρέχουσι κάθε ευκολίαν χρησιμοποιήσεως του εδάφους των διά σύμπτυξιν ή μετακίνησιν των ΚΣ ή δι' επέκτασιν των οχυρώσεών των.

Είχον προωθήσει εις τα σύνορα δυνάμεις Πεζικού και προ παντός Πυρ/κού δι' αντίδρασιν κατά των ημετέρων και κάλυψιν της συμπτύξεως των ΚΣ πρός ΑΛΒΑΝΙΑΝ.

΄Εχουν κατασκευάσει εις την περιοχήν των συνόρων οχυρώσεις, εν συνεννοήσει και πλήροι συνεργασία μετά των ΚΣ, διά την κάλυψιν της διατάξεως τούτων.

ν) ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ ΚΣ ΓΡΑΜΜΟΥ.

Ν' αμυνθούν επί του ΓΡΑΜΜΟΥ. Μετά την κατάρρευσιν του ΒΙΤΣΙ αποτελεί το τελευταίον έρεισμα. Εν περιπτώσει πιέσεώς των υπό των ημετέρων και εν όψει καταρρεύσεως της αμυντικής των διατάξεως θα επιχειρήσωσι να διαφύγωσι είτε διά του ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους, είτε πρός Ν και Ν.Α.

β) Φίλιαι δυνάμεις υπό δ/γάς ΣΣ.

ι) Πεζικόν.
-Ι, VIII, ΙΧ, XV Μερ/χίαι, ΙΙΙ Μερ/χία Καταδρομών.
-77 Ταξ/χία και 8 Ε.Σ.Π. (μείον Τάγμα), 31 Ε.Τ.Π.
-15, 24, 40 Ε.Σ. Πεζικού εις ζώνην Νοτίως ΑΩΟΥ.
τεθείσαι διαδοχικώς εις διάθεσιν του Σ. Στρατού (πλήν των Ι και VIII Μεραρχιών)

ιι) Πυροβολικόν.
-101-102-105-104-107 Συν/τα Π. Πυρ/κού.
-151-152-153 Μ.Μ. Πυρ/κού.
-141-142-143-144 και 145 ΜΟΠ.
-500 Μονάς Α/Τ Πυρ/κού.

ιιι) Τεθωρακισμένα.
-ΙΧ Συν/γμα Αναγνωρίσεως
-΄Ιλη ΙΙ Συν/τος Αναγνωρίσεως
-ΙΙα ΄Ιλη Αρμάτων Μάχης.

10.- Γενικαί Γραμμαί Ενεργείας ΣΣ.

α) Η επιχείρησις θα διεξαχθή εις τρείς φάσεις.

ι) ΠΡΩΤΗ ΦΑΣΙΣ.

Εκκαθάρισις ΒΟΡ. ΓΡΑΜΜΟΥ μέχρι και της κορυφογραμμής υψ. 2520 ΣΚΙΡΤΣΗ-ΚΙΑΦΑ-ΑΝΩ ΑΡΕΝΑ με ταυτόχρονον παραπλανητικήν πίεσιν επί ΝΟΤΙΟΥ ΓΡΑΜΜΟΥ και προ παντός απαγόρευσιν διαφυγής ΚΣ ΝΟΤ. ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ και πρός κοιλάδας ΜΑΡΔΙΤΣΑ-ΖΟΥΖΟΥΛΙΩΤΙΚΟΥ-ΕΠΤΑΧΩΡΙΟΥ.

ιι) ΔΕΥΤΕΡΑ ΦΑΣΙΣ.

Εδραίωσις επί ΒΟΡ. ΓΡΑΜΜΟΥ και εκκαθάρισις ΝΟΤ. τοιούτου.

ιιι) ΤΡΙΤΗ ΦΑΣΙΣ.

Εδραίωσις επί του συνόλου του ΓΡΑΜΜΟΥ και εξασφάλισις των εν τη ζώνη του ΣΣ συνόρων μετά ΑΛΒΑΝΙΑΣ με ταυτόχρονον ριζικήν εκκαθάρισιν μετόπισθεν ζώνης ευθύνης ΣΣ.

β) ΑΝΑΛΥΣΙΣ ΠΡΩΤΗΣ ΦΑΣΕΩΣ.

ι) Νύκτα της Χ ημέρας ισχυρά αιφνιδιαστική ενέργεια εφ' όλου του μετώπου, επί τω σκοπώ. βαθείας διεισδύσεως των Τμημάτων διά μέσου των διακένων εις τα μετόπισθεν των εχθρικών αντιστάσεων επί των κατευθύνσεων:

-ΠΥΡΓΟΣ-ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ-ΤΣΟΥΜΙΑ-ΚΙΑΦΑ.
-υψ.1425-ΚΟΝΤΡΑ ΠΟΛΙΓΚΑ-ΚΑΛΥΒΙΑ ΚΑΤΣΑΡΑ.
-ΓΙΑΝΝΟΧΩΡΙ-ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ.

ΣΚΟΠΟΣ: Κατάληψις μέχρι της εω της Χ συν 1 ημέρας των κόμβων ΑΝΩ ΑΡΕΝΑ-ΤΣΟΥΜΙΑ-ΚΟΝΤΡΑ ΠΟΛΙΓΚΑ-ΜΟΝΟΠΥΛΟΝ-υψ. 1463 (Ν.1239)-ΣΛΗΜΝΙΤΣΑ-ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ. Εκείθεν προσπάθεια κατά την Χ συν 1 ημέραν πρός ΜΑΥΡΗ ΠΕΤΡΑ-ΚΙΑΦΑ αφ' ενός και ΚΑΛΥΒΙΑ ΚΑΤΣΑΡΑ αφ' ετέρου πρός κατάληψιν τούτων ή αγκίστρωσιν σοβαρών εχθρικών εφεδρειών και διασποράν των μέσων υποστηρίξεως των ΚΣ, ιδία όλμων και Πυρ/κού

ιι) Από της εω της Χ συν 1 ημέρας μετά ισχυράν προπαρασκευήν και υποστήριξιν διά του συνόλου των μέσων (Πυρ/κού-Αεροπορίας), επίθεσις πρός διάσπασιν της εχθρικής τοποθεσίας ΤΣΑΡΝΟ-ΠΑΠΟΥΛΗ-ΟΤΟΡΙΤΣΕ και κατάληψιν ταύτης.

ιιι) Μετά κατάληψιν άνω τοποθεσίας, υπέρβασιν ταύτης διά της ΙΙΙ Μεραρχίας (Καταδρομών) και ταχεία κίνησις επί των κατευθύνσεων:

-ΠΑΠΟΥΛΗ - ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ - ΓΚΟΥΜΠΕΛ - ΓΡΑΜΜΟΣ.

-ΤΣΑΡΝΟ - ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ (Ν.0932) - χωρίον ΓΡΑΜ-ΜΟΣ - ΦΑΡΜΑΚΗ - ΚΙΑΦΑ, πρός κατάληψιν κυρίας κορυφογραμμής υψ. 2520 - ΣΚΙΡΤΣΗ - ΚΙΑΦΑ.

11.- Κατανομή Δυνάμεων - Αποστολαί.

α) XV Μεραρχία.

ι) Δι' απαραιτήτων δυνάμεων θα κινηθή επί των κατευθύνσεων:

-ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ - ΑΡΑΠΗΔΕΣ (Ν.1521) - ΕΠΑΝΩ ΑΡΕΝΑ (Ν.1321) και αυχένα ΑΡΕΝΑΣ (Ν.1419) πρός κατάληψιν τούτων και κάλυψιν αριστερού πλευρού δρωσών πρός ΤΣΟΥΜΙΑ - ΚΙΑΦΑ δυνάμεων.

-ΜΥΡΟΒΛΗΤΗΣ - ΚΑΡΥΑ (Ν.1425) ΟΥΡΙΤΣΑ (Ν.1226) επιδιώκουσα εκείθεν κατάληψιν ΣΟΥΦΛΙΚΑ. Την κατάληψιν ΣΟΥΦΛΙΚΑ να επιδιώξη και εκ της κατευθύνσεως ΣΤΑΝΗ ΛΑΜΠΡΟΥ (Ν.1026) ώστε να καλύπτη το δεξιόν πρός ΚΙΑΦΑ δρωσών δυνάμεων.

-ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ (Ν.1626) - ΠΡΙΟΝΙ - ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ν.1427) - Αυχήν ΣΓΟΥΡΟ πρός κάλυψιν δεξιού πλευρού κινουμένων πρός ΓΚΟΥΡΙΤΣΑ-ΣΟΥΦΛΙΚΑ δυνάμεων.

ιι) Ν' απασχολήση και κυκλώση αντιστάσεις ΑΝΘΡΩ-ΠΑΚΟΥ.

ιιι) Εν περιπτώσει ισχυρών εχθρικών αντιστάσεων περιοχήν ΜΑΥΡΗ ΠΕΤΡΑ-ΚΙΑΦΑ να συνεχίση αμείωτον πίεσιν πρός αγκίστρωσιν όσον το δυνατόν περισσοτέρων ΚΣ δυνάμεων επ' ωφελεία των άλλων ενεργειών.

ιν) Ώρα εξορμήσεως: 21.00 ώρα της Χ ημέρας.

β) IX Μεραρχία.

ι) Την 2100 ώραν της Χ ημέρας διά νυκτερινής αιφνιδιαστικής ενεργείας επί της κατευθύνσεως υψ. 1425 (Ν.1737) - ΚΟΝΤΡΑ ΠΟΛΙΓΚΑ (Ν.1539) - ΚΑΛΥΒΙΑ - ΚΑΤΣΑΡΑ (Ν.1140) να καταλάβη την γραμμήν ΚΟΝΤΡΑ ΠΟΛΙΓΚΑ-ΜΟΝΟΠΥΛΟΝ και ακολούθως εκμεταλ-λευομένη ταχέως να καταλάβη την γραμμήν ΚΑΛΥΒΙΑ ΚΑΤΣΑΡΑ -ΣΛΗΜΝΙΤΣΑ.

ιι) Διατηρούσα ισχυρώς τα υψώματα ΚΟΝΤΡΑ ΠΟΛΙΓΚΑ-υψ. 1463 (Ν.1239) ΚΑΛΥΒΙΑ ΚΑΤΣΑΡΑ να έχη την δυνατότητα ταχείας ενεργείας:

-Διά πλήρους Ταξ/χίας επί κατευθύνσεως ΚΑΛΥΒΙΑ ΚΑΤΣΑΡΑ - ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ - ΓΚΟΥΜΠΕΛ και διά δυνάμεως Τάγματος τουλάχιστον επί κατευθύνσεως ΣΛΗΜΝΙΤΣΑ-ΚΟΥΡΙΑ (Ν.105365) -ΦΛΑ-ΜΠΟΥΡΟ, επί σκοπώ απαγορεύσεως διαφυγής ΚΣ πρός ΑΛΒΑΝΙΑΝ, ιδία διά των αυχένων εκατέρωθεν ΠΟΡΤΑΣ ΟΣΜΑΝ - (Ν.055353) - δι' ων διέρχονται καρροποίητοι οδοί.

ιιι) Εισδύουσα ταχέως περιοχήν ΜΟΝΟΠΥΛΟΝ-ΣΛΗΜΝΙΤΣΑ ν' απειλήση από ΒΟΡ. τους τυχόν εισέτι αμυνομένους εις ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ και ΠΟΛΕ ΚΣ.

ιν) Να διατηρήση Τάγμα ως εφεδρείαν του Σώματος περιοχήν ΑΛΕΒΙΤΣΑ.

γ) Ι Μεραρχία.

ι) Να καταλάβη νύκτα Χ ημέρας ΓΚΑΣΙ-ΟΤΟΡΙΤΣΕ.

ιι) Την εω της Χ συν 1 ημέρας κατόπιν ισχυράς προπαρασκευής Πυρ/κού - Αεροπορίας - Όλμων να επιτεθή πρός διάσπασιν της εχθρικής τοποθεσίας ΤΣΑΡΝΟ - ΠΑΠΟΥΛΗ - ΟΤΟΡΙΤΣΕ - ΠΟΛΕ και κατάληψιν ταύτης.

ιιι) Μετά κατάληψιν και ισχυράν εδραίωσιν αντικειμενικών σκοπών να κινήση ταχέως τας απαραιτήτους δυνάμεις επί των κατευθύνσεων:

-ΤΣΙΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ν.1430) - ΚΟΖΑΚΑΣ πρός αυχένα ΣΓΟΥΡΟ.

-ΛΙΑΝΟΤΟΠΙ-ΣΠΑΝΟ (Ν.1128) - ΣΟΥΦΛΙΚΑΣ ή ΦΑΡΜΑΚΗ, αναλόγως ευκολιών εδάφους, πρός υποβοήθησιν δεξιού XV Μεραρχίας.

-ΑΓΙΟΣ ΖΑΧΑΡΙΑΣ-ερείπια ΒΕΤΕΡΝΙΚ (Ν.1132) πρός αποκοπήν καρροποιήτου.

ιν) Μετά κατάληψιν ΤΣΑΡΝΟ-ΠΑΠΟΥΛΗ να τηρήση Ταξ/χίαν (μείον Τάγμα) εφεδρείαν διάθεσιν ΣΣ περιοχήν ΑΛΕΒΙΤΣΑ-ΑΜΜΟΥΔΑ. Αύτη θα κινηθή το ταχύτερον όπισθεν της ΙΙΙ Μερ/χίας εν τη κατευθύνσει ΒΕΤΕΡΝΙΚΟΥ-ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ και εκείθεν είτε πρός ΓΚΟΥΜΠΕΛ είτε πρός χωρίον ΓΡΑΜΜΟΣ-ΦΑΡΜΑΚΗ αναλόγως των αναγκών της ΙΙΙ Μερ/χίας μεθ' ης θα ευρίσκεται εν στενώ συνδέσμω. Ταξιαρχία αύτη θα τελή υπό Διοίκησιν Ι Μερ/χίας, διά την καλυτέραν εκτέλεσιν των διδομένων εντολών.

ν) Ν' απασχολή ζωηρώς ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΝ από θέσεως ΛΕΥΚΑΔΙ ιδία δι' αντιαρματικού Πυρ/κού.

δ) ΙΙΙ Μεραρχία.

ι) Μετά την κατάληψιν υπό Ι Μερ/χίας της τοποθεσίας ΤΣΑΡΝΟ-ΠΑΠΟΥΛΗ να είναι ετοίμη όπως κινηθή ταχέως επί των κατευθύνσεων:

-ΤΣΑΡΝΟ-ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ και εξείθεν αναλόγως της καταστάσεως είτε πρός ΓΚΟΥΜΠΕΛ είτε πρός χωρίον ΓΡΑΜΜΟΣ - αυχήν ΚΙΑΦΑΣ.

-ΠΑΠΟΥΛΗ-ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ ή ΓΙΑΝΝΟΧΩΡΙ -ΜΟΝΟΠΥΛΟΝ - ΚΟΥΡΙΑ (Ν.1037) - ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ και εκείθεν κατά μήκος οροθετικής γραμμής πρός υψ.2520.

ιι) Τελικός αντικειμενικός σκοπός υψ. 2520 - ΣΚΙΡΤΣΙ -ΚΙΑΦΑ με δυνατότητα κινήσεως, κατόπιν διαταγής μου, ιδία επί κατευθύνσεως πρός Ν. ΚΟΥΚΟΥΛΗ (Ν.015230) - ΜΠΑΡΑ (Μ.1820) και αποκοπήν πρός ΑΛΒΑΝΙΑΝ διαβάσεων.

ιιι) Κίνησις πρός υπέρβασιν Ι Μερ/χίας εκ της γραμμής ΤΣΑΡΝΟ-ΠΑΠΟΥΛΗ κατόπιν δ/γής Σώματος.

ιν) Αι ακολουθούσαι δύο Ταξ/χίαι Ι και ΙΧ Μερ/χιών διετάχθησαν όπως εκτελώσιν ταχέως πάσαν αίτησιν βοηθείας της ΙΙΙ Μερ/χίας.

ν) Από της εισόδου της εις τον αγώνα θα έχη το σύνολον του δυναμένου να την υποστηρίξη Πυρ/κού και Αεροπορίας κατόπιν αιτήσεων της Μεραρχίας.

ε) VIII Μεραρχία.

ι) Θα τηρήση σταθερώς τας κατεχομένας θέσεις και θα απαγορεύση πάσαν διαφυγήν ΚΣ ΝΟΤ. ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ και διά της κοιλάδος ΜΑΔΡΙΤΣΑ εν συνεννοήσει με 77 Ταξιαρχίαν.

ιι) Θα επιζητήση διά νυκτερινής ενεργείας νύκτα Χ ημέρας την κατάληψιν ανωνύμου υψ. ΖΕΡΜΑΣ (Ν.159120), όπερ να διατηρήση, υποβοηθούσα ούτω ενέργειαν 77 Ταξ/χίας. Επίσης την εω της Χ συν 1 ημέρας τη βοηθεία Αρμάτων και Πυρ/κού θα καταλάβη ΑΓ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΝ (Ν.0310).

ιιι) Γενικώτερον η προσπάθειά της επί του συνόλου της ζώνης της θα δίδη την εντύπωσιν εις τους ΚΣ ΝΟΤ. ΓΡΑΜΜΟΥ ισχυράς επιθέσεως, πρός αγκίστρωσιν εκεί δυνάμεων και διά συνεχών περιπόλων ημέραν και νύκτα δέον να διαπιστώση εγκαίρως τας περιπτώσεις εκμεταλλεύσεως επί της ζώνης της άνευ απωλείας χρόνου.

στ) Συγκρότημα ΕΠΤΑΧΩΡΙΟΥ (77 Ταξιαρχία).

ι) Θα συνεχίση την ήδη αποστολήν του απαγορεύσεως διαφυγής ΚΣ διά κοιλάδων ΜΑΡΔΙΤΣΑ - ΖΟΥΖΟΥΛΙΩΤΙΚΟΥ -ΕΠΤΑΧΩ-ΡΙΟΥ πρός ΝΟΤ. και Ν.Α.

ιι) Την εω της Χ συν 1 ημέρας διά δυνάμεως Τάγματος θα ενεργήση επί της κατευθύνσεως:

-ΑΓΙΟΣ ΜΗΝΑΣ (Ν.2315) - ΧΡΥΣΗ - Αυχήν ΠΡΙΑ-ΣΠΟΥ πρός συγκράτησιν εκεί δυνάμεων και υποβοήθησιν ενεργειών XV Μεραρχίας.

ιιι) Θα έχη πάντοτε την δυνατότητα προσβολής τυχόν διαφευγόντων ΝΟΤ. της γραμμής ΚΟΥΤΣΟΥΡΟ - ΕΠΤΑΧΩΡΙ -ΠΕΝΤΑ-ΛΟΦΟΝ πρός τας περιοχάς ΣΑΜΑΡΙΝΑΣ - ΣΚΟΥΡΤΖΑΣ -ΓΟΜΑΡΑΣ και νοτιώτερον εν τη ζώνη του.

ζ) Πυροβολικόν - Αεροπορία.
Ο όγκος του Πυροβολικού και της Αεροπορίας εις χείρας του ΣΣ διά χρησιμοποίησιν εκάστοτε υπέρ της Κυρίας προσπαθείας του Σώματος.

η) Εφεδρείαι ΣΣ.
Μία Ταξιαρχία Ι Μεραρχίας περιοχήν ΑΛΕΒΙΤΣΑ -ΑΜΜΟΥΔΑ.

12. ΕΞΕΛΙΞΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΣ

Συμβάντα νυκτός 24/25 και 25 Αυγούστου.

ΙΧ Μεραρχία.

-Τμήματα 42 και 43 Ταξιαρχιών από 21.00 ώρας ήρξαντο εξορμούντα από περιοχής υψ. 1425 (Ν.170375) και ΓΙΑΝΝΟΧΩΡΙ (Ν.165358) πρός κατάληψιν των διά την Μεραρχίαν καθορισθέντων αντικειμενικών σκοπών. Καθ' όλην την διάρκειαν της νυκτός διεξήχθη σκληρός αγών. Μέχρι του λυκαυγούς τα Τμήματα ταύτα καταλαβόντα τα ενδιάμεσα υψώματα και εντερείσματα προσήγγισαν το ύψωμα ΚΟΝΤΡΑ ΠΟΛΙΓΚΑ (42 Ταξιαρχία) και ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ (Ν.145355). Κατόπιν αγώνος και τη Υποστηρίξει Πυροβολικού και Αεροπορίας την 05.40 ώραν της 25 Αυγούστου κατελήφθη υπό της 42 Ταξιαρχίας το υψ. ΚΟΝΤΡΑ ΠΟΛΙΓΚΑ τον δε 07.0 ώραν το υψ. ΠΙΟΥ (Ν.1537). Την 09.50 κατόπιν σκληρού αγώνος τη υποστηρίξει Αεροπορίας καταλαμβάνεται υπό της 43 Ταξιαρχίας το υψ. ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ.

-Η 42 Ταξιαρχία συνεχίσασα ταχέως την κατά μήκος των συνόρων προέλασίν της κατέλαβε κατόπιν αγώνος διαδοχικώς τα υψώματα 14 3 και την 16.20 ώραν το υψ. ΚΑΛΥΒΙΑ ΚΑΤΣΑΡΑ, εδραιωθείσα τελικώς επί των κατά μήκος των συνόρων υψωμάτων και εκπέμψασα αναγνωρίσεις πρός υψ. 1275.

-Ο εχθρός προέβαλε ισχυράν αντίδρασιν εις τα υψ. ΚΟΝΤΡΑ ΠΟΛΙΓΚΑ και ιδίως κατά την κατάληψιν του υψ. 1463, όπου και ενήργησε δις σφοδράς αντεπιθέσεις.

Η αντίδρασις εκ μέρους των ΑΛΒΑΝΩΝ υπήρξε σημαντική. Ούτοι έβαλλον δραστικώς εκ του ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους κατά την ημετέρων Τμημάτων, κινουμένων κατά μήκος των συνόρων επί ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ εδάφους, προξενήσαντες αρκετάς απωλείας εις ταύτα.

-Ο αγών πρός κατάληψιν του υψ. ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ υπήρξε σκληρός. Τα ημέτερα Τμήματα (43 Ταξιαρχίας) συνήντησαν σοβαράς δυσκολίας, ιδία λόγω καλύψεως της εχθρικής τοποθεσίας διά πυκνού ναρκοπεδίου και του εξαιρετικά δυσβάτου εδάφους.

I Μεραρχία.

-Τμήματα της 53 Ταξιαρχίας εξορμήσαντα από 21.00 ώρας κατέλαβον κατόπιν αγώνος το (Ν.160345), έτερα δε Τμήματα προσήγγισαν το υψ. ΓΚΑΣΙ

-Τμήματα της 52 Ταξιαρχίας κινούνται καθ' όλην την νύκτα εις γραμμήν εφόδου άνευ αντιδράσεως του εχθρού

-Την 07.05 ώραν κατόπιν σκληρού αγώνος και τη υποστηρίξει Πυρ/κού καταλαμβάνεται το ΟΤΟΡΙΤΣΕ. Η κατάληψις τούτου υποβοήθησε κατά πολύ την ενέργειαν της IX Μεραρχίας πρός κατάληψιν του υψ. ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ.

-Συνεχισθείσης της προσπαθείας υπό Τμημάτων της 53 Ταξιαρχίας κατελήφθησαν διαδοχικώς την 08.20 ώραν το ΑΝΩΝ. ΟΤΟΡΙΤΣΕ και την 10.10 ώραν το ΓΚΑΣΙ. Τα Τμήματα διήλθον διά ναρκοπεδίων και συρματοπλεγμάτων, άτινα διηνοίγησαν διά τορπιλών ΜΠΑΚΑΛΟΡ.

-Εσυνεχίσθη η προσπάθεια πέραν του ΟΤΟΡΙΤΣΕ.

-Από της εω ήρξαντο ισχυρά προπαρασκευή Πυροβολικού και Αεροπορίας και εν συνεχεία εξόρμησις Τμημάτων της 52 Ταξιαρχίας πρός κατάληψιν του υψ. ΤΣΑΡΝΟ, το οποίον απετέλει το πλέον σημαντικόν ύψωμα ολοκλήρου της αμυντικής τοποθεσίας του εχθρού.

Ο εχθρός διεξεδίκησε μετά πρωτοφανούς πείσματος μετά λύσσης την κατοχήν τούτου καθότι η πτώσις του θα είχε σοβαράς συνεπείας εις βάρος του. Διά την άμυναν του σημαντικού ως άνω υψώματος ο εχθρός διέθεσε τας καλυτέρας και περισσοτέρας δυνάμεις του ως και τον όγκον των πυρών πυρ/κού και ολμοβόλων του.

Η Ι Μεραρχία και η 52 Ταξιαρχία και γενικώς Διοικήσεις, Επιτελεία και Μονάδες είχον εμποτισθή μετά φανατικής πίστεως ότι το ΤΣΑΡΝΟ το κλειδί της τοποθεσίας ήτο υπόθεσις της Ι Μεραρχίας. Οι αγώνες της, σκληροί άλλως τε ενός 15θημέρου είχον ενισχύσει τον πόθον των διά την νίκην του ΤΣΑΡΝΟ.

Ούτω κατόπιν επανειλημμένων αιματηρών επιθέσεων καθ' ας εξετιμήθησαν η επιμονή των Διοικητών Ι Μεραρχίας και 52 Ταξιαρχίας (ΚΕΤΣΕΑ και ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗ) τελικώς το 595 Τ.Π. της 52 Ταξιαρχίας κατέλαβε την 12.15 το υψ. ΤΣΑΡΝΟ και εδραιώθη επί τούτου την 12.40 ώραν απολύτως.

-Την 13,55 ώραν υπό Τμημάτων της 52 Ταξιαρχίας (596 Τάγμα) κατελήφθη ο ΣΤΑΘΜΟΣ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ (Ν.145306). Οι Κ.Σ. παρέβαλον λυσσώδη αντίστασιν επί ισχυρώς οργανωμένων θέσεων διά πολυβολείων, νερκοπεδίων και συρματοπλεγμάτων.

-Τμήματα της 53 Ταξιαρχίας μετά την κατάληψιν του ΟΤΟΡΙΤΣΕ εσυνέχισαν την προσπάθειάν των πρός ΠΑΠΟΥΛΗ.

-Το ΣΣ διά της υπ' αριθ. Φ. 3/105/ΤΣ/Α.Σ.Σ/ΑΙ/2040 διαταγής καθώριζεν όπως την επομένην 26 Αυγούστου η Ι Μεραρχία καταλάβη ΠΑΠΟΥΛΗ και υψ. 1499 (Ν.135312) και εκκαθαρίση την περιοχήν ΛΙΑΝΟΤΟΠΙ - ΑΓ. ΖΑΧΑΡΙΑΣ. Να επιτεθή πρός κατάληψιν ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (2) - ΚΟΖΑΚΑΣ.

III Μεραρχία (Καταδρομών).

-Την 25 Αυγούστουν εκινήθη και συνεκεντρώθη όπισθεν των προκεχωρημένων Τμημάτων μας. Η 78 Ταξιαρχία περιοχήν ΤΣΑΡΝΟ και η 79 Ταξιαρχία περιοχήν ΛΕΙΒΑΔΟΤΟΠΟΥ (Ν.1933).

Ο Διοικητής της Μεραρχίας υπήρξε αξιέπαινος εις την προσπάθειαν ταύτην παρακολουθών συνεχώς ίνα επωφεληθή αμέσως, συμφώνως πρός τας διαταγάς του Σώματος.

XV Μεραρχία.

-Εις την Μεραρχίαν ταύτην ωρίσθη εντολήν επί του αδιαβάτου σχεδόν τομέως του Σώματος. Ήτο όμως εμποτισμένη άπασα με την φανεράν θέλησιν να επιτύχη την αποστολήν της.

-Την 20.30 ώραν εκινήθησαν συγχρόνως εκ της βάσεως εξορμήσεως άπαντα τα Τμήματα επιθέσεως. Η κίνησις υπήρξε δυσχερής λόγω των εξαιρετικών δυσκολιών του εδάφους. Μετά ανατροπήν ενεδρών των ΚΣ. εις ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΝ και παράκαμψιν ωρισμένων γνωστών

αντιστάσεων, ωρισμένα Τμήματα κατώρθωσαν να διεισδύσουν εις το εσωτερικόν της εχθρικής τοποθεσίας.

-Από 03.00 ώρας της 25 Αυγούστου ελήφθη στενή επαφή εφ' ολοκλήρου του μετώπου και ήρχισε σκληρός και πεισματώδης αγών εντός δασώδους και πυκνοναρκοθετημένης περιοχής με σοβαράς απωλείας.

-Η 45 Ταξιαρχία εκ των καταληφθεισών θέσεων ΛΟΥΓΚΑ (Ν.1323) - υψ.1351 (Ν.1523) κατά την διάρκειαν της νυκτός, εσυνέχισε την προσπάθειάν της πρός κατάληψιν του υψ. 1666 (Ν.1423). Οι ΚΣ. ενήργησαν επανειλημμένας αντεπιθέσεις ιδία κατά υψ. ΛΟΥΓΚΑ. Διεξήχθη σκληρός αγών. Τελικώς τα ημέτερα Τμήματα λόγω σοβαρών απωλειών τας απογευματινάς ώρας ηναγκάσθησαν να συμτυχθώσιν ανατολικώτερον.

-Η 61 Ταξιαρχία επιτυχούσα κατά την νύκτα διείσδυσιν εις τα νώτα των ΑΡΑΠΗΔΩΝ (Ν.1521) εσυνέχισε καθ' όλην την ημέραν της 25 Αυγούστου επιθέσεις από ΠΡΙΟΝΙ (Ν.162215) και ΜΟΥΣΚΛΑΔΙΑ (Ν.152205) πρός κατάληψιν ΑΡΑΠΗΔΩΝ. Τα επιτιθέμενα Τμήματα διεξήγαγον σκληρόν αγώνα κατά της 14 ΚΣ. Ταξιαρχίας, μετεφερθείσης εκ ΒΙΤΣΙ, δεχόμενα αλλεπαλλήλους αντεπιθέσεις εκ διαφόρων κατευθύνσεων, τελικώς μετά εξάντλησιν πυρομαχικών των ηναγκάσθησαν να συμπτυχθώσι με βαρείας απωλείας. Τελικώς μέχρι των εσπερινών ωρών δεν επετεύχθη η ολοκλήρωσις των ΑΡΑΠΗΔΩΝ.

-Τμήματα της 73 Ταξιαρχίας μετά κατάληψιν ΚΑΡΥΑΣ (Ν.1425) εσυνέχισαν προσπάθειαν πρός ΓΚΟΥΡΙΤΣΑ άνευ προόδου. Τμήματα εβάλλοντο δραστικώς από ΓΚΟΥΡΙΤΣΑ - ΣΟΥΦΛΙΚΑ - ΤΣΑΓΚΟ ΚΑΡΑΟΥΛΙ. Έτερα Τμήματα αχθέντα εγγύς ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ι) -ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΣ δεν ολοκλήρωσαν αντικειμενικούς σκοπούς λόγω πυκνών ναρκοπεδίων και ισχυράς οργανώσεως.

-Τα Τμήματα άνευ σιβαράς υποστηρίξεως Πυρ/κού και άνευ ουδεμιάς υποστηρίξεως Αεροπορίας και παρά τας σοβαράς απωλείας, εσυνέχισαν τον άχαρι, αγώνα με φανατισμόν, ηρωϊσμόν και καθήκον αμείωτον.

-Το ΣΣ αντιληφθέν εγκαίρως ότι η κατεύθυνσις ενεργείας της XV Μεραρχίας δεν είναι εκμεταλλεύσιμος λόγω εδαφικών δυσχερειών και ισχυράς κατοχής της τοποθεσίας και ότι διηνείγετο πιθανοτάτη η εκμετάλλευσις επί της κατευθύνσεως της ΙΧ Μεραρχίας διέταξεν όπως κατά την διάρκειαν της νυκτός 25/26 Αυγούστου, αποσυρθή εκ του μετώπου της XV Μεραρχίας μία Ταξιαρχία ταύτης και συγκεντρωθή εις ΓΚΟΥΡΟΥΣΙΑ (Ν.225225) προκειμένου να χρησιμοποιηθή εις κατεύθυνσιν ΙΧ Μεραρχίας.

Αι υπόλοιποι δυνάμεις της XV Μεραρχίας να συνεχίσωσι την πίεσίν των πρός συγκράτησιν δυνάμεων του εχθρού.

Κατόπιν τούτου η Μεραρχία διέταξεν όπως η 61 Ταξιαρχία κινηθή από 20.00 ώραν και συγκεντρωθή εις ΓΚΟΥΡΟΥΣΙΑ ετοίμη πρός επιβίβασιν από 12.00 ώρας της 26 Αυγούστου, προκειμένου να κινηθή επειγόντως εις ΜΟΝΟΠΥΛΟΝ (Ν.145370), τιθεμένη υπό διοίκησιν ΙΧ Μεραρχίας (διαταγή Α.Π. 8232/25-8-49).

Λόγω σοβαρών απωλειών του 117 Τ.Π. κατά την επιχείρησιν της 25 Αυγούστου διετέθη εις την 61 Ταξιαρχίαν αντ' αυτού το 572 Τ.Π. της 45 Ταξιαρχίας.

-Είναι πρός παραδειγματικήν διδασκαλίαν, η απόλυτος αντίληψις του Διοικητού της XV Μεραρχίας, του συνολικού προβλήματος και η ταχυτάτη άνευ χρονοτριβής εκτέλεσις των διαταγών του Σώματος διαβιβασθεισών διά το άμεσον και διά προσωπικής συνεννοήσεως και Διοικήσεων αλλά και Επιτελείων (Σώματος και Μεραρχίας). Ούτω κατωρθώθη ένα πραγματικόν ρεκόρ αναλήψεως Ταξιαρχίας από μετώπου, συγκεντρώσεως και αμέσου κινήσεώς της.

77 Ταξιαρχία.

-Από της εω της 25 Αυγούστου ενήργησε δι' ενός Τάγματος πρός χωρίον ΧΡΥΣΗ (Ν.190164). Διαβάσα τον ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΝ, μετά ανατροπής ενεδρών των ΚΣ., ενεπλάκη εις σκληρόν αγώνα εις την περιοχήν της ΧΡΥΣΗΣ, την οποίαν και κατέλαβε την 07.40.

Εσυνέχισε σοβαράς προσπαθείας εις τα αμέσως ΔΥΤ. υψώματα.

VIII Μεραρχία.

-75 Ταξιαρχία: Την 250200 το 582 Τ.Π. ενήργησε διά Λόχου κατά ΠΡ. ΗΛΙΑ ΚΑΜΕΝΙΚ, δυνηθέν την 17.00 ώραν ν' αχθή εις απόστασιν 50 μέτρων από της κορυφής ΠΡ. ΗΛΙΑ. Δεν ηδυνήθη να ολοκληρώση αυτόν διότι εν ω το μείζον μέρος των επ' αυτού οχυρών και αντιστάσεως είχον εξουδετερωθεί, άπαντα τα όργανα πυρός του εχθρού από του πετάλου ΣΤΕΝΟ - ΚΑΡΔΑΡΙ - ΓΚΟΛΙΟ - ΚΑΜΕΝΙΚ - ΑΝΩΝΥΜΟΝ ΚΑΜΕΝΙΚ, έβαλλον δραστικίως επί του ΠΡ. ΗΛΙΑ, μη καθισταμένης δυνατής οιασδήποτε κινήσεως των Τμημάτων μας.

-74 Ταξιαρχία.

Από της νυκτός 24/25 Αυγούστου τρείς Λόχου του 627 Τ.Π. από ΣΟΥΡΤΣΚΟ (Ν.0408) ενήργησαν κατά ΑΓ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ εν' ω έτερος Λόχος του 628 Τ.Π. ενήργη από 1133 (Ν.012073) πρός ΠΑΝΑΓΙΑ.

Την εω 25 Αυγούστου είχε καταληφθεί η γραμμή υψ. 747-ΑΓ. ΑΠΟΣΤΟΛΟΙ - Αντέρεισμα ΑΓ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ (Ν.038092) - 400 μ. ΝΟΤ. ΠΑΝΑΓΙΑΣ.

Από 0700 ώρας συνεχίζεται η προσπάθεια υπό δραστικόν πυρ του εχθρού από ΠΡ. ΗΛΙΑ ΠΥΡΣΟΓΙΑΝΝΗΣ, ΜΕΤΣΟΡΑΒΙΑΝΗΣ, ΠΕΤΡΙΤΗ, ΜΟΚΟΛΙΟ, ΤΟΥΜΠΑ.-

-Την 0730 ώραν τα Τμήματα μας διανοίξαντα διάδρομον εις ναρκοπέδιον (Ν.028098) ήχθησαν επί της γραμμής: ΠΑΝΑΓΙΑ (Ν.019093)-(Ν.033018)-(Ν.026098) καθηλωθέντα.

-76 Ταξιαρχία.

Από 250200 το 611 Τ.Π. (μείον Διλοχία) καλυπτόμενον από ΔΥΣΜΩΝ υπό Λόχου του 625 Τ.Π. ενεργούντος κατά 1171 επεχείρησε να καταλάβη το ΑΝΩΝΥΜΟΝ ΖΕΡΜΑΣ αιφνηδιαστικώς.

-Αιφνηδιασμός δεν επετεύχθη. Ένεκα τούτου η επιχείρησις συνεχίσθη εν ημέρα. Κατόπιν σκληρού αγώνος και μετά διάνοιξιν διαδρόμων εις δύο ναρκοπέδια το 611 Τ.Π. την 1345 ώραν κατέλαβε το ΑΝΩΝΥΜΟΝ ΖΕΡΜΑΣ.

-Την 18.30 ώραν κατόπιν σφοδρών πυρών και αντεπιθέσεων του εχθρού ως και σοβαρών απωλειών των ημετέρων το ΑΝΩΝΥΜΟΝ ΖΕΡΜΑΣ εγκατελείφθη, τη διαταγή του Διοικητού της Μεραρχίας πρός αποφυγήν ανωφελών απωλειών.

-Την νύκτα 25/26 Αυγούστου εξαπελύθη νέα επίθεσις ημετέρων και επέτυχε εκ νέου άνοδον επί ΑΝΩΝΥΜΟΥ ΖΕΡΜΑΣ χωρίς όμως η ολοκλήρωσις τούτου να επιτευχθή πλήρως.

Συμβάντα 26ης Αυγούστου.

ΙΧ Μεραρχία.

-Από της εω της 26 Αυγούστου συνέχισε τας προσπαθείας της διά της μέχρι τούδε εφεδρικής 41 ταξιαρχίας, ήτις κινηθείσα εγκαίρως ευρέθη τας πρωϊνάς ώρας εις την περιοχήν ΚΑΛΥΒΙΑ ΚΑΤΣΑΡΑ.

-Κατόπιν αγώνος την 1155 ώραν καταλαμβάνει την ΚΟΥΡΙΑΝ (Ν.105365) του εχθρού μάλλον αιφνηδιασθέντος. Ο εχθρός πράγματι είχε:συγκεντρώσει το μείζον των προσπαθειών του επί του υψ. ΠΑΠΟΥΛΗ μη φανταζόμενος την συνέχισιν της ραγδαίας προελάσεως της ΙΧ Μεραρχίας.

-Τας εσπερινάς ώρας η 41 Ταξιαρχία ήχθη εις ΡΟΜΠΟΛΟ ΔΑΣΟΣ (Ν.0936) μη δυνηθείσα να συνεχίση εντός της νυκτός την περαιτέρω πρόώθησίν της λόγω του πυκνού δάσους και των χαραδρώσεων του εδάφους

Ι Μεραρχία.

-Συνέχισις μετά θαυμαστής επιμονής τας επιθέσεις της και κατά την νύκτα.

-Η 52 Ταξιαρχία διά νυκτερινής ενεργείας κατέλαβε το υψ. 1499 (Ν.135310).

-53 Ταξιαρχία.

Ενέργεια νυκτερινή πρός κατάληψιν ΠΑΠΟΥΛΗ ουδέν απέδωσε.

-Επί του μετώπου της 52 ταξιαρχίας κατεμετρήθησαν 128 πτώματα ΚΣ. άπαντα επί των θέσεων μάχης. Εκ τούτου αποδεικνύεται πόσον σκληρός υπήρξεν ο αγών της Ι Μεραρχίας κατά τους αγώνας της προηγουμένης ημέρας.

-Την 1330 ώραν Τμήματα της 52 Ταξιαρχίας ήχθησαν εις ΛΙΑΝΟΤΟΠΙ (Ν.130305).

-Την 1340 ώραν, το 603 Τ.Π. μετά Διλοχίας ΛΟΚ κατέλαβε το ΠΑΠΟΥΛΗ.

-Την 1450 ώραν, Τμήματα του 603 Τ.Π. και Μοίρα ΛΟΚ κατέλαβον το υψ. 1531. Το 603 Τ.Π. εκμεταλλεύεται πρός ΑΓ. ΖΑΧΑΡΙΑΝ.

-Την 1630 ώραν, κατελήφθη το ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (2) (Ν.136295) υπό Τμημάτων της 52 ταξιαρχίας.

-Την 1530 ώραν το ΣΣ διά της υπ' αριθ. Φ. 3/115 διαταγής του καθορίζει:

Ι Μεραρχία διατηρούσα περιοχήν ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (2)-ΤΣΑΡΝΟ-ΠΑΠΟΥΛΗ διά μιάς Ταξιαρχίας, να είναι με υπολοίπους Ταξιαρχίας ετοίμη να κινηθή επί κατευθύνσεως χωρίου ΓΡΑΜΜΟΣ-ΦΑΡΜΑΚΗ-ΚΙΑΦΑ.

Καίτοι η Μεραρχία αύτη διεξήγαγε τον σκληρότερον αγώνα εις το μέτωπον του Σώματος, εν τούτοις δεν έχασε ουδέ ώραν αναπαύλας διά την νέαν της εντολήν.

III Μεραρχία.

-Την νύκτα 25/26 Αυγούστου η 79 Ταξιαρχία κινηθείσα από ΑΛΕΒΙΤΣΑΣ διά της βαθείας γραμμής ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ Π. πρός χωρίον ΦΟΥΣΙΑ (Ν.105355) προσέκρουσεν εις εχθρικάς αντιστάσεις περιοχής ΚΟΥΡΙΑΣ.

-Την 0530 ώραν της 26 Αυγούστου κατόπιν αγώνος κατέλαβε το ΠΟΛΕ (Ν.125355).

-Διά συνδυασμού προσπαθειών υπό της 79 Ταξιαρχίας από ΠΟΛΕ, 53 ταξιαρχίας Ι Μεραρχίας από ΟΤΟΡΙΤΣΕ και 78 Ταξιαρχίας κινηθείσης από ΤΣΑΡΝΟ, ανετράπησαν αι εχθρικαί αντιστάσεις επι ΠΛΑΚΑΣ και εν συνεχεία κατόπιν ισχυράς προπαρασκευής πυρ/κού και βομβαρδιστικής Αεροπορίας (Χελντάϊβερς) κατελήφθη την 1630 ώραν το ΠΑΠΟΥΛΗ.

-Περαιτέρω προχώρησις της ΙΙΙ Μεραρχίας δεν κατέστη δυνατή, λόγω αντιδράσεως του εχθρού από ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ (Ν.089325) και ΣΚΑΛΑΝ (Ν.104303).-

Κατά την ημέραν ταύτην δεν κατέστη δυνατή η επιθυμητή απόδοσις και η αναμενομένη, διά μίαν ικανήν διεισδύσεως Μονάδα.

XV Μεραρχία.

-45 Ταξιαρχία, επιτεθείσα από πρωίας πρός κατάληψιν ΑΡΑΠΗΔΩΝ και υψ. 1666 και συνεχίσασα καθ' όλην την ημέραν σκληρόν αγώνα δεν επέτυχε ολοκλήρωσιν αντικειμενικών σκοπών.

-Τμήματα της 73 Ταξιαρχίας εσυνέχισαν από πρωίας επιθετικάς ενεργείας των πρός ΓΚΟΡΙΤΣΑΝ-ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ι) (Ν.1427)-ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΣ, μη επιτυχόντα κατάληψιν τούτων, λόγω εξαιρετικών δυσκολιών εδάφους και ισχυράς αντιδράσεως εχθρού και πολλών ναρκών και βάθος τούτου.

VIII Μεραρχία.

-Την 260230 Τμήμα της 75 Ταξιαρχίας ενήργησε νυκτερινόν εγχείρημα δι' ολοκλήρωσιν ΠΡ. ΗΛΙΑ ΚΑΜΕΝΙΚ ανεπιτυχώς. Η ενέργεια εσυνεχίσθη καθ' όλην την διάρκειαν της 26 Αυγούστου, χωρίς ουσιώδη μεταβολήν την καταστάσεως.

-Νυκτερινή ενέργεια υπό Τμημάτων της 74 Ταξιαρχίας πρός κατάληψιν του ΑΓ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ απέτυχε. Από 10.45 ώρας μετά 30΄ προπαρασκευήν Πυρ/κού το 627 (74 Ταξιαρχίας) επιτίθεται και πάλιν κατά ΑΓ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ, επιτυχόν να καταλάβη τα 4 πρώτα πολυβολεία αυτού εις (Ν.029098). Περαιτέρω προσπάθεια μένει άκαρπος.

13. ΕΛΙΓΜΟΣ ΣΣ.

α) Το ΣΣ απέβλεπεν εις την συντριβήν των πλέον μαχητικών δυνάμεων του εχθρού και την εμπλοκήν του μείζονος μέρους των εφεδρειών του επί της τοποθεσίας ΤΣΑΡΝΟ, κατά της οποίας κατηύθυνε την Ι Μεραρχία, υποστηριζομένην υπό του συνόλου του Πυρ/κού και της Αεροπορίας.

β) Όπισθεν και εγγύτατα της Ι Μεραρχίας και της τοποθεσίας του ΤΣΑΡΝΟ το ΣΣ συνεκέντρωσε την ΙΙΙ Μεραρχίαν (Καταδρομών), πρός το σκοπόν όπως, διασπωμένης της τοποθεσίας του ΤΣΑΡΝΟ, μη επιτρέψη εις τον εχθρόν να απαγγιστρωθή και οργανωθή εις την αμέσως όπισθεν τούτου τοποθεσίαν ΣΚΑΛΑ-ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ, εξεκολουθούν υποστηρίζον την κατεύθυνσιν ταύτην διά του συνόλου σχεδόν του Πυρ/κού και της Αεροπορίας.

γ) Πράγματι μετά την κατάληψιν υπό της Ι Μεραρχίας του ΤΣΑΡΝΟ (ώρα 1215 25 Αυγούστου) αμέσως εσυνεχίσθη υπό της Ι Μεραρχίας, υποβοηθουμένης και διά μιάς Μοίρας Καταδρομών, η επιθετική ενέργεια μετά της αυτής ισχύος, πρός ΠΑΠΟΥΛΗ και εν συνεχεία πρός την τοποθεσίαν ΣΚΑΛΑ-ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ.

δ) Εν τω μεταξύ εσυνεχίζετο η μεγάλης εκτάσεως πίεσις εις το μέτωπον της XV Μεραρχίας η αρξαμένη από της νυκτός της 24/25 Αυγούστου. Αύτη είχεν σημαντικά αποτελέσματα καθότι καθήλωσεν ένα μεγάλο μέρος των εχθρικών δυνάμεων του Β. ΓΡΑΜΜΟΥ, τας οποίας ο εχθρός δεν ηδυνήθη να μετακινήση ίνα αντιμετωπίση την δημιουργηθείσαν σοβαράν απειλήν υπό της ΙΧ Μεραρχίας κατά μήκος των συνόρων και εις τα μετόπισθεν της εχθρικής τοποθεσίας ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ-ΣΚΑΛΑ από των εσπερινών ωρών της 26 Αυγούστου διά της παρουσίας της 41 Ταξιαρχίας (ΙΧ Μεραρχίας) εις ΡΟΜΠΟΛΟ ΔΑΣΟΣ (Ν.0936)

ε) Πολύ εγκαίρως το ΣΣ αντελήφθη ότι ο εχθρός ηθέλησε να δώση την κυρίαν μάχην επί της τοποθεσίας ΤΣΑΡΝΟ - ΠΑΠΟΥΛΗ και όπισθεν ταύτης επί της τοποθεσίας ΣΚΑΛΑ -

ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ, διαθέσας εκεί το μείζον των μαχητικωτέρων δυνάμεών του και των μέσων υποστηρίξεως.

Αφ' ετέρου πολύ εγκαίρως το ΣΣ αντελήφθη ότι έπρεπε να εκμεταλλευθή τας ευνοϊκάς προϋποθέσεις, αίτινες προσεφέροντο εις αυτό διά της διανοιγομένης υπό της ΙΧ Μεραρχίας οπισθίας θύρας των ισχυρωτάτων τοποθεσιών προ της Ι Μεραρχίας και Μεραρχίας Καταδρομών, της οδού διά των συνόρων.

-Πράγματι το ΣΣ διά της υπ' αριθ. Α.Π. 8232/25-8-49 διαταγής του διέταξε την XV Μεραρχίαν να κινήση μίαν Ταξιαρχίαν επειγόντως εις ΜΟΝΟΠΥΛΟΝ (Ν.145370). Ταύτην έθεσεν υπό Διοίκησιν ΙΧ Μεραρχίας. Ομοίως διά Α.Π.Φ. 3/115/26 Αυγούστου ώρα 15.30 διαταγής του πρός την Ι Μεραρχίαν διέτασσεν όπως η Ι Μεραρχία διατηρούσα περιοχήν ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (2) (Ν.135295) - ΤΣΑΡΝΟ - ΠΑΠΟΥΛΗ μίαν Ταξιαρχίαν, να είναι με υπολοίπους Ταξιαρχίας ετοίμη να κινηθή επί κατευθύνσεως χωρίον ΓΡΑΜΜΟΣ ΦΑΡΜΑΚΗ-ΚΙΑΦΑ.

στ) Ούτω εν συνόψει βλέπομεν τον ελιγμόν του ΣΣ διαγραφόμενον ως κάτωθι:

"Πρίν ή ολοκληρωθή η κατάληψις της διασπαθείσης τοποθεσίας ΤΣΑΡΝΟ-ΠΑΠΟΥΛΗ και βαθύτερον ΣΚΑΛΟ-ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ, ενίσχυσις διά μιάς (της 61) Ταξιαρχίας του υπερκερωτικού εμβόλου της ΙΧ Μεραρχίας κατά μήκος των συνόρων και εις τα μετόπισθεν των ανωτέρω τοποθεσιών, διά μιάς επίσης Ταξιαρχίας και αναλόγων μέσων υποστηρίξεως Πυρ/κού και Αεροπορίας, με ετοιμότητα αμέσου εκμεταλλεύσεως υπό Ι Μεραρχίας (μείον Ταξιαρχία) και Μεραρχίας Καταδρομών. Διά του κατ' αυτόν τον τρόπον χειρισμού των Μεγάλων Μονάδων το ΣΣ εξησφάλιζε την ραγδαίαν πτώσιν του απορθήτου υπό ΚΣ. θεωρουμένου οχυρού ΓΡΑΜΜΟΥ".

Συμβάντα 27 Αυγούστου.

Ι Μεραρχία.

-Τμήματα της 52 Ταξιαρχίας υποστηριζόμενα υπό Πυρ/κού και Αεροπορίας ενήργησαν από 1115 ώρας επίθεσιν πρός κατάληψιν ΚΟΖΑΚΑ (Ν.135286). Την 1200 ώραν τα πρώτα Τμήματα ανελθόντα επί του αντικειμενικού σκοπού εβλήθησαν δραστικώς υπό ΚΣ. όλμων και δεχθέντα αντεπίθεσιν αποδιργανωθέντα επανήλθον εις την βάσιν των.

-Εν τω μεταξύ η 51 Ταξιαρχία διετάσσετο διά της υπ' αριθ. Φ. 90/90 διαταγής της Μεραρχίας να κινηθή ταχέως διά ΦΑΡΜΑΚΗ με αντικειμενικόν σκοπόν ΚΙΑΦΑ. Είχεν ήδη αρχίσει η κατάρρευσις τυ ΚΣ. μετπώυ τυ Β. ΓΡΑΜΜΟ διά της ραγδαίας προελάσεως της ΙΧ Μεραρχίας.

ΙΧ Μεραρχία.

-Από της εω της 27 Αγούστου εσυνεχίσθη η επιθετική ενέργεια της ΙΧ Μεραρχίας διά της 41 Ταξιαρχίας, επιτιθεμένης πρός κατάληψιν της ΠΟΡΤΑΣ ΟΣΜΑΝ (Ν.075350).

-Ταυτοχρόνως και Ανατολικώτερον της 41 Ταξιαρχίς εκινείτο η τεθείσα υπό διοίκησιν ΙΧ Μεραρχίας 61 Ταξιαρχίας (XV Μεραρχίας).

-Την 1230 ώραν κατόπιν σκληρού αγώνος και τη υποστηρίξει Πυρ/κού και του συνόλου σχεδόν της διατιθεμένης Αεροπορίας, διατιθεμένης πλέον εις την κατά την μάχην ανακύψασαν κυρίαν προσπάθειαν κατελήφθη υπό της 41 Ταξιαρχίας η ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ. Προπαρασκευαζομένη εχθρική αντεπίθεσις υπό των ΚΣ. απεδιοργανώθη εγκαίρως υπό της Αεροπορίας.

-Από της καταλήψεως της ΠΟΡΤΑΣ ΟΣΜΑΝ η 41 Ταξιαρχία ήρχισε πλέον ένα αγώνα δρόμου μη υπολογόζουσα κινδύνους και κόπους και μη ενδιαφερομένη διά κάλυψιν πλευρών αχθείσα διαδοχικώς την 1640 ώραν επί ΓΚΟΥΜΠΕΛ (Ν.0533), την 1835 ώραν επί ΣΑΚΟΥΛΗ (Ν.042286) και τας εσπερινάς ώρας επί υψ. 2461 (Ν.0327) εν εγγυτάτη όψει του υψ. 2520 (Ν.0326).

-Η προέλαυσις αύτη της 41 Ταξιαρχίας και εγγύς ταύτης 61 Ταξιαρχίας κατόπιν τόσων αγώνων και κόπων και χωρίς να ενδιαφέρεται διά κάλυψιν πλευρών ή άλλων μέτρων ασφαλείας θα παραμείνη εις ιστορίαν ως παράδειγμα μοναδικής εκμεταλλεύσεως, όταν λάβη κανείς υπ' όψιν ότι οι στρατιώται εμάχοντο ήδη άϋπνοι σχεδόν από της νυκτός της 24 Αυγούστου.

ΙΙΙ Μεραρχία.

-Την νύκτα 26/27 Αυγούστου, υποβοηθουμένη και υπό Τάγματος της 51 Ταξιαρχίας (Ι Μεραρχίας) κατ' όπιν αγώνος κατέλαβε το ΒΕΤΕΡΝΙΚ.

-Καθ' όλην την ημέραν της 27 Αυγούστου εσυνέχισε, υπερβάσα την Ι Μεραρχίαν, σκληρούς αγώνας πρός διάσπασιν της οχυρωτάτης εχθρικής τοποθεσίας ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ (Ν.048325). Επί ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ η Μεραρχία καταδρομών διεξήγαγε σκληρόν αγώνα.

-Την 1735 ώραν, κατόπιν πλέν της κατά μήκος των συνόρων σημειωθείσης απειλής, κατέλαβε το ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ, συνεχίσασα εκμετάλευσιν πρός χωρίον ΓΡΑΜΜΟΣ.

XV Μεραρχία.
-Εσυνεχίσθη ο σκληρός αγών εφ' ολοκλήρου του μετώπου της Μεραρχίας του εχθρού παραδόξως παρά την σημειουμένην απειλήν των συνόρων αλλά ευτυχώς αμυνομένυ μετά πείσματος.
-Την 0630 ώραν Τμήματα της 73 Ταξιαρχίας κατέλαβον το ΑΝΩΝΥΜΟΝ του ΤΣΑΓΚΟ ΚΑΡΑΟΥΛΙ. Συνεχείς επιθέσεις πρός ολκλήρωσιν ΤΣΑΓΚΟ ΚΑΡΑΟΥΛΙ απέβησαν άκαρποι των Τμημάτων βαλλομένων δραστικώς από ΓΚΟΡΙΤΣΑΝ και ΚΟΖΙΑΚΑ-ΣΟΥΦΛΙΚΑ.
-Κατόπιν επιθέσεως κατά μέτωπον και υποβοηθητικής ενεργείας εκ ΤΣΑΓΚΟΣ ΚΑΡΑΟΥΛΙ (Ι) (Ν.1427) ΚΣ. εγκατέλειψαν την 12 ώραν τον ΑΝΘΡΩΠΑΚΟΝ (Ν.1628).
-Κατόπν διαταγής του Σ. Στρατού η Μεραρχία απέσυρε εκ του μετώπου της 73 Ταξιαρχίας το 574 Τ.Π., όπερ προώθησε την 19.00 ώραν εις ΤΑΜΠΟΥΡΙ (Ν.1731) υπό διοίκησιν της Ι Μεραρχίας (Α.Π.8286).

VIII Μεραρχία.
-Συνεχίζονται επιθετικαί ενέργειαι εφ' ολοκλήρου του μετώπου της Ο εχθρός εξακολουθεί να αμύνεται μετά πείσματος, καθισταμένης δυσκόλου της προχωρήσεώς της.

77 Ταξιαρχία.
-Συνεχίζει πίεσιν επί του μετώπου της. Ο εχθρός εξακολουθεί αμυνόμενος.

Συμβάντα 28 Αυγούστου.

Ι Μεραρχία.
-51 Ταξιαρχία κινουμένη θαυμασίως καθ' όλην την νύκτα 27/28 κατέλαβε την 04.00 ώραν της 28 Αυγούστου τα ΦΛΑΜΠΟΥΡΑ (Ν.097292). Συνεχίζει ολοταχώς την κίνησίν της πρός ΦΑΡΜΑΚΙ ΚΙΑΦΑ.
-Την 03.00 ώραν ενεπλάκη μετά ΚΣ. δυνάμεως 150-200 εις την περιοχήν ΒΕΤΕΡΝΙΚ-ΑΓ. ΖΑΧΑΡΙΑΣ. Οι ΚΣ. προσπαθούν, εν διαλύσει, να διαφύγουν πρός ΑΛΒΑΝΙΑΝ διά ΦΟΥΣΙΑ (Ν.115355).
-Την 1530 ώραν κατελήφθη το ΦΑΡΜΑΚΙ υπό Τμημάτων της 51 Ταξιαρχίας κατόπιν αγώνος 3 1/2 ωρών των ΚΣ αμυνομένων ισχυρώς ίνα υποστηρίξουν πλέον την σύμπτυξίντων. Τα Τμήματα συνεχίζουν την κίνησίν των πρός ΚΙΑΦΑ.
-Την 1445 ώραν Τμήματα της 51 Ταξιαρχίας κατέλαβον το ύψωμα 2258 Β. ΚΙΑΦΑΣ.
-Την 1455 ώραν κατέλαβον την ΚΙΑΦΑΝ ολοκληρώσαντα εντολήν των.

ΙΧ Μεραρχία.
-Από πρωίας εσυνέχισε την προέλασίν της κατά μήκος των συνόρων διά της 41 Ταξιαρχίας και την 0915 ώραν Τμήματά της ανήλθον επί του υψ. 2520. Την 16.00 ώραν ήχθη εις διάβασιν ΚΟΥΚΟΥΛΗ (Ν.0123)
-Η 61 Ταξιαρχία της XV Μεραρχίας υπό διοίκησιν ΙΧ Μεραρχίας υπερβάσα την 41 Ταξιαρχίαν, κινουμένη με θαυμαστήν καρτερικότητα καθ' όλην την νύκτα προσέκρουσε εις ισχυράς εχθρικάς αντιστάσεις επί ΜΑΥΡΗΣ ΠΕΤΡΑΣ.

ΙΙΙ Μεραρχία.
-Εσυνέχισε από πρωίας την κίνησίν της εν τη κατευθύνσει ΛΕΥΚΑ-ΣΚΙΡΤΣΗ.
-Την 1220 ώραν κατόπιν αγώνος κατέλαβε το ΣΚΙΡΤΣΗ.
-Ο εχθρός ήδη απεσύρθη καταδιωκόμενος υπό Ταξιαρχιών της Μεραρχίας Καταδρομών Νοτίως της κορυφογραμμής ΚΙΑΦΑΣ-ΣΚΙΡΤΣΗ-υψ. ΓΡΑΜΜΟΣ (2520) προσπαθών να διαφύγη πρός ΑΛΒΑΝΙΑΝ κυρίως διά τξης διαβάσεως της ΜΠΑΡΑΣ (Μ.980198).

XV Μεραρχία.
-Την 0645 ώραν Τμήματα της 45 Ταξιαρχίας κατέλαβον το ύψωμα 1666 (Ν.135225) συνεχίσασα την κίνησίν των πρός ΕΑΝΩ ΑΡΕΝΑ.
-Την 1425 ώραν Τμήματα της 45 Ταξιαρχίας κατέλαβον την ΕΠ. ΑΡΕΝΑ και το ΑΝΩΝΥΜΟΝ, ανετρέψαντα ελαφράς αντιστάσεις. Αντεπίθεσις ΚΣ εκ ΤΣΟΥΜΙΑ απεκρούσθη.
-Την 1500 ώραν ολοκληρώθη η κατάληψις της κορυφογραμμής ΚΑΜΠΙΤΣΙΟ (Ν.150178) - ΕΠ. ΑΡΕΝΑ - ΤΣΟΥΜΙΑ υπό Τμημάτων των 45 και 73 Ταξιαρχιών. Ο εχθρός συνεπτύχθη πρός ΑΕΤΟΜΗΛΙΤΣΑΝ, καταδιω-κόμενος κατά πόδας υπό των ημετέρων.

-Κατόπιν προσωπικής και τηλεφωνικής διαταγής του ΣΣ Τμήματα της XV Μεραρχίας συνεχίσαντα την πρός Νότιον και Δ. κίνησίν των κατά των μετόπισθεν των ΚΣ. οίτινες ημύνοντο εισέτι προ του μετώπου της VIII Μεραρχίας, ήχθησαν την 2000 ώραν εις ΠΑΤΩΜΑ, ελθόντα εις επαφήν την 0715 ώραν της επομένης, μετά Τμημάτων της 76 Ταξιαρχίας (VIII Μεραρχίας). Έτερα Τμήματα κατέλαβον την 0200 ώραν το ύψωμα ΛΙΟΚΟ (Ν.055188) λαβόντα επαφήν μετά αφιχθέντα εκεί Τμήματα Καταδρομών την 0630 ώραν.

VIII Μεραρχία.

-75 Ταξιαρχία:

Μετά προπαρασκευήν Πυρ/κού και βομβαρδισμού υπό της Αεροπορίας την 1330 ώραν εκτοξεύει επίθεσιν κατά ΠΡ.ΗΛΙΑ ΚΑΜΕΝΙΚ. Διεξήχθη σκληρός αγών μέχρι της 19.00 ώρας οπότε και ολοκληρώθη η κατάληψις του υψώματος τούτου.

-Επιθετική ενέργεια υπό της 74 Ταξιαρχίας την 1200 ώραν κατά ΑΓ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΥ ουδέν επέτυχεν. Ο εχθρός ημύνθη μετά πείσματος.

-Εις τον τομέα της 76 Ταξιαρχίας ο εχθρός ήρξαντο συμπτυσ-σόμενος από της εω. Η Ταξιαρχία αμέσως ανέλαβεν καταδίωξιν διά δύο Ταγμάτων. Ο εχθρός προέβαλε ισχυράν αντίστασιν εις την περιοχήν της ΘΕΟΤΟΚΟΥ (Ν.0813) μέχρι του μεσονυκτίου.

77 Ταξιαρχία.

-Κινηθείσα κατέλαβε άνευ αντιστάσεως την 1000 ώραν τον ΠΡΙΑΠΟΝ (Ν.1615) και την 1230 ώραν την ΚΑΤΩ ΑΡΕΝΑ (Ν.155170). Καθ’ όλως τας προηγουμένας ημέρας επολέμησε με επιμονήν και με αξιέπαινον επιθετικότητα.

Συμβάντα 29 Αυγούστου.

Ι Μεραρχία.

-Συνεχίζει την εξερεύνησιν της καταληφθείσης περιοχής ανευρίσκουσα άφθονα υλικά και συλλαμβάνουσα διασκορπισμένους ΚΣ.

ΙΧ Μεραρχία - ΙΙΙ Μεραρχία.

61 Ταξιαρχία από πρωινών ωρών επιτεθείσα κατέλαβε κατόπιν αγώνος το ύψωμα 2169 (Ν.0022) και εσυνέχισε πρός ύψωμα 1985.

-Την 1400 ώραν η 61 Ταξιαρχία και Τμήματα της ΙΙΙ Μεραρχίας κατέλαβε την διάβασιν της ΜΠΑΡΑΣ.

-Από των εσπερεινών ωρών της 28 Αυγούστου Τμήματα της ΙΙΙ Μεραρχίας κινηθέντα πρός ΠΛΗΚΑΤΙ (Ν.0220) - ΟΡΛΑΝ (Μ.995190) -ΛΑΙΜΟΝ (Μ.990165), ολοκλήρωσαν την κατάληψιν τούτων την 1200 ώραν της 29 Αυγούστου. Έτερα Τμήματα εκινήθησαν πρός ΛΙΟΥΚΟΥ (Ν.0519) όπου από 0630 ώρας συνεδέθησαν μετά Τμημάτων της XV Μεραρχίας.

XV Μεραρχία.

-Παρά τους συνεχείς σκληρούς αγώνας εις Β. ΓΡΑΜΜΟΝ διά του 575 Τ.Π. ενήργησε από ΛΙΟΚΟΥ πρός ΒΟΥΡΜΠΑΝΗΝ (Ν.025140) πρός υποβοήθησιν ενεργειών VIII Μεραρχίας. Υπόλοιπα Τμήματα ησχολήθησαν με περισυλλογήν υλικών και διεσκορπισμένων ΚΣ. εν τη καταληφθείση περιοχή.

VIII Μεραρχία.

-Προ του μετώπου των 75 και 74 Ταξιαρχιών ο εχθρός αμύνεται μετά πείσματος. Επανειλημμέναι επιθετικαί ενέργειαι των Ταξιαρχιώνπρός ΚΕΜΕΝΙΚ- ΑΓ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΝ - ΠΥΡΣΟΓΙΑΝΝΗΝ δεν επέτυχον θετικόν τι αποτέλεσμα.

Από 0300 ώρας ο εχθρός προ του μετώπου της 76 Ταξ/χίας, ενδίδει και εις την περιοχήν ΘΕΟΤΟΚΟΥ, συμπτυσσόμενος πρός την διάβασιν ΜΠΑΡΑΣ. Τα ημέτερα Τμήματα καταδιώκοντα τον εχθρόν καταλαμβάνουν ΘΕΟΤΟΚΟΝ - ΠΡ. ΗΛΙΑΝ ΟΞΥΑΣ και προωθούν ελαφρά Τμήματα πρός Β. και ΒΔ.

Συμβάντα 30 Αυγούστου.

VIII - ΙΙΙ Μεραρχίαι.

-Τμήματα 75 Ταξιαρχίας κατέλαβον την 0540 ώραν το ΚΑΕΝΙΚ και την 0745 ώραν το ΓΚΟΛΙΟ, του εχθρού αποσυρθέντος εις ΑΛΒΑΝΙΑΝ.

-Από της 0300 ώρας Τμήματα της Ταξιαρχίας κατέλαβον τον ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΝ ΠΥΡΣΟΓΙΑΝΝΗΣ και την 0500 ώραν ήχθησαν επό ΠΡ. ΗΛΙΑ και ΜΕΤΣΟΡΑΒΙΑΝΗ άνευ αντιστάσεως.

-Τμήματα ΙΙΙ Μεραρχίας από 0750 ώρας αφίχθησαν εις ΓΚΟΛΙΟ κινηθέντα από Β. πρός Ν.

-Υπόλοιποι Μεραρχίαι.

-Ησχολήθησαν με εξερεύνησιν της καταληφθείσης περιοχής

14. ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΝ

Ι. Κατανομή - Διάρθωσις Διοικήσεως - Ανάπτυξις.

α) Κατανομή.

-Το ΣΣ προτιθέμενον να χρησιμοποιήση την τεραστίαν μάζαν πυρός του Πυροβολικού εν συνδυασμώ με την συγκεντρωτικήν χρησιμοποίησιν της Αεροπορίας διά να εκδηλώση την επέμβασίν του και των διά πυρών ελιγμών του εν τόπω και χρόνω, δεν κατένειμε το Πυροβολικόν εις τας Μ.Μ., αλλ' ετήρησε τούτο υπό την άμεσον διοίκησίν του διά να το χρησιμοποιήση συγκεντρωτικώς, ακολουθούν τας αρχάς της ορθοδόξου χρησιμοποιήσεώς του. Ήτοι: Αιφνιδιαστικώς - κατά μάζας και συγκεντρω-τικώς.

-Έκαμε μόνον κατανομήν Αξιωματικών Παρατηρητών Πυρ/κού δηλαδή τροχιών, εις τας διαφρούς κατευθύνσεις ενεργείας των Μ.Μ., επιτυχόν ούτω την συγκεντρωτικήν δράσιν και την ευελιξίαν των τροχιών του.

β) Ανάπτυξις.

-Αύτη εβασίσθη εις τας εδαφικάς δυνατότητας αναπτύξεως του Πυρ/κού εις την ζώνην ενεργείας του ΣΣ και των δρομολογίων, εν συνδυασμώ με την ιδέαν ενεργείας του ΣΣ και με μίαν ευρείαν και πιθανοφανή προοπτικήν επί της εν χρόνω και τόπω εξελίξεως των επιχειρήσεων, εφ' ης μάλιστα εβασίσθη και το σχέδιον μετατοπίσεων Πυρ/κού του ΣΣ.

-Ούτω το κέντρον βάρους εδόθη εις το κέντρον (Ι Μεραρχία) και δεξιά (ΙΧ Μεραρχία) διά την ανάπτυξιν του Πυρ/κού, χωρίς να παύση να έχη εφαρμογήν και πρός τα αριστερά (XV Μεραρχία) η αρχή του ΣΣ περί διαθέσεως της μάζης του Πυρ/κού του ΣΣ εφ' οιουδήποτε σημείου της ζώνης του.

-Η ανάπτυξις αύτη απεδείχθη εκ της εξελίξεως των επιχειρήσεων ορθή και εξυπηρέτησε πλήρως τας απαιτήσεις του αγώνος του ΣΣ καθ' όλην την διάρκειάν του.

γ) Διάρθρωσις Διοικήσεως Πυρ/κού - Επικοινωνίαι.

-Αύτη ερρυθμίσθη βάσει της αναπτύξεως του Πυρ/κού, των ευκολιών επικοινωνιών, των διατεθέντων μέσων και της βασικής αρχής του ΣΣ να δύναται να επέμβη τούτο αμέσως εν δεδομένω τόπω και χρόνω δι' ολοκλήρου της μάζης Πυρ/κού.

Ούτω συνεκροτήθησαν τα κάτωθι ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑΤΑ ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΥ.

ι) ΒΟΡΡΕΙΟΣ ΓΡΑΜΜΟΣ

ΝΟΤΙΟΝ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ	ΒΟΡΡΕΙΟΝ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ
-102 ΣΠΠ	-101,104,107 ΣΠΠ
-153 ΜΜΠ	-151 (μείον Πυρ/χία) 152 ΜΜΠ

ιι) ΝΟΤΙΟΣ ΓΡΑΜΜΟΣ (VIII Μεραρχία)

-105 ΣΠΠ
-141 ΜΟΠ
-Α/151 ΠΜΠ

ιιι) ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΠΥΡ/ΚΟΥ ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΥ (77 ΤΑΞ/ΧΙΑ)

-Γ/145 ΠΟΠ
-ΓΙ/104 ΟΠΠ

Αμφότερα τα συγκροτήματα συνεδέθησαν μεταξύ των και μετά του ΔΠΣΣ δι' ιδίου τηλεφωνικού δικτύου και διά διπλών τοιούτων ασυρμάτου. Δι' ιδίου διπλού δικτύου ασυρμάτου και τηλεφωνικώς συνεδέθησαν τα συγκροτήματα με τας Μονάδας.

-Και ούτως ο διευθύνων και ελέγχων το σύνολον των πυρών Πυρ/κού του ΣΣ ΔΠΣΣ εχειρίζετο τα πυρά ταύτα ταχέως, εγκαίρως και ασφαλώς βάσει των αποφάσεων του ΣΣ

Αλλά και της επιτευχθείσης διαρθρώσεως της Διοικήσεως υπήρχε και αποκέντρωσις και πρωτοβουλία διά την μερικήν διάθεσιν πυρών υπέρ τινος Μ.Μ. ενός μόνον συγκροτήματος

-Το σύστημα ελειτούργησεν επιτυχέστατα και ταχύτατα, παρά την έλλειψιν επαρκών μέσων και καν ου χρόνου προπαρασκευής εν αντιθέσει πρός τας επιχειρήσεις ΒΙΤΣΙ.

-Αι Μονάδες ορειβατικού Πυρ/κού αφέθησαν εν αμέσω υποστηρίξει υπέρ των οργανικών Μεραρχιών των, κυρίως διά την εκτέλεσιν ευθυφόρου βολής κατ' εχθρικών πολ/λείων, εις την ΙΧ δε Μεραρχίαν εδόθη επί πλέον μία ΜΟΠ (143), λόγω της εκκεντρότητος της κατευθύνσεως ενεργείας της (κατά μήκος συνόρων) και διότι προεβλέφθη ότι λίαν συντόμως, ως και εγένετο, θα εξήρχετο των ορίων βεληνεκούς του Πεδινού και Μέσου.

-Από δε της εισόδου της ΙΙ Μεραρχίας εις τον αγώνα διετέθησανεις ταύτην 3 ΜΟΠ (143,144,145) ομαδοποιηθείσαι υπό τον ΔΠΜ και ακολουθήσασαι την Μεραρχίαν μέχρι ΛΙΟΚΟΥ - ΠΛΗΚΑΤΙ -ΓΟΡΓΟΠΟΤΑΜΟΣ.

II. ΜΕΤΑΤΟΠΙΣΕΙΣ ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΥ.

-Διά τούτων επεζητήθη η συνέχεια της υποστηρίξεως των κατευθύνσεων ενεργείας των Μ.Μ. εφ' ολοκλήρου του βάθους των, ήτοι επέκτασις, του βεληνεκούς του Πυρ/κού διά της προωθήσεώςτου, ήτις εβασίσθη επί της επεκτάσεως βατών εις τροχήλατον Πυρ/κόν αρτηριών.

-Αι μετατοπίσεις του Πυρ/κού, βάσει των προθέσεων του ΣΣ προεβλέφθησαν, εμελετήθησαν, επροπαρασκευάσθησαν και εξετελέσθησαν εν τόπω και χρόνω αριστοτεχνικώτατα, χάρις εις την πολύτιμον κατανόησιν και συναργασίαν του Πυρ/κού με το Μηχανικόν του ΣΣ.

-Αποτελούν ρεκόρ διά το Μηχανικόν και το Πυρ/κόν του ΣΣ αι εκτελεσθείσαι μετατοπίσεις τόσου όγκου Πυρ/κού, εγκαίρως ταχέως και αποδοτικώς, χαρακτηριστικόν των οποίων είναι ότι ούτε επί 1΄΄ δεν υπήρξεν έστω και 1 πυροβόλον, όπερ να μείνη εκτός δράσεως λόγω βεληνεκούς.

-Δεν υπήρξεν ουδέν χάσμα χρονικόν εις την υποστήριξιν εκ μέρους του συνόλου του Πυρ/κού εν δεδομένη στιγμή, διότι αι μετατοπίσεις, προβλεπόμεναι και προπαρασκευαζόμεναι εγκαίρως εξετελούντο ταχύτατα, είτε κατά την διάρκειαν της νυκτός, είτε κατά τα χρονικά κενά του αγώνος.

-Χάρις εις το Μηχανικόν του ΣΣ κατά την Χ+1 ημέραν (26/8) προωθήθη μέσω της υγράς λεωφόρου (ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ) μέχρι ΜΟΝΟΠΥΛΟΥ-ΓΙΑΝΝΟΧΩΡΙ η μεγαλυτέρα μάζα του Πυρ/κού, ήτοι 2 Πεδινά Συν/τα και 2 Μοίραι Μέσου.

-Κατά την Χ+2 ημέραν επετεύχθησαν βολαί επί ΚΙΑΦΑΣ ΣΚΙΤΡΤΣΗ κ.λ.π. και Νοτίως της κορυφογραμμής ΑΡΕΝΩΝ εις ΑΕΤΟΜΗΛΙΤΣΑΝ, ΛΥΚΟΡΡΑΧΗΝ, διαβάσεις ΛΙΟΚΟΥ και ΣΤΑΥΡΟΥ κ.λ.π.

III. ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ ΠΥΡΟΒΟΛΙΚΟΥ ΣΣ.

α) ΠΡΟ της Χ ΗΜΕΡΑΣ

(ι) Εκτέλεσις σφοδρών παραπλανητικών σφυροκοπη-μάτων Πυρ/κού εξ απιθάνων θέσεων κατ' απιθάνων στόχων πρός δημιουρ-γίαν συγχύσεως και παραπλανήσεως των ΚΣ, όσον αφορά την διάταξιν και την ισχύν των μέσων πυρός του ΣΣ και των προθέσεών του.

Ούτω μετεκινήθησαν παραπλανητικώς Μοίραι Πεδινού εις ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΝ, ΕΠΤΑΧΩΡΙ, ΚΡΟΥΣΙΑ και εξετέλεσαν σφυροκοπήματα εις ΜΠΟΥΧΕΤΣΙ, ΖΕΡΜΑΝ κ.λ.π.

(ιι) Εκτέλεσις από της Χ-4 ημέρας σφοδρών παρε-νοχλήσεων, ημερησίων και νυκτερινών, κατά ζωτικών περιοχών των ΚΣ., εφ' ολοκλήρου της ζώνης ενεργείας του ΣΣ.

(ιιι) Σφοδρά σφυροκοπήματα κατά εχθρικού Πυρ/κού - Όλμων.

β) ΚΑΤΑ ΤΗΝ Χ ΜΕΤΑ ΤΑΥΤΗΝ ΗΜΕΡΑΣ.

(ι) Σφοδρός αντιβομβαρδισμός των ΕΠ και ΕΟ διά του συνόλου της μάζης του Πυρ/κού του ΣΣ καθ' όλην την διάρκειαν των επιχειρήσεων.

(ιι) Προπαρασκευή Πυρ/κού προ εκάστης επιθέσεως διά του συνόλου του Πυρ/κού βάσει ωριαίων σχεδίων Πυρός της οικείας Μ.Μ. πρός μερικήν καταστροφήν ή εξουδετέρωσιν των ΚΣ οργανώσεων και οργάνων πυρός των, κάμψιν του ηθικού των και υποβοήθησιν του φιλίου Πεζικού όπως άχθη μέχρι της γραμμής εξορμήσεώς του.

(ιιι) Υποστήριξις, κάλυψις και προστασία των επιτιθεμένων Τμημάτων διά του συνόλου του Πυρ/κού ΣΣ υπέρ εκάστης ενεργούσης Μ.Μ. βάσει προτεραιότητος και εν συνεργασία με Αεροπορίαν βάσει συντονισμένου χρονικώς και τοπικώς Σχεδίου υποστηρίξεως.

(ιυ) Εξασφάλισις εδραιώσεως φιλίων και κατοχής καταλαμβανομένων αντικειμενικών σκοπών διά βολών προστασίας, Α/Β και βολών αμύνης (ΒΑΜ και ΣΟΣ).

(υ) Υποστήριξις και κάλυψις ενεργειών πρός εκμετάλλευσιν επιτυχίας και καταδίωξιν ΚΣ. διά του συνόλου του δυναμένου να βάλη φιλίου Πυρ/κού εν συνεργασία με ΕΠΑΡ και ΑΩΠ.

IV. ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ - ΑΠΟΔΟΣΙΣ ΠΥΡ/ΚΟΥ ΣΣ - ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.

α) ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ - ΑΠΟΔΟΣΙΣ.

-Δύναται να λεχθή αδιστάκτως ότι η μελέτη, η προπαρασκευή, η είσοδος του Πυρ/κού του ΣΣ εν δράσει, αι μετατοπίσεις του και η εν γένει συμβολή του εις τας επιχειρήσεις ΓΡΑΜΜΟΥ “ΠΥΡΣΟΣ Γ” υπηρκαν πλήρεις, μεθοδικαί, άνετοι και ικανοποίησαν ολοκληρωτικώς ό,τι ηξίωσε το ΣΣ και αι Μ.Μ. του από τούτο.

-Σχέδια πυρός προπαρασκευής επιμελώς και αρτίως προπαρασκευασμένα και προσηρμοσμένα εν τόπω και χρόνω.

-Σχέδια υποστηρίξεως Πυρ/κού - Πεζ. Αεροπορίας πλήρως και αρτίως συντονισμένα εν τόπω και χρόνω και εκτελούμενα μετά μαθηματικής ακριβείας εν χρόνω και απολύτον αποδόσεως εις τον επιτευκτέον δι’ αυτών σκοπόν.

-Δράσις αντιβομβαρδιστικού πλήρης και αποδοτική, δεδομένου ότι από της μεσημβρίας της Χ+1 ημέρας έπαυσε σχεδόν να υφίσταται εχθρικόν Πυρ/κόν και βαρείς όλμοι.

-Εδραίωσις των φιλίων Τμημάτων απολύτως εξασφαλισθείσα επί των κατακτηθέντων αντικειμενικών σκοπών, αφ’ ου ουδεμία από τας αλλεπαλλήλους και λυσσώδεις αντεπιθέσεις των ΚΣ ηδυνήθη να επιτύχη.

-Γενικώς το Πυρ/κόν του ΣΣ παρουσίασεν εις χείρας του Διοικητού του ΣΣ μίαν ισχυράν, καταθλιπτικήν, συντονισμένην μάζαν πυρός, δι’ ης ούτος επέβαλε την ισχυράν του επέμβασιν, μίαν μάζαν πυρός ταχέως, εγκαίρως και επιδεξίως ελισσομένην, δι’ ης το ΣΣ εξεδήλου ταχέως και αποτελεσματικώτατα τους ελιγμούς των πυρών του βάσει της εξελίξεως του αγώνος του.

15. ΜΗΧΑΝΙΚΟΝ.

I. ΔΥΝΑΜΙΣ - ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ

α) Μηχανικόν Α΄ΣΣ
749 ΔΜΜ
711 Λ.Μ.
713 Λ.Μ. (μείον 2 Διμοιρίαι)
726 ΕΣΕ

β) Μηχανικόν I Μεραρχίας
718 Λ.Μ.
719 Λ.Μ.
720 Όρχ. Μηχανικού

γ) Μηχανικόν VIII Μεραρχίας
714 Λ.Μ.
722 Όρχ. Μηχανικού

δ) Μηχανικόν IX Μεραρχίας
704 Λ.Μ.
724 Όρχ. Μηχανικού

ε) Μηχανικόν XV Μεραρχίας
Διμοιρία 713 Λ.Μ.
729 Όρχ. Μηχανικού
Διμοιρία 713 Λόχου διετέθη III Μεραρχίαν.

Αποστολαί Μηχανικού Α΄ΣΣ

-Διάνοιξις κανονικής οδού 5 χιλ. από ΝΕΣΤΟΡΙΟΥ εις ΓΛΥΚΟΝΕΡΙ

-Διάνοιξις κοίτης ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ από ΝΕΣΤΟΡΙΟΥ μέχρι ΓΛΥΚΟΝΕΡΙ μετά κατασκευής δύο παρακαμπτηρίων συνολικού μήκους δύο χιλ. πρός τάξιν Πυρ/κού.

-Διάνοιξις αμαξιτής από ΠΥΡΓΟΥ πρός ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ.

-Διευθέτησις κοίτης ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ από ΛΙΒΑΔΟΤΟΠΟΝ μέχρι χωρίον ΓΡΑΜΜΟΣ.

-Ναρκαλιεία.

Αποστολαί Μηχανικού I Μεραρχίας.

-Διάνοιξις αμαξιτής από ΓΚΡΟΥΣΙΑ μέχρι ΠΥΡΓΟΥ.

-Συμμετοχή εις αγώνα υψ. 1425 διά κατανομής του 718 Λόχου εις Τάγματα Πεζικού.

-Διευθέτησις κοίτης ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ από ΓΛΥΚΟΝΕΡΙ μέχρι ΛΙΒΑΔΟΤΟΠΟΝ πρός ΠΕΥΚΟΝ.

-Διάνοιξις αμαξιτής από ΛΙΒΑΔΟΤΟΠΟΝ πρός ΤΑΜΠΟΥΡΙ-ΣΤΑΘΜΟΝ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ-ΛΙΑΝΟΤΟΠΙ.

-Κατασκευή παρακαμπτηρίου και διασκευή θέσεων Πυρ/κού.

-Σκυρόστρωσις - κυλίνδρωσις οδού Αεροδρομίου ΑΡΓΟΥΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΥ μέχρι Πόλεως ΑΡΓΟΥΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΥ.

-Ναρκαλιεία.

Αποστολαί Μηχανικού VIII Μεραρχίας.

-Συμμετοχή εις αγώνα Πεζικού διά κατανομής του 714 Λόχου Μηχανικού εις τας Ταξιαρχίας.

-Διάνοιξις οδού αμαξιτής δι’ ΑΜΑΡΑΝΤΟΥ μέχρις ΑΓ. ΒΑΡΒΑΡΑΣ.

-Διάνοιξις οδού πρός ΚΕΡΑΣΟΒΟΝ.

-Διευθέτησις κοίτης ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ μέχρι ΠΛΗΚΑΤΙ.

-Ναρκαλιεία.

Αποστολαί Μηχανικού ΙΧ Μεραρχίας.

-Διάνοιξις αμαξιτής από ΑΛΕΒΙΤΣΗΣ διά υψ. 1425 μέχρι ΜΟΝΟΠΥΛΟΝ.

-Ναρκαλιεία.

-Επισκευή οδού ΚΑΛΟΧΩΡΙ-ΑΝΩ ΦΤΕΡΙΑΣ-ΑΜΜΟΥΔΑ.

Αποστολαί Μηχανικού XV Μεραρχίας.

-Επισκευή οδόυ ΑΡΓΟΥΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΥ-ΜΕΛΑΝΘΙΟΝ.

-Κατασκευή παρακαμπτηρίου εις κατεστραμμένην γέφυραν ΜΕΛΑΝΘΙΟΥ.

-Επισκευή και συντήρησις οδού ΝΕΣΤΟΡΙΟΥ-ΓΚΡΟΥΣΑ.

-Διάνοιξις οδού από ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ πρός ΜΥΡΟΒΛΗΤΗΝ.

-Ναρκαλιεία - άρσις ναρκοπεδίων.

Αποστολαί Διμοιρίας 713 Λ΄.Μ. παρά τη ΙΙΙη Μεραρχία.

-Άρσις ναρκοπεδίων - εμποδίων.

ΙΙ. ΑΠΟΔΟΣΙΣ.

-Γενικώς η απόδοσις των Μονάδων του Μηχανικού υπήρξε αξιεπαίνως ικανοποιητική και σύμφωνος πρός τας απαιτήσεις των επιχειρήσεων. Η βελτίωσις των υπαρχουσών οδών και η ταχεία διάνοιξις νέων τοιούτων πρός ΓΛΥΚΟΝΕΡΙ-ΜΟΝΟΠΥΛΟΝ-ΦΟΥΣΙΑ διά της κοίτης του ΑΛΙΑΚΜΟΝΟΣ, πρός ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ και ΤΑΜΠΟΥΡΙ, υπό τα εχθρικά πυρά, κατέστησε δυνατή την έγκαιρον προώθησιν του Πυρ/κού, την ταχείαν μεταφοράν των Εφεδρειών, τους συνεχείς ανεφοδιασμούς και τας διακομιδάς.

16.- ΤΕΘΩΡΑΚΙΣΜΕΝΑ.

-Καθ’ όλην την διάρκειαν της επιχειρήσεως “ΠΥΡΣΟΣ” η δράσις των Τεθ/νων ήτο περιορισμένη διότι αι εδαφικαί δυσκολίαι του ορεινού Συγκροτήματος ΓΡΑΜΜΟΣ ήσαν ανυπέρβλητοι. Περιορίσθη εις αποστολάς ασφαλείας μετόπισθεν.

-Αποτελεσματική υπήρξεν η δράσις του Ουλαμού Αρμάτων εις την περιοχήν ΑΓ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ. Επίσης σημαντική η συμβολή ετέρου Ουλαμού Αρμάτων κατά την κατάληψιν του υψ. ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ.

17.- ΔΙΑΒΙΒΑΣΕΙΣ.

1.- Αύται ελειτούργησαν:

α) Διά τας επιχειρήσεις “ΧΑΛΚΟΣ” και “ΑΡΓΥΡΟΣ” ως προεβλέφθησαν διά της υπ’ αριθ. 10/21.7.49 δ/γής διαβιβάσεων της Α9/ΤΣ/Α΄ΣΣ.

β) Διά την επιχείρησιν “ΠΥΡΣΟΣ Γ“ ως προεβλέφθησαν διά των υπ’ αριθ. 11/15.8.49 και 11α/21.8.49 δ/γών διαβιβάσεων της Α9/Τ.Σ/Α΄ΣΣ.

2.- Ειδικώς διά την επιχείρησιν ”ΠΥΡΣΟΣ Γ”:

α) Διά λίαν συντόνων ενεργειών και μεταφορών με μέσα των διαβιβάσεων συνεκεντρώθησαν εις ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ, άμα τη λήψει της εντολής διά την επιχείρησιν ταύτην, πλήν ασυρμάτων κ.λ.π. και περί τα 350 μίλλια καλωδίου εκ των Α.Υ.Π/ΚΟΖΑΝΗΣ, ΛΑΡΙΣΗΣ, ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ και ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ έτι και κατεστευάσθησαν εντός 5 ημερών υπέρ τα 500 χιλιόμετρα νέων τηλεφωνικών γραμμών.

β) Ωραγνώθησαν και ελειτούργησαν εις το Τ.Σ/Α΄ΣΣ.

ι) Τρία δίκτυα ασυρμάτου πρός τα άνω και πλαγίως.

ιι) ΄Εξ δίκτυα ασυρμάτου πρός τας υφισταμένας Μονάδας.

ιιι)΄Εξ δίκτυα ασυρμάτου Αεροπορικής Υποστηρίξεως

γ) ΥΕΣΑ πεντάκις της ημέρας μεταξύ Τ.Σ/Α΄ΣΣ (ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ) και προωθημένου τοιούτου (ΝΕΣΤΟΡΙΟΝ).

δ) Εγκατεστάθη εις ΑΡΓΟΣ τηλέτυπον δυνάμενον να διαβιβάζη σήματα εις ΚΟΖΑΝΗΝ, ΛΑΡΙΣΑΝ, ΑΘΗΝΑΣ, ΙΩΑΝΝΙΝΑ και ΘΕΣ/ΝΙΚΗΝ.

ε) Επί πλέον των άνω επραγματοποιήθη και ελειτούργησε πληρέστατον δίκτυον ασυρμάτου και τηλεφωνικόν τοιούτον Πυρ/κού.

στ) Επετεύχθη εντός μιάς ημέρας (την Χ-1 ημέραν), η μεταφορά όλων των ως άνω δικτύων εκ του ΑΡΓΟΥΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΥ εις ΝΕΣΤΟΡΙΟΝ άνευ ουδεμιάς διακοπής ή διαταραχής των επικοινωνιών και χωρίς να λείψουν αι κυριώτεραι τοιαύται εκ του ΑΡΓΟΥΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΥ.

3.- Αι διά των τηλεφωνικών γραμμών επικοινωνίαι υπήρξαν λίαν ικανοποιητικαί, καθ' όσον:

α) Διά του πλήθους των πραγματοποιηθεισών τηλεφωνικών γραμμών επετεύχθη:

ι) Συνεχής και αδιάκοπος τηλεφωνική επικοινωνία όλων των Διοικήσεων πρός πάσαν κατεύθυνσιν.

ιι) Ειδίκευσις ενός αρίστου μονίμου κυκλώματος μεταξύ Επιτελούς αέρος εν ΝΕΣΤΟΡΙΩ και αεροδρομίου ΚΟΖΑΝΗΣ. Το πλήθος των γραμμών επέτρεπεν επίσης την άμεσον αναπλήρωσιν του ανωτέρω κυκλώματος δι' ετέρου, ώστε η Αεροπορική Υποστήριξις να μη στερηθή ουδ' επί στιγμήν της τηλεφ. επικοινωνίας της μετά του αεροδρομίου ΚΟΖΑΝΗΣ.

β) Τα Τ.Σ. των Μεραρχιών και Ταξιαρχιών κατά τας μετακινήσεις των είχον άμεσον τηλεφωνικήν σύνδεσιν εις τας νέας των θέσεις.

γ) Ο κύριος άξων των Διαβιβάσεων του ΣΣ κατωρθώθη να προωθηθή διά ΤΣΑΡΝΟ μέχρι ΦΟΥΣΙΑΣ μετά πυρήνος Γραφείου Διαβ/σεων, όπερ όμως δεν επρόφθασε να λειτουργήση λόγω της ραγδαίας καταρρεύσεως του ΓΡΑΜΜΟΥ.

4.- Αι δι' ασυρμάτου και τηλετύπου επικοινωνίαι, εν συνδυασμώ με την υπεράνθρωπον προσπάθειαν του Κρυπτογραφικού Τμήματος, κατώρθωσαν να διεκπεραιώσουν απειρίαν σημάτων κατά μέγα μέρος κλειστών και ανερχομένων, μόνον διά το Τ.Σ/Α΄ΣΣ, εις τον άνευ προηγουμένου συνολικόν αριθμόν 1.210.000 ομάδων εντός ενός μηνός.

5.- Γενικώς αι Διαβιβάσεις κατά τας επιχειρήσεις "ΧΑΛΚΟΣ", "ΑΡΓΥΡΟΣ" και ιδία "ΠΥΡΣΟΣ Γ" χάρις εις τας γενομένης προβλέψεις, την αρτίαν οργάνωσιν, την έγκαιρον συγκέντρωσιν μέσων και την πλήρη κατανόησιν της αποστολής του, εκ μέρους του προσωπικού των εργασθέντος ευσυνειδήτως και υπερανθρώπως, ελειτούργησαν άριστα και κατά τρόπον ώστε αι Διοικήσεις και Επιτελεία να μη αισθανθώσι δυσχέρειάν τινα από της πλευράς των Διαβιβάσεων

18.- ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΝ.

Και κατά τας επιχειρήσεις Αυγούστου η Υ.Υ. ενήργησε με την συνήθη της τακτικήν ως έχει διπιστωθή διά σειράς βασικών Διαταγών και διά των υπ΄αριθ. ΑΠ Φ. 1315/208/30-7-49 δι' επιχείρησιν "ΠΥΡΣΟΣ" και ΑΠ Φ. 1315/266/17-8-49 διά την επιχείρησιν "ΠΥΡΣΟΣ Γ" τεχνικών οδηγιών.

Ανάπτυξις των διαταγών εγένετο επίσης προφορικώς εις τας προ των επιχειρήσεων συγκεντρώσεις πρός, τους Δ/τάς των Υγειονομικών σχηματισμών.

Αι διαταγαί αύται βασίζονται εις τα κάτωθι θεμελιώδη αξιώματα, ων η εφαρμογή επιζητείται κατά τον δυνατόν πληρέστερον τρόπον δι’ αυτοπροσώπου συνεχούς παρακολουθήσεως Δ/τού Β6 Γραφείου.

1ον Αξίωμα.
“Μία καλή διαλογή σώζει τον τραυματία”.
Η διαλογή εγένετο υπό πλέον εμπείρων ιατρών και υπήρξεν άψογος εις όλους τους Υγειονομικούς σχηματισμούς.

2ον Αξίωμα.
“Μία ταχεία περισυλλογή εξ του πεδίου της μάχης και ταχεία διακομιδή παρέχει σχεδόν απόλυτον βεβαιότητα διασώσεως του τραυματίου”.

1.- Περισυλλογή εκ του πεδίου της μάχης.
Κατά την παραπλανητικήν φάσιν παρετηρήθη εις τινάς Μονάδας με ας διά πρώτην φοράν ηργάζετο το Β6/Α΄ΣΣ απαράδεκτος επιβράδυνσις εξόδου του τραυματίου εκ του πεδίου της μάχης εκ κακής χρήσεως των μέσων υπό τινων Διοικητών Ταγμάτων. Εξεδόθη η υπ’ αριθμ. ΑΠ Φ. 1315/245/9.8.49/ΤΣ/Α1-Β6 δ/γή Διοικητού ΣΣ δι’ ης διετάσσετο η πιστή εφαρμογή των τεχνικών οδηγιών της Β6/Α΄ΣΣ. Το άτοπον τούτο εξέλειπεν εις τας μετέπειτα επιχειρήσεις και η έξοδος του τραυματίου συνετελείτο μεταξύ 15-30΄ εκτός λίαν περιορισμένου αριθμού ένθα η τακτική κατάστασις δεν επέτρεπε τούτο.

2.- Διακομιδαί.
Ο υπό του Χ.Ε. διατιθέμενος αριθμός τραυματιοφαρέων εκρίθη εντελώς ανεπαρκής διά μεταφοράν φορίου από 15-20 χιλ. μέχρι τροχού. Δι’ ο ενισχύθησαν προ της επιχειρήσεως “ΠΥΡΣΟΣ Γ” αι Μεραρχίαι διά 340 ιδιωτών. 40 δε τραυματιοφορείς οπλίται εκ Β΄ΣΣ εις ΙΙΙ Ο.Μ.
Η διακομηδή συμφώνως Τ.Ο. Β6/Α΄ΣΣ εγένετο δι’ υποσταθμών. Δηλονότι ο τραυματίας διεκομίζετο δίκην “σκυτάλης”

Επιτευχθείς χρόνος.: Κατά την παραπλανητικήν φάσιν - ενδιάμεσον περίοδον και πρώτην φάσιν “ΠΥΡΣΟΣ Γ” 2-3 ώραι μέχρι ΜΣΥΑ.
Κατά την δευτέραν και τρίτην φάσιν 5-7 ώραι.
Διά σήματος (0) 29ης το ρεύμα των τραυματιών απίο πρωίας 30ης πρός ΚΟΝΙΤΣΑΝ.
Ουδείς ετοιμοθάνατος παρέμεινεν εις ΣΕΤ ή ΚΔΧ. Άπαντες διεκομίσθησαν εις θεραπευτικούς σχηματισμούς. Καθ’ όλας τας επιχειρήσεις εις τραυματίας ΙΙΙ Ορ. Μερ/χίας υπέκηψεν εις νυκτερινήν διακομιδήν. Αι διακομιδαί εγένοντο και κατά την νύκτα.
Πρώται βοήθειαι εδίδοντο εις όλα τα κλιμάκια.

3.- Θεραπευτικοί σχηματισμοί. (ΧΜΕ-ΚΔΤ-Σ.Ν.)
Εις το κεφάλαιον θεραπεία το Β6/Α΄ΣΣ. κινείται με το δόγμα “η ανάληψις έχει το προβάδισμα επί της χειρουργικής επεμβάσεως”. Ειδικά συνεργεία ανανήψεως ελειτούργησαν εις όλους τους σχηματισμούς με επικεφαλής ειδικούς ιατρούς. Τα συνεργεία ταύτα ήσαν επιφορτησμένα με την προεγχειρητικήν - εγχειρητικήν και μετεγχειρητικήν αγωγήν. Η λειτουργία της ανανήψεως υπήρξεν ιδεώδης και με όλα τα επιστημονικά μέσα μέχρι των ακραίων Υγειονομικών σχηματισμών.
2ον Δόγμα: “Μέτριος χειρουργός με καλήν εγκατάστασιν αποδίδει άριστα. Άριστος χειρούργος με κακήν εγκατάστασιν αποδίδει μέτρια”.
Επεδιώχθη και επετεύχθη ομοιόμορφος επιστημονική ανάπτυξις όλων των Θ.Σ. είτε υπό σκηνάς εις ΓΚΡΟΥΣΙΑ - 1402 -ΜΟΝΟΠΥΛΟΝ είτε εις ΝΕΣΤΟΡΙΟΝ-ΚΑΣΤΟΡΙΑ-ΚΟΖΑΝΗ-ΙΩΑΝΝΙΝΑ.
Ωρισμέναι βελτιώσεις εις υλικόν και προσωπικόν των ΧΜΕ είναι αναγκαία. Επίσης η δυνατότης κινήσεώς των εκτός τροχού ουχί επί βλάβη της αναπτύξεώς των. Το ζήτημα θέλει τεθεί εν εκτάσει εις την έκθεσιν προς Β6/ΓΕΣ.
Αι πλέον σύγχονοι θεραπευτικαί μέθοδοι εφηρμόσθησαν εις τους σχηματισμούς, ως η διά ψύξεως μέθοδος ήτις διά πρώτην φοράν εφηρμήσθη εν ΕΛΛΑΔΙ.
Γύψινος επίδεσμος διακομηδής εις ευρείαν χρήσιν.
Εγχειρήσεις πνεύμονος υπό τάσιν.
Ραφή κολοβωμάτων και τραυμάτων κατά 1ον σκοπόν.

Ο φαρμακευτικός και βιολογικός εφοδιασμός υπήρξε πλήρης.

4.- Μέσα συνδέσμου.

Εις τα μέσα συνδέσμου δεν έχει συγχρονισθή η Υγειονομική Υπηρεσία.

Δέον να αποκτήση ίδια τοιαύτα.

Από των επιχειρήσεων Απριλίου το ΣΣ είχεν υποβάλλει προτάσεις επί του αντικειμενικού τούτου και θα επανέλθη πάλιν επ' αυτών.

5.- Απολογισμός.

Καθ' όλας τας επιχειρήσεις Αυγούστου το σύνολον των απωλειών εις τραυματίας του Α΄ΣΣ ανήλθεν εις 2366. Εξ αυτών έθανον εις Υγειονομικούς σχηματισμούς 15. Ήτοι αναλογία θνητότητος επί τοις % 0,63.

Το ποσοστόν τούτοναποτελεί ρεκόρ άνευ προηγουμένου εις τα διεθνή Πολεμικά ιατρικά χρονικά. Λαμβάνει δε έτι περισσοτέραν σημασίαν αν ληφθή υπ' όψιν, όπερ είναι ορθόν, ότι η νάρκη υπεισέρχεται εις την αναλογίαν του 10,5% ήτοι επί του ανωτέρω αριθμού έσχομεν 250 τραύματα νάρκης.

Ούτως η Υγειονομική Υπηρεσία εξουδετέρωσε τον παράγοντα (νάρκη) του οποίου η θνητότης άλλοτε ήτο 22%.

Οι ακρωτηριασμοί παραμένουν πάντοτε η βασική αναπηρία της νάρκης, Ούτως επί 76 ακρωτηριασμών 60 οφείλονται εις νάρκην, 10 εις όλμους, 5 εις Πυρ/κόν και 1 εις χειροβομβίδα. Η νάρκη αφορά κατ' αρχήν τα κάτω άκρα.

Το γενικόν ποσοστόν της θνητότητος 0,63% λαμβάνει έτι μεγαλυτέραν αξίαν εάν ληφθή υπ' όψιν η εξαιρετική βαρύτης των τραυμάτων κατά τας από 25-8-49 κυρίας επιχειρήσεις. Τούτο δύναται να κριθή από το τρώσαν αίτιον κατά την περίοδον ταύτην

Τρώσαν αίτιον.

	Ν ΝΟΤ. ΓΡΑΜΜΟΥ	ΒΟΡ.ΓΡΑΜΜΟΥ
Τραύματα όλμου	52%	52,18%
1 νάρκης	17,7%	14%
1 βολίδος	14%	10,3%
1 πυρ/κού	9%	14,02%
1 χειροβομβίδος	6,3%	6%
1 α/α γρόμφου	3%	2,5%

Η εις τα βαρέα τραύματα αναλογία τοις % Ιάσεως υπήρξεν η κάτωθι:

1.	-Τραύματα κοιλίας 54 (εξ ων 10 Θωρακοποιλιακά)		Θάνατοι	8	-	Ίασις	85,2%
2.	-Ακρωτιριασμοί	76	-//-	2	-	-//-	97,3%
3.	-Θωρακικά	14	-//-	1	-	-//-	92,9%
4.	-Εγκεφαλικά	18	-//-	2	-	-//-	88,8%

Τα εγκεφαλικά τραύματα είχον θνητότητα κατά τας επιχειρήσεις Απριλίου 45%.- Ο Δ/ντής Β6 εις την ανακοίνωσίν του ενώπιον της Ιατρικής Εταιρείας Αθηνών κατά Μαΐον 1949 υπό τον τίτλον "Εντυπώσεις εκ των τελευταίων επιχειρήσεων ΓΡΑΜΜΟΥ" ανεγνώρισεν ότι το ποσοστόν τούτο θνητότητος ήτο υψηλόν και υπεσχέθη την διά Διοικητικών μέτρων, μείωσίν του.

Η μείωσις από 45% εις 12,2% της θνητότητος οφείλεται εις την επιμονήν του ΣΣ διά την εφαρμογήν "των περί κράνους διαταγών".

Οι 2 έτεροι θάνατοι οφείλονται, ο μεν εις εις ζωϊκήν καταπληξίαν, ο δε έτερος εις τρώσιν μεγάλου αγγείου.

Οι νεκροί επί του πεδίου της μάχης επί 2366 τραυματιών ανέρχονται εις 382.

Σχέσις μεταξύ Νεκρών και Τραυματιών 1: 6,5.

Η παρά την φονικότητα των όπλων αύξησις της σχέσεως Τραυματιών και Νεκρών από 1:3 εις 1:6 δέον να οφείλεται εις την ταχείαν περισυλλογήν εκ του πεδίου της μάχης και την ταχείαν διακομιδήν επιτρεπούσας την έγκειρον εφαρμογήν σωστικών συγχρονισμένων θεραπευτικών μεθόδων εν χρόνω.

Η διά ψύξεως θεραπεία (μέθοδος ALLEN) έσωσεν ωρισμένα μέλη τραυματιών - η κατά πρώτον σκοπόν ραφή κολοβωμάτων και τραυμάτων εβράχυνε κατά πολύ τον χρόνον νοσηλείας των τραυματιών και έδωσε την χαράν της ζωής ενωρίτερον εις τους ακρωτηριασμόν φέροντας.

Εκτενής επιστημονική ανάλυσις απολογισμού θέλει υποβληθή εις Β6/ΓΕΣ μετά προτάσεων.
Τα ανωτέρω αποτελέσματα υπερέχουν σημαντικώς των καλλιτέρων Αγγλοαμερικανικών στατιστικών των μετά την πενικιλλίνην δημοσιευθεισών. Οφείλονται δε εις την εφαρμογήν του Δόγματος: "Είναι εσφαλμένη η αντίληψις ότι ο χειρούργος σώζει τον τραυματίαν. Ούτος σώζεται εκ της συνεργίας πολλών παραγόντων μεταξύ των οποίων πρωτίστην θέσιν κατέχει η ταχεία περισυλλογή και ταχεία διακομιδή".

Συμπεράσματα.

1) Δέον να επιδιωχθή πάσην θυσία υψηλή επιστημονική στάθμη των Μονίμων ΄Υγειον. Στελεχών. Η αναζήτησις της μορφώσεως εις τα έφεδρα στελεχή αποτελεί τραγικήν πλάνην. Το ηγετικό στέλεχος δέον να έχη πολυμερή και απολύτως συγχρονισμένην μόρφωσιν ίνα κατανοήση και αξιοποιήση την κατά μέρος τοιαύτην των εφέδρων στελεχών. Διά να αποδώσωσι το μέγιστον τα έφεδρα Υγειον στελέχη δέον να αισθάνωνται όλον το επιστημονικόν βάρος και ήθος του ηγετικού στελέχους.

2) Προς εξασφάλισιν επιτυχίας διακομιδών και νοσηλείας εις ΧΜΕ επιβάλλεται, όπως το ΣΣ διαθέτει εν πλήρες Χ.Ε. ειδικής συνθέσεως.

3) Η έλλειψιςς Υγειον. Κλιμακίου εις Ταξ/χίαν παρουσίασεν κενον. Δέον να θεσπισθή ο θεσμός του Αρχιάτρου Ταξιαρχίας.

4) Δεν υπάρχει ενιαίος τρόπος του σκέπτεσθαι, ενεργείν και διαθέτειν τα μέσα εις τους Υγειον. Αξ/κους. Τούτο αποτελεί βασικόν μειονέκτημα και δέον να τύχη ειδικής προσοχής.

5) Η Υγειον. τακτική δεν είναι αρκούντως και κατά ορθόν τρόπον γνωστή εις τους μαχίμους Αξ/κούς. Ανάγκη καλλιτέρας διδασκαλίας εις τα παραγωγικά κ.λ.π. Σχολεία.

Παρατηρήσεις.

α) Η θέσις και η κίνησις των Υγειον. Σχηματισμών εμφαίνεται εις το συνημμένον σχεδιάγραμμα.

β) Η έκθεσις πεπραγμένων με επιστημονικήν ανάλυσιν θέλει υποβληθή εις Β6/ΓΕΣ.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

α) ΄Εν των κυρίων στοιχείων της επιτυχίας ο αιφνιδιασμός, δεν ήτο δυνατόν να επιζητηθή και πραγματοποιηθή εις την επιχείρησιν ΓΡΑΜΜΟΥ διότι μετά το ΒΙΤΣΙ οι ΚΣ, ανέμενον ως βεβαίαν την επίθεσιν και ως απεδείχθη εκ των ευρεθεισών διαταγών οι ΚΣ. είχον λάβει εξαιρετικά μέτρα ασφαλείας ιδία κατά την νύκτα.
-Ο ΓΡΑΜΜΟΣ απετέλει δι' αυτούς το τελευταίον σοβαρόν έρεισμα και ήτο φυσικόν ότι θα κατέβαλλε κάθε προσπάθειαν διά να τον διατηρήση, διά πολιτικούς και στρατιωτικούς σκοπούς.
-Επόμενον ήτο, κατόπιν τούτου, ότι ο αιφνιδιασμός του επί του ΓΡΑΜΜΟΥ εχθρού δεν θα ήτο δυνατός. ΄Ολοι ευρίσκοντο εν συναγερμώ αναμένοντες όπως αντιμετωπίσωσι την επίθεσιν του Α΄ΣΣ.

β) Κατόπιν τούτου το ΣΣ επεζήτησε να αιφνιδιάση τους ΚΣ. ως πρός την κατεύθυνσιν της κυρίας ενεργείας.

γ) Απέβλεπε ως τοιαύτην την διά των συνόρων ΚΟΥΡΙΑ-ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ-ΓΚΟΥΜΠΕΛ-υψ. 2520 διότι:

(ι) Αι εχθρικαί οργανώσεις ΟΛΙΓΑΙ.

(ιι) Το έδαφος εντελώς ακάλυπτον προσεφέρετο δι' αρίστην δράσιν Πυρ/κού και κυρίως Αεροπορίας.

(ιιι) Εχθρικόν Πυρ/κόν και όλμοι προσανατολισμένα περιοχήν ΤΣΑΡΝΟ-ΠΑΠΟΥΛΗΝ ΑΡΕΝΩΝ δεν ηδύναντο να χρησιμοποιήσουν τους φραγμούς. των

(ιυ) Επιτυγχανούσης της κατευθύνσεως ταύτης απεκόπτοντο αι οδεύσεις διαφυγής πρός ΑΛΒΑΝΙΑΝ και κατέρεεν αυτομάτως το σύνολον της οργανωμένης τοποθεσίας ΓΡΑΜΜΟΥ. Επίσης ήτο αδύνατος η διάσωσις του βαρέως υλικού των ΚΣ. Δεν καθωρίσθη αρχικώς αύτη

καθαρά και λόγω της γειτιάσεως του ΑΛΒΑΝΙΚΟΥ εδάφους (άγνωστος αντίδρασις) και λόγω δυσταγμών της ΙΙΙ Μεραρχίας.

δ) Η επιτυχία επομένως του ΣΣ εβασίσθη κυρίως εις την εκπόνησιν σχεδίου το οποίον απέβλεπεν εις καθαρώς δυναμικήν ενέργειαν κατά του ισχυροτέρου σημείου της αμυντικής εχθρικής τοποθεσίας, τοιούτον δε ήτο το ΤΣΑΡΝΟΝ και εις την έγκαιρον αναπροσαρμογήν των δυνάμεων και μέσων υποστηρίξεως πρός εκμετάλλευσιν της παρουσιασθησομένης ευκαιρίας, διά την κατάρρευσιν του εχθρικού αμυντικού μετώπου, τοιαύτη δε υπήρξεν η διά της 61 Ταξιαρχίας ενίσχυσις του εμβόλου της ΙΧ Μεραρχίας του ενεργήσαντος διά της οροθετικής γραμμής εις τα νώτα της ισχυρωτέρας αμυντικής τοποθεσίας του εχθρού και πριν η αύτη καταρρεύση εξ ολοκλήρου

-Ούτω ωργανώθη επίθεσις εξαιρετικής ισχύος εις το κέντρον της διατάξεως του εχθρού και εις το ζωτικώτερον σημείον της περιοχής του, ήτοι περιοχήν ΤΣΑΡΝΟ-ΠΑΠΟΥΛΗ-ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ-ΑΝΩΝΥΜΟΝ ΣΤΑΘΜΟΥ ΧΩΡΟΦΥΛΑΚΗΣ επί τω σκοπώ:

(ι) Διασπάσεως της τοποθεσίας ταύτης.

(ιι) Εξαναγκασμού του εχθρού να δώση μάχην φθοράς και να συγκεντρώση το μείζον των εφεδρειών του εις χώρον όπου το ΣΣ ηδύνατο να συγκεντρώνη λόγω οδεύσεων το σύνολον του Πυρ/κού του και Αεροπορίας και να συντρίψη τούτον, υπό τας καλλιτέρας συνθήκας.

-Η κυρία αύτη ενέργεια εν συνδυασμώ με ισχυράν επίθεσιν ολοκλήρου της ΧV Μεραρχίας επί κατευθύνσεως ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ-ΣΟΥΦΛΙΚΑΣ - ΤΣΟΥΜΙΑ -ΚΙΑΦΑ ηνάγκασε το εχθρόν να συγκεντρώση όλην του την προσπάθειαν και τας εφεδρείας του εις την περιοχήν ταύτην του κέντρου και ούτω η δεξιά πτέρυξ ελιγμού να κινηθή ευχερέστερον πρός την κατεύθυνσιν των συνόρων.

Όταν ο εχθρός αντελήφθη την θανάσιμον λαβίδα της ΙΧ Μεραρχίας ήτο πλέον αργά, διότι οι ΚΣ στρατιωτική ηγεσία μη δυνηθείσα να διαγνώση τον ελιγμόν του Σώματος υπέστη αιφνιδιασμόν διά της απειλής των πλευρών και των νώτων υπό της ΙΧ Μεραρχίας.

ε) Το ΣΣ εκράτησεν εις χείρας του την διεύθυνσιν του όγκου των όπλων υποστηρίξεως Πυρ/κού και Αεροπορίας. Διά της συντριπτικής του αυτής δυνάμεως ηδύνατο εκάστοτε να αποκτά εγκαίρως και ταχέως συντριπτικήν υπεροχήν έναντι των μέσων του εχθρού, εκεί όπου τούτο ήθελε να εκτοξεύση την κυρίαν του προσπάθειαν όπως συνέβη κατά την επίθεσιν της Ι Μεραρχίας κατά του ΤΣΑΡΝΟ, εν συνεχεία ΠΑΠΟΥΛΗ, ως και υπέρ ΙΧ Μεραρχίας εις ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ. Η συγκεντρωτική χρησιμοποίησις των μέσων υποστηρίξεως αποδίδει τα καλλίτερα αποτελέσματα εν μικροτέρω χρόνω.

-Ούτω η επίθεσις της Ι Μεραρχίας κατά ισχυρώς οργανωμένης τοποθεσίας επέτυχε χάρις εις την λεπτολόγον προπαρασκευήν και τον συνδυασμόν των πυρών Πυρ/κού - Αεροπορίας και της κινήσεως των επιτιθεμένων Τμημάτων.

-Απεδείχθη ότι άνευ λεπτομερούς προγράμματος προπαρασκευής και υποστηρίξεως της επιθέσεως με τοιούτον πείσμονα εχθρόν και τοιαύτας ισχυράς οργανώσεις δεν είναι δυνατή η επιτυχία της επιθέσεως. Αν υπάρξη χάσμα ολίγων λεπτών μεταξύ κινήσεως και υποστηρίξεως είναι δυνατόν να αποτύχη η επίθεσις και να χαθή όλος ο διατεθείς όγκος πυρός και Αεροπορίας. Η πείρα απέδειξε την κάτωθι σειρά επεμβάσεως των όπλων υποστηρίξεως.

(ι) Προπαρασκευή Πυρ/κού και Αεροπορίας διαρκείας αναλόγου της οργανώσεως της εχθρικής τοποθεσίας. Κατά ταύτην προώθησις του Πεζικού μέχρις αποστάσεως ασφαλείας. Το Πεζικόν εις τας πλείστας των περιπτώσεων εξεμεταλλεύθη καλώς τα συντριπτικά αποτελέσματα της κατ' όγκον χρησιμοποιήσεως των όπλων υποστηρίξεως Πυρ/κού και Αεροπορίας. Εις τούτο πολύ ωφέλησε η κτηθείσα πείρα κατά τας επιχειρήσεις ΧΑΛΚΟΣ και ΑΡΓΥΡΟΣ. Εις την κατεύθυνσιν ταύτην δέον να στραφή σοβαρώς η προσοχή των Μονάδων κατά την μελλοντικήν εκπαίδευσιν.

(ιι) Υποστήριξις της Αεροπορίας μέχρι καταλήψεως του αντικειμενικού σκοπού. Κατά την περίοδον ταύτην το Πυρ/κόν δέον εκτελή προστασίαν αντιπυροβολικού - αντιολμικού επί αξόνων μη εμποδιζόντων την υποστήριξιν της Αεροπορίας.

(ιιι) Διά την εδραίωσιν επί του καταληφθέντος αντικειμενικού σκοπού επιβάλλεται άμεσος επέμβασις του συνόλου του Πυρ/κού διά βολάς ανασχέσεως. Η Αεροπορία δύναται να περιίπταται εις μέγα ύψος υπεράνω των τροχιών των πυροβόλων διά λόγους ψυχολογικούς.

στ) Η εξαπολυθείσα εφ' ολοκλήρου του μετώπου νυκτερινή επίθεσις την νύκτα 24-25 εκτός των επιτυχιών ας επραγματοποίησε εις τον τομέα της ΙΧ Μεραρχίας δεξιά, έφερε σύγχισιν εις τον

εχθρόν και παρεμπόδισε τούτον να αντιληφθή εγκαίρως τον ελιγμόν του ΣΣ τον ηνάγκασε δε να διασπείρη τα μέσα του ιδία όλμων.

-Η επιτυχία της νυκτερινής επιθέσεως εξαρτάται κυρίως εκ του βαθμού της προπαρασκευής (αναγνωρίσεις από δύο τουλάχιστον ημερών δρομολογίων εχθρικών οργανώσεων, συνηθειών του εχθρού κ.λ.π.). Βεβιασμέναι νυκτεριναί ενέργειαι δεν είναι δυνατόν να είναι επιτυχείς.

ζ) Στενή παρακολούθησις του αγώνος και άμεσος επέμβασις βάσει της εξελισσομένης καταστάσεως εχθρού και φιλίων αποτελεί κύριον στοιχείον της Διοικήσεως είτε προς εκματάλλευσιν παρουσιαζομένης ευκαιρίας είτε προς διόρθωσιν κακώς εξελισσομένης καταστάσεως εις τινα Μονάδα.

-Η ΙΙΙ Μεραρχία είχε ως εντολήν μετά κατάληψιν ΤΣΑΡΝΟΥ και υψωμάτων Β. ΣΛΙΜΝΙΤΣΑΣ να εκμεταλλευθή κατά την διάρκειαν της νυκτός 25/26 Αυγούστου επί των κατευθύνσεων ΤΣΑΡΝΟ-ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ - Χωρίον ΓΡΑΜΜΟΣ - ΚΙΑΦΑ και ΜΟΝΟΠΥΛΟΝ - ΚΟΥΡΓΙΑ - ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ -ΓΚΟΥΜΠΕΛ.

Μη κινηθείσα κατά την νύκτα ενέπλάκη κατά διάρκειαν της ημέρας 26 Αυγούστου εις αγώνα μετωτιπόν εις ΠΑΠΟΥΛΗ-ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ και δεν ήτο δυνατή η απαγκίστρωσίς της.

Το ΣΣ ίνα ενισχύση την διαγραφομένην σοβαράν επιτυχίαν της ΙΧ Μεραρχίας προς την κατεύθυνσιν των συνόρων μετέφερε την 61 Ταξιαρχίαν XV Μεραρχίας (ΤΡΙΑ ΣΥΝΟΡΑ) εις ΜΟΝΟΠΥΛΟΝ επ' αυτοκινήτων την έθεσε εις την διάθεσιν της ΙΧ Μεραρχίας και ούτω αύτη απέκτησε την δυνατότητα να αχθή ου μόνον εις υψ. 2520 αλλά και μέχρι αυχένος ΜΠΑΡΑΣ.

Ούτω εξουδετερώθη εν μέρει και μη πραγματοποιηθείσα εκμετάλλευσις της ΙΙΙ Μεραρχίας εις ην τόσον εβασίσθη το ΣΣ.

η) Η Ι Μεραρχία καίτοι είχε την κυρίαν προσπάθειαν εν τούτοις όμως είχε λόγω της μεγάλης υποστηρίξεως Πυρ/κού και Αεροπορίας, ολιγοτέρας απωλείας της XV Μεραρχίας, η οποία είχε αποστολήν επιθετικής παραπλανητικής προσπαθείας πλήν όμως ελαχίστην υποστήριξιν Πυρ/κού.

θ) Εις τον αγώνα του ΓΡΑΜΜΟΥ διεπιστώθη διά πολλοστήν φοράν ότι η ισχύς των ΚΣ. κυρίως στηρίζεται εις τας ισχυροτάτας οργανώσεις των. Όπου ούτοι ηναγκάσθησαν να δώσουν μάχην επί αναπεπταμένου πεδίου ητήθησαν ευκόλως και συνετρίβησαν ταχύτατα.

<u>Συμπέρασμα</u>:

Δεν πρέπει επ' ουδενί λόγω να αφεθούν οι ΚΣ. να οργανωθώσι οπουδήποτε και ιδία εγγύς των συνόρων.

ι) Τα Αεροπλάνα Χελντάϊβερς απεδείχθησαν ως ισχυρώτατον μέσον συντριβής των ΚΣ. (καταστροφήν πολυβολείων, κατάρριψις ηθικού) η δε Αεροπορία εν τω συνόλω της συνέβαλε τα μέγιστα εις την νίκην του ΓΡΑΜΜΟΥ.

Η χρησιμοποίησις των Χελντάϊβερς εις το σχέδιον υποστηρίξεως εξαρτάται εκ της ζώνης ασφαλείας του Πεζικού (άνω των 500 μέτρων). Όταν αύτη εξασφαλίζεται ενδείκνυται η χρησιμοποίησίς των αμέσως προ της ενάρξεως της προπαρασκευής Πυρ/κού. Άλλως δύνανται να χρησιμοποιώνται προ της εξορμήσεως του Πεζικού ή την προηγουμένη της επιθέσεως ημέραν. Λίαν αποτελεσματική είναι η επέμβασίς των κατά των μετόπισθεν της αμυντικής διατάξεως ή αντικειμενικών σκοπών διατεταγμένων κατά βάθος, οίτινες θα αποτελέσωσι εν συνεχεία αντικειμενικούς σκοπούς της επιθέσεως.

ια) Τέλος η αρίστη δράσις του Πυρ/κού της Υγειονομικής και λοιπών υπηρεσιών ωφείλεται εις το ότι το ΣΣ απέδωσεν ιδιαιτέραν σημασίαν εις την ταχίστην διάνοιξιν οδεύσεων βατών εις τροχόν.

Ένα καλόν οδικόν δίκτυον επί του ΓΡΑΜΜΟΥ δύναται να εξασφαλίση τας προϋποθέσις εκείνας, αι οποίαι θα στερήσωσι τους ΚΣ. των δυνατοτήτων νέας αποπείρας επαναγκαταστάσεως.

20 ΠΙΝΑΞ ΑΠΩΛΕΙΩΝ
ΗΜΕΤΕΡΩΝ ΚΑΙ ΕΧΘΡΟΥ.

α) Παραπλανητικής ενεργείας

ι) Ημετέρων.

Ν.Α Τ.Α. Α.Α. Ν.Ο. Τ.Ο. Α.Ο. ΣΥΝΟΛΟΝ 9
47 2 130 709 20 917 ιι) Κ.Σ.
Ν.Ε. Π.
152 49 ΣΥΝΟΛΟΝ
201

Πιθαναί απώλειαι επί πλέον

Ν	Τ.	ΣΥΝΟΛΟΝ
100	400	500

(ιιι) Λάφυρα

α/α Πυροβόλα	3	Γεννήτρια ασυρμάτου	1
Πολυβόλα	8	Τηλέφωνον	1
Μυδράλια	19	Φυσίγγια	90.000
Μπρέν	16	Βλήματα όλμου	1.000
Όλμοι διάφοροι	3	Χειροβομβίδες	300
Τυφέκια	33	α/α γρόνθοι	60
Ασύρματος Ν.694	1	Νάρκαι Σουμάϊαν	50

β) Κυρίας ενεργείας

(ι) Ημετέρων

Ν.Α.	Τ.Α.	Α.Α.	Ν.Ο.	Τ.Ο.	Α.Ο.	ΣΥΝΟΛΟΝ
15	107	-	228	1345	11	1706

(ιι) Κ.Σ.

Ν.Ε	Σ.	Π.	ΣΥΝΟΛΟΝ
922	765	179	1866

(ιιι) Λάφυρα.

Πυροβόλα ορειβατικά	17
Πυροβόλα α/α	15
Πυροβόλα α/τ	8
Πολυβόλα και οπλ/λα	670
Αυτόματα	57
Τυφέκια	2598
Όλμοι διάφοροι	221 (εξ ων 10 των 120 χιλ.)
Πίατ	4

Πολλοί τόννοι βλημάτων όλμου - Πυρ/κού, χειροβομβίδων ναρκών.

Θ. ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ
Αντιστράτηγος - Διοικητής
Τ.Υ.

36

ΕΠΕΙΓΟΥΣΑ
ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ
ΣΗΔΜ/ΑΕΑ
Αριθ.Α.Π.3720
ΒΣΤ 901/2.9.49

ΘΕΜΑ: ΄Εκθεσις επί της Αεροπορικής Δράσεως κατά την επιχείρησιν "ΠΥΣΟΣ" Γ΄

ΠΡΟΣ: ΓΕΣ/Α1/ΙΙ

ΚΟΙΝ: Α΄ΣΣ-Β΄ΣΣ-Γ΄ΣΣ/ΑΕΑ.
ΑΔΑ-4η ΟΣΑ-ΣΗΔΜ/Α1
ΣΗΔΜ/ΑΕΑ

I. ΓΕΝΙΚΑ

Η από της 24.8.49 αρξαμένη εκκαθαριστική επιχείρησις ΓΡΑΜΜΟΥ (ΠΥΡΣΟΣ Γ΄) επερατώθη την πρωίαν της 30.8.49 με αποτέλεσμα την συντριβήν των Κ.Σ. Διά της επιτυχούς συνδεδυασμένης δράσεως των όπλων στρατού και της Αεροπορίας αι αντιστάσεις του εχθρού συνετρίβησαν, αι οχυρωμέναι τοποθεσίαι κατελήφθησαν διαδοχικώς και τελικώς ο εχθρός υπεχρεώθη να εγκαταλείψη όλας τας οχυράς θέσεις του και τα υπολείμματά του να επιζητήσουν την σωτηρίαν των εις ΑΛΒΑΝΙΑΝ.-

II. ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ

1. ΕΞΟΔΟΙ - ΠΥΡΟΜΑΧΙΚΑ

α) Συνολικαί έξοδοι συμπεριλαμβανομένων και των του αεροδρομίου Ιωαννίνων.

ΕΙΔΟΣ ΑΕΡ/ΦΩΝ	ΚΑΤΑ ΠΡΟΠΑΡΑΣΚΕΥΗΝ	ΕΠΙΘΕΣΙΣ	ΣΥΝΟΛΟΝ
1) ΧΑΡΒΑΡΤ (Τ.Α.)	20	67	87
2) SPIT FIRE (Ε.Α.)	147	444	591
3) HELLDIVERS (Βομβ)	18	158	176
4) DACOTA (Βομβ)	49	32	81
5) HARVART (Φ.Α.)	6	2	8
6) DACOTA (Ρ.Ε)	0	1	1
7) -//- (Ρ.Π.Ρ.)	1	3	4
8) HARVART Ωστερ (Α.Ω.Π.-ΕΠΑΡ)	5	32	37

β) ΠΥΡΟΜΑΧΙΚΑ

1) ΡΟΥΚΕΤΤΑΙ	236	1768	2004
2) ΒΟΜΒΑΙ 500 Λιβ.	181	604	785
3) -//- 250 -//-	521	168	689
4) -//- 20 -//-	168	1322	1490
5) ΕΜΠΡΗΣΤΙΚΑΙ ΒΟΜΒΑΙ ΝΑΠΑΛΜ	0	172	172

2. ΔΡΑΣΙΣ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑΣ

Α) Προπαρασκευαστικόν Στάδιον
Από 18.8.49 - και 24.8.49 (ημέρας Χ)

- Κατόπιν προγράμματος σχεδίου δράσεως του μικτού επιτελείου Α΄ΣΣ και βάσει πληροφοριών των εν επαφή τμημάτων, αιχμαλώτων και αεροφωτογραφιών εγένοντο επί επταήμερον προσβολαί ισχυρώς οργανωμένων τοποθεσιών του εχθρού ως και των μετόπισθεν τούτου καθώς επίσης και τακτικαί αναγνωρίσεις με τον σκοπόν:
- Την παράλυσην των ρευμάτων ανεφοδιασμού του εχθρού,
Την παρεμπόδισιν των κινήσεων τούτου κατά την ημέραν,
- την εξάρθρωσιν του σηστήματος διοικήσεώς του,
- την καταστροφήν ισχυρώς οργανωμένων τοποθεσιών,
- την διάλυσιν εμπέδων,
- την καταστροφήν ή εξουδετέρωσιν θέσεων πυρ/χιών,
- την παραπλάνησιν του εχθρού ως πρός την κατεύθυνσιν κυρίας προσπαθείας,
- την διά των συνεχών προσβολών πτώσιν του ηθικού του, αισθανόμενος εαυτόν εις επισφαλήν θέσιν,
- και τέλος την 24.8.49 ημέραν Χ την νύκτα της οποίας θα ήρχιζεν η επίθεσις, την καταστροφήν της οργανωμένης τοποθεσίας ΤΣΑΡΝΟ διά του βομβαρδισμού υπό 18 HELLDIVERS μετά βομβών των 500 λιβ.

- ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Επετεύχθη η καστροφή αρκετών πολυβολείων και η πτώσις του ηθικού του εχθρού ιδίως με την εμφάνισιν και προσβολήν υπό αερ/φών HELLDIVERS. Συνημμένως επισυνάπτεται σήμα ΔΑΥ/Α υπ’ αριθ Δ.Υ./29.0725 εις ο εμφαίνονται παρατηρήσεις συνδέσμου ΓΕΣ, η ακρίβεια του βομβαρδισμού και τα καταπληκτικά αποτελέσματα.

Β) Κύριος Αγών
Από τας νυκτερινάς ώρας της 24.8.49 ήρχισεν η επίθεσις προς κατάληψιν του ορεινού όγκου ΓΡΑΜΜΟΥ.

1. 25.8.49. (ημέρα Χ+1)

ι. ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΕΙΣ
Καθ’ όλην την ημέραν από τας πρωινάς ώρας συνεχής επιτήρησις βορείου - Νοτίου ΓΡΑΜΜΟΥ και πεδίων μαχών δι’ αναγνωριστικών αερ/φών.
Απόδοσις μετρία λόγω του κεκαλυμμένου του εδάφους.
Απόδοσις εις την αναγνώρισιν των θέσεων φιλίων τμημάτων καλή.
Σύνολον HARVART συμπεριλαμβανομένων και του Α.Α.Ι 16.

ιι). ΜΑΧΗΤΙΚΑ ΒΟΜΒΑΡΔΙΣΤΙΚΑ
Δι’ ενέργειαν προς κατάληψιν ΤΣΑΡΝΟ (Ν.147312) είχεν εκπονηθή υπό του Α΄ΣΣ σχέδιον δράσεως Αερ/ρίας το οποίον και ετηρίθη ως κάτωθι:
1. DACOTA εις (Ν.146308) ΣΣ Χωρ/κής μετά βομβών 250 λιβ. ΧΑΠ 0505-0620
12. SPIT-FIRE εις ΤΣΑΡΝΟ μετά ρουκετών ΧΑΠ 0615-0620
12. -//- -//- -//- -//- -//- βομβών ΝΑΠΑΛΜ ΧΑΠ 0630-0645
4. SPIT FIRE εις ΤΣΑΡΝΟ Μετά Ρουκετών διά κάλυψιν πρός εδραίωσιν ΧΑΠ 0645-0800
4. SPIT FIRE εις ΤΣΑΡΝΟ Μετά Ρουκετών διά κάλυψιν πρός εδραίωσιν ΧΑΠ 0710-0810
4. SPIT FIRE εις ΤΣΑΡΝΟ Μετά Ρουκετών διά κάλυψιν πρός εδραίωσιν ΧΑΠ 0750-0720

Προσβολαί εκρίθησαν εύστοχοι. Ο αντικειμενικός σκοπός ΤΣΑΡΝΟ δεν κατελήφθη ειμή μόνον το αμέσως, ανατολικώς τούτου ανώνυμον (Ν.149310)

- ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ

Τα διά νυκτός κινηθέντα τμήματα δεν ηδυνήθησαν να καταλάβωσιν το υψ. ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ. Τη αιτήσει των μαχομένων τμημάτων εγένετο προσβολή διά ρουκετών και Π/Π. υπό 10 SPIT FIRE (ΧΑΠ 0900-0915). Τα επιτιθέμενα τμήματα εκμεταλλευόμενα τας προσβολάς της Αεροπορίας κατέλαβον υψ. ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ και υποβοηθήθησαν δι' ετέρων 4 SPITS διά την εδραίωσίν των.

- ΝΕΑ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΤΣΑΡΝΟ

Τη αιτήσει Σ.Σ. την 1000-1045 υπεστηρήχθη νέα προσπάθεια προς κατάληψιν ΤΣΑΡΝΟ διά 18 SPITS μετά ρουκεττών και βομβών ΝΑΠΑΛΜ. Φ.Τ. προσήγγισαν έτι περισσότερον προς τριγωνομετρικόν ΤΣΑΡΝΟ μη καταλαβόντα όμως τούτο. Τελικώς υψ. ΤΣΑΡΝΟ κατελήφθη την 12.40 δι' ελιγμού εκ του βορείου πλευρού. Κατά την ενέργειαν ταύτην αι μονάδες επιθέσεως υπεστηρίχθησαν κυρίως διά δραστικοτάτων βολών προστασίας υπό ολοκλήρου του διαθεσίμου πυροβολικού. Διά 4 SPITS ΧΑΠ 1235-1355 επετεύχθη η εδραίωσις των τμημάτων.-

- ΠΑΠΟΥΛΗ

Τη αιτήσει Α΄ΣΣ βομβαρδισμός ΠΑΠΟΥΛΗ (Ν.134334) διά βομβών 500 λιβ. υπό 9 HELLDIVERS ΧΑΠ 1020-1030. Οργανωθείσα επίθεσις κατά υψ. ΠΑΠΟΥΛΗ υπεστηρίχθη υπό της Αεροπορίας ως κάτωθι.

ι) Βομαβρδισμός διά βομβών 500λιβ. υπό 12 HELLDIVERS ΧΑΠ 1455-1500

ιι) Προσβολαί διά ρουκεττών, είτα βομβών ΝΑΠΑΛΜ και Π/Π υπό 18 SPITS ΧΑΠ 1517-1555.

ιιι)Προσβολαί υπό 4 SPITS μετά ρουκεττών διά κάλυψιν προς εδραίωσιν ΧΑΠ 1600-1730

Δεν επετεύχθη κατάληψις ΠΑΠΟΥΛΗ.

- ΤΣΑΓΚΟ ΚΑΡΑΟΥΛΙ 2 (Ν.137295).

Τη αιτήσει Α΄ΣΣ εβομβαρδίσθη διά βομβών 500 λιβ. υπό 8 HELLD. ΧΑΠ 0645-0700

- ΣΥΝΟΛΙΚΑΙ ΕΞΟΔΟΙ 25.8.49 συμπεριλαμβανομένων αεροδρομίου Ιωαννίνων. HARVART 16 SPITS 100 HELLDIVERS 30 (εν δεν εξετέλεσε βομβαρδισμόν λόγω βλάβης) DACOTA Βομβ. 6, DACOTA (Ρ.Π.) 2 HARV. - ώστερ. (ΑΩΠ - ΕΠΑΡ) 15. Την 25ην 8.49 κατελήφθησαν τα κάτωθι:

Ώραν 0500 ΚΟΝΤΡΑ ΠΟΛΙΝΓΚΑ (Ν.150389)
-//- 0950 ΨΩΡΙΑΡΙΚΑ
-//- 1240 ΤΣΑΡΝΟ
-//- 1345 υψ. 1463 (Ν.124389)
-//- 1355 ΣΣ Χωρ/κής (Ν.149304)
-//- 1620 ΚΑΛΥΒΙΑ ΚΑΤΣΑΡΟΥ (Ν.107395)

2. 26.8.49 (ημέρα Χ+2)

Διά νυκτερινής κινήσεως κατελήφθη πρωινάς ώρας ΠΟΛΕ (Ν.128354), ΒΡΥΣΗ ΖΑΓΑΡΙ (Ν.118353).-

α) ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΕΙΣ

Καθ' όλην την ημέραν συνεχής επιτήρησις διά αναγνωριστικών HAR. Ν&Β. ΓΡΑΜΜΟΥ, Καθώς επίσης και συνεχής παρακολούθησις των μαχομένων τμημάτων. Απόδοσις παρατηρήσεων κινήσεων Κ.Σ. μετρία λόγω του κεκαλύμμένου του εδάφους. Απόδοσις αναγνωρίσεων θέσεων φιλίων καλή.-

β) ΜΑΧΗΤΙΚΑ ΒΟΜΒΑΡΔΙΣΤΙΚΑ.

Καθ' όλην την ημέραν εγένετο κάλυψις επί του τομέος της ΙΧ Μεραρχίας ήτις εκινείτο, από ΔΗΜΝΙΤΣΑ προς ΚΟΥΡΙΑ (Ν.104365) και ανώνυμον (Ν.094370) και εκείθεν προς ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ (Ν.072352). Ομοίως kάλυψις επί του τομέως ΙΙΙ Μεραρχίας κινουμένης πρός ΦΟΥΣΙΑ (Ν.108357).

Προσβληθέντες στόχοι: ΦΟΥΣΙΑ, ΚΟΥΡΙΑ, ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ (Ν.088324), ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ, ΚΟΖΑΚΑΝ (Ν.134287), ΠΑΠΟΥΛΗ.-

- ΠΑΠΟΥΛΗ

Τη αιτήσει Α΄ΣΣ. υπεστηρίχθη η επίθεσις προς κατάληψιν υψ. ΠΑΠΟΥΛΗ διά 18 SPITS μετά ρουκεττών και ΝΑΠΑΛΜ ΧΑΠ 1240-1310. Επιτιθέμενα τμήματα εκμεταλλεύομενα προσβολάς Αεροπορίας κατέλαβον ανωτέρω υψ.

- ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ

Εκτός της υπό πρωινών ωρών συνεχιζομένης καλύψεως του τομέως της ΙΧ Μεραρχίας, εγένετο ενέργεια τη αιτήσει Α΄ΣΣ διά 14 SPITS μετά ρουκεττών και ΝΑΠΑΛΜ. Τούτο δεν κατελήφθη λόγω μεμακρυσμένης αποστάσεως των επιτιθεμένων τμημάτων.

- ΣΥΝΟΛΙΚΑΙ ΕΞΟΔΟΙ 26.8.49

HAR 13, SPITS 80, HELLD. 35, DAC. Βομβ. 6, HAR-ΩΣΤΕΡ (ΑΩΠ-ΕΠΑΡ) 5.

- Την 26/8/49 κατελήφθησαν τα κάτωθι:

ΠΟΛΕ, ΒΡΥΣΗ ΖΑΓΑΡΙ, ΚΟΥΡΙΑ, ΑΝΩΝΥΜΟΝ, (Ν.094370), ΚΑΡΑΟΥΛΙ 2 και 1, ΠΑΠΟΥΛΗ.

3. 27-8-49 (ημέρα Χ+3)

α) ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΕΙΣ

Συνεχής επιτήρησις καθ' όλην την ημέραν Β και Ν ΓΡΑΜΜΟΥ. Αναγνωρίσεις απέδωσαν πολύ λόγω του ακαλύπτου του εδάφους (περιοχή Χωρίου ΓΡΑΜΜΟΥ). Παρετηρήθησαν άπασαι σχεδόν αι απισθοχωρούσαι πρός ΑΛΒΑΝΙΑΝ εχθρικαί φάλαγγες. Κατεδήχθησαν εις διαρκώς υπτάμενα SPITS και προσεβλήθησαν επιτυχώς υπό τούτων διά ρουκεττών και Π/Π. Άπασαι αι χαραδρώσεις από του Χωρίου ΓΡΑΜΜΟΥ προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ και προς Νότον ήσαν πλήρης Κ.Σ. οίτινες προσεπαθούν να διαφύγουσι προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ.-

β) ΜΑΧΗΤΙΚΑ - ΒΟΜΒΑΡΔΙΣΤΙΚΑ

Πρωτοβουλία ΑΔΑ/ΚΖ και κυρίως ΑΣΑΣ/ΚΖ και γραφείου επιχειρήσεων αεροδρομίου, εγένετο συνεχής υποστήριξις των προς ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ ενεργούντων τμημάτων διά διαδοχικών κυμάτων των 4 και 2 SPITS.

Διά επιτυχών βολών διά ρουκεττών, Π/Π και της αρίστης εκμεταλλεύσεως τούτου υπό των επιτιθεμένων τμημάτων επετεύχθη η κατάληψις του υψ. ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ.-

Συνεχίσθη η καταδίωξις μέχρις εσπερινών ωρών των οπισθοχωρούντων προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ Κ.Σ. κατά φάλαγγας των 50 και 100 προσβαλλόμεναι συνεχώς διά ρουκεττών και Π/Π επιτυχώς λόγω του ακαλύπτου του εδάφους ιδίως εις την παραμεθόριον ζώνην. Συγχρόνως τα επιτιθέμενα τμήματα εκμεταλλευόμενα τας προσβολάς της Αεροπορίας, προήλαυνον δρομέως κατά μήκος της οροθετικής γραμμής, καταλαβόντα διαδοχικώς ΓΚΟΥΜΠΕΛ (Ν.0533) την 1620-1650 ώραν και την θέσιν (Ν.0427) Β.Α. υψ. 2461.-

- ΚΟΖΑΚΑΣ

Τη αιτήσει Α΄ΣΣ υπεστηρίχθη επίθεσις προς ΚΟΖΑΚΑ διά 16 SPITS μετά ρουκεττών και ΝΑΠΑΛΜ (ΧΑΠ 1115-1145) Μη επιτευχθήσης καταλήψεώς του.

- ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ (Ν.088324)

Εγένετο βομβαρδισμός οργανωμένης τοποθεσίας ΒΕΤΕΡΝΙΚΟ (Ν.107327) - υψ. 1826 (Ν.098327) - ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ διά βομβών 500 λιβ. υπό 18 HELLD επιτυχώς. Κατεστράφησαν τα επί της κορυφής ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ πολ/λεία και ετάφησαν πολλοί Κ.Σ. εντός αυτών.

- ΣΥΝΟΛΟΝ ΕΞΟΔΩΝ 27.8.49.:

HAR 12, SPITS 99, HELL 18, DAC Βομβ. 4, HAR (Φ.Α.) 1, HAR ΩΣΤΕΡ 4,

27.8.49 Κατελήφθησαν τα κάτωθι:

υψ. 2461 (Ν.0427), χωρίον ΓΡΑΜΜΟΣ, Φλάμπουρο.-

4. 28.8.49 (ημέρα Χ+4)

α) ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΕΙΣ

Καθ' όλην την ημέραν επιτήρησις απάσης της εχθρικής περιοχής ΓΡΑΜΜΟΥ διά HAR. συνολικώς 12 έξοδοι.

Απόδοσις πολή καλή, παρετηρήθησαν φάλαγγες Κ.Σ. καταδειχθείσαι εις ιπτάμενα μαχητικά και προσβληθείσαι επιτυχώς διά ρουκετών και Π/Π

Αι αναγνωρίσεις μαγάλως συνέβαλλον εις την αναγνώρισην των θέσεων των ημετέρων κινουμένων τμημάτων.-

β) ΜΑΧΗΤΙΚΑ - ΒΟΜΒΑΡΔΙΣΤΙΚΑ

Καθ' όλην την ημέραν πρωτοβουλία ΑΔΑ/ΚΖ συνεχής υποστήριξις των μαχομένων τμημάτων άτινα εκμεταλευόμενα τας πρόσβολάς της Αερ/ρίας, κατέλαβον την κορυφήν του ΓΡΑΜΜΟΥ υψ, 2520-ΣΚΙΡΤΣΙ (Ν.060244) - ΚΙΑΦΑ (Ν.085247) και εν συνεχεία την θέσιν (Ν.017233) Βορρείως διαβάσεως ΚΟΥΚΟΥΛΗ

- Συγχρόνως καθ' όλην την ημέραν εγένετο εκμετάλευσις των απ' αέρος παρατηρήσεων διά συνεχών προσβολών των προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ κινουμένων φαλάγγων Κ.Σ. εκ των περιοχών ΣΤΑΥΡΟΣ (Ν.058207) και ΠΛΗΚΑΤΙ (Ν.018203).-
- ΚΑΜΕΝΙΚ (Μ.9611)

Κατόπιν αιτήσεως Α΄ΣΣ υπεστηρίχθη τομεύς VIII Μερ/χίας επί ΚΑΜΕΝΙΚ

3. SPITS	ΧΑΠ	1110-1210
18. HELL	-//-	1240-1255
12. SPITS	-//-	-//- -1250
3. -//-	-//-	1300-1425
2. -//-	-//-	1440-1510
2. DAC.	-//-	1610-1620
9. HELL.	-//-	1715-1735
5. SPITS	-//-	1730-1800
6. -//-	-//-	1800-1825
1. ΝΤΑΚ	-//-	1825-1830

Δεν επετεύχθη η κατάληψις ΚΑΜΕΝΙΚ.

- ΣΥΝΟΛΙΚΑΙ ΕΞΟΔΟΙ

ΧΑΡΒ. 12, SPITS 102, HELLD. 45, DAC. (βομ.) 13, DAC. (ρε) εκτός περιοχής ΓΡΑΜΜΟΥ 1, DAC. (ρπ) 1, ΑΩΠ-ΕΠΑΡ 5.-

5. 29-8-49 (Ημέρα Χ+5)

α) ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΕΙΣ

Συνεχής επιτήρησις περιοχής Ν. ΓΡΑΜΜΟΥ: Συνολικαί έξοδοι ΧΑΡΒΑΡΤ 12.-

Απόδοσις πολύ καλή παρετηρήθησαν φάλαγγες ΚΣ υποδειχθείσαι εις συνεχώς υπεριπτάμενα μαχητικά και προβληθείσαι επιτυχώς διά ρουκετών και Π/Π.

β) ΜΑΧΗΤΙΚΑ - ΒΟΜΒΑΡΔΙΣΤΙΚΑ

Καθ' όλην την ημέραν συνεχής υποστήριξις τμημάτων κινουμένων επί οροθετικής γραμμής. Συγχρόνως προσβολή κινουμένων φαλλάγγων ΚΣ προς ΑΛΒΑΝΙΑΝ και καταδίωξις τούτων.-

- Τη αιτήσει Α΄ΣΣ εγένετο βομβαρδισμός ΓΚΟΛΙΟ (Μ.970125)-ΚΑΡΔΑΡΙ (Μ.984126) διά

18. HELLD	ΧΑΠ	0940
18. HELLD	ΧΑΠ	0940
12. -//-	-//-	1520

- Σύνολον εξόδων 29.8.49.

HAR. 12, SPITS 57, DACOTA Βομβ. 3, HELLD. 30, HAR. Ωστερ (ΑΩΠ-ΕΠΑΡ) 3 DAC. (Ρ.Ε.) 1 εκτός περιοχής ΓΡΑΜΜΟΥ.-

- Την 29.8.49 κατελήφθησαν.

ΜΠΑΡΑ (Μ9820), ΠΛΗΚΑΤΙ, ΛΙΟΚΟΥ (Ν.054187), ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑΣ ΟΞΥΑΣ (Ν.060154), ΟΞΥΑ (Ν.0514).-

6. 30.8.49. (Χ+6 ημέρα)

Την πρωίαν της 18.8.49 εγκατελείφθη υπό των Κ,Σ. υψώματα ΚΑΜΕΝΙΚ-ΓΚΟΛΙΟ-ΚΑΡΔΑΡΙ-ΣΠΕΤΣΙΟ ανελθόντων επ' αυτών ημετέρων τμημάτων.

Έξοδοι 30.8.49

HAR. 2

SPITS 2

III. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Προπαρασκευαστικόν στάδιον.

ι) Κατά την υποβολήν των προγραμμάτων βομβαρδισμού στόχων της επομένης, εδίδοντο προς προσβολήν πολλοί στόχοι μη ανταποκρινόμενοι προς τα διατιθέμενα εκάστοτε μέσα και εις την αρχήν ότι έκαστος στόχος δέον προσβάλλεται δι' αρκετών μέσων προς επίτευξιν σοβαρού αποτελέσματος. Αποτέλεσμα τούτου ήτο η επέμβασις της ΑΔΑ/ΚΖ προς τροποποίησιν του προγράμματος προσβολών στόχων.-

ιι) Παρετηρήθη υποβολή ανακριβών δελτίων καιρικής καταστάσεως ίσως τούτο ωφείλετο εις το ευμετάβλητον του καιρού. Αποτέλεσμα τούτου την 1812 25-181345 δεν πραγματοποιήθη βομβαρδισμός δοθέντος στόχου υπό DAC. και επέστρεψεν τούτο φορτωμένον με βόμβας εις βάσιν του. Εις άλλας περιπρώσεις προσβολή αμοιβών στόχων διότι ο δοθείς προς προσβολήν στόχος ήτο κεκαλυμμένος υπό νεφών.-

ιιι) Την 221045-221120 εκ σφάλματος χειριστού προσεβλήθησαν Φ.Τ. εις (Ν.172310) διά 2 βομβών 250 λιβ. και εις (Ν.160307) διά 2 βομβών 250 λιβ. άνευ απωλειών ημετέρων.-

2. ΚΥΡΙΟΣ ΑΓΩΝ

Α) 25-8-49

ι) ΤΣΑΡΝΟ: Η επέμβασις της Αερ/ρίας εγένετο την καθορισθείσαν ώραν βάσει του ωριαίου προγράμματος. Την στιγμήν της αφίξεως των αερ/φών άνωθεν του στόχου, το Πεζικόν απείχεν περί τα 500 μ. εκ του αντικειμενικού σκοπού. Άμα τη αφίξει των αερ/φών ήρχισαν αμέσος αι προσβολαί. Ως εκ τούτου ήτο αδύνατον να καλυφθή η απόστασις των 500 μ. υπό των μαχομένων τμημάτων εντός του μικρού χρονικού διαστήματος διαρκείας των απ' αέρος προσβολών. Αποτέλεσμα τούτου ήτο η μη κατάληψις του αντικειμενικού σκοπού.

Συμπέρασμα:

Το ωριαίον πρόγραμμα του σχεδίου πυρός δεν πρέπει να είναι άκαμπτον.

Δέον να είναι ελαστικόν και να προσαρμόζεται ευκόλως προς τας εκάστοτε παρουσιαζομένας καταστάσεις.

Ενέργεια ενδεδειγμένη εις την ανωτέρω περίπτωσιν του ΤΣΑΡΝΟ, ήτο η συνέχισις της βολής του πυροβολικού μέχρις αφίξεως του Πεζικού εις την απόστασιν των 200 μ. από του αντικειμενικού σκοπού και κατόπιν η επέμβασις της Αερ/ρίας διά ρουκετών μέχρις της αποστάσεως των 100-150 μ., εν συνεχεία επέμβασις Αερ/ρίας διά βομβών ΜΑΠΑΛ και Π/Π μέχρις καταλήψεως του αντικειμενικού σκοπού.

Η απογείωσις των αερ/φών συνφώνως προς το ωριαίον πρόγραμμα του σχεδίου πυρός δέον να γίνεται εις τοιούτον χρόνον ώστε τα αερ/φη να ευρεθούν άνωθι των στόχων ολίγα λεπτά πριν της αφίξεως των τμημάτων εις την απόστασιν των 200 μ. από του αντικειμενικού σκοπού. Οι δε χειρισταί δέον να ευρίσκονται ενημερωμένοι πλησίον των αερ/φών έτοιμοι δι' απογείωσιν.

Εις ην περίπτωσιν η Αερ/ρία ευρέθη άνωθεν του στόχου το δε Πεζικόν δεν έχει φθάσει εις την απόστασιν των 200 μ. αύτη δέον να αναμείνη επί τινα χρόνον μέχρις του επιτρεπομένου εκ των τεχνικών ιδιοτήτων ορίου και να ενεργήση τας προσβολάς της κατόπιν αιτήσεως της ομάδος επαφής.

Διά τον σκοπόν τούτον απαιτείται λεπτομερής ρύθμισις συνδέσμου Πεζικού - Αερ/ρίας.

ιι) ΠΑΠΟΥΛΗ

Προσπάθεια καταλήψεως ΠΑΠΟΥΛΗ (25-8-49) απέτυχεν διότι κατά την επέμβασιν της Αεροπορίας τα τμήματα ευρίσκοντο πολύ μακράν τούτου και διότι μεταξύ ΠΑΠΟΥΛΗ-ΤΣΑΡΝΟ υπήρχον ισχυραί αντιστάσεις αίτινες έδει να καταληφθώσιν πρότερον.-

ιιι) Παρετηρήθη εις μικράν μορφήν διασπορά μέσων ως ο βομβαρδισμός υπό HELLD του ΚΑΡΑΟΥΛΙ 2.-

ιυ) Παρετηρήθη εις ολίγας περιπτώσεις μη ανάπτυξις πλαισίων. Το τοιούτον δυσχέραινεν εις την αναγνώρισιν των Φ.Τ., αποτέλεσμα απώλεια χρόνου διά την προσβολήν του δοθέντος στόχου και κίνδυνος προσβολής ημετέρων.-

υ) Πολλαί εκ των Ο.Ε. ηγνόουν την τακτικήν κατάστασιν, δεν ήσαν εις θέσιν να ενημερώσουν τους χειριστάς και επεμβαίνουσαι εδημιούργουν εκνευρισμόν και σύγχυσιν.-

υι) Αι ομάδες επαφής έδει να παρακολουθώσιν τας θέσεις Α/Α εξ ων εβάλόντο τα αερο/φη και να γνωρίζουσι τούτο εις τον ΑΕΑ και εις χειριστάς. Ούτω θα ελαμβάνετο μέριμνα διά την εξουδετέρωσίν των ή καταστροφήν των ώστε η Αερ/ρία ακωλύτως να ενήργη τας προσβολάς της οπότε και τα αποτελέσματά της θα ήσαν καλύτερα.-

Β. 26-8-49

ι) Παρετηρήθη διασπορά των μέσων Αερ/ρίας (ΦΟΥΣΙΑ, ΚΟΥΡΙΑ, ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ, ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ, και κυρίως η προσβολή του υψ. ΚΟΖΑΚΑ).-

ιι) Δεν εδόθει η κυρία κατεύθυνσις αποστολών της Αερ/ρίας αλλά πρωτοβουλία ΑΔΑ/ΚΖ υπεστηρίχθη η κατεύθυνσις της ΙΧ Μερ/χίας επί της οροθετικής γραμμής (ΚΟΥΡΙΑ-ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ).-

ιιι) Ο.Ε. ηγνόουν την τακτικήν κατάστασιν και ευρίσκοντο μακράν του πεδίου της μάχης εις έδρας των ταξιαρχιών ή Μερ/χιών.-

Γ. 27-8-49

ι) Η ενημέρωσις του Αεροδρομίου Κοζάνης επί της τακτικής καταστάσεω παρείχετο σχεδόν μόνον υπό των αναγνωριστικών αερ/φών. Τούτο ωφείλεται εις την μη προώθησιν των Ο.Ε.-

ιι) Παρετηρήθη διασπορά μέσων διά της προσβολής υψ. ΚΟΖΑΚΑ, στιγμήν καθ' ην εγένετο προσπάθεια καταλήψεως ισχυρού και δεσπόζοντος υψ. ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ. Λαμβανομένου υπ' όψιν ότι μετά την πτώσιν υψ. ΠΟΡΤΑ ΟΣΜΑΝ το έδαφος προς Νότον ήτο ακάλυπτον, παρίστατο ανάγκη να υπάρχουν εφεδρικά μέσα προς καταδίωξιν των Κ.Σ. επί του ακαλύπτου και ανοχυρώτου εδάφους.-

ιιι) Παρετηρήθη κατά την καταδίωξιν των Κ.Σ., Ο.Ε. να ειδοποιούσιν χειριστάς όπως μη προσβάλλωσι Κ.Σ. διότι πιθανώς να είναι ημέτερα τμήματα. Το τοιούτον τυγχάνει εν μέρει δικαιολογημένον εκ μέρους των Ο.Ε. λόγω της ταχείας προελάσεως των ημτέρων τμημάτων, Ανάγκη όθεν της καλής χρησιμοποίησεως των πλαισίων και φωτοβολίδων ημέρας.-

Δ. 28-8-49 και 29-8-49

Παρετηρήθη χρησιμοποίησις φωτοβολίδων ημέρας υπό του εχθρού εις ΚΑΜΕΝΙΚ όπερ και εγνώσθη αμέσως υπό Ο.Ε.

Ε.- Καθ' όλας τας ημέρας από της ενάρξεως μέχρις τέλους της επιχειρήσεως εις ελαχίστας περιπτώσεις εγνώσθησαν τα εκ των αεροπορικών προσβολών αποτελέσματα παρότι τα τμήματα διήλθον εκ των προσβληθέντων υπό της Αερ/ρίας χώρων.

IV.- ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

1. Η Αερ/ρία εις αγώνα μορφής ΓΡΑΜΜΟΥ-ΒΙΤΣΙ (ισχυρώς οργανωμέναι τοποθεσίαι) δέον επεμβαίνη διά του συνόλου των μέσων της μη επιτρεπομένης της διασποράς αυτών.-

2. Δέον τηρείται πάντοται εφεδρεία μέσων προκειμένου χρησιμοποιηθώσιν διά την εδραίωσιν των τμημάτων και οσάκις είναι εγγύς ο χρόνος της διασπάσεως του μετώπου, διά την καταδίωξιν του εχθρού.-

3. Εκ των διεξαχθέντων αγώνων εις ΓΡΑΜΜΟΝ και ΒΙΤΣΙ κρίνεται αποδοτικός ο κατωτέρω τρόπος ενεργείας των μέσων της αεροπορίας - Πυρ/κού προκειμένου ενεργηθή επίθεσις διά κατάληψιν ισχυρώς οργανωμένης τοποθεσίας.

ι) Βομβαρδισμός διά βομβαρδιστικών HELLDIVERS μετά συγχρόνου κινήσεως του Πεζικού μέχρις αποστάσεως 600 μ. από του αντικειμενικού σκοπού.

ιι) Βομβαρδισμός διά του Πυρ/κού μέχρις αφίξεως του Πεζικού εις την απόστασιν των 200 μ. από του αντικειμενικού σκοπού.

ιιι) Προσβολαί διά ρουκετών υπό SPIT FIRE μέχρις της αποστάσεως 100-150 μ. από του στόχου.-

ιυ) Προσβολαί διά βομβών ΝΑΠΑΛΜ υπό SPIT FIRE μέχρις της αποστάσεως των 50 μ.

υ) Προσβολαί διά Π/Π υπό SPIT FIRE μέχρις καταλήψεως του αντικειμενικού σκοπού.

υι) Κάλυψις διά μαχητικώί αερ/φών μέχρις εδραιώσεως του Πεζικού.

υιι) Κατά την διάρκειαν της καλύψεως προς εδραίωσιν των τμημάτων δέον μαχητικά ή βομβαρδιστικά εν συνεργασία μετά αναγνωριστικών να υπερίπτανται άνωθεν των πιθανών θέσεων του εχθρικού πυρ/κού και όλμων με αποστολήν την καταστροφήν ή εξουδετέρωσιν τούτων δεδομένου ότι διά των ανωτέρω όπλων ο εχθρός θα προετοιμάση την αντεπίθεσίν του.-

4. Προγράμματα βομβαρδισμών, μικτού επιτελείου, κατά το προπαρασκευαστικό στάδιον δέον να συντάσωνται επιμελώς και βάσει διασταυρουμένων πληροφοριών αιχμαλώτων, πρακτόρων, όψεως και αεροφωτογραφιών. Ομοίως δέον γνωρίζονται εγκαίρως εις το υποστηρίζων αεροδρόμιον μεθ' όλων των απαραιτήτων στοιχείων (στόχος, φύσις στοχου, διά ποίον σκοπόν εκτελείται ο βομβαρδισμός, αριθ. τύπος και πυρ/κά αερ/φών) ίνα ο ΑΣΑΣ του αεροδρομίου έχει τον χρόνον μελέτης των αεροφωτογραφιών του στόχου και ενημερώσεως των χειριστών. Κατάλληλος χρόνος είναι ο κατά την διάρκειαν του απογεύματος και όχι της νυκτός.

5. Ο.Ε. δεν απέδωσαν το προσδοκόμενον αποτέλεσμα και τούτο ωφείλεται εις την μη προώθησίν των εις τα Τάγματα της κυρίας προσπαθείας.

Οι ΑΣΑΣ Ο.Ε. εκτελούντες και ετέραν υπηρεσίαν της ταξιαρχίας (Α1, Α2 κλ.) δεν αποδίδουν διότι απασχολούμενοι και εις ετέραν υπηρεσίαν δεν είναι δυνατόν να απομακρυνθώσιν εκ της έδρας της Ταξ/χιας των ως εκ τούτου υποχρεωτική παραμονή τούτων και των Ο.Ε. εις τας έδρας των Ταξ.

6. Οι διατεθέντες εις Μερ/χίας Α ΕΛΑ δεν απέδωσαν διά τον λόγον ότι ευρίσκοντο καθηλωμένοι εις τας Μερ/χίας και μακράν του πεδίου της μάχης. Απόδοσις τούτων κρίνεται καλή κατά τας πρώτας ημέρας της επιθέσεως όταν τα παρατηρητήρια των Μερ/χίων ευρίσκοντο εγγύς του πεδίου της μάχης. Απόδοσις τούτων καλή ως άμεσοι σύμβουλοι του Μεράρχου.

7. Χρήσις φωτοβολίδων ημέρας δέον να γίνεται μόνον εις δασωμένας περιοχάς εις ακαλύπτους τοιαύτας χρήσις πλαισίων. Κατά την προέλασιν και επίθεσιν δέον τα πλαίσια να προσδένωνται εις ζώνας των πλέον προωθημένων οπλιτών ώστε να παρατηρούνται ευκόλως υπό των χειριστών.

Εις ουδεμίαν φάσιν του αγώνος δικαιολογείται η μη ανάπτυξις των πλαισίων.

8. Προσβολή ημετέρων υπό της Αερ/ρίας έστω και άνευ θυμάτων κλονίζει την εμπιστοσύνη του στρατού προς την Αερ/ρίαν. Ανάγκη όπως προ της ενάρξεως των προσβολών γίνεται επισταμένη αναγνώρισις υπό των χειριστών των φιλίων και στόχου υποβοηθουμένων προς τούτο υπό του στρατού διά των μέσων καταδείξεως φιλίων και εχθρού ως και διά των αναγνωριστικών αερ/φών.

9. Ανάγκη αναγνωρίσεως διά αναγνωριστικών της περιοχής εις ην θα ενεργηθή η επίθεσις υπό υπευθύνων επιτελών αξιωματικών και ΑΣΑΣ αεροδρομίων προ και κατά την εκπόνησιν του σχεδίου ως και κατά την διάρκειαν της διεξαγωγής του αγώνος προς μόρφωσιν ιδίας αντιλήψεως επί της τακτικής καταστάσεως, μορφής και οχυρώσεων του εδάφους.-

10. Δέον να δίδεται μεγάλη σημασία εις τας διαβιβάσεις αεροπορικής υποστηρίξεως, διότι περίπτωσις μη καλής λειτουργίας τούτων θα έχη ως αποτέλεσμα την μη χρησιμοποίησιν της Αεροπορίας.-

11. Ο επιτελής Αέρος και ο ΔΑΥ του ελέγχοντος επιτελείου απαραιτήτως δέον ευρίσκονται πάντοτε μετά του επιτελάρχου ή διοικητού ελέγχοντος επιτελείου και μεθ' όλων των μέσων διαβιβάσεως προς μαχόμενα τμήματα και αεροδρόμια.

Εις περίπτωσιν υποχρεωτικής προωθήσεως εις προωθημένον παρατηρητήριον του επιτελάρχου και διοικητού ΣΣ όπου δεν είναι δυνατή η ανάπτυξις των μέσων επικοινωνίας

αεροπορικής υποστηρίξεως, τυγχάνει απαραίτητον όπως ο επιτελής αέρος και ΔΑΥ ενισχυθώσι έκαστος διά πεπειραμένου αξιωματικού προς παραμονήν τούτου εις έδραν όπου έχουσιν αναπτυχθή τα μέσα διαβιβάσεων, ο δε ΑΕΑ και ΔΑΥ να παρακολουθούν τον επιτελάρχην ή διοικητήν, εξασφαλίζοντες απαραιτήτως ίδιον μέσον επικοινωνίας μετά των βοηθών των.-

V.- Π Ρ Ο Τ Α Σ Ε Ι Σ

1. Προώθησις Ο.Ε. εις Τάγματα κυρίας προσπάθειας και πλαισίωσις τούτων κατά τας επιχειρήσεις δι' αξιωματικών πεπειραμένων μη ασχολουμένων εις ετέραν εργασίαν.

2. Προώθησις Αξιωματικών ελεγκτών αέρος εις Ταξ/χίας κυρίας προσπαθείας και εκείθεν εις Τάγμα κυρίας προσπαθείας μετά το Ο.Ε.

3. Συνέχισις εκπαιδεύσεως συνεργασίας Στρατού Αερ/ρίας ίνα επιτευχθή αφ' ενός μεν η εμπιστοσύνη του Στρατού προς την Αερ/ρίαν και η τολμηρά εκμετάλευσις των προσβολών ταύτης, αφ' ετέρου δε η εκμάθησις υπό των αεροπόρων των τρόπων ενεργειών του Πεζικού από της ενάρξεως μέχρις πέρατος μιας επιχειρήσεως.
Τούτο θα επιτευχθή διά της εκτελέσεως συνδεδυασμένων ασκήσεων μετά πραγματικών πυρών Στρατού - Αεροπορίας.

ΑΡΧ. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ
Ταξίαρχος - Επιτελάρχης

Κ.Σ./Ρ,Κ,
Διά την ακρίβειαν
Τ.Σ.Υ.

ΑΠΟ: ΔΑΥ/Α 290725

ΠΡΟΣ: ΑΔΑ/ΚΖ, ΑΕΑ/ΣΗΔΜ.

Αριθ. Πρωτ.Δ.Υ.

Σύνδεσμοι ΓΕΣ παρά τω Τ.Σ./Α΄ΣΣ εγνώρισαν ημίν τα κάτωθι:

α) Αι ριφθείσαι βόμβαι 500 λιβ. επί ΤΣΑΡΝΟ έσχον ως αποτέλεσμα να αλλάξη μορφήν η κορυφή του υψοδ, να εξουδετερωθώσιν τα σοβαρότερα πολ/λεία και να μη κονιορτοποιήσωσι αριθμόν πολ/λείων μη εξακριβουμένων λόγω της αλλαγής του εδάφους.

β) Άνοιξαν κρατήρια 3Χ3.

γ) Πολλαί ΝΑΠΑΛΜ κατέπεσαν επί των πολ/λείων και είχον κατακαύσει την περιοχήν.

δ) Ευρέθησαν 158 νεκροί Κ.Σ. και συνεχώς εξευρίσκονται και έτεροι υπό τα πολ/λεία.

ε) Ελήφθησαν φωτογραφίαι τούτων και παρεκλήθη να σταλώσιν και υμίν.

στ) Συμπέρασμα τούτου ότι το ΤΣΑΡΝΟ κατελήφθη χάρις εις την έγκαιρον επέμβασιν των HELLDRIVERS.

ζ) Η ακρίβεια των βομβών είναι πρωτοφανής.

η) Τα ανωτέρω είναι διασταύρωσις πληροφοριών και εκ καταθέσεων αιχμαλώτων.

37

ΑΠΟΡΡΗΤΟΣ

ΘΕΜΑ:Έκθεσις Επιχειρήσεων «ΠΥΡΣΟΣ Γ΄.»

ΠΡΟΣ: Το Α΄ΣΣ/Α1 (αντιτ.3)

ΤΣ/77 ΤΑΞΙΑΡΧΙΑΣ ΠΕΖΙΚΟΥ/Α1.
Αριθ. Α.Π. 13308
ΣΤΓ 926 τη 5.9.49

Έκθεσις

ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ «ΠΥΡΣΟΣ Γ»

«Σχετικαί Α.Π.82/211/2.9.49 και
Α.Π.16/86/3.9.49 Διαταγαί Α΄ΣΣ/Α1._»

1.- Διά των υπ' αριθ. Α.Π. Φ.3/22 της 15.8.49 και συμπληρωματικής Α.Π. Φ.3/36 της 21.8.49 εκδοθεισών Διαταγών Επιχειρήσεων παρά του Α΄ΣΣ, εγκαίρως κοινοποιηθεισών εις την Ταξιαρχίαν, επι της Επιχειρήσεως «ΠΥΡΣΟΣ Γ'» καθωρίζετο η κάτωθι αποστολή διά το Συγκρότημα ΕΠΤΑΧΩΡΙΟΥ (όρα παράγρ.6 εδ. στ΄ της πρώτης ως άνω Διαταγής).-

Στ') ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΕΠΤΑΧΩΡΙΟΥ, ενισχυόμενον και διά Τάγματος της 72 Ταξιαρχίας:

(ι) Να συνεχίση την ήδη αποστολήν του απαγορεύσεως διαφυγής Κ.Σ. διά κοιλάδων ΜΑΡΔΙΤΣΑ - ΖΟΥΖΟΥΛΙΩΤΙΚΟΥ - ΕΠΤΑΧΩΡΙΟΥ προς Ν. και Ν.Α.

(ιι) Την έω της Χ ημέρας διά Δυνάμεως Τάγματος θα ενεργήση επί της κατευθύνσεως ΑΓ.ΜΗΝΑΣ (Ν.2315) - ΧΡΥΣΗ - αυχήν ΠΡΙΑΣΠΟΥ προς συγκράτησιν εκεί δυνάμεων και υποβοήθησιν ενεργειών XV Μεραρχίας.-

(ιιι) Να έχη πάντοτε την δυνατότητα προσβολής τυχόν διαφευγόντων Νοτίως της γραμμής ΚΟΥΤΣΟΥΡΟ - ΕΠΤΑΧΩΡΙ - ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΝ - προς τας περιοχάς ΣΑΜΑΡΙΝΑΣ - ΣΚΟΥΡΤΖΑΣ - ΓΟΜΑΡΑΣ και Νοτιώτερον εν τη ζώνη του».

- Διά της μνημονευομένης ως άνω συμπληρωματικής Διαταγής διά το Συγκρότημα ΕΠΤΑΧΩΡΙΟΥ καθωρίζοντο (όρα παραγρ. 6 εδ. στ'.).

(ι) Ως καθορίζεται εν τη Α.Π. 3/22 Διαταγή Επιχειρήσεων.

(ιι) Δεν πρόκειται να ενισχυθη διά Τάγματος της 72 Ταξιαρχίας. Αντί τούτου να επωφεληθή της παρουσίας περιοχήν ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΥ 21 ΕΤΠ ίνα συγκεντρώση προς χρησιμοποίησιν το 105 Τάγμα της.-

2.- Η Διάταξις των Μονάδων της Ταξιαρχίας τας παραμονάς των Επιχειρήσεων (21-22 Αυγούστου) είχεν ως κάτωθι:

-612 Τ.Π. επί της αμυντικής τοποθεσίας από ΚΟΥΤΣΟΥΡΟ - ΕΠΤΑΧΩΡΙ (όχι).

- 105 Τ.Π. Διλοχία εις ΕΠΤΑΧΩΡΙ - Λόχος εις ΤΑΛΙΑΡΟΝ, και ο Λόχος εις ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΝ διά την ασφάλειαν της Κωμοπόλεως και της οδικής αρτηρίας.-

-597 Τ.Π. με έδραν το ΠΟΛΥΚΑΣΤΑΝΟΝ Διλοχία από ΠΑΛΙΟΚΡΙΜΙΝΙ - ΠΟΡΤΕΣ προωθημένον Λόχον εις ΑΓ.ΜΗΝΑΝ (Ν.2315) και Λόχον εις περιοχήν ΚΟΡΥΦΗ (Ν.4005) και Γέφυραν ΜΙΟΧΩΡΙΝΗΣ (Ν.4209).-

-Το 8ον ΕΣΠ τελούν υπό τας Διαταγάς της Διοικήσεως Τομέως ΕΠΤΑΧΩΡΙΟΥ (77 ΤΑξιαρχ.) και εγκατεστημένον επί της Γραμμής ΜΠΟΓΔΑΝΙ - ΒΟΥΖΙΟΝ - ΣΚΟΥΡΤΖΑ - ΣΑΡΜΑΝΤΖΑ απεχώρησε τας παραμονάς των Επιχειρήσεων 17 Αυγούστου, τεθέν κατόπιν Διαταγής του Α΄ΣΣ εις καταδίωξιν της Κ.Σ. ΓΙΩΤΗ - ΦΕΡΡΑΙΟΥ ήτις διελθούσα εκ ΓΡΑΜΜΟΥ τον ΜΑΡΔΙΤΣΑΝ την νύκτα της 13/14 Αυγούστου, διά ΣΜΟΛΙΚΑ κατηυθύνθη προς Νότον. Το 8ον ΕΣΠ αχθέν συντόνως εις ΖΑΓΟΡΙΑ επανέκαμψε εις τας θέσεις του ΜΠΟΓΔΑΝΙ - ΚΥΡΚΟΥΡΙ την 27 Αυγούστου. Αντ' αυτού αφίκετο την 21 εις ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΝ το 21ον ΕΤΣ του 12ου ΕΣΠ όπερ, παρά τους ενδυασμούς της Διοικήσεώς του, διετέθη εις τας αμυντικάς στατικάς αποστολάς του 105 Τ.Π., επιτευχθείσης ούτω της αναλήψεως τριών Λόχων του 105 Τ.Π. και ενός Λόχου του 597 Τ.Π. (Λόχος ΑΓ.ΜΗΝΑ) διά την εκπλήρωσιν της ανατεθείσης εις το ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΥ (77 Ταξ) επιθετικής αποστολής προς ΧΡΥΣΗΝ ΠΡΙΑΣΠΟΝ.-

3.- Βάσει της πρώτης υπ' αριθ.3/22 της 15.8.49 Διαταγής του Α΄ΣΣ η Ταξιαρχία εξέδωκε την υπ' αριθ.Α.Π.127760/17.8.49 Δ/γήν της καθοριζούσα τας αποστολάς των Μονάδων και όλας τας λεπτομερείας αφιεμένης προς καθορισμόν της ημέρας Χ.

Την 21 Αυγούστου εκλήθη και μετέβη εις ΑΡΓΟΣ ΟΡΕΣΤΙΚΟΝ παρά του Στρατηγού Διοικητού του ΣΣ ο Διοικητής της Ταξιαρχίας, του επεδόθη η υπ' αριθ.Α.Π. Φ.3/36/21.8.49/Τ.Σ. Σώματος Διαταγή του ΣΣ, προσδιωρίσθη η ημέρα Χ (24 Αυγούστου) και του εδόθη σαφεστέρα επί της ενεργείας του 105 Τ.Π.

Βάσει των Διαταγών τούτων, η Ταξιαρχία εξέδωκε την υπ' αριθ. Α.Π.12846/23.8.49 Συμπληρωματικήν Διαταγήν της, επεξηγούσαν ιδία την αποστολήν του Τάγματος επιθέσεως (105 Τ.Π.) και καθοριζούσαν την ημέραν Χ.-

4.- Ε Κ Τ Ε Λ Ε Σ Ι Σ

(ι) Διά την εκπλήρωσιν της αποστολής αποφράξεως δεν παρέστη ανάγκη ουδεμίας τροποποιήσεως, των μέχρι τότε ισχυόντων. Η απόφραξις είχεν ανατεθή εις τα Τμήματα της τοποθεσίας (ΚΟΥΤΣΟΥΡΟ - ΕΠΤΑΧΩΡΙ), άτινα διά του ωργανωμένου δικτύου πυρών και συστήματος ενεδρών θα ήσαν εις θέσιν ν' ανταπεξέλθωσι πλήρως και να απαγορεύσωσι την διέλευσιν Κ.Σ. τμημάτων διά της κοιλάδος ΖΟΥΖΟΥΛΙΩΤΙΚΟ, ως και άλλοτε είχε συμβή.-

(ιι) Οπωσδήποτε διά την περίπτωσιν καταδιώξεως τυχόν διαφευγόντων προς Νότον, εδόθησαν σαφείς Διαταγαί προς τα Τμήματα της τοποθεσίας, άτινα εις μίαν τοιαύτην περίπτωσιν, εγκαταλείποντα τα αμυντικά έργα και χαρακώματα, θα ετίθεντο εις καταδίωξιν των φευγόντων προς Νότον, δι' όλων των δυνάμεών των.-

(ιιι) Διά την εκτέλεσιν της επιθετικής αποστολής, ανελήφθησαν οι τρεις Λόχοι του 105 Τ.Π. (δύο Λόχοι εξ ΕΠΤΑΧΩΡΙΟΥ και εις εκ ΤΑΛΙΑΡΟΥ, του τετάρτου Λόχου του Τάγματος τούτου μη διαθεσίμου, ως εντεταλμένου την φρούρησιν της αρτηρίας ΕΠΤΑΧΩΡΙΟΥ - ΤΣΟΤΥΛΙ) και μη δυναμένου να αναληφθή ελλείψει Τμήματος να τον αντικαταστήσωσι.-

Ούτω το Τάγμα επιθέσεως, συνεκροτήθη εκ της οργανικής Διοικήσεως του και των τριών Λόχων του, ως τετάρτου Λόχου δοθέντος του εις ΑΓ.ΜΗΝΑΝ Λόχου του 597 Τ.Π.

Το Τάγμα συνεπληρώθη πλήρως υπό Διοικητήν τον Αντ/ρχην Διοικητήν του ΜΑΝΩΛΕΣΟΝ ΝΙΚΟΛΑΟΝ.-

-Διά την εκπλήρωσιν της επιθετικής αποστολής, λόγω μεγάλης αποστάσεως εκ των πρώτων αντικειμενικών σκοπών εκρίθη αναγκαία η προώθησις του 105 Τ.Π. και η λήψις της επιθετικής Διατάξεως, επί μιας εγγύς βάσεως εξορμήσεως, ως τοιαύτης ορισθείσης της ύψωμα ΚΑΤΣΙΝΑ (Ν.205170), έναντι των πρώτων αναγνωρισθεισών εχθρικών αντιστάσεων και εις κανονικήν απόστασιν απ' αυτών.-

Η μέχρι της Γραμμής ταύτης προώθησις του Τάγματος εγένετο, τας διο προηγουμένας της επιθέσεως νύκτας, επί σκοπώ της αφανείας και της εκδηλώσεως της επιθετικής ενεργείας αιφνηδιαστικώς.-

Ούτω εντός της νυκτός της 23/24 το Τάγμα προωθήθη από ΕΠΤΑΧΩΡΙ εις ΣΜΑΡΑΝ (Ν.2213) - υψ.1046 όπου και διημέρευσεν εν αφανεία, προωθηθεισών μόνον και γενομένων των αναγκαίων αναγνωρίσεων Διοικήσεως.

Την ημέραν ταύτην (24 Αυγούστου) προωθήθη και το Τακτικόν Στρατηγείον της Ταξιαρχίας από ΠΑΝΟΥΚΛΑΣ εις ΤΑΛΙΑΡΟΝ.-

-Την νύκτα της επομένης 24/25 το Τάγμα προωθήθη επί της Βάσεως εξορμήσεως, λαβόν την διάταξιν επιθέσεως με ΣΔΤ εις ΣΦΥΝΕΓΙΟ υψ.1420 (Ν.215165).-

-Την 6.30΄ ώραν της 25 Αυγούστου το Τάγμα διά δύο Λόχων εν πρώτω κλιμακίω επετέθη προς κατάληψιν των υψ. ΠΡΟΦ.ΗΛΙΑ (Ν.179157) ΚΑΙ ΥΨ.1201 (Ν.179165). Ευθύς εξ αρχής τα πρώτα προχωρούντα Τμήματα εδέχθησαν δραστικά εχθρικά πυρά του εχθρού, κατέχοντος ισχυρώς τα ως άνω υψώματα και επί ωραγανωμένων θέσεων (πολυβολεία, οπλοπολυβολεία, χαρακώματα).-

Το κλιμάκιον επιθέσεως ενισχύθη και διά τρίτου Λόχου χωρίς όμως να επιτευχθή προώθησις διότι τα πυρά του εχθρού κατέστησαν δραστικώτερα, πυκνωθέντα και διά τοιούτων όλμων τόσον από ΜΠΟΥΧΕΤΣΙ όσον και από ΚΑΤΩ ΑΡΡΕΝΑΣ.

-Το ημέτερον Ο. πυρ/κόν επί ΤΑΛΙΑΡΟΥ, και ο ουλαμός Π.Πυρ/κού προωθηθείς εγγύς ΕΠΤΑΧΩΡΙΟΥ, υπεστήριζον την επιθετικήν ενέργειαν αλλά λόγω ορίου βεληνεκούς, αι εχθρικαί εστίαι πυρός κυρίως επί ΚΑΤΩ ΑΡΡΕΝΑΣ ήσαν απρόσβλητοι. Ούτω ο εχθρός έβαλε κατά του ημετέρου κλιμακίου επιθέσεως εκ του ασφαλούς.-

Ούτω τα Τμήματά μας παρέμειναν εν στενωτάτη επαφή μετά του εχθρού έναντι και πολύ εγγύς των εχθρικών αντιστάσεων, αν και υπό λίαν μειονεκτικούς όρους, ους παρουσίαζε το έδαφος διά τον επιτεθέμενον (εκ του κάτω προς τα άνω άνευ υποστηρίξεως).-

Πρέπει όμως να τονισθή ότι η Ταξιαρχία βάσει των απόψεων του ΣΣ δεν εξετέθη, εις αποφασιστικήν ενέργειαν ίνα μη διακινδυνεύση πολλάς απωλείας αι οποίαι θα ήσαν βέβαιαι διά τους προαναφερθέντας λόγους.-

-Την επομένην 26ην Αυγούστου το κλιμάκιον επιθέσεως ενισχύθη διά του τετάρτου Λόχου του Τάγματος και επανέλαβε την ενέργειάν του ίνα διαπιστώση την ισχύν της κατοχής της εχθρικής τοποθεσίας ήτις ηλέχθη αμετάβλητος.

-Τα Τμήματα επαρέμειναν εις τας θέσεις των τηρούντα την επαφήν και ανταλλάσσοντα καθ' όλην την ημέραν πυρά, των εχθρικών τοιούτων, μη παρουσιασάντων ουδεμίαν μείωσιν ως προς την δραστικότητα των πυρών μέχρις της εσπέρας.

Η Ταξιαρχία δι' επανειλημμένων σημάτων υπέμνησκε την συνεχή κατά την νύκτα προώθησιν περιπόλων φρονούσα ότι ο εχθρός οσονούπω θα απεσύρετο ως εκ της διαμορφουμένης βορειώτερον δυσμενούς δι' αυτόν καταστάσεως.-

-Όντως τας μεταμεσονυκτίους ώρας της 26/27, περίπολοι ωθηθείσαι εκ του κλιμακίου επιθέσεως Δυτικώς του Χ.ΧΡΥΣΗΣ, δεν εβλήθησαν.

-Εξεπέφθησαν και άλλαι περίπολοι, διά να αποδειχθή η ανυπαρξία εχθρού, όστις μόλις είχεν αποσυρθή (περί το μεσονύκτιον της 26/27 Αυγούστου).-

-Τα Τμήματα ωθήθησαν δραστηρίως παρά τους εις το Κλιμάκιον επιθέσεως Υποδιοικητού του Τάγματος, αχθέντα άνευ αντιστάσεως επί του αυχένος ΠΡΙΑΣΠΟΥ την 09.45 ώραν, επί του υψ.ΜΠΟΥΧΕΤΣΙ την 10.30΄ ώραν, και εν συνεχεί επί ΚΑΤΩ ΑΡΡΕΝΩΝ την 12.30΄.

-Ως διεπιστώθη ο εχθρός απεσύρθη εν σπουδή ως προκύπτει εκ της αταξίας εις τον καταυλισμόν του ευρεθέντος και συσσιτίου εις τους λέβητας αδιανεμήτου.

Βραδύτερον ανήλθον εις ανώνυμον ΖΑΡΜΑΣ (Ν.160.120) Τμήματα της 76 Ταξιαρχίας και εις ΕΠΑΝΩ ΑΡΡΕΝΑΣ (Ν.130205) Τμήματα της XV Μεραρχίας μεθ' ων εντός της ημέρας επετεύχθη ο σύνδεσμος.-

5.- <u>Α Π Ο Τ Ε Λ Ε Σ Μ Α Τ Α</u>

<u>Α π ώ λ ε ι α ι Προσωπικού και κτηνών</u>.-

<u>Ημετέρων:</u>	Τραυματίαι οπλίται	24
	Νεκροί οπλίται	2
	Τραυματίαι Αξ/κοί	1
	Νεκρά κτήνη	4
	Τραυματισμένα εκ πολεμικών όλμων	3

Α π ώ λ ε ι α ι Κ.Σ.:

Παραδοθέντες Κ.Σ. καταθέτουν ότι αντελήφθησαν πολλούς τραυματίας διαμετακομιζομένους εκ του πεδίου της μάχης.-

Α π ώ λ ε ι α ι Υλικού ημετέρων: 0

Α π ώ λ ε ι α ι Υλικού Κ.Σ.

α) 5 όλμοι των 81 χιλ. β) 2 όλμοι ατομικοί. γ) Βαρέα πολυβόλα, Σβαρτσελόζα 7 και 2 FIAT. δ) 18 Μυδράλια. ε) 30 τυφέκια. στ) 8 μηχαναί γεμίσεως ταινιών. ζ) 14 Μπρεν. η) 200 κιβώτια βλημάτων όλμου των 81 χιλ. θ) 45 κιβώτια ατομικού όλμου. ι) 20 κιβώτια χειροβομβίδες των 30. κ) 6 κιβώτια Μπαζούκας λ) 4 κιβώτια χειροβομβίδες καπνογόνες. μ) 90 κιβώτια μυδραλίου. ν) 26 νάρκες Τέλερ-μάϊν. ξ) 14 κιβώτια γεμισμάτων όλμου και ολμοβόλον.- ο) 30 κιβώτια φυσιγγίων ελαφρού πολυβόλου Μπρεν. π) 38 κιβώτια ορειβατικού Πυρ/κού των 6 βλημάτων και 24 βλήματα Πυρ/κού. ρ) 2 ανταλλακτικαί κάνναι ελ. Πολυβόλου ΜΠΡΕΝ. σ) Μικραί ποσότητες τροφίμων και ιματισμού και 23 αντίσκηνα. τ) 100 νάρκαι προσωπικού.

6.- Π Α Ρ Α Τ Η Ρ Η Σ Ε Ι Σ

(α) Ο τεθείς εις την Ταξιαρχίαν σκοπός, διά της τεθείσης αποστολής παρά του Α΄ΣΣ, όπως διά της επιθέσεως συγκρατήση εκεί δυνάμεις προς υποβοήθησιν ενεργειών άλλων Μονάδων, εξεπληρώθη κατά την κρίσιν μας πλήρως. Το Τάγμα δεν ηρκέσθη να λάβη μόνον την επαφήν, αλλ' επετέθη και εξηκολούθησε τας κρούσεις του, παρά τας εδαφικάς δυσχερείας και τα εχθρικά πυρά, μέχρι της αποχωρήσεως του εχθρού. Εάν επέτυχε την απαγγίστρωσιν τούτο οφείλεται εις την νύκτα και εις την εύνοιαν ην τω παρείχε το έδαφος.-

(β) Είναι αξία μνείας η επιδειχθείσα προθυμία και αντοχή των Τμημάτων τα οποία νύκτα ήχθησαν εις την βάσιν εξορμήσεως, διατρέξαντα έδαφος άνευ οδεύσεων, και λίαν δύσβατον ακόμη και εν ημέρα χωρίς να γίνωσι αντιληπτά εις τον εχθρόν και τα πρωθημένας ενέδρας του.

(γ) Ομοίως αξία εξάρσεως η ταχεία άνοδος επί ΜΠΟΥΧΕΤΣΙ και ΑΡΡΕΝΑΣ των Τμημάτων άτινα καίτοι δεν εγνώριζον την εγκατάλειψιν της τοποθεσίας υπό Κ.Σ. και τας υπ' αυτών ναρκοθετημένας περιοχάς, ταχέως ανήλθον επί τούτων, και ήρξαντο εξερευνούντα την Περιοχήν.-

Διά την ακρίβειαν
ΤΟ Α1 ΓΡΑΦΕΙΟΝ
Τ.Σ.Υ.
ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Ταγ/ρχης Πεζικού

ΣΕΙΡΑΔΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΣΥΝ/ΡΧΗΣ - ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ